

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

LIBRARY OF THE
STANFORD JUNIOR UNIVERSITY

3101 BAYVIEW AVENUE, STANFORD, CALIF.

885.4

P16

No. 24959

EXTRACT FROM THE
BY-LAWS

OF THE
Odd Fellows' Library
ASSOCIATION
OF SAN FRANCISCO.

This Book may be kept Two Weeks

For each day kept over the above time, the holder will be subject to a forfeit of five cents.

If a work of one volume be injured or lost, the same to be made good to the Librarian.

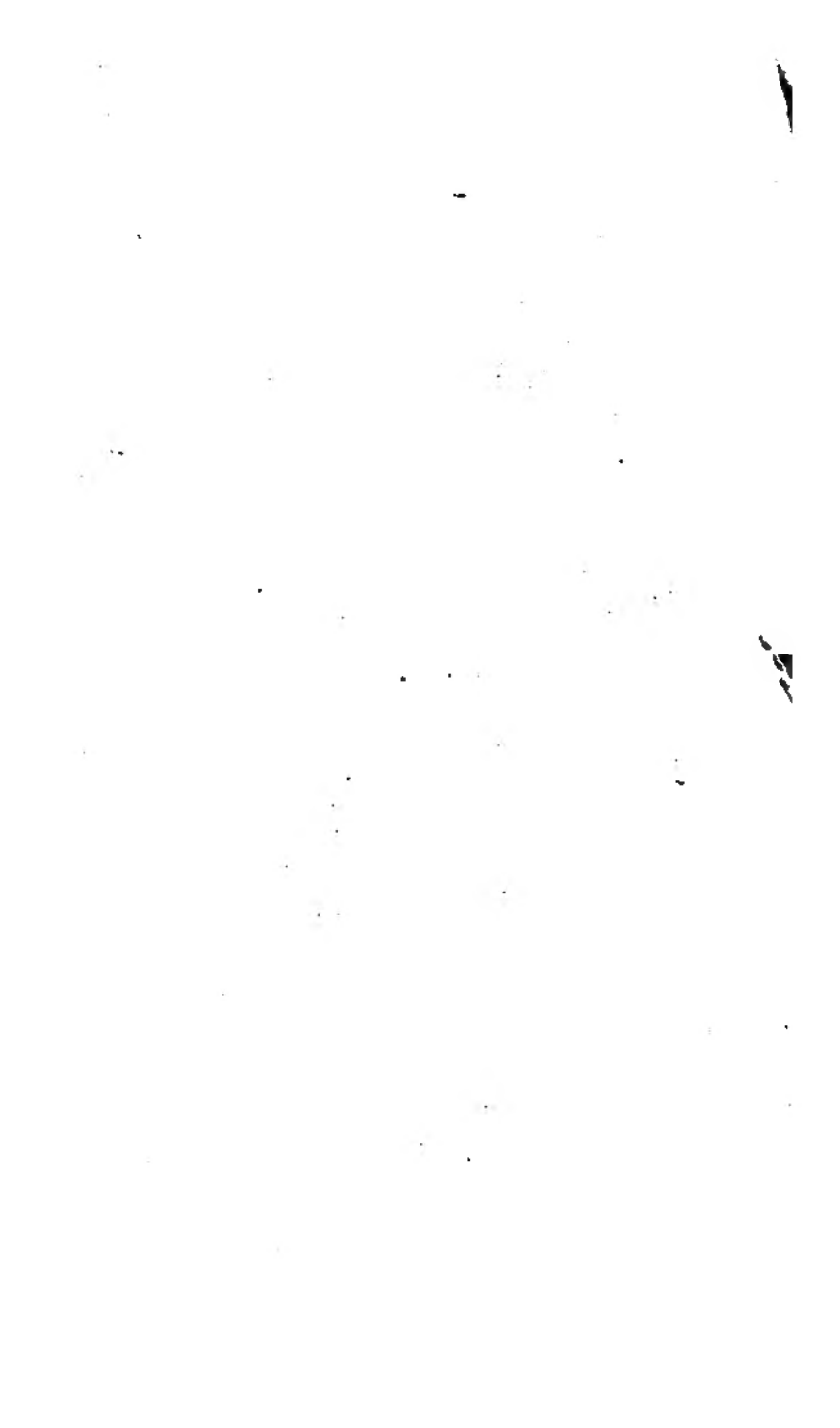
If a volume or more of a set of books be injured or lost, the full value of the set must be paid.

Press _____ Shelf _____

STANFORD UNIVERSITY LIBRARIES

ISOCRATIS
O R A T I O N E S.

RECOGNOVIT PRÆFATUS EST INDICEM NOMINUM ADDIDIT

GUSTAVUS EDUARDUS BENSELER.

VOL. II.

LIPSIÆ
SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI
MDCCLXVI.

A.26276.
APR 25 1898

ΤΠΟΘΕΣΙΣ.

Hac parte (II.) continentur:

Oratio XI. *Busiris.* (p. 1—12.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΣΙΡΙΔΟΣ ΑΔΗΛΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΨΑΝΤΟΣ.

Τούτον τὸν λόγον γράφει πρὸς Πολυκράτη τινὰ σοφιστὴν, ἐξ ἀνάγκης ἔλθοντα ἐπὶ τὸ σοφιστεύειν διὰ πενίαν, Ἀθηναίων μὲν τῶ γένει, σοφιστεύοντα δὲ νῦν ἐν Κύπρῳ. γράφει δὲ αὐτῷ ὡς φίλος, ἐπανορθούμενος αὐτὸν δὴδεν ὡς σφαλέντα ἐν ταῦτοις τοῖς λόγοις οἷς ἔγραψεν, ἐν τε τῷ ἔγκωμιῳ τοῦ Βουσίριδος καὶ ἐν τῇ κατηγορίᾳ τοῦ Σωκράτους. αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ παρασχὼν τὸν λόγον τῆς κατηγορίας Σωκράτους τοῖς περὶ Ἄνυτον καὶ Μίλητον, ἵνα καταρρηθῆις ἀποδάνη. κατηγοροῦν δὲ αὐτοῦ, ὡς ὅτι καινὰ δαιμόνια εἰσφέρει τοῖς Ἀθηναίοις, λέγων δεῖν σέβειν ὄρνεα καὶ κύννας καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ διὰ τοῦτο διαφθείρει τοὺς νέους τοὺς μαρτυρόντας. Ἐζητήσαν δὲ τινες, διὰ ποίαν αἰτίαν μὴ φανερώσ τὸν κατ' αὐτοῦ λόγον εἰσθῆδεν, εἰ γὰρ φεῖδεται τοῦ διδασκάλου; καὶ λέγομεν, ἵνα μὴ ὀργισθῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι, ἀρτίως Σωκράτους καταψηφισάμενοι. δοκεῖ οὖν διὰ τοῦτου ὡσπερ ἐλέγχειν αὐτοὺς ὡς κακῶς καταψηφισαμένους. καὶ γὰρ καὶ αὐτοὶ μετέγνωσαν ὕστερον, ὅτι ἀσεβῶς ἐπραξεν καταψηφισάμενοι Σωκράτους, εἶτα καὶ σωφρονισθέντες διὰ τοῦ λοιμοῦ τοῦ ἐγκατασκευάσαντος αὐτοῖς διὰ τὸν Σωκράτους θάνατον. ἀπέθανε δὲ ἐπὶ Λάχηςτος ἀρχontos. ὅθεν λοιπὸν ἐκέλευσαν μηδὲνα δημοσίᾳ, οἷον ἐν κοινῷ θεάτρῳ, λέγειν περὶ Σωκράτους. ἀμέλει λέγεται τι τοιοῦτον, ὡς ὅτι Εὐριπίδου βουλομένου εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ καὶ δεδιότας, ἀπαλλάσθαι Παλαμήδην, ἵνα διὰ τοῦτου σχολῆ καιρὸν τοῦ ἀνίστασθαι εἰς τὸν Σωκράτη καὶ εἰς τοὺς Ἀθηναίους „ἐκάνετε, ἐκάνετε τῶν Ἑλλήνων τὸν ἀριστον“ ὃ ἔστιν ἐφορευσατε. καὶ νοῆσαι τὸ θεάτρον ἅπαν ἰδάκρυσσε, διότι περὶ Σωκράτους ἤνιττετο. Γράφει οὖν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦτον, ὡσπερ εἶπομεν, ἐπιλαμβανόμενος αὐτοῦ. εἰ δὲ τις ζητήσῃ τὴν αἰτίαν, διὰ τί μὴ καὶ τὸν ἄλλον λόγον εἶπεν εἰς τὸν Σωκράτην, λέγομεν, ὡς ἤδη περὶ τοῦτου προειρηκήμεν, ἵνα μὴ ὀργισθῶσιν αὐτῷ οἱ Ἀθηναῖοι ἔναγχος καταψηφισάμενοι.

Ἡ δ' ὑπόθεσις τοῦ Βουσίριδος τοιαύτη. Βούσιρις τῆς Λιβύης καὶ Ποσειδάωνος ἐγένετο παῖς· οὗτος τεχθεὶς ἐν Λιβύῃ τῇ χώρᾳ, ὑπερῖδων τῆς ἐκεῖ οἰκίσεως ἐλλετο τὴν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ κτίζει πόλιν ἀμώνυμον αὐτῷ Βούσιριν, ἦτις καὶ νῦν οὕτω κέκληται. αἰτίαν ἔλασεν ὡς ξηνηλάτης καὶ ὡς θύων τοὺς ξένους. ὁ οὖν Πολυκράτης, ἅτε δὴ καὶ σοφιστὴς καὶ λογογράφος, ἠθέλησε καὶ ἀπολογίαν γρά-

ΤΠΟΘΕΣΙΣ

μα. ὑπὲρ τοῦ Βουσίριδος καὶ ὑπὲρ τούτων ὧν ἐνεκαλεῖτο· εἰς αὐτὸν ὁ Ἰσοκράτης ἐπιλαμβάνεται καὶ ὑποτίθεται αὐτὸς, πῶς ἐξ αὐτοῦ γράψαι τὸ ἐγκώμιον. διὸ καὶ ὁ λόγος οὗτος τῶν τεσσάρων ἐγκωμίων ἐστίν.

Orat. XII. Panathenaeicus. (p. 13—80.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΦΩΤΙΟΥ.

Ὁ δὲ Παναθηναϊκὸς ἐγκώμιόν ἐστι τῆς Ἀθηναίων πόλεως καὶ τῶν προγόνων, ὃν ἀπάρξασθαι μὲν φησι συγγράφειν ἐνενηκοντα καὶ τετταραὶν ἑτῶν ἄγων ἡλικίαν, νόσου δὲ χαλεπῆς τριετίαν κατασχόντος ἐν τῷ ἐνενημοστῷ ἐβδόμῳ εἰς πέρασ ἀγαγεῖν τὸν λόγον.

Orat. XIII. Contra Sophistas. (p. 81—86.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΑΝΩΝΤΙΜΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Οὗτος ὁ λόγος τῶν ἄγων τεχνικῶς γεγραμμένων ἐστίν Ἰσοκράτους, εἴπερ τις ἄλλος· ἐν τούτῳ γὰρ σχεδὸν ἅπασαν διέλαβε τὴν ὀρθορικὴν. διδάσκει γὰρ ἡμᾶς ἐν αὐτῷ, ὅποιοι ὀφείλει εἶναι ο μὴ φηγῆς, οἷος δὲ ὁ διδάσκαλος, καὶ διαίρει τὸν λόγον εἰς δύο, εἰς τὴν ἔριστικὴν φιλοσοφίαν καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν ἀρετὴν, ἣ ἐστὶ τὴν ὀρθορικὴν, τοὺς ἐν αὐταῖς κακῶς ἐξεταζομένους ἐξελέγξει βουλομένῳ καὶ λέγει πρῶτον περὶ τῶν ἔριστικῶν, εἶτα περὶ τῶν πολιτικῶν. μετὰ δὲ τοῦτο εἰς δύο, εἰς τε τοὺς ἐπαγγελλομένους διδάσκειν, καὶ ἄλλοτας δὲ, καὶ εἰς τοὺς γράψαντας τέχνην ὀρθορικὴν, πάλιν δὲ καὶ αὐτοὺς ἀγνοοῦντας. ἐξήτησαν δὲ τινες, διὰ ποίαν αἰτίαν οὕτως ἤθελε ἐπι τοῦτον τὸν λόγον ὥστε ἀπλῶς καταδραμεῖν τούτων. καὶ εἰς αὐτὸν ἀπελογήσαντο, λέγοντες τὴν αἰτίαν, ἣν προείπομεν, διὰ τὸ τὴν ἀριστοτέλην λυπῆσαι αὐτὸν διὰ τὸ ἀφελεῖσθαι τὸν μαθητὴν αὐτοῦ ἐκαστοῦ ὀνόματι. αὕτη δὲ ἡ αἰτία ὡς ἐστὶν εὐήθης οὐ δύσκολο ἰσχυρῶς μαθεῖν· οὐδὲ γὰρ κατὰ μόνων φιλοσόφων ποιεῖται τὸν λόγον ἀλλὰ καὶ ῥητόρων αὐτῶν. Ποία οὖν εἴη ἂν ἀληθὴς αἰτία ἢ αὐτὸν ἐκείνῳ εἴρα ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ λόγου τούτου πολλοὺς ἐπιπηδῶντας ταῖς τεχναῖς ἀπερικοκίπτως καὶ ἐπαγγελλομένους διδάσκειν ἄπερ οὐκ ἴσασιν καὶ σοφιστοὺς τὴν ἀλήθειαν. διὸ καὶ ὁ λόγος αὐτῷ ἐπιγέγραπται κατὰ τῶν σοφιστῶν, οὐχ ἀπλῶς τῶν σοφιστευόντων ἀλλὰ καὶ τῶν περὶ τῶν σοφιστομένων τὴν ἀλήθειαν. τριχῶς γὰρ τοῦτο τοῦτον φησὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς· οἷον οὕτω σοφὸν καλοῦσιν αὐτὸ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ καλόν· ὅθεν καὶ ὁ Πλάτων φιλόσοφον καλεῖ τὸ πρῶτον αἰτιον, τὸ φιλοῦν αὐτὸ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ καλόν, ὅθεν καὶ ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὸ μετῴν τὴν φιλοσοφίαν ἐκ τούτου παρονόμασται, καθὰ καὶ αὐτὸς μιμεῖται τὸν θεόν κατὰ τὸ δυνατόν· καὶ ἄλλιν σοφιστὴν καλεῖται αὐτὸν τὸν ῥητορα, τὸν διδάσκοντα τοὺς ῥητορικοὺς λόγους ἀριστήν δὲ καὶ τὸν σοφιστομένον τὴν ἀλήθειαν, περὶ οὗ νῦν διέλεσθαι. ἐξήτησαν δὲ τινες πάλιν καὶ διὰ τί αὐτὸς ὁ λόγος, εἴ γε ἐστὶν τῶν τεσσάρων ἐγκωμίων, κατὰ τῶν σοφιστῶν ἐπιγέγραπται, καὶ αἰτίας ἐστὶ καὶ μὴ ὅπερ οἰκτεῖον ἐγκωμίου, τὸ μᾶλλον ὑπὲρ τινος

ΤΗΘΘΕΣΕΙΣ

ἔγειν ἢ κατὰ τινος. καὶ λέγομεν, ὅτι, ἐὰν σκοπήσῃ τις, ὑπὸ τί ἀνά
 εται καὶ ὁ ψόγος καὶ τὸ ἐγκώμιον, ὅτι ἐκότερον ὑπὸ ἕν εἶδος τι
 πανηγυρικόν, εὐρήσει τὴν αἰτίαν· ἢ γὰρ οὐκείότης πρὸς τὸ ἐγκώ
 μιον καὶ τὸ τοῖς αὐτοῖς κεφαλαίοις τεμνεσθαι τὸν ψόγον, ἀσπερ
 καὶ τὸ ἐγκώμιον, ἐποίησε καὶ τὸν ψόγον ἐγκώμιον οὐνομάζεσθαι κατα
 τήφρασιν. εἰ δὲ τις εἴποι· διὰ τί δὲ μὴ δικανικῶς εἶδους ἔσται.
 ἔγε καταδρομῇ κέχρηται, λέγομεν, ἐπειδὴ οὔτε ἐν δικαστηρίῳ ἢ
 ἄλλῃ οὔτε ἡ τιμωρία ὄφισται.

Orat. XIV. Plataicus. (p. 87 — 101.)

ΤΗΘΘΕΣΙΣ ΑΝΩΝΤΜΟΤ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΤ.

Περὶ τοὺς χρόνους τοῦ λόγου τούτου πολλοὶ πλανῶνται. ζητοῖσι γο
 ῶς δυνατὸν εἰρηκέναι τὸν Ἰσοκράτην ὑπὲρ Πλαταιέων, κατασκευασ
 ῶν ἐν τῇ γ' ἱστορίᾳ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τὸν ὑστερον
 κατὰ πολλὰ ἔτη γενόμενον τῶν Πελοποννησιακῶν. ἐγένετο γὰρ ἡ κα
 τασκαφὴ τῶν Πλαταιέων ἐν τῷ ε' ἔτει τοῦ Πελοποννησιακοῦ· κατεστρε
 ῖν κ' καὶ ἑπτὰ ἔτη ὁ πᾶς πόλεμος, καὶ τὰ λοιπὰ κβ'. εἶτα ἐν ᾧ τῷ
 ἔτει Λακεδαιμόνιοι, τριάκοντα, ἤγουν πεντηκοντα δύο [κατὰ] Φίλιπ
 πον ἔτη εἴρηται ὁ λόγος, ὡς ἀνάγκη τὸν Ἰσοκράτην τριῶν ἔτων ὀ. τ.
 ἀπείν τὸν λόγον, ὁπερ ἀδύνατον. πρὸς ὃ καὶ τινες ἀπολογούμενοι
 ἔγουνσιν, ὅτι πρὸς μελετην εἴρηται ὁ λόγος ζητήματος· οὐκ ἔστι δ'
 ἀλλὰ τὸ δεύτερον κατεσκευάσθησαν οἱ Πλαταιεῖς· ὅτε μὲν ἐν τῷ Πελοπον
 νησιακῷ πολέμῳ ὑπὸ Λακεδαιμονίων χαριζομένων Θηβαίους, εἶτα ὅτε
 πολέμησαν Λακεδαιμόνιοι Θηβαίους μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πο
 λέμον καὶ ἐνίκησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, πολεμίους ἡμῶρους ἀναστῆσαι
 Θηβαίους βουλύμενοι ἀνίκησαν Πλάταιαν· εἶτα ὑστερον νίκησας το
 ῖς Θηβαῖοι ἐν Δεύκτροις, κατέσκαψαν αὐτοὺς, Πλαταιίας, οὓς ὑστε
 ρον ἀνοικίζει πάλιν Φίλιππος κατὰ Θηβαίους. κατασκευάοντες οὐκ ἔτι
 τὴν δευτέραν κατασκευαφὴν ἔρχονται εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀναλαβεῖν βου
 λόμενοι τὴν πόλιν διὰ τῶν Ἀθηναίων, εἰς οὓς κατέφυγον, ὡς φησὶν
 Ἀριστείδης. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη· ἢ δὲ στάσις πραγματικῆ
 γράφος.

Orat. XV. De Permutatione. (p 101 — 177)

ΤΗΘΘΕΣΙΣ ΕΚ ΤΟΤ ΦΩΤΙΟΤ.

Ὁ δὲ περὶ τῆς ἀντιδόσεως ἐπιγραφόμενος λόγος δικανικὸς
 εἶναι δοκεῖ καὶ ἀπολογίαν ἔχειν, ὡν Λυσίμαχος κακῶς εἶπεν Ἰσο
 κράτην. Δύο δὲ καὶ ὀγδοήκοντα ἔτων ὄντι αὗτος αὐτῷ μεγισ
 τῶν ἄλλων λόγος συνεγὰγη. Ἔστι δ' ὁ λόγος συμμικτός καὶ ποι
 ῶν μᾶλλον ἢ οἱ ἄλλοι· παρατίθεται δὲ καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ λόγων
 εὐρισκοπέας τινας, ἐξ ὧν οὐ φθείρειν τοὺς νέους ἀλλ' ὠφελεῖν τὸ κα
 ῶν ἐπιδείκνυσιν ἑαυτόν.

Orat. XVI. De Bigis. (p. 178 — 190.)

Orat. XVII. Trapeziticus (ὃν ἔγραψε ξένῳ τιπλ τῶν μαθη
 τῶν κατὰ Πασίωνος τοῦ Τραπεζίτου. Dion.). (p. 190 — 200.)

ΤΠΟΘΕΣΕΙΣ

καὶ ὑπὲρ τοῦ Βουσίριδος καὶ ὑπὲρ τούτων ἰὼν ἐνεκαλεῖτο· εἰς ἣν αὐτὸν ὁ Ἰσοκράτης ἐπιλαμβάνεται καὶ υποτίθεται αὐτὸς, πῶς εἶδει αὐτὸν γράφαι τὸ ἐγκώμιον. διὸ καὶ ὁ λόγος αὐτός τῶν τεσσάρων ἐγκωμίων ἐστίν.

Orat. XII. Panathenaeicus. (p. 13—80)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΦΩΤΙΟΥ.

Ὁ δὲ Παναθηναϊκὸς ἐγκώμιον ἐστὶ τῆς Ἀθηναίων πόλεως καὶ τῶν τρογόνων, ὃν ἀπάρξασθαι μὲν φησι συγγράφειν ἐνενηκοντα καὶ τεττάρων ἐτῶν ἡλικίαν, τόσου δὲ χαλεπῆς τριετίας κατασχοῦσθαι εἰ τῷ ἐνενηκαστῷ ἔβδόμῳ εἰς πέρας ἀγαγεῖν τὸν λόγον.

Orat. XIII. Contra Sophistas. (p. 81—86.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΑΝΩΝΤΜΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Ὁτός ὁ λόγος τῶν ἄγαν τεχνικῶς γεγραμμένων ἐστὶν Ἰσοκράτους, εἴπερ τις ἄλλος· ἐν τούτῳ γὰρ σχεδὸν ἅπασαν διέλαβε τὴν ἱστορικὴν διδασκίαν γὰρ ἡμᾶς ἐν αὐτῷ, ὅποιοις ὀφείλει εἶναι ο μαθητῆς, ὅλος δὲ ὁ διδάσκαλος, καὶ διαίρει τὸν λόγον εἰς δύο, εἰς τὴν ἐριστικὴν φιλοσοφίαν καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν ἀρετὴν, ὃ ἐστὶ τῆς ἱστορικῆς, τοὺς ἐν αὐταῖς κακῶς ἐξεταζομένους ἐξελεγεῖν βουλομένος. καὶ λέγει πρῶτον περὶ τῶν ἐριστικῶν, εἶτα περὶ τῶν πολιτικῶν. εἰμὶ δὲ τοῦτο εἰς δύο, εἰς τε τοὺς ἐπαγγελλομένους διδάσκειν, καὶ εἰς τὰς δὲ, καὶ εἰς τοὺς γράφοντας τέχνην ῥητορικὴν, πάλιν δὲ καὶ αὐτοὺς ἀγνοοῦντας. ἐξήτησαν δὲ τινες, διὰ ποίαν αἰτίαν οὕτως ἡλθεῖν ἐπὶ τούτων τὸν λόγον ὥστε ἀπλῶς καταδραμεῖν τούτων. καὶ αὐτοὶ ἀπελογήσαντο, λέγοντες τῇ αἰτίᾳ, ἣν προείπομεν, διὰ τὸ τὸν Ἀριστοτέλην λυπήσαι αὐτὸν διὰ τὸ ἀφελεῖσθαι τὸν μαθητὴν αὐτοῦ ἀνοσιβήτην ὄνοματι. αὕτη δὲ ἡ αἰτία ὡς ἐστὶν εὐήθης οὐ δύσκολον καὶ μαθεῖν· οὐδὲ γὰρ κατὰ μόνων φιλοσόφων ποιεῖται τὸν λόγον αἰτία καὶ ῥητόρων αὐτῶν. Ποία οὖν εἴη ἂν ἀληθὴς αἰτία ἢ αἴτιον αἴτιον εἶρα ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ λόγου τούτου πολλοὺς ἐπιπηδῶντας τὰς τέχαις ἀπερυσκέπτως καὶ ἐπαγγελλομένους διδάσκειν ἅπερ οὐκ ἔσασιν καὶ σοφιστοὺς τὴν ἀλήθειαν. διὸ καὶ ὁ λόγος αὐτῷ ἐπιγέγραπται. κατὰ τῶν σοφιστῶν, οὐκ ἀπλῶς τῶν σοφιστευόντων ἀλλὰ κατὰ παλαιῶν τῶν σοφιστομένων τὴν ἀλήθειαν. τριχῶς γὰρ τοῦτο τοῦνομα εἴσεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς· ὅσον οὕτω σοφὸν καλοῦσιν αὐτὸ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ καλόν· ὅθεν καὶ ὁ Πλάτων φιλόσοφον καλεῖ τὸ πρῶτον εἰρησίου, τὸ φιλοῦν αὐτὸ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ καλόν, ὅθεν καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ μετῴων τὴν φιλοσοφίαν ἐκ τούτου παρανομασται, καθὰ καὶ αὐτὸς μιμεῖται τὸν θεὸν κατὰ τὸ δυνατόν· καὶ πάλιν σοφιστὴν καλεῖσι αὐτὸν τὸν ῥήτορα, τὸν διδάσκοντα τοὺς ῥητορικοὺς λόγους. σοφιστὴν δὲ καὶ τὸν σοφιστομένον τὴν ἀλήθειαν, περὶ οὗ νῦν διέμεμαί. ἐξήτησαν δὲ τινες πάλιν καὶ διὰ τί αὐτὸς ὁ λόγος, εἰ γε ἐστὶ τῶν τεσσάρων ἐγκωμίων, κατὰ τῶν σοφιστῶν ἐπιγέγραπται, καὶ ἄλλος ἐστὶ καὶ μὴ ὅπερ οἰκτεῖον ἐγκώμιον, τὸ μᾶλλον ὑπὲρ τινὶ

μειν ἢ κατὰ τινας. καὶ λέγομεν, ὅτι, ἐὰν σκοπήσῃ τις, ὑπὸ τί ἀνά
 και καὶ ὁ ψόγος καὶ τὸ ἐγκώμιον, ὅτι ἐκάτερον ὑπὸ ἓν εἶδος τι
 ἀνθυρικόν, εὐρήσει τὴν αἰτίαν· ἢ γὰρ ἀκείοτης πρὸς τὸ ἐγκώ
 μιον καὶ τὸ τοῖς αὐτοῖς κεφαλαίοις τεμνεσθαι τὸν ψόγον, ὡς τὸ
 καὶ τὸ ἐγκώμιον, ἐποίησε καὶ τὸν ψόγον ἐγκώμιον ὀνομάζεσθαι κατὰ
 τὴν φωνήν. εἰ δὲ τις εἴποι· διὰ τί δὲ μὴ δικανικοῦ εἶδους ἔστι,
 ὅτι γε καταδρομῇ κέχρηται, λέγομεν, ἐπειδὴ οὔτε ἐν δικαστηρίῳ εἴ
 ησθη οὔτε ἢ τιμωρία ἄρισται.

Orat. XIV. Plataicus. (p. 87—101.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΑΝΩΝΤΜΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Περὶ τοῦ χρόνου τοῦ λόγου ταύτου πολλοὶ πλανῶνται. ζητοῦσι γὰρ
 ὅτι δυνατόν εἰρημεῖν τὸν Ἰσοκράτην ὑπὲρ Πλαταιέων, κατασκευά
 ζοντες ἐν τῇ γ' ἱστορίᾳ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τὸν ὕστατον
 καὶ πολλὰ ἔτη γενομένον τῶν Πελοποννησιακῶν. ἐγενετο γὰρ ἡ νε
 κτακτὴ τῶν Πλαταιέων ἐν τῷ ἔτει τοῦ Πελοποννησιακοῦ κατεργασ
 τῆς καὶ ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη ὁ πᾶς πόλεμος, καὶ τὰ λοιπὰ κβ'· εἶτα ἐν τῷ ἔτ
 ῳ Λακεδαιμόνιοι, τριάκοντα, ἤγουν πενήκοντα δύο [κατὰ] Φίλιπ
 πον ἔτη εἰρηται ὁ λόγος, ὡς ἀνάγκη τὸν Ἰσοκράτην τριῶν ἐτῶν δι
 κτεῖν τὸν λόγον, ὅπερ ἀδύνατον. πρὸς δὲ καὶ τινες ἀπολογούμενοι
 γουσι, ὅτι πρὸς μελέτην εἰρηται ὁ λόγος ζητήματος· οὐκ ἔστι δε
 ῖα τὸ δευτέρου κατεσκάψησαν οἱ Πλαταιεῖς· ὅτε μὲν ἐν τῷ Πελοπο
 νησιακῷ πολέμῳ ὑπὸ Λακεδαιμονίων χαριζομένων Θηβαίοις, εἶτα οὐ
 κολέμησαν Λακεδαιμόνιοι Θηβαίοις μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πο
 λέμον καὶ ἐνίκησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, πολέμους ἡμέρους ἀναστῆσαι
 Θηβαίοις βουλόμενοι ἀνίκησαν Πλαταιαν· εἶτα ὕστερον νικήσαντες
 Θηβαῖοι ἐν Λεόντοις, κατέσκαψαν αὐτοὺς, Πλαταιεῖς, οὓς ὕσ
 τερ ἀνοικίξει πάλιν Φίλιππος κατὰ Θηβαίους, κατασκαφέντες οὐκ ἐν
 τῷ δευτέρου κατασκαφὴν ἔρχονται εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀναλαβεῖν βου
 λόμενοι τὴν πόλιν διὰ τῶν Ἀθηναίων, εἰς οὓς κατέφυγον, ὡς φησὶ
 Ἀριστοτέλης. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη· ἡ δὲ στάσις πραγματικῆ
 ἱστορίας.

Orat. XV. De Permutatione. (p. 101—177.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΦΩΤΙΟΥ.

Ὁ δὲ περὶ τῆς ἀντιδόσεως ἐπιγραφόμενος λόγος δικανικὸς
 εἶναι δοκεῖ καὶ ἀπολογία ἔχων, ὡν Λυσίμαχος κακῶς εἶπει Ἰσο
 κράτην. Δύο δὲ καὶ ὀγδοήκοντα ἔτῳ ὄντι οὗτος αὐτῷ μεγισ
 τῶν ἄλλων λόγος συντεταγῆ. Ἔστι δ' ὁ λόγος σύμμικτος καὶ πα
 ρακτικὸς μᾶλλον ἢ οἱ ἄλλοι· παρατίθεται δὲ καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ λόγ
 οῦ ἀποκρίσεις τινάς, ἐξ ὧν οὐ φθείρειν τοὺς νέους ἀλλ' ἀφελεῖν τὸ κα
 λὸν ἐπιδείκνυται ἐαντόν.

Orat. XVI. De Bigis. (p. 178—190.)

Orat. XVII. Trapeziticus (ὃν ἔγραψε ξένῳ τινὶ τῶν μαθη
 τῶν κατὰ Πασίανος τοῦ Τραπεζίτου Διων.). (p. 190—201.)

ποιησαι καταφανές, ὅτι πολὺ τοῦ δέοντος ἐν ἀμφοτέ-
 ροις τοῖς λόγοις διήμαρτες. ἀπάντων γὰρ εἰδότεων,
 ὅτι δεῖ τοὺς μὲν εὐλογεῖν τινὰς βουλομένους πλείω
 τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν αὐτοῖς προσόντ' ἀποφαίνειν,
 τοὺς δὲ κατηγοροῦντας τὰναντία τούτων ποιεῖν, το-
 5 σούτου δέεις οὕτω κερῆσθαι τοῖς λόγοις, ὥσθ' ὑπερ
 μὲν Βουσίριδος ἀπολογήσασθαι φάσκων οὐχ ὅπως τῆς
 ὑπαρχούσης αὐτὸν διαβολῆς ἀπήλλαξας ἀλλὰ καὶ τη- c
 λικαύτην αὐτῷ τὸ μέγεθος παρανομίαν προσήψας, ἧς
 οὐκ ἔσθ' ὅπως ἂν τις δεινότεραν ἐξευρεῖν δυνήθειη·
 τῶν γὰρ ἄλλων τῶν ἐπιχειρησάντων ἐκείνον λοιδορεῖν
 τοσοῦτον μόνον περὶ αὐτοῦ βλασφημούντων, ὡς ἔθυε
 τῶν ξένων τοὺς ἀφικνουμένους, σὺ καὶ κατεσθίειν
 αὐτὸν τοὺς ἀνθρώπους ἤτιασθαι. Σωκράτους δὲ κατη-
 γορεῖν ἐπιχειρήσας, ὥσπερ ἐγκωμιάσαι βουλόμενος
 Αἰκισιάδην ἔδωκας αὐτῷ μαθητὴν, ὃν ὑπ' ἐκείνου d
 μὲν οὐδεὶς ἤσθετο παιδευόμενον, ὅτι δὲ πολὺ διηνεγκε
 6 τῶν ἄλλων, ἅπαντες ἂν ὁμολογήσειαν. τοιγαροῦν εἰ
 γένοιτ' ἔξουσία τοῖς τετελευτηκόσι βουλευέσασθαι περὶ
 τῶν εἰρημένων, ὁ μὲν ἂν σοὶ τοσαυτὴν ἔχοι χάριν ὑπερ
 τῆς κατηγορίας, ὅσῃν οὐδενὶ τῶν ἐπαινεῖν αὐτὸν εἰ-
 θισμένων, ὁ δ' εἰ καὶ περὶ τοὺς ἄλλους πραότατος ἦν,
 ἀλλ' οὖν ἐπὶ γε τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις οὕτως ἂν
 ἀγανακτήσειεν ὥστε μηδεμιᾶς ἀποσχέσθαι τιμωρίας.
 καίτοι πῶς οὐκ αἰσχύνεσθαι μᾶλλον ἢ σεμνύνεσθαι
 προσήκει τὸν παρὰ τοῖς λοιδορουμένοις ὑφ' αὐτοῦ e
 μᾶλλον ἀγαπώμενον ἢ παρὰ τοῖς ἐγκωμιαζομένοις;
 7 (γ'.) Οὕτω δ' ἠμέλησας, εἰ μὴδὲν ὁμολογούμενον ἔρεῖς,
 ὥστε φῆς μὲν αὐτὸν τὴν Αἰόλου καὶ τὴν Ὀρφέως ζη-
 λῶσαι δόξαν, ἀποφαίνεις δ' οὐδὲν τῶν αὐτῶν ἐκείνοις
 ἐπιτηδεύσαντα. πότερα γὰρ τοῖς περὶ Αἰόλου λεγομέ-
 νοις αὐτὸν παρατάξωμεν; ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τῶν ξένων 22

τοὺς ἐπὶ τὴν χώραν ἐκπίπτοντας εἰς τὰς αὐτῶν πατρί-
 δας ἀπέστειλεν, ὁ δ' εἰ χρὴ τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις
 8 πιστεύειν, θύσας κατήσθιεν. ἢ τοῖς Ὀρφείως ἔργοις
 ὁμοιώσωμεν; ἀλλ' ὁ μὲν ἐξ Ἄιδου τοὺς τεθνεώτας
 ἀνήγεν, ὁ δὲ πρὸ μοίρας τοὺς ζῶντας ἀπώλλυεν. ὡσθ'
 ἠδέως ἂν εἰδείην, τί ποτ' ἂν ἐποίησεν, εἰ καταφρο-
 νῶν αὐτῶν ἐτύγχανεν, ὅς θαναμάζων τὴν ἀρετὴν τὴν
 ἐκείνων ἅπαντα φαίνεται τάναντία διαπραττόμενος. ἢ
 ὁ δὲ πάντων ἀτοπώτατον, ὅτι περὶ τὰς γενεαλογίας
 ἔσπουδακῶς ἐτόλμησας εἰπεῖν, ὡς τούτους ἐξήλωσεν,
 ὧν οὐδ' οἱ πατέρες πω κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον γε-
 γονότες ἦσαν.

9 (δ'.) Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ τὸ προχειρότατον ποιεῖν,
 ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν εἰρημένων μηδὲν ἐπιδεικνύς τῶν
 ἔμμαντοῦ, πειράσομαι σοι διὰ βραχέων δηλωσαι περὶ
 τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, καίπερ οὐ σπονδαίαν οὔσαν οὐ-
 δὲ σεμνοὺς λόγους ἔχουσαν, ἐξ ὧν ἔδει καὶ τὸν ἐπαι-
 νον καὶ τὴν ἀπολογία ἀποιήσασθαι.

10 (ε'.) Περὶ μὲν οὖν τῆς Βουσίριδος εὐγενείας τίς
 οὐκ ἂν δυνηθεῖη φασίως εἰπεῖν; ὅς πατὴρ μὲν ἦν
 Ποσειδῶνος, μητὴρ δὲ Λιβύης τῆς Ἐπάφου τοῦ Διὸς,
 ἦν φασὶ πρώτην γυναῖκα βασιλεύσασαν ὁμώνυμον
 αὐτῇ τὴν χώραν καταστήσαι. τυχῶν δὲ τοιούτων προ-
 γόνων οὐκ ἐπὶ τούτοις μόνοις μέγ' ἐφρόνησεν, ἀλλ'
 11 ᾤθη δεινὴ καὶ τῆς ἀρετῆς τῆς αὐτοῦ μνημεῖον εἰς
 ἅπαντα τὸν χρόνον καταλιπεῖν.

12 (ς'.) Τὴν μὲν οὖν μητροφᾶν ἀρχὴν ὑπερείδεν
 ἐλάττω νομίσας ἢ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν εἶναι, πλε-
 στους δὲ καταστρεψάμενος καὶ μεγίστην δύναμιν κτη-
 σάμενος ἐν Αἰγύπτῳ κατεστήσατο τὴν βασιλείαν, οὐκ
 ἐκ τῶν παρουσῶν μόνον ἀλλ' ἐξ ἀπασῶν προκρίνας
 τὴν ἐκεῖ πολὺ διαφέρειν οἰκῆσιν. ἑώρα γὰρ τοὺς μὲν
 1 *

- ἄλλους τόπους οὐκ εὐκαίρως οὐδ' εὐαρμόστως πρὸς τὴν τοῦ σύμπαντος φύσιν ἔχοντας, ἀλλὰ τοὺς μὲν ὑπ' ὄμβρων κατακλυζομένους, τοὺς δ' ὑπὸ κανμάτων διαφθειρομένους, ταυτην δὲ τὴν χώραν ἐν καλλίστῳ μὲν τοῦ κόσμου κειμένην, κλειίστα δὲ καὶ παντοδαπάτα φέρειν δυναμένην, ἀθανάτῳ δὲ τείχει τῷ Νεῖλῳ τε-
 13 τειχισμένην, ὃς οὐ μόνον φυλακὴν ἀλλὰ καὶ τροφὴν ἱκανὴν αὐτῇ παρέχειν πέφυκεν, ἀνάλωτος μὲν ὦν καὶ δύσμαχος τοῖς ἐπιβουλεύουσιν, εὐαγωγὸς δὲ καὶ πρὸς πολλὰ χρησίμος τοῖς ἐντὸς αὐτοῦ κατοικοῦσιν. πρὸς γὰρ τοῖς προειρημένοις καὶ τὴν δυνάμιν αὐτῶν πρὸς τὴν τῆς γῆς ἐργασίαν ἰσοθεοῦ πεποίηκεν· τῶν γὰρ ὄμβρων καὶ τῶν ἀνιχμῶν τοῖς μὲν ἄλλοις ὁ Ζεὺς ταμίας ἐστίν, ἐκείνων δ' ἕκαστος ἀμφοτέρων τούτων αὐτὸς b
 14 αὐτῷ κύριος καθέστηκεν. εἰς τσαυτην δ' ὑπερβολὴν εὐδαιμονίας ἤκουσιν, ὥστε τῇ μὲν ἀρετῇ καὶ τῇ φύσει τῆς χώρας καὶ τῷ πλήθει τῶν πεδίων ἠπειρον καρποῦνται, τῇ δὲ τῶν περιόντων διαθέσει καὶ τῇ τῶν ἔλλειπόντων κομιδῇ διὰ τὴν τοῦ ποταμοῦ δυνάμιν νῆσον οἰκοῦσιν· κύκλῳ γὰρ αὐτὴν περιέχων καὶ πᾶσαν διαρρέων πολλὴν αὐτοῖς εὐπορίαν ἀμφοτέρων τούτων πεποίηκεν.
- 15 Ἦρξατο μὲν οὖν ἐντεῦθεν, ὅθεν περὶ χρὴ τοὺς εὐφρονοῦντας, ἅμα τὸν τε τόπον ὡς κάλλιστον καταλα- c
 βεῖν καὶ τὴν τροφὴν ἱκανὴν τοῖς περὶ αὐτὸν ἐξευρεῖν. (ξ.) Μετὰ δὲ ταῦτα διελόμενος χωρὶς ἕκαστους τοὺς μὲν ἐπὶ τὰς ἰερωσύνας κατέστησε, τοὺς δ' ἐπὶ τὰς τέχνας ἔτρεψε, τοὺς δὲ τὰ περὶ τὸν πόλεμον μελετᾶν ἠνάγκασεν, ἠγνούμενος τὰ μὲν ἀναγκαῖα καὶ τὰς περιουσίας ἐκ τε τῆς χώρας καὶ τῶν τεχνῶν δεῖν ὑπάρχειν, τούτων δ' εἶναι φυλακὴν ἀσφαλεστάτην τὴν τε περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμέλειαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν. d

- 16 (η΄.) Ἄπαντας δὲ τοὺς ἀριθμοὺς περιλαβὼν, ἐξ ὧν ἄριστ' ἂν τις τὰ κοινὰ διοικήσειεν, αἰεὶ τοῖς αὐτοῖς τὰς αὐτὰς πράξεις μεταχειρίζεσθαι προσέταξεν, εἰδὼς τοὺς μὲν μεταβαλλομένους τὰς ἐργασίας οὐδὲ πρὸς ἕν τῶν ἔργων ἀκριβῶς ἔχοντας, τοὺς δ' ἐπὶ ταῖς αὐταῖς πράξεσι συνεχῶς διαμένοντας εἰς ὑπερβολὴν ἕκαστον
- 17 ἀποτελοῦντας, τοιγαροῦν καὶ πρὸς τὰς τέχνας εἰρησομεν αὐτοὺς πλέον διαφέροντας τῶν περὶ τὰς αὐτὰς ἐπιστήμας ἢ τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς τῶν ἰδιωτῶν, καὶ πρὸς τὴν σύνταξιν, δι' ἧς τὴν τε βασιλείαν καὶ τὴν ἄλλην πολιτείαν διαφυλάττουσιν, οὕτω καλῶς ἔχοντας ὥστε καὶ τῶν φιλοσόφων τοὺς ὑπὲρ τῶν τοιούτων λέγειν ἐπιχειροῦντας καὶ μάλιστα εὐδοκίμουνας τὴν ἐν Αἰγύπτῳ προαιρεῖσθαι πολιτείαν, καὶ Λα- 225 κεδαιμονίους μέρος τι τῶν ἐκεῖθεν μιμουμένους ἄρι-
- 18 στα διοικεῖν τὴν αὐτῶν πόλιν. καὶ γὰρ τὸ μηδένα τῶν μαχίμων ἄνευ τῆς τῶν ἀρχόντων γνώμης ἀποδημεῖν καὶ τὰ συσσίτια καὶ τὴν τῶν σωμάτων ἄσκησιν, ἐτι δὲ τὸ μηδὲν τῶν ἀναγκαίων ἀποροῦντας τῶν κοινῶν προσταγμάτων ἀμελεῖν, μηδ' ἐπὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις διατρίβειν ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ὄπλοις, καὶ ταῖς στρατείαις προσέχειν τὸν νοῦν, ἐκεῖθεν ἅπαντα ταῦτ' εἰλήφασιν. b
- 19 τοσοῦτῳ δὲ χεῖρον κέχρηται τούτοις τοῖς ἐπιτηδεύμασι, ὅσον οὗτοι μὲν ἅπαντες στρατιῶται καταστάντες βία τὰ τῶν ἄλλων λαμβάνειν ἀξιούσιν, ἐκεῖνοι δ' οὕτως οἰκοῦσιν, ὥσπερ χρῆ τοὺς μήτε τῶν ἰδίων ἀμειλοῦντας μήτε τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύοντας. γνώη δ' ἂν τις ἐνθένδε τὸ διάφορον ἐκατέρως τῆς πολιτείας.
- 20 εἰ μὲν γὰρ ἅπαντες μιμησαίμεθα τὴν Λακεδαιμονίων ἀργίαν καὶ πλεονεξίαν, εὐθύς ἂν ἀπολοίμεθα καὶ διὰ τὴν ἐνδειαν τῶν καθ' ἡμέραν καὶ διὰ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς· εἰ δὲ τοῖς Αἰγυπτίων νόμοις χρῆ-

σθαι βουλευθεῖμεν, καὶ τοῖς μὲν ἐργάζεσθαι, τοῖς δὲ τὰ τούτων σώζειν δόξειεν, ἕκαστοι τὴν αὐτῶν ἔχοντες εὐδαιμόνως ἂν τὸν βίον διατελοῖμεν.

- 21 (θ'.) Καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς περὶ τὴν φρόνησιν ἐπιμελείας εἰκότως ἂν τις ἐκείνου αἰτίου νομίσειεν. τοῖς γὰρ ἱερεῦσι παρεσκεύασεν εὐπορίαν μὲν ταῖς ἐκ τῶν δ
λερῶν προσόδοις, σωφροσύνην δὲ ταῖς ἀγνεύαις ταῖς
ὑπὸ τῶν νόμων προστεταγμέναις, σχολὴν δὲ ταῖς τῶν
22 κινδυνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἔργων ἀτελείαις· μεθ' ὧν
ἐκείνοι βιοτεύοντες τοῖς μὲν σώμασιν ἰατρικὴν ἐξευ-
ρον ἐπικουρίαν, οὐ διακεκινδυνευμένοις φαρμάκοις
χρωμένην ἀλλὰ τοιούτοις, ἃ τὴν μὲν ἀσφάλειαν ὁμοί-
αν ἔχει τῇ τροφῇ τῇ καθ' ἡμέραν, τὰς δ' ὠφελείας·
τηλικαύτως ὥστ' ἐκείνους ὁμολογουμένως ὑγιεινοτά-
τους εἶναι καὶ μακροβιωτάτους, ταῖς δὲ ψυχαῖς φιλο-
σοφίας ἀσκησιν κατέδειξαν, ἣ καὶ νομοθετῆσαι καὶ
23 τὴν φύσιν τῶν ὄντων ζητῆσαι δύναται. καὶ τοὺς μὲν
πρεσβυτέρους ἐπὶ τὰ μέγιστα τῶν πραγμάτων ἔταξαν,
τοὺς δὲ νεωτέρους ἀμελήσαντας τῶν ἡδονῶν ἐπ' ἀστρο- 24
λογία καὶ λογισμοῖς καὶ γεωμετρίας διατρέβειν ἐπεισαν,
ὧν τὰς δυνάμεις οἱ μὲν ὡς πρὸς ἔνια χρησίμους ἐπαι-
νοῦσιν, οἱ δ' ὡς πλείστα πρὸς ἀρετὴν συμβαλλομένας
ἀποφαίνουσιν ἐπιχειροῦσιν.

- 24 (ι'.) Μάλιστα δ' ἄξιον ἐπαινεῖν καὶ θαυμάζειν
τὴν εὐσέβειαν αὐτῶν καὶ τὴν περὶ τοὺς θεοὺς θερα-
πείαν. ὅσοι μὲν γὰρ σφᾶς αὐτοὺς οὕτω κατεσχημά-
τισαν ὥστ' ἢ κατὰ σοφίαν ἢ κατ' ἄλλην τιν' ἀρετὴν
ὑπολαμβάνεσθαι μιλύονως ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν, οὗτοι δ
μὲν βλαπτουσι τοὺς ἐξαπατηθέντας· ὅσοι δὲ τῶν θείων
πραγμάτων οὕτω προέστησαν ὥστε καὶ τὰς ἐπιμελείας
καὶ τὰς τιμωρίας δοκεῖν εἶναι μείζους τῶν συμβαινόν-
των, οἱ δὲ τοιοῦτοι πλείστα τὸν βίον τὸν τῶν ἀνθρώ-

- 25 πων ὠφελοῦσιν. καὶ γὰρ τὴν ἀρχὴν οἱ τὸν φόβον ἡμῶν
 ἐνεργασάμενοι τούτων αἰτιοὶ γεγόνασι τοῦ μη παν-
 τάσιν θηριωδῶς διακεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους. ἐκεῖνοι ε
 τοίνυν οὕτως ἀγίως περὶ ταῦτα καὶ σεμνῶς ἔχουσιν
 ὥστε καὶ τοὺς ὄρκους πιστοτέρους εἶναι τοὺς ἐν τοῖς
 ἐκείνων ἱεροῖς ἢ τοὺς παρὰ τοῖς ἄλλοις καθεστῶτας,
 καὶ τῶν ἁμαρτημάτων ἕκαστον οἰεῖσθαι παραχρημα
 δῶσειν δίκην ἀλλ' οὐ διαλήσειν τὸν παρόντα χρόνον,
 οὐδ' εἰς τοὺς παῖδας ἀναβληθῆσεται τὰς τιμωρίας.
- 26 καὶ ταῦτ' εἰκότως δοξάζουσιν· πολλὰς γὰρ αὐτοῖς καὶ
 παντοδαπὰς ἀσκήσεις τῆς ὁσιότητος ἐκεῖνος κατέστη- d
 σεν, ὅστις καὶ τῶν ζώων τῶν παρ' ἡμῶν καταφρονο-
 μένων ἔστιν ἃ σέβασθαι καὶ τιμᾶν ἐνομοθέτησεν, οὐκ
 ἀγνοῶν τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἀλλ' ἅμα μὲν ἐδίξεν
 οἰόμενος δεῦν τὸν ὄχλον ἐμμένειν ἅπασιν τοῖς ὑπὸ τῶν
- 27 ἀρχόντων παραγγελλομένοις, ἅμα δὲ βουλόμενος πεῖ-
 ραν λαμβάνειν ἐν τοῖς φανεροῖς, ἦντινα περὶ τῶν
 ἀφανῶν διάνοιαν ἔχουσιν. ἐνόμιζε γὰρ τοὺς μὲν τού-
 των ὀλιγοροῦντας τυχόν καὶ τῶν μειζόνων καταφρο- e
 νήσειν, τοὺς δ' ἐπὶ πάντων ὁμοίως ἐμμένοντας τῇ
 τάξει βεβαίως ἔσσεσθαι τὴν αὐτῶν εὐσέβειαν ἐπιδε-
 δειγμένους.
- 28 (ἰά.) Ἐχοι δ' ἂν τις μὴ σπεύδειν ὠρμημένος πολ-
 λὰ καὶ θαυμαστά περὶ τῆς ὁσιότητος αὐτῶν διελθεῖν,
 ἦν οὔτε μόνος οὔτε πρῶτος ἐγὼ τυγχάνω καθεωρακῶς,
 ἀλλὰ πολλοὶ καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν προγεγενημένων, 227
 ὧν καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιός ἐστιν· ὃς ἀφικόμενος
 εἰς Αἴγυπτον καὶ μαθητῆς ἐκείνων γενόμενος τὴν τ'
 ἄλλην φιλοσοφίαν πρῶτος εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐκομισε,
 καὶ τὰ περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς ἀγιστείας τὰς ἐν τοῖς
 ἱεροῖς ἐπιφανέστερον τῶν ἄλλων ἐσπούδασεν, ἡγού-
 μενος, εἰ καὶ μηδὲν αὐτῷ διὰ ταῦτα πλεον γίγνοιτο

παρὰ τῶν θεῶν, ἀλλ' οὖν παρὰ γε τοῖς ἀνθρώποις ἐκ β
 29 τούτων μάλιστα εὐδοκίμησιν. ὅπερ αὐτῷ καὶ συνέβη·
 τοσοῦτον γὰρ εὐδοξία τοὺς ἄλλους ὑπερέβαλεν ὥστε
 καὶ τοὺς νεωτέρους ἅπαντας ἐπιθυμεῖν αὐτοῦ μαθη-
 τὰς εἶναι, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ἥδιον ὄραν τοὺς
 παιδας τοὺς αὐτῶν ἐκείνῳ συγγιγνομένους ἢ τῶν οὐ-
 κείων ἐπιμελουμένους. καὶ τούτοις οὐχ οἷόν τ' ἀπι-
 στεῖν· ἔτι γὰρ καὶ νῦν τοὺς προσποιουμένους ἐκείνου
 μαθητὰς εἶναι μᾶλλον σιγῶντας θαυμάζουσιν ἢ τοὺς
 ἐπὶ τῷ λέγειν μεγίστην δοξαν ἔχοντας. c

30 (ιβ΄.) Ἴσως ἂν οὖν τοῖς εἰρημένοις ἀπαντήσῃας,
 ὅτι τὴν μὲν χώραν καὶ τοὺς νόμους καὶ τὴν εὐσέβειαν,
 ἔτι δὲ τὴν φιλοσοφίαν ἐπαινῶ τὴν Αἰγυπτίων, ὡς δὲ
 τούτων αἴτιος ἦν, ὃν ὑπεθέμην, οὐδεμίαν ἔχω λέγειν
 ἀπόδειξιν. (ιγ΄.) Ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἄλλος τίς μοι τὸν τρό-
 πον τούτου ἐπέπληττεν, ἡγούμην ἂν αὐτὸν πεπαιδευ-
 μένως ἐπιτιμᾶν· σοὶ δ' οὐ προσήκει ταύτην ποιείσθαι
 31 τὴν υπόληψιν. βουληθεὶς γὰρ Βούσιριν εὐλογεῖν προ-
 εῖλου λέγειν, ὡς τὸν τε Νεῖλου περὶ τὴν χώραν περι- d
 ἔρρηξε καὶ τῶν ξένων τοὺς ἀφικνουμένους θύων κατ-
 ἤσθιεν· ὡς δὲ ταῦτ' ἐποίησεν οὐδεμίαν πίστιν εἰρη-
 κας. καίτοι πῶς οὐ καταγέλαστόν ἐστι ταῦτα παρὰ τῶν
 ἄλλων ἀπαιτεῖν, οἷς αὐτὸς μὴδὲ κατὰ μικρὸν τυγχά-
 32 νεις κεχρημένος; ἀλλὰ τοσοῦτῳ πλέον ἡμῶν ἀπέχεις
 τοῦ πιστὰ λέγειν, ὅσον ἐγὼ μὲν οὐδενὸς αὐτὸν αἰτιῶ-
 μαι τῶν ἀδυνάτων ἀλλὰ νόμων καὶ πολιτείας, αἵπερ
 εἰσὶ πράξεις τῶν ἀνδρῶν τῶν καλῶν κἀγαθῶν· σὺ δὲ e
 τοιοῦτων δημιουργὸν ἀποφαίνεις, ὧν οὐδέτερον οὐ-
 δεὶς ἂν ἀνθρώπων ποιήσειεν, ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς τῶν
 θερίων ἀμότητος, τὸ δὲ τῆς τῶν θεῶν δυνάμειος ἐρ-
 33 γον ἐστίν. Ἐπειτ' εἰ καὶ τυγχάνομεν ἀμφοτέροι ψευδῆ
 λέγοντες, ἀλλ' οὖν ἐγὼ μὲν κέχρημαι τούτοις τοῖς 22

λόγοις, οἷσπερ χρῆ τοὺς ἐπαινοῦντας, σὺ δ' οἷς προσ-
 ἤκει τοὺς λοιδοροῦντας· ὥστ' οὐ μόνον τῆς ἀληθείας
 αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τῆς ιδέας ὕλης, δι' ἧς εὐλογεῖν δεῖ,
 φαίνει διημαρτηκῶς.

(ιδ'.) Χωρὶς δὲ τούτων εἰ δεῖ τῶν σῶν ἀπαλλα-
 γέντα τὸν ἐμὸν λόγον ἐξετάζειν, οὐδεὶς ἂν αὐτῷ δι-
 καίως ἐπιπλήξειεν. εἰ μὲν γὰρ ἄλλος τις ἦν φανερός
 ὁ ταῦτα πράξας, ἀγὼ φημι γεγενησθαι δι' ἐκείνου,
 ὁμολογῶ λίαν εἶναι τολμηρός, εἰ περὶ ὧν ἅπαντες ^b
 ἐπίστανται, περὶ τούτων μεταπέθειν ἐπιχειρῶ. τὴν
 δ' ἐν κοινῷ τῶν πραγμάτων ὄντων καὶ δοξάσαι δέον
 περὶ αὐτῶν, τίς ἂν τις τῶν ἐκεῖ καθεστῶτων ἐκ τῶν
 εἰκότων σκοπούμενος αἰτιώτερον εἶναι νομίσειεν ἢ
 τὸν ἐκ Ποσειδῶνος μὲν γεγονότα, πρὸς δὲ μητρός ἀπὸ
 Διὸς ὄντα, μεγίστην δὲ δύναμιν τῶν καθ' αὐτὸν κτη-
 σάμενον καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ὀνομαστότατον γεγενη-
 μένου; οὐ γὰρ δὴ που τοὺς ἀπάντων τούτων ἀπολε- ^c
 λειμμένους προσήκει μᾶλλον ἢ ἕκκινον τηλικούτων
 ἀγαθῶν εὐρετὰς γενέσθαι.

(ιε'.) Καὶ μὲν δὴ καὶ τοῖς χρόνοις ῥαδίως ἂν τις
 τοὺς λόγους τοὺς τῶν λοιδοροῦντων ἐκείνου ψευδεῖς
 ὄντας ἐπιδείξειεν. οἱ γὰρ αὐτοὶ τῆς τε Βουσίριδος ξε-
 νοφορίας κατηγοροῦσι καὶ φασιν αὐτὸν ὑφ' Ἡρακλέ-
 ουσ ἀποθανεῖν· ὁμολογεῖται δὲ παρὰ πάντων τῶν λο-
 γοποιῶν Περσέως τοῦ Διὸς καὶ Δαναῆς Ἡρακλέα μὲν
 εἶναι τέτταρσι γενεαῖς νεώτερον, Βουσίριον δὲ πλείον
 ἢ διακοσίοις ἔτεσι πρεσβύτερον. καίτοι τὸν βουλόμε- ^d
 νον ἀπολύσασθαι τὴν ὑπὲρ ἐκείνου διαβολὴν πῶς οὐκ
 ἄτοπόν ἐστι ταύτην τὴν πίστιν παραλιπεῖν, τὴν οὕτως
 ἐναργῆ καὶ τηλικαύτην δύναμιν ἔχουσαν; (ις'.) Ἀλλὰ
 γὰρ οὐδὲν σοι τῆς ἀληθείας ἐμέλησεν, ἀλλὰ ταῖς τῶν
 ποιητῶν βλασφημίαις ἐπηκολούθησας, οἱ δεινότερα

- μὲν πεποικηκότας καὶ πεπουθότας ἀποφαίνουσι τοὺς
 ἐκ τῶν ἀθανάτων γεγονότας ἢ τοὺς ἐκ τῶν ἀνθρώπων
 τῶν ἀνοσιωτάτων, τοιούτους δὲ λόγους περὶ αὐτῶν
 τῶν θεῶν εἰρήκασιν, οἷους οὐδεὶς ἂν περὶ τῶν ἐχθρῶν
 εἰπεῖν τολμήσειεν· οὐ γὰρ μόνον κλοπᾶς καὶ μοιχείας
 καὶ παρ' ἀνθρώποις θητείας αὐτοῖς ἀνείδισαν ἀλλὰ
 καὶ παίδων βρώσεις καὶ πατέρων ἐκτομᾶς καὶ μητέρων
 δεσμούς καὶ πολλὰς ἄλλας ἀνομίας κατ' αὐτῶν ἐλο-
- 39 γοποίησαν. ὑπὲρ ὧν τὴν μὲν ἀξίαν δίκην οὐκ ἔδοσαν,
 οὐ μὲν ἀτιμώρητοί γε διέφυγον, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν
 ἀλήται καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐνδεεῖς κατέστησαν, οἱ δ'
 ἐτυφλώθησαν, ἄλλος δὲ φεύγων τὴν πατρίδα καὶ τοῖς
 οἰκειοτάτοις πολεμῶν ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσεν,
 Ὅρφαυς δ' ὁ μάλιστα τούτων τῶν λόγων ἀψάμενος,
- 40 διασπασθεὶς τὸν βίον ἐτελεύτησεν· ὥστ' ἦν σωφρο-
 νώμεν, οὐ μιμησόμεθα τοὺς λόγους τοὺς ἐκείνων, οὐδὲ
 περὶ μὲν τῆς πρὸς ἀλλήλους κακηγορίας νομοθετησο-
 μεν, τῆς δ' εἰς τοὺς θεοὺς παρρησίας ὀλιγορησο-
 μεν, ἀλλὰ φυλαξόμεθα καὶ νομιούμεν ὁμοίως ἀσεβεῖν
 τοῖς τε λέγοντας τὰ τοιαῦτα καὶ τοὺς πιστεύοντας
 αὐτοῖς.
- 41 (ιζ') Ἐγὼ μὲν οὖν οὐχ ὅπως τοὺς θεοὺς, ἀλλ'
 οὐδὲ τοὺς ἐξ ἐκείνων γεγονότας οὐδεμιᾶς ἠγοῦμαι κα-
 κίας μετασχεῖν, ἀλλ' αὐτούς τε πάσας ἔχοντας τὰς
 ἀρετὰς φῦναι καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν καλλίστων ἐπιτη-
 δευμάτων ἡγεμόνας καὶ διδασκάλους γεγενῆσθαι. καὶ
 γὰρ ἄλογον, εἰ τῆς μὲν ἡμετέρας εὐπαιδίας εἰς τοὺς
 θεοὺς τὴν αἰτίαν ἀναφέρομεν, τῆς δὲ σφετέρως αὐ-
- 42 τῶν μηδὲν αὐτοὺς φροντιζεῖν νομίζομεν. ἀλλ' εἰ μὲν
 ἡμῶν τις τῆς τῶν ἀνθρώπων φύσεως καταστατὴρ κύ-
 ριος, οὐδ' ἂν τοὺς οἰκέτας εἰσείεν εἶναι πονηροὺς·
 ἐκείνων δὲ καταγιγνώσκομεν, ὡς καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν α

γεγονότας περιείδον οὕτως ἀσεβείς καὶ παρανόμους
 οὕτως. καὶ σὺ μὲν οἶει καὶ τοὺς μηδὲν προσηκόντας,
 ἦν σοι πλησιάζωσι, βελτίους ποιήσῃς, τοὺς δὲ θεοὺς
 οὐδεμίαν ἡγεῖ τῆς τῶν παίδων ἀρετῆς ἔχειν ἐπιμέ-
 83 λειαν. καίτοι κατὰ τὸν σὸν λόγον δυοῖν τοῖν αἰσχί-
 στοιῖν οὐ διαμαρτάνουσιν· εἰ μὲν γὰρ μηδὲν δεόνται
 χρηστοὺς αὐτοὺς εἶναι, χείρους εἰσὶ τῶν ἀνθρώ-
 πων τὴν διάνοιαν, εἰ δὲ βούλονται μὲν, ἀποροῖσι δ'·
 ὅπως ποιήσωσιν, ἐλάττω τῶν σοφιστῶν τὴν δύναμιν
 ἔχουσιν.

4 (ἡ΄.) Πολλῶν δ' ὄντων εἶπειν, ἐξ ὧν ἄν τις καὶ
 τὸν ἐπαινοῦ καὶ τὴν ἀπολογίαν μηκύνειεν, οὐχ ἡγοῦ-
 μαι δεῖν μακρολογεῖν· οὐ γὰρ ἐπίδειξις τοῖς ἄλλοις
 ποιούμενος ἀλλ' ὑποδεξάει σοι βουλόμενος, ὡς χρῆ 230
 τούτων ἐκάτερον ποιεῖν, διείλεγμα περὶ αὐτῶν, ἐπεὶ
 τὸν γε λόγον, ὃν συνέγραψας, οὐκ ἀπολογίαν ὑπὲρ
 Βουσίριδος ἀλλ' ὁμολογίαν τῶν ἐπικαλουμένων δι-
 5 καίως ἄν τις εἶναι νομίσειεν. οὐ γὰρ ἀπολύεις αὐτὸν
 τῶν αἰτιῶν ἀλλ' ἀποφαίνεις, ὡς καὶ τῶν ἄλλων τινὲς
 ταῦτ' ἀπεποιήκασιν, ἡθρυμοτάτην τοῖς ἀμαρτάνουσιν
 εὐρίσκων καταφυγὴν. εἰ γὰρ τῶν μὲν ἀδικημάτων μὴ
 ἡράδιον εὐρεῖν, ὃ μὴπω τυγχάνει γεγεννημένου, τοὺς δ' ὅ
 ἔφ' ἐκάστοις αὐτῶν ἀλισκομένους μηδὲν ἡγοίμεθα
 δεῖν ποιεῖν, ὅταν ἕτεροι ταῦτ' αἰνῶνται διαπε-
 πραγμένοι, πῶς οὐκ ἄν καὶ τὰς ἀπολογίας ἄκασιν ἡ-
 6 6 δίας ποιήσαιμεν, καὶ τοῖς βουλομένοις εἶναι πονηροῖς
 πολλὴν ἐξουσίαν παρασκευάσαιμεν; (ἰθ΄.) Μαλιστα
 δ' ἄν κατίδοις τὴν εὐήθειαν τῶν εἰρημένων ἐπὶ σαν-
 τοῦ θεωρήσας. ἐνθυμήθητι γάρ· εἰ μεγάλων καὶ δει-
 νῶν αἰτιῶν περὶ σὲ γεγонуῖων τοῦτόν τις τὸν τρόπον
 σοι συνείποι, πῶς ἄν διατεθείης; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶδ'
 ὅτι μᾶλλον ἄν αὐτὸν μισήσειας ἢ τοὺς κατηγοροῦντας.

καίτοι πῶς οὐκ αἰσχρὸν τοιαύτας ὑπὲρ τῶν ἄλλων
 ποιεῖσθαι τὰς ἀπολογίας, ἐφ' αἷς ὑπὲρ σαυτοῦ λεγο-
 47 μέναις μάλιστα ἂν ὀργισθεῖης; (κ'.) Σκέψαι δὲ κάκεινο
 καὶ διέλθε πρὸς αὐτόν. εἴ τις τῶν σοι συνόντων ἐπαρ-
 θεῖή ποιεῖν, ἃ σὺ τυγχάνεις εὐλογῶν, πῶς οὐκ ἂν
 ἀθλιώτατος εἴη καὶ τῶν νῦν ὄντων καὶ τῶν πώποτε δ
 γεγενημένων; ἄρ' οὖν χρὴ τοιούτους λόγους γράφειν,
 οἷς τοῦτο προσέσται μέγιστον ἀγαθόν, ἢν μηδένα πεί-
 σαι τῶν ἀκουσάντων δυνηθῶσιν;

48 (κα'.) Ἄλλὰ γὰρ ἴσως ἂν εἰποις, ὡς οὐδὲ σὲ τοῦτο
 παρέλαθεν, ἀλλ' ἠβουληθῆς τοῖς φιλοσόφοις παρά-
 δειγμα καταλιπεῖν, ὡς χρὴ περὶ τῶν αἰσχρῶν αἰτιῶν
 καὶ δυσχερῶν πραγμάτων ποιεῖσθαι τὰς ἀπολογίας.
 ἀλλ' εἰ καὶ πρότερον ἠγνόεις, οἶμαί σοι νῦν γεγενη- e
 σθαι φανερόν, ὅτι πολὺ θάττον ἂν τις σωθεῖη μηδὲν
 φθεγγάμενος ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπολογησάμενος.
 49 καὶ μὲν δὴ καὶ τοῦτο δῆλον, ὅτι τῆς φιλοσοφίας ἐπι-
 κήρως διακειμένης καὶ φθονουμένης διὰ τοὺς τοιού-
 τους τῶν λόγων ἔτι μᾶλλον αὐτὴν μισήσουσιν.

(κβ'.) Ἦν οὖν ἐμοὶ πείθη, μαλιστα μὲν οὐ ποιή- 2
 σει τοῦ λοιποῦ ποιηρὰς ὑποθέσεις, εἰ δὲ μὴ, τοιαῦτα
 ζητήσεις λέγειν, ἐξ ὧν μὴτ' αὐτὸς χείρων εἶναι δόξεις
 μήτε τοὺς μιμουμένους λυμανεῖ μήτε τὴν περὶ τοὺς
 50 λόγους παιδεύειν διαβαλεῖς. (κγ'.) Καὶ μὴ θαυμάσης,
 εἰ νεώτερος ἂν καὶ μηδὲν σοι προσήκων οὕτω προχεί-
 ρως ἐπιχειρῶ σε νουθετεῖν· ἡγοῦμαι γὰρ οὐ τῶν πρε-
 σβυτάτων οὐδὲ τῶν οἰκειοτάτων ἀλλὰ τῶν πλείστ' εἰ-
 δότων καὶ βουλομένων ὠφελεῖν ἔργον εἶναι περὶ τῶν
 τοιούτων συμβουλευεῖν.

12.

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟΣ.

(α΄.) Νεώτερος μὲν ἂν προηροῦμένην γράφειν τῶν 232
 λόγων οὐ τοὺς μυθῶδεις οὐδὲ τοὺς τερατείας καὶ ψευ-
 δολογίας μεστοὺς, οἷς οἱ πολλοὶ μᾶλλον χαίρουσιν ἢ
 τοῖς περὶ τῆς αὐτῶν σωτηρίας λεγομένοις, οὐδὲ τοὺς
 τὰς παλαιὰς πράξεις καὶ τοὺς πολέμους τοὺς Ἑλληνι-
 κοὺς ἐξηγουμένους, καίπερ εἰδῶς δικαίως αὐτοὺς ἐπ- 233
 αινομένους, οὐδ' αὖ τοὺς ἀπλῶς εἰρησθαι δοκοῦν-
 τας καὶ μηδεμιᾶς κομψότητος μετέχοντας, οὓς οἱ δεινοὶ
 περὶ τοὺς ἀγῶνας παραινοῦσι τοῖς νεωτέροις μελετᾶν,
 2 εἴπερ βούλονται πλέον ἔχειν τῶν ἀντιδίκων, ἀλλὰ
 παντας τούτους ἰάσασ περὶ ἐκείνους ἐπραγματευομένην
 τοὺς περὶ τῶν συμφερόντων τῇ τε πόλει καὶ τοῖς ἄλ-
 λοις Ἑλλησι συμβουλευόντας, καὶ πολλῶν μὲν ἐνθυ-
 μημάτων γέμοντας, οὐκ ὀλίγων δ' ἀντιθέσεων καὶ b
 παρισώσεων καὶ τῶν ἄλλων ἰδεῶν τῶν ἐν ταῖς ῥητο-
 ρείαις διαλαμπουσῶν καὶ τοὺς ἀκούοντας ἐπισημαί-
 νεσθαι καὶ θορυβεῖν ἀναγκαζουσῶν· νῦν δ' οὐδ'
 3 ὀπωσοῦν τοὺς τοιοῦτους. ἡγοῦμαι γὰρ οὐχ ἀρμόττειν
 οὔτε τοῖς ἔτεσι τοῖς ἐνενήκοντα καὶ τέτταρσιν, ἀγῶ
 τυγχάνω γεγωναῖς, οὐδ' ὅλως τοῖς ἤδη πολιὰς ἔχου-
 σιν ἐκείνον τὸν τρόπον ἐτι λέγειν, ἀλλ' ὡς ἅπαντες
 μὲν ἂν ἐλπίζειαν, εἰ βουληθεῖεν, οὐδεὶς δ' ἂν δυνη- c
 θεῖη ῥαδίως πλὴν τῶν πονεῖν ἐθελόντων καὶ σφόδρα
 4 προσεχόντων τὸν νοῦν. τούτου δ' ἔνεκα ταῦτα προ-
 εἶπον, ἵν' ἦν τισιν ὁ μέλλον δειχθῆσεσθαι λόγος μα-
 λακώτερος ἂν φαίνεται τῶν πρότερον διαδεδομένων,
 μὴ παραβάλλωσι πρὸς τὴν ἐκείνων ποικιλίαν, ἀλλὰ

πρὸς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὸν κρίνωσι τὴν ἐν τῷ παρόντι δεδοκιμασμένην.

β (β') Διαλέξομαι δὲ περὶ τε τῶν τῇ πόλει πεπραγμένων καὶ περὶ τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς, οὐκ ἀπὸ τούτων ἀρξάμενος ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐμοὶ συμβεβηκότων· ἐντεῦθεν γὰρ οἶμαι μᾶλλον κατεπείγειν. (γ') Πειρώμενος γὰρ ἀναμαρτήτως ζῆν καὶ τοῖς ἄλλοις ἀλύπως, οὐδένα διαλέλοιπα χρόνου ὑπὸ μὲν τῶν σοφιστῶν τῶν ἀδοκίμων καὶ πονηρῶν διαβαλλόμενος, ὑπ' ἄλλων δέ τινων οὐχ οἷός εἰμι γινωσκόμενος ἀλλὰ τοιοῦτος ὑπολαμβανόμενος, οἷον ἂν παρ' ἐτέρων ἀκούσωσιν. βούλομαι δ' οὖν προδιαλεχθῆναι περὶ τ' ἔμμετου καὶ περὶ τῶν οὕτω πρὸς με διακειμένων, ἵν' ἦν πως οἷός τε γένωμαι, τοὺς μὲν παύσω βλασφημοῦντας, τοὺς δ' εἰδέναί ποιήσω, περὶ ἃ τυγχάνω διατρέβων· ἦν γὰρ ταῦτα τῷ λόγῳ δυνηθῶ διοικῆσαι κατὰ τρόπον, ἐλπίζω τὸν ἐπίλοιπον χρόνον αὐτός τ' ἀλύπως διάξειν, καὶ τῷ λόγῳ τῷ μέλλουσι ῥηθήσεσθαι τοὺς παρόντας μᾶλλον προσέξειν τὸν νοῦν.

γ (δ') Οὐκ ὀκνήσω δὲ κατεπειν οὔτε τὴν νῦν ἐγγιγνομένην ἐν τῇ διανοίᾳ μοι ταραχὴν οὔτε τὴν ἀτοπίαν ὣν ἐν τῷ παρόντι τυγχάνω γινωσκῶν, οὔτ' εἴ τι πράττω τῶν δεόντων. ἐγὼ γὰρ μετεσχηκὼς τῶν μεγίστων ἀγαθῶν, ὧν ἅπαντες ἂν εὐξαιντο μεταλαβεῖν, πρῶτον μὲν τῆς περὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ὑγιείας, οὐκ ὡς ἔτυχον ἀλλ' ἐναμίλλως τοῖς μάλιστα περὶ ἐκάτερον τούτων εὐτυχηκόσιν, ἔπειτα τῆς περὶ τὸν βίον εὐπορίας ὥστε μηδενὸς πάποτ' ἀπορηῆσαι τῶν μετρίων, μηδ' ὧν ἄνθρωπος ἂν νοῦν ἔχων ἐπιθυμήσειεν, εἴ τι δὲ τοῦ μὴ τῶν καταβεβλημένων εἶς εἶναι, μηδὲ τῶν κατημελημένων ἀλλ' ἐκείνων, περὶ ὧν οἱ χαριέστατοι τῶν Ἑλλήνων καὶ μνησθεῖεν ἂν καὶ διαλεχθεῖεν ὡς

σπουδαίων ὄντων, τούτων ἀπάντων μοι συμβεβηκό-
 των, τῶν μὲν ὑπερβαλλόντως, τῶν δ' ἕξαρκούντως,
 οὐκ ἀγαπῶ ζῶν ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' οὕτω τὸ γῆρας ἐστὶ
 δυσάριστον καὶ μικρολόγον καὶ μεμψίμοιρον, ὥστε
 πολλακίς ἤδη τήν τε φύσιν τήν ἐμαντοῦ κατεμεμψά-
 9 μην, ὡς οὐδεὶς ἄλλος καταπεφρόνηκε, καὶ τήν τύχην
 ᾧδουράμην, ταύτη μὲν οὐδὲν ἔχων ἐπικαλεῖν ἄλλο,
 πλὴν ὅτι περὶ τήν φιλοσοφίαν, ἣν προειλομην, ἀτυ- d
 χίαι τινὲς καὶ συγκοφαντίαι γεγόνασι, τήν δὲ φύσιν εἰ-
 δὼς πρὸς μὲν τὰς πράξεις ἀρρωστοτέραν καὶ μαλακω-
 τέραν οὖσαν τοῦ δέοντος, πρὸς δὲ τοὺς λόγους οὔτε
 τελείαν οὔτε πανταχῇ χρησίμην, ἀλλὰ δοξασαὶ μὲν
 περὶ ἐκάστου τήν ἀλήθειαν μᾶλλον δυναμένην τῶν εἰ-
 δέναι φασκόντων, εἰπεῖν δὲ περὶ τῶν αὐτῶν τουτων
 ἐν συλλόγῳ πολλῶν ἀνθρώπων ἀπασῶν ὡς ἔπος εἰ-
 πεῖν ἀπολελειμμένην.

10 Οὕτω γὰρ ἐνδεῆς ἀμφοτέρων ἐγενόμην τῶν με- e
 γίστην δύναμιν ἐχόντων παρ' ἡμῖν, φωνῆς ἰκανῆς καὶ
 τόλμης, ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος τῶν πολιτῶν· ὧν οἱ
 μὴ τυχόντες ἀτιμότεροι περιέρχονται πρὸς τὸ δοκεῖν
 ἄξιοί τινος εἶναι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ· τοῖς 235
 μὲν γὰρ ἐκτίσειν τὸ καταγνωσθὲν ἐλπίδες ὑπείσιν, οἱ
 11 δ' οὐδέποτε ἂν τήν φύσιν μεταβάλοιεν. (ε'.) Οὐ μὴν
 ἐπὶ τουτοις ἀθυμήσας περιεῖδον ἐμαντὸν ἄδοξον οὐδ'
 ἀφανῆ παντάπασι γεγόμενον, ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦ πολι-
 τεύεσθαι διήμαρτον, ἐπὶ τὸ φιλοσοφεῖν καὶ πονεῖν
 καὶ γράφειν, ἃ διανοηθεῖην, κατέφυγον, οὐ περὶ μι-
 κρῶν τήν προαίρεσιν ποιούμενος οὐδὲ περὶ τῶν ἰδίων
 συμβολαίων οὐδὲ περὶ ὧν ἄλλοι τινὲς ληροῦσιν, ἀλλὰ
 περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ βασιλικῶν καὶ πολιτικῶν b
 πραγμάτων, δι' ἃ προσήκειν ᾠμην μοι τοσοῦτῳ μάλ-
 λον τιμᾶσθαι τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα παριόντων, ὅσῳ περ

- περὶ μειζόνων καὶ καλλιόνων ἢ κείνοι τοὺς λόγους
 12 ἐποιούμην. ὧν οὐδὲν ἡμῖν ἀποβέβηκεν. καίτοι πάν-
 τες ἴσασι τῶν μὲν φητόρων τοὺς πολλοὺς οὐχ ὑπὲρ
 τῶν τῇ πόλει συμφερόντων, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν αὐτοὶ λή-
 ψεσθαι προσδοκῶσι, δημηγορεῖν τολμῶντας, ἐμὲ δὲ
 καὶ τοὺς ἐμοὺς οὐ μόνον τῶν κοινῶν ἀπεχομένους
 μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων εἰς τὰς τῆς πό-
 λεως χρείας ὑπὲρ τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέραν αὐτῶν
 13 δαπανωμένους, ἔτι δὲ τοὺς μὲν ἢ λοιδορουμένους ἐν
 ταῖς ἐκκλησίαις περὶ μεσεγγυήματος σφίσι αὐτοῖς ἢ
 λυμαινομένους τοὺς συμμαχούς ἢ τῶν ἄλλων, ὃν ἂν
 τυχωσι, συκοφαντοῦντας, ἐμὲ δὲ τῶν λόγων ἡγεμόνα
 τοῦτων γεγενημένου τῶν παρακαλούντων τοὺς Ἑλλη-
 νας ἐπὶ τε τὴν ὁμόνοιαν τὴν πρὸς ἀλλήλους καὶ τὴν
 14 στρατείαν τὴν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, καὶ τῶν συμβου-
 λευόντων ἀποικίαν ἐκπέμπειν κοινῇ πάντας ἡμᾶς ἐπὶ
 τοσαύτην χώραν καὶ τοιαύτην, περὶ ἧς, ὅσοι περ ἀκη-
 κίασιν, ὁμολογοῦσιν ἡμᾶς τ' εἰ σωφρονήσαιμεν καὶ
 παυσαιμέθα τῆς πρὸς ἀλλήλους μανίας, ταχέως ἂν
 ἄνευ πόρων καὶ κινδύνων κατασχεῖν αὐτὴν, ἐκείνην
 τε φραδίως ἂν ἅπαντας δέξασθαι τοὺς ἐνδεεῖς ἡμῶν ὄν-
 τας τῶν ἐπιτηδείων· ὧν πράξεις, εἰ πάντες συνελ-
 θόντες ζητοῖεν, οὐδέποτε ἂν εὗροιν καλλίους οὐδὲ
 μείζους οὐδὲ μᾶλλον ἅπασιν ἡμῖν συμφερούσας.
- 15 (εἵ.) Ἄλλ' ὁμως οὕτω πολὺ τῇ διανοίᾳ διεστῶσαν
 ἡμῶν καὶ τοσοῦτω σπουδαιοτέραν ἐμοῦ πεποιημένου
 τὴν αἴρεσιν οὐ δικαίως οἱ πολλοὶ περὶ ἡμῶν ὑπελιή-
 φασιν ἀλλὰ ταραχῶδῶς καὶ παντάπασιν ἀλογίστως.
 τῶν μὲν γὰρ φητόρων τὸν τρόπον ψέγοντες προστά-
 τας αὐτοῦς τῆς πόλεως ποιοῦνται καὶ κυρίουσιν ἅπαν-
 των καθιστάσιν, ἐμοῦ δὲ τοὺς λόγους ἐπαινοῦντες αὐ-
 τῷ μοι φθονοῦσι δι' οὐδὲν ἕτερον ἢ διὰ τούτους, οὓς

ἀποδεχόμενοι τυγχάνουσιν· οὕτως ἀτυχῶς φέρομαι παρ' αὐτοῖς.

(ξ') Καὶ τί δεῖ θαυμάζειν τῶν πρὸς ἀπάσας τὰς ἡπεροχὰς οὕτω διακείσθαι πεφυκότων, ὅπου καὶ τῶν νομιμῶν διαφέρειν καὶ ζηλοῦντων ἐμὲ καὶ μιμῆσθαι γλιγομένων τινὲς ἔτι δυσμενέστερον ἔχουσί μοι τῶν ἀφωτῶν· ὧν τίνας ἂν τις εὖροι πονηροτέρους, εἰρησεται γὰρ, εἰ καὶ τισι δοξῶ νεώτερα καὶ βαρύτερα λέγειν τῆς ἡλικίας, οἷτινες οὔτε φράζειν οὐδὲν μέρος ἔχοντες τοῖς μαθηταῖς τῶν εἰρημένων ὑπ' ἐμοῦ, τοῖς τε λόγοις παραδειγμασι χρώμενοι τοῖς ἐμοῖς καὶ ζῶντες ἐντεῦθεν τοσοῦτου δέουσι χάριν ἔχειν τούτων, ὡστ' οὐδ' ἀμελεῖν ἡμῶν ἐθέλουσιν ἀλλ' ἀεὶ τι φλαυρον περὶ ἐμοῦ λέγουσιν. (η'.) Ἔως μὲν οὖν τοὺς λόγους ἡμῶν ἐλυμαίνοντο, παραναγιγνώσκοντες ὡς δυνατὸν κάκιστα τοῖς αὐτῶν καὶ διαιροῦντες οὐκ ὀρθῶς καὶ κατακνίζοντες καὶ πάντα τροπον διαφθείροντες, οὐδὲν ἐφρόντιζον τῶν ἀπαγγελλομένων ἀλλὰ ῥαθύμως εἶχον· μικρὸν δὲ πρὸ τῶν Παναθηναίων τῶν μεγάλων ἠχθέσθην δι' αὐτούς. ἀπαντήσαντες γὰρ τινὲς δμοι τῶν ἐπιτηδείων ἔλεγον, ὡς ἐν τῷ Λυκίῳ συγκαθεζόμενοι τρεῖς ἢ τέτταρες τῶν ἀγελαίων σοφιστῶν, τῶν καὶ πάντα φασκόντων εἰδέειν καὶ ταχέως πανταχοῦ γιγνομένων, διαλέγοντο περὶ τε τῶν ἄλλων ποιητῶν καὶ τῆς Ἡσιόδου καὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, οὐδὲν μὲν παρ' αὐτῶν λέγοντες, τὰ δ' ἐκείνων ῥαψωδοῦντες καὶ τῶν πρότερον ἄλλοις τισὶν εἰρημένων τὰ χαριέστατα μνημονεύοντες· ἀποδεξαμένων δὲ τῶν περιεσιτῶν τὴν διατριβὴν αὐτῶν ἕνα τὸν τολμηρότατον επιχειρησάει με διαβάλλειν, λέγονθ' ὡς ἐγὼ πάντων καταφρονῶ τῶν τοιούτων, καὶ τὰς τε φιλοσοφίας τὰς τῶν ἄλλων καὶ τὰς παιδείας ἀπάσας ἀναιρῶ, καὶ φημί

πάντας ληρῆν πλήν τοὺς μετῃσχηκότας τῆς ἐμῆς δια-
 τριβῆς· τούτων δὲ ῥηθέντων ἀηδῶς τινὰς τῶν παρόν-
 20 των διατεθῆναι πρὸς ἡμᾶς. ὥς μὲν οὖν ἐλυπήθη καὶ
 συνηταράχθη ἀκούσας ἀποδέξασθαι τινὰς τοὺς λό-
 γους τούτους, οὐκ ἂν δυναίμην εἰπεῖν· ὥμην γὰρ
 οὕτως ἐπιφανῆς εἶναι τοῖς ἀλαξουενομένοις πολεμῶν
 καὶ περὶ ἑμαυτοῦ μετρίως διειλεγμένος, μᾶλλον δὲ
 ταπεινῶς, ὥστε μηδὲν ἂν ποτε γενέσθαι πιστὸν τῶν
 λεγόντων, ὥς ἐγὼ τοιαύταις ἀλαξουεῖαις ἐχρησάμην.
 21 ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἀλόγως ᾤδυράμην ἐν ἀρχῇ τὴν ἀτυχίαν
 τὴν παρακολουθοῦσάν μοι πάντα τὸν χρόνον ἐν τοῖς
 τοιούτοις· αὕτη γὰρ ἐστὶν αἰτία καὶ τῆς ψευδολογίας
 τῆς περὶ με γιγνομένης καὶ τῶν διαβολῶν καὶ τοῦ
 φθόρου καὶ τοῦ μὴ δύνασθαι με τυχεῖν τῆς δόξης, ἧς
 ἄξιός εἰμι, μηδὲ τῆς ὁμολογουμένης, μηδ' ἦν ἔχουσί
 22 τινες τῶν πεπλησιακότων μοι καὶ πανταχῇ τεθωροηκό-
 των ἡμᾶς. ταῦτα μὲν οὖν οὐχ οἷόν τ' ἄλλως ἔχειν, ἀλλ'
 ἀνάγκη στέργειν τοῖς ἤδη συμβεβηκόσιν. (θ'.) Πολλῶν
 δέ μοι λόγων ἐφεστῶτων ἀπορῶ, πότερον ἀντικατη-
 γορῶ τῶν εἰθισμένων ἀεὶ τι ψεύδεσθαι περὶ μου καὶ
 λέγειν ἀνεπιτήδειον· ἀλλ' εἰ φανείην σπουδάξων καὶ
 πολλοὺς λόγους ποιούμενος περὶ ἀνθρώπων, οὓς οὐ-
 23 εἶναι δοκοίην. ἀλλὰ τούτους ὑπεριδῶν ἀπολογῶμαι
 πρὸς τοὺς ἀδίκως μοι τῶν ἰδιατῶν φθονοῦντας, καὶ
 πειρῶμαι διδάσκειν αὐτούς, ὥς οὐ δικαίως οὐδὲ προσ-
 ηκόντως περὶ μου ταύτην ἔχουσι τὴν γνώμην· καὶ τίς
 οὐκ ἂν καταγνοίη μου πολλὴν ἄνοιαν, εἰ τοὺς μηδὲν
 δι' ἕτερον δυσκόλως πρὸς με διακειμένους ἢ διὰ τὸ
 δοκεῖν χαριέντως εἰρηκέναι περὶ τινῶν, τούτους οἴη-
 θείην ὁμοίως διαλεχθεῖς ὥσπερ πρότερον καύσειν ἐπὶ
 τοῖς λεγομένοις λυπουμένους ἀλλ' οὐ μᾶλλον ἀλγήσειν,

ἄλλως τε κἂν φανῶ μηδὲ νῦν πῶ τηλικούτος ὢν πε-
 34 παυμένος παραληρωῶν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνο ποιεῖν
 οὐδεὶς ἂν μοι συμβουλεύσειεν, ἀμελήσαντι τούτων 238
 καὶ μεταξὺ καταβαλόντι περαινέειν τὸν λόγον, ὃν προ-
 ηρημαὶ βουλόμενος ἐπιδείξει τὴν πόλιν ἡμῶν πλειό-
 των ἀγαθῶν αἰτίαν γεγενημένην τοῖς Ἑλλησιν ἢ τὴν
 Λακεδαιμονίῳν· εἰ γὰρ τοῦτ' ἤδη ποιούην, μήτε τέλος
 ἐπιθεὶς τοῖς γεγραμμένοις μήτε συγκλείσας τὴν ἀρχὴν
 τῶν φηθήσεσθαι μελλόντων τῇ τελευτῇ τῶν ἤδη προ-
 ειρημένων, ὅμοιος ἂν εἶναι δόξαιμι τοῖς εἰκῆ καὶ φορ-
 35 τικῶς καὶ χύδην, ὃ τι ἂν ἐπέλθῃ, λέγουσιν· ἃ φυλα- h
 κτέον ἡμῖν ἐστίν. κράτιστον οὖν ἐξ ἀπάντων τούτων,
 περὶ ὧν τὸ τελευταῖόν με διέβαλλον, ἀποφηνάμενον,
 ἃ δοκεῖ μοι, τότ' ἤδη λέγειν, περὶ ὧν ἐξ ἀρχῆς διε-
 νοήθη· οἶμαι γὰρ, ἣν ἐξενέγκω γράψας καὶ ποιήσω
 φανεράν, ἣν ἔχω γνώμην περὶ τε τῆς παιδείας καὶ τῶν
 ποιητῶν, παύσειν αὐτοὺς ψευδεῖς πλάττοντας αἰτίας
 καὶ λέγοντας, ὃ τι ἂν τύχωσιν.

36 Τῆς μὲν οὖν παιδείας τῆς ὑπὸ τῶν προγόνων
 καταλειφθείσης τοσοῦτον δέω καταφρονεῖν, ὥστε καὶ
 τὴν ἐφ' ἡμῶν κατασταθεῖσαν ἐπαινωῶ, λέγω δὲ τὴν τε
 γεωμετρίαν καὶ τὴν ἀστρολογίαν καὶ τοὺς διαλόγους
 τοὺς ἐριστικὸς καλουμένους, οἷς οἱ μὲν νεώτεροι
 μᾶλλον χαίρουσι τοῦ δέοντος, τῶν δὲ πρεσβυτέρων
 οὐδεὶς ἐστίν, ὅστις ἂν ἀνεκτοὺς αὐτοὺς εἶναι φήσειεν.
 37 (ι.) Ἄλλ' ὅμως ἐγὼ τοῖς ὠρμημένοις ἐπὶ ταῦτα παρακε-
 λεύομαι πονεῖν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν ἅπασιν τούτοις, c
 λέγων, ὡς εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο δύναται τὰ μαθήματα
 ταῦτα ποιεῖν ἀγαθόν, ἀλλ' οὖν ἀποτρέπει γε τοὺς
 νεωτέρους πολλῶν ἄλλων ἀμαρτημάτων. τοῖς μὲν οὖν
 τηλικούτοις οὐδέποτε ἂν εὔρεσθῆναι νομίζω διατριβὰς
 38 ὠφελιμωτέρας τούτων οὐδὲ μᾶλλον κρεπούσας· τοῖς
 2*

δὲ πρεσβυτέροις καὶ τοῖς εἰς ἄνδρας δεδοκιμασμένοις
 οὐκέτι φημί τὰς μελέτας ταύτας ἀρμόττειν. ὁρῶ γὰρ
 ἐνίοις τῶν ἐπὶ τοῖς μαθήμασι τούτοις οὕτως ἀπηκρι- d
 βωμένων ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκειν, οὐτ' εὐκαί-
 ρως ταῖς ἐπιστήμασι αἷς ἔχουσι χρωμένους, ἐν τε ταῖς
 ἄλλαις πραγματείαις ταῖς περὶ τὸν βίον ἀφρονεστέρους
 ὄντας τῶν μαθητῶν· ὁκνῶ γὰρ εἰπεῖν τῶν οἰκιστῶν.
 29 τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἔχω καὶ περὶ τῶν δημηγορεῖν
 δυναμένων καὶ τῶν περὶ τὴν γραφὴν τὴν τῶν λόγων
 εὐδοκιμούντων, ὅλως δὲ περὶ ἀπαιτῶν τῶν περὶ τὰς
 τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς δυνάμεις διαφερόν-
 των οἶδα γὰρ καὶ τούτων τοὺς πολλοὺς οὔτε τὰ περὶ a
 σφᾶς αὐτοὺς καλῶς διαφηκότας οὐτ' ἐν ταῖς ἰδίαις
 συνουσίαις ἀνεκτοὺς ὄντας, τῆς τε δόξης τῆς τῶν συμ-
 πολιτευομένων ὀλιγωροῦντας, ἄλλων τε πολλῶν καὶ
 μεγάλων ἁμαρτημάτων γέμοντας ὥστ' οὐδὲ τουτοὺς b
 ἡγοῦμαι μετέχειν τῆς ἕξεως, περὶ ἧς ἐγὼ τυγχάνω δια-
 30 λεγόμενος. (ια΄.) Τίνας οὖν καλῶ πεπαιδευμένους,
 ἐπειδὴ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς δυνάμεις
 ἀποδοκιμάζω; πρῶτον μὲν τοὺς καλῶς χρωμένους τοῖς
 πράγμασι τοῖς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην προσπίπτουσι,
 καὶ τὴν δόξαν ἐπιτυχῆ τῶν καιρῶν ἔχοντας καὶ δυνα-
 μένην ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ στοχάζεσθαι τοῦ συμφέροντος·
 31 ἔπειτα τοὺς πρεπόντως καὶ δικαίως ὁμιλοῦντας τοῖς b
 ἀεὶ πλησιάζουσι, καὶ τὰς μὲν τῶν ἄλλων ἀηδίας καὶ
 βαρύτητας εὐκόλως καὶ ἁδῶς φέροντας, σφᾶς δ' αὐ-
 τοὺς ὡς δυνατὸν ἐλαφροτάτους καὶ μετριοτάτους τοῖς
 συνουσίαι παρέχοντας· ἔτι δὲ τοὺς τῶν μὲν ἡδονῶν ἀεὶ
 κρατοῦντας, τῶν δὲ συμφορῶν μὴ λίαν ἠττωμένους,
 ἀλλ' ἀνδρωδῶς ἐν αὐταῖς διακειμένους καὶ τῆς φύσεως
 32 ἀξίως, ἧς μετέχοντες τυγχάνομεν· τέταρτον, ὅπερ μέ-
 γιστον, τοὺς μὴ διαφθειρομένους ὑπὸ τῶν εὐπραγιῶν c

μηδ' ἐξισταμένους αὐτῶν μηδ' ὑπερηφάνους γιγνο-
 μένους ἀλλ' ἐμμένοντας τῇ τάξει τῇ τῶν εὐφρονούν-
 των, καὶ μὴ μᾶλλον χαίροντας τοῖς διὰ τύχην ὑπάρξα-
 σιν ἀγαθοῖς ἢ τοῖς διὰ τὴν αὐτῶν φύσιν καὶ φρόνησιν
 ἐξ ἀρχῆς γιγνομένοις. τοὺς δὲ μὴ μόνον πρὸς ἓν τού-
 των ἀλλὰ καὶ πρὸς ἅπαντα ταῦτα τὴν ἕξιν τῆς ψυχῆς
 εὐάρμοστον ἔχοντας, τούτους φημι καὶ φρονίμους
 εἶναι καὶ τελείους ἄνδρας καὶ πάσας ἔχειν τὰς ἀρετάς

33 περὶ μὲν οὖν τῶν πεπαιδευμένων τυγχάνω ταῦτα γι- 1
 γνώσκων. (ιβ'.) Περὶ δὲ τῆς Ὀμήρου καὶ τῆς Ἡσιόδου
 καὶ τῆς τῶν ἄλλων ποιήσεως ἐπιθυμῶ μὲν εἰπεῖν, οἴ-
 μαι γὰρ ἂν παῦσαι τοὺς ἐν τῷ Λυκίῳ ἑσφωδοῦντας
 τάκεινων καὶ ληροῦντας περὶ αὐτῶν, αἰσθάνομαι δ'
 ἑμαυτὸν ἕξω φερόμενον τῆς συμμετρίας τῆς συντε-
 34 ταγμένης τοῖς προοιμίοις. ἔστι δ' ἄνδρὸς νοῦν ἔχοντος
 μὴ τὴν εὐπορίαν ἀγαπᾶν, ἣν ἔχη τις περὶ τῶν αὐτῶν
 πλείω τῶν ἄλλων εἰπεῖν, ἀλλὰ τὴν εὐκαιρίαν διαφυ- e
 λάττειν, ὑπὲρ ὧν ἂν αἰεὶ τυγχάνῃ διαλεγόμενος· ὅπερ
 ἐμοὶ ποιητέον ἔστιν. περὶ μὲν οὖν τῶν ποιητῶν αὐθις
 ἐροῦμεν, ἣν μὴ με προανέλη τὸ γῆρας, ἢ περὶ σπου-
 δαιοτέρων πραγμάτων ἔχω τι λέγειν ἢ τούτων. 240

35 (ιγ'.) Περὶ δὲ τῶν τῆς πόλεως εὐεργεσιῶν τῶν
 εἰς τοὺς Ἕλληνας ἤδη ποιησομαι τοὺς λόγους, οὐχ ὡς
 οὐ πλείους ἐπαίνους πεποιημένος περὶ αὐτῆς ἢ σύμ-
 παντες οἱ περὶ τὴν ποιήσιν καὶ τοὺς λόγους ὄντες·
 οὐ μὴν ὁμοίως καὶ νῦν. τότε μὲν γὰρ ἐν λόγοις περὶ
 36 ἐτέρων πραγμάτων ἐμνημήην αὐτῆς, νῦν δὲ περὶ
 ταύτης τὴν ὑπόθεσιν ποιησάμενος. οὐκ ἄγνοῶ δ' ἡλί-
 κος ὧν ὅσον ἔργον ἐνίσταμαι τὸ μέγεθος, ἀλλ' ἀκρι-
 βῶς εἰδὼς καὶ πολλάκις εἰσηκῶς, ὅτι τὰ μὲν μικρὰ b
 τῶν πραγμάτων ἥδιον τοῖς λόγοις αὐξῆσαι, τοῖς δ'
 ὑπερβάλλουσι τῶν ἔργων καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει

- 37 χαλεπὸν ἐξιῶσαι τοὺς ἐπαίνους. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν μᾶλλον ἀποστατέον αὐτῶν ἐστὶν ἀλλ' ἐπιτελεστέον, ἣν περ ἔτι ζῆν δυνηθῶμεν, ἄλλως τε καὶ πολλῶν με παροξυνόντων γράφειν αὐτὸν, πρῶτον μὲν τῶν εἰδισμένων ἀσελγῶς κατηγορεῖν τῆς πόλεως ἡμῶν, ἔπειτα τῶν χαριέντως μὲν, ἀπειροτέρως δὲ καὶ καταδεδεστέρας
- 38 ἐπαινούντων αὐτήν, ἔτι δὲ τῶν ἐτέρων μᾶλλον εὐλογεῖν τολμῶντων οὐκ ἀνθρωπίνως ἀλλ' οὕτως ὥστε πολλοὺς ἀντιπάττεσθαι πρὸς αὐτούς, πάντων δὲ μάλιστα τῆς ἡλικίας τῆς παρούσης, ἢ τοὺς ἄλλους πέφυκεν ἀποτρέπειν· ἐλπίζω γάρ, ἣν μὲν κατορθώσω, μείζω λήψεται δόξαν τῆς ὑπαρχούσης, ἣν δ' ἐνδεέστερον τύχω διαλεχθεῖς, πολλῆς συγγνώμης τεύξεσθαι παρὰ τῶν ἀκουόντων.
- 39 (ιδ') Ἄ μὲν οὖν ἠβουλήθη καὶ περὶ ἑμαυτοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὥσπερ χορὸς πρὸ ἀγῶνος προαναβαλέσθαι, ταῦτ' ἐστίν. ἠγοῦμαι δὲ χρῆναι τοὺς βουλομένους ἐγκωμιάσαι τινὰ τῶν πόλεων ἀκριβῶς καὶ δικαίως μὴ μόνον περὶ αὐτῆς ποιείσθαι τοὺς λόγους ἢ προσηρημένοι τυγχάνουσιν, ἀλλ' ὥσπερ τὴν πορφύραν καὶ τὸν χρυσὸν θεωροῦμεν καὶ δοκιμάζομεν ἕτερα παραδεικνύοντες τῶν καὶ τὴν ὄψιν ὁμοίαν ἔχόντων καὶ
- 40 τῆς τιμῆς τῆς αὐτῆς ἀξιουμένων, οὕτω καὶ ταῖς πόλεσι παριστάναι μὴ τὰς μικρὰς ταῖς μεγάλαις, μηδὲ τὰς πάντα τὸν χρόνον ὑφ' ἐτέραις οὔσας ταῖς ἄρχειν εἰδισμέναις, μηδὲ τὰς σώζεσθαι δεομένας πρὸς τὰς σώζειν δυναμένας ἀλλὰ τὰς παραπλησίαν καὶ τὴν δύναμιν ἐχούσας καὶ περὶ τὰς αὐτὰς πράξεις γεγενημένας καὶ ταῖς ἐξουσίαις ὁμοίαις κεχορημένας· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα
- 41 τῆς ἀληθείας τύχοισιν. ἦν δὴ τις ἡμᾶς τὸν τρόπον τοῦτον σκοπῆται καὶ παραβάλλη μὴ πρὸς τὴν τυχοῦσαν πόλιν ἀλλὰ πρὸς τὴν Σπαρτιατῶν, ἣν οἱ μὲν

πολλοὶ μετρίως ἐπαινοῦσιν, ἔνιοι δὲ τινες ὥσπερ τῶν ὀ
 ἡμιθέων ἐκεῖ πεπολιτευμένων μέμνηται περὶ αὐτῶν,
 φανησόμεθα καὶ τῇ δυνάμει καὶ ταῖς πράξεσι καὶ ταῖς
 εὐεργεσίαις ταῖς περὶ τοὺς Ἕλληνας πλεον ἄπολελοι-
 πότες αὐτοὺς ἢ κείνοι τοὺς ἄλλους.

2 (ιε.) Τοὺς μὲν οὖν παλαιοὺς ἀγῶνας τοὺς ὑπὲρ
 τῶν Ἑλλήνων γεγενημένους ὕστερον ἐροῦμεν, νῦν δὲ
 ποιήσομαι περὶ ἐκείνων τοὺς λόγους ἀρχαίμενος, ἐπει-
 δὴ κατέσχον τὰς πόλεις τὰς Ἀχαιίδας καὶ πρὸς Ἀργεῖους
 καὶ Μεσσηνίους διείλοντο τὴν χώραν· ἐντεῦθεν γὰρ
 προσήκει διαλέγεσθαι περὶ αὐτῶν. οἱ μὲν τοίνυν ἡμέ-
 3 τεροι πρόγονοι φανήσονται τὴν τε πρὸς τοὺς Ἕλληνας
 ὁμόνοιαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς βαρβάρους ἐχθρὰν, ἣν
 παρέλαβον ἐκ τῶν Τρωικῶν, διαφυλάττοντες καὶ μέ-
 3 νοντες ἐν τοῖς αὐτοῖς. (ις.) Καὶ πρῶτον μὲν τὰς Κυ-
 κλάδας νήσους, περὶ ἃς ἐγένοντο πολλὰι πραγματεῖαι
 κατὰ τὴν Μίνω τοῦ Κρητὸς δυναστείαν, ταύτας τὸ τε-
 λευταῖον ὑπὸ Κερῶν κατεχομένας, ἐκβαλόντες ἐκεί-
 1 νους οὐκ ἐξειδιώσασθαι τὰς χώρας ἐτόλμησαν, ἀλλὰ
 τοὺς μάλιστα βίον τῶν Ἑλλήνων δεομένους κατῴκησαν
 4 εἰς αὐτάς· καὶ μετὰ ταῦτα πολλὰς πόλεις ἐφ' ἑκατέρα
 τῶν ἡπείρων καὶ μεγάλας ἔκτισαν, καὶ τοὺς μὲν βαρ-
 βάρους ἀνέστειλαν ἀπὸ τῆς θαλάττης, τοὺς δ' Ἕλληνας
 ἐδίδαξαν, ὅν τρόπον διοικοῦντες τὰς αὐτῶν πατρίδας
 καὶ πρὸς οὓς πολεμοῦντες μεγάλην ἂν τὴν Ἑλλάδα
 5 ποιήσειαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον
 τοσοῦτον ἀπέσχον τοῦ πράττειν τι τῶν αὐτῶν τοῖς ἡμέ-
 6 τεροῖς καὶ τοῦ τοῖς μὲν βαρβάρους πολεμεῖν, τοὺς δ' Ἑλ-
 ληνας εὐεργετεῖν, ὥστ' οὐδ' ἡσυχίαν ἄγειν ἠθέλησαν,
 ἀλλ' ἔχοντες πόλιν ἀλλοτριάν καὶ χώραν οὐ μόνον
 Ἰκανὴν, ἀλλ' ὄσσην οὐδεμίαν πόλιν τῶν Ἑλληνίδων, οὐκ
 6 ἔστρεψαν ἐπὶ τούτοις, ἀλλὰ μαθόντες ἐξ αὐτῶν τῶν

συμβεβηκότων κατὰ μὲν τοὺς νόμους τὰς τε πόλεις καὶ τὰς χώρας τούτων εἶναι δοκούσας τῶν ὀρθῶς καὶ νομίμως κτησαμένων, κατὰ δὲ τὴν ἀλήθειαν τούτων γιγνομένας τῶν τὰ περὶ τὸν πόλεμον μάλιστα ἄσκούτων καὶ νικᾶν ἐν ταῖς μάχαις τοὺς πολεμίους δυναμένων, ταῦτα διανοηθέντες, ἀμελησαντες γεωργῶν καὶ τεχνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, οὐδὲν ἐπαύοντο κατὰ ἑμίαν ἐκάστην τῶν πόλεων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πολιορκοῦντες καὶ κακῶς ποιοῦντες, ἕως ἀπάσας κατε-
 47 στρέφαντο πλὴν τῆς Ἀργείων. συνέβαινεν οὖν ἐξ ὧν μὲν ἡμεῖς ἐπράττομεν, ἀυξάνεσθαι τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Εὐρώπην κρείττω γίνεσθαι τῆς Ἀσίας, καὶ πρὸς τούτοις τῶν μὲν Ἑλλήνων τοὺς ἀποροῦντας πόλεις λαμβάνειν καὶ χώρας, τῶν δὲ βαρβάρων τοὺς εἰθισμένους ὑβρίζειν ἐκπίπτειν ἐκ τῆς αὐτῶν καὶ φρονεῖν ἐλάττω ἢ πρότερον· ἐξ ὧν δὲ Σπαρτιάται, τὴν ἐκείνων μόνην μεγάλην γίνεσθαι, καὶ πασῶν μὲν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ἄρχειν, ταῖς δ' ἄλλαις φοβερὰν εἶναι καὶ πολλῆς θεραπείας τυγχάνειν παρ' αὐ-
 48 τῶν ἐπαινεῖν μὲν οὖν δίκαιόν ἐστι τὴν τοῖς ἄλλοις πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίαν γεγεννημένην, δεινὴν δὲ νομίζειν τὴν αὐτῇ τὰ συμφέροντα διαπραττομένην, καὶ φίλους μὲν ποιεῖσθαι τοὺς ὁμοίως αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις χρωμένους, φοβεῖσθαι δὲ καὶ δεδιέναι τοὺς πρὸς σφᾶς μὲν αὐτοὺς ὡς δυνατόν οἰκειότατα διακειμένους, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ἀλλοτρίως καὶ πολεμικῶς τὴν αὐτῶν διοικοῦντας. τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν ἐκατέρα τοῖν πολέοιν τοιαύτην ἐποίησατο.

49 (15.) Χρόνῳ δ' ὕστερον γενομένου τοῦ Περσικοῦ πολέμου, καὶ Ξέρξου τοῦ τότε βασιλεύοντος τριήρεις μὲν συναγαγόντος τριακοσίας καὶ χιλίας, τῆς δὲ πεζῆς στρατιᾶς πεντακοσίας μὲν μυριάδας τῶν ἀπάντων, e

ἑβδομήκοντα δὲ τῶν μαχίμων, τηλικαύτη δὲ δυνάμει
 60 στρατεύσαντος ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, Σπαρτιαῖται μὲν
 ἄρχοντες Πελοποννησίων εἰς τὴν ναυμαχίαν τὴν ποιη-
 σασαν τροπὴν ἅπαντος τοῦ πολέμου δέκα μόνου συν-
 εβάλοντο τριήρεις, οἱ δὲ πατέρες ἡμῶν ἀνάστατοι γε- 243
 γενημένοι καὶ τὴν πόλιν ἐκλελοιπότες διὰ τὸ μὴ τε-
 τειχίσθαι κατ' ἐκείνου τὸν χρόνον πλείους ναῦς παρ-
 εἶσχοντο καὶ μείζω δυνάμιν ἐχούσας ἢ σύμπαντες οἱ
 61 συγκινδυνεύσαντες· καὶ στρατηγὸν οἱ μὲν Εὐρυβιά-
 δην, ὃς εἰ τέλος ἐπέθηκεν οἷς διανοήθη πράττειν,
 οὐδὲν ἂν ἐκάλυεν ἀπολωλέναι τοὺς Ἕλληνας, οἱ δ'
 ἡμέτεροι Θεμιστοκλέα τὸν ὁμολογουμένως ἅπασιν
 αἰτίον εἶναι δόξαντα καὶ τοῦ τὴν ναυμαχίαν γενέσθαι b
 κατὰ τρόπον καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν ἐν ἐκείνῳ
 62 τῷ χρόνῳ κατορθωθέντων. τεκμήριον δὲ μέγιστον·
 ἀφελόμενοι γὰρ Λακεδαιμονίους τὴν ἡγεμονίαν οἱ
 συγκινδυνεύσαντες τοῖς ἡμετέροις παρέδωκαν. καίτοι
 τίνας ἂν τις κριτὰς ἰκανωτέρους ποιήσαιτο καὶ πιστο-
 τέρους τῶν τότε πραχθέντων ἢ τοὺς ἐν αὐτοῖς τοῖς
 ἀγῶσι παραγενομένους; τίς δ' ἂν εὐεργεσίαν εἰπεῖν
 ἔχοι ταύτης μείζω τῆς ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα σῶσαι δυν- c
 νηθεΐσης;

63 (ἰη΄.) Μετὰ ταῦτα τοίνυν συνέβη κυρίαν ἑκατέρου
 εἶναι τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν, ἣν ὁπότεροι ἂν
 κατάσχωσιν, ὑπηκόους ἔχουσι τὰς πλείστας τῶν πό-
 λεων. ὅλως μὲν οὖν οὐδετέρου ἐπαινῶ· πολλὰ γὰρ
 ἂν τις αὐταῖς ἐπιτιμήσειεν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν
 ἐπιμέλειαν ταύτην οὐκ ἔλαττον αὐτῶν διηνέγκαμεν
 64 ἢ περὶ τὰς πράξεις τὰς ὀλίγῳ πρότερον εἰρημένας. οἱ
 μὲν γὰρ ἡμέτεροι πατέρες ἔπειθον τοὺς συμμαχοὺς d
 ποιείσθαι πολιτείαν ταύτην, ἣν περ αὐτοὶ διετέλουν
 ἀγαπῶντες· ὃ σημεῖόν ἐστιν εὐνοίας καὶ φιλίας, ὅταν

τινὲς παραινῶσι τοῖς ἄλλοις χρῆσθαι τούτοις, ἅπερ ἂν σφίσιν αὐτοῖς συμφέρειν ὑπολάβωσιν· Λακεδαιμόνιοι δὲ κατέστησαν οὐδ' ὁμοίαν τῇ παρ' αὐτοῖς οὔτε ταῖς ἄλλοθί που γεγενημέναις, ἀλλὰ δέκα μόνους ἄνδρας κυρίους ἐκάστης τῆς πόλεως ἐποίησαν, ὧν ἐπιχειρήσας ἂν τις κατηγορεῖν τρεῖς ἢ τέτταρας ἡμέρας συνεχῶς οὐδὲν ἂν μέρος εἰρηκέναι δόξειε τῶν ἐκείνοις ἡμαρτη-
 55 μένων. καθ' ἕκαστον μὲν οὖν διεξιέναι περὶ τῶν τοιούτων καὶ τοσοῦτων τὸ πλῆθος ἀνόητόν ἐστιν· ὀλίγα δὲ καθ' ἀπάντων εἰπεῖν, ἃ τοῖς ἀκούσασιν ὀργῆν ἄξιαν ἐμποιήσειεν ἂν τῶν πεπραγμένων, νεώτερος μὲν ὧν ἴσως ἂν ἐξεῦρον, νῦν δ' οὐδὲν ἐπέρχεται μοι τοιοῦτον, ἀλλ' ἅπερ ἅπασιν, ὅτι τοσοῦτον ἐκείνοι διήνεγκαν ἀνομία καὶ πλεονεξία τῶν προγεγενημένων, ὥστ' οὐ μόνον αὐτοὺς ἀπώλεσαν καὶ τοὺς φίλους καὶ τὰς πατρίδας τὰς αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ Λακεδαιμονίους πρὸς τοὺς συμμαχοὺς διαβαλόντες εἰς τοιαύτας καὶ τοσαύτας συμφορὰς ἐνέβαλον, ὅσας οὐδεὶς πάποτ' ἂν
 αὐτοῖς γενήσεσθαι προσεδόκησεν.

56 (ιδ'). Μάλιστα μὲν οὖν ἐντεῦθεν ἂν τις δυνηθεῖν κατιδεῖν, ὅσῳ μετριώτερον καὶ πραότερον ἡμεῖς τῶν πραγμάτων ἐπεμελήθημεν, δεύτερον δ' ἐκ τοῦ ῥηθήσεσθαι μέλλοντος· Σπαρτιαῖται μὲν γὰρ ἔτη δέκα μόλις ἐπεστάτησαν αὐτῶν, ἡμεῖς δὲ πέντε καὶ ἐξήκοντα συνεχῶς κατέσχομεν τὴν ἀρχήν. καίτοι πάντες ἴσασι
 τὰς πόλεις τὰς ὑφ' ἑτέρων γιγνομένας, ὅτι πλείστον χρόνον τούτοις παραμένουσιν, ὑφ' ὧν ἂν ἐλάχιστα
 57 κακὰ πάσχουσαι τυγχάνωσιν. ἐκ τούτων τοίνυν ἀμφότεραι μισηθεῖσαι κατέστησαν εἰς πόλεμον καὶ ταραχήν, ἐν ἣ τὴν μὲν ἡμετέραν εὖροι τις ἂν, ἀπάντων αὐτῇ καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐπιθεμέων, ἔτη δέκα τούτοις ἀντισχεῖν δυνηθεῖσαν, Λακε-

δαιμονίους δὲ κρατοῦντας ἔτι κατὰ γῆν, πρὸς Θηβαί- d
 ονς μόνους πολεμήσαντας καὶ μίαν μάχην ἤττηθέντας,
 ἀπάντων ἀποστερηθέντας ὧν εἶχον, καὶ παραπλησίαις
 ἀτυχίαις χρησαμένους καὶ συμφοραῖς αἴσπερ ἡμεῖς,
 58 καὶ πρὸς τούτοις τὴν μὲν ἡμετέραν πόλιν ἐν ἐλάτ-
 τοσιν ἔτεσιν ἀναλαβοῦσαν αὐτὴν ἢ κατεπολεμήθη,
 Σπαρτιάτας δὲ μετὰ τὴν ἤτταν μηδ' ἐν πολλαπλασίῳ
 χρόνῳ δυνηθέντας καταστῆσαι σφᾶς αὐτοὺς εἰς τὴν
 αὐτὴν ἔξιν, ἐξ ἧσπερ ἐξέπεσον, ἀλλ' ὁμοίως ἔτι καὶ e
 νῦν ἔχοντας.

59 (κ'.) Τὰ τοίνυν πρὸς τοὺς βαρβάρους ὡς ἐκάτεροι
 προσηνέχθημεν, δηλωτέον· ἔτι γὰρ τοῦτο λοιπόν ἐστιν.
 ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς ἡμετέρας δυναστείας οὐκ ἔξην αὐτοῖς
 οὔτ' ἐντός Ἄλλου περὶ στρατοπέδῳ καταβαίνειν οὔτε
 μακροῖς πλοίοις ἐπὶ τάδε πλεῖν Φασήλιδος· ἐπὶ δὲ τῆς
 Λακεδαιμονίων οὐ μόνον τοῦ πορεύεσθαι καὶ πλεῖν, 245
 ὅποι βουληθεῖεν, ἐξουσίαν ἔλαβον, ἀλλὰ καὶ δεσπόται
 60 πολλῶν Ἑλληνίδων πόλεων κατέστησαν. (κα'.) Τὴν
 δὴ καὶ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς βασιλέα γενναιοτέρας
 καὶ μεγαλοφρονεστέρας ποιησαμένην, καὶ τῶν πλεί-
 στων καὶ μεγίστων τοῖς μὲν βαρβάρους κακῶν, τοῖς δ'
 Ἑλλήσιν ἀγαθῶν αἰτίαν γεγεννημένην, ἔτι δὲ τῆς Ἀσίας
 τὴν παραλίαν καὶ πολλὴν ἄλλην χώραν τοὺς μὲν πο- 1
 λεμίους ἀφελομένην, τοῖς δὲ συμμάχοις κτησαμένην,
 61 καὶ τοὺς μὲν ὑβρίζοντας, τοὺς δ' ἀποροῦντας παύσαι-
 σαν, πρὸς δὲ τούτοις ὑπὲρ αὐτῆς τε πολεμήσασαν
 ἄμεινον τῆς εὐδοκιμούσης περὶ τὰ τοιαῦτα καὶ τὰς
 συμφορὰς θάπτον διαλυσαμένην τῶν αὐτῶν τούτων,
 πῶς οὐ δίκαιον ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν μᾶλλον ἢ τὴν ἐν
 ἅπασι τούτοις ἀπολελειμμένην; περὶ μὲν οὖν τῶν
 πραχθέντων παρ' ἄλληλα καὶ τῶν κινδύνων τῶν ἅμα e

καὶ πρὸς τοὺς αὐτοὺς γενομένων ἐν τῷ παρόντι ταῦτ' εἶχον εἰπεῖν.

- 62 (κβ'.) Οἶμαι δὲ τοὺς ἀηδῶς ἀκούοντας τῶν λόγων τούτων τοῖς μὲν εἰρημένοις οὐδὲν ἀντερεῖν ὡς οὐκ ἀληθέσιν οὖσιν, οὐδ' αὖ πράξεις ἑτέρας ἕξειν εἰπεῖν, περὶ ἃς Λακεδαιμόνιοι γερόμενοι πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιοι τοῖς Ἑλλησι κατέστησαν, κατηγορεῖν δὲ τῆς πό-
- 63 λεως ἡμῶν ἐπιχειρήσειν, ὅπερ αἰεὶ ποιεῖν εἰώθασιν, καὶ διεξιέναι τὰς δυσχερεστάτας τῶν πράξεων τῶν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θαλατταν γεγεννημένων, καὶ τὰς τε δίκας καὶ τὰς κρίσεις τὰς ἐνθάδε γιγνομένας τοῖς συμμάχοις καὶ τὴν τῶν φόρων εἰσπραξιν διαβαλεῖν, καὶ μάλιστα διατρίψειν περὶ τὰ Μηλίων πάθη καὶ Σκιωναίων καὶ Τορωναίων, οἰομένους ταῖς κατηγορίαις ταύταις καταρροπανεῖν τὰς τῆς πόλεως εὐ-
- 64 εργεσίας τὰς ὀλίγῃ πρότερον εἰρημένας. (κγ'.) Ἐγὼ δὲ πρὸς ἅπαντα μὲν τὰ δικαίως ἂν ῥηθέντα κατὰ τῆς πόλεως οὔτ' ἂν δυναίμην ἀντειπεῖν οὔτ' ἂν ἐπιχειρή-
σαιμι τοῦτο ποιεῖν· καὶ γὰρ ἂν αἰσχυνοίμην, ὅπερ εἶπον ἤδη καὶ πρότερον, εἰ τῶν ἄλλων μηδὲ τοὺς θεοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι νομιζόντων ἐγὼ γλιχοίμην καὶ πειρώμην πείθειν, ὡς περὶ οὐδὲν πώποτε τὸ κοι-
- 65 νὸν ἡμῶν πεπλημμέληκεν· οὐ μὲν ἀλλ' ἐκεῖνό γ' οἶμαι ποιήσειν, τὴν τε πόλιν τὴν Σπαρτιατῶν ἐπιδείξειν περὶ τὰς πράξεις τὰς προειρημένας πολὺν πικροτέραν καὶ χαλεπωτέραν τῆς ἡμετέρας γεγεννημένην, τοὺς δ' ὑπὲρ ἐκείνων βλασφημοῦντας καθ' ἡμῶν ὡς δυνατόν ἀφρονέστατα διακειμένους καὶ τοῦ κακῶς ἀκούειν
- 66 ὑφ' ἡμῶν τοὺς φίλους αὐτῶν αἰτίους ὄντας· ἐπειδὴν γὰρ τὰ τοιαῦτα κατηγορῶσιν, οἷς ἔνοχοι Λακεδαιμόνιοι μᾶλλον τυγχάνουσι ὄντες, οὐκ ἀποροῦμεν τοῦ περὶ ἡμῶν ῥηθέντος μείζον ἀμάρτημα καθ' ἐκείνων

εἶπειν. (κδ'.) Οἶον καὶ νῦν, ἣν μνησθῶσι τῶν ἀγῶ-
νων τῶν τοῖς συμμάχοις ἐνθάδε γιγνομένων, τίς
ἔστιν οὕτως ἀφυῆς, ὅστις οὐχ εὐρήσει πρὸς τοῦτ'
ἀντειπεῖν, ὅτι πλείους Λακεδαιμόνιοι τῶν Ἑλλήνων
ἀκρίτους ἀπεικτόνασι τῶν παρ' ἡμῖν, ἐξ οὗ τὴν πό-
λιν οἰκοῦμεν, εἰς ἀγῶνα καὶ κρίσιν καταστάντων;

67 (κε'.) Τοιαῦτα δὲ καὶ περὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν
φόρων ἦν τι λέγωσιν, ἔξομεν εἶπειν· πολὺ γὰρ ἐπι-
δειξομεν συμφορώτερα πράξαντας τοὺς ἡμετέρους
ἢ Λακεδαιμονίους ταῖς πόλεσι ταῖς τὸν φόρον ἐνεγκού-
σαις. πρῶτον μὲν γὰρ οὐ προσταχθὲν ὑφ' ἡμῶν τοῦτ'
ἐποιοῦν, ἀλλ' αὐτοὶ γρόντες, ὅτε περ τὴν ἡγεμονίαν
68 ἡμῖν τὴν κατὰ θάλατταν ἔδοσαν· ἐπειτ' οὐχ ὑπὲρ τῆς
σωτηρίας τῆς ἡμετέρας ἔφερον ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δημο-
κρατίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς αὐτῶν καὶ τοῦ μὴ
περιπεσεῖν ὀλιγαρχίας γενομένης τηλικούτοις κακοῖς δ
τὸ μέγεθος, ἡλίκοις ἐπὶ τῶν δεκαρχῶν καὶ τῆς δυ-
ναστείας τῆς Λακεδαιμονίων ἔτι δ' οὐκ ἐκ τούτων
ἔφερον, ἐξ ὧν αὐτοὶ διέσωσαν, ἀλλ' ἀφ' ὧν δι' ἡμᾶς
69 εἶχον ὑπὲρ ὧν, εἰ καὶ μικρὸς λογισμὸς ἐνῆν αὐτοῖς,
δικαίως ἂν χάριν εἶχον ἡμῖν. παραλαβόντες γὰρ τὰς
πόλεις αὐτῶν τὰς μὲν παντάπασιν ἀναστάτους γεγε-
νημένας ὑπὸ τῶν βαρβάρων, τὰς δὲ πεπορθημένας,
εἰς τοῦτο προηγάγομεν ὥστε μικρὸν μέρος τῶν γι-
γνομένων ἡμῖν διδόντας μηδὲν ἐλάττους ἔχειν τοὺς
οἰκοὺς Πελοποννησίων τῶν οὐδένα φόρον ὑποτε-
λουντων.

70 (κς'.) Περὶ τοίνυν τῶν ἀναστάτων γεγενημένων
ὑφ' ἑκατέρας τῶν πόλεων, ὃ μόνοις τινὲς ἡμῖν ὄνει-
δίξουσιν, ἐπιδείξομεν πολὺ δεινότερα πεποιηκότας, 247
οὓς ἐπαινοῦντες διατελοῦσιν ἡμῖν μὲν γὰρ συνέπεσε
περὶ νησῦδρια τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος ἐξα-

- μαρτεῖν, ἃ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων οὐδ' ἴσασιν, ἐκείνοι δὲ τὰς μεγίστας πόλεις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ καὶ τὰς πανταχῇ προεχούσας τῶν ἄλλων ἀναστάτους ποιήσαν-
- 71 τες αὐτοὶ τὰ κείνων ἔχουσιν, ἃς ἄξιον ἦν, εἰ καὶ μηδὲν αὐταῖς πρότερον ὑπῆρχεν ἀγαθόν, τῆς μερίστης δωρεῆς παρὰ τῶν Ἑλλήνων τυχεῖν διὰ τὴν στρατείαν b τὴν ἐπὶ Τροίαν, ἐν ἧ σφᾶς τ' αὐτὰς παρέσχον πρωτευούσας καὶ τοὺς ἡγεμόνας ἀρετὰς ἔχοντας οὐ μόνον τὰς τοιαύτας, ὧν πολλοὶ καὶ τῶν φανύλων κοινοῦνται, ἀλλὰ κἀκείνας, ὧν οὐδεὶς ἂν πονηρὸς ὧν δυνηθεῖη
- 72 μετασχεῖν. Μισσήγη μὲν γὰρ Νέστορα παρέσχε τὸν φρονιμώτατον ἀπάντων τῶν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον γενομένων, Λακεδαίμων δὲ Μενέλαον τὸν διὰ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην μόνον ἀξιωθέντα Διὸς γε- e νέσθαι κηδεστήν, ἣ δ' Ἀργείων πόλις Ἀγαμέμνονα τὸν οὐ μίαν οὐδὲ δύο σχόντα μόνον ἀρετὰς ἀλλὰ πάσας, ὅσας ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν, καὶ ταύτας οὐ μετρίως
- 73 ἀλλ' ὑπερβαλλόντως· οὐδένα γὰρ εὐρήσομεν τῶν ἀπάντων οὔτ' ἰδιωτέρας πράξεις μεταχειρισάμενον οὔτε καλλίους οὔτε μείζους οὔτε τοῖς Ἑλλήσιν ὠφελιμωτέρας οὔτε πλειόνων ἐπαίνων ἀξίας. καὶ τούτοις οὔτω μὲν ἀπηριθμημένοις εἰκότως ἂν τινες ἀπιστήσκειαν, μικρῶν δὲ περὶ ἐκάστου ῥηθέντων ἅπαντες ἂν d ἀληθῆ με λέγειν ὁμολογήσειαν.
- 74 (κζ'.) Οὐ δύναμαι δὲ κατιδεῖν ἀλλ' ἀπορῶ, ποίοις ἂν λόγοις μετὰ ταῦτα χρησάμενος ὀρθῶς εἴην βεβουλευμένος. αἰσχύνομαι μὲν γὰρ, εἰ τοσαῦτα περὶ τῆς Ἀγαμέμνονος ἀρετῆς προειρηκῶς μηδενὸς μνησθήσομαι τῶν ὑπ' ἐκείνου πεπραγμένων ἀλλὰ δόξω τοῖς ἀκούουσιν ὁμοίος εἶναι τοῖς ἀλαξονομομένοις καὶ λέγουσιν, ὅτι ἂν τύχασιν· ὀρῶ δὲ τὰς πράξεις τὰς ἔξω e λεγόμενας τῶν ὑποθέσεων οὐκ ἐκαινουμένας ἀλλὰ

ταραχώδεις εἶναι δοκούσας, καὶ πολλοὺς μὲν ὄντας τοὺς κακῶς χρωμένους αὐταῖς, πολὺ δὲ πλείους τοὺς ἐπιτιμῶντας. διὸ δέδοικα, μὴ καὶ περὶ ἐμὲ συμβῆτι 248 τοιοῦτον. οὐ μὴν ἄλλ' αἰροῦμαι βοηθῆσαι τῷ ταῦτόν ἐμοί τε καὶ πολλοῖς πεπονθότι καὶ διημαρτηκότι τῆς δόξης, ἧς προσῆκε τυχεῖν αὐτόν, καὶ μεγίστων μὲν ἀγαθῶν αἰτίῳ γεγεννημένῳ περὶ ἐκείνον τὸν χρόνον, ἦττον δ' ἐπαινουμένῳ τῶν οὐδὲν ἄξιον λόγου διαπεπραγμένων.

76 (κῆ.) Τί γὰρ ἐκείνος ἐνέλιπεν, ὃς τηλικαύτην μὲν ἔσχε τιμὴν, ἧς εἰ πάντες συνελθόντες μείζω ζητοῖεν, οὐδέποτε ἂν εὐρεῖν δυνηθεῖεν; μόνος γὰρ ἀπάσης τῆς ἠ
Ἑλλάδος ἠξιώθη γενέσθαι στρατηγός. ὁπότερον δ' εἶθ' ὑπὸ πάντων αἰρεθεῖς εἴτ' αὐτὸς κτησάμενος, οὐκ ἔχω λέγειν. ὁπότερος δ' οὖν συμβέβηκεν, οὐδεμίαν ὑπερβολὴν λέλοιπε τῆς περὶ αὐτὸν δόξης τοῖς ἄλλως
77 πως τιμηθεῖσιν. ταύτην δὲ λαβὼν τὴν δύναμιν οὐκ ἔστιν ἦντινα τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἐλύπησεν, ἀλλ' οὕτως ἦν πόρρω τοῦ περὶ τινὰς ἔξαμαρτεῖν, ὥστε παραλαβὼν τοὺς Ἕλληνας ἐν πολέμῳ καὶ ταραχαῖς καὶ πολλοῖς κακοῖς ὄντας τούτων μὲν αὐτοὺς ἀπήλλαξεν, c εἰς ὁμόνοιαν δὲ καταστήσας τὰ μὲν περιττὰ τῶν ἔργων καὶ τερατώδη καὶ μηδὲν ὠφελοῦντα τοὺς ἄλλους ὑπερεῖδε, στρατόπεδον δὲ συστήσας ἐπὶ τοὺς βαρβά-
78 ρους ἤγαγεν. τούτου δὲ κάλλιον στρατήγημα καὶ τοῖς Ἕλλησιν ὠφελιμώτερον οὐδεὶς φανήσεται πράξας οὔτε τῶν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον εὐδοκίμησάντων οὔτε τῶν ὕστερον ἐπιγενομένων. ἄκείνος πράξας καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποδείξας οὐχ οὔτως εὐδοκίμησεν, ὡς προσῆκεν αὐτόν, διὰ τοὺς μᾶλλον ἀγαπῶντας τὰς θανατο- d ποιίας τῶν εὐεργεσιῶν καὶ τὰς ψευδολογίας τῆς ἀλη-

θείας, ἀλλὰ τοιοῦτος γενόμενος ἐλάττω δόξαν ἔχει τῶν οὐδὲ μιμησασθαι τολμησάντων αὐτόν.

- 79 (κθ΄.) Οὐ μόνον δ' ἐπὶ τούτοις ἄν τις ἐπαινέσειεν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ἐφ' οἷς περὶ τὸν αὐτόν χρόνον ἔπραξεν. εἰς τοῦτο γὰρ μεγαλοφροσύνης ἤλθεν, ὥστ' οὐκ ἀπέχρησεν αὐτῷ λαβεῖν στρατιώτας τῶν ἰδιωτῶν ὀπίσους ἐξ ἑκάστης ἠβουλήθη τῆς πόλεως, ἀλλὰ τοὺς βασιλέας τοὺς ποιούντας ἐν ταῖς αὐτῶν, ὅτι βουλή-
θειεν, καὶ τοῖς ἄλλοις προστάττοντας, τούτους ἐπεισεν ὑφ' αὐτῷ γενέσθαι, καὶ συνακολουθεῖν, ἐφ' οὓς ἄν ἠγῆται, καὶ ποιεῖν τὸ κρηστατόμενον καὶ βασιλικὸν
80 βίον ἀφέντας στρατιωτικῶς ζῆν, ἔτι δὲ κινδυνεύειν καὶ πολεμεῖν οὐχ ὑπὲρ τῆς σφετέρως αὐτῶν πατρίδος καὶ βασιλείας, ἀλλὰ λόγῳ μὲν ὑπὲρ Ἑλένης τῆς Μενελάου γυναικὸς, ἔργῳ δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ τὴν Ἑλλάδα πάσχειν ὑπὸ τῶν βαρβάρων μήτε τοιαῦτα μήθ' οἷα πρότερον αὐτῇ συνέπεσε περὶ τὴν Πέλοπος μὲν ἀπάσης Πελοποννήσου κατάληψιν, Δαναοῦ δὲ τῆς πόλεως τῆς Ἀργείων, Κάδμου δὲ Θηβῶν· ὧν τίς ἄλλος φανήσεται προνοηθεῖς, ἢ τίς ἐμποδῶν καταστίας τοῦ μηδὲν
ἔτι γενέσθαι τοιοῦτον, πλὴν τῆς ἐκείνου φύσεως καὶ
81 δυνάμεως; (λ΄.) Τὸ τοίνυν ἐχόμενον, ὃ τῶν μὲν προειρημένων ἐλαττόν ἐστι, τῶν δὲ πολλάκις ἐγκεκωμισασμένων μείζον καὶ λόγου μᾶλλον ἄξιον· στρατόπεδον γὰρ συνηληλυθὸς ἐξ ἀπασῶν τῶν πόλεων, τοσοῦτον τὸ πλῆθος, ὅσον εἰκὸς, ὃ πολλοὺς εἶχεν ἐν αὐτῷ τοὺς μὲν ἀπὸ θεῶν, τοὺς δ' ἐξ αὐτῶν τῶν θεῶν γεγονότας, οὐχ ὁμοίως διακειμένους τοῖς πολλοῖς οὐδ' ἴσον φρονούντας τοῖς ἄλλοις ἀλλ' ὀργῆς καὶ θυμοῦ
82 καὶ φθόνου καὶ φιλοτιμίας μεστούς· ἀλλ' ὅμως τὸ τοιοῦτον ἔτη δέκα κατέσχευεν οὐ μισθοφοραῖς μεγάλαις οὐδὲ χρημάτων δαπαναῖς, αἷς νῦν ἅπαντες δυνα-

στείνουσιν, ἀλλὰ τῷ καὶ τῇ φρονήσει διαφέρειν καὶ
 δύνασθαι τροφήν ἐκ τῶν πολεμίων τοῖς στρατιώταις
 πορίζειν, καὶ μάλιστα τῷ δοκεῖν ἐκείνον ἄμεινον ὑπὲρ
 τῆς τῶν ἄλλων βουλευέσθαι σωτηρίας ἢ τοὺς ἄλλους
 83 περὶ σφῶν αὐτῶν. τὸ τοίνυν τέλος, ὃ πᾶσι τούτοις
 ἐπέδηκεν, οὐδενὸς ἦττον προσήκει θαυμάζειν· οὐ
 γὰρ ἀπρεπὲς οὐδ' ἀνάξιον τῶν προειρημένων φανή-
 σεται ποιησάμενος, ἀλλὰ λόγῳ μὲν πρὸς μίαν πόλιν
 πολεμήσας, ἔργῳ δ' οὐ μόνου πρὸς ἅπαντας τοὺς τὴν
 Ἀσίαν κατοικοῦντας ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλλα γένη πολλὰ
 τῶν βαρβάρων κινδυνεύων οὐκ ἀπέπειν οὐδ' ἀπήλθε,
 πρὶν τὴν τε πόλιν τοῦ τολησάντος ἐξαμαρτεῖν ἐξην-
 δραποδίσατο καὶ τοὺς βαρβάρους ἔπαυσεν ὑβρίζοντας.

84 (λαΐ.) Οὐκ ἀγνοῶ δὲ τὸ πλήθος τῶν εἰρημένων
 περὶ τῆς Ἀγαμέμνονος ἀρετῆς, οὐδ' ὅτι τούτων καθ'
 ἓν μὲν ἕκαστον, εἰ τινες σκοποῖντο, τί ἂν ἀποδοκιμά-
 σιαν, οὐδεὶς ἂν οὐδὲν αὐτῶν ἀφελεῖν τολησειεν, 250
 ἐφεξῆς δ' ἀναγινωσκομένων ἅπαντες ἂν ἐπιτιμήσιαν
 ὡς πολὺ πλείοσιν εἰρημένοις τοῦ δέοντος. (λαβΐ.) Ἐγὼ
 δ' εἰ μὲν ἔλαθον ἑμαυτὸν πλεονάζων, ἤσχυρόμην ἂν,
 εἰ γράφειν ἐπιχειρῶν, περὶ ὧν μηδεὶς ἂν ἄλλος ἐτόλ-
 μησεν, οὕτως ἀναισθητῶς διεκείμην· νῦν δ' ἀκριβέ-
 στερον ἦδειν τῶν ἐπιπλήττειν μοι τολησόντων, ὅτι
 πολλοὶ τούτοις ἐπιτιμήσουσιν· ἀλλὰ γὰρ ἠγησάμην
 οὐχ οὕτως ἔσεσθαι δεινὸν, ἢν ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου
 86 δόξω τισὶ τῶν καιρῶν ἀμελεῖν, ὡς ἦν περὶ ἀνδρὸς
 τοιούτου διαλεγόμενος παραλίπω τι τῶν ἐκείνῳ τε
 προσόντων ἀγαθῶν κάμοι προσηκόντων εἰπεῖν, ὧμην
 δὲ καὶ παρὰ τοῖς χαριεστάτοις τῶν ἀκροατῶν εὐδοκι-
 μήσειν, ἢν φαίνωμαι περὶ ἀρετῆς μὲν τοὺς λόγους
 ποιούμενος, ὅπως δὲ ταύτης ἀξίως ἐρῶ μᾶλλον σπου-
 δάζων ἢ περὶ τὴν τοῦ λόγου συμμετρίαν, καὶ ταῦτα

σαφῶς εἰδῶς τὴν μὲν περὶ τὸν λόγον ἀκαιορίαν ἀδοξό-
 τερον ἐμὲ ποιήσουσαν, τὴν δὲ περὶ τὰς πράξεις εὐ-
 βουλίαν αὐτοὺς τοὺς ἐπαινουμένους ὠφελήσουσαν·
 ἀλλ' ὅμως ἐγὼ τὸ λυσιτελὲς ἕασας τὸ δίκαιον εἰλόμην
 87 οὐ μόνον δ' ἄν εὐφραθείην ἐπὶ τοῖς νῦν λεγομένοις
 ταύτην ἔχων τὴν διάνοιαν ἀλλ' ὁμοίως ἐπὶ πάντων,
 ἐπεὶ καὶ τῶν πεπλησιακότων μοι φανείην ἄν μᾶλλον
 χαίρων τοῖς ἐπὶ τῷ βίῳ καὶ ταῖς πράξεσιν εὐδοκιμοῦσιν
 ἢ τοῖς περὶ τοὺς λόγους δεινοῖς εἶναι δοκοῦσιν. καίτοι δ
 τῶν μὲν εὖ φηθέντων εἰ καὶ μηδὲν συμβαλομένην,
 ἅπαντες ἄν ἐμοὶ τὴν αἰτίαν ἀναθείεν, τῶν δ' ὀρθῶς
 πραττομένων εἰ καὶ πάντες εἰδέεν με σύμβουλον γε-
 γεννημένον, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἄν αὐτὸν τὸν μεταχειρι-
 ζόμενον τὰς πράξεις ἐπαινέσειεν.

88 (λγ'.) Ἄλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅποι τυγχάνω φερόμε-
 νος· αἰεὶ γὰρ οἰόμενος δεῖν προστιθέναι τὸ τῶν προ-
 ειρημένων ἔχόμενον, παντάπασι πόρρω γέγονα τῆς
 ὑποθέσεως λοιπὸν οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἄλλο πλὴν αἰτη-
 σάμενον τῷ γῆρα σιγγνωμόμην ὑπὲρ τῆς λήθης καὶ τῆς
 μακρολογίας, τῶν εἰθισμένων παραγίγνεσθαι τοῖς τη-
 λικούτοις, ἐπανελθεῖν εἰς τὸν τόπον ἐκείνου, ἔξ οὐπερ
 89 εἰσέπεσον εἰς τὴν περιττολογίαν ταύτην. οἶμαι δ' ἤδη
 καθορᾶν, ὅθεν ἐπλανήθη. (λδ'.) Τοῖς γὰρ ὄνειδί-
 ζουσιν ἡμῶν τῇ πόλει τὰς Μηλίων καὶ τὰς τῶν τοι-
 ούτων πολιχνίων συμφορὰς ἀντέλεγον, οὐχ ὡς οὐχ
 ἡμαρτημένων τούτων, ἀλλ' ἐπιδεικνύων τοὺς ἀγαπω-
 μένους ὑπ' αὐτῶν πολὺ πλείους πόλεις καὶ μείζους
 ἡμῶν ἀναστάτους πεποιηκότας, ἐν οἷς καὶ περὶ τῆς
 ἀρετῆς τῆς Ἀγαμέμνονος καὶ Μενελάου καὶ Νέστορος
 διελέχθη, ψεύδος μὲν οὐδὲν λέγων, πλείω δ' ἴσως
 90 τῶν μετρίων. τοῦτο δ' ἐποίουν, ὑπολαβὼν οὐδενὸς β
 ἔλαττον ἀμάρτημα τοῦτο δόξειν εἶναι τῶν τολμησων-

των ἀναστάτους ποιῆσαι τὰς πόλεις τὰς γενησάσας
 καὶ θρεψάσας τοιούτους ἄνδρας, περὶ ὧν καὶ νῦν ἔχοι
 τις ἂν πολλοῖς καὶ καλοῖς χρήσασθαι λόγοις. ἀλλὰ γὰρ
 ἀνόητόν ἐστι περὶ μίαν πράξιν διατρίβειν, ὥσπερ ἀπο-
 ρίας οὔσης, τί ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν περὶ τῆς ἀμότητος
 καὶ χαλεπότητος τῆς Λακεδαιμονίων, ἀλλ' οὐ πολλῆς c
 91 ἀφθονίας ὑπαρχούσης. (λε'.) Οἷς οὐκ ἐξήρκεσε περὶ
 τὰς πόλεις ταύτας καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς τοιούτους
 ἐξαμαρτεῖν ἀλλὰ καὶ περὶ τοὺς ἐκ τῶν αὐτῶν ὀρη-
 θέντας καὶ κοινὴν τὴν στρατείαν ποιησαμένους καὶ
 τῶν αὐτῶν κινδύνων μετασχόντας, λέγω δὲ περὶ Ἀρ-
 γείων καὶ Μεσσηνίων. καὶ γὰρ τούτους ἐπεθύμησαν
 ταῖς αὐταῖς συμφοραῖς περιβαλεῖν αἰσπερ ἐκείνους·
 καὶ Μεσσηνίους μὲν πολιορκοῦντες οὐ πρότερον ἐπαύ- d
 σαντο, πρὶν ἐξέβαλον ἐκ τῆς χώρας, Ἀργείοις δ' ὑπὲρ
 92 τῶν αὐτῶν τούτων ἔτι καὶ νῦν πολεμοῦσιν. ἂ τοίνυν
 περὶ Πλαταιέας ἐπραξαν, ἄτοπος ἂν εἴην, εἰ ταῦτ'
 εἰρηκῶς ἐκείνων μὴ μνησθείην· ὧν ἐν τῇ χώρᾳ στρα-
 τοπεδευσάμενοι μεθ' ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων συμμαχῶν
 καὶ παραταξάμενοι τοῖς πολεμίοις καὶ θυσάμενοι τοῖς
 θεοῖς τοῖς ὑπ' ἐκείνων ἰδρυμένοις οὐ μόνον ἠλευθε-
 93 ρώσαμεν τῶν Ἑλλήνων τοὺς μεθ' ἡμῶν ὄντας ἀλλὰ e
 καὶ τοὺς ἀναγκασθέντας γενέσθαι μετ' ἐκείνων, καὶ
 ταῦτ' ἐπράξαμεν Πλαταιέας λαβόντες μόνους Βοιω-
 τῶν συναγωνιστάς· οὓς οὐ πολὺν χρόνον διαλιπόντες
 Λακεδαιμόνιοι, χαριζόμενοι Θηβαίοις, ἐκπολιορκήσαν-
 τες ἅπαντας ἀπέκτειναν πλὴν τῶν ἀποδρᾶναι δυνη- 252
 θέντων. περὶ οὓς ἡ πόλις ἡμῶν οὐδὲν ὁμοίᾳ γέγονεν
 94 ἐκείνοις· οἱ μὲν γὰρ περὶ τε τοὺς εὐεργέτας τῆς Ἑλ-
 λάδος καὶ τοὺς συγγενεῖς τοὺς αὐτῶν τὰ τοιαῦτ' ἐξ-
 αμαρτάνειν ἐτόλμησαν, οἱ δ' ἡμέτεροι Μεσσηνίων μὲν
 τοὺς διασωθέντας εἰς Ναύπακτον κατώκισαν, Πλα

ταιέων δὲ τοὺς περιγενομένους πολίτας ἐποίησαντο καὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς ἀπάντων μετέδωσαν. ὥστ' εἰ μηδὲν ἔχοιμεν ἄλλο περὶ τοῖν πολέοιν εἰπεῖν, ἐκ τούτων ῥᾷδιον εἶναι καταμαθεῖν τὸν τρόπον ἑκατέρας αὐτῶν, καὶ ποτέρα πλείους πόλεις καὶ μείζους ἀναστάτους πεποίηκεν.

- 95 (λξ.) Αἰσθάνομαι δὲ πάθος μοι συμβαῖνον ἐναντίον τοῖς ὀλίγοις πρότερον εἰρημένοις· τότε μὲν γὰρ εἰς ἄγνοιαν καὶ πλανον καὶ λήθην ἐνέπεσον, νῦν δ' οἶδα σαφῶς ἑμαυτὸν οὐκ ἐμμένοντα τῇ πραότητι τῇ περὶ τὸν λόγον, ἣν εἶχον, ὅτ' ἠρχόμεν γράφειν αὐτὸν, ἀλλὰ λέγειν τ' ἐπιχειροῦντα, περὶ ὧν οὐκ ᾔσκητον ἐρεῖν, ἠθροσύτερόν τε διακείμενον ἢ κατ' ἑμαυτὸν, ἀκρατῆ τε γιγνόμενον ἐνίωιν ὧν λέγω διὰ τὸ πλῆθος τῶν
- 96 εἰπεῖν ἐπιρροούντων. ἐπειδὴ περ οὖν ἐπελήλυθέ μοι τὸ παρορησιάζεσθαι, καὶ λέλυκα τὸ στόμα καὶ τοιαύτην τὴν ὑπόθεσιν ἐποίησάμην ὥστε μήτε καλὸν εἶναι μοι μήτε δυνατόν παραλιπεῖν τὰς τοιαύτας πράξεις, ἐξ ὧν οἶόν τ' ἐστὶν ἐπιδεικνύναι πλείονος ἀξίαν τὴν πόλιν ἡμῶν γεγενημένην περὶ τοὺς Ἑλληνας τῆς Λακεδαιμονίων, οὐ κατασιωπητέον οὐδὲ περὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν οὐπω μὲν εἰρημένων, ἐν δὲ τοῖς Ἑλλησι γεγενημένων, ἀλλ' ἐπιδεικτέον τοὺς μὲν ἡμετέρους ὀψιμαθεῖς αὐτῶν γεγενημένους, Λακεδαιμονίους δὲ τὰ μὲν πρότους, τὰ δὲ μόνους ἔξαμαρτόντας.

- 97 (λξ.) Πλείστοι μὲν οὖν κατηγοροῦσιν ἀμφοῖν τοῖν πολέοιν, ὅτι προσποιούμεναι κινδυνεῦσαι πρὸς τοὺς βαρβάρους ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων οὐκ εἴσαν τὰς πόλεις αὐτονόμους εἶναι καὶ διοικῆσαι τὰ σφέτερόν αὐτῶν, ὅπως ἐκάστη συνέφερον, ἀλλ' ὥσπερ αἰχμαλώτους εἰληφνῆσαι διελόμεναι κατεδουλώσαντο πάσας αὐτάς, καὶ παραπλήσιον ἐποίησαν τοῖς παρὰ μὲν τῶν ἄλλων

τοὺς οἰκέτας εἰς ἐλευθερίαν ἀφαιρουμένοις, σφίσι δ'
 98 αὐτοῖς δουλεύειν ἀναγκάζουσιν. (λή.) Τοῦ δὲ λέ-
 γεσθαι ταῦτα καὶ πολὺ πλείω καὶ πικρότερα τούτων 253
 οὐχ ἡμεῖς αἰτιοὶ γεγόναμεν, ἀλλ' οἱ νῦν μὲν ἐν τοῖς
 λεγομένοις ἡμῖν ἀντιτεταγμένοι, τὸν δ' ἄλλον χρόνον
 ἐνοχοὶ τοῖς πεπραγμένοις ἅπασιν. τοὺς μὲν γὰρ ἡμε-
 τέρους προγόνους οὐδεὶς ἂν ἐπιδειξείεν ἐν τοῖς ἐπ-
 ἐκεινα χρόνοις τοῖς ἀναριθμητοῖς οὐδεμιᾶς πόλεως
 οὔτε μείζονος οὔτ' ἐλάττονος ἄρχειν ἐπιχειρήσαντας·
 Λακεδαιμονίους δὲ πάντες ἴσασιν, ἀφ' οὔπερ εἰς Πε-
 λοπόννησον εἰσῆλθον, οὐδὲν ἄλλο πράττοντας οὐδὲ b
 βουλευομένους, πλὴν ὅπως μάλιστα μὲν ἀπάντων
 99 ἄρξουσιν, εἰ δὲ μὴ, Πελοποννησίων. ἀλλὰ μὴν καὶ
 τὰς στάσεις καὶ τὰς σφαγὰς καὶ τὰς τῶν πολιτειῶν
 μεταβολὰς, ἃς ἀμφοτέροις τινὲς ἡμῖν ἐπιφέρουσιν,
 ἐκεῖνοι μὲν ἂν φανείεν ἀπάσας τὰς πόλεις πλὴν ὀλί-
 γων μεστὰς πεποιηκότες τῶν τοιούτων συμφορῶν καὶ
 νοσημάτων, τὴν δ' ἡμετέραν πόλιν οὐδεὶς ἂν οὐδ'
 εἰπεῖν τολμήσειε πρὸ τῆς ἀτυχίας τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ c
 γενομένης ὡς τοιούτου ἐν τοῖς συμμαχοῖς τι διαπρα-
 100 ξαμένην. ἀλλ' ἐπειδὴ Λακεδαιμόνιοι κύριοι καταστάν-
 τες τῶν Ἑλλήνων πάλιν ἐξέπιπτον ἐκ τῶν πραγμάτων,
 ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς στασιαζουσῶν τῶν ἄλλων πό-
 λεων οὐκ ἢ τρεῖς τῶν στρατηγῶν τῶν ἡμετέρων, οὐ
 γὰρ ἀποκρύψομαι τάληθές, ἐξήμαρτον περὶ τινὰς
 αὐτῶν ἐλπίζοντες, ἣν μιμήσονται τὰς Σπαρτιατῶν
 101 πράξεις, μᾶλλον αὐτὰς δυνήσεισθαι κατασχεῖν. ὥστε d
 δικαίως ἂν ἐκείνοις μὲν ἅπαντες ἐγκαλέσειαν ὡς ἀρχη-
 γοῖς γεγενημένοις καὶ διδασκαλοῖς τῶν τοιούτων γε-
 γονόσιν ἔργων, τοῖς δ' ἡμετέροις ὥσπερ τῶν μαθητῶν
 τοῖς ὑπὸ τῶν ὑπισχνουμένων ἐξηπατημένοις καὶ διη-
 μαρτηκόσι τῶν ἐλπίδων εἰκότως ἂν συγγνώμην ἔχοιεν.

- 102 (λθ'.) Τὸ τοίνυν τελευταῖον, ὃ μόνοι καὶ καθ' αὐτοὺς ἐπραξαν, τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι κοινῆς ἡμῖν τῆς ἐχθρας ὑπαρχούσης τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ τοὺς βασιλέας αὐτῶν, ἡμεῖς μὲν ἐν πολέμοις πολλοῖς γιγνώμενοι καὶ μεγάλας συμφοραῖς ἐνίοτε περιπίπτου-
τες καὶ τῆς χώρας ἡμῶν θαμὰ πορθουμένης καὶ τε-
μνομένης οὐδεπώποτ' ἐβλέψαμεν πρὸς τὴν ἐκείνων φιλίαν καὶ συμμαχίαν, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν τοῖς Ἑλλησιν ἐπεβούλευσαν μισοῦντες αὐτοὺς διετελέσαμεν μᾶλλον
103 ἢ τοὺς ἐν τῷ παρόντι κακῶς ἡμᾶς ποιοῦντας· Λακε-
δαιμόνιοι δ' οὔτε πάσχοντες κακὸν οὐδὲν οὔτε μέλ-
λοντες οὔτε δεδιότες εἰς τοῦτ' ἀπληστίας ἦλθον, ὥστ' οὐκ ἐξήρκησεν αὐτοῖς ἔχειν τὴν κατὰ γῆν ἀρχὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν κατὰ θάλατταν δύναμιν οὕτως ἐπεθύμησαν λαβεῖν, ὥστε κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοὺς τε συμ-
μάχους τοὺς ἡμετέρους ἀφίστασαν ἐλευθερώσειν αὐ-
τοὺς ὑπισχνούμενοι, καὶ βασιλεῖ περὶ φιλίας διελέ-
γοντο καὶ συμμαχίας, παραδώσειν αὐτῷ φάσκοντες
104 ἅπαντας τοὺς ἐπὶ τῆς Ἀσίας κατοικοῦντας· πίστεις δὲ ἄ-
δόντες τούτοις ἀμφοτέροις καὶ καταπολεμήσαντες ἡμᾶς, οὓς μὲν ἐλευθερώσειν ὤμοσαν, κατεδουλώσαντο μᾶλλον ἢ τοὺς Ἕλληνας, βασιλεῖ δὲ τοιαύτην χάριν ἀπέδοσαν, ὥστ' ἐπεισαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Κῦρον ὄντα νεώτερον ἀμφισβητεῖν τῆς βασιλείας, καὶ στρα-
τόπεδον αὐτῷ συναγαγόντες, στρατηγὸν Κλέαρχον
105 ἐπιστήσαντες, ἀνέπεμψαν ἐπ' ἐκείνον· ἀτυχήσαντες δ' ἐν τούτοις καὶ γνωσθέντες, ὧν ἐπεθύμουν, καὶ
μισηθέντες ὑπὸ πάντων εἰς πόλεμον καὶ ταραχὰς το-
σαύτας κατέστησαν, ὅσας εἰκὸς τοὺς καὶ περὶ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους ἐξημαρτηκότας. περὶ ὧν οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγοντα διατρίβειν, πλὴν ὅτι καταναυμαχηθέντες ὑπὸ τε τῆς βασιλείας δυνάμεως

καὶ τῆς Κόνωνος στρατηγίας τοιαύτην ἐποίησαντο τὴν εἰρήνην, ἧς οὐδεὶς ἂν ἐπιδειξείεν οὔτ' αἰσχίῳ πώποτε γενομένην οὔτ' ἐπονειδιστοτέραν οὔτ' ὀλιγωροτέραν δ τῶν Ἑλλήνων οὔτ' ἐναντιωτέραν τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τινῶν περὶ τῆς ἀρετῆς τῆς Λακεδαιμονίων· οἵτινες, ὅτε μὲν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς δεσπότης τῶν Ἑλλήνων κατέστησεν, ἀφελῆσθαι τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἅπασαν ἐπεχείρησαν, ἐπειδὴ δὲ καταναυμαχήσας ταπεινοὺς ἐποίησεν, οὐ μικρὸν μέρος αὐτῶ τῶν Ἑλλήνων παρέδωκαν ἀλλὰ πάντας τοὺς τὴν 87 Ἀσίαν οἰκοῦντας, διαρρηθῆναι γράψαντες χρῆσθαι τοῦθ' e ὅ τι ἂν αὐτὸς βούληται, καὶ οὐκ ἠσχύνθησαν τοιαύτας ποιούμενοι τὰς ὁμολογίας περὶ ἀνδρῶν, οἷς χροῦμενοι συμμαχοῖς ἡμῶν τε περιεγέροντο καὶ τῶν Ἑλλήνων κύριοι κατέστησαν καὶ τὴν Ἀσίαν ἅπασαν ἤλπισαν κατασχῆσειν, ἀλλὰ τὰς τοιαύτας συνθήκας 255 αὐτοὶ τ' ἐν τοῖς ἱεροῖς τοῖς σφετέροις αὐτῶν ἀνέγραψαν καὶ τοὺς συμμαχοὺς ἠνάγκασαν

108 (μ'.) Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους οὐκ οἶμαι πράξεων ἐτέρων ἐπιθυμήσειν ἀκούειν ἀλλ' ἐκ τῶν εἰρημένων β κανὼς μεμαθηκέναι νομίζειν, ὅποια τις τοῖν πολέοιν ἐκατέρω περὶ τοὺς Ἕλληνας γέγονεν· ἐγὼ δ' οὐχ οὕτω τυγχάνω διακείμενος, ἀλλ' ἠγοῦμαι τὴν ὑπόθεσιν, ἣν ἐποιησάμην, ἄλλων τε πολλῶν προσδεῖσθαι λόγων b καὶ μάλιστα τῶν ἐπιδειξόντων τὴν ἄνοιαν τῶν ἀντιλέγειν τοῖς εἰρημένοις ἐπιχειροσόντων· οὓς οἶμαι 109 θαδίως εὐρήσειν. (μα'.) Τῶν γὰρ ἀποδεχομένων ἀπάσας τὰς Λακεδαιμονίων πράξεις τοὺς μὲν βελτίστους αὐτῶν ἠγοῦμαι καὶ πλείστον νοῦν ἔχοντας τὴν μὲν Σπαρτιατῶν πολιτείαν ἐπαινέσεσθαι καὶ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔξειν περὶ αὐτῆς, ἣν περὶ πρότερον, περὶ δὲ τῶν εἰς τοὺς Ἕλληνας πεπραγμένων ὁμοιοῦσιν c

- 110 τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις, τοὺς δὲ φανυλοτέρους οὐ μόνον τούτων ὄντας ἀλλὰ καὶ τῶν πολλῶν, καὶ περιμὲν ἄλλου πράγματος οὐδενὸς ἂν οἴους τε γενομένους ἀνεκτῶς εἶπειν, περὶ δὲ Λακεδαιμονίων οὐ δυναμένους σιωπᾶν ἀλλὰ προσδοκῶντας, ἣν ὑπερβάλλοντας τοὺς ἐπαίνους περὶ ἐκείνων ποιῶνται, τὴν αὐτὴν λήψεσθαι δόξαν τοῖς ἀδρότεροις αὐτῶν καὶ πολὺ βελτίοσιν εἶναι
- 111 δοκοῦσι· τοὺς δὴ τοιοῦτους, ἐπειδὰν αἰσθῶνται τοὺς τόπους ἅπαντας προκατειλημμένους καὶ μηδὲ πρὸς ἐν ἀντειπεῖν ἔχουσι τῶν εἰρημένων, ἐπὶ τὸν λόγον οἶμαι τρέψεσθαι τὸν περὶ τῶν πολιτειῶν, καὶ παραβάλλοντας τάκει καθεστῶτα τοῖς ἐνθάδε, κοί μάλιστα τὴν σωφροσύνην καὶ πειθαρχίαν πρὸς τὰς παρ' ἡμῖν ὀλιγωρίας, ἐκ τούτων ἐγκωμιάσειν τὴν Σπάρτην.
- 112 (μβ'.) Ἦν δὴ τοιοῦτον ἐπιχειρῶσί τι ποιεῖν, προσήκει τοὺς εὐ φρονοῦντας ληρεῖν νομίζειν αὐτούς· ἐγὼ γὰρ ὑπεθέμην οὐχ ὡς περὶ τῶν πολιτειῶν διαλεξιόμενος ἀλλ' ὡς ἐπιδείξων τὴν πόλιν ἡμῶν πολὺ πλείονος ἀξίαν Λακεδαιμονίων περὶ τοὺς Ἕλληνας γεγενημένην. ἦν μὲν οὖν ἀναιρῶσί τι τούτων ἢ πράξεις ἐτέρας κοινὰς λέγωσι, περὶ ἃς ἐκεῖνοι βελτίους ἡμῶν γεγύνασιν, εἰκότως ἂν ἐπαίνου τυγχάνοιεν· ἦν δὲ λέγειν ἐπιχειρῶσι, περὶ ὧν ἐγὼ μηδεμίαν μνεῖαν ποιησαίμην, δικαίως ἂν ἅπασιν ἀναισθητῶς ἔχειν δοκοῖεν. (μγ'.)
- 113 Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ περ αὐτούς οἶμαι τὸν λόγον τὸν περὶ τῶν πολιτειῶν εἰς τὸ μέσον ἐμβαλεῖν, οὐκ ὀκνήσω διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν· οἶμαι γὰρ ἐν αὐτοῖς τούτοις τὴν πόλιν ἡμῶν ἐπιδείξειν πλεον διευεγκοῦσαν ἢ τοῖς ἤδη προειρημένοις.
- 114 (μδ'.) Καὶ μηδεὶς ὑπολάβῃ με ταῦτ' εἰρηκῆναι περὶ ταύτης τῆς πολιτείας, ἦν ἀναγκασθέντες μεταλάβομεν, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν προγόνων, ἧς οὐ κατα-

φρονήσαντες οἱ πατέρες ἡμῶν ἐπὶ τὴν νῦν καθεστη-
 κυῖαν ᾤρησαν, ἀλλὰ περὶ μὲν τὰς ἄλλας πράξεις πολὺ
 σπουδαιότεραν ἐκείνην προκρίναντες, περὶ δὲ τὴν δύ-
 ναμιν τὴν κατὰ θάλατταν, ταύτην χρησιμωτέραν εἶναι
 νομίζοντες, ἦν λαβόντες καὶ καλῶς ἐπιμεληθέντες οἰοί-
 τ' ἐγένοντο καὶ τὰς ἐπιβουλάς τὰς Σπαρτιατῶν ἀμύ-
 νασθαι καὶ τὴν Πελοποννησίῳ ἀπάντων ῥώμην, ᾧν
 κατήπειγε τὴν πόλιν περὶ ἐκείνον τὸν χρόνον μαλιστα c
 115 περιγενέσθαι πολεμοῦσαν. ὥστ' οὐδεὶς ἂν δικαίως
 ἐπιτιμήσειε τοῖς ἐλομένοις αὐτήν· οὐ γὰρ διήμαρτον
 τῶν ἐλπίδων, οὐδ' ἠγνόησαν οὐδὲν οὔτε τῶν ἀγαθῶν
 οὔτε τῶν κακῶν τῶν προσόντων ἑκατέρᾳ τῶν δυνά-
 μεων, ἀλλ' ἀκριβῶς ἤθεσαν τὴν μὲν κατὰ γῆν ἡγεμο-
 νίαν ὑπ' εὐταξίας καὶ σωφροσύνης καὶ πειθαρχίας καὶ
 τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων μελετωμένην, τὴν δὲ κατὰ
 116 θάλατταν δύναμιν οὐκ ἐκ τούτων ἀξανατομένην ἀλλ' d
 ἐκ τε τῶν τεχνῶν τῶν περὶ τὰς ναῦς καὶ τῶν ἐλαύνειν
 αὐτὰς δυναμένων καὶ τῶν τὰ σφέτερα μὲν αὐτῶν ἀπο-
 λωλεκότων, ἐκ δὲ τῶν ἀλλοτρίων πορίζεσθαι τὸν βίον
 εἰδισμένων· ᾧν εἰσπεσόντων εἰς τὴν πόλιν οὐκ ἄδη-
 λος ἦν ὅ τε κόσμος ὁ τῆς πολιτείας τῆς πρότερον ὑπαρ-
 χούσης λυθησόμενος, ἢ τε τῶν συμμαχῶν εὐνοια τα-
 χέως ληψομένη μεταβολὴν, ὅταν οἷς πρότερον χώρας
 εἰδίδοσαν καὶ πόλεις, τούτους ἀναγκάξωσι συντάξεις e
 καὶ φόρους ὑποτελεῖν, ἔν' ἔχωσι μισθὸν διδόναι τοῖς
 117 τοιούτοις, οἷους ὀλίγω πρότερον εἶπον. ἀλλ' ὅμως
 οὐδὲν ἀγνοοῦντες τῶν προειρημένων ἐνόμιζον τῇ πό-
 λει. τῇ τηλικαύτῃ μὲν τὸ μέγεθος, τοιαύτην δ' ἐχού-
 ση δόξαν, λυσιτελεῖν καὶ πρόπειν ἀπάσας ὑπομείναι
 τὰς δυσχερείας μᾶλλον ἢ τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχήν· 257
 δυοῖν γὰρ πραγμάτοις προτεινομένοις μὴ σπουδαίῳιν,
 κρεῖττω τὴν αἴρεσιν εἶναι τοῦ θειοῦ ποιεῖν ἑτέρους ἢ

- πάσχειν αὐτοὺς καὶ τοῦ μὴ δικαίως τῶν ἄλλων ἄρχειν
 μᾶλλον ἢ φεύγοντας τὴν αἰτίαν ταύτην ἀδικῶς Λακε-
 118 δαιμονίοις δουλεύειν. ἅπερ ἅπαντες μὲν ἂν οἱ νοῦν
 ἔχοντες ἔλοιτο καὶ βουληθῆειν, ὀλίγοι δ' ἂν τινες τῶν
 προσποιουμένων εἶναι σοφῶν ἐρωτηθέντες οὐκ ἂν
 φήσειαν. αἱ μὲν οὖν αἰτίαι, δι' ἃς μετέλαβον τὴν πο-
 λιτείαν τὴν ὑπὸ τινῶν ψεγομένην ἀντὶ τῆς ὑπὸ πάν-
 των ἐπαινουμένης, διὰ μακροτέρων μὲν αὐτὰς διήλ-
 θον, αὐταὶ δ' οὖν ἦσαν.
- 119 (μέ.) Ἦδη δὲ περὶ θ' ἧς ὑπεθέμην καὶ τῶν προγό-
 νων ποιήσομαι τοὺς λόγους, ἐκείνων τῶν χρόνων ἐπι-
 λαβόμενος, ὅτ' οὐκ ἦν οὔτ' ὀλιγαρχίας οὔτε δημοκρα-
 τίας ὄνομά πω λεγόμενον, ἀλλὰ μοναρχίαι καὶ τὰ γένη
 τὰ τῶν βαρβάρων καὶ τὰς πόλεις τὰς Ἑλληνίδας ἀπά-
 120 σασ διώκουν. διὰ τοῦτο δὲ προειλόμην πορρωτέρωθεν
 ποιήσασθαι τὴν ἀρχὴν, πρῶτον μὲν ἡγούμενος προσ-
 ἤκειν τοῖς ἀμφισβητοῦσιν ἀρετῆς εὐθύς ἀπὸ γενεᾶς
 διαφέροντας εἶναι τῶν ἄλλων, ἔπειτ' αἰσχυρόμενος,
 εἰ περὶ ἀνδρῶν ἀγαθῶν μὲν, οὐδὲν δέ μοι προσηκόν-
 των πλείω διαλεχθεῖς τῶν μετρίων, περὶ τῶν προγόνων
 τῶν τὴν πόλιν κάλλιστα διοικησάντων μηδὲ μικρὰν
 121 ποιήσομαι μυθίαν, οἳ τοσοῦτον βελτίους ἐγένοντο τῶν
 τῶν αὐτῶν δυναστείας ἔχόντων, ὅσον περ ἄνδρες οἱ
 φρονιμώτατοι καὶ πραότατοι διενέγκοιεν ἂν θηρίων
 τῶν ἀγριωτάτων καὶ πλείστης ὠμότητος μεστῶν.
 (μέ.) Τί γὰρ οὐκ ἂν εὔροιμεν τῶν ὑπερβαλλόντων
 ἀνοσιότητι καὶ δεινότητι πεπραγμένον ἐν ταῖς ἄλλαις
 πόλεσι, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς μεγίσταις καὶ τότε νομι-
 ζομέναις καὶ νῦν εἶναι δοκούσαις; οὐ φόνους ἀδελφῶν
 122 καὶ πατέρων καὶ ξένων παμπληθεῖς γεγεννημένους; οὐ
 σφαγὰς μητέρων καὶ μίξεις καὶ παιδοποιίας, ἐξ ὧν
 ἐτύγχανον αὐτοὶ πεφυκότες; οὐ παίδων βρώσιν ὑπὸ

τῶν οἰκειοτάτων ἐπιβεβουλευμένην; οὐκ ἐκβολὰς ἂν ἐγέννησαν, καὶ καταποντισμοὺς καὶ τυφλώσεις καὶ 258
τοσαύτας τὸ πλῆθος κακοποιίας ὥστε μηδένα πώποτε ἀπορῆσαι τῶν εἰδισμένων καθ' ἕκαστου τὸν ἐνιαυτὸν εἰσφέρειν εἰς τὸ θέατρον τὰς τότε γεγενημένας συμφοράς;

(μζ') Ταῦτα δὲ διήλθον, οὐκ ἐκείνους λαιδορῆσαι βουλόμενος ἀλλ' ἐπιδείξει παρὰ τοῖς ἡμετέροις οὐ μόνον οὐδὲν τοιοῦτον γεγενημένον· τοῦτο μὲν γὰρ ἂν σημεῖον ἦν οὐκ ἀρετῆς, ἀλλ' ὡς οὐχ ὅμοιοι τὰς φύσεις ἦσαν τοῖς ἀνοσιωτάτοις γεγενημένοις· δεῖ δὲ τοὺς ἐπιχειροῦντας καθ' ὑπερβολὴν τινας ἐπαινεῖν b
μὴ τοῦτο μόνον ἐπιδεικνύναι, μὴ πονηροὺς ὄντας αὐτοὺς, ἀλλ' ὡς ἀπάσαις ταῖς ἀρεταῖς καὶ τῶν τότε καὶ τῶν νῦν διήνεγκαν. ἅπερ ἔχοι τις ἂν καὶ περὶ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων εἰπεῖν. (μη'.) Οὕτω γὰρ ὁσίως καὶ καλῶς καὶ τὰ περὶ τὴν πόλιν καὶ τὰ περὶ σφῶς αὐτοὺς διώκησαν, ὥσπερ προσῆκον ἦν τοὺς ἀπὸ θεῶν μὲν γεγονότας, πρῶτους δὲ καὶ πόλιν οἰκήσαν-
τας καὶ νόμοις χρησαμένους, ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον ἡσκηκότας εὐσέβειαν μὲν περὶ τοὺς θεοὺς, δικαιοσύ- c
νην δὲ περὶ τοὺς ἀνθρώπους, ὄντας δὲ μήτε μιγάδας μήτ' ἐπήλυθας ἀλλὰ μόνους αὐτόχθονας τῶν Ἑλλή-
νων, καὶ ταύτην ἔχοντας τὴν χώραν τροφὸν, ἐξ ἧσπερ ἐφυσαν ἡμῖν, καὶ στέργοντας αὐτὴν ὁμοίως ὥσπερ οἱ βέλτιστοι τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας τὰς αὐτῶν, πρὸς δὲ τούτοις οὕτω θεοφιλεῖς ὄντας, ὥσθ' ὁ δοκεῖ χαλεπώτατον εἶναι καὶ σπανιώτατον, εὑρεῖν τινας τῶν οἰκῶν τῶν τυραννικῶν καὶ βασιλικῶν ἐπὶ τέτταρας ἢ d
πέντε γενεὰς διαμείναντας, καὶ τοῦτο συμβῆναι μόνοις ἐκείνοις. Ἐριχθόνιος μὲν γὰρ ὁ φύς ἐξ Ἡφαίστου καὶ Γῆς παρὰ Κέκροπος ἄκαιδος ὄντος ἀρρένων καί-

- δων τὸν οἶκον καὶ τὴν βασιλείαν παρέλαβεν· ἐντεῦθεν δ' ἀρξάμενοι πάντες οἱ γενόμενοι μετ' ἐκείνου, ὄντες οὐκ ὀλίγοι, τὰς κτήσεις τὰς αὐτῶν καὶ τὰς δυναστείας τοῖς αὐτῶν παισὶ παρέδωσαν μέχρι Θησέως. (μθ'.) Περὶ οὗ πρὸ πολλοῦ ἂν ἐποιησάμην μὴ διελέχθαι πρότερον περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν πεπραγμένων αὐτῶ· πολὺ γὰρ ἂν μᾶλλον ἤρμοσεν ἐν τῷ λόγῳ
- 127 τῷ περὶ τῆς πόλεως διελθεῖν περὶ αὐτῶν. ἀλλὰ γὰρ χαλεπὸν ἦν, μᾶλλον δ' ἀδύνατον, τὰ κατ' ἐκείνου ἐπελθόντα τὸν χρόνον εἰς τοῦτον ἀποθέσθαι τὸν καιρὸν, ὃν οὐ προήδειν ἐσόμενον· ἐκεῖνα μὲν οὖν ἔασομεν, ἐπειδὴ πρὸς τὸ παρὸν αὐτοῖς κατεχρησάμην, μιᾶς δὲ μόνον μνησθήσομαι πράξεως, ἣ συμβέβηκε μητ' εἰρησθαι πρότερον μήτε πεπραχθαι μηδ' ὑφ' ἐνὸς ἄλλου πλην ὑπὸ Θησέως, σημεῖον δ' εἶναι μέγιστον
- 128 τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκείνου καὶ φρονήσεως. (ν'.) Ἐχων γὰρ βασιλείαν ἀσφαλεστάτην καὶ μεγίστην, ἐν ἣ πολλὰ καὶ καλὰ διαπεπραγμένος ἦν καὶ κατὰ πόλεμον καὶ περὶ διοίκησιν τῆς πόλεως, ἅπαντα ταυτ' ὑπερείδεν, καὶ μᾶλλον εἴλετο τὴν δοξάν τὴν ἀπὸ τῶν πόνων καὶ τῶν ἀγῶνων εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον μνημονευθησομένην ἢ τὴν φραθυμίαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τὴν διὰ τὴν βα-
- 129 σιλείαν ἐν τῷ παρόντι γιγνομένην. καὶ ταυτ' ἔπραξεν, οὐκ ἐπειδὴ πρεσβύτερος γενόμενος ἀπολελαυκῶς ἦν τῶν ἀγαθῶν τῶν παρόντων, ἀλλ' ἀκμάζων τὴν μὲν πόλιν, ὡς λέγεται, διοικεῖν τῷ πλήθει παρέδωκεν, αὐτὸς δ' ὑπὲρ ταύτης τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων διετέλει κινδυνεύων.
- 130 (να'.) Περὶ μὲν οὖν τῆς Θησέως ἀρετῆς νῦν μὲν ὡς οἶόν τ' ἦν ἀνεμνήσαμεν, πρότερον δ' ἀπάσας αὐτοῦ τὰς πράξεις οὐκ ἀμελῶς διηλώσομεν· περὶ δὲ τῶν παραλαβόντων τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν, ἦν ἐκεῖνος

παρέδωκεν, οὐκ ἔχω, τίνας ἐπαίνους εἰπὼν ἀξίους ἂν
 εἶην εἰρηκῶς τῆς ἐκείνων διανοίας. οἵτινες ἄπειροι
 πολιτειῶν ὄντες, οὐ διήμαρτον αἰρούμενοι τῆς ὑπὸ d
 πάντων ἂν ὁμολογηθεῖσης οὐ μόνον εἶναι κοινοτάτης
 καὶ δικαιοτάτης ἀλλὰ καὶ συμφορωτάτης ἅπασι καὶ
 1 τοῖς χρωμένοις ἠδίστης κατεστήσαντο γὰρ δημοκρα-
 τίαν οὐ τὴν εἰκῆ πολιτενομένην καὶ νομιζούσαν τὴν
 μὲν ἀκολασίαν ἐλευθερίαν εἶναι, τὴν δ' ἔξουσίαν ὅτι
 βούλεται τις ποιεῖν εὐδαιμονίαν, ἀλλὰ τὴν τοῖς τοι-
 οῦτοις μὲν ἐπιτιμῶσαν, ἀριστοκρατία δὲ χρωμένην e
 ἦν οἱ μὲν πολλοὶ χρησιμωτάτην οὔσαν ὥσπερ τὴν ἀπὸ
 τῶν τιμημάτων ἐν ταῖς πολιτείαις ἀριθμοῦσιν, οὐ δι'
 ἀμαθίαν ἀγνοοῦντες, ἀλλὰ διὰ τὸ μηδὲν πάποτ' αὐ-
 2 τοῖς μελήσαι τῶν δεόντων. (νβ') Ἐγὼ δὲ φημι τὰς
 μὲν ιδέας τῶν πολιτειῶν τρεῖς εἶναι μόνας, ὀλιγαρχίαν,
 δημοκρατίαν, μοναρχίαν, τῶν δ' ἐν ταύταις οἰκούν- 260
 των ὅσοι μὲν εἰσέθασιν ἐπὶ τὰς ἀρχὰς καθιστάναι καὶ
 τὰς ἄλλας πράξεις τοὺς ἰκανωτάτους τῶν πολιτῶν καὶ
 τοὺς μέλλοντας ἄριστα καὶ δικαιοτάτα τῶν πραγμά-
 των ἐπιστατήσιν, τούτους μὲν ἐν ἀπάσαις ταῖς πολι-
 τείαις καλῶς οἰκῆσειν καὶ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς καὶ πρὸς
 3 τοὺς ἄλλους· τοὺς δὲ τοῖς θρασυτάτοις καὶ πονηρο-
 τάτοις ἐπὶ ταῦτα χρωμένους, καὶ τῶν μὲν τῇ πόλει b
 συμφερόντων μηδὲν φροντίζουσιν, ὑπὲρ δὲ τῆς αὐτῶν
 πλεονεξίας ἐτοιμοὺς οὔσιν ὀτιοῦν πάσχειν, τὰς δὲ τού-
 των πόλεις ὁμοίως οἰκῆσασθαι ταῖς τῶν προεστώτων
 πονηρίαις· τοὺς δὲ μήθ' οὔτω μήθ' ὡς πρότερον εἴ-
 πον, ἀλλ' ὅταν μὲν θαρρῶσι, τούτους μάλιστα τιμῶν-
 τας τοὺς πρὸς χάριν λέγοντας, ὅταν δὲ δείσωσιν, ἐπὶ
 τοὺς βελτίστους καὶ φρονημωτάτους καταφεύγοντας, c
 τοὺς δὲ τοιούτους ἐναλλάξ τοτὲ μὲν χεῖρον, τοτὲ δὲ
 4 βέλτιον πράξειν. (νγ') Αἱ μὲν οὖν φύσεις καὶ δυνά-

- μεις τῶν πολιτειῶν οὕτως ἔχουσιν, ἡγοῦμαι δὲ ταῖτα
 μὲν ἑτέροις πολὺ κλείους λόγους παρέξειν τῶν νῦν
 εἰρημένων, ἐμοὶ δ' οὐκέτι περὶ ἀπασῶν αὐτῶν εἶναι
 διαλεκτέον ἀλλὰ περὶ μόνης τῆς τῶν προγόνων· ταύ-
 την γὰρ ὑπεσχόμην ἐπιδείξειν σπουδαιότεραν καὶ πλει-
 όνων ἀγαθῶν αἰτίαν οὔσαν τῆς ἐν Σπάρτῃ καθεστη-
- 135 κνίας. (νδ'.) Ἔσται δ' ὁ λόγος τοῖς μὲν ἡδέως ἂν ἀκού-
 σασι πολιτείαν χρηστὴν ἐμοῦ διεξιόντος οὔτ' ὄχληρὸς
 οὔτ' ἀκαιρὸς ἀλλὰ σύμμετρος καὶ προσήκων τοῖς πρό-
 τερον εἰρημένοις, τοῖς δὲ μὴ χαίρουσι τοῖς μετὰ πολ-
 λῆς σπουδῆς εἰρημένοις ἀλλὰ τοῖς ἐν ταῖς πανηγύρεσι
 μάλιστα μὲν λοιδορουμένοις, ἦν δ' ἀπόσχονται τῆς
 ματίας ταύτης, ἐγκωμιάζουσιν ἢ τὰ φαυλότατα τῶν
 οὐτων ἢ τοὺς παρανομωτάτους τῶν γεγενημένων. τοῦ-
 τοις δ' αὐτὸν οἶμαι δόξειν πολὺ μακρότερον εἶναι τοῦ
- 136 δέοντος. ἐμοὶ δὲ τῶν μὲν τοιούτων ἀκρατῶν οὐδὲν
 πῶποτ' ἐμέλησεν, οὐδὲ τοῖς ἄλλοις τοῖς εὐφρονοῦσιν,
 ἐκεῖνα δὲ τῶν ἅ τε προεῖπον πρὸ ἅπαντος τοῦ λόγου
 μνημονευσόντων, τῷ τε πλήθει τῶν λεγομένων οὐκ
 ἐπιτιμησόντων, οὐδ' ἦν μυρίων ἐπῶν ἢ τὸ μῆκος, ἀλλ'
 ἐφ' αὐτοῖς εἶναι νομιούντων τοσοῦτον ἀναγνῶναι μέ-
 ρος καὶ διελθεῖν, ὅποσον ἂν αὐτοὶ βουλευθῶσιν, πάν-
 των δὲ μάλιστα τῶν οὐδενὸς ἂν ἡδιον ἀκουόντων ἢ
 λόγου διεξιόντος ἀνδρῶν ἀρετὰς καὶ πόλεως τρόπον
- 137 καλῶς οἰκουμένης, ἅπερ εἰ μιμήσασθαι τινες βουλη-
 θεῖεν καὶ θνηθεῖεν, αὐτοὶ τ' ἂν ἐν μεγάλῃ δόξῃ τὸν
 βίον διαγάγοιεν καὶ τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν εὐδαίμονας
 ποιήσειαν. οἴους μὲν οὖν εὐξαίμην ἂν εἶναι τοὺς
 ἀκουσομένους τῶν ἐμῶν, εἰρηκα, δέδοικα δὲ μὴ τοι-
 ούτων γενομένων πολὺ καταδεέστερον εἶπω τῶν
 πραγμάτων, περὶ ὧν μέλλω ποιείσθαι τοὺς λόγους.
 ὅμως δ' οὕτως, ὅπως ἂν οἷός τ' ᾧ, πιράσομαι δια-

38 λεχθῆναι περὶ αὐτῶν. (νε΄.) Τοῦ μὲν οὖν διαφερόν-
 τως τῶν ἄλλων οἰκείσθαι τὴν πόλιν ἡμῶν κατ' ἐκεί-
 νον τὸν χρόνον δικαίως ἂν ἐπενέγκοιμεν τὴν αἰτίαν
 τοῖς βασιλεύσασιν αὐτῆς, περὶ ὧν ὀλίγω πρότερον
 διελέχθην. ἐκείνοι γὰρ ἦσαν οἱ παιδεύσαντες τὸ πλῆ-
 θος ἐν ἀρετῇ καὶ πολλῇ σωφροσύνῃ, καὶ διδάξαντες
 ἐξ ὧν διώκουν, ἅπερ ἐγὼ φανεῖην ἂν ὕστερον εἰρηκῶς
 ἢ κείνοι πράξαντες, ὅτι πᾶσα πολιτεία ψυχῇ πόλεως
 ἐστί, τοσαύτην ἔχουσα δύναμιν, ὅσην περ ἐν σώματι
 φρόνησις· αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ βουλευομένη περὶ ἀπάν-
 των, καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττουσα, τὰς δὲ συμ-
 φορὰς διαφεύγουσα, καὶ πάντων αἰτία τῶν ταῖς πόλεσι δ
 συμβαινόντων. (νες΄.) Ἄ μαθῶν ὁ δῆμος οὐκ ἐπελα-
 θετο διὰ τὴν μεταβολὴν, ἀλλὰ μᾶλλον τούτῳ προσ-
 εἶχεν [τὸν νοῦν] ἢ τοῖς ἄλλοις, ὅπως ἤφεται τοὺς ἡγε-
 μόνας δημοκρατίας μὲν ἐπιθυμοῦντας, τὸ δ' ἦθος
 τοιοῦτον ἔχοντας, οἷόν περ οἱ πρότερον ἐπιστατοῦντες
 αὐτῶν, καὶ μὴ λήσουσι σφᾶς αὐτοὺς κυρίους ἀπάντων
 τῶν κοινῶν καταστήσαντες, οἷς οὐδεὶς ἂν οὐδὲν τῶν
 40 ἰδίων ἐπιτρέψειεν, μηδὲ περιόψονται πρὸς τὰ τῆς πό- e
 λεως προσιόντας τοὺς ὁμολογουμένως ὄντας πονηροὺς,
 μηδ' ἀνέξονται τὴν φωνὴν τῶν τὰ μὲν σώματα τὰ
 σφέτερόν αὐτῶν ἐπουειδίως διατιθεμένων, συμβου-
 λεύειν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀξιούντων, ὃν τρόπον τὴν πόλιν
 διοικοῦντες σωφρονοῖεν ἂν καὶ βέλτιον πράττοιεν, 262
 μηδὲ τῶν ἃ μὲν παρὰ τῶν πατέρων παρέλαβον εἰς αἰ-
 σχρὰς ἡδονὰς ἀνηλωκότων, ἐκ δὲ τῶν κοινῶν ταῖς
 ἰδίαις ἀπορίαις βοηθεῖν ζητούντων, μηδὲ τῶν πρὸς
 χάριν μὲν αἰεὶ λέγειν γλιχομένων, εἰς πολλὰς δ' ἀηδίας
 41 καὶ λίπας τοὺς πειθομένους ἐμβαλλόντων, ἀλλὰ τοὺς
 τε τοιοῦτους ἅπαντας ἀπείργειν ἀπὸ τοῦ συμβουλεύ-
 ειν ἕκαστος οἴησεται δεῖν, καὶ πρὸς τούτοις ἐκείνους

- τοὺς τὰ μὲν τῶν ἄλλων κτήματα τῆς πόλεως εἶναι
 φάσκοντας, τὰ δὲ ταύτης ἴδια κλέπτειν καὶ διαρπά-
 ζειν τολμῶντας, καὶ φιλεῖν μὲν τὸν δῆμον προσποι-
 ουμένους, ὑπὸ δὲ τῶν ἄλλων ἀπάντων αὐτὸν μισεῖ-
 142 σθαι ποιοῦντας, καὶ λόγῳ μὲν δεδιότας ὑπὲρ τῶν
 Ἑλλήνων, ἔργῳ δὲ λυμαινόμενους καὶ συκοφαντοῦν-
 τας καὶ διατιθέοντας αὐτοὺς οὕτω πρὸς ἡμᾶς ὥστε τῶν
 πόλεων τὰς εἰς τὸν πόλεμον καθισταμένας ἥδιον ἂν
 καὶ θάττον ἐνίας εἰσδέξασθαι τοὺς πολιορκοῦντας ἢ
 τὴν παρ' ἡμῶν βοήθειαν ἀπέειποι δ' ἂν τις γράφων, c
 εἰ πάσας τὰς κακοηθείας καὶ πονηρίας ἐξαριθμῆεν ἐπι-
 143 χειρήσειεν. (νζ'.) Ἄς ἐκεῖνοι μισήσαντες καὶ τοὺς
 ἔχοντας αὐτὰς ἐποιοῦντο συμβούλους καὶ προστάτας
 οὐ τοὺς τυχόντας ἀλλὰ τοὺς βελτίστους καὶ φρονιμω-
 τάτους καὶ κάλλιστα βεβιωκότας, καὶ τοὺς αὐτοὺς τού-
 τους στρατηγοὺς ἤροῦντο καὶ πρέσβεις, εἴ που δεή-
 σειεν, ἔπεμπον, καὶ πάσας τὰς ἡγεμονίας τὰς τῆς πό-
 λεως αὐτοῖς παρεδίδοσαν, νομίζοντες τοὺς ἐπὶ τοῦ
 βήματος βουλομένους καὶ δυναμένους τὰ βέλτιστα d
 συμβουλεύειν, τούτους καὶ καθ' αὐτοὺς γννομένους
 ἐν ἅπασι τοῖς τόποις καὶ περὶ ἀπάσας τὰς πράξεις
 τὴν αὐτὴν γνώμην ἔξειν· ἅπερ αὐτοῖς συνέβαινεν.
 144 (νη'.) Διὰ γὰρ τὸ ταῦτα γιννώσκειν ἐν ὀλίγαις ἡμέ-
 ραις ἑώρων τοὺς τε νόμους ἀναγεγραμμένους, οὐχ
 ὁμοίους τοῖς νῦν κειμένοις, οὐδὲ τοσαύτης ταραχῆς
 καὶ τοσοῦτων ἐναντιώσεων μεστοὺς ὥστε μηδὲν' ἂν
 δυναθῆναι συνιδεῖν μήτε τοὺς χρησίμους μήτε τοὺς e
 ἀχρήστους αὐτῶν, ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὀλίγους, ἱκανοὺς
 δὲ τοῖς χρῆσθαι μέλλουσι καὶ φραδίους [συνιδεῖν], ἔπει-
 τα δικαίους καὶ συμφέροντας καὶ σφίσις αὐτοῖς ὁμο-
 λογουμένους, καὶ μᾶλλον ἐσπουδασμένους τοὺς περὶ
 τῶν κοινῶν ἐπιτηδευμάτων ἢ τοὺς περὶ τῶν ἰδίων

συμβολαίων, οἷους περ εἶναι χρή παρὰ τοῖς καλῶς
 35 πολιτενομένοις. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καθί-
 στασαν ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τοὺς προκριθέντας ὑπὸ τῶν φυ-
 λετῶν καὶ δημοτῶν, οὐ περιμαχήτους αὐτὰς ποιησαντες
 οὐδ' ἐπιθυμίας ἀξίας, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον λειτουργίαις
 ὁμοίας ταῖς ἐνοχλούσαις μὲν, οἷς ἂν προσταχθῶσι, τι-
 μὴν δὲ τινα περιτιθείσαις αὐτοῖς· ἔδει γὰρ τοὺς ἀρ-
 χεῖν ἀρεθέντας τῶν τε κτημάτων τῶν ἰδίων ἀμελεῖν **b**
 καὶ τῶν λημμάτων τῶν εἰθισμένων δίδοσθαι ταῖς
 ἀρχαῖς ἀπέχεσθαι μηδὲν ἥττον ἢ τῶν ἰερῶν, ἃ τίς ἂν
 46 ἐν τοῖς νῦν καθεστῶσιν ὑπομείνειεν; καὶ τοὺς μὲν
 ἀκριβεῖς περὶ ταύτας γιγνομένους μετρίως ἐπαινεθέν-
 τας ἐφ' ἑτέραν ἐπιμέλειαν τάττεσθαι τοιαύτην, τοὺς
 δὲ καὶ μικρὸν παραβάντας ταῖς ἐσχάταις αἰσχύναις
 καὶ μεγίσταις ζημίαις περιπίπτειν· ὥστε μηδένα τῶν
 πολιτῶν ὥσπερ νῦν διακείσθαι πρὸς τὰς ἀρχὰς ἀλλὰ **c**
 47 μᾶλλον τότε ταύτας φεύγειν ἢ νῦν διώκειν, καὶ πάν-
 τας νομίζειν μηδέποτε ἂν γενέσθαι δημοκρατίαν ἀλη-
 θεστέραν μηδὲ βεβαιοτέραν μηδὲ μᾶλλον τῷ πλήθει
 συμφέρουσαν τῆς τῶν μὲν τοιούτων πραγματειῶν
 ἀτέλειαν τῷ δήμῳ διδούσης, τοῦ δὲ τὰς ἀρχὰς κατα-
 στησαι καὶ λαβεῖν δίκην παρὰ τῶν ἐξαμαρτόντων κύ-
 ριον ποιούσης, ἅπερ ὑπάρχει καὶ τῶν τυράννων τοῖς
 48 εὐδαιμονεστάτοις. (νθ'.) Σημεῖον δὲ μέγιστον, ὅτι **d**
 ταῦτ' ἠγάπων μᾶλλον ἢ γὰρ λέγω· φαίνεται γὰρ ὁ δη-
 μος ταῖς μὲν ἄλλαις πολιτείαις ταῖς οὐκ ἀρεσκούσαις
 μαχόμενος καὶ καταλύων καὶ τοὺς προεστῶτας αὐτῶν
 ἀποκτείνων, ταύτη δὲ χρώμενος οὐκ ἐλαττω χιλίων
 ἐτῶν, ἀλλ' ἐμμεύνας, ἀφ' οὐπερ ἔλαβε, μέχρι τῆς Σό-
 λωνος μὲν ἡλικίας, Πεισιστράτου δὲ δυναστείας, ὅς
 δημαγωγὸς γενόμενος καὶ πολλὰ τὴν πόλιν λυμηνά-
 μενος καὶ τοὺς βελτίστους τῶν πολιτῶν ὡς ὀλιγαρχι-

κοῖς ὄντας ἐκβαλῶν, τελευτῶν τόν τε δῆμον κατέλιπε
καὶ τύραννον αὐτὸν κατέστησεν.

- 149 (ξ΄.) Τάχ' οὖν ἂν τινες ἄτοπον εἶναί με φήσειαν,
οὐδὲν γὰρ κωλύει διαλαβεῖν τὸν λόγον, ὅτι τολμῶ
λέγειν ὡς ἀκριβῶς εἰδῶς περὶ πραγμάτων, οἷς οὐ παρ-
ῆν πραττομένοις. ἐγὼ δ' οὐδὲν τούτων ἄλογον οἶμαι
ποιεῖν. εἰ μὲν γὰρ μόνος ἐπίστευον τοῖς τε λεγομένοις
περὶ τῶν παλαιῶν καὶ τοῖς γράμμασι τοῖς ἐξ ἐκείνου
τοῦ χρόνου παραδεδομένοις ἡμῖν, εἰκότως ἂν ἐπιτι-
μώμην· νῦν δὲ πολλοὶ καὶ νοῦν ἔχοντες ταῦτόν ἐμοὶ
150 φανείην ἂν πεπονθότες. χωρὶς δὲ τούτων, εἰ κατα-
σταίην εἰς ἔλεγχον καὶ λόγον, δυναθείην ἂν ἐπιδειξάμην
πάντας ἀνθρώπους πλείους ἐπιστήμας ἔχοντας διὰ
τῆς ἀκοῆς ἢ τῆς ὄψεως, καὶ μείζους πράξεις καὶ καλ-
λίους εἰδότες, ἅς παρ' ἐτέρων ἀκηκόασιν, ἢ κείνας,
αἷς αὐτοὶ παραγεγενημένοι τυγχάνουσιν. ἀλλὰ γὰρ
οὔτ' ἀμελεῖν καλῶς ἔχει τῶν τοιούτων ὑπολήψεων,
τυχὸν γὰρ μηδενὸς ἀντειπόντος λυμῆναιτ' ἂν τὴν
ἀλήθειαν, οὔτ' αὖ πολὺν χρόνον ἀντιλέγοντα δια-
τρίβειν ἐν αὐταῖς, ἀλλ' ὅσον ὑποδείξαντας μόνον τοῖς
ἄλλοις, ἐξ ὧν ληθοῦντας ἂν αὐτοὺς ἐπιδειξάμεν, πάλιν
ἐπανελθόντας περαίνειν καὶ λέγειν, ὅθεν ἀπέλι-
πον· ὅπερ ἐγὼ ποιήσω.

- 151 (ξα΄.) Τὸ μὲν οὖν σύνταγμα τῆς τότε πολιτείας
καὶ τὸν χρόνον, ὅσον αὐτῇ χρωμενοὶ διετέλεσαν, ἐξ-
αρκοῦντως δεδηλώκαμεν· λοιπὸν δ' ἡμῖν τὰς πράξεις
τὰς ἐκ τοῦ καλῶς πολιτεύεσθαι γεγενημένας διελθεῖν.
ἐκ τούτων γὰρ ἔτι μᾶλλον ἔσται καταμαθεῖν, ὅτι καὶ
τὴν πολιτείαν εἶχον ἡμῶν οἱ πρόγονοι βελτίω τῶν ἄλ-
λων καὶ σωφρονεστέραν, καὶ προστάταις καὶ συμβου-
λοις ἐχρῶντο τοιούτοις, οἷοις χρῆ τοὺς εὐφρονοῦντας.
152 (ξβ΄.) Οὐ μὴν οὐδὲ ταῦτά μοι πρότερον λεκτέον ἔστι,

πρὶν ἂν μικρὰ προείπω περὶ αὐτῶν ἦν γὰρ ὑπερ-
 ιδῶν τὰς ἐπιτιμήσεις τὰς τῶν οὐδὲν ἄλλο ποιεῖν ἢ
 τοῦτο δυναμένων ἐφεξῆς διηγῶμαι περὶ τε τῶν ἄλλων
 τῶν πεπραγμένων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν περὶ
 τὸν πόλεμον, οἷς οἱ πρόγονοι χρώμενοι τῶν τε βαρ-
 βάρων περιεγέγοντο καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκί-
 μησαν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ φήσουσί τινές με διεξιέναι
 τοὺς νόμους, οὓς Λυκούργος μὲν ἔθηκε, Σπαρτιαῖται
 δ' αὐτοῖς χρώμενοι τυγχάνουσιν.

63 (ξγ.) Ἐγὼ δ' ὁμολογῶ μὲν εἶναι πολλὰ τῶν ἐκεῖ
 καθεστῶτων, οὐχ ὡς Λυκούργου τι τούτων εὐρόντος
 ἢ διανοηθέντος, ἀλλ' ὡς μιμησαμένου τὴν διοίκησιν 265
 ὡς δυνατόν ἄριστα τὴν τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων,
 καὶ τὴν τε δημοκρατίαν καταστήσαντος παρ' αὐτοῖς
 τὴν ἀριστοκρατίαν μεμιγμένην, ἥπερ ἦν παρ' ἡμῖν, καὶ
 64 τὰς ἀρχὰς οὐ κληρωτὰς ἀλλ' αἰρετὰς ποιήσαντος, καὶ
 τὴν τῶν γερόντων αἵρεσιν τῶν ἐπιστατούντων ἅπασι
 τοῖς πράγμασι μετὰ τοσαύτης σπουδῆς ποιῆσθαι νο-
 μοθετήσαντος, μετ' ὅσης πέρ φασὶ καὶ τοὺς ἡμετέ-
 ρους περὶ τῶν εἰς Ἄρειον πάγον ἀναβῆσεσθαι μελ-
 65 λόντων, ἔτι δὲ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῖς περιθέντος
 τὴν αὐτήν, ἥπερ ἦδει καὶ τὴν βουλὴν ἔχουσαν τὴν
 παρ' ἡμῖν. (ξδ.) Ὅτι μὲν οὖν τὸν αὐτὸν τρόπον
 τὰκεῖ καθέστηκεν, ὥσπερ εἶχε τὸ παλαιὸν καὶ τὰ παρ'
 ἡμῖν, παρὰ πολλῶν ἔσται πυνθέσθαι τοῖς εἰδέναί βου-
 λομένοις· ὡς δὲ καὶ τὴν ἐμπειρίαν τὴν περὶ τὸν πό-
 λεμον οὐ πρότερον ἤσκησαν, οὐδ' ἄμεινον ἐχρήσαντο
 Σπαρτιαῖται τῶν ἡμετέρων, ἐκ τῶν ἀγῶνων καὶ τῶν
 65 πολέμων τῶν ὁμολογουμένων γενέσθαι κατ' ἐκείνου
 τὸν χρόνον οὕτως οἶμαι σαφῶς ἐπιδείξειν ὥστε μήτε
 τοὺς ἀνοήτως λακωνίζοντας ἀντιπεῖν δυνήσεσθαι
 τοῖς φηθεῖσι μήτε τοὺς τὰμά τε θαναμάζοντας καὶ βα-

- 156 σκαίνοντας καὶ μιμῆσθαι γλιχομένους. (ξέ.) Ποιή-
σομαι δὲ τὴν ἀρχὴν τῶν λεχθησομένων ἀκοῦσαι μὲν
ἴσως τισὶν ἀληθῆ, ῥηθῆναι δ' οὐκ ἀσύμφορον. εἰ γάρ
τις φαίη τῷ πόλει τούτῳ πλείστων ἀγαθῶν αἰτίας γε- d
γενῆσθαι τοῖς Ἑλλησι καὶ μεγίστων κακῶν μετὰ τὴν
Ξέρξου στρατείαν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἀληθῆ δόξειεν
ἂν λέγειν τοῖς εἰδόσι τι περὶ τῶν τότε γεγενημένων.
- 157 ἠγωνίσαντό τε γὰρ ὡς δυνατὸν ἄριστα πρὸς τὴν ἐκεί-
νου δύναμιν, ταῦτά τε πράξασαι, προσῆκον αὐταῖς
καὶ περὶ τῶν ἐχομένων βουλευσασθαι καλῶς, εἰς τοῦτ'
ἦλθον οὐκ ἀνοίας ἀλλὰ ματίας, ὥστε πρὸς μὲν τὸν
ἐπιστρατεύσαντα καὶ βουλευθέντα τῷ μὲν πόλει τούτῳ
παντάπασιν ἀνελεῖν, τοὺς δ' ἄλλους Ἑλληνας κατα-
158 δουλώσασθαι, πρὸς μὲν τὸν τοιοῦτον, κρατήσασαι
ῥαδίως ἂν αὐτοῦ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θαλατταν,
εἰρημνὴν εἰς ἅπαντα συνεγράψαντο τὸν χρόνον ὡσπερ
πρὸς εὐεργέτην γεγενημένον, φθονήσασαι δὲ ταῖς
ἀρεταῖς ταῖς αὐτῶν, εἰς πόλεμον καταστᾶσαι πρὸς ἄλ-
λήλας καὶ φιλονεικίαν, οὐ πρότερον ἐπαύσαντο σφᾶς
τ' αὐτὰς ἀπολλύνουσαι καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας. πρὶν
κύριον ἐποίησαν τὸν κοινὸν ἐχθρὸν τὴν τε πόλιν τὴν
ἡμετέραν εἰς τοὺς ἐσχάτους καταστήσαι κινδύνους διὰ
τῆς δυνάμεως τῆς Λακεδαιμονίων, καὶ πάλιν τὴν ἐκεί-
159 νων διὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας. καὶ τοσοῦτον ἀπο-
λειφθέντες τῆς τοῦ βαρβάρου φρονήσεως, οὔτ' ἐν b
ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ἠλγησαν ἀξίως ὧν ἔπαθον οὐδ'
ὡς προσῆκεν αὐτοῖς, οὔτε νῦν αἰ μέγιστα τῶν Ἑλ-
ληνίδων πόλεων αἰσχύνονται διακολακευόμεναι πρὸς
τὸν ἐκείνου πλοῦτον, ἀλλ' ἢ μὲν Ἀργείων καὶ Θη-
βαίων Αἰγυπτου αὐτῷ συγκατεπολέμησεν, ἔν' ὡς με-
γίστην ἔχων δύναμιν ἐπιβουλεύῃ τοῖς Ἑλλησιν, ἡμεῖς
δὲ καὶ Σπαρτιαῖται συμμαχίας ἡμῖν ὑπαρχούσης ἄλ-

λοτριώτερον ἔχομεν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἢ πρὸς οὓς e
 10 ἑκάτεροι πολεμοῦντες τυγχάνομεν. σημεῖον δ' οὐ μι-
 κρόν· κοινῇ μὲν γὰρ οὐδὲ περὶ ἑνὸς πράγματος βο-
 λευόμεθα, χωρὶς δ' ἑκάτεροι πρέσβεις πέμπομεν ὡς
 ἐκείνου, ἐλπίζοντες, ὅποτέροις ἂν οἰκειώτερον διατεθῆ,
 κυρίους τούτους γενήσεσθαι τῆς ἐν τοῖς Ἑλλήσι πλεο-
 νεξίας, κακῶς εἰδότες, ὡς τοὺς μὲν θεραπεύοντας
 αὐτὸν ὑβρίζειν εἰθίσται, πρὸς δὲ τοὺς ἀντιταττομένους
 καὶ καταφρονοῦντας τῆς ἐκείνου δυναμείας ἐκ παντὸς
 τρόπου διαλύεσθαι πειρᾶται τὰς διαφοράς. d

151 (ξς.) Ταῦτα δὲ διήλθον οὐκ ἀγνοῶν, ὅτι λέγειν
 τινὲς τολμήσουσιν, ὡς ἔξω τῆς ὑποθέσεως τοῖς λόγοις
 τούτοις ἐχρησάμην. ἐγὼ δ' οὐδέποτε ἂν οἶμαι τοῖς
 προειρημένοις οἰκειότερους λόγους ῥηθῆναι τούτων,
 οὐδ' ἐξ ἂν ἂν τις σαφέστερον ἐπιδείξειε τοὺς προ-
 γόνους ἡμῶν φρονιμωτέρους ὄντας περὶ τὰ μέγιστα
 τῶν τὴν τε πόλιν τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν Σπαρτιστῶν
 μετὰ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Δέρξην διοικησάντων.
 162 αὐταὶ μὲν γὰρ ἂν φαίνεν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις e
 πρὸς μὲν τοὺς βαρβάρους εἰρήνην ποιησάμεναι, σφᾶς
 αὐτὰς καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας ἀπολλύουσαι, νῦν δὲ 267
 τῶν μὲν Ἑλλήνων ἄρχειν ἀξιούσαι, πρὸς δὲ τὸν βα-
 σιλέα πρέσβεις πέμπουσαι περὶ φιλίας καὶ συμμαχίας
 οἱ δὲ τότε τὴν πόλιν οἰκοῦντες οὐδὲν τοιούτων ἐπρατ-
 163 τον ἀλλὰ πᾶν τούναντίον· τῶν μὲν γὰρ Ἑλληνίδων
 πόλεων οὕτως αὐτοῖς ἀπέχεσθαι σφόδρα δεδογμένου
 ἦν, ὥσπερ τοῖς εὐσεβεστάτοις τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνα-
 κειμένων, τῶν δὲ πολέμων ὑπελάμβανον ἀναγκαιότα-
 τον μὲν εἶναι καὶ δικαιοτάτον τὸν μετὰ πάντων ἀν-
 θρώπων πρὸς τὴν ἀγριότητα τὴν τῶν θηρίων γιγνώ- b
 μενον, δεύτερον δὲ τὸν μετὰ τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς
 βαρβάρους τοὺς καὶ φύσει πολεμίους ὄντας καὶ πάντα

- 164 τὸν χρόνον ἐπιβουλευόντας ἡμῖν. τοῦτον δ' εἶρηκα τὸν λόγον οὐκ αὐτὸς εὐρῶν ἀλλ' ἐκ τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων συλλογισάμενος. (ξξ'.) Ὅρῶντες γὰρ τὰς μὲν ἄλλας πόλεις ἐν πολλοῖς κακοῖς καὶ πολέμοις καὶ ταραχαῖς οὔσας, τὴν δ' αὐτῶν μόνην καλῶς διοικουμένην, οὐχ ἠγήσαντο δεῖν τοὺς ἄμεινον τῶν ἄλλων φρονούντας καὶ πράττοντας ἀμελεῖν, οὐδὲ περιορᾶν τὰς τῆς αὐτῆς συγγενείας μετεχούσας ἀπολλυμένας ἀλλὰ σκεπτεῖον εἶναι καὶ πρακτεῖον, ὅπως ἀπάσας ἀπαλλάξουσι τῶν κακῶν τῶν παρόντων. ταῦτα δὲ διανοηθέντες τῶν μὲν ἦττον νοσοῦσῶν πρεσβείαις καὶ λόγοις ἐξαιρεῖν ἐπειρῶντο τὰς διαφορὰς, εἰς δὲ τὰς μᾶλλον στασιαζούσας ἐξέπεμπον τῶν πολιτῶν τοὺς μεγίστην παρ' αὐτοῖς δόξαν ἔχοντας, οἱ περὶ τε τῶν παρόντων πραγμάτων αὐταῖς συνεβούλευον, καὶ συγγιγνώμενοι τοῖς τε μὴ δυναμένοις ἐν ταῖς αὐτῶν ξῆν καὶ τοῖς χειρόν γεγρονόσιν ὧν οἱ νόμοι προστάττουσιν, οἵπερ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λυμαίνονται τὰς πόλεις, ἐπειθον μεθ' αὐτῶν στρατεύεσθαι καὶ βίον ζητεῖν βελτίω τοῦ παρόντος. πολλῶν δὲ γιγνομένων τῶν ταῦτα βουλομένων καὶ πειθομένων, στρατόπεδα συνιστάντες ἐξ αὐτῶν, τοὺς τε τὰς νήσους κατέχοντας τῶν βαρβάρων καὶ τοὺς ἐφ' ἑκατέρας τῆς ἡπείρου τὴν παραλίαν κατοικοῦντας καταστρεφόμενοι, καὶ πάντας ἐκβαλόντες, τοὺς μάλιστα βίον δεομένους τῶν Ἑλλήνων κατῴκιζον. καὶ ταῦτα πραττοντες καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποδεικνύοντες διετέλουν, ἕως ἤκουσαν Σπαρτιάτας τὰς πόλεις τὰς ἐν Πελοποννήσῳ κατοικούσας, ὥσπερ εἶπον, ὑφ' αὐτοῖς πεποιημένους· μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς ἰδίοις ἠναγκάζοντο προσέχειν τὸν νοῦν.
- 167 (ξη'.) Τί οὖν ἐστὶ τὸ συμβεβηκὸς ἀγαθὸν ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ περὶ τὰς ἀποικίας καὶ πραγματείας;

τοῦτο γὰρ οἶμαι μάλιστα ποθεῖν ἀκούσαι τοῖς πολ-
 λούς. τοῖς μὲν Ἑλλησιν εὐπορωτέροις γενέσθαι τὰ
 περὶ τὸν βίον καὶ μᾶλλον ὁμονοεῖν τοσούτων τὸ πλη-
 θος καὶ τοιούτων ἀνθρώπων ἀπαλλαγῆσαι, τοῖς δὲ
 βαρβάροις ἐκπίπτειν ἐκ τῆς αὐτῶν καὶ φρονεῖν ἑλατ-
 τον ἢ πρότερον. τοῖς δ' αἰτίοις τούτων γεγενημένοις
 εὐδοκιμεῖν καὶ δοκεῖν διπλασίαν πεποιηκέναι τὴν Ἑλ-
 λαδα τῆς ἐξ ἀρχῆς συστάσης. (ξδ'.) Μεῖζον μὲν οὖν
 εὐεργέτημα τούτου καὶ κοινότερον τοῖς Ἑλλησι γεγε-
 νημένον παρὰ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων οὐκ ἂν
 δυναίμην ἐξευρεῖν· οἰκειότερον δὲ τῇ περὶ τὸν πόλε-
 μον ἐπιμελείᾳ καὶ δόξης οὐκ ἐλάττωτος ἄξιον καὶ πᾶσι
 φανερώτερον ἴσως ἔχομεν εἰπεῖν. (ο'.) Τίς γὰρ οὐκ
 οἶδεν ἢ τίς οὐκ ἀκήκοε τῶν τραγῳδοδιδασκάλων Διο-
 νυσίοις τὰς Ἀδράστῳ γενομένας ἐν Θήβαις συμφορὰς,
 ὅτι κατάγειν βουληθεῖς τὸν Οἰδίπου μὲν υἱόν, αὐτοῦ
 δὲ κηδεστὴν, παμπληθεῖς μὲν Ἀργείων ἀπάλεσεν,
 ἅπαντας δὲ τοὺς λοχαγοὺς ἐπέιδε διαφθαρέντας, αὐ-
 τὸς δ' ἐπονειδίστας σωθεῖς, ἐπειδὴ σπονδῶν οὐκ οἶός
 εἶναι ἦν τυχεῖν οὐδ' ἀνελεῖσθαι τοὺς τετελευτηκότας,
 ἰκέτης γενόμενος τῆς πόλεως ἐτι Θησέως αὐτὴν διοι-
 κοῦντος ἔδεῖτο μὴ περιδεῖν τοιούτους ἀνδρας ἀτά-
 φους γενομένους μηδὲ παλαιὸν ἔθος καὶ πάτριον νό-
 μον καταλυόμενον, ᾧ πάντες ἄνθρωποι χρώμενοι
 διατελοῦσιν οὐκ ὡς ὑπ' ἀνθρωπίνης κειμένῳ φυνσεως
 ἀλλ' ὡς ὑπὸ δαιμονίας προστεταγμένῳ δυνάμεως. ὡν
 ἀκούσας οὐδένα χρόνον ἐπισχῶν ὁ δῆμος ἐπεμψε
 πρεσβείαν εἰς Θήβας, περὶ τε τῆς ἀναίρεσεως συμβου-
 λεύσοντας αὐτοῖς ὀσιώτερον βουλευσασθαι καὶ τὴν
 ἀπόκρισιν νομιμωτέραν ποιήσασθαι τῆς πρότερον γε-
 νομένης, κἀκείν' ὑποδείξοντας, ὡς ἡ πόλις αὐτοῖς
 οὐκ ἐπιτρέψει παραβαίνουσι τὸν νομον τὸν κοινόν

- 171 ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων. ὧν ἀκούσαντες οἱ κύριοι 26
τότε Θηβαίων ὄντες οὐχ ὁμοίως ἐγνώσαν οὔτε ταῖς
δόξαις αἷς ἔχουσί τινες περὶ αὐτῶν, οὔθ' οἷς ἐβουλεύ-
σαντο πρότερον, ἀλλὰ μετρίως περὶ αὐτῶν τε διαλε-
χθέντες καὶ τῶν ἐπιστρατευσάντων κατηγορήσαντες
- 172 ἔδοσαν τῇ πόλει τὴν ἀναίρεσιν. (οα΄.) Καὶ μηδεὶς οἶ-
έσθω μ' ἀγνοεῖν, ὅτι τάναντία τυγχάνω λέγων οἷς ἐν
τῷ Πανηγυρικῷ λόγῳ φανείην ἂν περὶ τῶν αὐτῶν
τούτων γεγραφώς· ἀλλὰ γὰρ οὐδένα νομίζω τῶν b
ταῦτα συνιδεῖν ἂν δυνηθέντων τοσαύτης ἀμαθίας
εἶναι καὶ φθόνου μεστὸν, ὅστις οὐκ ἂν ἐπαινεσείε με
καὶ σωφρονεῖν ἠγήσασαίτο τότε μὲν ἐκείνως, νῦν δ'
- 173 οὕτω διαλεχθέντα περὶ αὐτῶν. περὶ μὲν οὖν τούτων
οἶδ' ὅτι καλῶς γέγραφα καὶ συμφερόντως· ὅσον δ' ἡ
πόλις ἡμῶν διέφερε τὰ περὶ τὸν πόλεμον κατ' ἐκείνου
τὸν χρόνον, τοῦτο γὰρ ἀποδείξει βουλόμενος διηλθὼν
τὰ γενόμενα Θήβῃσιν, ἠγοῦμαι τὴν πράξιν ἐκείνην c
ἅπασι σαφῶς δηλοῦν τὴν τὸν μὲν βασιλέα τὸν Ἀργεί-
ων ἀναγκάσασαν ἰκέτην γενέσθαι τῆς πόλεως τῆς ἡ-
- 174 μετέρας, τοὺς δὲ κύριους ὄντας Θηβαίων οὕτω δια-
θεῖσθαι ὡςθ' ἐλέσθαι μᾶλλον αὐτοὺς ἐμμεῖναι τοῖς
λόγοις τοῖς ὑπὸ τῆς πόλεως πεμφθεῖσιν ἢ τοῖς νόμοις
τοῖς ὑπὸ τοῦ δαιμονίου κατασταθεῖσιν· ὧν οὐδὲν ἂν
οἷα τ' ἐγένετο διοικῆσαι κατὰ τρόπον ἢ πόλις ἡμῶν,
εἰ μὴ καὶ τῇ δόξῃ καὶ τῇ δυνάμει πολὺ διήνεγκε d
τῶν ἄλλων.
- 175 (οβ΄.) Ἐχὼν δὲ πολλὰς καὶ καλὰς πράξεις περὶ
τῶν προγόνων εἶπειν, σκοποῦμαι, τίνα τρόπον δια-
λεχθῶ περὶ αὐτῶν. μέλει γὰρ μοι τούτων μᾶλλον ἢ
τῶν ἄλλων· τυγχάνω γὰρ ὧν περὶ τὴν ὑπόθεσιν, ἣν
ἐποιησάμην τελευταίαν, ἐν ἧ' προεῖπον, ὡς ἐπίδειξω
τοὺς προγόνους ἡμῶν ἐν τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς μάχαις

πλέον διενεγκόντας Σπαρτιατῶν ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν.
 6 ἴσται δ' ὁ λόγος παράδοξος μὲν τοῖς πολλοῖς, ὁμοίως e
 δ' ἀληθῆς τοῖς ἄλλοις. ἄρτι μὲν οὖν ἠπόρουν, ποτέ-
 ρων διεξίω πρότερον τοὺς κινδύνους καὶ τὰς μάχας
 τὰς Σπαρτιατῶν ἢ τὰς τῶν ἡμετέρων· νῦν δὲ προαι-
 ροῦμαι λέγειν τὰς ἐκείνων, ἵν' ἐν ταῖς καλλίοσι καὶ δι-
 καιοτέραις καταλύω τὸν λόγον τὸν περὶ τούτων.

7 (οἱ γ'·) Ἐπειδὴ γὰρ Δωριέων οἱ στρατεύσαντες εἰς 270
 Πελοπόννησον τριχᾶ διείλοντο τὰς πόλεις καὶ τὰς χώ-
 ρας ἀφείλοντο τοὺς δικαίως κεκτημένους, οἱ μὲν Ἄρ-
 γος λαχόντες καὶ Μεσσήνην παραπλησίως διώκουν τὰ
 σφέτερ' αὐτῶν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι, τὸ δὲ τρίτον μέρος
 αὐτῶν, οὓς καλοῦμεν νῦν Λακεδαιμονίους, στασιάσαι
 μὲν φασιν αὐτοὺς οἱ τὰ κείνων ἀκριβοῦντες ὡς οὐδέ-
 νας ἄλλους τῶν Ἑλλήνων, περιγενομένους δὲ τοὺς μετ-
 ζον τοῦ πλήθους φρονοῦντας οὐδὲν τῶν αὐτῶν βου- b
 λεύσασθαι περὶ τῶν συμβεβηκότων τοῖς τοιαῦτα δια-
 πιπραγμένοις· τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους συνοίκους ἔχειν
 ἐν τῇ πόλει τοὺς στασιάσαντας καὶ κοινωνοὺς ἀπάν-
 των πλὴν τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν τιμῶν· οὓς οὐκ εὖ φρο-
 νεῖν ἠγείσθαι Σπαρτιατῶν τοὺς νοῦν ἔχοντας, εἰ νομί-
 ζουσιν ἀσφαλῶς πολιτεύεσθαι μετὰ τούτων οἰκοῦντες,
 περὶ οὓς τὰ μέγιστα τυγχάνουσιν ἐξημαρτηκότες· αὐ- c
 τοὺς δ' οὐδὲν τούτων ποιεῖν, ἀλλὰ παρὰ σφίσι μὲν
 αὐτοῖς ἰσονομίαν καταστήσαι καὶ δημοκρατίαν τοιαύ-
 την, οἷαν περὶ χρῆ τοὺς μέλλοντας ἅπαντα τὸν χρόνον
 ὁμοιοῦσιν, τὸν δὲ δῆμον περιοίκους ποιήσασθαι,
 καταδουλωσαμένους αὐτῶν τὰς ψυχὰς οὐδὲν ἦτιον ἢ
 9 τὰς τῶν οἰκετῶν· ταῦτα δὲ πράξαντας τῆς χώρας, ἧς
 προσῆκεν ἴσον ἔχειν ἕκαστον, αὐτοὺς μὲν λαβεῖν ὀλί-
 γους ὄντας οὐ μόνον τὴν ἀρίστην ἀλλὰ καὶ τοσαύτην,
 ὅσην οὐδένας τῶν Ἑλλήνων ἔχουσι, τῷ δὲ πλήθει τη- d

- λικοῦτον ἀπονεῖμαι μέρος τῆς χειρίστης ὥσι' ἐπιπόνως
 ἐργαζομένους μόλις ἔχειν τὸ καθ' ἡμέραν· μετὰ δὲ
 ταῦτα διελόντας τὸ πλῆθος αὐτῶν ὡς οἶόν τ' ἦν εἰς
 ἐλαχίστους εἰς τόπους κατοικίσαι μικροὺς καὶ πολλοὺς,
 ὀνόμασι μὲν προσαγορευομένους ὡς πόλεις οἰκοῦντας,
 τὴν δὲ δύναμιν ἔχοντας ἐλάττω τῶν δήμων τῶν παρ'
 180 ἡμῖν· ἀπάντων δ' ἀποστερήσαντας αὐτοὺς, ὧν προσ-
 ηκει μετέχειν τοὺς ἐλευθέρους, τοὺς πλείστους ἐπι-
 θεῖναι τῶν κινδύνων αὐτοῖς· ἐν τε γὰρ ταῖς στρατείαις
 αἷς ἡγείται βασιλεὺς, κατ' ἄνδρα συμπαρατάττεσθαι
 σφίσι αὐτοῖς, ἐνίοις δὲ καὶ τῆς πρώτης τάττειν, ἂν
 τί που δεῖσαν αὐτοὺς ἐκπέμψαι βοήθειαν φοβηθῶσιν
 ἢ τοὺς πόρους ἢ τοὺς κινδύνους ἢ τὸ πλῆθος τοῦ χρό-
 νου, τούτους ἀποστέλλειν προκινδυνεύοντας τῶν
 181 ἄλλων. καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν ἀπάσας διεξιόντα τὰς
 ὕβρεις τὰς περὶ τὸ πλῆθος γιγνομένης ἀλλὰ μὴ τὸ β
 μέγιστον εἰπόντα τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆναι τῶν ἄλλων;
 τῶν γὰρ οὕτω μὲν ἐξ ἀρχῆς δεινὰ πεπονθότων, ἐν δὲ
 τοῖς παρούσι καιροῖς χρησίμων ὄντων, ἔξεστι τοῖς ἐφό-
 ροις ἀκρίτους ἀποκτείνειν τοσοῦτους, ὅπόσους ἂν βου-
 ληθῶσιν· ἂ τοῖς ἄλλοις Ἑλλῆσιν οὐδὲ τοὺς πονηρο-
 τάτους τῶν οἰκετῶν ὅσιόν ἐστι μισοφρονεῖν.
- 182 (οδ'.) Τούτου δ' ἔνεκα περὶ τῆς οἰκειότητος καὶ
 τῶν ἡμαρτημένων εἰς αὐτοὺς διὰ πλείονων διήλθον,
 ἵν' ἔρωμαι τοὺς ἀποδεχομένους ἀπάσας τὰς Σπαρτια-
 τῶν πράξεις, εἰ καὶ ταύτας ἀποδέχονται, καὶ τὰς μάχας
 εὐσεβεῖς εἶναι νομίζουσι καὶ καλὰς τὰς πρὸς τούτους
 183 γεγεννημένας. ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι μεγάλας μὲν αὐ-
 τὰς γεγενῆσθαι καὶ δεινὰς καὶ πολλῶν αἰτίας τοῖς μὲν
 ἠττηθεῖσι κακῶν, τοῖς δὲ κατορθώσασι λημμάτων, ὧν-
 περ ἔνεκα πολεμοῦντες ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦ-
 σιν, οὐ μὴν ὀσίας οὐδὲ καλὰς οὐδὲ πρεπούσας τοῖς ἀρε-

τῆς ἀντιποιοιμένοις, μὴ τῆς ἐπὶ τῶν τεχνῶν ὀνομα-
 ζομένης καὶ πολλῶν ἄλλων ἀλλὰ τῆς τοῖς καλοῖς κἀγα- d
 θοῖς τῶν ἀνδρῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς μετ' εὐσεβείας καὶ
 δικαιοσύνης ἐγγιγνομένης, περὶ ἧς ἅπας ὁ λόγος ἐστίν.
 84 ἧς ὀλιγοροῦντές τινες ἐγκωμιάζουσι τοὺς πλείω τῶν
 ἄλλων ἡμαρτηκότας, καὶ οὐκ αἰσθάνονται τὰς δια-
 νοίας ἐπιδεικνύοντες τὰς σφετέραις αὐτῶν, ὅτι κακεί-
 νους ἂν ἐπαινέσειαν τοὺς πλείω μὲν κεκτημένους τῶν
 ἱκανῶν, ἀποκτεῖναι δ' ἂν τολμήσαντας τοὺς ἀδελφούς
 τοὺς αὐτῶν καὶ τοὺς ἐταίρους καὶ τοὺς κοινωνοὺς ὥστε e
 καὶ τὰ κέλων λαβεῖν· ὅμοια γὰρ τὰ τοιαῦτα τῶν ἔργων
 ἐστὶ τοῖς ὑπὸ Σπαρτιατῶν πεπραγμένοις, ἃ τοὺς ἀπο-
 δεχομένους ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ περὶ τῶν εἰρημίων
 85 ἄρτι τὴν αὐτὴν ἔχειν γνώμην. (οσ'.) Θαυμάζω δ' εἰ 272
 τινες τὰς μάχας καὶ τὰς νίκας τὰς παρὰ τὸ δίκαιον
 γιγνομένας μὴ νομίζουσιν αἰσχίους εἶναι καὶ πλειόνων
 ὀνειδῶν μεστὰς ἢ τὰς ἥττας τὰς ἄνευ κακίας συμβαι-
 νούσας, καὶ ταῦτ' εἰδότες, ὅτι μεγάλαί εἰσι ἡμεῖς, πο-
 νηραὶ δὲ, πολλάκις γίνονται κρείττους ἀνδρῶν σπου-
 δαίων καὶ κινδυνεύειν ὑπὲρ τῆς πατρίδος αἰρουμένων.
 86 οὗς πολὺ ἂν δικαιότερον ἐπαινοῖμεν ἢ τοὺς περὶ τῶν
 ἀλλοτρίων ἐτοιμῶς ἀποθνησκείν ἐθέλοντας καὶ τοῖς b
 ξενικοῖς στρατεύμασιν ὁμοίους ὄντας· ταῦτα μὲν γὰρ
 ἐστὶν ἔργα πονηρῶν ἀνθρώπων, τὸ δὲ τοὺς χρηστοὺς
 ἐνίοτε χεῖρον ἀγωνίζεσθαι τῶν ἀδικεῖν βουλομένων
 87 θεῶν ἂν τις ἀμέλειαν εἶναι φήσειεν. ἔχοιμι δ' ἂν τῷ
 λόγῳ τούτῳ χρῆσασθαι καὶ περὶ τῆς συμφορᾶς τῆς
 Σπαρτιάταις ἐν Θερμοπύλαις γενομένης, ἣν ἅπαντες
 ὅσοι περ' ἀκηκόασιν ἐπαινοῦσι καὶ θαυμάζουσι μᾶλλον
 ἢ τὰς μάχας καὶ τὰς νίκας τὰς κρατησάσας μὲν τῶν c
 ἐνατιῶν, πρὸς οὓς δ' οὐκ ἔχρην γεγεννημένας· ἄς εὐ-
 λογεῖν τινὲς τολμῶσι, κακῶς εἰδότες, ὡς οὐδὲν οὐδ'

- ὅσιον οὔτε καλόν ἐστὶ τῶν μὴ μετὰ δικαιοσύνης καὶ
 188 λεγομένων καὶ πρακτομένων. ὧν Σπαρτιάταις μὲν
 οὐδὲν πώποτ' ἐμέλλησεν· βλέπουσι γὰρ εἰς οὐδὲν ἄλλο
 πλὴν ὅπως ὡς πλείστα τῶν ἀλλοτρίων κατασχήσουσιν.
 (οἷ.) Οἱ δ' ἡμέτεροι περὶ οὐδὲν οὕτω τῶν ὄντων ἐσπού
 दाζον ὡς τὸ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν εὐδοκιμεῖν· ἡγοῦντο δ
 γὰρ οὐδεμίον ἂν γενέσθαι κρίσιν οὔτ' ἀληθεστέραν
 οὔτε δικαιοτέραν τῆς ὑπὸ παντὸς τοῦ γένους γνω-
 189 σθείσης. δῆλοι δ' ἦσαν οὕτως ἔχοντες ἐν τε τοῖς ἄλλοις
 οἷς διώκουσι τὴν πόλιν καὶ τοῖς μεγίστοις τῶν πραγμά-
 των. τριῶν γὰρ πολέμων γενομένων ἄνευ τοῦ Τρωι-
 κοῦ τοῖς Ἑλλησι πρὸς τοὺς βαρβάρους, ἐν ἅπασι τού-
 τοις πρωτεύουσαν αὐτὴν παρέσχον. ὧν εἰς μὲν ἦν ὁ
 πρὸς Πέρσῃν, ἐν ᾧ πλέον διήνεγκαν Λακεδαιμονίω^ν e
 190 ἐν ἅπασι τοῖς κινδύνοις ἢ 'κείνοι τῶν ἄλλων, δευτέ-
 ρος δ' ὁ περὶ τὴν κτίσιν τῶν ἀποικιῶν, εἰς ὃν Δωριέ-
 ων μὲν οὐδεὶς ἦλθεν ἡμῖν συμπολεμήσων, ἡ δὲ πόλις
 ἡμῶν ἡγεμῶν καταστάσα τῶν οὐκ εὐπορούντων καὶ 27
 τῶν ἄλλων τῶν βουλομένων τοσοῦτον τὰ πράγματα
 μετέστησεν, ὥστ' εἰθισμένων τῶν βαρβάρων τὸν ἄλλον
 χρόνον τὰς μεγίστας πόλεις τῶν Ἑλληνίδων καταλαμ-
 βάνειν ἐποίησε τοὺς Ἕλληνας, ἃ πρότερον ἐπασχον,
 ταῦτα δύνασθαι ποιεῖν.
- 191 (οἷ.) Περὶ μὲν οὖν τοῖν δυοῖν πολέμοι^ν ἐν τοῖς
 ἔμπροσθεν ἱκανῶς εἰρήκαμεν, περὶ δὲ τοῦ τρίτου ποι-
 ῆσομαι τοὺς λόγους, ὅς ἐγένετο τῶν μὲν Ἑλληνίδων
 πόλεων ὄρτι κατωκισμένων, τῆς δ' ἡμετέρας ἐτι βασι-
 λευομένης. ἐφ' ὧν καὶ πόλεμοι πλείστοι καὶ κίνδυνοι b
 μέγιστοι συνέπεσον, οὓς ἅπαντας μὲν οὐδ' εὐρεῖν οὔτ'
 192 εἰπεῖν ἂν δυνηθεῖην, παραλιπῶν δὲ τὸν πλείστου ὄχλου
 τῶν ἐν ἐκείνῳ μὲν τῷ χρόνῳ πραχθέντων, φηθῆναι δὲ
 νῦν οὐ κατεπειρόντων, ὡς ἂν δύνωμαι συντομώτατα

πειράσσομαι δηλώσαι τοὺς τ' ἐπιστρατεύσαντας τῇ πό-
 λει καὶ τὰς μάχας τὰς ἀξίας μνημονευθῆναι [καὶ φη-
 θῆναι] καὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν, ἐτι δὲ τὰς προφάσεις,
 ἃς ἔλεγον, καὶ τὴν δύναμιν τῶν γενῶν τῶν συνακο- c
 λουθησάντων αὐτοῖς· ἱκανὰ γὰρ ἔσται ταῦτ' εἰπεῖν
 πρὸς οἷς περὶ τῶν ἐναντίων εἰρήκαμεν. (οῆ.) Θοῶκες
 μὲν γὰρ μετ' Εὐμόλπου τοῦ Ποσειδῶνος εἰσέβαλον εἰς
 τὴν χώραν ἡμῶν, ὃς ἡμφισβήτησεν Ἐρεχθεὶ τῆς πό-
 λεως, φύσκων Ποσειδῶ πρότερον Ἀθηνῶς καταλαβεῖν
 αὐτήν· Σκύθαι δὲ μετ' Ἀμαζόνων τῶν ἐξ Ἄρρεως γε-
 νομένων, αἰ τὴν στρατείαν ἐφ' Ἴππολύτην ἐποιήσαντο d
 τὴν τοὺς τε νόμους παραβῆσαν τοὺς παρ' αὐταῖς κει-
 μένους, ἐρασθεῖσάν τε Θησέως καὶ συνακολουθήσα-
 σαν ἐκεῖθεν καὶ συνοικήσασαν αὐτῷ Πελοποννήσιοι
 δὲ μετ' Εὐρυσθέως, ὃς Ἡρακλεῖ μὲν οὐκ ἔδωκε δίκην
 ὧν ἡμάρτανεν εἰς αὐτόν, στρατεύσας δ' ἐπὶ τοὺς ἡμε-
 τέρους προγόνους ὡς ἐκληψόμενος βία τοὺς ἐκείνου
 παῖδας, παρ' ἡμῖν γὰρ ἦσαν καταπεφευγότες, ἔπαθεν, e
 ἃ προσῆκεν αὐτόν· τοσοῦτου γὰρ ἐδέησε κύριος γε-
 νέσθαι τῶν ἱκετῶν, ᾧσθ' ἠττηθεὶς μάχῃ καὶ ζωορηθεὶς
 ὑπὸ τῶν ἡμετέρων, αὐτὸς ἱκέτης γινόμενος τούτων,
 οὓς ἐξαιτῶν ἦλθε, τὸν βίον ἐτελεύτησεν. μετὰ δὲ τοῦ-
 του οἱ πεμφθέντες ὑπὸ Δαρείου τὴν Ἑλλάδα πορθη-
 σοντες, ἀποβάντες εἰς Μαραθῶνα, πλείοσι κακοῖς καὶ 274
 μείζοσι συμφοραῖς περιπεσόντες ὧν ἠλπισαν τὴν πό-
 λιν ἡμῶν ποιῆσειν, ᾤχοντο φεύγοντες ἐξ ἀπάσης τῆς
 Ἑλλάδος. (οθ.) Τούτους δ' ἅπαντας, οὓς διῆλθον,
 οὐ μετ' ἀλλήλων εἰσβαλόντας οὐδὲ κατὰ τοὺς αὐτοὺς
 χρόνους, ἀλλ' ὡς οἱ τε καιροὶ καὶ τὸ συμφέρον ἐκά-
 στοις καὶ τὸ βούλεσθαι συνέπιπτε, μάχῃ νικήσαντες
 καὶ τῆς ὕβρεως παύσαντες οὐκ ἐξέστησαν αὐτῶν, τη- b
 λικαῦτα διαπραξάμενοι τὸ μέγεθος, οὐδ' ἔπαθον ταύ-

τὸν τοῖς διὰ μὲν τὸ καλῶς καὶ φρονίμως βουλευσασθαι καὶ πλούτους μεγάλους καὶ δοξας καλὰς κτησαμένοις, διὰ δὲ τὰς ὑπερβολὰς τὰς τούτων ὑπερηφάνοις γενομένοις καὶ τὴν φρόνησιν διαφθαρεῖσι καὶ κατενεχθεῖσιν εἰς χεῖρω πρᾶγματα καὶ ταπεινότερα τῶν πρότερον
 197 αὐτοῖς ὑπαρχόντων, ἀλλὰ πάντα τὰ τοιαῦτα διαφυγόντες ἐνέμειναν τοῖς ἡθεσιν οἷς εἶχον διὰ τὸ πολιτεύεσθαι καλῶς, μείζον φρονοῦντες ἐπὶ τῇ τῆς ψυχῆς ἔξει καὶ ταῖς διανοαῖς ταῖς αὐτῶν ἢ ταῖς μάχαις ταῖς γεγενημέναις, καὶ μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἄλλων θαυμαζόμενοι διὰ τὴν καρτερίαν ταύτην καὶ σωφροσύνην ἢ
 198 διὰ τὴν ἀνδρίαν τὴν ἐν τοῖς κινδύνοις αὐτοῖς παραγενομένην· ἐώρων γὰρ πάντες τὴν μὲν ἐνψυχίαν τὴν πολεμικὴν πολλοὺς ἔχοντας καὶ τῶν ταῖς κακουργαῖαις ὑπερβαλλόντων, τῆς δὲ χρησίμης ἐπὶ πᾶσι καὶ πάντας δυναμένης ὠφελεῖν οὐ κοινωνοῦντας τοὺς πονηροὺς, ἀλλὰ μόνοις ἐγγιγνομένην τοῖς καλῶς γεγυνοῦσι καὶ τεθραμμένοις καὶ πεπαιδευμένοις, ἄπερ προσῆν τοῖς τότε τὴν πόλιν διοικοῦσι καὶ τῶν εἰρημένων ἀγαθῶν ἀπάντων αἰτίοις καταστᾶσιν.

199 (π'.) Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὁρῶ περὶ τὰ μέγιστα τῶν ἔργων καὶ μάλιστα μνημονευθησόμενα τοὺς λόγους καταλύοντας, ἐγὼ δὲ σωφρονεῖν μὲν νομίζω τοὺς ταῦτα γιγνώσκοντας καὶ πράττοντας, οὐ μὴν συμβάλει μοι ταῦτόν ποιεῖν ἐκείνοις, ἀλλ' ἔτι λέγειν ἀναγκάζομαι. τὴν δ' αἰτίαν, δι' ἣν, ὀλίγον ὕστερον ἐρῶ, μικρὰ τῶν πάντων προδιαλεχθεῖς.

200 (πἀ.) Ἐπηνώρθουν μὲν γὰρ τὸν λόγον τὸν μέχρι τῶν ἀναγνωσθέντων γεγραμμένον μετὰ μειρακίων τριῶν ἢ τεττάρων τῶν εἰδισμένων μοι συνδιατρίβειν· ἐπειδὴ δὲ διεξιούσιν ἡμῖν ἐδόκει καλῶς ἔχειν καὶ προσδεῖσθαι τελευτῆς μόνον, ἔδοξέ μοι μεταπέμψασθαι τι-

να τῶν ἐμοὶ μὲν πεπλησιακότων, ἐν ὀλιγαρχίᾳ δὲ πεπολιτευμένοι προηρημένοι Λακεδαιμονίους ἐπαινεῖν, ἢ ἐῖ τι παρέλαθεν ἡμᾶς ψεῦδος εἰρημένον, ἐκεῖνος κατιδὼν δηλώσειεν ἡμῖν. ἐλθὼν δ' ὁ κληθεὶς καὶ διαναγνοὺς τὸν λόγον, τὰ γὰρ μεταξὺ τί δεῖ λέγοντα διατρέβειν; ἐδυσχέρανε μὲν ἐπ' οὐδενὶ τῶν γεγραμμένων, ὅ ἐπήνεσε δ' ὡς δυνατόν μάλιστα, καὶ διελέχθη περὶ ἑκάστου τῶν μερῶν παραπλησίως οἷς ἡμεῖς ἐγινώσκομεν· οὐ μὴν ἀλλὰ φανερὸς ἦν οὐχ ἠδέως ἔχων ἐπὶ τοῖς περὶ Λακεδαιμονίων εἰρημένοις. ἐδήλωσε δὲ διὰ ταχέων· ἐτόλμησε γὰρ εἰπεῖν, ὡς εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο πεποιήκασι τοὺς Ἕλληνας ἀγαθόν, ἀλλ' οὖν δι' ἐκεῖνό γε δικαίως ἂν αὐτοῖς ἅπαντες χάριν ἔχοιεν, ὅτι τὰ κάλλιστα τῶν ἐπιτηδευμάτων εὐρόντες αὐτοὶ τε χρῶνται καὶ τοῖς ἄλλοις κατέδειξαν.

(πβ') Τοῦτο δὲ ῥηθὲν οὕτω βραχὺ καὶ μικρὸν αἰτίον ἐγένετο τοῦ μήτε καταλύσαι με τὸν λόγον ἐφ' ᾧ ἡβουλήθη, ὑπολαβεῖν δ' ὡς αἰσχρὸν ποιήσω καὶ δεινόν. εἰ παρῶν περιόψομαί τινα τῶν ἐμοὶ πεπλησιακότων πονηροῖς λόγοις χρώμενον. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς ἠρόμην αὐτόν, εἰ μηδὲν φροντίζει τῶν παρόντων, μηδ' αἰσχύνεται λόγον εἰρηκῶς ἀσεβῆ καὶ ψευδῆ καὶ πολλῶν ἐναντιώσεων μεστόν. „γνώσει δ' ὡς ἔστι τοιοῦτος, ἢ ἐρωτήσης τινὰς τῶν εὐφρονούντων, ποῖα τῶν ἐπιτηδευμάτων κάλλιστα νομίζουσιν εἶναι, καὶ μετὰ ταῦτα πόσος χρόνος ἔστιν, ἔξ οὗ Σπαρτιάται τυγχάνουσιν ἐν Πελοποννήσῳ κατοικοῦντες. οὐδεὶς γὰρ ὅστις οὐ τῶν μὲν ἐπιτηδευμάτων προκρίνει τὴν εὐσέβειαν τὴν περὶ τοὺς θεοὺς καὶ τὴν δικαιοσύνην τὴν περὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν φρόνησιν τὴν περὶ τὰς ἄλλας πράξεις, Σπαρτιάτας δ' ἐνταῦθα κατοικεῖν οὐ πλείω φήσουσιν ἐτῶν ἑπτακοσίων. τούτων δ' οὐ-

τως ἐχόντων εἰ μὲν τυγχάνεις ἀληθῆ λέγων, τούτους
 φάσκων εὐρετὰς γεγενῆσθαι τῶν καλλίστων ἐπιτη-
 δευμάτων, ἀναγκαῖόν ἐστι τοὺς πολλαῖς γενεαῖς πρό-
 τερον γεγονότας πρὶν Σπαρτιάτας ἐνταῦθα κατοικῆ-
 σαι, μὴ μετέχειν αὐτῶν, μῆτε τοὺς ἐπὶ Τροίαν στρα-
 τευσασμένους μῆτε τοὺς περὶ Ἡρακλέα καὶ Θησέα γε-
 γονότας μῆτε Μίνω τὸν Διὸς μῆτε Ῥαδάμανθυ μῆτ'
 Αἰακὸν μῆτε τῶν ἄλλων μηδένα τῶν ὑμνουμένων ἐπὶ
 ταῖς ἀρεταῖς ταύταις, ἀλλὰ ψευδῆ τὴν δόξαν ταυτην
 206 ἅπαντας ἔχειν· εἰ δὲ σὺ μὲν φλυαρῶν τυγχάνεις, προσ-
 ῆκει δὲ τοὺς ἀπὸ θεῶν γεγονότας καὶ χρῆσθαι ταύταις
 μᾶλλον τῶν ἄλλων καὶ καταδείξαι τοῖς ἐπιγιγνομένοις,
 οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ μαίνεσθαι δόξεις ἅπασιν τοῖς ἀκούσασ-
 σιν, οὔτως εἰκὴ καὶ παρανόμως οὓς ἂν τύχῃς ἐπαινῶν.
 „Ἐπειτ' εἰ μὲν εὐλόγεις αὐτοὺς οὐδὲν ἀκηκοῦς τῶν
 ἐμῶν, ἐλήρεις μὲν ἂν, οὐ μὲν ἐναντία γε λέγων ἐφαί-
 207 νου σαυτῷ· νῦν δ' ἐπηρεκόντι σοι τὸν ἐμὸν λόγον, τὸν
 ἐπιδεικνύοντα πολλὰ καὶ δεινὰ Λακεδαιμονίους περὶ
 τε τοὺς συγγενεῖς τοὺς αὐτῶν καὶ περὶ τοὺς ἄλλους
 Ἕλληνας διαπεπραγμένους, πῶς οἶόν τ' ἦν ἔτι σοὶ λέ-
 γειν τοὺς ἐνόχους ὄντας τούτοις, ὡς τῶν καλλίστων
 208 ἐπιτηδευμάτων ἡγεμόνες γεγόνασιν; (πγ.) Πρὸς δὲ
 τούτοις κάκεινό σε λέληθεν, ὅτι τὰ παραλελειμμένα
 τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἄλλων
 ἀπάντων οὐχ οἱ τυχόντες εὐρίσκουσιν, ἀλλ' οἱ τὰς
 τε φύσεις διαφέροντες καὶ μαθεῖν πλείστα τῶν πρό-
 τερον εὐρημένων δυνηθέντες καὶ προσέχειν τὸν νοῦν
 τῷ ζητεῖν μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐθειλήσαντες. ὧν Λακε-
 209 δαιμόνιοι πλέον ἀπέχουσι τῶν βαρβάρων· οἱ μὲν γὰρ
 ἂν φανείην πολλῶν εὐρημάτων καὶ μαθητῶν καὶ διδά-
 σκαλοι γεγονότες, οὔτοι δὲ τοσοῦτον ἀπολελειμμένοι
 τῆς κοινῆς παιδείας καὶ φιλοσοφίας εἶσιν, ὥστ' οὐδὲ

γράμματα μανθάνουσι, ἃ τηλικαύτην ἔχει δύναμιν
 ὥστε τοὺς ἐπισταμένους καὶ χρωμένους αὐτοῖς μὴ
 μόνον ἐμπείρους γίνεσθαι τῶν ἐπὶ τῆς ἡλικίας τῆς e
 αὐτῶνπραχθέντων ἀλλὰ καὶ τῶν πρόποτε γενομένων.
 ἀλλ' ὅμως σὺ καὶ τοὺς τῶν τοιούτων ἀμαθεῖς ὄντας
 ἐτόλμησας εἰπεῖν, ὡς εὐρεται τῶν καλλίστων ἐπιτη-
 δευμάτων γεγόνασι, καὶ ταῦτ' εἰδὼς, ὅτι τοὺς παῖδας
 τοὺς αὐτῶν ἐθίζουσι περὶ τοιαύτας πραγματείας δια-
 τρῖβειν, ἐξ ὧν ἐλπίζουσι αὐτοὺς οὐκ εὐεργέτας γε- 277
 νησεῖσθαι τῶν ἄλλων ἀλλὰ κακῶς ποιεῖν μάλιστα δυ-
 νησεῖσθαι τοὺς Ἕλληνας. (πδ'.) Ἄς πάσας μὲν διεξιῶν
 πολὺν ὄχλον ἐμαυτῷ τ' ἂν παράσχοιμι καὶ τοῖς ἀκού-
 οῦσι, μίαν δὲ μόνον εἰπῶν, ἣν ἀγαπῶσι καὶ περὶ ἣν
 μάλιστα σπουδάζουσιν, οἶμαι δηλώσειν ἅπαντα τὸν
 τρόπον αὐτῶν. ἐκεῖνοι γὰρ καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν
 εὐθύς ἐξ εὐνῆς ἐκπέμπουσι τοὺς παῖδας, μεθ' ὧν ἂν
 ἕκαστοι βουληθῶσι, λόγῳ μὲν ἐπὶ θήραν, ἔργῳ δ' ἐπὶ b
 2 κλωπεῖαν τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς κατοικούντων· ἐν ἧ
 συμβαίνει τοὺς μὲν ληρθέντας ἀργύριον ἀποτίνειν
 καὶ πληγὰς λαμβάνειν, τοὺς δὲ πλείστα κακουργή-
 σαντας καὶ λαθεῖν δυνηθέντας ἐν τε τοῖς παισὶν εὐ-
 δοκιμεῖν μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἐπειδὴν δ' εἰς ἄνδρας
 συντελεῶσιν, ἣν ἐμμείνωσι τοῖς ἡθεσιν οἷς παῖδες ὄν-
 τες ἐμελέτησαν, ἔγγυς εἶναι τῶν μεγίστων ἀρχῶν.

3 καὶ ταύτης ἦν τις ἐπιδείξη παιδείαν μᾶλλον ἀγαπῶ- c
 μένην ἢ σπουδαιοτέραν παρ' αὐτοῖς εἶναι νομιζομέ-
 νην, ὁμολογῶ μηδὲν ἀληθὲς εἰρηκέναι μηδὲ περὶ ἐνὸς
 πρόποτε πράγματος. καίτοι τί τῶν τοιούτων ἔργων
 καλόν ἐστιν ἢ σεμνὸν ἀλλ' οὐκ αἰσχύνῃς ἄξιον; πῶς
 δ' οὐκ ἀνοήτους χρὴ νομίζειν τοὺς ἐπαινοῦντας τοὺς
 τοσοῦτον τῶν νόμων τῶν κοινῶν ἐξεστῶτας καὶ μη-
 δὲν τῶν αὐτῶν μήτε τοῖς Ἕλλησι μήτε τοῖς βαρβάροις

- 214 γιννώσκοντας; οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοὺς κακοῦργοῦντας καὶ κλέπτοντας πονηροτάτους τῶν οἰκειῶν νομίζουσιν, ἐκείνοι δὲ τοὺς ἐν τοῖς τοιούτοις τῶν ἔργων προ-
 τεύοντας βελτίστους εἶναι τῶν παιδῶν ὑπολαμβάνουσι καὶ μάλιστα τιμῶσιν. καίτοι τίς ἂν τῶν εὐφρονούντων οὐκ ἂν τρεῖς ἀποθανεῖν ἔλοιτο μᾶλλον ἢ διὰ τοιούτων ἐπιτηδευμάτων γνωσθῆναι τὴν ἄσκησιν τῆς ἀρετῆς ποιούμενος;“
- 215 (πέ.) Ταῦτ' ἀκούσας θρασέως μὲν οὐδὲ πρὸς ἐν ἄντειπε τῶν εἰρημένων, οὐδ' αὖ παντάπασιν ἀπεσιώπησεν ἀλλ' ἔλεγεν, ὅτι „σὺ μὲν πεποίησαι τοὺς λόγους“ ἐμὲ λέγων „ὡς ἅπαντ' ἀποδεχομένου μου τάκει e καὶ καλῶς ἔχειν νομίζοντος· ἐμοὶ δὲ δοκεῖς περὶ μὲν τῆς τῶν παιδῶν αὐτονομίας καὶ περὶ ἄλλων πολλῶν εἰκότως ἐπιτιμᾶν ἐκείνοις, ἐμοῦ δ' οὐδὲν δικαίως κατηγο-
 216 ρεῖν. ἐγὼ γὰρ ἔλυπτήθην μὲν τὸν λόγον ἀναγινώσκων ἐπὶ τοῖς περὶ Λακεδαιμονίων εἰρημένοις, οὐ μὴν οὕτως ὡς ἐπὶ τῷ μηδὲν ἀντειπεῖν ὑπὲρ αὐτῶν δύνασθαι τοῖς γεγραμμένοις, εἰδισμένος τὸν ἄλλον χρόνον ἐπαινεῖν. εἰς τοιαύτην δ' ἀπορίαν καταστάς εἶπον, ὅπερ ἦν λοιπὸν, ὡς εἰ καὶ μηδὲν δι' ἄλλο, διὰ γ' ἐκείνο δικαίως ἂν αὐτοῖς ἅπαντες χάριν ἔχοιμεν, ὅτι τοῖς καλλίστοις τῶν ἐπιτηδευμάτων χρώμενοι τυγχά-
 217 ρουσιν. ταῦτα δ' εἶπον οὐ πρὸς τὴν εὐσέβειαν οὐδὲ b πρὸς τὴν δικαιοσύνην οὐδὲ πρὸς τὴν φρόνησιν ἀποβλέψας, ἢ σὺ διηλθες, ἀλλὰ πρὸς τὰ γυμνάσια τάκει καθεστῶτα καὶ πρὸς τὴν ἄσκησιν τῆς ἀνδρίας καὶ τὴν ὁμόνοιαν καὶ συνόλως τὴν περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμέλειαν, ἅπερ ἅπαντες ἂν εἴποιεν, καὶ μάλιστ' ἂν αὐτοῖς ἐκείνους χρῆσθαι φήσειαν.“
- 218 (πέ.) Ταῦτα δ' αὐτοῦ διαλεχθέντος ἀπεδεξάμην μὲν οὐχ ὡς διαλυόμενόν τι τῶν κατηγορημένων, ἀλλ'

ως ἀποκρυπτόμενον τὸ πικρότατον τῶν τότε φηθέντων, οὐκ ἀπαιδευτῶς ἀλλὰ νοῦν ἐχόντως, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπολελογημένον σωφρονέστερον ἢ τότε παρηρησιασάμενον. (πξ'.) Οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεῖν' εἰσας περὶ αὐτῶν ἐφασκον κατηγορίαν ἔχειν πολὺ δεινότεραν ἢ περὶ τῆς των παιδῶν κλωπείας. „ἐκείνοις μὲν γὰρ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐλυμαίνοντο τοὺς αὐτῶν παῖδας, οἷς δ' ὀλίγω πρότερον σὺ διηλθες, τοὺς Ἕλληνας ἀπώλλυσιν. ῥάδιον δ' ὡς οὕτως εἶχε ταῦτα, συνιδεῖν. οἶμαι γὰρ ἅπαντας ἂν ὁμολογήσαι κακίστους ἄνδρας εἶναι καὶ μεγίστης ζημίας ἀξίους, ὅσοι τοῖς πράγμασι τοῖς εὐρημένοις ἐπ' ἀφελεία, τούτοις ἐπὶ βλάβῃ χρώμενοι τυγχάνουσι, μὴ πρὸς τοὺς βαρβάρους μηδὲ πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας μηδὲ πρὸς τοὺς εἰς τὴν αὐτῶν χώραν εἰσβάλλοντας ἀλλὰ πρὸς τοὺς οἰκειοτάτους καὶ τῆς αὐτῆς συγγενείας μετέχοντας· ἅπερ ἐποίουν Σπαρτιαῖται. καίτοι πῶς ὀσιόν ἐστι φάσκειν καλῶς χρῆσθαι τοῖς περὶ τὸν πόλεμον ἐπιτηδεύμασιν, οὔτινες οὓς προσῆκε σῶζειν, τούτους ἀπολλύοντες ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσαν; (πῆ'.) Ἄλλὰ γὰρ οὐ σὺ μόνος ἀγνοεῖς τοὺς κακῶς χρωμένους τοῖς πράγμασιν, ἀλλὰ σχεδὸν οἱ πλείστοι τῶν Ἑλλήνων. ἐπειδὴν γὰρ τινες ἰδῶσιν ἢ πύθωνται παρὰ τινῶν ἐπιμελῶς δια- 279 τρίζοντας περὶ τὰ δοκοῦντ' εἶναι καλὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἐπαινοῦσι καὶ πολλοὺς λόγους ποιοῦνται περὶ αὐτῶν, οὐκ εἰδότες τὸ συμβησόμενον. χρῆ δὲ τοὺς ὀρθῶς δοκιμάζειν βουλομένους περὶ τῶν τοιούτων ἐν ἀρχῇ μὲν ἡσυχίαν ἄγειν καὶ μηδεμίαν δόξαν ἔχειν περὶ αὐτῶν, ἐπειδὴν δ' εἰς τὸν χρόνον ἐκείνον ἔλθωσιν, ἐν ᾧ καὶ λέγοντας καὶ πράττοντας αὐτοὺς ὄψονται καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ τῶν κοινῶν, τότε b 283 θεωρεῖν ἀκριβῶς ἕκαστον αὐτῶν, καὶ τοὺς μὲν νομί-

μῶς καὶ καλῶς χρωμένους οἷς ἐμελέτησαν ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν, τοὺς δὲ πλημμελοῦντας καὶ κακοῦργοῦντας ψέγειν καὶ μισεῖν καὶ φυλάττεσθαι τὸν τρόπον αὐτῶν, ἐνθουμουμένους, ὡς οὐχ αἱ φύσεις αἱ τῶν πραγμάτων οὔτ' ὠφελούσιν οὔτε βλάπτουσιν ἡμᾶς, ἀλλ' ὡς αἱ τῶν ἀνθρώπων χρήσεις καὶ πράξεις ἀπάντων ἡμῖν
 224 αἰτίαι τῶν συμβαινόντων εἰσίν. γνοίη δ' ἂν τις ἐκεῖθεν· τὰ γὰρ αὐτὰ πανταχῆ καὶ μηδαμῆ διαφέροντα τοῖς μὲν ὠφέλιμα, τοῖς δὲ βλαβερὰ γίνονται. καίτοι τὴν μὲν φύσιν ἔχειν ἕκαστον τῶν ὄντων τὴν ἐναντίαν αὐτὴν αὐτῇ καὶ μὴ τὴν αὐτὴν οὐκ εὐκόλον ἐστίν· τὸ δὲ μηδὲν τῶν αὐτῶν συμβαίνειν τοῖς ὀρθῶς καὶ δικαίως πράττουσι καὶ τοῖς ἀσελγῶς τε καὶ κακῶς, τίνε τῶν ὀρθῶς λογιζομένων οὐκ ἂν εἰκότως ταῦτα γίνε-

225 σθαι δόξειεν; (πθ'.) Ὁ δ' αὐτὸς οὗτος λόγος καὶ περὶ τὰς ὁμοιοῖας ἂν ἀρμόσειεν· καὶ γὰρ ἐκεῖναί τινε τὴν φύσιν εἰδὼν οὐκ ἀνόμοιοι τοῖς εἰρημένοις, ἀλλὰ τὰς μὲν αὐτῶν εὐροῖμεν ἂν πλείστων ἀγαθῶν αἰτίας γιγνομένας, τὰς δὲ τῶν μερίστων κακῶν καὶ συμφορῶν.
 „Ὁν μίαν εἶναι φημι καὶ τὴν Σπαρτιατῶν· εἰρήσεται γὰρ τάληθες, εἰ καὶ τισὶ δόξω λίαν παρά-
 226 δοξα λέγειν. οὗτοι γὰρ τῷ ταῦτά γιγνώσκειν περὶ τῶν ἔξω πραγμάτων ἀλλήλοις στασιάζειν τοὺς Ἕλληνας ὥσπερ τέχνην ἔχοντες ἐποιοῦν, καὶ τὸ χαλεπώτατον ταῖς ἄλλαις πόλεσι τῶν κακῶν γιγνόμενον, τοῦθ' αὐτοῖς ἀπάντων συμφορώτατον ἐνόμιζον εἶναι· τὰς γὰρ οὕτω διακειμένας ἐξῆν αὐτοῖς, ὅπως ἠβούλοντο, διοικεῖν. ὥστ' οὐδεὶς ἂν αὐτοὺς διὰ γε τὴν ὁμόνοιαν δικαίως ἐπαινέσειεν, οὐδὲν μᾶλλον ἢ τοὺς καταπονετιστὰς καὶ ληστὰς καὶ τοὺς περὶ τὰς ἄλλας ἀδικίας ὄντας καὶ γὰρ ἐκεῖνοι σφίσι αὐτοῖς ὁμοιοῦντες
 227 τοὺς ἄλλους ἀπολλύουσιν. εἰ δέ τισι δοκῶ τὴν παρα-

βολὴν ἀπρεπῆ πεποιῆσθαι πρὸς τὴν ἐκείνων δόξαν, ταύτην μὲν ἐῶ, λέγω δὲ Τριβαλλοὺς, οὓς ἅπαντές φασιν ὁμοιοεῖν μὲν ὡς οὐδένας ἄλλους ἀνθρώπους, ἀπολλύναι δ' οὐ μόνον τοὺς ὁμόρους καὶ τοὺς πλησίον οἰκοῦντας ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους, ὅσων ἂν ἐφικέσθαι δυναθῶσιν. οὓς οὐ χρὴ μιμείσθαι τοὺς ἀρετῆς ἀντιποιουμένους ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὴν τῆς σοφίας καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν δύναμιν. αὐταὶ μὲν γὰρ οὐ τὰς σφετέρως αὐτῶν φύσεις εὐεργετοῦσιν, ἀλλ' οἷς ἂν παραγενόμεναι παραμείνωσιν, εὐδαίμονας καὶ μακαρίους ποιοῦσιν. Λακεδαιμόνιοι δὲ τούναντίον, οἷς μὲν ἂν πλησιάζωσιν, ἀπολλύουσι, τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἀγαθὰ πάντα περὶ σφῶν αὐτοὺς ποιοῦνται.“

29 (ζ΄.) Ταῦτ' εἰπὼν κατέσχον, πρὸς οὗν τοὺς λόγους ἐποιούμην, ἄνδρα δεινὸν καὶ πολλῶν ἔμπειρον καὶ περὶ τὸ λέγειν γεγυμνασμένον οὐδενὸς ἤττον τῶν ἐμοὶ πεπλησιακότων. οὐ μὴν τὰ μειράκια τὰ πᾶσι παραγεγεννημένα τούτοις τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔσχευ, ἀλλ' ἐμὲ μὲν ἐπήνεσαν ὡς διειλεγμένον τε νεαρωτέρως ἢ προσεδόκησαν, ἡγωνισμένον τε καλῶς, ἐκείνου δὲ κατεφρόνησαν, οὐκ ὀρθῶς γιννώσκοντες ἀλλὰ 30 διημαρτηκότες ἀμφοτέρων ἡμῶν. ὁ μὲν γὰρ ἀπῆει φρονιμώτερος γεγεννημένος καὶ συνεσταλμένην ἔχων τὴν διάνοιαν, ὥσπερ χρὴ τοὺς εὐφρονοῦντας, καὶ πεποιθῶς τὸ γεγραμμένον ἐν Δελφοῖς, αὐτόν τ' ἐγνωκῶς καὶ τὴν Λακεδαιμονίων φύσιν μᾶλλον ἢ πρότερον· ἐγὼ δ' ὑπελεικόμην ἐπιτυχῶς μὲν ἴσως διειλεγμένος, ἀνοητότερος δὲ δι' αὐτὸ τοῦτο γεγεννημένος, καὶ φρονῶν μείζον ἢ προσῆκε τοὺς τηλικούτους, καὶ ταραχῆς μειρακιώδους μεστὸς ὢν. (ζα΄.) Δῆλος δ' ἦν οὕτω διακείμενος· ἐπειδὴ γὰρ ἡσυχίας ἐπέλαβόμεν,

οὐ πρότερον ἐπαυσάμην, πρὶν ὑπέβαλον τῶ παιδί
 τὸν λόγον, ὃν ὀλίγω μὲν πρότερον μεθ' ἡδονῆς διήλ-
 θου, μικρῶ δ' ὕστερον ἤμελλέ με λυπήσειν. τριῶν
 γὰρ ἢ τεττάρων ἡμερῶν διαλειφθεισῶν ἀναγιγνω-
 σκῶν αὐτὰ καὶ διεξιῶν, ἐπὶ μὲν οἷς περὶ τῆς πόλεως
 ἦν εἰρηκῶς, οὐκ ἠχθόμεν, καλῶς γὰρ καὶ δικαίως ἦν
 232 ἅπαντα περὶ αὐτῆς γεγραφῶς. ἐπὶ δὲ τοῖς περὶ Λακε-
 δαιμονίων ἐλυπήθη καὶ βαρέως ἔφερον· οὐ γὰρ με-
 τρώς ἐδόκουν μοι διειλέχθαι περὶ αὐτῶν οὐδ' ὁμοί-
 ως τοῖς ἄλλοις ἀλλ' ὀλιγῶρος καὶ λίαν πικρῶς καὶ
 παντάπασιν ἀνοήτως· ὥστε πολλάκις ὀρμήσας ἐξ-
 αλείφειν αὐτὸν ἢ κατακάειν μετερίγνωνσκον, ἐλεῶν
 τὸ γῆρας τοῦμαυτοῦ καὶ τὸν πόνον τὸν περὶ τὸν λό-
 γον γεγενημένον.

- 233 (4β.) Ἐν τοιαύτῃ δέ μοι ταραχῇ καθεστῶτι καὶ
 μεταβολῆς ποιουμένῳ πολλὰς ἔδοξε μὲν κράτιστον
 εἶναι παρακαλέσαντι τῶν πεπλησιακότων τοὺς ἐπι-
 δημοῦντας βουλευσασθαι μετ' αὐτῶν, πότερον ἀφα-
 νιστέος παντάπασιν ἐστὶν ἢ διαδοτέος τοῖς βουλο-
 μένοις λαμβάνειν, ὁπότερα δ' ἂν ἐκείνοις δόξη, ταῦτα
 ποιεῖν. τούτων γνωσθέντων οὐδεμίαν διατριβὴν
 ἐποιησάμην, ἀλλ' εὐθύς παρεκέκληντο μὲν, οὓς εἶπον.
 προειρηκῶς δ' ἦν αὐτοῖς, ἐφ' ἃ συνεληλυθότες ἦσαν,
 ἀνέγνωστο δ' ὁ λόγος, ἐπηνημένος δ' ἦν καὶ τεθορυ-
 βημένος καὶ τετυχηκῶς ὥπερ οἱ κατορθοῦντες ἐν
 234 ταῖς ἐπιδείξεσιν. (4γ.) Ἀπάντων δὲ τούτων ἐπιτετε-
 λεσμένων οἱ μὲν ἄλλοι διελέγοντο πρὸς σφᾶς αὐτοὺς,
 δῆλον, ὅτι περὶ τῶν ἀναγνωσθέντων· ὃν δ' ἐξ ἀρχῆς
 μετεπεμψάμεθα σύμβουλον, τὸν Λακεδαιμονίων ἐπαι-
 νέτην, πρὸς ὃν πλείω διελέχθη τὸ τοῦ δέοντος, σιωπῆν
 ποιησάμενος καὶ πρὸς ἐμὲ βλέψας ἀπορεῖν ἔφασκεν,

ὃ τι χρήσεται τοῖς παροῦσιν· οὔτε γὰρ ἀπιστεῖν βού-
 λεσθαι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις οὔτε πιστεύειν δύ-
 νασθαι παντάπασιν αὐτοῖς. „θαυμάζω γὰρ, εἰδ' οὐ-
 τως ἔλυπήθησιν καὶ βαρέως ἔσχες, ὥσπερ φῆς, ἐπὶ τοῖς
 περὶ Λακεδαιμονίων εἰρημένοις, οὐδὲν γὰρ ἐν αὐτοῖς
 ὁρῶ τοιοῦτον γεγραμμένον, εἴτε συμβούλοις περὶ τοῦ
 λόγου χρήσασθαι βουλόμενος ἡμᾶς συνηγάγες, οὓς e
 οἰσθ' ἀκριβῶς ἅπαν, ὃ τι ἂν σὺ λέγῃς ἢ πραττῃς,
 ἐπαινοῦντας. εἰθισμένοι δ' εἰσὶν οἱ νοῦν ἔχοντες ἀνα-
 κοινοῦσθαι, περὶ ὧν ἂν σπουδάξωσι, μάλιστα μὲν τοῖς
 ἄμεινον αὐτῶν φρονοῦσιν, εἰ δὲ μὴ, τοῖς μέλλουσιν 282
 ἀποφαίνεσθαι τὴν αὐτῶν γνώμην· ὧν τὰναντία σὺ
 36 πεποίηκας. τούτων μὲν οὖν οὐδέτερον ἀποδέχομαι
 τῶν λόγων, δοκεῖς δέ μοι ποιήσασθαι τὴν τε παρὰ-
 κλησιν τὴν ἡμετέραν καὶ τὸν ἐπαινον τὸν τῆς πόλεως
 οὐχ ἀπλῶς, οὐδ' ὡς διείλεξαι πρὸς ἡμᾶς, ἀλλ' ἡμῶν
 μὲν πείραν λαβεῖν βουλόμενος, εἰ φιλοσοφούμεν καὶ
 μεμνήμεθα τῶν ἐν ταῖς διατριβαῖς λεγομένων καὶ
 συνιδεῖν δυνηθεῖμεν ἂν, ὃν τρόπον ὁ λόγος τυγχάνει b
 37 γεγραμμένος, τὴν δὲ πόλιν ἐπαινεῖν προσελέσθαι τὴν
 σαυτοῦ σωφρονῶν, ἵνα τῷ τε πλήθει τῷ τῶν πολι-
 τῶν χαρίσῃ καὶ παρὰ τοῖς εὐνοϊκῶς πρὸς ὑμᾶς διακει-
 μένοις εὐδοκιμήσῃς. (48.) Ταῦτα δὲ γνούς ὑπέλαβες,
 ὡς εἰ μὲν περὶ μόνῃς αὐτῆς ποιήσει τοὺς λόγους καὶ
 τὰ μυθώδη περὶ αὐτῆς ἔρεις, ἃ πάντες θρολοῦσιν,
 ὅμοια φανέται τὰ λεγόμενα τοῖς ὑπὸ τῶν ἄλλων γε-
 γραμμένοις, ἐφ' ᾧ σὺ μάλιστα ἂν αἰσχυνθείης καὶ λυ- c
 38 πηθείης· ἂν δ' ἑάσας ἐκεῖνα λέγῃς τὰς πράξεις τὰς
 ὁμολογουμένας καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίας τοῖς Ἑλ-
 λησι γεγενημένας, καὶ παραβάλλῃς αὐτὰς πρὸς τὰς
 Λακεδαιμονίων, καὶ τὰς μὲν τῶν προγόνων ἐπαινῆς,
 τῶν δ' ἐκείνοις πεπραγμένων κατηγορῆς, ὃ τε λόγος

ἐναργέστερος εἶναι δόξει τοῖς ἀκούουσι καὶ σὺ μιν εἰς
 ἐν τοῖς αὐτοῖς, ὃ μᾶλλον ἄντινες θαυμάσειαν τῶν τοῖς
 239 ἄλλοις γεγραμμένων. ἐν ἀρχῇ μὲν οὖν οὕτω μοι φαί-
 νει τάξασθαι καὶ βουλευσασθαι περὶ αὐτῶν. (4ε΄.) Εἰ-
 δὼς δὲ σπαντὸν ἐπηνεκότερα τὴν Σπαρτιατῶν διοίκησιν
 ὡς οὐδεὶς ἄλλος, φοβεῖσθαι τοὺς ἀκηκοῦτας, μὴ δό-
 ξης ὅμοιος εἶναι τοῖς λέγουσιν, ὅ τι ἂν τύχωσι, καὶ
 τούτους νῦν ψέγειν, οὓς πρότερον ἐπήνευς μᾶλλον
 τῶν ἄλλων· ταῦτ' ἐνθυμηθεὶς σκοπεῖσθαι, ποίους
 τινὰς ἂν ἑκατέρους εἶναι φήσας ἀληθῆ τε λέγειν δό-
 ξειας περὶ ἀμφοτέρων, ἔχουσ τ' ἂν τοὺς μὲν προγό-
 νους ἐπαινεῖν, οὓσπερ βούλει, Σπαρτιατῶν δὲ δοκεῖν
 μὲν κατηγορεῖν τοῖς ἀηδῶς πρὸς αὐτοὺς διακειμένοις,
 μηδὲν δὲ ποιεῖν τοιοῦτον ἀλλὰ λανθάνειν ἐπαινῶν
 240 αὐτούς· ζητῶν δὲ τὰ τοιαῦτα φραδίῳς εὐρεῖν λόγους
 ἀμφιβόλους καὶ μηδὲν μᾶλλον μετὰ τῶν ἐπαινούμενων
 ἢ τῶν ψεγόντων ὄντας ἀλλ' ἐπαμφοτερίζειν δυναμέ-
 νους καὶ πολλὰς ἀμφισβητήσεις ἔχοντας, οἷς χρῆσθαι
 περὶ μὲν συμβολαίων καὶ περὶ πλεονεξίας ἀγωνιζό-
 μενον αἰσχροῦ καὶ πονηρίας οὐ μικρὸν σημεῖον, περὶ
 δὲ φύσεως ἀνθρώπων διαλεγόμενον καὶ πραγμάτων
 241 καλὸν καὶ φιλόσοφον. οἷός περ ὁ λόγος ὁ διαναγνω-
 σθεὶς ἔστιν, ἐν ᾧ πεποίηκας τοὺς μὲν σοὺς προγόνους
 εἰρηνικοὺς καὶ φιλέλληνας καὶ τῆς ἰσότητος τῆς ἐν
 ταῖς πολιτείαις ἡγεμόνας, Σπαρτιάτας δ' ὑπεροπτι-
 κούς καὶ πολεμικούς καὶ πλεονέκτας, οἷους περ αὐ-
 τοὺς εἶναι πάντες ὑπειλήφασιν. (4ς΄.) Τοιαύτην δ'
 ἑκατέρων ἔχόντων τὴν φύσιν τοὺς μὲν ὑπὸ πάντων
 ἐπαινέσθαι καὶ δοκεῖν εὖνους εἶναι τῷ πλήθει, τοῖς
 δὲ τοὺς μὲν πολλοὺς φθονεῖν καὶ δυσμενῶς ἔχειν,
 242 ἔστι δ' οὓς καὶ ἐπαινεῖν αὐτοὺς καὶ θαυμάζειν, καὶ
 τολμᾶν λέγειν, ὡς ἀγαθὰ μείζω τυγχάνουσιν ἔχοντες

τῶν τοῖς προγόνοις τοῖς σοῖς προσόντων· τὴν τε γὰρ ^c
 ὑπεροψίαν σεμνότητος μετέχειν, εὐδοκίμου πράγμα-
 τος, καὶ δοκεῖν ἅπαντας μεγαλοφρονεστέρους εἶναι
 τοὺς τοιοῦτους ἢ τοὺς τῆς ἰσότητος προεστῶτας, τοὺς
 τε πολεμικοὺς πολὺ διαφέρειν τῶν εἰρηνικῶν· τοὺς
 μὲν γὰρ οὔτε κτητικοὺς εἶναι τῶν οὐκ ὄντων οὔτε φύ-
 λακας δεινοὺς τῶν ὑπαρχόντων, τοὺς δ' ἀμφοτέρω
 δύνασθαι καὶ λαμβάνειν, ἂν ἂν ἐπιθυμῶσι, καὶ σώ-
 ζειν, ἅπερ ἂν ἅπαξ κατάσχωσιν· ἃ ποιοῦσιν οἱ τέλειοι ^d
 43 δοκοῦντες εἶναι τῶν ἀνδρῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τῆς
 πλεονεξίας καλλῶς ἔχειν οἴονται λόγους τῶν εἰρη-
 μένων· τοὺς μὲν γὰρ ἀποστεροῦντας τὰ συμβόλαια
 καὶ τοὺς παρακρουομένους καὶ παραλογιζομένους οὐχ
 ἠγοῦνται δικαίως καλεῖσθαι πλεονεκτικούς, διὰ γὰρ
 τὸ πονηρὰν ἔχειν τὴν δόξαν ἐν ἅπασιν αὐτοὺς ἐλατ-
 τοῦσθαι τοῖς πράγμασι, τὰς δὲ Σπαρτιατῶν πλεονε-
 ξίας καὶ τὰς τῶν βασιλέων καὶ τὰς τῶν τυράννων εὐ- ^e
 44 κτὰς μὲν εἶναι, καὶ πάντας αὐτῶν ἐπιθυμεῖν, οὐ μὴν
 ἀλλὰ λουδορεῖσθαι καὶ καταρᾶσθαι τοῖς τὰς τηλικαύτας
 ἔχουσι δυναστείας· οὐδένα δὲ τοιοῦτον εἶναι τὴν φύ-
 σιν, ὅστις οὐκ ἂν εὖξαιτο τοῖς θεοῖς μάλιστα μὲν αὐ-
 τὸς τυχεῖν τῆς ἐξουσίας ταύτης, εἰ δὲ μὴ, τοὺς οἰκειο- 284
 τάτους· ᾧ καὶ φανερόν ἐστιν, ὅτι μέγιστον τῶν ἀγα-
 θῶν ἅπαντες εἶναι νομίζομεν τὸ πλέον ἔχειν τῶν ἄλλων.
 τὴν μὲν οὖν περιβολὴν τοῦ λόγου δοκεῖς μοι ποιήσα-
 45 σθαι μετὰ τοιαύτης διανοίας. (45.) Εἰ μὲν οὖν ἠγοῦμην
 ἀφεξέσθαι σε τῶν εἰρημένων καὶ παραλείψειν ἀνεπι-
 τίμητον τὸν λόγον τοῦτον, οὐδ' ἂν αὐτὸς ἔτι λέγειν
 ἐπεχείρουν· νῦν δ' ὅτι μὲν οὐκ ἀπεφηνάμην, περὶ ὧν ^b
 παρεκλήθην σύμβουλος, οὐδὲν οἶμαι σοι μελήσειν,
 οὐδὲ γὰρ ὅτε συνήγες ἡμᾶς, ἐδόκεις μοι σπουδάζειν
 46 περὶ αὐτῶν, ὅτι δὲ προελόμενος συνθεῖναι λόγον μη-

ἐναργέστερος εἶναι δόξει τοῖς ἀκούουσι καὶ σὺ μὲνεις
 ἐν τοῖς αὐτοῖς, ὁ μᾶλλον ἂν τινες θαυμάσειαν τῶν τοῖς
 239 ἄλλοις γεγραμμένων. ἐν ἀρχῇ μὲν οὖν οὕτω μοι φαί-
 νει τάξασθαι καὶ βουλευσασθαι περὶ αὐτῶν. (46.) El- d
 δὼς δὲ σαυτὸν ἐπηρεκότες τὴν Σπαρτιατῶν διοίκησιν
 ὡς οὐδεὶς ἄλλος, φοβείσθαι τοὺς ἀκηκοότας, μὴ δό-
 ξης ὅμοιος εἶναι τοῖς λέγουσιν, ὅ τι ἂν τύχῃσι, καὶ
 τούτους νῦν ψέγειν, οὓς πρότερον ἐπήνευς μᾶλλον
 τῶν ἄλλων· ταῦτ' ἐνθυμηθεῖς σκοπεῖσθαι, ποίους
 τινὰς ἂν ἑκατέρους εἶναι φήσας ἀληθῆ τε λέγειν δό-
 ξιας περὶ ἀμφοτέρων, ἔχοις τ' ἂν τοὺς μὲν προγό-
 νους ἐπαινεῖν, οὓσπερ βούλει, Σπαρτιατῶν δὲ δοκεῖν
 μὲν κατηγορεῖν τοῖς ἀηδῶς πρὸς αὐτοὺς διακειμένοις,
 μηδὲν δὲ ποιεῖν τοιοῦτον ἀλλὰ λανθάνειν ἐπαινῶν
 240 αὐτούς· ζητῶν δὲ τὰ τοιαῦτα ῥαδίως εὐρεῖν λόγους
 ἀμφιβόλους καὶ μηδὲν μᾶλλον μετὰ τῶν ἐπαινούντων
 ἢ τῶν ψεγόντων οὕτως ἀλλ' ἐπαμφοτερίζειν δυναμέ-
 νους καὶ πολλὰς ἀμφισβητήσεις ἔχοντας, οἷς χρῆσθαι
 περὶ μὲν συμβολαίων καὶ περὶ πλεονεξίας ἀγωνιζό-
 μενον αἰσχρὸν καὶ πονηρίας οὐ μικρὸν σημεῖον, περὶ
 δὲ φύσεως ἀνθρώπων διαλεγόμενον καὶ πραγμάτων
 241 καλὸν καὶ φιλόσοφον. οἷός περ ὁ λόγος ὁ διαναγνω-
 σθείς ἐστίν, ἐν ᾧ πεποίηκας τοὺς μὲν σοὺς προγόνους
 εἰρηνικοὺς καὶ φιλέλληνας καὶ τῆς ἰσότητος τῆς ἐν
 ταῖς πολιτείαις ἡγεμόνας, Σπαρτιατάς δ' ὑπεροπτι- b
 κούς καὶ πολεμικούς καὶ πλεονέκτας, οἷους περ αὐ-
 τοὺς εἶναι πάντες ὑπειλήφασιν. (47.) Τοιαύτην δ'
 ἑκατέρων ἐχόντων τὴν φύσιν τοὺς μὲν ὑπὸ πάντων
 ἐπαινείσθαι καὶ δοκεῖν εὖνους εἶναι τῷ πλήθει, τοῖς
 δὲ τοὺς μὲν πολλοὺς φθονεῖν καὶ δυσμενῶς ἔχειν,
 242 ἐστὶ δ' οὓς καὶ ἐπαινεῖν αὐτοὺς καὶ θαυμάζειν, καὶ
 τολμᾶν λέγειν, ὡς ἀγαθὰ μείζω τυγχάνουσιν ἔχοντες

τῶν τοῖς προγόνοις τοῖς σοῖς προσόντων· τὴν τε γὰρ ^c
 ὑπεροψίαν σεμνότητος μετέχειν, εὐδοκίμου πράγμα-
 τος, καὶ δοκεῖν ἅπαντας μεγαλοφρονηστεροὺς εἶναι
 τοὺς τοιοῦτους ἢ τοὺς τῆς ἰσότητος προεστῶτας, τοὺς
 τε πολεμικοὺς πολὺ διαφέρειν τῶν εἰρηνικῶν· τοὺς
 μὲν γὰρ οὔτε κτητικοὺς εἶναι τῶν οὐκ ὄντων οὔτε φύ-
 λακας δεινοὺς τῶν ὑπαρχόντων, τοὺς δ' ἀμφοτέρω
 δύνασθαι καὶ λαμβάνειν, ὧν ἂν ἐπιθυμῶσι, καὶ σώ-
 ζειν, ἅπερ ἂν ἅπαξ κατάσχουσιν· ἂ ποιοῦσιν οἱ τέλειοι ^d
 13 δοκοῦντες εἶναι τῶν ἀνδρῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τῆς
 πλεονεξίας καλλίους ἔχειν οἴονται λόγους τῶν εἰρη-
 μένων· τοὺς μὲν γὰρ ἀποστεροῦντας τὰ συμβόλαια
 καὶ τοὺς παρακρονομένους καὶ παραλογιζομένους οὐχ
 ἠγοῦνται δικαίως καλεῖσθαι πλεονεκτικούς, διὰ γὰρ
 τὸ πονηρὰν ἔχειν τὴν δόξαν ἐν ἅπασιν αὐτοὺς ἐλατ-
 τοῦσθαι τοῖς πράγμασι, τὰς δὲ Σπαρτιατῶν πλεονε-
 ξίας καὶ τὰς τῶν βασιλέων καὶ τὰς τῶν τυράννων εὐ- ^e
 14 κτὰς μὲν εἶναι, καὶ πάντας αὐτῶν ἐπιθυμεῖν, οὐ μὴν
 ἀλλὰ λαιδορεῖσθαι καὶ καταρᾶσθαι τοῖς τὰς τηλικαύτας
 ἔχουσι δυναστείας· οὐδένα δὲ τοιοῦτον εἶναι τὴν φύ-
 σιν, ὅστις οὐκ ἂν εὐξαιτο τοῖς θεοῖς μάλιστα μὲν αὐ-
 τὸς τυχεῖν τῆς ἐξουσίας ταύτης, εἰ δὲ μὴ, τοὺς οἰκειο- ²⁸⁴
 τάτους· ᾧ καὶ φανερόν ἐστιν, ὅτι μέγιστον τῶν ἀγα-
 θῶν ἅπαντες εἶναι νομίζομεν τὸ πλέον ἔχειν τῶν ἄλλων.
 τὴν μὲν οὖν περιβολὴν τοῦ λόγου δοκεῖς μοι ποιήσα-
 15 σθαι μετὰ τοιαύτης διανοίας. (45'.) Εἰ μὲν οὖν ἠγοῦμην
 ἀφεξέσθαι σε τῶν εἰρημένων καὶ παραλείψειν ἀνεπι-
 τίμητον τὸν λόγον τοῦτον, οὐδ' ἂν αὐτὸς ἔτι λέγειν
 ἐπεχείρουν· νῦν δ' ὅτι μὲν οὐκ ἀπεφηνάμην, περὶ ὧν ^b
 παρεκλήθην σύμβουλος, οὐδὲν οἶμαι σοι μελήσειν,
 οὐδὲ γὰρ ὅτε συνῆγες ἡμᾶς, ἐδόκεις μοι σπουδάξειν
 16 περὶ αὐτῶν, ὅτι δὲ προελόμενος συνθεῖναι λόγον μη-

δὲν ὁμοιον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ τοῖς μὲν ῥαθυμῶς ἀνα-
 γιννώσκουσιν ἀπλοῦν εἶναι δόξοντα καὶ ῥάδιον κατα-
 μαθεῖν, τοῖς δ' ἀκριβῶς διεξιούσιν αὐτὸν, καὶ πειρω-
 μένοις κατιθεῖν, ὃ τοὺς ἄλλους λέληθεν, χαλεπὸν φα-
 νούμενον καὶ δυσκαταμάθητον, καὶ πολλῆς μὲν ἱστο-
 ρίας γέμοντα καὶ φιλοσοφίας, παντοδαπῆς δὲ μεστὸν
 ποικιλίας καὶ ψευδολογίας, οὐ τῆς εἰθισμένης μετὰ
 κακίας βλάπτειν τοὺς συμπολιτευομένους ἀλλὰ τῆς
 δυναμένης μετὰ παιδείας ἀφελεῖν ἢ τέρειν τοὺς
 247 ἀκούοντας· ὧν οὐδὲν ἐάσαντά με φήσεις τὸν τρόπον
 τοῦτον ἔχειν, ὡς ἐβουλεύσω σὺ περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ τὴν
 τε δύναμιν τῶν λεγομένων διδάσκοντα καὶ τὴν σὴν
 διάνοιαν ἐξηγούμενον οὐκ αἰσθάνεσθαι τοσοῦτον τὸν
 λόγον ἀδοξότερον δι' ἐμὲ γιννόμενον, ὅσῳ περ αὐτὸν δ
 φανερώτερον ἐποίουν καὶ γνωριμώτερον τοῖς ἀναγι-
 γνώσκουσιν· ἐπιστήμην γὰρ τοῖς οὐκ εἰδῶσιν ἐνεργα-
 ζόμενον ἔρημον τὸν λόγον με ποιεῖν καὶ τῆς τιμῆς
 ἀποστρεφῖν τῆς γιγνομένης ἂν αὐτῷ διὰ τοὺς ποιοῦν-
 248 τας καὶ πράγματα σφίσι αὐτοῖς παρέχοντας. (47.) Ἐγὼ
 δ' ὁμολογῶ μὲν ἀπολελεῖσθαι τὴν ἐμὴν φρόνησιν τῆς ε
 σῆς ὡς δυνατὸν πλείστον, οὐ μὴν ἀλλ' ὥσπερ τοῦτ'
 οἶδα, κάκεινο τυγχάνω γιννώσκων, ὅτι τῆς πόλεως
 τῆς ὑμετέρας βουλευομένης περὶ τῶν μεγίστων οἱ μὲν
 ἄριστα φρονεῖν δοκοῦντες ἐνίοτε διαμαρτάνουσι τοῦ
 συμφέροντος, τῶν δὲ φαύλων νομιζομένων εἶναι καὶ
 καταφρονουμένων ἔστιν ὅτε κατώρθωσεν ὁ τυχὼν καὶ 28
 249 βέλτιστα λέγειν ἔδοξεν· ὥστ' οὐδὲν θαυμαστὸν, εἰ καὶ
 περὶ τοῦ νῦν ἐνεστῶτος τοιοῦτόν τι συμβέβηκεν, ὅπου
 σὺ μὲν οἶε μάλιστ' εὐδοκίμησιν, ἦν ὡς πλείστον χρό-
 νον διαλάθης, ἦν ἔχων γνώμην τὰ περὶ τὸν λόγον
 ἐπραγματεύθης, ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι βέλτιστά σε πράξειν,
 ἦν δυνηθῆς τὴν διάνοιαν, ἢ χρώμενος αὐτὸν συνέθη-

κας, ὡς τάχιστα φανερὰν ποιῆσαι τοῖς τ' ἄλλοις ἅπασι β
 καὶ Λακεδαιμονίοις, περὶ ὧν πεποιῆσαι πολλοὺς
 λόγους, τοὺς μὲν δικαίους καὶ σεμνοὺς, τοὺς δ'
 50 ἀσελεγεῖς καὶ λίαν φιλαπεχθῆμονας· οὐς εἰ τις ἐπέ-
 δεῖξεν αὐτοῖς πρὶν ἐμὲ διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν, οὐκ
 ἔστιν ὅπως οὐκ ἂν ἐμίσησαν καὶ δυσκόλως πρὸς σὲ
 διετέθησαν ὡς κατηγορίαν γεγραφότα καθ' αὐτῶν.
 νῦν δ' οἶμαι τοὺς μὲν πλείστους Σπαρτιατῶν ἐμμενεῖν
 τοῖς ἤθεσιν οἷσπερ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον, τοῖς δὲ λό- c
 γοῖς τοῖς ἐνθάδε γραφομένοις οὐδὲν μᾶλλον προσέξειν
 τὸν νοῦν ἢ τοῖς ἔξω τῶν Ἡρακλέους στηλῶν λεγομένοις,
 1 τοὺς δὲ φρονιμωτάτους αὐτῶν καὶ τῶν λόγων τινὰς
 ἔχοντας τῶν σῶν καὶ θαυμάζοντας, τούτους, ἦν λάβωσι
 τὸν ἀναγνώσασθαι καὶ χρόνον ὥστε συνδιατρεῖν
 σφίσι αὐτοῖς, οὐδὲν ἀγνοήσειν τῶν λεγομένων ἀλλὰ
 καὶ τῶν ἐπαίνων αἰσθήσεσθαι τῶν μετ' ἀποδείξεως
 εἰρημένων περὶ τῆς πόλεως τῆς αὐτῶν, καὶ τῶν λοι-
 δοριῶν καταφρονήσειν τῶν εἰκῆ μὲν τοῖς πράγμασι d
 λεγομένων, πικρῶς δὲ τοῖς ὀνόμασι κεχρημένων, καὶ
 νομιεῖν τὰς μὲν βλασφημίας τὰς ἐνούσας ἐν τῷ βιβλίῳ
 2 τὸν φθόρον ὑποβαλεῖν, τὰς δὲ πράξεις καὶ τὰς μάχας,
 ἐφ' αἷς αὐτοὶ τε μέγα φρονοῦσι καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις
 εὐδοκίμοῦσι, σὲ γεγραφέναι καὶ μνημονεύεσθαι πε-
 ποιηκέναι, συναγαγόντα πάσας αὐτάς καὶ θέντα παρ'
 ἀλλήλας, αἴτιον δ' εἶναι καὶ τοῦ πολλοὺς ποθεῖν ἀνα-
 γνῶναι καὶ διελθεῖν αὐτάς, οὐ τὰς ἐκείνων ἐπιθυ- e
 μοῦντας ἀκοῦσαι πράξεις, ἀλλὰ πῶς σὺ διέλεξαι περὶ
 3 αὐτῶν μαθεῖν βουλομένους. (ζθ'.) Ταῦτ' ἐνθυμουμέ-
 νους καὶ διεξιόντας οὐδὲ τῶν παλαιῶν ἔργων ἀμνη-
 μονήσειν, δι' ὧν ἐγκεκωμίας τοὺς προγόνους αὐ- 286
 τῶν, ἀλλὰ καὶ πολλάκις διαλέξεσθαι πρὸς σφᾶς αὐτοὺς,
 πρῶτον μὲν, ὅτι Δωριεῖς ὄντες, ἐπειδὴ κατείδον τὰς

πόλεις τὰς αὐτῶν ἀδόξους καὶ μικρὰς καὶ πολλῶν ἐν-
 δειξ οὔσας, ὑπεριδόντες ταύτας ἐστράτευσαν ἐπὶ τὰς
 ἐν Πελοποννήσῳ πρωτενοῦσας, ἐκ' Ἄργους καὶ Λακεδαί-
 254 μονα καὶ Μεσσήνην, μάχῃ δὲ νικήσαντες τοὺς μὲν ἡτ-
 τηθέντας ἐκ τε τῶν πόλεων καὶ τῆς χώρας ἐξέβαλον,
 αὐτοὶ δὲ τὰς κτήσεις ἀπάσας τὰς ἐκείνων τότε κατα- b
 σχόντες ἔτι καὶ νῦν ἔχουσιν, οὐ μείζον ἔργον καὶ
 θαυμαστότερον οὐδεὶς ἐπιδείξει κατ' ἐκείνον τὸν χρό-
 νον γενόμενον, οὐδὲ πράξιν εὐτυχιστέραν καὶ θεοφι-
 λιστέραν τῆς τοὺς χρησαμένους τῆς μὲν οἰκείας ἀπο-
 ρίας ἀπαλλαγῆς, τῆς δ' ἄλλοτριᾶς εὐδαιμονίας κυ-
 255 ρίους ποιησάσης. καὶ ταῦτα μὲν μετὰ πάντων συστρα-
 τευσαμένων ἐπραξαν. (ρ'.) Ἐπειδὴ δὲ πρὸς Ἀργείους
 καὶ Μεσσηνίους τὴν χώραν διείλοντο καὶ καθ' αὐτοὺς c
 ἐν Σπάρτῃ κατῴκησαν, ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς τοσοῦ-
 τον φρονῆσαι φῆς αὐτοὺς ὥστ' ὄντας οὐ πλείους τότε
 δισχιλίων οὐχ ἠγήσασθαι σφᾶς αὐτοὺς ἀξίους εἶναι
 256 ζῆν, εἰ μὴ δεσπόται πασῶν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πό-
 λεων γενέσθαι δυνηθεῖεν, ταῦτα δὲ διανοηθέντας καὶ
 πολεμεῖν ἐπιχειρήσαντας οὐκ ἀπειπεῖν, ἐν πολλοῖς
 κακοῖς καὶ κινδύνοις γιγνομένους, πρὶν ἀπάσας ταύ-
 τας ὑφ' αὐτοῖς ἐποιήσαντο πλὴν τῆς πόλεως τῆς Ἀρ- d
 γείων, ἔχοντας δ' ἤδη καὶ χώραν πλείστην καὶ δύναμιν
 μεγίστην καὶ δόξαν τοσαύτην, ὅσῃν προσήκει τοὺς
 τηλικαῦτα διαπεπραγμένους, οὐχ ἤττον διακείσθαι
 φιλοτίμως, ὅτι λόγος ὑπήρχεν αὐτοῖς ἴδιος καὶ καλὸς
 257 μόνους τῶν Ἑλλήνων· ἐξεῖναι γὰρ εἰπεῖν αὐτοῖς, ὅτι
 σφεῖς μὲν ὄντες οὕτως ὀλίγοι τὸν ἀριθμὸν οὐδεμιᾶ
 πώποτε τῶν μυριάδων πόλεων ἠκολούθησαν οὐδ' e
 ἐποίησαν τὸ προσταττόμενον ἀλλ' αὐτόνομοι διετέλε-
 σαν ὄντες, αὐτοὶ δ' ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς τοὺς βαρ-
 βάρους πάντων τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες κατέστησαν,

καὶ τῆς τιμῆς ταύτης ἔτυχον οὐκ ἀλόγως ἀλλὰ διὰ τὸ μάχας ποιησάμενοι πλείστας ἀνθρώπων κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον μηδεμίαν ἠττηθῆναι τούτων ἡγουμένου βασιλέως ἀλλὰ νενικηκέναι πάσας· οὐ τεκμήριον οὐ- 287
 δεις ἂν δύναίτο μείζον εἶπεν ἀνδρίας καὶ καρτερίας καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ὁμοιότηας, πλὴν ἢ τὸ ῥηθῆσε-
 σθαι μέλλον· τοσοῦτων γὰρ τὸ πλῆθος τῶν πόλεων τῶν Ἑλληνίδων οὐσῶν, τῶν μὲν ἄλλων οὐδέν' ἂν εἶ-
 πειν οὐδ' εὐρεῖν ἦτις οὐ περιπέπτωκε ταῖς συμφοραῖς 289
 ταῖς εἰθισμέναις γίνεσθαι ταῖς πόλεσιν, ἐν δὲ τῇ Σπαρτιατῶν οὐδεὶς ἂν ἐπιδείξειεν οὔτε στάσιν οὔτε σφαγὰς οὔτε φυγὰς ἀνόμους γεγενημένας, οὐδ' ἀρ-
 παγὰς χρημάτων οὐδ' αἰσχύναις γυναικῶν καὶ παιδῶν, b
 ἀλλ' οὐδὲ πολιτείας μεταβολὴν οὐδὲ χρεῶν ἀποκοπὰς οὐδὲ γῆς ἀναδασμὸν οὐδ' ἄλλ' οὐδὲν τῶν ἀνηκέστων κακῶν περὶ ὧν διεξιόντας οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ καὶ σοῦ, τοῦ τ' ἀθροίσαντος καὶ διαλεχθέντος οὕτω καλῶς περὶ 290
 αὐτῶν, μεμνήσεσθαι καὶ πολλὴν χάριν ἔξειν. (ρα'.) Οὐ τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἔχω περὶ σοῦ νῦν καὶ πρό-
 τερον. ἐν μὲν γὰρ τοῖς παρελθοῦσι χρόνοις ἐθαύμα-
 ζόν σου τὴν τε φύσιν καὶ τὴν τοῦ βίου τάξιν καὶ φι- c
 λοπονίαν καὶ μάλιστα τὴν ἀλήθειαν τῆς φιλοσοφίας, νῦν δὲ ζηλῶ σε καὶ μακαρίζω τῆς εὐδαιμονίας· δοκεῖς γάρ μοι ζῶν μὲν λήψεσθαι δόξαν οὐ μείζω μὲν, ἣς ἄξιός εἰ, χαλεπὸν γὰρ, παρὰ πλείοσι δὲ καὶ μᾶλλον ὁμολογουμένην τῆς νῦν ὑπαρχούσης, τελευτήσας δὲ τὸν βίον μεθέξειν ἀθανασίας, οὐ τῆς τοῖς θεοῖς παρ-
 ούσης ἀλλὰ τῆς τοῖς ἐπιγιγνομένοις περὶ τῶν διευεγ-
 κόντων ἐπὶ τιμῆ τῶν καλῶν ἔργων μνήμην ἐμποιούσης. d
 291 καὶ δικαίως τεύξει τούτων· ἐπήνεκας γὰρ τὰς πόλεις ἀμφοτέρως καλῶς καὶ προσηκόντως, τὴν μὲν κατὰ τὴν δόξαν τῆς τῶν πολλῶν, ἣς οὐδεὶς τῶν ὀνομαστῶν ἀν-

δρῶν καταπεφρόνηκεν, ἀλλ' ἐπιθυμοῦντες τυχεῖν αὐ-
τῆς οὐκ ἔστιν ὄντινα κίνδυνον οὐχ ὑπομένουσι, τὴν
δὲ κατὰ τὸν λογισμόν τῶν πειρωμένων στοχάζεσθαι
τῆς ἀληθείας, παρ' οἷς εὐδοκμεῖν ἂν τινες ἔλοιντο
μᾶλλον ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις διπλασίους γενομένοις ἢ
νῦν εἰσίν.^ε

- 262 (ρβ'.) „Ἀπλήστως δὲ διακείμενος ἐν τῷ παρόντι
πρὸς τὸ λέγειν καὶ πόλλ' ἂν εἰπεῖν ἔχων ἔτι καὶ περὶ
σοῦ καὶ περὶ τοῖν πολέοιν καὶ περὶ τοῦ λόγου ταῦτα
μὲν ἑάσω, περὶ ὧν δὲ παρακληθῆναι με σὺ φῆς, περὶ
τούτων ἀποφανοῦμαι. συμβουλεύω γάρ σοι μῆτε κα-
τακάειν τὸν λόγον μῆτ' ἀφανίζειν, ἀλλ' εἴ τινος ἐν-
δεῆς ἔστι, διορθώσαντα καὶ προσγράψαντα πάσας τὰς
διατριβὰς τὰς περὶ αὐτὸν γεγενημένας διδόναι τοῖς
263 βουλομένοις λαμβάνειν, εἴπερ βούλει χαρίζεσθαι μὲν
τοῖς ἐπιεικεστάτοις τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῖς ὡς ἀληθῶς
φιλοσοφοῦσιν ἀλλὰ μὴ προσκοιουμένοις, λυπήσαι δὲ ἅ
τοὺς θαναμάζοντας μὲν τὰ σὰ μᾶλλον τῶν ἄλλων, λοι-
δορομένους δὲ τοῖς λόγοις τοῖς σοῖς ἐν τοῖς ὄχλοις τοῖς
πανηγυρικοῖς, ἐν οἷς πλείους εἰσίν οἱ καθεύδοντες
τῶν ἀκροωμένων, καὶ προσδοκῶντας, ἣν παρακρού-
σονται τοὺς τοιοῦτους, ἐναμίλλους τοὺς αὐτῶν γενή-
σεσθαι τοῖς ὑπὸ σοῦ γεγραμμένοις, κακῶς εἰδότας, ὅτι
πλέον ἀπολελειμμένοι τῶν σῶν εἰσίν ἢ τῆς Ὀμήρου
δοξης οἱ περὶ τὴν αὐτὴν ἐκείνην ποίησιν γεγονότες.“^ε
- 264 (ργ'.) Ταῦτ' εἰπόντος αὐτοῦ καὶ τοὺς παρόντας ἀξιώ-
σαντος ἀποφῆνασθαι, περὶ ὧν παρεκληθῆσαν, οὐκ
ἔθορῦβησαν, ὃ ποιεῖν εἰώθασιν ἐπὶ τοῖς χαριέντως
διειλεγμένοις, ἀλλ' ἀνεβόησαν ὡς ὑπερβαλλόντως εἰ-
ρηκότος, καὶ περιστάντες αὐτὸν ἐπήνουν, ἐξήλουν,
ἐμακάριζον, καὶ προσθεῖναι μὲν οὐδὲν εἶχον τοῖς εἰ-
ρημένοις οὐδ' ἀφελεῖν, συναπεφαίνοντο δὲ καὶ συνε-

βούλευόν μοι ποιεῖν, ἅπερ ἐκεῖνος παρήνευεν, οὐ μὴν οὐδ' ἐγὼ παρεσιῶς ἐσιώπων, ἀλλ' ἐπήνεσα τὴν τε φυσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν, περὶ δὲ τῶν ἄλλων d οὐδὲν ἐφθεγγάζαμην ἄν εἶπεν, οὔθ' ὡς ἔτυχε ταῖς ὑπονοίαις τῆς ἐμῆς διανοίας, οὔθ' ὡς διήμαρτεν, ἀλλ' εἶων αὐτὸν οὕτως ἔχειν, ὥσπερ αὐτὸς αὐτὸν διέδηκεν.

36 (ρδ'.) Περί μὲν οὖν ἄν ὑπεθέμην, ἱκανῶς εἰρησθαι νομίζω· τὸ γὰρ ἀναμιμνήσκειν καθ' ἕναστος τῶν εἰρημένων οὐ πρέπει τοῖς λόγοις τοῖς τοιοῦτοις· βούλομαι δὲ διαλεχθῆναι περὶ τῶν ἰδία μοι περὶ τὸν e λόγον συμβεβηκότων. ἐγὼ γὰρ ἐνεστησάμην μὲν αὐ- 37 τὸν ἔτη γεγυῶς, ὅσα περ ἐν ἀρχῇ προεῖπον· ἤδη δὲ 289 τῶν ημισέων γεγραμμένων, ἐγγενομένου μοι νοσηματος ῥηθῆναι μὲν οὐκ εὐπρεποῦς, δυναμένου δ' ἀναρεῖν οὐ μόνον τοὺς πρεσβυτέρους ἐν τρισὶν ἢ τέτταρσιν ἡμέραις ἀλλὰ καὶ τῶν ἀκμαζόντων πολλοὺς, τούτῳ διατελῶ τρί' ἔτη μαχόμενος, οὕτω φιλοπόνως ἐκάστην τὴν ἡμέραν διάγων ὥστε τοὺς εἰδότας καὶ τοὺς παρὰ τούτων πυνθανομένους μᾶλλον με θαυμάζειν διὰ τὴν 38 καρτερίαν ταύτην ἢ δι' ἃ πρότερον ἐπηνοῦμην. ἤδη δ' ἀπειρηκότος καὶ διὰ τὴν νόσον καὶ διὰ τὸ γῆρας b τῶν ἐπίσκοποῦντων τινὲς μὲν καὶ πολλάκις ἀνεγνωκότων τὸ μέρος τοῦ λόγου τὸ γεγραμμένον ἐδέοντό μου καὶ συνεβούλευον μὴ καταλιπεῖν αὐτὸν ἡμιτελῆ μῆδ' ἀδιέργαστον ἀλλὰ πονῆσαι μικρὸν χρόνον καὶ 9 προσέχειν τοῖς λοιποῖς τὸν νοῦν, οὐχ ὁμοίως δὲ διελέγοντο περὶ τούτων τοῖς ἀφοσιουμένοις, ἀλλ' ὑπερεπαινοῦντες μὲν τὰ γεγραμμένα, τοιαῦτα δὲ λέγοντες, ἄν c εἰ τινες ἤκουον μῆτε συνήθεις ἡμῖν ὄντες μῆτ' εὐνοίαν μηδεμίαν ἔχοντες, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἄν ὑπέλαβον τοὺς μὲν φενακίζειν, ἐμὲ δὲ διεφθάρθαι καὶ παντά- 10 πασιν εἶναι μωρὸν, εἰ πείσομαι τοῖς λεγομένοις. οὕτω

δ' ἔχων, ἐφ' οἷς εἰπεῖν ἐτόλμησαν, ἐπέισθην, τί γὰρ δεῖ μακρολογεῖν; γενέσθαι πρὸς τῇ τῶν λοιπῶν πραγματεία, γεροντῶς μὲν ἔτη τρία μόνον ἀπολείποντα τῶν ἑκατῶν, οὕτω δὲ διακείμενος, ὡς ἕτερος ἔχων οὐχ ὅπως δ λόγον ἂν γράφειν ἐπεχείρησεν ἄλλ' οὐδ' ἄλλου δεικνύοντος καὶ ποιήσαντος ἠθέλησεν ἀκροατῆς γενέσθαι.

- 271 (ρε'). Τίνος οὖν ἔνεκα ταῦτα διήλθον; οὐ συγγνώμης τυχεῖν ἀξιῶν ὑπὲρ τῶν εἰρημένων, οὐ γὰρ οὕτως οἶμαι διειλέχθαι περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ δηλώσαι βουλόμενος τά τε περὶ ἐμὲ γεγενημένα, καὶ τῶν ἀκροατῶν ἐπαινεῖσαι μὲν τοὺς τόν τε λόγον ἀποδεχομένους τοῦτον καὶ τῶν ἄλλων σπουδαιότερους καὶ φιλοσοφωτέρους εἶναι νομίζοντας τοὺς διδασκαλικούς καὶ τεχνικούς τῶν πρὸς τὰς ἐπιδείξεις καὶ τοὺς ἀγῶνας γεγραμμένων, καὶ τοὺς τῆς ἀληθείας στοχαζομένους τῶν τὰς δόξας τῶν ἀκροωμένων παρακρούεσθαι ζητούντων, καὶ τοὺς ἐπιπλήττοντας τοῖς ἀμαρτανομένοις καὶ νοθετοῦντας τῶν πρὸς ἡδονὴν καὶ χάριν λεγομένων,
- 272 συμβουλευῆσαι δὲ τοῖς τάναντία τούτων γιννώσκουσι πρῶτον μὲν μὴ πιστεύειν ταῖς αὐτῶν γνώμας, μηδὲ νομίζειν ἀληθεῖς εἶναι τὰς κρίσεις τὰς ὑπὸ τῶν ῥαθυμούντων γιννομένας, ἔπειτα μὴ προπετῶς ἀποφαίνεσθαι περὶ ἧν οὐκ ἴσασιν, ἀλλὰ περιμένειν, ἕως ἂν ὁμοιοῆσαι δυνηθῶσι τοῖς τῶν ἐπιδεικνυμένων πολλὴν ἐμπειρίαν ἔχουσιν· τῶν γὰρ οὕτω διοικούντων τὰς αὐτῶν διανοίας οὐκ ἔστιν ὅστις ἂν τοὺς τοιοῦτους ἀνοήτους εἶναι νομίσσειν.

18.

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.

(α΄.) *Εἰ πάντες ἤθελον οἱ παιδεύειν ἐπιχειροῦν- 291*
τες ἀληθῆ λέγειν καὶ μὴ μείζους ποιεῖσθαι τὰς ὑπο-
σχέσεις ὧν ἤμελλον ἐπιτελεῖν, οὐκ ἂν κακῶς ἤκουον
ὑπὸ τῶν ιδιωτῶν· νῦν δ' οἱ τολμῶντες λίαν ἀπερι-
σκέπτως ἀλαξουεύεσθαι πεποιήκασιν ὥστε δοκεῖν
ἄμεινον βουλευέσθαι τοὺς ῥαθυμεῖν αἰρουμένους τῶν
περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατριβόντων. b

(β΄.) *Τίς γὰρ οὐκ ἂν μισήσειεν ἅμα καὶ καταφρο-*
νήσειε πρῶτον μὲν τῶν περὶ τὰς ἐρίδας διατριβόντων,
οἱ προσποιοῦνται μὲν τὴν ἀλήθειαν ζητεῖν, εὐθύς δ' ἐν
ἀρχῇ τῶν ἐπαγγελμάτων ψευδῆ λέγειν ἐπιχειροῦσιν;
 2 *οἶμαι γὰρ ἅπασιν εἶναι φανερόν, ὅτι τὰ μέλλοντα προ-*
γιννώσκειν οὐ τῆς ἡμετέρας φύσεώς ἐστίν, ἀλλὰ τοσοῦ-
τον ἀπέχομεν ταύτης τῆς φρονήσεως, ὥσθ' Ὅμηρος ὁ
μεγίστην ἐπὶ σοφίᾳ δόξαν εἰληφώς καὶ τοὺς θεοὺς πε-
ποιήκειν ἐστίν ὅτε βουλευομένους ὑπὲρ αὐτῶν, οὐ τὴν c
ἐκείνων γνώμην εἰδὼς ἀλλ' ἡμῖν ἐνδειξασθαι βουλόμε-
νος, ὅτι τοῖς ἀνθρώποις ἐν τούτῳ τῶν ἀδυνάτων ἐστίν.

3 (γ΄.) *Οὗτοι τοίνυν εἰς τοῦτο τόλμης ἐληλύθασι, ὥστε*
πειρῶνται πείθειν τοὺς νεωτέρους, ὡς ἦν αὐτοῖς πλη-
σιάζωσιν, ἃ τε πρακτέον ἐστὶν εἰσονται καὶ διὰ ταύτης
τῆς ἐπιστήμης εὐδαίμονες γενήσονται. καὶ τηλικούτων
ἀγαθῶν αὐτοὺς διδασκάλους καὶ κυρίους καταστήσαν-
τες οὐκ αἰσχύνονται τρεῖς ἢ τέτταρας μνας ὑπὲρ τούτων d
 4 *αἰτοῦντες. ἀλλ' εἰ μὲν τι τῶν ἄλλων κτημάτων πολ-*
λοστοῦ μέρους τῆς ἀξίας ἐπώλουν, οὐκ ἂν ἡμφισβή-
τησαν, ὡς οὐκ εὐφρονοῦντες τυγχάνουσι, σύμπασαν
δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν οὕτως ὀλίγου τι-

μῶντες, ὡς νοῦν ἔχοντες διδάσκαλοι τῶν ἄλλων ἀξι-
 οῦσι γίνεσθαι. καὶ λέγουσι μὲν, ὡς οὐδὲν δέονται
 χρημάτων, ἀργυρίδιον καὶ χρυσίδιον τὸν πλοῦτον
 ἀποκαλοῦντες, μικροῦ δὲ κέρδους ὀρεγόμενοι μόνον
 οὐκ ἀθανάτους ὑπισχνοῦνται τοὺς συνόντας ποιήσειν.
 5 ὁ δὲ πάντων καταγελαστότατον, ὅτι παρ' ὧν δεῖ λαβεῖν
 αὐτοὺς, τούτοις μὲν ἀπιστοῦσιν, οἷς μέλλουσι τὴν δι-
 καιοσύνην παραδώσειν, ὧν δ' οὐδεπώποτε διδάσκαλοι
 γεγόνασι, παρὰ τούτοις τὰ παρὰ τῶν μαθητῶν μεσεγ-
 γνοῦνται, πρὸς μὲν τὴν ἀσφάλειαν εὖ βουλευόμενοι,
 6 τῷ δ' ἐπαγγέλματι τὰναντία πράττοντες. τοὺς μὲν γὰρ
 ἄλλο τι παιδεύοντας προσήκει διακριβοῦσθαι περὶ τῶν
 διαφερόντων· οὐδὲν γὰρ κωλύει τοὺς περὶ ἕτερα δει-
 νοὺς γενομένους μὴ χρηστοὺς εἶναι περὶ τὰ συμβολαία·
 τοὺς δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν σωφροσύνην ἐνεργαζομέ-
 νους πῶς οὐκ ἄλογόν ἐστι μὴ τοῖς μαθηταῖς μάλιστα
 πιστεύειν; οὐ γὰρ δη ποῦ περὶ τοὺς ἄλλους ὄντες κα-
 λοὶ κἀγαθοὶ καὶ δίκαιοι περὶ τούτους ἐξαμαρτήσονται,
 7 δι' οὓς τοιοῦτοι γεγόνασιν. (δ'.) Ἐπειδὴν οὖν τῶν
 ἰδιωτῶν τινὲς ἅπαντα ταῦτα συλλογισάμενοι κατίδωσι
 τοὺς τὴν σοφίαν διδάσκοντας καὶ τὴν εὐδαιμονίαν
 παραδιδόντας αὐτοὺς τε πολλῶν δεομένους καὶ τοὺς
 μαθητὰς μικρὸν πραττομένους, καὶ τὰς ἐναντιώσεις
 ἐπὶ μὲν τῶν λόγων τηροῦντας, ἐπὶ δὲ τῶν ἔργων μὴ
 καθορῶντας, ἔτι δὲ περὶ μὲν τῶν μελλόντων εἰδέναι
 8 προσποιουμένους, περὶ δὲ τῶν παρόντων μηδὲν τῶν
 δεόντων μῆτ' εἰπεῖν μῆτε συμβουλευῆσαι δυναμένους,
 ἀλλὰ μᾶλλον ὁμοιοῦντας καὶ κλείω κατορθοῦντας
 τοὺς ταῖς δόξαις χρωμένους ἢ τοὺς τὴν ἐπιστήμην ἔχειν
 ἐπαγγελλομένους, εἰκότως, οἶμαι, καταφρονοῦσι καὶ
 νομίζουσιν ἀδολεσχίαν καὶ μικρολογίαν ἄλλ' οὐ τῆς
 ψυχῆς ἐπιμέλειαν εἶναι τὰς τοιαύτας διατριβάς.

9 (ε΄.) Οὐ μόνον δὲ τούτοις ἀλλὰ καὶ τοῖς τοῦς πολιτικούς λόγους ὑπισχνουμένοις ἄξιον ἐπιτιμῆσαι· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τῆς μὲν ἀληθείας οὐδὲν φροντίζουσιν, ἠγοῦνται δὲ τοῦτ' εἶναι τὴν τέχνην, ἣν ὡς πλείστους τῇ μικρότητι τῶν μισθῶν καὶ τῷ μεγέθει τῶν ἐπαγγελμάτων προσαγάγονται καὶ λαβεῖν τι παρ' αὐτῶν δυνηθῶσιν· οὕτω δ' ἀναισθητῶς αὐτοὶ τε διάκεινται καὶ τοὺς ἄλλους ἔχειν ὑπειλήφασιν, ὥστε χεῖρον γράφοντες τοὺς λόγους ἢ τῶν ἰδιωτῶν τινὲς αὐτοσχεδιάζουσιν, ὅμως ὑπισχνοῦνται τοιοῦτους ῥήτορας τοὺς συνόντας ποιήσειν ὥστε μηδὲν τῶν ἐνότων ἐν τοῖς πράγμασι παραλιπεῖν. καὶ ταύτης τῆς δυνάμεως οὐ- 293
δὲν οὔτε ταῖς ἐμπειρίαις οὔτε τῇ φύσει τῇ τοῦ μαθητοῦ μεταδιδόασιν ἀλλὰ φασιν ὁμοίως τὴν τῶν λόγων ἐπιστήμην ὥσπερ τὴν τῶν γραμμάτων παραδώσειν, ὡς μὲν ἔχει τούτων ἐκάτερον οὐκ ἐξετάσαντες, οἴομενοι δὲ διὰ τὰς ὑπερβολὰς τῶν ἐπαγγελμάτων αὐτοὶ τε θαυμασθήσεσθαι καὶ τὴν παιδεύσειν τὴν τῶν λόγων πλείονος ἀξίαν δόξειν εἶναι, κακῶς εἰδότες, ὅτι μεγάλας ποιούσι τὰς τέχνας οὐχ οἱ τολμῶντες ἀλαζονεύ- b
εσθαι περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οἷτινες ἂν, ὅσον ξενεστιν ἐν ἐκάστη, τοῦτ' ἐξευρεῖν δυνηθῶσιν.

11 (ς΄.) Ἐγὼ δὲ πρὸ πολλῶν μὲν ἂν χρημάτων ἐτιμῶσάμην τηλικούτου δύνασθαι τὴν φιλοσοφίαν, ὅσον οὗτοι λέγουσιν, ἴσως γὰρ οὐκ ἂν ἡμεῖς πλείστον ἀπελείφθημεν, οὐδ' ἂν ἐλάχιστον μέρος ἀπελαύσαμεν αὐτῆς· ἐπειδὴ δ' οὐχ οὕτως ἔχει, βουλοίμην ἂν παύσασθαι τοὺς φλυαροῦντας· ὁρῶ γὰρ οὐ μόνον περὶ τοὺς ἔξαμαρτάνοντας τὰς βλασφημίας γιγνομένης ἀλ- c
λὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας συνδιαβαλλομένους τοὺς περὶ τὴν αὐτὴν διατριβὴν ὄντας.

12 (ξ΄.) Θαυμάζω δ' ὅταν ἴδω τούτους μαθητῶν ἀξι-

- ουμένους, οἱ ποιητικοῦ πράγματος τεταγμένην τέχνην παράδειγμα φέροντες λελήθασι σφᾶς αὐτούς. τίς γὰρ οὐκ οἶδε πλὴν τούτων, ὅτι τὸ μὲν τῶν γραμμάτων ἀκινήτως ἔχει καὶ μένει κατὰ ταύτῃ, ὥστε τοῖς αὐτοῖς αἰεὶ περὶ τῶν αὐτῶν χρώμενοι διατελοῦμεν, τὸ δὲ τῶν λόγων πᾶν τὸ ὑναντίου πέπονθεν· τὸ γὰρ ὑφ' ἑτέρου ῥηθὲν τῷ λέγοντι μετ' ἐκείνου οὐχ ὁμοίως χρήσιμόν ἐστιν, ἀλλ' οὗτος εἶναι δοκεῖ τεχνικώτατος, ὅστις ἂν ἀξίως μὲν λέγη τῶν πραγμάτων, μηδὲν δὲ τῶν αὐτῶν
- 13 τοῖς ἄλλοις εὐρίσκειν δύνηται. μέγιστον δὲ σημεῖον τῆς ἀνομοιότητος αὐτῶν· τοὺς μὲν γὰρ λόγους οὐχ οἷόν τε καλῶς ἔχειν, ἢν μὴ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ προεπιόντως καὶ καινῶς ἔχειν μετάσχωσιν, τοῖς δὲ γράμμασιν οὐδενὸς τούτων προσεδέησεν. ὥσθ' οἱ χρώμενοι τοῖς τοιούτοις παραδείγμασι πολὺ ἂν δικαιότερον ἀποτινοίεν ἢ λαμβάνοιεν ἀργύριον, ὅτι πολλῆς ἐπιμελείας αὐτοὶ θεόμενοι παιδεύειν τοὺς ἄλλους ἐπιχειροῦσιν.
- 14 (ἡ.) Εἰ δὲ δεῖ μὴ μόνον κατηγορεῖν τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ τὴν ἑαυτοῦ δηλῶσαι διάνοιαν, ἡγοῦμαι πάντας ἂν μοι τοὺς εὖ φρονούντας συνειπεῖν, ὅτι πολλοὶ μὲν τῶν φιλοσοφησάντων ἰδιῶται διετέλεσαν ὄντες, ἄλλοι δὲ τινες οὐδενὶ πώποτε συγγενόμενοι τῶν σοφιστῶν καὶ λέγειν καὶ πολιτεύεσθαι δεινοὶ γέγονασιν. αἱ μὲν γὰρ δυνάμεις καὶ τῶν λόγων καὶ τῶν ἄλλων ἔργων ἀπάντων ἐν τοῖς εὐφυέσιν ἐγγίγνονται
- 15 καὶ τοῖς περὶ τὰς ἐμπειρίας γεγυμνασμένοις· ἡ δὲ παιδεύσις τοὺς μὲν τοιούτους τεχνικωτέρους καὶ πρὸς τὸ ζητεῖν εὐπορωτέρους ἐποίησεν· οἷς γὰρ νῦν ἐντυγχάνουσι πλανώμενοι, ταῦτ' ἐξ ἐτοιμοτέρου λαμβάνειν αὐτοὺς ἐδίδαξεν, τοὺς δὲ καταδειστέραν τὴν φύσιν ἔχοντας ἀγωνιστὰς μὲν ἀγαθοὺς ἢ λόγων ποιητὰς οὐκ ἂν ἀποτελέσειεν, αὐτοὺς δ' ἂν αὐτῶν προαγάγοι καὶ

- πρὸς πολλὰ φρονιμωτέρως διακεισθαι ποιήσειεν.
- 16 (θ'.) Βούλομαι δ' ἐπειδὴ περ εἰς τοῦτο προήλ-
 θον, ἔτι σαφέστερον εἰπεῖν περὶ αὐτῶν. φημί γάρ c
 ἐγὼ τῶν μὲν ἰδεῶν, ἐξ ὧν τοὺς λόγους ἅπαντας καὶ
 λέγομεν καὶ συντίθεμεν, λαβεῖν τὴν ἐπιστήμην οὐκ
 εἶναι τῶν πάντων χαλεπῶν, ἣν τις αὐτὸν παραδῶ μὴ
 τοῖς ἡραδίως ὑπισχνουμένοις ἀλλὰ τοῖς εἰδόσι τι περὶ
 αὐτῶν· τὸ δὲ τούτων ἐφ' ἐκάστῳ τῶν πραγμάτων ἄς
 δεῖ προελέσθαι καὶ μίξασθαι πρὸς ἀλλήλας καὶ τάξα-
 σθαι κατὰ τρόπον, ἔτι δὲ τῶν καιρῶν μὴ διαμαρτεῖν
 ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐνθυμήμασι πρεπόντως ὅλον τὸν λόγον d
 καταποικίλαι καὶ τοῖς ὀνόμασιν εὐρύθμως καὶ μουσι-
 κῶς εἰπεῖν, ταῦτα δὲ πολλῆς ἐπιμελείας δεῖσθαι καὶ
 ψυχῆς ἀνδρικῆς καὶ δοξαστικῆς ἔργον εἶναι, καὶ δεῖν
 τὸν μὲν μαθητὴν πρὸς τῷ τὴν φύσιν ἔχειν οἶαν χρῆ,
 τὰ μὲν εἶδη τὰ τῶν λόγων μαθεῖν, περὶ δὲ τὰς χρήσεις
 αὐτῶν γυμνασθῆναι, τὸν δὲ διδάσκαλον τὰ μὲν οὐ-
 τως ἀκριβῶς οἶόν τ' εἶναι διελθεῖν ὥστε μηδὲν τῶν
 διδακτῶν παραλιπεῖν, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν τοιοῦτον e
 17 αὐτὸν παράδειγμα παρασχεῖν ὥστε τοὺς ἐκτυπωθέν-
 τας καὶ μιμήσασθαι δυναμένους εὐθύς ἀνθηρότερον
 καὶ χαριέστερον τῶν ἄλλων φαίνεσθαι λέγοντας. καὶ
 τούτων μὲν ἀπάντων συμπεσόντων τελείως ἔξουσιν
 οἱ φιλοσοφοῦντες· καθ' ὃ δ' ἂν ἔλλειψθῆ τι τῶν εἰ- 295
 ρημένων, ἀνάγκη ταύτῃ χεῖρον διακεισθαι τοὺς πλη-
 σιάζοντας.
- 18 (ι'.) Οἱ μὲν οὖν ἄρτι τῶν σοφιστῶν ἀναφνόμενοι
 καὶ νεωστὶ προσπεπτωκότες ταῖς ἀλαξουεῖαις, εἰ καὶ νῦν
 πλεονάζουσιν, εὐ' οἶδ' ὅτι πάντες ἐπὶ ταύτῃν κατενε-
 χθῆσονται τὴν ὑπόθεσιν. (ια'.) Λοιποὶ δ' ἡμῖν εἰσὶν
 οἱ πρὸ ἡμῶν γενόμενοι καὶ τὰς καλουμένας τέχνας
 γράψαι τυλμήσαντες, οὓς οὐκ ἀφετέον ἀνεπιτιμητοῦς·

οἵτινες ὑπέσχοντο δικάζεσθαι διδάξειν, ἐκλεξάμενοι δὲ
 τὸ δυσχερέστατον τῶν ὀνομάτων, ὃ τῶν φθονούν-
 των ἔργον ἢ λέγειν ἄλλ' οὐ τῶν προεστῶτων τῆς
 20 τοιαύτης παιδείσεως, καὶ ταῦτα τοῦ πράγματος, καθ'
 ὅσον ἐστὶ διδακτὸν, οὐδὲν μᾶλλον πρὸς τοὺς δικανι-
 κοὺς λόγους ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὠφελεῖν
 δυναμένου. τοσοῦτω δὲ χείρους ἐγένοντο τῶν περὶ
 τὰς ἐριδας καλινδουμένων, ὅσον οὗτοι μὲν τοιαῦτα
 λογίδια διεξιόντες, οἷς εἰ τις ἐπὶ τῶν πράξεων ἐμμεί-
 25 νειεν, εὐθύς ἂν ἐν πᾶσιν εἴη κακοῖς, ὅμως ἀρετὴν
 ἐπηγγείλαντο καὶ σωφροσύνην περὶ αὐτῶν, ἐκεῖνοι δ'
 ἐπὶ τοὺς πολιτικούς λόγους παρακαλοῦντες, ἀμελή-
 σαντες τῶν ἄλλων τῶν προσόντων αὐτοῖς ἀγαθῶν,
 πολυπραγμοσύνης καὶ πλεονεξίας ὑπέστησαν εἶναι
 διδάσκαλοι.

21 Καίτοι τοὺς βουλομένους πειθαρχεῖν τοῖς ὑπὶ
 τῆς φιλοσοφίας ταύτης προσταττομένοις πολὺ ἂν θᾶτ
 τον πρὸς ἐπιείκειαν ἢ πρὸς ῥητορείαν ὠφελήσειεν. 1
 καὶ μηδεὶς οἰέσθω με λέγειν, ὡς ἐστὶ δικαιοσύνη δι-
 δακτὸν· ὅλως μὲν γὰρ οὐδεμίαν ἡγοῦμαι τοιαύτην
 εἶναι τέχνην, ἣτις τοῖς κακῶς πεφυκόσιν ἀρετὴν ἂν
 καὶ δικαιοσύνην ἐμποιήσειεν· οὐ μὲν ἀλλὰ συμπαρα-
 κελεύεσασθαι γε καὶ συνασκήσαι μάλιστα ἂν οἶμαι τὴν
 τῶν λόγων τῶν πολιτικῶν ἐπιμέλειαν.

22 (ιβ'.) Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ τὰς μὲν τῶν ἄλλων ὑπο-
 σχέςεις διαλύειν, αὐτὸς δὲ μείζω λέγειν τῶν ἐνόνη-
 25 των, ἐξ ὧν περ αὐτὸς ἐπίεσθην οὕτω ταῦτ' ἔχειν,
 ῥαδίως οἶμαι καὶ τοῖς ἄλλοις φανερόν καταστήσειν.

.....
 Λεῖπει πολλά.

14.

ΠΛΑΤΑΙΚΟΣ.

(α΄.) Εἰδότες ὑμᾶς, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τοῖς 296
 ἀδικουμένοις προθύμως βοηθεῖν εἰδισμένους καὶ τοῖς
 εὐεργέταις μεγίστην χάριν ἀποδιδόντας, ἤκομεν ἰκε- 297
 τεύσοντες μὴ περιδεῖν ἡμᾶς εἰρήνης οὔσης ἀναστά-
 τους ὑπὸ Θηβαίων γεγεννημένους. πολλῶν δ' ἤδη
 πρὸς ὑμᾶς καταφυγόντων καὶ διαπραξαμένων ἅπανθ'
 ὄσων ἐδεήθησαν, ἡγοῦμεθα μάλιστα ὑμῖν προσήκειν
 περὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως ποιήσασθαι πρόνοιαν.
 2 οὔτε γὰρ ἂν ἀδικώτερον οὐδένας ἡμῶν εὔροιτε τηλι-
 καύταις συμφοραῖς περιπεπωκότας, οὔτ' ἐκ πλείονος b
 χρόνου πρὸς τὴν ὑμετέραν πόλιν οἰκειότερον διακει-
 μένους. ἐπὶ δὲ τοιούτων καὶ τοιαύδε δεησόμενοι παρ-
 εσμεν, ἐν οἷς κίνδυνος μὲν οὐδεὶς ἐνεστιν, ἅπαντες
 δ' ἀνθρωποῖ νομοῦσιν ὑμᾶς πειθομένους ὀσιωτάτους
 καὶ δικαιοτάτους εἶναι τῶν Ἑλλήνων.

3 (β΄.) Εἰ μὲν οὖν μὴ Θηβαίους ἐωρῶμεν ἐκ παν-
 τὸς τρόπου παρεσκευασμένους πείθειν ὑμᾶς, ὡς οὐ-
 δὲν εἰς ἡμᾶς ἐξημαρτήκασι, διὰ βραχείων ἂν ἐποιησά-
 μεθα τοὺς λόγους· ἐπειδὴ δ' εἰς τοῦθ' ἤκομεν ἀτυ- c
 χίας ὥστε μὴ μόνον ἡμῖν εἶναι τὸν ἀγῶνα πρὸς
 τούτους ἀλλὰ καὶ τῶν φητόρων πρὸς τοὺς δυνατω-
 τάτους, οὓς ἀπὸ τῶν ἡμετέρων αὐτοῖς οὔτοι παρε-
 σκευάσαντο συνηγόρους, ἀναγκαῖον διὰ μακροτέρων
 δηλῶσαι περὶ αὐτῶν.

4 (γ΄.) Χαλεπὸν μὲν οὖν μηδὲν καταδείστερον εἰ-
 πεῖν ὢν πεπόνθαμεν· ποῖος γὰρ ἂν λόγος ἐξισωθεῖη
 ταῖς ἡμετέραις δυσπραξίαις ἢ τίς ἂν φήτωρ ἰκα-
 νὸς γένοιτο κατηγορῆσαι τῶν Θηβαίους ἡμαρτη-

μένων; ὅμως δὲ πειρατέον οὕτως ὅπως ἂν δυνώμεθα
 5 φανεράν καταστήσαι τὴν τούτων παρανομίαν. πολὺ δὲ
 δὲ μάλιστ' ἀγανακτοῦμεν, ὅτι τοσοῦτου δέομεν τῶν
 ἴσων ἀξιουῖσθαι τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν, ὥστ' εἰρήνης
 οὔσης καὶ συνθηκῶν γεγενημένων οὐχ ὅπως τῆς κοι-
 νῆς ἐλευθερίας μετέχομεν ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίας
 τυχεῖν ἡξιώθημεν.

6 (δ'.) Δεόμεθ' οὖν ὑμῶν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.
 μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι τῶν λεγομένων, ἐνθυμη-
 θέντας, ὅτι πάντων ἂν ἡμῖν ἀλογώτατον εἴη συμβε-
 βηκός, εἰ τοῖς μὲν ἅπαντα τὸν χρόνον δυσμενῶς πρὸς
 τὴν πόλιν ὑμῶν διακειμένοις αἰτιοὶ γεγένησθε τῆς
 ἐλευθερίας, ἡμεῖς δὲ μηδ' ἰκετεύοντες ὑμᾶς τῶν αὐ-
 τῶν τοῖς ἐχθρίστοις τύχοιμεν.

7 (ε'.) Περὶ μὲν οὖν τῶν γεγενημένων οὐκ οἶδ' ὅ
 τι δεῖ μακρολογεῖν· τίς γὰρ οὐκ οἶδεν, ὅτι καὶ τὴν
 χώραν ἡμῶν κατανενέμηνται καὶ τὴν πόλιν κατεσκά-
 φασιν; ἃ δὲ λέγοντες ἐλπίζουσιν ἐξαπατήσειν ὑμᾶς,
 περὶ τούτων πειρασόμεθα διδάσκειν.

8 (ς'.) Ἐνίστε γὰρ ἐπιχειροῦσι λέγειν, ὡς διὰ τοῦτο
 πρὸς ἡμᾶς οὕτω προσηνέχθησαν, ὅτι συντελεῖν αὐ-
 τοῖς οὐκ ἠθέλομεν. ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθε πρῶτον μὲν,
 εἰ δίκαιόν ἐστιν ὑπὲρ τηλικούτων ἐγκλημάτων οὕτως
 ἀνόμους καὶ δεινὰς ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας, ἔπειτ' εἰ
 προσήκειν ὑμῖν δοκεῖ μὴ πεισθεῖσαν τὴν Πλαταιέων
 πόλιν ἀλλὰ βιασθεῖσαν Θηβαίοις συντελεῖν. ἐγὼ μὲν
 γὰρ οὐδένας ἡγοῦμαι τολμηροτέρους εἶναι τούτων,
 οἵτινες τὰς μὲν ἰδίας ἡμῶν ἐκάστων πόλεις ἀφανί-
 ζουσι, τῆς δὲ σφετέρας αὐτῶν πολιτείας οὐδὲν δεο-
 9 μένους κοινωνεῖν ἀναγκάζουσιν. πρὸς δὲ τούτοις
 οὐδ' ὁμολογούμενα φαίνονται διαπραττόμενοι πρὸς
 εε τοὺς ἄλλους καὶ πρὸς ἡμᾶς. ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς,

ἐπειδὴ πείθειν ἡμῶν τὴν πόλιν οὐχ οἴοι τ' ἦσαν, ὥσπερ τοὺς Θεσπιέας καὶ τοὺς Ταναγραίους, συντελεῖν μόνον εἰς τὰς Θήβας ἀναγκάσειν· οὐδὲν γὰρ ἂν τῶν ἀνηκέστων κακῶν ἡμεῖν πεπονθότες. νῦν δὲ φανεροὶ γεγόνασιν οὐ τοῦτο διαπράξασθαι βουλευθέντες ἀλλὰ τῆς χώρας ἡμῶν ἐπιθυμήσαντες. θαυμάζω δὲ, πρὸς τί τῶν γεγενημένων ἀναφέροντες καὶ πῶς ποτὲ τὸ δίκαιον κρίνοντες ταῦτα φήσουσι προστάττειν ἡμῖν. εἰ μὲν γὰρ τὰ πάτρια σκοποῦσιν, οὐ τῶν ἄλλων αὐτοῖς ἀρκτέον ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον Ὀρχομενίοις φόρον οἰστέον· οὕτω γὰρ εἶχε τὸ παλαιόν· εἰ δὲ τὰς συνθηκῆς ἀξιούσιν εἶναι κυρίας, ὅπερ ἐστὶ δίκαιον, πῶς οὐχ ὁμολογήσουσιν ἀδικεῖν καὶ παραβαίνειν αὐτάς; ὁμοίως γὰρ τὰς τε μικρὰς τῶν πόλεων καὶ τὰς μεγάλας αὐτονόμους εἶναι κελεύουσιν.

(ζ.) Οἶμαι δὲ περὶ μὲν τούτων οὐ τολμήσειν αὐτοὺς ἀναισχυρτεῖν, ἐπ' ἐκείνους δὲ τρέψασθαι τὸν λόγον, ὥς μετὰ Λακεδαιμονίων ἐπολεμοῦμεν, καὶ πάσῃ τῇ συμμαχίᾳ διαφθείραντες ἡμᾶς τὰ συμφέροντα πεποιήκασιν. (η.) Ἐγὼ δ' ἠροῦμαι μὲν χρῆναι μηδεμίαν μῆτ' αἰτίαν μῆτε κατηγορίαν μείζον δύνασθαι τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν· οὐ μὲν ἄλλ' εἰ δεῖ τινὰς κακῶς παθεῖν διὰ τὴν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν, οὐκ ἂν Πλαταιεῖς ἐξ ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων προὔκρίθησαν δικαίως· οὐ γὰρ ἐκόντες ἀλλ' ἀναγκασθέντες αὐτοῖς ἐδουλεύομεν. τίς γὰρ ἂν πιστεύσειεν εἰς τοῦθ' ἡμᾶς ἀνοίας ἐλθεῖν ὥστε περὶ πλείονος ποιήσασθαι τοὺς ἑξανδραποδισαμένους ἡμῶν τὴν πατρίδα μᾶλλον ἢ τοὺς τῆς πόλεως τῆς αὐτῶν μεταδόντας; ἀλλὰ γὰρ, οἶμαι, χαλεπὸν ἦν νεωτερίζειν αὐτοὺς μὲν μικρὰν πόλιν οἰκοῦντας, ἐκείνων δ' οὕτω μεγάλην δύναμιν κεκτημένων, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις

- ἄριστον καθεστῶτος καὶ φρουρᾶς ἐνούσης καὶ τηλι-
 14 κούτου στρατεύματος ὄντος Θεσπιᾶσιν, ὑφ' ὧν οὐ
 μόνον ἂν θάπτον ἢ Θηβαίων διεφθάρημεν ἀλλὰ καὶ
 δικαιοτέρον· τούτους μὲν γὰρ εἰρήνης οὔσης οὐ
 προσήκε μνησικακεῖν περὶ τῶν τότε γεγενημένων, c
 ἐκείνοι δ' ἐν τῷ πολέμῳ προδοθέντες εἰκότως ἂν παρ'
 15 ἡμῶν τὴν μεγίστην δίκην ἐλάμβανον. ἡγοῦμαι δ'
 ὑμᾶς οὐκ ἄγνοεῖν, ὅτι πολλοὶ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλή-
 νων τοῖς μὲν σώμασι μετ' ἐκείνων ἀκολουθεῖν ἠναγ-
 κάζοντο, ταῖς δ' εὐνοίαις μεθ' ὑμῶν ἦσαν. οὓς τίνα
 χρῆ προσδοκᾶν γνώμην ἔξειν, ἢν ἀκούσωσιν, ὅτι
 Θηβαῖοι τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων πεπείκασιν, ὡς
 οὐδενός ἐστι φειστέον τῶν ὑπὸ Λακεδαιμονίοις γενο-
 16 μένων; ὁ γὰρ τούτων λόγος οὐδὲν ἄλλ' ἢ τοῦτο φα- d
 νήσεται δυναμένος· οὐ γὰρ ἰδίαν κατηγορίαν ποιού-
 μενοι κατὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας ἀπολωλέκασιν
 αὐτήν, ἀλλ' ἦν ὁμοίως καὶ κατ' ἐκείνων ἔξουσιν εἰ-
 πεῖν. ὑπὲρ ὧν βουλευέσθαι χρῆ καὶ σκοπεῖν, ὅπως
 μὴ τοὺς πρότερον μισοῦντας τὴν ἀρχὴν τὴν Λακε-
 δαιμονίων ἢ τούτων ὕβρις διαλλάξει καὶ ποιήσῃ τὴν
 ἐκείνων συμμαχίαν αὐτῶν νομίζειν εἶναι σωτηρίαν.
 17 (θ') Ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι τὸν πόλεμον ἀνείλεσθε
 τὸν ὑπογυιότατον οὐχ ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας e
 οὐδ' ὑπὲρ τῆς τῶν συμμάχων ἐλευθερίας, ἅπασι γὰρ
 ὑπῆρχεν ὑμῖν, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν παρὰ τοὺς ὄρκους καὶ
 τὰς συνθήκας τῆς αὐτονομίας ἀποστερουμένων. ὃ
 δὴ καὶ πάντων σχετικιώτατον, εἰ τὰς πόλεις, ἃς οὐκ
 ᾤεσθε δεῖν Λακεδαιμονίοις δουλεύειν, ταύτας περι- 30
 ὄψεσθε νῦν ὑπὸ Θηβαίων ἀπολλυμένας, οἷ τοσοῦτου
 18 δέουσι μιμεῖσθαι τὴν πραότητα τὴν ἡμετέραν, ὥσθ'
 ὃ δοκεῖ πάντων δεινότατον εἶναι, δοριαλώτους γενέ-
 σθαι, τοῦτο κρεῖττον ἢν ἡμῖν παθεῖν ὑπὸ ταύτης τῆς

- πόλεως ἢ τούτων τυχεῖν ὁμόρους ὄντας· οἱ μὲν γὰρ ὑφ' ὑμῶν κατὰ κράτος ἀλόντες εὐθύς μὲν ἀρμοστοῦ καὶ δουλείας ἀπηλλάγησαν, νῦν δὲ τοῦ συνεδρίου καὶ τῆς ἐλευθερίας μετέχουσιν· οἱ δὲ τούτων πλησίον οἰκοῦντες οἱ μὲν οὐδὲν ἤττον τῶν ἀργυρωνήτων δουλεύουσι, τοὺς δ' οὐ πρότερον παύσονται πρὶν ἂν οὕτως ὡσπερ ἡμᾶς διαθῶσιν. καὶ Λακεδαιμονίων μὲν κατηγοροῦσιν, ὅτι τὴν Καδμείαν κατέλαβον καὶ φρουρὰς εἰς τὰς πόλεις καθίστασαν, αὐτοὶ δ' οὐ φύλακας εἰσπέμποντες, ἀλλὰ τῶν μὲν τὰ τεῖχη κατασκάπτοντες, τοὺς δ' ἄρδην ἀπολλύοντες οὐδὲν οἴονται δεῖν ποιεῖν, ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἀναισχυντίας ἐληλύθα-
 19 σιν, ὥστε τῆς μὲν αὐτῶν σωτηρίας τοὺς συμμάχους ἅπαντας ἀξιοῦσιν ἐπιμελεῖσθαι, τῆς δὲ τῶν ἄλλων
 20 δουλείας αὐτοὺς κυρίους καθιστᾶσιν. καίτοι τίς οὐκ ἂν μισήσειε τὴν τούτων πλεονεξίαν, οἱ τῶν μὲν ἀσθενεστέρων ἄρχειν ζητοῦσι, τοῖς δὲ κρείττοσιν ἴσον ἔχειν οἴονται δεῖν, καὶ τῇ μὲν ὑμετέρα πόλει τῆς γῆς τῆς ὑπ' Ὀρωπίων δεδομένης φθονοῦσιν, αὐτοὶ δὲ βία τὴν ἀλλοτριὰν χώραν κατανέμονται;
- 31 (ι.) Καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς λέγουσιν, ὡς δ' ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ τῶν συμμάχων ταῦτ' ἔπραξαν. καίτοι χρεὴν αὐτοὺς, ὄντος ἐνθάδε συνεδρίου καὶ τῆς ὑμετέρας πόλεως ἄμεινον βουλευέσθαι δυναμένης ἢ τῆς Θηβαίων, οὐκ ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων ἤκειν ἀπολογησομένους, ἀλλὰ πρὶν ποιῆσαι τι τούτων ἐλθεῖν
 32 ὡς ὑμᾶς βουλευσομένους. νῦν δὲ τὰς μὲν οὐσίας τὰς ἡμετέρας ἰδίᾳ διηρπάκασι, τῆς δὲ διαβολῆς ἅπασι τοῖς συμμάχοις ἤκουσι μεταδώσαντες. ἦν ὑμεῖς, ἦν σω-
 33 φρονῆτε, φυλάξεσθε· πολὺ γὰρ κάλλιον τούτους ἀναγκάσαι μιμησασθαι τὴν ὀσιότητα τὴν ὑμετέραν ἢ τῆς τούτων παρανομίας αὐτοὺς πεισθῆναι μετασχεῖν,

- 23 οἱ μὴδὲν τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις γιννώσκουσιν. οἶμαι
 γὰρ ἅπασιν φανερόν εἶναι, διότι προσήκει τοὺς εὖ
 φρονούντας ἐν μὲν τῷ πολέμῳ σκοπεῖν, ὅπως ἐκ παν-
 τὸς τρόπου πλέον ἔξουσιν τῶν ἐχθρῶν, ἐπειδὴν δ' εἰ-
 ρήνη γένηται, μὴδὲν περὶ πλείονος ποιῆσθαι τῶν ὄφ-
 24 κων καὶ τῶν συνθηκῶν. οὗτοι δὲ τότε μὲν ἐν ἀπάσαις
 ταῖς πρεσβείαις ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονο-
 μίας ἐποιοῦντο τοὺς λόγους· ἐπειδὴ δὲ νομίζουσιν
 αὐτοῖς ἄδειαν γεγενῆσθαι, πάντων τῶν ἄλλων ἀμε-
 λήσαντες ὑπὲρ τῶν ἰδίων κερδῶν καὶ τῆς αὐτῶν βίας
 25 λέγειν τολμῶσι, καὶ φασὶ τὸ Θηβαίους ἔχειν τὴν ἡμε-
 τέραν, τοῦτο συμφέρον εἶναι τοῖς συμμάχοις, κακῶς
 εἰδότες, ὡς οὐδὲν τοῖς παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτοῦ-
 σιν οὐδὲ πώποτε συνῆνεγκεν, ἀλλὰ πολλοὶ δὴ τῆς ἀλ-
 λοτριᾶς ἀδίκως ἐπιθυμήσαντες περὶ τῆς αὐτῶν δι-
 καίως εἰς τοὺς μεγίστους κινδύνους κατέστησαν.
- 26 (ια΄.) Ἄλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γ' ἔξουσιν λέγειν, ὡς
 αὐτοὶ μὲν, μεθ' ὧν ἂν γένωνται, πιστοὶ διατελοῦσιν
 ὄντες, ἡμᾶς δ' ἄξιον φοβεῖσθαι, μὴ κομισάμενοι τὴν
 χώραν πρὸς Λακεδαιμονίους ἀποστῶμεν· εὐρήσετε
 γὰρ ἡμᾶς μὲν δις ἐκπεπολιορκημένους ὑπὲρ τῆς φι-
 λίας τῆς ὑμετέρας, τούτους δὲ πολλάκις εἰς ταύτην
 27 τὴν πόλιν ἐξημαρτηγίας. (ιβ΄.) Καὶ τὰς μὲν παλαιὰς
 προδοσίας πολὺν ἂν ἔργον εἴη λέγειν· γενομένου δὲ
 τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου διὰ τὴν ὕβριν τὴν τούτων,
 καὶ Λακεδαιμονίων μὲν ἐπ' αὐτοὺς στρατευσάντων,
 δι' ὑμᾶς δὲ σωθέντες οὐχ ὅπως τούτων χάριν ἀπέδο-
 σαν, ἀλλ' ἐπειδὴ διελέυσθε τὸν πόλεμον, ἀπολιπόν-
 τες ὑμᾶς εἰς τὴν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν εἰσῆλθον.
- 28 καὶ Χίοι μὲν καὶ Μυτιληναῖοι καὶ Βυζάντιοι συμπαρ-
 εμειναν, οὗτοι δὲ τηλικαύτην πόλιν οἰκοῦντες οὐδὲ
 κοινούς σφᾶς αὐτοὺς παρασχεῖν ἐτόλμησαν ἀλλ' εἰς

τοῦτ' ἀνανδρίας καὶ πονηρίας ἤλθον, ὥστ' ὤμοσαν ἢ μὴν ἀκολουθήσειν μετ' ἐκείνων ἐφ' ὑμᾶς τοὺς διασώσαντας τὴν πόλιν αὐτῶν· ὑπὲρ ὧν δόντες τοῖς θεοῖς δίκην καὶ τῆς Καδμείας καταληφθείσης ἠναγκάσθησαν ἐνθάδε καταφυγεῖν. ὄθεν καὶ μάλιστα ἐπεδείξαντο τὴν αὐτῶν ἀπιστίαν· σωθέντες γὰρ πάλιν διὰ τῆς ὑμετέρας θυνάμεως καὶ κατελθόντες εἰς τὴν αὐτῶν οὐδένα χρόνον ἐνέμειναν ἄλλ' εὐθύς εἰς 302 Λακεδαιμόνα πρέσβεις ἀπέστελλον, ἔτοιμοι δουλεύειν ὄντες καὶ μηδὲν κινεῖν τῶν πρότερον πρὸς αὐτοὺς ὠμολογημένων. καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν; εἰ γὰρ μὴ προσέταττον ἐκεῖνοι τοὺς τε φεύγοντας καταδέχεσθαι καὶ τοὺς ἀντόχειρας ἐξείργειν, οὐδὲν ἂν ἐκώλυεν αὐτοὺς μετὰ τῶν ἡδίκηκόντων ἐφ' ὑμῆς τοὺς εὐεργέτας στρατεύεσθαι.

(17.) Καὶ τοιοῦτοι μὲν νεωστὶ περὶ τὴν πόλιν τήνδε γεγενημένοι, τὸ δὲ παλαιὸν ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος b προδότηι καταστάντες, αὐτοὶ μὲν ὑπὲρ οὕτως ἐκουσίαν καὶ μεγάλων ἀδικημάτων συγγνώμης τυχεῖν ἠξιώθησαν, ἡμῖν δ' ὑπὲρ ὧν ἠναγκάσθημεν, οὐδεμίαν ἔχειν οἴονται δεῖν, ἀλλὰ τολμῶσιν ὄντες Θηβαῖοι λακωνισμόν ἐτέροις ὀνειδίξειν, οὓς πάντες ἴσμεν πλεῖστον χρόνον Λακεδαιμονίοις δεδουλενκότας καὶ προθυμότερον ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἀρχῆς ἢ τῆς αὐτῶν σωτηρίας πεπολεμηκότας. ποίας γὰρ εἰσβολῆς ἀπελείφθησαν τῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν γεγενημένων; ἢ c τίνων οὐκ ἐχθίους ὑμῖν καὶ δυσμενέστεροι διετέλεσαν ὄντες; οὐκ ἐν τῷ Δεκελειῶ πολέμῳ πλειόνων αἰτιοὶ κακῶν ἐγένοντο τῶν ἄλλων τῶν συνεισβαλόντων; οὐ δυστυχησάντων ὑμῶν μόνοι τῶν συμμάχων ἔθεντο τὴν ψῆφον, ὡς χρὴ τὴν τε πόλιν ἐξανδραποδίσασθαι καὶ τὴν χώραν ἀνεῖναι μηλόβοτον ὥσπερ τὸ Κρισαῖον

- 32 πεδίων; ὥστ' εἰ Λακεδαιμόνιοι τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχον Θηβαίοις, οὐδὲν ἂν ἐκώλυε τοὺς ἅπασιν τοῖς Ἕλλησιν αἰτίους τῆς σωτηρίας γενομένους αὐτοὺς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐξανδραποδισθῆναι καὶ ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεσεῖν. καίτοι τίνα τηλικαύτην εὐεργεσίαν ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν, ἣτις ἱκανῆ γενήσεται διαλυῖσαι τὴν ἐχθρὰν τὴν ἐκ τούτων δικαίως ἂν ὑπάρχουσαν πρὸς αὐτούς;
- 33 (ιδ'.) Τούτοις μὲν οὖν οὐδεὶς λόγος ὑπολείπεται τηλικαῦτα τὸ μέγεθος ἐξημαρτηκόσι, τοῖς δὲ συναγορεύειν βουλομένοις ἐκεῖνος μόνος, ὡς νῦν μὲν ἡ Βοιωτία προπολεμῆι τῆς ὑμετέρας χώρας, ἣν δὲ διαλύσθησθε τὴν πρὸς τούτους φιλίαν, ἀσύμφορα τοῖς συμμαχοῖς διαπράξεσθε· μεγάλην γὰρ ἔσσεσθαι τὴν φοπὴν, εἰ μετὰ Λακεδαιμονίων ἢ τούτων γενήσεται πόλις.
- 34 (ιε'.) Ἐγὼ δ' οὔτε τοῖς συμμαχοῖς ἠγοῦμαι λυσιτελεῖν τοὺς ἀσθενεστέρους τοῖς κρείττοσι δουλεύειν, καὶ γὰρ τὸν παρελθόντα χρόνον ὑπὲρ τούτων ἐπολεμήσαμεν, οὔτε Θηβαίους εἰς τοῦτο μανίας ἤξειν ὥστ' ἀποστάντας τῆς συμμαχίας Λακεδαιμονίοις ἐνδώσειν τὴν πόλιν, οὐχ ὡς πιστεύων τοῖς τούτων ἠθεσιν, ἀλλ' οἶδ' ὅτι γινώσκουσιν, ὡς δυοῖν θάτερον ἀναγκαῖον ἐστὶν αὐτοῖς, ἢ μένοντας ἀποθνήσκειν καὶ πάσχειν, οἷά περ ἢ ἐποίησαν, ἢ φεύγοντας ἀπορεῖν καὶ τῶν ἐλπίδων ἀ-
 35 πασῶν ἐστερηθῆναι. πότερα γὰρ τὰ πρὸς τοὺς πολίτας αὐτοῖς ἔχει καλῶς, ὧν τοὺς μὲν ἀποκτείναντες, τοὺς δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐκβαλόντες διηρηκάκασιν τὰς οὐσίας, ἢ τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους Βοιωτοὺς, ὧν οὐκ ἄρχειν μόνον ἀδίκως ἐπιχειροῦσιν, ἀλλὰ τῶν μὲν τὰ τεῖχη κατ-
 36 εσκάφασιν, τῶν δὲ καὶ τὴν χώραν ἀπεστερήκασιν; ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐπὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν οἶόν τ' αὐτοῖς ἐπαυελθεῖν ἐστίν, ἣν οὕτω συνεχῶς φανήσονται προ-

διδόντες. ὥστ' οὐκ ἔστιν ὅπως βουλήσονται πρὸς
 ὑμᾶς ὑπὲρ τῆς ἀλλοτρίας διενεχθέντες τὴν αὐτῶν πό-
 λιν οὕτως εἰῆ καὶ προδήλως ἀποβαλεῖν, ἀλλὰ πολὺ
 κοσμιώτερον διακείσονται πρὸς ἀπάσας τὰς πράξεις,
 καὶ τοσοῦτω πλείω ποιήσονται θεραπείαν ὑμῶν, ὅσα
 37 περ ἂν μᾶλλον περὶ σφῶν αὐτῶν δεδίωσιν. ἐπεδεί-
 ξαντο δ' ὑμῖν, ὡς χρὴ τῇ φύσει χρῆσθαι τῇ τούτων,
 ἐξ ἧν ἐπραξαν περὶ Ὁρωπὸν· ὅτε μὲν γὰρ ἐξουσίαν δ
 ἤλπισαν αὐτοῖς ἐσεσθαι ποιεῖν, ὅ τι ἂν βουλευθῶσιν,
 οἷχ' ὡς συμμαχοῖς ὑμῖν προσηνέχθησαν, ἀλλ' ἄπερ
 ἂν εἰς τοὺς πολεμιωτάτους ἐξαμαρτεῖν ἐτόλμησαν·
 ἐπειδὴ δ' ἐκσπόνδους αὐτοὺς ἀντὶ τούτων ἐψηφίσασθε
 ποιῆσαι, καυσάμενοι τῶν φρονημάτων ἤλθον ὡς
 ὑμᾶς, ταπεινότερον διατεθέντες ἢ νῦν ἡμεῖς τυγχά-
 38 νομεν ἔχοντες. ὥστ' ἦν τινες ὑμᾶς ἐκφοβῶσι τῶν ῥη- e
 τῶρων, ὡς κίνδυνός ἐστι, μὴ μεταβάλονται καὶ γέ-
 νωνται μετὰ τῶν πολεμίων, οὐ χρὴ πιστεύειν τοι-
 αῦται γὰρ αὐτοὺς ἀνάγκαι κατελήφασιν, ὥστε πολὺ
 ἂν θάττον τὴν ὑμετέραν ἀρχὴν ἢ τὴν Λακεδαιμονίων
 συμμαχίαν ἵπομείνεια.

39 (ιζ.) Εἰ δ' οὖν καὶ τάναντία μέλλοιεν ἅπαντα 304
 πράξειν, οὐδ' οὕτως ἡγοῦμαι προσήκειν ὑμῖν τῆς
 Θηβαίων πόλεως πλείω ποιήσασθαι λόγον ἢ τῶν ὄρ-
 κων καὶ τῶν συνθηκῶν, ἐνθυμουμένους πρῶτον μὲν,
 ὡς οὐ τοὺς κινδύνους ἀλλὰ τὰς ἀδοξίας καὶ τὰς αἰ-
 σχύνας φοβεῖσθαι πάτριον ὑμῖν ἔστιν, ἐπειδ' ὅτι συμ-
 βαίνει κρατεῖν ἐν τοῖς πολέμοις οὐ τοὺς βία τὰς πό-
 λεις καταστρεφομένους ἀλλὰ τοὺς ὀσιώτερον καὶ
 40 πρῶτερον τὴν Ἑλλάδα διοικοῦντας. (ιζ.) Καὶ ταῦτ' b
 ἐπὶ πλείονων μὲν ἂν τις παραδειγμάτων ἔχοι διελ-
 θεῖν· τὰ δ' οὖν ἐφ' ἡμῶν γενόμενα τίς οὐκ οἶδεν,
 ὅτι Λακεδαιμόνιοι τὴν δύναμιν τὴν ὑμετέραν ἀνυ-

πόστατον δοκοῦσαν εἶναι κατέλυσαν, μικρὰς μὲν αφορμὰς εἰς τὸν πόλεμον τὸν κατὰ θάλατταν τὸ πρῶτον ἔχοντες, διὰ δὲ τὴν δόξαν ταύτην προσαγόμενοι τοὺς Ἕλληνας, καὶ πάλιν ὑμεῖς τὴν ἀρχὴν ἀφείλεσθε τὴν ἐκείνων, ἔξ ἀτειχίστου μὲν τῆς πόλεως ὀρηθέντες καὶ κακῶς πραττούσης, τὸ δὲ δίκαιον ἔχοντες σύμμα-

41 χον; καὶ τούτων ὡς οὐ βασιλεὺς αἴτιος ἦν ὁ τελευταῖος χρόνος σαφῶς ἐπέδειξεν· ἔξω γὰρ αὐτοῦ τῶν πραγμάτων γεγενημένου, καὶ τῶν μὲν ὑμετέρων ἀνελπίστως ἔχόντων, Λακεδαιμονίοις δὲ σχεδὸν ἀπασῶν τῶν πόλεων δουλευουσῶν, ὅμως αὐτῶν τοσοῦτον περιεγένεσθε πολεμοῦντες ὥστ' ἐκείνους ἀγαπητῶς ἰδεῖν τὴν εἰρήνην γενομένην.

42 (ιη.) Μηδεὶς οὖν ὑμῶν ὀρρωδεῖτω μετὰ τοῦ δικαίου ποιούμενος τοὺς κινδύνους, μηδ' οἰεσθῶ συμμάχων ἀπορήσειν, ἂν τοῖς ἀδικουμένοις ἐθέλητε βοηθεῖν ἀλλὰ μὴ Θηβαίοις μόνοις· οἷς νῦν τάναντία ψηφισάμενοι πολλοὺς ἐπιθυμεῖν ποιήσετε τῆς ὑμετέρας φίλας. ἦν γὰρ ἐνδείξεσθ' ὡς ὁμοίως ἅπασιν

43 ὑπὲρ τῶν συνθηκῶν παρεσκεύασθε πολεμεῖν, τίνες εἰς τοῦτ' ἀνοίας ἤξουσιν ὥστε μετὰ τῶν καταδουλουμένων εἶναι μᾶλλον ἢ μεθ' ὑμῶν τῶν ὑπὲρ τῆς αὐ-

44 τῶν ἐλευθερίας ἀγωνιζομένων; εἰ δὲ μὴ, τί λέγοντες, ἦν πάλιν γένηται πόλεμος, ἀξιῶσθε προσάγεσθαι τοὺς Ἕλληνας, εἰ τὴν αὐτονομίαν προταίνοντες ἐνδώσετε κορθεῖν Θηβαίοις, ἦντιν' ἂν βούλονται τῶν πό-

44 λεων; πῶς δ' οὐ τάναντία φανήσεσθε πράττοντες ὑμῖν αὐτοῖς, εἰ Θηβαίους μὲν μὴ διακωλύσετε παραβαίνοντας τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας, πρὸς δὲ Λακεδαιμονίους ὑπὲρ τῶν αὐτῶν τούτων προσποιήσεσθε πολεμεῖν; καὶ τῶν μὲν κτημάτων τῶν ὑμετέρων αὐτῶν ἀπέστητε, βουλόμενοι τὴν συμμαχίαν ὡς

μεγίστην ποιῆσαι, τούτους δὲ τὴν ἀλλοτρίαν ἔχειν
 εἴσετε καὶ τοιαῦτα ποιεῖν, ἐξ ὧν ἅπαντες χείρους **b**
 εἶναι νομιοῦσιν ὑμᾶς; ὃ δὲ πάντων δεινότατον, εἰ
 τοῖς μὲν συνεχῶς μετὰ Λακεδαιμονίων γεγενημένοις
 δεδογμένον ὑμῖν ἐστὶ βοηθεῖν, ἣν τι παράσπουδον αὐ-
 τοῖς ἐκείνοι προστάττωσιν, ἡμᾶς δ' οἷ τὸν μὲν πλεῖ-
 στον χρόνον μεθ' ὑμῶν ὄντες διατετελέκαμεν, τὸν δὲ
 τελευταίου μόνον πόλεμον ὑπὸ Λακεδαιμονίοις ἤναγ-
 κάσθημεν γενέσθαι, διὰ ταύτην τὴν πρόφασιν ἀθλιώ-
 τατα πάντων ἀνθρώπων περιόψεσθε διακειμένους. **c**
 46 (ιδ΄.) Τίνας γὰρ ἂν ἡμῶν εὖροι τις δυστυχεστέρους, οἷ
 τινες καὶ πόλεως καὶ χώρας καὶ χρημάτων ἐν μιᾷ στερη-
 θέντες ἡμέρα, πάντων τῶν ἀναγκαίων ὁμοίως ἐνδεεῖς
 ὄντες ἀλῆται καὶ πτωχοὶ καθέσταμεν, ἀποροῦντες,
 ὅποι τραπώμεθα, καὶ πάσας δυσχεραίνοντες τὰς οἰκή-
 σεις· ἦν τε γὰρ δυστυχοῦντας καταλάβωμεν, ἀλγοῦ-
 μεν ἀναγκαζόμενοι πρὸς τοῖς οἰκειοῖς κακοῖς καὶ τῶν **d**
 47 ἀλλοτρίων κοινωνεῖν· ἦν θ' ὡς εὖ πράττοντας ἔλθω-
 μεν, ἐτι χαλεπώτερον ἔχομεν, οὐ ταῖς ἐκείνων φθο-
 νοῦντες εὐπορίαις ἀλλὰ μᾶλλον ἐν τοῖς τῶν πέλας
 ἀγαθοῖς τὰς ἡμετέρας αὐτῶν συμφορὰς καθορῶντες,
 ἐφ' αἷς ἡμεῖς οὐδεμίαν ἡμέραν ἀδακρυτὴ διάγομεν
 ἀλλὰ πενθοῦντες τὴν πατρίδα καὶ θρηνοῦντες τὴν
 μεταβολὴν τὴν γεγενημένην ἅπαντα τὸν χρόνον δια-
 48 τελοῦμεν. τίνα γὰρ ἡμᾶς οἴεσθε γνώμην ἔχειν ὄρων- **e**
 τας καὶ τοὺς γονέας αὐτῶν ἀναξίως γηροτροφουμένους
 καὶ τοὺς παῖδας οὐκ ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν αἷς ἐποησάμεθα
 παιδευομένους, ἀλλὰ πολλοὺς μὲν μικρῶν ἕνεκα συμ-
 βολαίων δουλεύοντας, ἄλλους δ' ἐπὶ θητείαν ἰόντας,
 τοὺς δ' ὅπως ἕκαστοι δύνανται τὸ καθ' ἡμέραν πο- **306**
 ριζομένους, ἀπρεπῶς καὶ τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις
 καὶ ταῖς αὐτῶν ἡλικίαις καὶ τοῖς φρονήμασι τοῖς ἡμε-

49 τέροις; ὁ δὲ πάντων ἄλγιστον, ὅταν τις ἰδῆ χωριζο-
 μένους ἀπ' ἀλλήλων μὴ μόνον πολίτας ἀπὸ πολιτῶν
 ἀλλὰ καὶ γυναῖκας ἀπ' ἀνδρῶν καὶ θυγατέρας ἀπὸ
 μητέρων καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν διαλυομένην, ὃ
 πολλοῖς τῶν ἡμετέρων [πολιτῶν] διὰ τὴν ἀπορίαν
 συμβέβηκεν· ὁ γὰρ κοινὸς βίος ἀπολωλὼς ἰδίας τὰς ^b
 50 ἐλπίδας ἕκαστον ἡμῶν ἔχειν πεποιήκεν. οἶμαι δ'
 ὑμᾶς οὐδὲ τὰς ἄλλας αἰσχύναις ἀγνοεῖν τὰς διὰ πε-
 νίαν καὶ φυγὴν γιγνομένας, ἃς ἡμεῖς τῇ μὲν διανοίᾳ
 χαλεπώτερον τῶν ἄλλων φέρομεν, τῷ δὲ λόγῳ παρα-
 λείπομεν, αἰσχυρόμενοι λίαν ἀκριβῶς τὰς ἡμετέρας
 αὐτῶν ἀτυχίας ἐξετάζειν.

51 (κ'.) Ὡν αὐτοὺς ὑμᾶς ἀξιοῦμεν ἐνθυμουμένους
 ἐπιμέλειάν τινα ποιήσασθαι περὶ ἡμῶν. καὶ γὰρ οὐδ' ^c
 ἀλλότριον τυγχάνομεν ὑμῖν ὄντες, ἀλλὰ ταῖς μὲν εὐ-
 νοίαις ἅπαντες οἰκείοι, τῇ δὲ συγγενείᾳ τὸ πλῆθος
 ἡμῶν· διὰ γὰρ τὰς ἐπιγαμίας τὰς δοθείσας ἐκ πολι-
 τίδων ὑμετέρων γεγόναμεν· ὥστ' οὐχ οἷόν θ' ὑμῖν
 52 ἀμελήσαι, περὶ ὧν ἐληλύθαμεν δεησόμενοι. καὶ γὰρ
 ἂν πάντων εἰη δεινότατον, εἰ πρότερον μὲν ἡμῖν μετέ-
 δοτε τῆς πατρίδος τῆς ὑμετέρας αὐτῶν, νῦν δὲ μηδὲ
 τὴν ἡμετέραν ἀποδοῦναι δόξειεν ὑμῖν. ἔπειτ' οὐδ'
 εἰκὸς ἓνα μὲν ἕκαστον ἐλλείσθαι τῶν παρὰ τὸ δίκαιον ^d
 δυστυχοῦντων, ὅλην δὲ πόλιν οὕτως ἀνόμως διε-
 φθαρμένην μηδὲ κατὰ μικρὸν οἴκτου δυνηθῆναι τυ-
 χεῖν, ἄλλως τε καὶ παρ' ὑμᾶς καταφυγοῦσαν, οἷς οὐδὲ
 τὸ πρότερον αἰσχυρῶς οὐδ' ἀκλεῶς ἀπέβη τοὺς ἰκέτας
 53 ἐλεήσασι. (κα'.) Ἐλθόντων γὰρ Ἀργείων ὡς τοὺς
 προγόνους ὑμῶν καὶ δεηθέντων ἀνελέσθαι τοὺς ὑπὸ
 τῇ Καδμείᾳ τελευτήσαντας, πεισθέντες ὑπ' ἐκείνων
 καὶ Θεβαίους ἀναγκάσαντες βουλεύσασθαι νομιμώ- ^e
 τερον οὐ μόνον αὐτοὶ κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς εὐ-

δοκίμησαν, ἀλλὰ καὶ τῇ πόλει δόξαν ἀέμνηστον εἰς
 ἅπαντα τὸν χρόνον κατέλιπον, ἧς οὐκ ἄξιον προδότας
 γενέσθαι. καὶ γὰρ αἰσχρὸν φιλοτιμείσθαι μὲν ἐπὶ τοῖς 307
 τῶν προγόνων ἔργοις, φαίνεσθαι δ' ἐκείνοις τάναν-
 54 τία περὶ τῶν ἱκετῶν πράττοντας. (κβ'.) Καίτοι πολὺ
 περὶ μειζόνων καὶ δικαιότερων ἤκομεν ποιησόμενοι
 τὰς δεήσεις· οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν ἀλλοτρίαν στρατεύ-
 σαντες ἰκέτενον ὑμᾶς, ἡμεῖς δὲ τὴν ἡμετέραν αὐτῶν
 ἀπολωλεκότες, κάκεινοι μὲν παρεκάλουν ἐπὶ τὴν τῶν
 νεκρῶν ἀναίρεσιν, ἡμεῖς δ' ἐπὶ τὴν τῶν λοιπῶν σωτη-
 55 ρίαν. ἔστι δ' οὐκ ἴσον κακὸν οὐδ' ὅμοιον τοὺς τε- b
 θνεῶτας ταφῆς εἰργεσθαι καὶ τοὺς ζῶντας πατρίδος
 ἀποστερεῖσθαι καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ἀπάντων,
 ἀλλὰ τὸ μὲν δεινότερον τοῖς κωλύουσιν ἢ τοῖς ἀτυ-
 χουῖσι, τὸ δὲ μηδεμίαν ἔχοντα καταφυγὴν ἀλλ' ἀπο-
 λιν γενόμενον καθ' ἐκάστην τὴν ἡμέραν κακοπαθεῖν
 καὶ τοὺς αὐτοῦ περιορᾶν μὴ δυνάμενον ἐπαρκεῖν, τί
 δεῖ λέγειν, ὅσον τὰς ἄλλας συμφορὰς ὑπερβέβληκεν;
 56 (κγ'.) Ἐπεὶ ὦν ἅπαντας ὑμᾶς ἰκετεύομεν ἀπο-
 δοῦναι τὴν χώραν ἡμῖν καὶ τὴν πόλιν, τοὺς μὲν πρε- c
 σβυτέρους ὑπομιμνήσκοντες, ὡς οἰκτρὸν τοὺς τηλικού-
 τους ὀρᾶσθαι δυστυχοῦντας καὶ τῶν καθ' ἡμέραν
 ἀποροῦντας, τοὺς δὲ νεωτέρους ἀντιβολουῦντες καὶ
 θεόμενοι βοηθῆσαι τοῖς ἡλικιωταῖς καὶ μὴ περιθεῖν
 57 ἐτι κλείω κακὰ τῶν εἰρημένων παθόντας ὀφείλετε δὲ
 μόνοι τῶν Ἑλλήνων τοῦτον τὸν ἔρανον, ἀναστάτοις
 ἡμῖν γεγενημένοις ἐπαμῦναι. καὶ γὰρ τοὺς ἡμετέρους
 προγόνους φασὶν ἐκλιπόντων τῶν ὑμετέρων πατέρων d
 ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ ταύτην τὴν χώραν μόνοις
 τῶν ἔξω Πελοποννήσου κοινωνοῦς ἐκείνοις τῶν κιν-
 δύνων γενομένους συνανασῶσαι τὴν πόλιν αὐτοῖς·
 ὥστε δικαίως ἂν τὴν αὐτὴν εὐεργεσίαν ἀπολάβοιμεν,

- ἦν περ αὐτοὶ τυγχάνομεν εἰς ὑμᾶς ὑπάρξαντες. (κδ'.)
- 58 Εἰ δ' οὖν καὶ μηδὲν ὑμῖν τῶν σωμάτων τῶν ἡμετέ-
ρων δέδοκται φροντίζειν, ἀλλὰ τὴν γε χώραν οὐ πρὸς
ὑμῶν ἐστὶν ἀνέχεσθαι πεπορθημένην, ἐν ἧ μάλιστα
σημεῖα τῆς ἀρετῆς τῆς ὑμετέρας καὶ τῶν ἄλλων τῶν
- 59 συναγωνισαμένων καταλείπεται· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα
τρόπαια πόλει πρὸς πόλιν γέγουεν, ἐκεῖνα δ' ὑπὲρ
ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος πρὸς ὅλην τὴν ἐκ τῆς Ἀσίας δύ-
ναμιν ἔστηκεν. ἃ Θηβαῖοι μὲν εἰκότως ἀφανίζουσι,
τὰ γὰρ μνημεῖα τῶν τότε γενομένων αἰσχύνῃ τούτοις
ἐστὶν, ὑμῖν δὲ προσήκει διασώζειν· ἐξ ἐκείνων γὰρ
- 60 τῶν ἔργων ἡγεμόνες κατέστητε τῶν Ἑλλήνων. ἄξιον
δὲ καὶ τῶν θεῶν καὶ τῶν ἡρώων μνησθῆναι τῶν ἐκεί-
νου τὸν τόπον κατεχόντων καὶ μὴ περιορᾶν τὰς τι-
μὰς αὐτῶν καταλυομένας, οἷς ὑμεῖς καλλιερησάμενοι
τοιούτου ὑπέστητε κίνδυνον, ὃς καὶ τούτους καὶ τοὺς
ἄλλους ἅπαντας Ἑλληνας ἠλευθέρωσεν. χρὴ δὲ καὶ
τῶν προγόνων ποιήσασθαι τινα πρόνοιαν καὶ μὴ
παραμελῆσαι μηδὲ τῆς περὶ ἐκείνους εὐσεβείας, οἷ
- 61 πῶς ἂν διατεθείεν, εἰ τις ἄρα τοῖς ἐκεῖ φρόνησις ἐστὶ
περὶ τῶν ἐνθάδε γιγνομένων, εἰ κυρίων ὑμῶν ὄντων
αἰσθόιντο τοὺς μὲν δουλεύειν τοῖς βαρβάροις ἀξιώ-
σαντας δεσπότας τῶν ἄλλων καθισταμένους, ἡμᾶς δὲ
τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας συναγωνισαμένους μόνους
τῶν Ἑλλήνων ἀναστάτους γεγενημένους, καὶ τοὺς μὲν
τῶν συγκινδυνευσάντων τάφους μὴ τυγχάνοντας τῶν
νομιζομένων σπάνει τῶν ἐποιούντων, Θηβαίους δὲ
τοὺς τὰναντία παραταξαμένους κρατοῦντας τῆς χώ-
- 62 ρας ἐκείνης; ἐνθυμείσθε δ' ὅτι Λακεδαιμονίων με-
γίστην ἐποιείσθε κατηγορίαν, ὅτι Θηβαίοις χαριζόμε-
νοι τοῖς τῶν Ἑλλήνων προδόταις ἡμᾶς τοὺς εὐεργέτας
διέφθειραν. μὴ τοίνυν ἐάσητε ταύτας τὰς βλασφημίας

περὶ τὴν ὑμετέραν γενέσθαι πόλιν, μηδὲ τὴν ὕβριν δ
τὴν τούτων ἀντὶ τῆς παρουσίας ἔλθουθε δόξης.

63 (κέ.) Πολλῶν δ' ὄντων εἰπεῖν, ἐξ ὧν ἂν τις ὑμᾶς
ἐπαγάγοι μᾶλλον φροντίσαι τῆς ἡμετέρας σωτηρίας,
οὐ δύναμαι πάντα περιλαβεῖν, ἀλλ' αὐτοὺς χρὴ καὶ
τὰ παραλελειμμένα συνιδόντας καὶ μνησθέντας μά-
λιστα μὲν τῶν ὄρκων καὶ τῶν συνθηκῶν, ἔπειτα δὲ
καὶ τῆς ἡμετέρας εὐνοίας καὶ τῆς τούτων ἐχθρας, ψη-
φίσασθαι τι περὶ ἡμῶν δίκαιον. e

15.

ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΣΕΩΣ.

(α΄.) Εἰ μὲν ὅμοιος ἦν ὁ λόγος ὁ μέλλων ἀνα- 310
γνωσθήσεσθαι τοῖς ἢ πρὸς τοὺς ἀγῶνας ἢ πρὸς τὰς
ἐπιδείξεις γιγνομένοις, οὐδὲν ἂν οἶμαι προδιαλεχθῆ-
ναι περὶ αὐτοῦ· νῦν δὲ διὰ τὴν καινότητα καὶ τὴν
διαφορὰν ἀναγκαῖόν ἐστι προειπεῖν τὰς αἰτίας, δι'
ἃς οὕτως ἀνόμοιον αὐτὸν ὄντα τοῖς ἄλλοις γράφειν
προειλόμην· μὴ γὰρ τούτων δηλωθεισῶν πολλοῖς ἂν b
2 λίσως ἄτοπος εἶναι δόξειεν. (β΄.) Ἐγὼ γὰρ εἰδὼς
ἐνόους τῶν σοφιστῶν βλασφημοῦντας περὶ τῆς ἐμῆς
διατριβῆς καὶ λέγοντας, ὡς ἐστι περὶ δικογραφίαν, καὶ
παραπλήσιον ποιοῦντας, ὥσπερ ἂν εἴ τις Φειδίαν τὸν
τὸ τῆς Ἀθηναῶς ἔθος ἐργασάμενον τολμῶν καλεῖν κο-
ροπλάθον, ἢ Ζεῦξιν καὶ Παρράσιον τὴν αὐτὴν ἔχειν
φαίη τέχνην τοῖς τὰ πινάκια γράφουσιν, ὅμως οὐδὲ
πώποτε τὴν μικρολογίαν ταύτην ἡμυνάμην αὐτῶν,
3 ἠγνούμενος τὰς μὲν ἐκείνων φλυαρίας οὐδεμίαν δύ- c
ναμιν ἔχειν, αὐτὸς δὲ πᾶσι τοῦτο πεποιηκέναι φανε-

ρὸν, ὅτι προήρημαι καὶ λέγειν καὶ γράφειν οὐ περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων ἀλλ' ὑπὲρ τηλικούτων τὸ μέγεθος καὶ τοιούτων πραγμάτων, ὑπὲρ ὧν οὐδεὶς ἂν ἄλλος ἐπιχειρήσειε πλὴν τῶν ἐμοὶ πεπλησιακότων ἢ τῶν τούτους μιμείσθαι βουλομένων.

4 Μέχρι μὲν οὖν πόρρω τῆς ἡλικίας ᾤμην καὶ διὰ τὴν προαίρεσιν ταύτην καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἀπραγμοσύνην ἐπιεικῶς ἔχειν πρὸς ἅπαντας τοὺς ἰδιώτας· ἤδη δ' ὑπογυῖόν μοι τῆς τοῦ βίου τελευτῆς οὔσης, ἀντιδόσεως γενομένης περὶ τριηραρχίας καὶ περὶ ταύτης ἀγῶνος, ἔγνωα καὶ τούτων τινὰς οὐχ οὕτω πρὸς 5 με διακειμένους, ὥσπερ ἤλπιζον. ἀλλὰ τοὺς μὲν πολὺ διεψευσμένους τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ ῥέπουτας ἐπὶ τὸ πείθεσθαι τοῖς ἀνεπιτηδεῖόν τι λέγουσι, τοὺς δὲ σαφῶς μὲν εἰδότας, περὶ ἃ τυγχάνω διατρέβων, φθονοῦντας δὲ καὶ ταῦτόν πεπονθότας τοῖς σοφισταῖς καὶ χαίροντας ἐπὶ τοῖς ψευδῇ περὶ μου δόξαι 6 ξαν ἔχουσιν. ἐδήλωσαν δ' οὕτω διακειμένοι· τοῦ γὰρ ἀντιδίκου, περὶ μὲν ὧν ἡ κρίσις ἦν, οὐδὲν λέγοντος β δίκαιον, διαβάλλοντος δὲ τὴν τῶν λόγων τῶν ἐμῶν δύναμιν καὶ καταλαξουενομένου περὶ τε τοῦ πλούτου καὶ τοῦ πλήθους τῶν μαθητῶν, ἔγνωσα ἐμὴν εἶναι τὴν λειτουργίαν. τὴν μὲν οὖν δαπάνην οὕτως ἡνέγκαμεν, ὥσπερ προσήκει τοὺς μήτε λίαν ὑπὸ τῶν τοιούτων ἐκταραττομένους μήτε παντάπασιν ἀσώτως 7 μὴδ' ὀλιγῶρος πρὸς χρήματα διακειμένους.

6 (γ'.) Ἡισθημένος δ' ὥσπερ εἶπον, πλείους ὄντας ἂν ᾤμην τοὺς οὐκ ὀρθῶς περὶ μου γινώσκοντας, ἐνεθυμούμην, πῶς ἂν δηλώσαιμι καὶ τούτοις καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις καὶ τὸν τρόπον, ὃν ἔχω, καὶ τὸν βίον, ὃν ζῶ, καὶ τὴν παιδείαν, περὶ ἣν διατρέβω, καὶ μὴ περιίδοιμι περὶ τῶν τοιούτων ἄκριτον ἑμαυτὸν ὄντα,

μηδ' ἐπὶ τοῖς βλασφημεῖν εἰδισμένοις ὡσπερ νῦν γε-
 7 νόμενον· σκοπούμενος οὖν εὗρισκον οὐδαμῶς ἂν
 ἄλλως τοῦτο διαπραξόμενος, πλὴν εἰ γραφείη λόγος d
 ὡσπερ εἰκῶν τῆς ἐμῆς διανοίας καὶ τῶν ἄλλων τῶν
 βεβιωμένων· διὰ τούτου γὰρ ἤλπιζον καὶ τὰ περὶ ἐμὲ
 μάλιστα γνωσθήσεσθαι καὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον μνη-
 8 μεῖόν μου καταλειφθήσεσθαι πολὺ κάλλιον τῶν χαλ-
 κῶν ἀναθημάτων. (δ.) Εἰ μὲν οὖν ἐπαινεῖν ἐμαν-
 τὸν ἐπιχειροῖην, ἐώρων οὔτε περιλαβεῖν ἅπαντα, περὶ
 ὧν διελθεῖν προηρούμην, οἷός τε γενησόμενος, οὔτ'
 ἐπιχαρίτως οὐδ' ἀνεπιφθόνως εἰπεῖν περὶ αὐτῶν du-
 νησόμενος· εἰ δ' ὑποθείμην ἀγῶνα μὲν καὶ κίνδυνόν
 τινα περὶ ἐμὲ γιγνόμενον, συκοφάντην δ' ὄντα τὸν γε-
 γραμμένον καὶ πράγματά μοι παρέχοντα, κάκεινον
 μὲν ταῖς διαβολαῖς χρώμενον ταῖς ἐπὶ τῆς ἀντιδύσεως
 φηθείσαις, ἐμαντὸν δ' ἐν ἀπολογίας σχήματι τοὺς λό-
 γους ποιούμενον, οὕτως ἂν ἐκγενέσθαι μοι μάλιστα 312
 διαλεχθῆναι περὶ ἀπάντων ὧν τυγχάνω βουλούμενος.

9 (ε.) Ταῦτα δὲ διανοηθεῖς ἔγραφον τὸν λόγον
 τοῦτον, οὐκ ἀκμάζων ἀλλ' ἔτη γεγονώς δύο καὶ ὀγδο-
 ῆκοντα. διόπερ χρῆ συγγνώμην ἔχειν, ἣν μαλακώτε-
 ρος ὧν φανῆται τῶν παρ' ἐμοῦ πρότερον ἐκδεδομέ-
 νων. καὶ γὰρ οὐδὲ θάδιος ἦν οὐδ' ἀπλοῦς ἀλλὰ πολ-
 10 λὴν ἔχων πραγματεῖαν. ἔστι γὰρ τῶν γεγραμμένων
 ἔνια μὲν ἐν δικαστηρίῳ πρέποντα φηθῆναι, τὰ δὲ
 πρὸς μὲν τοὺς τοιοῦτους ἀγῶνας οὐχ ἀρμόττοντα, b
 περὶ δὲ φιλοσοφίας πεπαρησιασμένα καὶ δεδηλωκότα
 τὴν δύναμιν αὐτῆς· ἔστι δέ τι καὶ τοιοῦτον, ὃ τῶν
 νεωτέρων τοῖς ἐπὶ τὰ μαθήματα καὶ τὴν παιδείαν
 ὀρμῶσιν ἀκούσασιν ἂν συνενέγκοι, πολλὰ δὲ καὶ τῶν
 ὑπ' ἐμοῦ πάλαι γεγραμμένων ἐγκαταμεμιγμένα τοῖς
 νῦν λεγομένοις οὐκ ἀλόγως οὐδ' ἀκαίρως ἀλλὰ προσ-

- 11 ηκόντως τοῖς ὑποκειμένοις. τοσοῦτον οὖν μῆκος λό-
 γου συνιδεῖν καὶ τοσαύτας ἰδέας καὶ τοσοῦτον ἀλλή-
 λων ἀφεστῶσας συναρμόσαι καὶ συναγαγεῖν καὶ τὰς
 ἐπιφερομένας οἰκειῶσαι ταῖς προειρημέναις καὶ πασας
 ποιῆσαι σφίσιν αὐταῖς ὁμολογουμένας οὐ πάνυ μι-
 κρὸν ἦν ἔργον. ὅμως δ' οὐκ ἀπέστην, καίπερ τηλι-
 κοῦτος ὢν, πρὶν αὐτὸν ἀπετέλεσα μετὰ πολλῆς μὲν
 ἀληθείας εἰρημένον, τὰ δ' ἄλλα τοιοῦτον, οἷος ἂν
 12 εἶναι δούξῃ τοῖς ἀκροαμένοις. (ζ'.) Χρῆ δὲ τοὺς διεξ-
 ῖόντας αὐτὸν πρῶτον μὲν ὡς ὄντος μικτοῦ τοῦ λό- d
 γου καὶ πρὸς ἀπάσας τὰς ὑποθέσεις ταύτας γεγραμ-
 μένου ποιεῖσθαι τὴν ἀκρόασιν, ἔπειτα προσέχειν τὸν
 νοῦν ἔτι μᾶλλον τοῖς λέγεσθαι μέλλουσιν ἢ τοῖς ἤδη
 προειρημένοις, πρὸς δὲ τούτοις μὴ ζητεῖν εὐθύς ἐπ-
 ελθόντας ὅλον αὐτὸν διελθεῖν ἀλλὰ τοσοῦτον μέρος,
 ὅσον μὴ λυπήσει τοὺς παρόντας. ἦν γὰρ ἐμμείνητε
 τούτοις, μᾶλλον θυνησέσθε κατιδεῖν, εἰ τι τυγχάνου-
 μεν λέγοντες ἄξιον ἡμῶν αὐτῶν.
- 13 (ξ'.) Ἄ μὲν οὖν ἀναγκαῖον ἦν προειπεῖν, ταῦτ' e
 ἐστίν· ἤδη δ' ἀναγιγνώσκετε τὴν ἀπολογίαὶν τὴν
 προσκοιουμένην μὲν περὶ κρίσεως γεγράφθαι, βου-
 λομένην δὲ περὶ ἐμοῦ δηλῶσαι τὴν ἀλήθειαν, καὶ
 τοὺς μὲν ἀγνοοῦντας εἰδέναί ποιῆσαι, τοὺς δὲ φθο-
 νοῦντας ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τῆς νόσου ταύτης λυπεῖσθαι. 3
 μεῖζω γὰρ δίκην οὐκ ἂν δυναίμην λαβεῖν παρ' αὐτῶν.
- 14 (η'.) Πάντων ἡγοῦμαι πονηροτάτους εἶναι καὶ
 μεγίστης ζημίας ἀξίους, οἵτινες οἷς αὐτοὶ τυγχάνου-
 σιν ὄντες ἔνοχοι, ταῦτα τῶν ἄλλων τολμῶσι κατηγο-
 ρεῖν, ὅπερ Λυσίμαχος πεποιήκειν. οὗτος γὰρ αὐτὸς
 συγγεγραμμένα λέγων περὶ τῶν ἐμῶν συγγραμμάτων
 πλείω πεποιήται λόγον ἢ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάν-
 των, ὅμοιον ἐργαζόμενος, ὥσπερ ὃν εἰ τις ἱεροσυλίας

ἕτερον διώκων αὐτὸς τὰ τῶν θεῶν ἐν τοῖν χεροῖν ἔχων φανεῖη. πρὸ πολλοῦ δ' ἂν ἐποησάμην οὕτως αὐτὸν νομίξειν εἶναι με δεινόν, ὥσπερ ἐν ὑμῖν εἰρηκεν· οὐ γὰρ ἂν ποτέ μοι πράγματα ποιεῖν ἐπεχείρησεν. νῦν δὲ λέγει μὲν, ὡς ἐγὼ τοὺς ἥττους λόγους κρείττους δύνάμαι ποιεῖν, τοσοῦτον δέ μου καταπεφρόνηκεν, ὥστ' αὐτὸς ψευδόμενος ἐμοῦ τάληθῆ λέγοντος ἐλπίζει ῥαδίως ἐπικρατήσκειν. οὕτω δέ μοι δυσκόλως ἅπαντα συμβέβηκεν, ὥστ' οἱ μὲν ἄλλοι τοῖς λόγοις διαλύονται τὰς διαβολὰς, ἐμοῦ δὲ Λυσίμαχος αὐτοὺς τοὺς λόγους μάλιστα διαβέβηκεν, ἵν' ἦν μὲν ἱκανῶς δόξω λέγειν, ἐνοχος ὢν φανῶ τοῖς ὑπὸ τούτου περὶ τῆς δεινότητος τῆς ἐμῆς προειρημένοις, ἦν δ' ἐνδεέστερον τύχῳ διαλεχθεὶς ὢν οὗτος ὑμᾶς προσδοκᾶν πεποίηκε, τὰς πράξεις ἠγγήσησθέ μου χείρους εἶναι.

Δέομαι δ' οὖν ὑμῶν μήτε πιστεύειν πῶ μήτ' ἀπιστεῖν τοῖς εἰρημένοις, πρὶν ἂν διὰ τέλους ἀκούσῃτε καὶ τὰ παρ' ἡμῶν, ἐνθυμουμένους, ὅτι μηδὲν ἂν ἔδει δίδοσθαι τοῖς φεύγουσιν ἀπολογία, εἴπερ οἶόν τ' ἦν ἐκ τῶν τοῦ διώκοντος λόγων ἐψηφίσθαι τὰ δίκαια. νῦν δ' εἰ μὲν εὐ τυγχάνει κατηγορηκῶς ἢ κακῶς, οὐδεὶς ἂν τῶν παρόντων ἀγνοήσειεν· εἰ δ' ἀληθέσι κέχρηται τοῖς λόγοις, οὐκέτι τοῦτο τοῖς κρίνουσι γινῶναι ῥαδίον, ἐξ ὧν ὁ πρότερος εἰρηκεν, ἀλλ' ἀγαπητὸν ἦν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν λόγων ἐκλαβεῖν δυνηθῶσι τὸ δίκαιον. (θ'.) Οὐ θαυμάζω δὲ τῶν πλείω χρόνον διατριβόντων ἐπὶ ταῖς τῶν ἑξαπατῶντων κατηγορίαις ἢ ταῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογίαις, οὐδὲ τῶν λεγόντων, ὡς ἔστι μέγιστον κακὸν διαβολή· τί γὰρ ἂν γένοιτο ταύτης κακουργότερον, ἢ ποιεῖ τοὺς μὲν ψευδομένους εὐδοκιμεῖν, τοὺς δὲ ἠθδὲν ἡμαρτηκότας

δοκεῖν ἀδικεῖν, τοὺς δὲ δικάζοντας ἐπισημαίνει, ὅπως δὲ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀφανίζει, ψευδῆ δὲ δόξαν παραστήσασα τοῖς ἀκούουσιν ὃν ἂν τύχη τῶν πολιτῶν ἀδί-
 19 κως ἀπόλλυσιν; ἃ φυλακτέον ἐστίν, ὅπως μηδὲν ὑμῖν συμβήσεται τοιοῦτον, μηδ' ἃ τοῖς ἄλλοις ἂν ἐπιτιμήσαιτε, τούτοις αὐτοὶ φανήσεσθε περιπίπτοντες. οἶμαι δ' ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν, ὅτι τῇ πόλει πολλάκις οὕτως ἤδη μετεμέλησε τῶν κρίσεων τῶν μετ' ὀργῆς καὶ β
 μὴ μετ' ἐλέγχου γενομένων, ὥστ' οὐ πολὺν χρόνον διαλιπούσα παρὰ μὲν τῶν ἑξαπατησάντων δίκην λαβεῖν ἐπεθύμησε, τοὺς δὲ διαβληθέντας ἠδέως ἂν εἰ-
 20 δὲν ἄμεινον ἢ πρότερον πράττοντας. (ί.) Ὡς χρὴ μεμνημένους μὴ προπετῶς πιστεύειν τοῖς τῶν κατηγορῶν λόγοις, μηδὲ μετὰ θορύβου καὶ χαλεπότητος ἀκροᾶσθαι τῶν ἀπολογουμένων. καὶ γὰρ αἰσχροὺν ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων πραγμάτων ἐλεημονεστάτους ὁμολο-
 γεῖσθαι καὶ πραοτάτους ἀπάντων εἶναι τῶν Ἑλλήνων, ἐπὶ δὲ τοῖς ἀγῶσι τοῖς ἐνθάδε γιγνομένοις τάναντία
 21 τῇ δόξῃ ταύτῃ φαίνεσθαι πράττοντας· καὶ παρ' ἐτέροις μὲν, ἐπειδὴν περὶ ψυχῆς ἀνθρώπου δικάζωσι, μέρος τι τῶν ψήφων ὑποβάλλεσθαι τοῖς φεύγουσι, παρ' ὑμῖν δὲ μηδὲ τῶν ἴσων τυγχάνειν τοὺς κινδυνεύοντας τοῖς συκοφαντοῦσι, ἀλλ' ὁμνύναι μὲν καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν ἢ μὴν ὁμοίως ἀκροᾶσεσθαι τῶν
 22 κατηγορούντων καὶ τῶν ἀπολογουμένων, τοσοῦτον δὲ τὸ μεταξὺ ποιεῖν ὥστε τῶν μὲν αἰτιωμένων ὅτι ἂν λέγωσιν ἀποδέχεσθαι, τῶν δὲ τούτους ἐξελέγχειν πειρωμένων ἐνίοτε μηδὲ τὴν φωνὴν ἀκούοντας ἀνέχεσθαι, καὶ νομίζειν μὲν ἀοικήτους εἶναι ταύτας τῶν πόλεων, ἐν αἷς ἄκριτοί τινες ἀπόλλυνται τῶν πολιτῶν, ἀγνοεῖν δ' ὅτι τοῦτο ποιοῦσιν οἱ μὴ κοινὴν τὴν
 23 εὐνοίαν τοῖς ἀγωνιζομένοις παρέχοντες. ὃ δὲ πάντων

δεινότετον, ὅταν τις αὐτὸς μὲν κινδυνεύων κατηγορή τῶν διαβαλλόντων, ἑτέρω δὲ δικάζων μὴ τὴν αὐτὴν ἔχη γνώμην περὶ αὐτῶν.

Καίτοι χρὴ τοὺς νοῦν ἔχοντας τοιοῦτους εἶναι κριτὰς τοῖς ἄλλοις, οἷων περ ἂν αὐτοὶ τυγχάνειν ἀξιόσειαν, λογιζομένους, ὅτι διὰ τοὺς συκοφαντεῖν τολ- 315 μῶντας ἄδηλον ὅστις εἰς κίνδυνον καταστὰς ἀναγκασθήσεται λέγειν, ἅπερ ἐγὼ νῦν, πρὸς τοὺς μέλλοντας
 34 περὶ αὐτοῦ τὴν ψήφον διοίσειν. (ια΄.) Οὐ γὰρ δὴ τῷ γε κοσμίως ζῆν ἄξιον πιστεύειν, ὡς ἀδεῶς ἐξέσται τὴν πόλιν οἰκεῖν· οἱ γὰρ προηρημένοι τῶν μὲν ἰδίων ἀμελεῖν, τοῖς δ' ἄλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν, οὐ τῶν μὲν σωφρόνως πολιτευομένων ἀπέχονται, τοὺς δὲ κακόν τι θρωπντας εἰς ὑμᾶς εἰσάγουσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς μηδὲν b ἀδικουσίην ἐπιδειξάμενοι τὰς αὐτῶν δυνάμεις παρὰ τῶν φανερώς ἐξημαρτηκότων πλέον λαμβάνουσιν ἀρ- 35 γύριον. (ιβ΄.) Ἄπερ Λυσίμαχος διανοηθεὶς εἰς τουτοῦ τὸν κίνδυνόν με κατέστησεν, ἠγούμενος τὸν ἀγῶνα τὸν πρὸς ἐμὲ παρ' ἑτέρων αὐτῷ χρηματισμὸν ποιήσειν, καὶ προσδοκῶν, ἦν ἐμοῦ περιγένηται τοῖς λόγοις, ὅν φησι διδάσκαλον εἶναι τῶν ἄλλων, ἀνυπόστατον 36 τὴν αὐτοῦ δύναμιν ἅπασιν εἶναι δόξειν. ἐλπίζει δὲ φραδίως τοῦτο ποιήσειν· ὁρᾷ γὰρ ὑμᾶς μὲν λίαν τα- c χέως ἀποδεχομένους τὰς αἰτίας καὶ τὰς διαβολὰς, ἐμὲ δ' ὑπὲρ αὐτῶν οὐ δυνησόμενον ἀξίως τῆς δόξης ἀπολογησασθαι καὶ διὰ τὸ γῆρας καὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν 37 τῶν τοιοῦτων ἀγῶνων. οὕτω γὰρ βεβίωκα τὸν παρελθόντα χρόνον ὥστε μηδένα μοι πώποτε μήτ' ἐν ὀλιγαρχίᾳ μήτ' ἐν δημοκρατίᾳ μήθ' ὕβριν μήτ' ἀδικίαν ἐγκαλέσαι, μηδ' εἶναι μήτε δαιτητὴν μήτε δικαστὴν, ὅστις περὶ τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων φανήσεται γεγε- d νημένος· ἠπιστάμην γὰρ αὐτὸς μὲν εἰς τοὺς ἄλλους

μηδὲν ἔξαμαρτάνειν, ἀδικούμενος δὲ μὴ μετὰ δικαστηρίου ποιείσθαι τὰς τιμωρίας ἀλλ' ἐν τοῖς φίλοις τοῖς ἐκείνων διαλύεσθαι περὶ τῶν ἀμφισβητούμενων.
 28 ὧν οὐδὲν μοι πλέον γέγονεν, ἀλλ' ἀνεγκλητεὶ μέχρι ταυτησὶ τῆς ἡλικίας βεβιωκῶς εἰς τὸν αὐτὸν καθέστηκα κίνδυνον, εἰς ὄνπερ ἂν εἰ πάντας ἐτύγχανον ἠδίκηκῶς. e

Οὐ μὴν παντάπασιν ἀθυμῶ διὰ τὸ μέγεθος τοῦ τιμήματος, ἀλλ' ἂν περ ἐθέλησητε μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω τοὺς μὲν διεψευσμένους τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ πεπεισμένους ὑπὸ τῶν βουλομένων βλασφημεῖν ταχέως μεταπεισθήσεσθαι περὶ αὐτῶν, τοὺς δὲ τοιοῦτον εἶναι με νομίζοντας, οἷός περ εἰμι, βεβαιότερον ἔτι ταύτην ἔξιεν τὴν
 29 διάνοιαν. ἵνα δὲ μὴ λίαν ἐνοχλῶ πολλὰ πρὸ τοῦ πράγματος λέγων, ἀφέμενος τούτων, περὶ ὧν οἴσετε τὴν ψῆφον, ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. καὶ μοι τὴν γραφὴν ἀνάγνωθι.

ΓΡΑΦΗ.

30 (γ') Ἐκ μὲν τοίνυν τῆς γραφῆς πειράται με διαβάλλειν ὁ κατήγορος, ὡς διαφθείρω τοὺς νεωτέρους λέγειν διδάσκων καὶ παρὰ τὸ δίκαιον ἐν τοῖς ἀγῶσι πλεουεκτεῖν, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων λόγων ποιεῖ με τηλικούτον, ὅσος οὐδεὶς πώποτε γέγονεν οὔτε τῶν περὶ τὰ δικαστήρια καλινδουμένων οὔτε τῶν περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατριψάντων· οὐ γὰρ μόνον ἰδιώτας φησὶ c
 μου γεγενῆσθαι μαθητὰς ἀλλὰ καὶ ῥήτορας καὶ στρατηγούς καὶ βασιλέας καὶ τυράννους, καὶ χρήματα παρ' αὐτῶν παμπληθῆ τὰ μὲν εἰληφέναι, τὰ δ' ἔτι καὶ νῦν
 31 λαμβάνειν. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον πεποίηται τὴν κατηγορίαν, ἠγούμενος ἐκ μὲν ὧν καταλαξουέεται περὶ

μου καὶ τοῦ πλούτου καὶ τοῦ πλήθους τῶν μαθητῶν φθόνου ἅπασιν τοῖς ἀκούουσιν ἐμποιήσῃν, ἐκ δὲ τῆς περὶ τὰ δικαστήρια πραγματείας εἰς ὄργην καὶ μῖσος δ' ὑμᾶς καταστήσῃν· ἅπερ ὅταν πάθωσιν οἱ κρίνοντες, χαλεπώτατοι τοῖς ἀγωνιζομένοις εἰσίν.

(ιδ'.) Ὡς οὖν τὰ μὲν μεῖζω τοῦ προσήκοντος ἐ-
ρηκε, τὰ δ' ὅλως ψεύδεται, ῥαδίως οἶμαι φανερὸν
32 ποιήσῃν. ἀξιῶ δ' ὑμᾶς τοῖς μὲν λόγοις οἷς πρότερον
ἀκηκόατε περὶ μου τῶν βλασφημῆν καὶ διαβάλλειν
βουλομένων μὴ προσέχειν τὸν νοῦν, μηδὲ πιστεύ-
ειν τοῖς μήτε μετ' ἐλέγχου μήτε μετὰ κρίσεως εἰρη-
μένοις, μηδὲ ταῖς δόξαις χρῆσθαι ταῖς ἀδίκως ὑπ'
ἐκείνων ὑμῖν ἐγγεγενημέναις, ἀλλ' ὁποῖός τις ἂν ἐκ
τῆς κατηγορίας τῆς νῦν καὶ τῆς ἀπολογίας φαίνομαι,
τοιούτου εἶναι με νομίζειν· οὕτω γὰρ γινώσκοντες
αὐτοὶ τε δόξετε καλῶς κρίνειν καὶ νομίμως, ἐγὼ τε 317
τεύξομαι πάντων τῶν δικαίων.

33 (ιε'.) Ὅτι μὲν οὖν οὐδεὶς οὐδ' ὑπὸ τῆς δεινότη-
τος τῆς ἐμῆς οὐδ' ὑπὸ τῶν συγγραμμάτων βέβλαπται
τῶν πολιτῶν, τὸν ἐνεστῶτα κίνδυνον ἠγοῦμαι μέγι-
στον εἶναι τεκμήριον. εἰ γὰρ τις ἦν ἠδικημένος, εἰ καὶ
τὸν ἄλλον χρόνον ἡσυχίαν εἶχεν, οὐκ ἂν ἠμέλησε τοῦ
καιροῦ τοῦ παρόντος, ἀλλ' ἦλθεν ἂν ἤτοι κατηγο-
ρήσων ἢ καταμαρτυρήσων. ὅπου γὰρ ὁ μὴδ' ἀκηκόως b
μηδὲν πώποτε φλαυθρον εἰς ἀγῶνά με τηλικουτοῦ κατ-
έστησεν, ἢ που σφόδρ' ἂν οἱ κακῶς πεπονθότες ἐπει-
34 ρῶντ' ἂν δίκην παρ' ἐμοῦ λαμβάνειν. οὐ γὰρ δὴ
τοῦτό γ' ἐστὶν οὔτ' εἰκὸς οὔτε δυνατὸν, ἐμὲ μὲν περὶ
πολλοὺς ἡμαρτηκέναι, τοὺς δὲ ταῖς συμφοραῖς δι' ἐμὲ
περιπεπωκότας ἡσυχίαν ἔχειν καὶ μὴ τολμᾶν ἐγκα-
λεῖν ἀλλὰ πραοτέρους ἐν τοῖς ἐμοῖς εἶναι κινδύνοις
τῶν μηδὲν ἠδικημένων, ἐξὸν αὐτοῖς δηλώσασιν, ἃ c

πεπόνθασι, τὴν μεγίστην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν τιμωρίαν.
 35 ἀλλὰ γὰρ οὔτε πρότερον οὔτε νῦν οὐδεὶς μοι φανή-
 σεται τοιοῦτον οὐδὲν ἐγκαλέσας. ὥστ' εἰ συγχωρή-
 σαιμι τῷ κατηγορῶ καὶ προσομολογήσαιμι πάντων
 ἀνθρώπων εἶναι δεινότατος καὶ συγγραφεὺς τῶν λό-
 γων τῶν λυπούντων ὑμᾶς τοιοῦτος, οἷος οὐδεὶς ἄλλος
 γέγονε, πολὺ ἂν δικαιότερον ἐπιεικὴς εἶναι δοκοίην ἢ
 36 ζημιωθεῖην. τοῦ μὲν γὰρ γενέσθαι προέχοντα τῶν
 ἄλλων ἢ περὶ τοὺς λόγους ἢ περὶ τὰς πράξεις εἰκό-
 τως ἂν τις τὴν τύχην αἰτιάσαιο, τοῦ δὲ καλῶς καὶ
 μετρίως κεχρησθαι τῇ φύσει δικαίως ἂν ἅπαντες τὸν
 τρόπον τὸν ἐμὸν ἐπαινέσειαν.

(15.) Οὐ μὴν οὐδ' εἰ ταῦτ' ἔχων περὶ ἐμαντοῦ λέ-
 γειν, οὐδ' οὕτω φανήσομαι περὶ τοὺς λόγους τοὺς τοι-
 37 οὔτους γεγενημένους. γνώσεσθε δ' ἐκ τῶν ἐπιτηθευμά-
 των τῶν ἐμῶν, ἐξ ὧν περ οἷόν τ' ἐστὶν εἰδέναι τὴν ἀλή-
 θειαν πολὺ μᾶλλον ἢ παρὰ τῶν διαβαλλόντων. οἶμαι
 γὰρ οὐδένα τοῦτ' ἀγνοεῖν, ὅτι πάντες ἄνθρωποι περὶ e
 τὸν τόπον τοῦτον εἰώθασι διατρίβειν, ὅθεν ἂν προέ-
 38 λωνται τὸν βίον πορίζεσθαι. τοὺς μὲν τοίνυν ἀπὸ τῶν
 συμβολαίων τῶν ὑμετέρων ξῶντας καὶ τῆς περὶ ταῦτα
 πραγματείας ἴδοιτ' ἂν μόνον οὐκ ἐν τοῖς δικαστηρίοις
 οἰκούντας, ἐμὲ δ' οὐδεὶς πώποθ' ἐώφακεν οὔτ' ἐν τοῖς 3H
 συνεδρίοις οὔτε περὶ τὰς ἀνακρίσεις οὔτ' ἐπὶ τοῖς δι-
 καστηρίοις οὔτε πρὸς τοῖς διαιτηταῖς, ἀλλ' οὕτως ἀπέ-
 χομαι τούτων ἀπάντων, ὡς οὐδεὶς ἄλλος τῶν πολι-
 39 τῶν. ἐπειτ' ἐκείνους μὲν ἂν εὔροιτε παρ' ὑμῖν μό-
 νοις χρηματίζεσθαι δυναμένους, εἰ δ' ἄλλοσέ ποι-
 πλεύσειαν, ἐνδεεῖς ἂν ὄντας τῶν καθ' ἡμέραν, ἐμοὶ
 δὲ τὰς εὐπορίας, περὶ ὧν οὔτος μειζόνως εἴρηκεν,
 ἐξῶθεν ἀπάσας γεγενημένας· ἐτι δὲ τοῖς μὲν πλησιά- b
 ζοντας ἢ τοὺς ἐν κακοῖς αὐτοὺς ὄντας ἢ τοὺς ἐτέροις

πράγματα παρέχειν βουλομένους, ἐμοὶ δὲ τοὺς πλεί-
 40 στην σχολὴν τῶν Ἑλλήνων ἄγοντας. ἤκούσατε δὲ καὶ
 τοῦ κατηγοροῦ λέγοντος, ὅτι παρὰ Νικοκλέους τοῦ
 Σαλαμινίου βασιλέως πολλὰς ἔλαβον καὶ μεγάλας δω-
 ρεάς. καίτοι τίνι πιστὸν ὑμῶν ἐστίν, ὡς Νικοκλῆς
 ἔδωκέ μοι ταύτας, ἵνα δίκας μανθάνῃ λέγειν, ὅς καὶ
 τοῖς ἄλλοις περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ὡσπερ δεσπό-
 50 τῆς ἐδίκασεν; ὥστ' ἐξ αὐτῶν αὐτὸς οὗτος εἴρηκεν, θάδιον
 καταμαθεῖν, ὅτι πόρρω τῶν πραγματειῶν εἰμι τῶν
 41 περὶ τὰ συμβόλαια γιγνομένων. ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνο
 πᾶσι φανερόν ἐστιν, ὅτι παμπληθεῖς εἰσὶν οἱ παρα-
 σκευάζοντες τοὺς λόγους τοῖς ἐν τοῖς δικαστηρίοις
 ἀγωνιζομένοις. τούτων μὲν τοίνυν τοσοῦτων ὄντων
 οὐδεὶς πώποτε φανησεται μαθητῶν ἠξιωμένος, ἐγὼ
 δὲ πλείους εἰληφώς, ὡς φησιν ὁ κατήγορος, ἢ σύμ-
 παντες οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατρίβοντες. καίτοι d
 πῶς εἰκὸς τοὺς τοσοῦτον τοῖς ἐπιτηδεύμασι ἀλλή-
 λων ἀφεστῶτας περὶ τὰς αὐτὰς πράξεις ἠγεῖσθαι δια-
 τρίβειν;

42 (εἰ.) Ἐχων δὲ πολλὰς εἰπεῖν διαφορὰς περὶ τοῦ
 βίου τοῦ τ' ἐμοῦ καὶ τῶν περὶ τὰς δίκας, ἐκείνας
 ὑμᾶς ἠγοῦμαι τάχιστ' αὖν ἀφέσθαι τῆς δόξης ταύτης,
 εἰ τις ὑμῖν ἐπιδείξει μὴ τούτων τῶν πραγμάτων μα-
 50 θητάς μου γιγνομένους αὖν ὁ κατήγορος εἴρηκε, μηδὲ e
 περὶ τοὺς λόγους ὄντα με δεῖνὸν τοὺς περὶ τῶν ἰδίων
 43 συμβολαίων. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς, ἐξελεγκομένης τῆς αἰ-
 τίας ἧς εἶχον πρότερον, ζητεῖν ἐτέρα μεταλαβεῖν
 διάνοιαν, καὶ ποθεῖν ἀκοῦσαι, περὶ ποίους ἄλλους
 λόγους γεγεννημένος τηλικαύτην δόξαν ἔλαβον. εἰ μὲν 319
 οὖν μοι συνοίσει κατειπόντι τὴν ἀλήθειαν, οὐκ οἶδα
 χαλεπὸν γὰρ στοχάζεσθαι τῆς ὑμετέρας διανοίας· οὐ
 44 μὴν ἀλλὰ παρρησιάσομαι γε πρὸς ὑμᾶς. καὶ γὰρ αὖ

αίσχυνθείην τοὺς πλησιάσαντας, εἰ πολλάκις εἰρη-
κῶς, ὅτι δεξαίμην ἂν ἅπαντας εἰδέναι τοὺς πολίτας
καὶ τὸν βίον, ὃν ζῶ, καὶ τοὺς λόγους, οὓς λέγω, νῦν
μὴ δηλοῖν ὑμῖν αὐτοὺς ἀλλ' ἀποκρυπτόμενος φα-
νείην. ὡς οὖν ἀκουσόμενοι τὴν ἀλήθειαν, οὕτω προσ- b
έχετε τὸν νοῦν.

- 45 (ιη΄.) Πρῶτον μὲν οὖν ἐκεῖνο δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς,
ὅτι τρόποι τῶν λόγων εἰσὶν οὐκ ἐλάττους ἢ τῶν μετὰ
μέτρου ποιημάτων. οἱ μὲν γὰρ τὰ γένη τὰ τῶν ἡμι-
θέων ἀναζητοῦντες τὸν βίον τὸν αὐτῶν κατέτριψαν, οἱ
δὲ περὶ τοὺς ποιητὰς ἐφιλοσόφησαν, ἕτεροι δὲ τὰς πρά-
ξεις τὰς ἐν τοῖς πολέμοις συναγαγεῖν ἠβουλήθησαν,
ἄλλοι δὲ τινες περὶ τὰς ἐρωτήσεις καὶ τὰς ἀποκρίσεις
46 γεγόνασιν, οὓς ἀντιλογικούς καλοῦσιν. εἴη δ' ἂν οὐ c
μικρὸν ἔργον, εἰ πάσας τις τὰς ἰδέας τὰς τῶν λόγων
ἐξαριθμεῖν ἐπιχειρήσειεν· ἥς δ' οὖν ἐμοὶ προσήκει,
ταύτης μνησθεὶς ἐάσω τὰς ἄλλας. εἰσὶ γὰρ τινες, οἱ
τῶν μὲν προειρημένων οὐκ ἀπείρως ἔχουσι, γράφειν
δὲ προήρηται λόγους οὐ περὶ τῶν ὑμετέρων συμβο-
λαίων ἀλλ' Ἑλληνικούς καὶ πολιτικούς καὶ πανηγυ-
ρικούς, οὓς ἅπαντες ἂν φήσειαν ὁμοιοτέρους εἶναι
τοῖς μετὰ μουσικῆς καὶ ὄνθμων πεποιημένοις ἢ τοῖς
47 ἐν δικαστηρίῳ λεγομένοις. καὶ γὰρ τῇ λέξει ποιητι- d
κωτέρᾳ καὶ ποικιλωτέρᾳ τὰς πράξεις δηλοῦσι καὶ τοῖς
ἐνθυμήμασιν ὀγκωδεστέροις καὶ καινοτέροις χρῆσθαι
ζητοῦσιν, ἔτι δὲ ταῖς ἄλλαις ἰδέαις ἐπιφανεστέραις καὶ
πλείοσιν ὅλον τὸν λόγον διοικοῦσιν. ὧν ἅπαντες μὲν
ἀκούοντες χαίρουσιν οὐδὲν ἥττον ἢ τῶν ἐν τοῖς μέτροις
πεποιημένων, πολλοὶ δὲ καὶ μαθηταὶ γίγνεσθαι βου-
λονται, νομίζοντες τοὺς ἐν τούτοις πρωτεύοντας πολὺ
σοφωτέρους καὶ βελτίους καὶ μᾶλλον ὠφελεῖν δυνα- e
48 μένους εἶναι τῶν τὰς δίκας εὖ λεγόντων. συνίσασι

γὰρ τοὺς μὲν διὰ πολυπραγμοσύνην ἐμπείρους τῶν
 ἀγῶνων γεγενημένους, τοὺς δ' ἐκ φιλοσοφίας ἐκεί- 320
 νων τῶν λόγων ὧν ἄρτι προείπον τὴν δύναμιν εἰλη-
 φότας, καὶ τοὺς μὲν δικανικοὺς δοκοῦντας εἶναι ταύ-
 την τὴν ἡμέραν μόνην ἀνεκτοὺς ὄντας, ἐν ἧπερ ἂν
 ἀγωνιζόμενοι τυγχάνωσι, τοὺς δ' ἐν ἀπάσαις ταῖς ὀ-
 μιλίαις καὶ παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἐντίμους ὄντας
 49 καὶ δόξης ἐπιεικοὺς τυγχάνοντας· ἔτι δὲ τοὺς μὲν,
 ἣν ὀφθῶσι δις ἢ τρις ἐπὶ τῶν δικαστηρίων, μισουμέ-
 νους καὶ διαβαλλομένους, τοὺς δ' ὅσῳ περ ἂν πλείοσι
 καὶ πλεονάκις συγγίγνωνται, τοσοῦτω μᾶλλον θαυ- b
 μαζομένους· πρὸς δὲ τούτοις τοὺς μὲν περὶ τὰς δίκας
 δεινοὺς πόρρω τῶν λόγων ἐκείνων ὄντας, τοὺς δ' εἰ
 βουληθεῖεν ταχέως ἂν ἐλεῖν καὶ τούτους δυνηθέντας.
 50 ταῦτα λογιζόμενοι καὶ πολὺ κρείττω νομίζοντες εἶναι
 τὴν αἴρεσιν, βούλονται μετασχεῖν τῆς παιδείας ταύ-
 τῆς, ἣς οὐδ' ἂν ἐγὼ φανεῖην ἀπεληλαμένος ἀλλὰ πολ-
 λῶν χαριστέραν δόξαν εἰληφώς. (ιβ'.) Περὶ μὲν
 οὖν τῆς ἐμῆς εἴτε βούλεσθε καλεῖν δυνάμεως εἴτε
 φιλοσοφίας εἴτε διατριβῆς, ἀκηκόατε πᾶσαν τὴν ἀλή- c
 θειαν.

51 Βούλομαι δὲ περὶ ἑμαυτοῦ καὶ νόμον θεῖναι χα-
 λεπώτερον ἢ περὶ τῶν ἄλλων καὶ λόγον εἰπεῖν θρα-
 σύτερον ἢ κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν· ἀξιῶ γὰρ οὐ μό-
 νον, εἰ βλαβεροῖς χρῶμαι τοῖς λόγοις, μηδεμιᾶς συγ-
 γνώμης τυγχάνειν παρ' ὑμῶν, ἀλλ' εἰ μὴ τοιούτοις,
 οἷοις οὐδεὶς ἄλλος, τὴν μεγίστην ὑπόσχεῖν τιμωρίαν.
 οὐχ οὕτω δ' ἂν τολμηρὰν ἐποιησάμην τὴν ὑπόσχεσιν,
 εἰ μὴ καὶ δείξειν ἤμελλον ὑμῖν καὶ ῥαδίαν ποιήσειν d
 52 τὴν διάγνωσιν αὐτῶν. (κ'.) Ἐχει γὰρ οὕτως· ἐγὼ
 καλλίστην ἠγοῦμαι καὶ δικαιοτάτην εἶναι τὴν τοιαύ-
 την ἀπολογίαν, ἣτις εἰδέναι ποιεῖ τοὺς δικάζοντας ὡς

δυνατὸν μάλιστα, περὶ ὧν τὴν ψῆφον οἴσουσι, καὶ
 μὴ πλανᾶσθαι τῇ διανοίᾳ μηδ' ἀμφιγνοεῖν τοὺς τὰ-
 53 ληθῆ λέγοντας. εἰ μὲν τοίνυν ἡγωνιζόμεν ὡς περὶ
 πράξεις τινὰς ἡμαρτηκῶς, οὐκ ἂν οἴός τ' ἦν ἰδεῖν
 ὑμῖν αὐτὰς παρασχεῖν, ἀλλ' ἀναγκάως εἶχεν εἰκάζου-
 τας ὑμᾶς ἐκ τῶν εἰρημένων διαγινώσκειν, ὅπως e
 ἐτύχετε, περὶ τῶν πεπραγμένων· ἐπειδὴ δὲ περὶ τοὺς
 λόγους ἔχω τὴν αἰτίαν, οἶμαι μᾶλλον ὑμῖν ἐμφανιεῖν
 54 τὴν ἀλήθειαν. αὐτοὺς γὰρ ὑμῖν δεῖξω τοὺς εἰρημέ-
 νους ὑπ' ἐμοῦ καὶ γεγραμμένους, ὥστ' οὐ δοξάσαν-
 τες ἀλλὰ σαφῶς εἰδότες, ὅποιοί τινές εἰσι, τὴν ψῆφον
 οἴσετε περὶ αὐτῶν. ἄπαντας μὲν οὖν διὰ τέλους 32
 εἰπεῖν οὐκ ἂν δυναίμην· ὁ γὰρ χρόνος ὁ δεδομένος
 ἡμῖν ὀλίγος ἐστίν· ὥσπερ δὲ τῶν καρπῶν, ἐξευεργεῖν
 ἑκάστου δεῖγμα πειράσομαι. μικρὸν γὰρ μέρος ἀκού-
 σαντες φραδίως τό τ' ἐμὸν ἦθος γνωριεῖτε καὶ τῶν λό-
 55 γων τὴν δύναμιν ἀπάντων μαθήσεσθε. δέομαι δὲ
 τῶν πολλάκις ἀνεγνωκότων τὰ μέλλοντα θηθήσεσθαι
 μὴ ζητεῖν ἐν τῷ παρόντι παρ' ἐμοῦ καινοὺς λόγους,
 μηδ' ὀχληρόν με νομίζειν, ὅτι λέγω τοὺς πάλαι παρ' b
 ὑμῖν διατεθρυλημένους. εἰ μὲν γὰρ ἐπίδειξιν ποιού-
 μενος ἔλεγον αὐτοὺς, εἰκότως ἂν εἶχον τὴν αἰτίαν
 ταύτην· νῦν δὲ κρινόμενος καὶ κινδυνεύων ἀναγκά-
 56 ζομαι χρῆσθαι τοῦτον τὸν τρόπον αὐτοῖς. καὶ γὰρ ἂν
 παντῶν εἶην καταγελαστότατος, εἰ τοῦ κατηγοροῦ
 διαβάλλοντος, ὅτι τοιούτους γράφω λόγους, οἳ καὶ
 τὴν πόλιν βλάπτουσι καὶ τοὺς νεωτέρους διαφθει-
 ρουσι, δι' ἐτέρων ποιούμεν τὴν ἀπολογίαν, ἐξὸν αὐ-
 τοὺς δεῖξαντι τούτους ἀπολύσασθαι τὴν διαβολὴν c
 τὴν λεγομένην περὶ ἡμῶν.

Ἰμᾶς μὲν οὖν ἀξιῶ μοι διὰ ταῦτα συγγνώμην
 ἔχειν καὶ συναγωνιστὰς γίνεσθαι τοῖς ἄλλοις, τοὺς δὲ

λόγους ἤδη περαίνειν ἐπιχειρήσω, μικρὸν ἔτι προ-
 ειπὼν, ἵνα ῥῆον ἐπακολουθῶσι τοῖς λεγομένοις. (κἀ.)
 57 Ὁ μὲν γὰρ λόγος ὁ μέλλων πρῶτος ὑμῖν δειχθήσεσθαι
 κατ' ἐκείνους ἐγράφη τοὺς χρόνους, ὅτε Λακεδαιμό-
 νιοι μὲν ἤρχον τῶν Ἑλλήνων, ἡμεῖς δὲ ταπεινῶς
 ἐπράττομεν. ἔστι δὲ τοὺς μὲν Ἑλληνας παρακαλῶν d
 ἐπὶ τὴν τῶν βαρβάρων στρατείαν, Λακεδαιμονίοις δὲ
 58 περὶ τῆς ἡγεμονίας ἀμφισβητῶν. τοιαύτην δὲ τὴν
 ὑπόθεσιν ποιησάμενος ἀποφαίνω τὴν πόλιν ἀπάντων
 τῶν ὑπαρχόντων τοῖς Ἑλλησιν ἀγαθῶν αἰτίαν γεγε-
 νημένην. ἀφορισάμενος δὲ τὸν λόγον τὸν περὶ τῶν
 τοιούτων εὐεργεσιῶν καὶ βουλόμενος τὴν ἡγεμονίαν
 ἔτι σαφέστερον ἀποφαίνειν, ὡς ἔστι τῆς πόλεως, ἐν- e
 θένδε ποθὲν ἐπιχειρῶ διδάσκειν περὶ τούτων, ὡς τῇ
 πόλει τιμᾶσθαι προσήκει πολὺ μᾶλλον ἐκ τῶν περὶ
 59 τὸν πόλεμον κινδύνων ἢ τῶν ἄλλων εὐεργεσιῶν. ὄμνη
 μὲν οὖν αὐτὸς δυνήσεσθαι διελθεῖν περὶ αὐτῶν· νῦν
 δέ με τὸ γῆρας ἐμποδίζει καὶ ποιεῖ προαπαγορεύειν.
 ἵν' οὖν μὴ παντάπασιν ἐκλυθῶ πολλῶν ἔτι μοι λε- 322
 κτέων ὄντων, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς παραγραφῆς ἀνά-
 γνωθι τὰ περὶ τῆς ἡγεμονίας αὐτοῖς.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΝΗΓΤΡΙΚΟΥ.

Ἐγούμαι δὲ τοῖς προγόνοις ἡμῶν οὐχ ἤττον ἐκ
 τῶν κινδύνων τιμᾶσθαι προσήκειν ἢ τῶν ἄλλων εὐ-
 εργεσιῶν (p. 51, §. 51)

μέχρι τοῦ

καὶ τότε προταχθέντες ὑπὲρ ἀπάντων νῦν ἐτέ- 332
 ροις ἀκολουθεῖν ἀναγκασθεῖμεν (p. 61, §. 99).

60 (κβ.) Περὶ μὲν οὖν τῆς ἡγεμονίας, ὡς δικαίως
 αὐ εἶη τῆς πόλεως, ῥάδιον ἐκ τῶν εἰρημένων κατα-
 μαθεῖν. ἐνθυμήθητε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, εἰ δοκῶ
 τοῖς λόγοις διαφθεῖρειν τοὺς νεωτέρους ἀλλὰ μὴ προ-

- τρέπειν ἐπ' ἀρετὴν καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς πόλεως κινδύ-
 νους, ἢ δικαίως ἂν δοῦναι δίκην ὑπὲρ τῶν εἰρημένων δ
 ἀλλ' οὐκ ἂν χάριν κομίσασθαι παρ' ὑμῶν τὴν μεγί-
 61 στην, ὅς οὕτως ἐγκεχωμίακα τὴν πόλιν καὶ τοὺς προ-
 γόνους καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς ἐν ἐκείνοις τοῖς χρό-
 νοῖς γεγενημένους, ὥστε τοὺς τε πρότερον γράψαντας
 περὶ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἅπαντας ἠφανικῆναι τοὺς
 λόγους, αἰσχυνομένους ὑπὲρ τῶν εἰρημένων αὐτοῖς,
 τοὺς τε νῦν δοκοῦντας εἶναι δεινοὺς μὴ τολμᾶν ἐτι e
 λέγειν περὶ τούτων ἀλλὰ καταμέμφεσθαι τὴν δύναμιν
 τὴν σφετέρην αὐτῶν.
- 62 (κγ'.) Ἄλλ' ὅμως, τούτων οὕτως ἐχόντων, φα-
 νήσονται τινες τῶν εὐρεῖν μὲν οὐδὲν οὐδ' εἰπεῖν
 ἄξιον λόγου δυναμένων, ἐπιτιμᾶν δὲ καὶ βασκαίνειν
 τὰ τῶν ἄλλων μεμελετηκότων, οἳ χαριέντως μὲν εἰ- 3
 ρῆσθαι ταῦτα φήσουσι, τὸ γὰρ εὖ φθουήσουσιν εἰ-
 πεῖν, πολὺ μέντοι χρησιμωτέρους εἶναι τῶν λόγων
 καὶ κρείττους τοὺς ἐπιπλήττουσας τοῖς νῦν ἀμαρτα-
 νομένοις ἢ τοὺς τὰ πεπραγμένα πρότερον ἐπαινοῦν-
 τας, καὶ τοὺς ὑπὲρ ὧν δεῖ πράττειν συμβουλευούσας
 63 ἢ τοὺς τὰ παλαιὰ τῶν ἔργων διεξιόντας. (κδ'.) Ἴν'
 οὖν μηδὲ ταῦτ' ἔχωσιν εἰπεῖν, ἀφήμενος τοῦ βοηθεῖν
 τοῖς εἰρημένοις πειράσομαι μέρος ἑτέρου λόγου τοσοῦ- b
 του, ὅσον περ' ἄρτι, διελθεῖν ὑμῖν, ἐν ᾧ φανήσομαι
 περὶ τούτων ἀπάντων πολλὴν ἐπιμέλειαν πεποιημέ-
 νος ἔστι δὲ τὰ μὲν ἐν ἀρχῇ λεγόμενα περὶ τῆς εἰρήνης
 64 τῆς πρὸς Χίους καὶ Ροδίους καὶ Βυζαντίους, ἐπιδείξας
 δ' ὡς συμφέρει τῇ πόλει διαλύσασθαι τὸν πόλεμον,
 κατηγορῶ τῆς δυναστείας τῆς ἐν τοῖς Ἑλλήσι καὶ τῆς
 ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν, ἀποφαίνων αὐτὴν οὐδὲν δια-
 φέρουσαν οὔτε ταῖς πράξεσιν οὔτε τοῖς πάθεσι τῶν μο- c
 ναρχῶν ἀναμιμνήσκω δὲ καὶ τὰ συμβάντα δι' αὐτὴν

τῇ πόλει καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν.
 65 Διαλεχθεὶς δὲ περὶ τούτων καὶ τὰς τῆς Ἑλλάδος συμ-
 φορὰς ὀδυράμενος καὶ τῇ πόλει παραινέσας, ὡς χρὴ
 μὴ περιορᾶν αὐτὴν οὕτω πράττουσαν, ἐπὶ τελευταίᾳ
 ἐπὶ τε τὴν δικαιοσύνην παρακαλῶ καὶ τοῖς ἁμαρτα-
 νομένοις ἐπιπλήττω καὶ περὶ τῶν μελλόντων συμβου-
 λεύω. λαβὼν οὖν ἀρχὴν ταύτην, ὅθεν διαλέγομαι
 περὶ αὐτῶν, ἀνάγνωθι καὶ τοῦτο τὸ μέρος αὐτοῖς.

66

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

Ἦγοῦμαι δὲ δεῖν ἡμᾶς οὐ μόνον ψηφισαμένους
 τὴν εἰρήνην ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀπελθεῖν, ἀλλὰ καὶ
 βουλευσαμένους, ὅπως ἄξομεν αὐτὴν (p. 164, §. 25)
 μέχρι τοῦ

ἐπιλίποι δ' ἂν με τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέρας, 339
 εἰ πάσας τὰς πλημμελείας τὰς ἐν τοῖς πράγμασιν
 ἐγγεγενημένας ἐξετάξιν ἐπιχειρήσομεν (p. 170,
 §. 56).

εἰτ' ἐξελὼν τὰ μέσα συνῆψεν οὕτως·

τίς οὖν ἀπαλλαγὴ γενήσεται τῆς ταραχῆς ταύτης; 340
 καὶ πῶς ἐπανορθωσόμεθα τὰ τῆς πόλεως καὶ βελ-
 τίω ποιήσομεν; πρῶτον μὲν, ἣν πανσώμεθα δη-
 μοτικούς μὲν εἶναι νομίζοντες τοὺς συκοφάντας,
 ὀλιγαρχικούς δὲ τοὺς καλοὺς κάραθους τῶν ἀνδρῶν
 (p. 186, §. 133),

καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ βιβλίου.

67

(κε.) Διοῖν μὲν τοίνυν λόγῳ ἀκηκόατε· βού- 342
 λομαι δὲ καὶ τοῦ τρίτου μικρὰ διελθεῖν, ἵν' ὑμῖν ἐτι
 μᾶλλον γένηται καταφανές, ὅτι πάντες οἱ λόγοι πρὸς
 ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην συντείνουσιν. ἔστι δ' ὁ μέλ-
 λων δειχθήσεσθαι Νικοκλεῖ τῷ Κυπρίῳ, τῷ κατ' ἐκεί-
 νου τὸν χρόνον βασιλεῖ, συμβουλευῶν, ὡς δεῖ τῶν
 πολιτῶν ἄρχειν· οὐχ ὁμοίως δὲ γέγραπται τοῖς ἀνε-

68 γνωσμένοις. οὔτοι μὲν γὰρ τὸ λεγόμενον ὁμολογούμενον αἰεὶ τῷ προειρημένῳ καὶ συγκεκλειμένον ἔχουσιν, ἐν δὲ τούτῳ τὸ ὑναντίον· ἀπολύσας γὰρ ἀπὸ τοῦ προτέρου καὶ χωρὶς ὥσπερ τὰ καλούμενα κεφάλαια ποιήσας πειρῶμαι διὰ βραχέων ἕκαστον ὧν συμβου-
 69 λεύω φράζειν. τούτου δ' ἔνεκα ταύτην ἐποιησάμην τὴν ὑπόθεσιν, ἡγούμενος ἐκ τοῦ παραινεῖν τὴν τε διάνοιαν τὴν ἐκείνου μάλιστ' ὠφελήσειν καὶ τὸν τρόπον τὸν ἔμαντοῦ τάχιστα δηλώσειν. διὰ τὴν αὐτὴν δὲ ταύτην πρόφασιν καὶ νῦν αὐτὸν ὑμῖν δεῖξαι e προειλόμην, οὐχ ὡς ἄριστα τῶν λοιπῶν γεγραμμένον, ἀλλ' ὡς ἐκ τούτου μάλιστα φανερός γενησόμενος, ὃν τρόπον εἶθισμαι καὶ τοῖς ἰδιώταις καὶ τοῖς δυνάσταις
 70 πλησιάζειν· φανήσομαι γὰρ πρὸς αὐτὸν ἔλευθέρως καὶ τῆς πόλεως ἀξίως διελεγμένος, καὶ οὐ τὸν ἐκεί- 343 νου πλοῦτον οὐδὲ τὴν δύναμιν θεραπεύων ἀλλὰ τοῖς ἀρχομένοις ἐπαμύνων, καὶ παρασκευάζων καθ' ὅσον ἠδυναίμην τὴν πολιτείαν αὐτοῖς ὡς οἶόν τε πραοτάτην. ὅπου δὲ βασιλεὶ διαλεγόμενος ὑπὲρ τοῦ δήμου τοὺς λόγους ἐποιούμην, ἤπου τοῖς ἐν δημοκρατία πολιτευομένοις σφόδρ' ἂν παρακελευσαίμην τὸ πλη-
 71 θος θεραπεύειν. (κς.) Ἐν μὲν οὖν τῷ προοιμίῳ καὶ τοῖς πρώτοις λεγομένοις ἐπιτιμῶ ταῖς μοναρχίαις, ὅτι b δέον αὐτοὺς τὴν φρόνησιν ἀσκεῖν μᾶλλον τῶν ἄλλων, χειρὸν παιδεύονται τῶν ἰδιωτῶν. διαλεχθεὶς δὲ περὶ τούτων παραινῶ τῷ Νικοκλεῖ μὴ ἔαθνυμῖν μηδ' ὥσπερ ἰερωσύνην εἰληφότα τὴν βασιλείαν, οὕτω τὴν γνώμην ἔχειν, ἀλλὰ τῶν ἡδονῶν ἀμελήσαντα προσ-
 72 ἔχειν τὸν νοῦν τοῖς πράγμασιν ἐπιχειρῶ δὲ καὶ τοῦτο πείθειν αὐτὸν, ὡς χρὴ δεινὸν νομίζειν, ὅταν ὄρᾳ τοὺς c μὲν χείρους τῶν βελτιόνων ἄρχοντας καὶ τοὺς ἀνοητοτέρους τοῖς φρονιμωτέροις προστάττοντας, λέγων,

ὡς ὅσφ περ ἂν ἐρρωμενέστερον τὴν τῶν ἄλλων ἀγνοίαν ἀτιμάσῃ, τοσαύτῳ μᾶλλον τὴν αὐτοῦ διάνοιαν ἀσκήσει. ποιησάμενος οὖν ἀρχὴν, ἣν ἐγὼ τελευτήν, ἀνᾶγνωθι καὶ τούτου τοῦ λόγου τὸ λοιπὸν μέρος αὐτοῖς.

73

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ.

Μάλιστα δ' ἂν αὐτὸς ὑπὸ σαυτοῦ παρακληθεῖς, εἰ δεινὸν ἠγήσαιο τοὺς χείρους τῶν βελτιῶν ἄρχειν καὶ τοὺς ἀνοητοτέρους τοῖς φρονιμωτέροις προστάττειν (p. 17, §. 14)

μέχρι τοῦ

σοφοῦς νόμιζε μὴ τοὺς περὶ μικρῶν ἀκριβῶς ἐρίζοντας ἀλλὰ τοὺς εὖ περὶ τῶν μεγάλων λέγοντας. χρῶ τοῖς εἰρημένοις, ἧ ζήτηι βελτιῶ τούτων (p. 37, §. 39).

74

(κς'. *α'.) Τῶν μὲν τοίνυν λόγων ἅλις ἡμῖν ἔστω τῶν ἀναγινωσκομένων καὶ τηλικούτο μῆκος ἐχόντων· ἐπεὶ μικροῦ γε μέρους τῶν πάλαι γεγραμμένων οὐκ ἂν ἀποσχοίμην ἀλλ' εἴποιμ' ἂν, εἰ τί μοι δοῖξει πρέπον εἶναι τῷ παρόντι καιρῷ· καὶ γὰρ ἂν ἄτοπος εἴην, εἰ τοὺς ἄλλους ὁρῶν τοῖς ἐμοῖς χρωμένους ἐγὼ μόνος ἀπέχοίμην τῶν ὑπ' ἐμοῦ πρότερον εἰρημένων, ἄλλως τε καὶ νῦν, ὅτ' οὐ μόνον μικροῖς μέρεσιν ἀλλ' ὅλοις εἶδεσι προειλόμην χρῆσθαι πρὸς ὑμᾶς. ταῦτα μὲν οὖν, ὅπως ἂν ἡμῖν συμπίπτῃ, ποιήσομεν.

75

Εἶπον δέ που πρὶν ἀναγινώσκεσθαι τούτους, ὡς ἄξιος εἶην οὐ μόνον, εἰ βλαβεροῖς χρῶμαι τοῖς λόγοις, δοῦναι δίκην ὑμῖν τὴν μεγίστην, ἀλλ' εἰ μὴ τοιούτοις, οἷοις οὐδεὶς ἄλλος, τῆς μεγίστης τυχεῖν τιμωρίας. εἰ τινες οὖν ὑμῶν ὑπέλαβον τότε λίαν ἀλαστονικὸν εἶναι καὶ μέγα τὸ φηθῆν, οὐκ ἂν δικαίως ἔτι τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οἶμαι γὰρ ἀποδεδωκέναι

- τὴν ὑπόσχεσιν καὶ τοιοῦτους εἶναι τοὺς λόγους τοὺς
 76 ἀναγνωσθέντας, οἷους περὶ ἐξ ἀρχῆς ὑπεθέμην. βού-
 λομαι δ' ὑμῖν διὰ βραχείων ἀπολογήσασθαι περὶ
 ἐκάστου καὶ ποιῆσαι μᾶλλον ἔτι καταφανές, ὡς ἀληθῆ
 καὶ τότε προεῖπον καὶ νῦν λέγω περὶ αὐτῶν. (κς' * β'.)
 Καὶ πρῶτον μὲν ποῖος γένοιτ' ἂν λόγος ὀσιώτερος ἢ 59
 δικαιώτερος τοῦ τοὺς προγόνους ἐγκωμιάζοντος ἀξίως
 τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκείνων καὶ τῶν ἔργων τῶν πεπραγ-
 77 μένων αὐτοῖς; ἔπειτα τίς ἂν πολιτικώτερος καὶ μᾶλ-
 λον πρέπων τῇ πόλει τοῦ τὴν ἡγεμονίαν ἀποφαίνου-
 τος ἕκ τε τῶν ἄλλων εὐεργεσιῶν καὶ τῶν κινδύνων
 ἡμετέραν οὖσαν μᾶλλον ἢ Λακεδαιμονίαν; ἔτι δὲ τίς
 ἂν περὶ καλλίωνων καὶ μειζόνων πραγμάτων τοῦ τοὺς
 Ἑλλήνας ἐπὶ τε τὴν τῶν βαρβάρων στρατείαν παρα-
 καλοῦντος καὶ περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ὁμονοίας συμ-
 78 βουλευόντος; ἐν μὲν τοίνυν τῷ πρώτῳ λόγῳ περὶ
 τούτων τυγχάνω διειλεγμένος, ἐν δὲ τοῖς ὑστέροις περὶ
 ἐλαττόνων μὲν ἢ τηλικούτων, οὐ μὲν περὶ ἀχρηστο-
 τέρων οὐδ' ἦτιον τῇ πόλει συμφερόντων. γνώσεσθε
 δὲ τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἣν παραβάλλητε πρὸς ἕτερα
 τῶν εὐδοκιμούντων καὶ τῶν ὀφελίμων εἶναι δο-
 κούντων.
- 79 Οἶμαι δὴ πάντας ἂν ὁμολογῆσαι τοὺς νόμους
 πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους εἶναι τῷ βίῳ
 τῷ τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ἢ μὲν τούτων χρῆσις τοῦτ'
 ὀφελεῖν μόνον πέφυκε, τὰ κατὰ τὴν πόλιν καὶ τὰ
 συμβόλαια τὰ γιγνόμενα πρὸς ἡμᾶς αὐτούς· εἰ δὲ
 τοῖς λόγοις πείθοισθε τοῖς ἑμοῖς, ὅλην τὴν Ἑλλάδα
 καλῶς ἂν διοικοῖτε καὶ δικαίως καὶ τῇ πόλει συμφε-
 80 ρόντως· χρῆ δὲ τοὺς νοῦν ἔχοντας περὶ ἀμφοτέρα
 μὲν ταῦτα σπουδάζειν, αὐτοῖν δὲ τούτοις τὸ μείζον 60
 καὶ τὸ πλείονος ἄξιον προτιμᾶν, ἔπειτα κάκεινο γι-

- γνωσκειν, ὅτι νόμους μὲν θεῖναι μυροὶ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἱκανοὶ γεγονῶσιν, εἰπεῖν δὲ περὶ τῶν συμφερόντων ἀξίως τῆς πόλεως
- 81 καὶ τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἂν πολλοὶ δυνηθεῖεν· ἂν ἔνεκα τοὺς ἔργον ποιουμένους τοὺς τοιοῦτους λόγους εὐρίσκειν τοσοῦτω χρῆ περὶ κλείονος ποιεῖσθαι τῶν τοὺς νόμους τιθέντων καὶ γραφόντων, ὅσω πέρ εἰσι σπανιότεροι καὶ χαλεπότεροι καὶ ψυχῆς φρονιμωτέρας θεόμενοι τυγχάνουσι, ἄλλως τε δὴ καὶ νῦν. ὅτε μὲν γὰρ ἤρχετο τὸ γένος τὸ τῶν ἀνθρώπων γίνεσθαι καὶ συνοικίεσθαι κατὰ πόλεις, εἰκὸς ἦν παραπλησίαν εἶναι τὴν ζήτησιν αὐτῶν· ἐπειδὴ δ' ἐνταῦθα προεληλύθαμεν ὥστε καὶ τοὺς λόγους τοὺς εἰρημένους καὶ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους ἀναριθμήτους εἶναι, καὶ τῶν μὲν νόμων ἐπαινεῖσθαι τοὺς ἀρχαιοτάτους, τῶν δὲ λόγων τοὺς καινοτάτους, οὐκέτι τῆς αὐτῆς διανοίας
- 82 ἔργον ἐστίν, ἀλλὰ τοῖς μὲν τοὺς νόμους τιθέναι προαιρουμένοις προὔργου γέγονε τὸ πλήθος τῶν κειμένων, οὐδὲν γὰρ αὐτοὺς δεῖ ζητεῖν ἑτέρους, ἀλλὰ τοὺς παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμοῦντας πειραθῆναι συναγαγεῖν, ὃ ἡαδίως ὅστις ἂν οὖν βουληθεὶς κοιήσῃ, τοῖς δὲ περὶ τοὺς λόγους πραγματευομένοις διὰ τὸ προκατε- 61
εἰληφθαι τὰ πλεῖστα τούναντίον συμβέβηκε· λεγόντες μὲν γὰρ ταῦτά τοῖς πρότερον εἰρημένοις ἀναίσχυντεῖν καὶ ληρεῖν δόξουσι, καινὰ δὲ ζητοῦντες ἐπιπόνως εὐρήσουσιν. διόπερ ἔφασκον ἀμφοτέροις μὲν ἐπαινεῖσθαι προσήκειν, πολὺ δὲ μᾶλλον τοῖς τὸ χαλεπότερον ἐξεργάζεσθαι δυναμένοις.
- 83 Ἄλλὰ μὲν καὶ τῶν ἐπὶ τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην προσποιουμένων προτρέπειν ἡμεῖς ἂν ἀληθέστεροι καὶ χρησιμώτεροι φανείμεν ὄντες. οἱ μὲν γὰρ παρακαλοῦσιν ἐπὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φρόνησιν

- τὴν ὑπὸ τῶν ἄλλων μὲν ἀγνοουμένην, ὑπ' αὐτῶν δὲ
 τούτων ἀντιλεγομένην, ἐγὼ δ' ἐπὶ τὴν ὑπὸ πάντων
 86 ὁμολογουμένην· κάκεινοις μὲν ἀπόχρη τοσοῦτον, ἣν
 ἐπαγαγέσθαι τινὰς τῇ δόξῃ τῇ τῶν ὀνομάτων δυνη-
 θῶσιν εἰς τὴν αὐτῶν ὀμιλίαν, ἐγὼ δὲ τῶν μὲν ἰδιω-
 τῶν οὐδένα πώποτε φανήσομαι παρακαλέσας ἐπ' ἐμαυ-
 τὸν, τὴν δὲ πόλιν ὅλην πειρῶμαι πείθειν τοιούτοις
 πράγμασιν ἐπιχειρεῖν, ἐξ ὧν αὐτοὶ τ' εὐδαιμονήσουσι
 καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλ-
 86 λάξουσιν. καίτοι τὸν πάντας τοὺς πολίτας προτρέ-
 πειν προθυμούμενον πρὸς τὸ βέλτιον καὶ δικαιοτέ-
 ρον προσιῆναι τῶν Ἑλλήνων, πῶς εἰκὸς τοῦτον τοὺς
 συνόντας διαφθείρειν; τίς δὲ τοιούτους λόγους εὐρί-
 σκειν δυνάμενος πονηροὺς ἂν καὶ περὶ πονηρῶν
 πραγμάτων ζητεῖν ἐπιχειρήσειεν, ἄλλως τε καὶ διαπε- 62
 πραγμένος ἀπ' αὐτῶν ἅπερ ἐγώ;
- 87 (κς. * γ'.) Τούτων γὰρ γραφέντων καὶ διαδοθέν-
 των καὶ δόξαν ἔσχον παρὰ πολλοῖς καὶ μαθητὰς πολ-
 λοὺς ἔλαβον, ὧν οὐδεὶς ἂν παρέμεινεν, εἰ μὴ τοιοῦ-
 του ὄντα με κατέλαβον, οἷόν περ προσεδόκησαν· νῦν
 δὲ τοσοῦτων γεγενημένων, καὶ τῶν μὲν ἔτη τρία, τῶν
 δὲ τέτταρα συνδιαιτηθέντων, οὐδεὶς οὐδὲν φανήσεται
 88 τῶν παρ' ἐμοὶ μεμψάμενος, ἀλλ' ἐπὶ τελευτῆς, ὅτ' ἤδη
 μέλλοιεν ἀποπλεῖν ὡς τοὺς γονέας καὶ τοὺς φίλους
 τοὺς αὐτῶν, οὕτως ἡγάπων τὴν διατριβὴν ὥστε μετὰ
 πόθου καὶ δακρύων ποιείσθαι τὴν ἀπαλλαγὴν. καίτοι
 πότερα χρὴ πιστεύειν ὑμᾶς τοῖς σαφῶς ἐπισταμένοις
 καὶ τοὺς λόγους καὶ τὸν τρόπον τὸν ἐμὸν, ἢ τῶ μη-
 δὲν μὲν εἰδότει τῶν ἐμῶν, προσηρημένῳ δὲ συκοφαν-
 89 τεῖν; ὅς εἰς τοσοῦτον πονηρίας καὶ τόλμης ἐλήλυθεν,
 ὥστε γραψάμενος, ὡς λόγους διδάσκω, δι' ὧν πλεο-
 νεκτήσουσι παρὰ τὸ δίκαιον, ἀπόδειξιν μὲν οὐδεμίαν

τούτων ἤνεγκε, λέγων δὲ διατετέλεκεν, ὡς δεινὸν
 ἔστι διαφθείρεσθαι τοὺς τηλικούτους, ὥσπερ ἀντιλέ-
 γοντός τινος περὶ τούτων, ἢ τοῦτο δέον αὐτὸν ἀπο-
 φαίνειν, ὃ πάντες ὁμολογοῦσιν, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο μό-
 νον διδάσκειν, ὡς ἐγὼ τυγχάνω ταῦτα διαπραττόμε-
 90 νος. καὶ εἰ μὲν τις τοῦτον ἀπαγαγὼν ἀνδραποδιστὴν
 καὶ κλέπτην καὶ λωποδύτην μηδὲν μὲν αὐτὸν ἀπο-
 φαίνοι τούτων εἰργασμένον, διεξίει δ' ὡς δεινὸν ἕκα- 63
 στὸν ἔστι τῶν κακουργημάτων, ληρεῖν ἂν φαίη καὶ
 μαίνεσθαι τὸν κατηγοροῦν, αὐτὸς δὲ τοιούτοις λόγοις
 81 κεχρημένος οἴεται λαυθάνειν ὑμᾶς. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι
 τοῦτό γε καὶ τοὺς ἀμαθιστάτους γινώσκειν, ὅτι δεῖ
 πιστὰς εἶναι καὶ μέγα δυναμένας τῶν κατηγοριῶν, οὐχ
 αἷς ἔξεστι χρήσασθαι καὶ περὶ τῶν μηδὲν ἠδικηκότων,
 ἀλλ' ἄς οὐχ οἷόν τ' εἰπεῖν ἀλλ' ἢ κατὰ τῶν ἡμαρτη-
 κότων· ὧν αὐτὸς ὀλιγορήσας οὐδὲν προσήκοντας τῇ
 92 γραφῇ λόγους εἴρηκεν. ἔδει γὰρ αὐτὸν καὶ τοὺς λό-
 γους δεικνύναι τοὺς ἐμούς, οἷς διαφθείρω τοὺς συν-
 όντας, καὶ τοὺς μαθητὰς φράζειν τοὺς χείρους διὰ
 τὴν συνουσίαν τὴν ἐμὴν γεγενημένους· νῦν δὲ τού-
 των μὲν οὐδέτερον πεποίηκε, παραλιπὼν δὲ τὴν δι-
 καιοτάτην τῶν κατηγοριῶν ἑξαπατᾶν ὑμᾶς ἐπεχείρη-
 σεν. ἐγὼ δ' ἐξ αὐτῶν τούτων, ἐξ ὧν περὶ προσήκει
 καὶ δίκαιόν ἐστι, ποιήσομαι τὴν ἀπολογίαν.

93 Καὶ τοὺς μὲν λόγους ὀλίγω πρότερον ἀνέγνωμεν
 ὑμῖν, τοὺς δὲ κεχρημένους ἐκ μειρακίων μοι μέχρι
 γήρως δηλώσω, καὶ μάρτυρας ὑμῶν αὐτῶν παρέξο-
 μαι, περὶ ὧν ἂν λέγω, τοὺς κατὰ τὴν ἡλικίαν τὴν
 ἐμὴν γεγενημένους. ἤρξαντο μὲν οὖν ἐν πρώτοις Εὐ-
 νομός μοι καὶ Λυσιθείδης καὶ Κάλλιππος πλησιάζειν,
 μετὰ δὲ τούτους Ὀνήτωρ, Ἀντικλῆς, Φιλωνίδης, Φι-
 94 λόμελος, Χαρμαντίδης. τούτους ἅπαντας ἢ πόλις 64

χροσοῖς στεφάνοις ἐστεφάνωσεν, οὐχ ὡς τῶν ἄλλο-
 τῶν ἐφιεμένους ἀλλ' ὡς ἄνδρας ἀγαθοὺς ὄντας καὶ
 πολλὰ τῶν ἰδίων εἰς τὴν πόλιν ἀνηλωκότας. πρὸς οὓς
 ὅπως βούλεσθε θέτε με διακεισθαι· πρὸς γὰρ τὸ παρ-
 95 ὄν πανταχῶς ἔξει μοι καλῶς. ἦν τε γὰρ ὑπολάβητε
 σύμβουλον εἶναί με καὶ διδάσκαλον τούτων, δικαίως
 ἂν ἐχοιτέ μοι πλείω χάριν ἢ τοῖς δι' ἀρετὴν ἐν πρυ-
 τανείῳ σιτουμένοις· τούτων μὲν γὰρ ἕκαστος αὐτὸν
 μόνον παρέσχε καλὸν κἀγαθόν, ἐγὼ δὲ τοσοῦτους τὸ
 96 πλῆθος, ὅσους ὀλίγω πρότερον διήλθον ὑμῖν. εἴ τε
 τῶν μὲν πεπραγμένων ἐκείνοις μηδὲν συναίτιος ἐγε-
 νόμην, ὡς ἐταίροις δὲ καὶ φίλοις αὐτοῖς ἐχρῶμην, ἱκα-
 νὴν ὑπὲρ ὧν φεύγω τὴν γραφὴν ἠγοῦμαι καὶ ταύτην
 εἶναι τὴν ἀπολογία· εἴ γὰρ τοῖς μὲν δι' ἀρετὴν δω-
 ρεᾶς εἰληφόσιν ἤρεσκον, τῷ δὲ συκοφάντῃ μὴ τὴν
 αὐτὴν ἔχω γνώμην, πῶς ἂν εἰκότως γνωσθείην τοὺς
 97 συνόντας διαφθεῖρειν; ἢ πάντων γ' ἂν εἴην δυστυ-
 χέστατος, εἴ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἕκ τε τῶν ἐπιτη-
 δευμάτων καὶ τῶν συνουσιῶν τῶν μὲν χεῖρω, τῶν δὲ
 βελτίω δόξαν λαμβανόντων ἐγὼ μόνος μὴ τύχοιμι τῆς
 δοκιμασίας ταύτης, ἀλλὰ τοιούτοις μὲν ἀνδράσι συμ-
 βεβιωκῶς, ἀνέγκλητον δ' ἑμαυτὸν μέχρι ταυτησὶ τῆς
 ἡλικίας παρεσχηκῶς, ὅμοιος εἶναι δόξαιμι τοῖς ἕκ τε
 τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν ἄλλων συνουσιῶν δια- 6
 βεβλημένοις. ἠδέως δ' ἂν εἰδείην, τί ποτ' ἂν ἐπαθον,
 εἴ τίς μοι τοιοῦτος ἦν συγγεγεννημένος, οἷός περ ἔστιν
 ὁ κατήγορος, ὃς μισῶν ἅπαντας τοὺς τοιοῦτους καὶ
 μισούμενος εἰς τουτουὶ καθέστηκα τὸν κίνδυνον.
 98 Καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνος ὁ λόγος δικαίως ἂν με βλά-
 ψειεν, ὃν ἴσως ἂν τινες τολμήσειαν εἰπεῖν τῶν παν-
 τάπασι πρὸς με δυσκόλως διακειμένων, ὡς τούτοις
 μὲν οἷς εἴρηκα τοσοῦτον μόνον ἐχρῶμην, ὅσον ὀφθη-

99 και διαλεγόμενος, ἕτεροι δὲ τινὲς μοι πολλοὶ καὶ πολυπραγμονες μαθηταὶ γεγόνασιν, οὓς ἀποκρύπτομαι πρὸς ὑμᾶς. ἀξιῶ γάρ, εἰ μὲν τινες τῶν ἐμοὶ συγγεγενημένων ἄνδρες ἀγαθοὶ γεγόνασι περὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς φίλους καὶ τὸν ἰδίου οἴκου, ἐκείνους ὑμᾶς ἐπαινεῖν, ἐμοὶ δὲ μηδεμίαν ὑπὲρ τούτων χάριν ἔχειν, εἰ δὲ πονηροὶ καὶ τοιοῦτοι τὰς φύσεις, οἷοι φαίνεσθαι καὶ γράφεσθαι καὶ τῶν ἀλλοτριῶν ἐπιθυμεῖν, παρ' ἐμοῦ 100 δίκην λαμβάνειν. καίτοι τίς ἂν πρόκλησις γένοιτο ταύτης ἀνεπιφθονωτέρα καὶ ταπεινότερα τῆς τῶν μὲν καλῶν κἀγαθῶν οὐκ ἀμφισβητούσης, εἰ δὲ τινες πονηροὶ γεγόνασιν, ὑπὲρ τούτων δίκην ὑποσχεῖν ἐπιβουλοῦσης; καὶ ταῦτ' οὐ λόγος μάτην εἰρημένος ἐστίν, ἀλλὰ παραχωρῶ καὶ τῷ κατηγορῶ καὶ τῷ βουλομένῳ 66 τῶν ἄλλων, εἰ τις ἔχει τινὰ φράσαι τοιοῦτον, οὐχ ὡς οὐχ ἠδέως ἂν τινῶν μου καταψευσαμένων, ἀλλ' ὡς εὐθύς φανερῶν ἔσομένων ὑμῖν καὶ τῆς ζημίας ἐκείνοις ἀλλ' οὐκ ἐμοὶ γενησομένης.

91 Περὶ μὲν οὖν ὧν φεύγω τὴν γραφὴν καὶ τοῦ μὴ διαφθεῖρειν τοὺς συνόντας, οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν σαφέστερον ἐπιδείξαι δυνηθεῖην· (κς. * δ'.) Ἐμνήσθη δὲ καὶ τῆς πρὸς Τιμόθεόν μοι φιλίας γεγενημένης καὶ διαβάλλειν ἡμᾶς ἀμφοτέρους ἐπεχείρησεν, οὐδ' ἠσχύνθη περὶ ἄνδρὸς τετελευτηκότος καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίου τῇ πόλει γεγενημένου βλασφήμους καὶ λίαν ἀσελγείς λόγους εἰπῶν. ἐγὼ δ' ὄμην μὲν, εἰ καὶ φανερῶς 92 ἐξηλεγχόμην ἀδικῶν, διὰ τὴν πρὸς ἐκεῖνον φιλίαν σώξασθαι μοι προσήκειν· ἐπειδὴ δὲ Δυσίμαχος καὶ τοῖς τοιοῦτοις ἐπιχειρεῖ με βλάπτειν, ἐξ ὧν δικαίως ἂν ἀπελοίμην, ἀναγκάως ἔχει διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν. διὰ τοῦτο δ' οὐχ ἅμα περὶ τούτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἐποιησάμην τὴν μνησίαν, ὅτι πολὺ

- 103 τὰ πράγματα διέφερεν αὐτῶν. περὶ μὲν γὰρ ἐκείνων οὐδὲν φλαῦρον εἶπεν ὁ κατηγορὸς ἐτόλμησε, περὶ δὲ τὴν Τιμοθέου κατηγορίαν μᾶλλον ἐσπούδασεν ἢ περὶ ὧν ἀπήνεγκε τὴν γραφήν· ἐπειδ' οἱ μὲν ὀλίγων ἐπεστάτησαν ἀγώνων, τῶν δ' ἐκάστῳ προσταχθέντων οὕτως ἐπεμελήθησαν ὥστε τυχεῖν τῆς τιμῆς τῆς ὀλίγω πρότερον ὑπ' ἐμοῦ λεχθείσης, ὁ δὲ πολλῶν καὶ μεγάλων πραγμάτων κατέστη κύριος πολὺν χρόνον. ὥστ' οὐκ ἂν ἤρμοσεν ἅμα περὶ τούτου καὶ τῶν ἄλλων χρησασθαι τοῖς λόγοις, ἀλλ' ἀναγκαίως εἶχεν οὕτω διε-
- 104 λέσθαι καὶ διατάξασθαι περὶ αὐτῶν. χρῆ δὲ τὸν ὑπὲρ ἐκείνου λόγον οὐκ ἄλλότριον εἶναι νομίζειν τοῖς ἐνεστῶσι πράγμασιν οὐδ' ἐμὲ λέγειν ἔξω τῆς γραφῆς· τοῖς μὲν γὰρ ἰδιώταις ὑπὲρ ὧν ἕκαστος ἐπραξε προσήκει διαλεχθεῖσι καταβαίνειν ἢ δοκεῖν περιεργάζεσθαι, τοῖς δ' ὑπολαμβάνομένοις συμβούλοις εἶναι καὶ διδασκάλοις ὁμοίως ὑπὲρ τῶν συγγεγενημένων ὥσπερ ὑπὲρ αὐτῶν ἀναγκαῖον ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἄλλως τ' ἦν καὶ τύχη τις διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην κρινόμενος· ὅπερ ἐμοὶ συμβέβηκεν.
- 105 ἐτέρω μὲν οὖν ἀπέχρησεν ἂν τοῦτ' εἶπεν, ὡς οὐ δίκαιόν ἐστι μετέχειν, εἴ τι Τιμόθεος πράττων μὴ κατώρθωσεν· οὐδὲ γὰρ τῶν δωρεῶν οὐδὲ τῶν τιμῶν οὐδεὶς αὐτῷ μετέδωκε τῶν ἐκείνω ψηφισθεῖσων, ἀλλ' οὐδ' ἐπαινέσαι τῶν ῥητόρων οὐδεὶς ἤξιώσεν ὡς σύμβουλον γεγενημένον· εἶναι δὲ δίκαιον ἢ καὶ τῶν ἀγαθῶν κοινωνεῖν ἢ μηδὲ
- 106 τῶν ἀτυχιῶν ἀπολαύειν. ἐγὼ δὲ ταῦτα μὲν ἀσχυρθεῖν ἂν εἶπεν, τὴν αὐτὴν δὲ ποιοῦμαι πρόκλησιν, ἦν περὶ καὶ περὶ τῶν ἄλλων· ἀξιῶ γὰρ, εἰ μὲν κακὸς ἀνὴρ γέγονε Τιμόθεος καὶ πολλὰ περὶ ὑμᾶς ἐξήμαρτε, μετέχειν καὶ δίκην δίδόναι καὶ πάσχειν ὅμοια τοῖς ἀδικούσιν· ἦν δ' ἐπιδειχθῆ καὶ πολίτης ὧν ἀγαθὸς καὶ

στρατηγὸς τοιοῦτος, οἷος οὐδεὶς ἄλλος ὢν ἡμεῖς ἴσμεν, ἐκείνῳ μὲν οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ἐπαινεῖν καὶ χάριν ἔχειν αὐτῷ, περὶ δὲ ταυτησὶ τῆς γραφῆς ἐκ τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων, ὅ τι ἂν ὑμῖν δίκαιον εἶναι δοκῇ, τοῦτο γιννώσκειν.

07 (κς. * ε΄.) Ἀθροώτατον μὲν οὖν τοῦτ' εἶπειν ἔχω περὶ Τιμοθέου καὶ μάλιστα καθ' ἀπάντων, ὅτι τοσαύτας ἤρθε πόλεις κατὰ κράτος, ὅσας οὐδεὶς πώποτε τῶν ἐστρατηγηκότων, οὔτε τῶν ἐκ ταύτης τῆς πόλεως οὔτε τῶν ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, καὶ τούτων ἐνίας, ὧν ληφθεῖσῶν ἅπασ ὁ τόπος ὁ περιέχων οἰκείος ἠναγκάσθη τῇ πόλει γενέσθαι τηλικαύτην ἐκάστη δύναμιν εἶχεν. τίς γάρ οὐκ οἶδε Κόρκυραν μὲν ἐν ἐπικαιροτάτῳ καὶ κάλλιστα κειμένην τῶν περὶ Πελοπόννησον, Σάμον δὲ τῶν ἐν Ἰωνίᾳ, Σηστόν δὲ καὶ Κριθιώτην τῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ, Ποτίδαιαν δὲ καὶ Τορώνην τῶν ἐπὶ Θράκης; ἃς ἐκεῖνος ἀπάσας κτησάμενος παρέδωκεν ὑμῖν, οὐ θαπανάις μεγάλαις, οὐδὲ τοὺς ὑπάρχοντας συμμάχους λυμηνάμενος, οὐδὲ πολλὰς ὑμᾶς εἰσφορὰς ἀναγκάσας εἰσνεγκεῖν, ἀλλ' εἰς μὲν τὸν περίπλου τὸν περὶ Πελοπόννησον τρία καὶ 69 δέκα μόνον τάλαντα δούσης αὐτῷ τῆς πόλεως καὶ τριήρεις πενήκοντα Κόρκυραν εἶλε, πόλιν ὄγδοῦντα τριήρεις κερτημένην, καὶ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον Λακεδαιμονίους ἐνίκησε ναυμαχῶν, καὶ ταύτην ἠνάγκασεν αὐτοὺς συνθέσθαι τὴν εἰρήνην, ἣ τοσαύτην μεταβολὴν ἐκατέρῃ τῶν πόλεων ἐποίησεν, ὥσθ' ἡμᾶς μὲν ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας θύειν αὐτῇ καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν ὡς οὐδεμιᾶς ἄλλης οὕτω τῇ πόλει συνενεγκούσης, Λακεδαιμονίων δὲ μετ' ἐκείνου τὸν χρόνον μηδ' ὑφ' ἐνὸς ἐωρᾶσθαι μήτε ναυτικὸν ἐντὸς Μαλίας περιπλέον μήτε πεζὸν στρατόπεδον δι' Ἰσθμοῦ

- πορευόμενον, ὅπερ αὐτοῖς τῆς περὶ Λεῦκτρα συμφο-
 111 ρᾶς εὖροι τις ἂν αἴτιον γεγεννημένον. μετὰ δὲ ταύτας
 τὰς πράξεις ἐπὶ Σάμον στρατεύσας, ἦν Περικλῆς ὁ
 μεγίστην ἐπὶ σοφίᾳ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ σωφροσύνῃ
 δοξᾶν εἰληφῶς ἀπὸ διακοσίων νεῶν καὶ χιλίων τα-
 λάντων κατεπολέμησε, ταύτην οὔτε πλέον οὔτ' ἔλατ-
 τον παρ' ὑμῶν λαβῶν οὔτε παρὰ τῶν συμμάχων ἐκλέ-
 ξας, ἐν δέκα μηνσὶν ἐξεπολιόρησεν ὀκτακισχιλίοις
 112 σιν ἐκ τῆς πολεμίας τὸν μισθὸν ἀπέδωκεν. καίτοι
 τοιοῦτον ἔργον ἂν τις ἄλλος φανῆ πεποιηκῶς, ὁμο-
 λογῶ ληρεῖν, ὅτι διαφερόντως ἐπαινεῖν ἐπιχειρῶ τὸν
 οὐδὲν περιττότερον τῶν ἄλλων διαπεπραγμένον. ἐν-
 τεῦθεν τοίνυν ἀναπλεύσας Σηστὸν καὶ Κριθώτην
 ἔλαβε, καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἀμελουμένης Χερρονή-
 113 σου προσέχειν ὑμᾶς αὐτῇ τὸν νοῦν ἐποίησεν. τὸ δὲ
 τελευταῖον Ποτίδαιαν, εἰς ἣν ἡ πόλις τετρακόσια καὶ
 δισχίλια τάλαντα τὸ πρότερον ἀνήλωσε, ταύτην εἶλεν
 ἀπὸ τῶν χρημάτων ὧν αὐτὸς ἐπόρισε καὶ τῶν συν-
 τάξεων τῶν ἀπὸ Θράκης· καὶ προσέτι Καλλιθέας ἅπαν-
 τας κατεπολέμησεν. εἰ δὲ δεῖ μὴ καθ' ἕκαστον ἀλλὰ
 διὰ βραχείων εἰπεῖν, τεττάρων καὶ εἴκοσι πόλεων κυ-
 ρίους ὑμᾶς ἐποίησεν, ἐλάττω δαπανήσας ὧν οἱ πατέ-
 ρες ἡμῶν εἰς τὴν Μηλίων πολιορκίαν ἀνήλωσαν.
 114 Ἐβουλόμην δ' ἂν, ὥσπερ ἐξαριθμῆσαι τὰς πρά-
 ξεις ῥάδιον γέγονεν, οὕτως οἷόν τ' εἶναι συντόμως
 δηλῶσαι τοὺς καιροὺς, ἐν οἷς ἕκαστα τούτων ἐπρά-
 χθη, καὶ τὰ τῆς πόλεως, ὧς εἶχε, καὶ τὴν τῶν πολε-
 μίων δύναμιν· πολὺ γὰρ ἂν ὑμῖν αἶ τ' εὐεργεσίαι
 μείζους κακείνος πλείονος ἄξιος ἔδοξεν εἶναι. νῦν δὲ
 115 ταῦτα μὲν ἔάσω διὰ τὸ πλῆθος. (κς'. *ς'.) Ἐγοῦμαι
 δ' ὑμᾶς ἀδεῶς ἂν ἀκοῦσαι, διὰ τί ποτε τῶν μὲν εὐδο-

κινούντων ἀνδρῶν παρ' ὑμῖν καὶ πολεμικῶν εἶναι
 δοκούντων οὐδὲ κώμην ἐνιοὶ λαβεῖν ἠδυνήθησαν,
 Τιμόθεος δ' οὔτε τὴν τοῦ σώματος φύσιν ἔχων ἐρ-
 ρωμένην οὔτ' ἐν τοῖς στρατοπέδοις τοῖς πλανωμένοις
 κατατετριμμένος ἀλλὰ μεθ' ὑμῶν πολιτευόμενος τη-
 λικαῦτα διεπράξατο τὸ μέγεθος. ἔστι δ' ὁ λόγος ὁ
 περὶ τούτων φιλαπεχθήμων μὲν, ῥηθῆναι δ' οὐκ
 16 ἀσύμφορος. ἐκείνος γὰρ τούτῳ τῶν ἄλλων διήνεγκεν,
 ὅτι περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ συμμαχικῶν πραγμάτων
 καὶ τῆς ἐπιμελείας τῆς τούτων οὐ τὴν αὐτὴν ὑμῖν 71
 γνώμην εἶχεν. ὑμεῖς μὲν γὰρ χειροτονεῖτε στρατη-
 γοὺς τοὺς εὐρωστοτάτους τοῖς σώμασι καὶ πολλάκις
 ἐν τοῖς ξενικοῖς στρατεύμασι γεγεννημένους, ὡς διὰ
 τούτων διαπραξάμενοί τι τῶν δεόντων. ὁ δὲ τοῖς μὲν
 17 τοιούτοις λοχαγοῖς ἐχρήτο καὶ ταξίαρχοις, αὐτὸς δὲ
 περὶ ταῦτα δεινὸς ἦν, περὶ ἅπερ χρῆ φρόνιμον εἶναι
 τὸν στρατηγὸν τὸν ἀγαθόν· ἔστι δὲ ταῦτα τίνα δύνα-
 μιν ἔχοντα; δεῖ γὰρ οὐχ ἁπλῶς εἰπεῖν ἀλλὰ σαφῶς
 φράσαι περὶ αὐτῶν. πρῶτον μὲν δύνασθαι γινῶναι,
 πρὸς τίνας πολεμητέον καὶ τίνας συμμαχούς ποιητέον·
 ἀρχὴ γὰρ αὕτη στρατηγίας ἐστίν, ἧς ἦν διαμάρτη τις,
 ἀνάγκη τὸν πόλεμον ἀσύμφορον καὶ χαλεπὸν καὶ πε-
 18 ρίεργον εἶναι. περὶ τοίνυν τὴν τοιαύτην προαίρεσιν
 οὐ μόνον οὐδεὶς τοιοῦτος γέγονεν ἀλλ' οὐδὲ παρα-
 πλήσιος. ῥᾶδιον δ' ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων γινῶναι·
 πλείστους γὰρ πολέμους ἄνευ τῆς πόλεως ἀνελόμενος
 ἅπαντας τούτους κατάρθωσε καὶ δικαίως [ἅπασιν]
 τοῖς ἄλλοις ἔδοξεν αὐτοὺς ποιήσασθαι. καίτοι τοῦ
 καλῶς βουλευσάσθαι τίς ἂν ἀπόδειξιν ἔχοι σαφεστέ-
 19 ραν καὶ μείζω ταύτης παρασχέσθαι; δευτέρον τί
 προσήκει τὸν στρατηγὸν τὸν ἀγαθόν; στρατόπεδον
 συναγαγεῖν ἀρμόττον τῷ πολέμῳ τῷ παρόντι, καὶ 72

τοῦτο συντάξαι καὶ χρήσασθαι συμφερόντως. ὥς μὲν
 τοίνυν ἡπίστατο χρῆσθαι καλῶς, αἱ πράξεις αὐταὶ δε-
 δηλώκασιν· ὥς δὲ καὶ πρὸς τὸ παρασκευασασθαι με-
 γαλοπρεπῶς καὶ τῆς πόλεως ἀξίως ἀπάντων διηνεγ-
 κεν, οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς ἂν ἄλλως εἰπεῖν τολ-
 120 μῆσειεν. ἔτι τοίνυν πρὸς τούτοις· ἀπορίας ἐνεγκεῖν
 στρατοπέδου καὶ πενίας, καὶ πάλιν εὐπορίας εὐρεῖν,
 τίς οὐκ ἂν τῶν συνεστρατευμένων πρὸς ἀμφοτέρω
 ταῦτα διαφέρειν ἐκείνον προκρίνειεν; συνίστασι γὰρ
 αὐτῷ κατὰ μὲν ἀρχὰς τῶν πολέμων διὰ τὸ μηδὲν παρὰ
 τῆς πόλεως λαμβάνειν εἰς τὰς ἐσχάτας ἐνδείας καθι-
 στάμενον, ἐκ δὲ τούτων εἰς τοῦτο τὰ πράγματα περι-
 ιστάναι δυνάμενον ὥστε καὶ τῶν πολεμίων περιγι-
 γνεσθαι καὶ τοῖς στρατιώταις ἐντελεῖς ἀποδιδόναι τοὺς
 121 μισθοὺς οὕτω τοίνυν τούτων μεγάλων ὄντων καὶ σφό-
 δρα κατεπειγόντων ἐπὶ τοῖς ἐχομένοις δικαίως ἂν τις
 αὐτὸν ἔτι μᾶλλον ἐπαινέσειεν. ὁρῶν γὰρ ὑμᾶς τού-
 τος μόνους ἄνδρας νομίζοντας, τοὺς τ' ἀπειλοῦντας
 καὶ τοὺς ἐκφοβοῦντας τὰς ἄλλας πόλεις καὶ τοὺς ἀεί-
 τι νεωτερίζοντας ἐν τοῖς συμμαχοῖς, οὐκ ἐπηκολού-
 θησε ταῖς ὑμετέροις γνώμαις, οὐδ' ἠβουλήθη βλά-
 πτων τὴν πόλιν εὐδοκιμεῖν, ἀλλὰ τοῦτ' ἐφιλοσόφει
 καὶ τοῦτ' ἐπραττεν, ὅπως μηδεμίαν τῶν πόλεων αὐ-
 τὸν φοβῆσεται τῶν Ἑλληνίδων, ἀλλὰ πᾶσαι θαρρή-
 122 σουσι πλὴν τῶν ἀδικουσῶν ἡπίστατο γὰρ τοὺς τε δε-
 διότας, οἳ μισοῦσι, δι' οὓς ἂν τοῦτο πεπονθότες τυγ-
 χάνωσι, τὴν τε πόλιν διὰ μὲν τὴν φιλίαν τὴν τῶν
 ἄλλων εὐδαιμονεστάτην καὶ μερίστην γενομένην, διὰ
 δὲ τὸ μῖσος μικρὸν ἀπολιποῦσαν τοῦ μὴ ταῖς ἐσχάταις
 συμφοραῖς περιπεσεῖν. ὃν ἐνθυμούμενος τῇ μὲν δυ-
 νάμει τῇ τῆς πόλεως τοὺς πολεμίους κατεστρέφετο,
 τῷ δ' ἤθει τὴν εὐνοίαν τὴν τῶν ἄλλων προσήγετο,

νουίζων τοῦτο στρατήγημα μείζον εἶναι καὶ κάλλιον
 ἢ πολλὰς πόλεις ἐλεῖν καὶ πολλάκις νικῆσαι μαχόμε-
 23 νος. οὕτω δ' ἐσπούδαζε περὶ τὸ μηδεμίαν τῶν πολεῶν
 μηδὲ μικρὰν ὑποψίαν περὶ αὐτοῦ λαβεῖν ὡς ἐπιβου-
 λεύοντος, ὥσθ' ὁπότε μέλλοι τινα παραπλεῖν τῶν μὴ
 τὰς συντάξεις διδουσῶν, πέμψας προηγόρευε τοῖς
 24 ἄρχουσιν, ἵνα μὴ πρὸ τῶν λιμένων ἐξαίφνης ὀφθῆις
 εἰς θόρουβον καὶ ταραχὴν αὐτοὺς καταστήσειεν. εἰ δὲ
 τύχοι καθορισθεῖς πρὸς τὴν χώραν, οὐκ ἂν ἐφῆκε
 τοῖς στρατιώταις ἀρπάζειν καὶ κλέπτειν καὶ πορθεῖν
 τὰς οἰκίας, ἀλλὰ τοσαύτην εἶχεν ἐπιμέλειαν ὑπὲρ τοῦ
 μηδὲν γίνεσθαι τοιοῦτον, ὅσην περ οἱ δεσπόται τῶν
 χρημάτων· οὐ γὰρ τούτῳ προσεῖχε τὸν νοῦν, ὅπως
 25 ἐκ τῶν τοιούτων αὐτὸς εὐδοκιμήσει παρὰ τοῖς στρα-
 τιώταις, ἀλλ' ὅπως ἡ πόλις παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. πρὸς
 δὲ τούτοις τὰς διοριάζουσας τῶν πόλεων οὕτω πράως 71
 διώκει καὶ νομίμως, ὡς οὐδεὶς ἄλλος τὰς συμμαχίδας,
 ἠγούμενος, εἰ τοιοῦτος ὢν φαίνοιτο περὶ τοὺς πολε-
 μήσαντας, τὴν μεγίστην πίστιν ἐσεσθαι δεδωκώς, ὡς
 οὐδέποτε ἂν περὶ γε τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτεῖν τολμή-
 26 σειεν. τοιγάρτοι διὰ τὴν δόξαν τὴν ἐκ τούτων γιγνο-
 μένην πολλὰ τῶν πόλεων τῶν πρὸς ὑμᾶς δυσκόλως
 ἐχουσῶν ἀνακεπταμέναις αὐτὸν ἐδέχοντο ταῖς πύλαις·
 ἐν αἷς ἐκεῖνος οὐδεμίαν ταραχὴν ἐποίησεν, ἀλλ' ὡς
 περ οἰκουμένας αὐτὰς εἰσιὼν κατέλαβεν, οὕτως ἐξιὼν
 27 κατέλειπεν. κεφάλαιον δὲ πάντων τούτων· εἰθισμέ-
 νων γὰρ τὸν ἄλλον χρόνον πολλῶν γίνεσθαι καὶ
 δεινῶν ἐν τοῖς Ἕλλησιν, ἐπὶ τῆς ἐκείνου στρατηγίας
 οὐδεὶς ἂν οὔτ' ἀναστάσεις εὖροι γεγενημένας οὔτε
 πολιτειῶν μεταβολὰς οὔτε σφαγὰς καὶ φυγὰς οὔτ'
 ἀλλ' οὐδὲν τῶν κακῶν τῶν ἀνηκέστων, ἀλλ' οὕτως
 αἰ τοιαῦται συμφοραὶ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἐλά-

φησαν, ὥστε μόνος ὧν ἡμεῖς μνημονεύομεν ἀνέγκλη-
 128 τον τὴν πόλιν τοῖς Ἑλλησι παρέσχευ. καίτοι χρη στρα-
 τηγὸν ἀριστον νομίζειν, οὐκ εἰ τις μιᾶ τύχῃ τηλικού-
 τόν τι κατώρθωσεν ὥσπερ Λύσανδρος, ὃ μηδενὶ τῶν
 ἄλλων διαπράξασθαι συμβέβηκεν, ἀλλ' ὅστις ἐπὶ πολ-
 λῶν καὶ παντοδαπῶν καὶ δυσκόλων πραγμάτων ὀρ-
 θῶς ἀεὶ πράττων καὶ νοῦν ἐχόντως διατετέλεκεν, ὅπερ
 Τιμόθεον συμβέβηκεν.

129 (κς.* ζ'.) Οἴμαι δ' ὑμῶν τοὺς πολλοὺς θαυμά-
 ζειν τὰ λεγόμενα καὶ νομίζειν τὸν ἔπαινον τὸν ἐκεί-
 νου κατηγορίαν εἶναι τῆς πόλεως, εἰ τοσαύτας μὲν
 πόλεις ἐλόντα, μηδεμίαν δ' ἀπολέσαντα περὶ προδο-
 σίας ἔκρινε, καὶ πάλιν εἰ διδόντος εὐθύνας αὐτοῦ, καὶ
 τὰς μὲν πράξεις Ἰπικράτους ἀναδεχομένου, τὸν δ'
 ὑπὲρ τῶν χρημάτων λόγον Μενεσθέως, τούτους μὲν
 ἀπέλυσε, Τιμόθεον δὲ τοσοῦτοις ἐζημίωσε χρήμασιν,
 130 ὅσοις οὐδένα πώποτε τῶν προγεγενημένων. ἔχει δ'
 οὕτως· βούλομαι γὰρ καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως λόγον
 εἰπεῖν. εἰ μὲν ὑμεῖς πρὸς αὐτὸ τὸ δίκαιον ἀποβλέπον-
 τεσ σκέψεσθε περὶ τούτων, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ δεινὰ
 καὶ σχέτλια πᾶσιν εἶναι δόξει τὰ πεπραγμένα περὶ
 Τιμόθεον· ἦν δ' ἀναλογίσθησθε τὴν ἄγνοιαν, ὅσην
 ἔχομεν πάντες ἄνθρωποι, καὶ τοὺς φθόνοὺς τοὺς
 ἐγγιγνομένους ἡμῖν, ἔτι δὲ τὰς ταραχὰς καὶ τὴν τύρβην,
 ἐν ἧ ζῶμεν, οὐδὲν τούτων ἀλόγως οὐδ' ἔξω τῆς ἀν-
 θρωπίνης φύσεως εὐρεθήσεται γεγενημένον, ἀλλὰ
 καὶ Τιμόθεος μέρος τι συμβεβλημένος τοῦ μὴ κατὰ
 131 τρόπου γνωσθῆναι περὶ αὐτῶν. ἐκείνος γὰρ οὔτε μι-
 σόδημος ὧν οὔτε μισάνθρωπος οὔθ' ὑπερήφανος
 οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ἔχων τῶν τοιούτων κακῶν διὰ τὴν
 μεγαλοφροσύνην τὴν τῆ στρατηγίᾳ μὲν συμφέρουσαν,
 πρὸς δὲ τὰς χρείας τῶν ἀεὶ προσπιπτόντων οὐχ ἄφ-

μόντουσαν, ἅπασιν ἔδοξεν ἔνοχος εἶναι τοῖς προειρη- 76
 μένοις· οὕτω γὰρ ἀφύης ἦν πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων
 θεραπείαν ὡσπερ δεινὸς περὶ τὴν τῶν πραγμάτων
 32 ἐπιμέλειαν καίτοι πολλάκις καὶ παρ' ἐμοῦ τοιοῦτους
 λόγους ἤκουσεν, ὡς χρὴ τοὺς πολιτενομένους καὶ
 βουλομένους ἀρέσκειν προαιρεῖσθαι μὲν τῶν τε πρά-
 ξεων τὰς ὠφελιμωτάτας καὶ βελτίστας καὶ τῶν λόγων
 τοὺς ἀληθεστάτους καὶ δικαιοτάτους, οὐ μὴν ἀλλὰ
 κακῆνιο παρατηρεῖν καὶ σκοπεῖν, ὅπως ἐπιχαρίτως καὶ
 φιλανθρώπως ἅπαντα φανήσονται καὶ λέγοντες καὶ
 πράττοντες· ὡς οἱ τούτων ὀλιγοφροῦντες ἐπαχθέστε-
 ροὶ καὶ βαρύτεροὶ δοκοῦσιν εἶναι τοῖς συμπολιτενο-
 33 μένοις, ὁρᾶς δὲ τὴν φύσιν τὴν τῶν πολλῶν ὡς διά-
 κείται πρὸς τὰς ἡδονὰς, καὶ διότι μᾶλλον φιλοῦσι
 τοὺς πρὸς χάριν ὀμιλοῦντας ἢ τοὺς εὖ ποιοῦντας, καὶ
 τοὺς μετὰ φαιδρότητος καὶ φιλανθρωπίας φευακίζον-
 τας ἢ τοὺς μετ' ὄγκου καὶ σεμνότητος ὠφελούντας.
 ὦν οὐδέν σοι μεμέληκεν, ἀλλ' ἦν ἐπιεικῶς τῶν ἕξω
 πραγμάτων ἐπιμεληθῆς, οἰε σοὶ καὶ τοὺς ἐνθάδε
 34 πολιτενομένους καλῶς ἔξειν. τὸ δ' οὐχ οὕτως ἀλλὰ
 τούναντίον φιλεῖ συμβαίνειν. ἦν γὰρ τούτοις ἀρέ-
 σκης, ἅπαν, ὅ τι ἂν πράξῃς, οὐ πρὸς τὴν ἀλήθειαν
 κρινούσιν ἀλλὰ πρὸς τὸ σοὶ συμφέρον ὑπολήφονται,
 καὶ τὰ μὲν ἀμαρτανόμενα παρόψονται, τὸ δὲ κατορ-
 θωθὲν οὐρανόμηκες ποιήσουσιν· ἢ γὰρ εὐνοια πάν-
 35 τας οὕτω διατίθησιν. ἦν σὺ τῇ μὲν πόλει παρὰ τῶν 77
 ἄλλων ἐκ παντὸς τρόπου κτήσασθαι ζητεῖς, ἡγούμε-
 νος μέγιστον εἶναι τῶν ἀγαθῶν, αὐτὸς δὲ σαυτῷ
 παρὰ τῆς πόλεως οὐκ οἰε δεῖν τὴν αὐτὴν ταύτην πα-
 ρασκευάζειν, ἀλλὰ πλείστων ἀγαθῶν αἷτιος γεγενη-
 μένος χεῖρον διάκεισαι τῶν οὐδὲν ἄξιον λόγου διαπε-
 36 πραγμένων. εἰκότως· οἱ μὲν γὰρ τοὺς ῥήτορας καὶ

- τοὺς ἐν τοῖς ἰδίοις συλλόγοις λογοποιεῖν δυναμένους
 καὶ πάντα προσποιουμένους εἰδέναι θεραπεύουσι, σὺ
 δ' οὐ μόνον ἀμελεῖς ἀλλὰ καὶ πολεμεῖς τοῖς μέγιστον
 αἰεὶ δυναμένοις αὐτῶν. καίτοι πόσους οἶμαι διὰ τὰς
 τούτων ψευδολογίας τοὺς μὲν συμφοραῖς περιπεπτω
 κέναι, τοὺς δ' ἀτίμους εἶναι, πολὺ σπουδαιοτέροις
 καὶ πλείονος ἀξίους γεγενημένους τῶν ἀδομένων καὶ
 137 τραγωιδουμένων; ἀλλ' οἱ μὲν, οἶμαι, ποιητῶν ἔτυχον
 καὶ λογοποιῶν, οἱ δ' οὐκ ἔσχον τοὺς ὑμνήσοντας. ἦν
 οὖν ἐμοὶ πείδη καὶ νοῦν ἔχης, οὐ καταφρονησεις τῶν
 ἀνδρῶν τούτων, οἷς τὸ πλῆθος εἰθισται πιστεύειν οὐ
 μόνον περὶ ἑνὸς ἐκάστου τῶν πολιτῶν ἀλλὰ καὶ περὶ
 ὅλων τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἐπιμέλειάν τινα ποιήσει
 καὶ θεραπείαν αὐτῶν, ἵν' εὐδοκιμήσης δι' ἀμφοτέρω,
 καὶ διὰ τὰς σαυτοῦ πράξεις καὶ διὰ τοὺς τούτων λό-
 138 γους. ταῦτα δ' ἀκούων ὀρθῶς μὲν ἔφασκέ με λέγειν,
 οὐ μὴν οἷός τ' ἦν τὴν φύσιν μεταβαλεῖν, ἀλλ' ἦν μὲν 76
 καλὸς κἀγαθὸς ἀνὴρ καὶ τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἑλλάδος
 ἄξιός, οὐ μὴν σίμμετρος γε τοῖς τοιούτοις τῶν ἀν-
 θρώπων, ὅσοι τοῖς ὑπὲρ αὐτοὺς πεφυκόσιν ἀχθόμενοι
 τυγχάνουσιν. τοιγαροῦν οἱ μὲν ᾄτορες ἔργον εἶχον
 αἰτίας περὶ αὐτοῦ πολλὰς καὶ ψευδεῖς πλάττειν, τὸ δὲ
 139 πλῆθος ἀποδέχεσθαι τὰς ὑπὸ τούτων λεγομένας. περὶ
 ὧν ἠδέως ἂν ἀπελογησάμην, εἰ καιρὸν εἶχον· οἶμαι
 γὰρ ἂν ὑμᾶς ἀκούσαντας μισῆσαι τοὺς τε προαγα-
 γόντας τὴν πόλιν ἐπὶ τὴν ὀργὴν τὴν πρὸς ἐκείνους καὶ
 τοὺς φλαυρόντι περὶ αὐτοῦ λέγειν τολμῶντας. (κς'.*η'.)
 νῦν δὲ ταῦτα μὲν εἶσω, περὶ ἑμαυτοῦ δὲ καὶ τῶν ἐν-
 εσταίων πραγμάτων πάλιν ποιήσομαι τοὺς λόγους.
 140 Ἀπορῶ δ' ὅ τι χρήσωμαι τοῖς ὑπολοίποις καὶ τί-
 νος πρώτου μνησθῶ καὶ ποίου δευτέρου τὸ γὰρ
 ἐφεξῆς με λέγειν διαπέφευγεν. ἴσως οὖν ἀναγκαῖον

ἔστιν, ὡς ἂν ἕκαστον τύχη προσπεσόν, οὕτως εἰπεῖν
 περὶ αὐτῶν· ἃ δ' οὖν μοι νῦν ἐπελήλυθε, καὶ περὶ
 ὧν ἐγὼ μὲν ἐνόμιζον εἶναι δηλωτέον, ἄλλος δέ τις
 μοι συνεβούλευε μὴ λέγειν, οὐκ ἀποκρύψομαι πρὸς
 41 ὑμᾶς. ἐπειδὴ γὰρ ἀπήνεγκε τὴν γραφὴν, ἐσκόπουν
 περὶ αὐτῶν τούτων ὡσπερ ἂν ὑμῶν ἕκαστος, καὶ τὸν
 τε βίον τὸν ἑμαντοῦ καὶ τὰς πράξεις ἐξήταζον καὶ
 πλείστον χρόνον περὶ τὰς τοιαύτας διέτριβον, ἐφ' αἷς
 ᾧμην ἐπαινέσθαι με προσήκειν. ἀκροώμενος δέ τις 79
 τῶν ἐπιτηδείων ἐτόλμησεν εἰπεῖν πρὸς με λόγον πάν-
 των σχετικιώτατον, ὡς ἄξια μὲν εἶη τὰ λεγόμενα φι-
 λοτιμίας, οὐ μὴν ἄλλ' αὐτός γε δεδιέναι ταῦτα μάλι-
 2 στα, μὴ πολλοὺς λυπήσῃ τῶν ἀκούοντων. „οὕτω γὰρ“
 ἔφη „τινὲς ὑπὸ τοῦ φθόνου καὶ τῶν ἀποριῶν ἐξη-
 γοῦνται καὶ δυσμενῶς ἔχουσιν, ὡστ' οὐ ταῖς πονη-
 ρίαις ἀλλὰ ταῖς εὐπραγίαις πολεμοῦσι, καὶ μισοῦσιν
 οὐ μόνον τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπιεικεστάτους ἀλλὰ
 καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τὰ βέλτιστα, καὶ πρὸς τοῖς
 ἄλλοις κακοῖς τοῖς μὲν ἀδικοῦσι συναγωνίζονται καὶ
 συγγνώμην ἔχουσιν, οἷς δ' ἂν φθονήσωσιν ἀπολλύ-
 33 ουσιν, ἤνπερ θυνηθῶσιν. ταῦτα δὲ δρῶντες οὐκ
 ἀγνοοῦσι, περὶ ὧν τὴν ψῆφον οἴσουσιν, ἀλλ' ἀδική-
 σειν μὲν ἐλπίζοντες, ὀφθήσεσθαι δ' οὐ προσδοκῶντες,
 σώζοντες οὖν τοὺς ὁμοίους σφίσιν αὐτοῖς βοηθεῖν
 νομίζουσιν. τούτου δ' ἔνεκά σοι ταῦτα διηλθον, ἵνα
 προειδὼς ἄμεινον προσφέρῃ καὶ τοῖς λόγοις ἀσφαλε-
 στέροις χρῆ πρὸς αὐτοὺς, ἐπεὶ νῦν γε τίνα χρῆ προσ-
 δοκᾶν γνώμην ἔξειν τοὺς τοιούτους, ὅταν τὸν τε βίον
 τὸν σαυτοῦ καὶ τὰς πράξεις διεξίης μηδὲ κατὰ μικρὸν
 ὁμοίας οὕσας ταῖς τούτων, ἀλλ' οἷας περ πρὸς ἐμὲ λέ-
 4 γειν ἐπιχειρεῖς; ἀποφαίνεις γὰρ τοὺς τε λόγους, οὐς
 γέγραφας, οὐ μέμψως ἀλλὰ χάριτος τῆς μεγίστης

ἀξίους ὄντας, τῶν τε πεπλησιακότων σοι τοὺς μὲν
 οὐδὲν ἠδίκηκότας οὐδ' ἠμαρτηκότας, τοὺς δὲ δι' ἀρε-
 τὴν ὑπὸ τῆς πόλεως ἐστεφανωμένους, τὰ τε καθ' ἡμέ-
 ραν οὕτω κοσμίως καὶ τεταγμένως βεβιωκότα σαν-
 τὸν ὡς οὐκ οἶδ' εἰ τις ἄλλος τῶν πολιτῶν, ἔτι δὲ μήτε
 δεδικασμένον μηδενὶ μήτε πεφευγότα πλὴν περὶ ἀν-
 τιδόσεως μήτ' ἑτέροις συνηγωνισμένον μήτε μεμαρ-
 τυρηκότα μήτ' ἄλλο πεποικηκότα μηδὲν, ἐν οἷς ἅπαν-
 145 τες πολιτευόμενοι τυγχάνουσιν. πρὸς δὲ τούτοις οὐ-
 τως ἰδίους οὔσι καὶ περιττοῖς κάκεινο λέγεις, ὡς τῶν
 μὲν ἀρχῶν καὶ τῶν ὠφελειῶν τῶν ἐντεῦθεν γιγνομέ-
 νων καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν κοινῶν ἐξέστηκας,
 εἰς δὲ τοὺς διακοσίους καὶ χιλίους τοὺς εἰσφέροντας
 καὶ λειτουργοῦντας οὐ μόνον αὐτὸν παρέχεις ἀλλὰ
 καὶ τὸν υἱόν, καὶ τρεῖς μὲν ἤδη τετριηραρχήκατε, τὰς
 δ' ἄλλας λειτουργίας πολυτελέστερον λειλιουργήκατε
 146 καὶ κάλλιον ὢν οἱ νόμοι προστάττουσιν. ταῦτ' ἀκού-
 οντας τοὺς τάναντία πᾶσι τοῖς προειρημένοις ἐπιτε-
 τηδευκότας οὐκ οἶει βαρέως οἶσειν καὶ νομιεῖν ἐλέγ-
 χεσθαι τὸν βίον τὸν αὐτῶν οὐ σπουδαῖον ὄντα; καὶ
 γὰρ εἰ μὲν μετὰ πόνον καὶ ταλαιπωρίας ἠσθάνοντό
 σε ποριζόμενον εἰς τε τὰς λειτουργίας καὶ περὶ τὴν
 ἄλλην διοίκησιν, οὐκ ἂν ὁμοίως ἔμελεν αὐτοῖς· νῦν
 δὲ τὰ τε παρὰ τῶν ξένων σοι γιγνόμενα πολὺ πλείω
 147 νομίζουσιν εἶναι τῶν διδομένων, αὐτὸν τε σὲ φαθυ-
 μότερον ἠγοῦνται ξῆν οὐ μόνον τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ
 τῶν περὶ τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν αὐτὴν σοι πραγμα-
 τείαν ὄντων. ὀρθῶσι γὰρ ἐκείνων μὲν τοὺς πλείστους
 πλὴν τῶν τὸν σὸν βίον καὶ τὸν τρόπον ἠγαπηκότων
 ἐν τε ταῖς πανηγύρεσι καὶ τοῖς ἰδίους συλλόγοις ἐπι-
 δεῖξεις ποιουμένους καὶ διαγωνιζομένους πρὸς ἀλ-
 λήλους, καθ' ὑπερβολὴν ὑπισχνουμένους, ἐρίζοντας,

- 148 λαιδορουμένους, οὐδὲν ἀπολείποντας κακῶν, ἀλλὰ σφίσι μὲν αὐτοῖς πράγματα παρέχοντας, τοῖς δ' ἀκρωμένοις ἐξουσίαν παραδιδόντας τοῖς μὲν καταγελάσαι τῶν λεγομένων, ἐνίοις δ' ἐπαινέσαι, τοῖς δὲ πλείστοις μισῆσαι, τοῖς δ' ὅπως ἕκαστοι βούλονται διατεθῆναι πρὸς αὐτούς· σὲ δ' οὐδενὸς μετέχοντα τούτων ἀλλ' ἀνομοίως ζῶντα καὶ τοῖς σοφισταῖς καὶ τοῖς ἰδιώταις καὶ τοῖς πολλὰ κεκτημένοις καὶ τοῖς ἀπόρως διακει-
 149 μένοις. ἐφ' οἷς οἱ μὲν λογίζεσθαι δυνάμενοι καὶ νοῦν ἔχοντες ἴσως ἂν σε ζηλώσειαν, οἱ δὲ καταδεέστερον πράττοντες καὶ λυπεῖσθαι μᾶλλον εἰωθότες ἐπὶ ταῖς τῶν ἄλλων ἐπεικειαῖς ἢ ταῖς αὐτῶν ἀτυχίαις οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ δυσκολανούσι καὶ χαλεπῶς οἰσουσιν. ὡς οὖν οὕτως αὐτῶν διατεθησομένων σκόπει, τί σοι λεκτέον τούτων καὶ τί παραλειπτέον ἔστιν.⁶⁴
- 150 Ἐγὼ δὲ κάκεινου τότε ταῦτα λέγοντος καὶ νῦν ἡγοῦμαι πάντων ἀνθρώπων ἀτοπωτάτους εἶναι καὶ σχετικωτάτους, οἵτινες βαρέως ἂν ἀκούοιεν, εἰ λει- 82
 τουργοῦντα μὲν ἑμαντὸν τῇ πόλει παρέχω καὶ ποι-
 οῦντα τὸ προσταττόμενον, μηδὲν δὲ δέομαι μήτε κλη-
 ροῦσθαι τῶν ἀρχῶν ἔνεκα μήτε λαμβάνειν, ἃ τοῖς
 ἄλλοις ἢ πόλις δίδωσι, μήτ' αὐ φεύγειν δίκας μήτε
 151 διώκειν. ταῦτα γὰρ συνεταξάμην οὐ διὰ πλοῦτον οὐδὲ
 δι' ὑπερηφανίαν οὐδὲ καταφρονῶν τῶν μὴ τὸν αὐ-
 τὸν τρόπον ἐμοὶ ζώντων, ἀλλὰ τὴν μὲν ἡσυχίαν καὶ
 τὴν ἀπραγμοσύνην ἀγαπῶν, μάλιστα δ' ὄρων τοὺς
 τοιούτους καὶ παρ' ὑμῖν καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδο-
 κιμοῦντας, ἔπειτα τὸν βίον ἡδίω νομίσας εἶναι τοῦ-
 του ἢ τὸν τῶν πολλὰ πραττόντων, ἔτι δὲ ταῖς διατρι-
 βαῖς ταῖς ἑμαῖς προεπωδέστερον, αἷς ἐξ ἀρχῆς κατε-
 152 στησάμην. τούτων μὲν ἔνεκα τοῦτον τὸν τρόπον ζῆν
 προειλόμην· τῶν δὲ λημμάτων τῶν παρὰ τῆς πόλεως

ἀπεσχόμεν, δεινὸν ἠγησάμενος, εἰ δυνάμενος ἐκ τῶν
 ἰδίων τρέφειν ἑμαυτὸν ἐμποδῶν τῷ γενήσομαι τῶν
 ἐντεῦθεν ζῆν ἠναγκασμένων λαβεῖν τὸ διδόμενον ὑπὸ
 τῆς πόλεως, καὶ διὰ τὴν ἐμὴν παρουσίαν ἐνδεής τις
 γενήσεται τῶν ἀναγκαίων. ὑπὲρ ὧν ἐπαίνοιο τυγχά-
 153 νειν ἄξιος ἦν μᾶλλον ἢ διαβολῆς. νῦν δ' εἰς πολλὴν
 ἀπορίαν καθέστηκα, τί δρῶν ἀρεῖσαι δυνηθεῖην ἂν
 τοῖς τοιούτοις. εἰ γὰρ ἅπαντα τὸν χρόνον ἔργον ποι-
 ούμενος, ὅπως μηδένα μὴτ' ἀδικήσω μὴτ' ἐνοχλήσω
 μήτε λυπήσω, δι' αὐτὰ ταῦτα λυπῶ τινὰς, τί ποιῶν
 ἂν χαριζομην; ἢ τί λοιπόν ἐστι πλὴν ἐμὲ μὲν ἀτυχῆ, 83
 τοὺς δὲ τοιούτους ἀμαθεῖς δοκεῖν εἶναι καὶ δυσκό-
 λους τοῖς συμπολιτενομένοις;

154 (κς *θ'). Πρὸς μὲν οὖν τοὺς μηδὲν τῶν αὐτῶν
 τοῖς ἄλλοις γινώσκοντας ἀλλὰ χαλεπωτέρους ὄντας
 τοῖς μὴ κακῶς πράττουσιν ἢ τοῖς ἀδικουσι μωρὸν
 ἐστὶν ἀπολογία ζητεῖν· ὅσῳ γὰρ ἂν τις ἐπιεικέστι-
 ρον αὐτὸν ἐπιδείξῃ, δῆλον ὅτι τοσοῦτω χεῖρον ἀγα-
 νειῖται παρ' αὐτοῖς· πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους, περὶ ὧν
 Λυσίμαχος διέβαλεν, ὡς παμπληθῆ κεκτήμεθα τὴν
 οὐσίαν, ἀναγκαῖόν ἐστιν εἰπεῖν, ἵνα μὴ πιστευθεῖς
 ὁ λόγος εἰς μείζους καὶ πλείους ἡμᾶς ἐμβάλη λειτουρ-
 155 γίας ὧν ὑπενεγκεῖν ἂν δυνηθεῖμεν. ὅλως μὲν οὖν
 οὐδεὶς εὐρεθήσεται τῶν καλουμένων σοφιστῶν πολλὰ
 χρήματα συλλεξάμενος, ἀλλ' οἱ μὲν ἐν ὀλίγοις, οἱ δ'
 ἐν πάνυ μετρίοις τὸν βίον διαγαρόντες· ὁ δὲ πλείστα
 κτησάμενος ὧν ἡμεῖς μνημονεύομεν, Γοργίας ὁ Λεον-
 τίνος, οὗτος διατρέψας μὲν περὶ Θετταλίαν, ὅτ' εὐ-
 δαιμονέστατοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν, πλείστον δὲ χρό-
 νου βίους καὶ περὶ τὸν χρηματισμὸν τοῦτον γενόμε-
 156 νος, πόλιν δ' οὐδεμίαν καταπαγίως οἰκήσας οὐδὲ περὶ
 τὰ κοινὰ δαπανηθεῖς οὐδ' εἰσφορὰν εἰσενεγκεῖν ἀναγα-

κασθεις, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις οὔτε γυναῖκα γήμας
 οὔτε παῖδας ποιησάμενος ἀλλ' ἀτελής γενόμενος καὶ
 ταύτης τῆς λειτουργίας τῆς ἐνδεδεχισταίας, τοσοῦτον 84
 προλαβὼν πρὸς τὸ πλείω κτήσασθαι τῶν ἄλλων χι-
 87 λίους μόνους στατήρας κατέλιπεν. καίτοι χρῆ περὶ
 τῆς οὐσίας τῆς ἀλλήλων μὴ τοῖς αἰτιωμένοις εἰκῆ πι-
 στεύειν, μηδὲ τὰς ἐργασίας ἰσας νομίζειν τὰς τε τῶν
 σοφιστῶν καὶ τὰς τῶν ὑποκριτῶν, ἀλλὰ τοὺς ἐν ταῖς
 αὐταῖς τέχναις ὄντας πρὸς ἀλλήλους κρίνειν καὶ τοὺς
 ὁμοίαν ἐν ἐκάστη τῇν δυναμιν λαβόντας παρακλησίαν
 88 καὶ τὴν οὐσίαν ἔχειν νομίζειν. ἦν οὖν ἐξισώσητέ με
 τῷ πλείστον ἐξειργασμένῳ καὶ θῆτε πρὸς ἐκεῖνον,
 οὐδ' ὑμεῖς παντάπασιν ἀσκέπτως εἰκάζειν δοῦτε περὶ
 τῶν τοιούτων, οἷδ' ἡμεῖς εὐρεθεῖμεν ἂν οὔτε τὰ
 περὶ τὴν πολιὸν οὔτε τὰ περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς κακῶς διφ-
 κηκότες ἀλλ' ἀπ' ἐλαττόνων ζῶντες ὧν εἰς τὰς λει-
 τουργίας ἀνηλώκαμεν. καίτοι τοὺς ἐντελεστέρους ἐν
 τοῖς ἰδίοις ἢ τοῖς κοινοῖς ὄντας δίκαιόν ἐστιν ἐπαινεῖν.

89 (κς. *ι') Ἐνθυμούμαι δὲ μεταξὺ λέγων, ὅσον
 τὰ τῆς πόλεως μεταπέπτωκε, καὶ τὰς διανοίας ὡς οὐ-
 δὲν ὁμοίας περὶ τῶν πραγμάτων οἱ νῦν τοῖς πρότε-
 ρον πεπολιτευμένοις ἔχουσιν. ὅτε μὲν γὰρ ἐγὼ παῖς
 ἦν, οὕτως ἐνομίζετο τὸ πλουτεῖν ἀσφαλὲς εἶναι καὶ
 σεμνὸν, ὥστ' ὀλίγου δεῖν πάντες προσεποιοῦντο πλείω
 κερτῆσθαι τὴν οὐσίαν ἢς ἔχοντες ἐτύγχανον, βουλό-
 90 μνοι μετασχεῖν τῆς δόξης ταύτης· νῦν δ' ὑπὲρ τοῦ
 μὴ πλουτεῖν ὥσπερ τῶν μεγίστων ἀδικημάτων ἀπο- 85
 λογίαν δεῖ παρασκευάζεσθαι καὶ σκοπεῖν, εἰ μέλλει
 τις σωθῆσεσθαι πολὺ γὰρ δεινότερον καθέστηκε τὸ
 δοκεῖν εὐπορεῖν ἢ τὸ φανερῶς ἀδικεῖν· οἱ μὲν γὰρ ἢ
 συγγνώμης ἐτυχον ἢ μικροῖς ἐξημιώθησαν, οἱ δ' ἄρ-
 δην ἀπόλλυνται, καὶ πλείους ἂν εὐροιμεν τοὺς ἐκ

- τῶν ὄντων ἐκπεπωκότας ἢ τοὺς δίκην ὑπὲρ τῶν
 161 ἁμαρτημάτων δεδωκότας. καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν
 κοινῶν; αὐτὸς γὰρ οὐ μικρὸν διήμαρτον διὰ ταύτην
 τὴν μεταβολὴν τῶν ἑμαυτοῦ πραγμάτων. ὅτε γὰρ ἐπα-
 μύνειν ἠρχόμην τοῖς ἰδίῳις ἀπολομένων ἐν τῷ πο-
 λέμῳ τῷ πρὸς Λακεδαιμονίους ἀπάντων τῶν ὑπαρ-
 χόντων ἡμῖν, ἀφ' ὧν ὁ πατήρ ἅμα τῇ τε πόλει χρή-
 σιμον αὐτὸν παρῆχεν ἡμᾶς θ' οὕτως ἐπιμελῶς ἐπαί-
 δευσεν ὥστ' ἐπιφανέστερον εἶναί με τότε καὶ γνωρι-
 μώτερον ἐν τοῖς ἡλικιώταις καὶ συμπαιδευομένοις ἢ
 162 νῦν ἐν τοῖς συμπολιτευομένοις, ὅτε δ' οὖν, ὥσπερ
 εἶπον, ἠρχόμην πλησιάζειν τισὶν, ᾧμην, εἰ δυνηθείην
 πλείω κτήσασθαι καὶ περιποιήσασθαι τῶν ἐπὶ τὸν αὐ-
 τὸν βίον ὄρησάντων, ἀμφοτέρα δόξειν, καὶ περὶ
 τὴν φιλοσοφίαν διαφέρειν καὶ κοσμιώτερον βεβιωκέ-
 163 ναι τῶν ἄλλων· ἐμοὶ δὲ τούναντίον ἀποβέβηκεν. εἰ
 μὲν γὰρ μήτ' ἄξιος μηδενὸς ἐγενομένη μῆτε περιποι-
 ησάμην μηδὲν, οὐδεὶς ἂν μοι πράγματα παρῆχεν,
 ἀλλὰ φανερώς ἀδικῶν ἀσφαλῶς ἂν ἔζων ἔνεκά γε τῶν
 συκοφαντῶν· νῦν δ' ἀντὶ τῆς δόξης ἧς προσεδόκων
 ἀγῶνες περὶ με καὶ κίνδυνοι καὶ φθόνοι καὶ διαβολαὶ
 164 γεγόνασιν. οὕτω γὰρ ἡ πόλις ἐν τῷ παρόντι χαίρει
 τοὺς μὲν ἐπιεικεῖς πιέζουσ' ἂν καὶ ταπεινοὺς ποιούσα,
 τοῖς δὲ πονηροῖς ἐξουσίαν διδοῦσα καὶ λέγειν καὶ ποι-
 εῖν ὅ τι ἂν βουληθῶσιν, ὥστε Λυσίμαχος μὲν ὁ προ-
 ηρημένος ξῆν ἐκ τοῦ συκοφαντεῖν καὶ κακῶς ἀεὶ τινα
 ποιεῖν τῶν πολιτῶν κατηγορήσων ἡμῶν ἀναβέβηκεν,
 ἐγὼ δ' ὅς οὐδὲ περὶ ἓνα πῶποτ' ἐξήμαρτον, ἀλλὰ
 τῶν μὲν ἐνθένδε λημμάτων ἀπεσχόμην, παρὰ ξένων
 δὲ καὶ νομιζόντων εὐπάσχειν ἐπορισάμην τὰς ἀφε-
 λείας, ὡς δεινὰ ποιῶν εἰς τηλικουτοῦ καθέστηκα κίν-
 165 δυνον. καίτοι προσῆκε τοὺς εὐφρονοῦντας εὐχεσθαι

τοῖς θεοῖς ὡς πλείστοις τῶν πολιτῶν παραγενέσθαι
 τὴν δύναμιν ταύτην, δι' ἣν ἡμελλον παρ' ἐτέρων
 λαμβάνοντες χρησίμους αὐτοὺς ὥσπερ ἐγὼ τῇ πόλει
 παρέξειν. πολλῆς δ' ἀλογίας περὶ με γεγενημένης
 πάντων ἂν συμβαίῃ δεινότατον, εἰ μὲν οἱ δεδωκότες
 μοι χρήματα τοσαύτην ἔχοιεν χάριν ὥστ' ἔτι καὶ νῦν
 με θεραπεύειν, ὑμεῖς δ' εἰς οὓς ἀνήλωκα τὰ μαυτοῦ,
 56 δίκην ἐπιθυμῆσαίτε παρ' ἐμοῦ λαβεῖν. ἔτι δὲ δεινό-
 τερον, εἰ Πίνδαρον μὲν τὸν ποιητὴν οἱ πρὸ ἡμῶν γε-
 γονότες ὑπὲρ ἐνὸς μόνου φήματος, ὅτι τὴν πόλιν
 ἔρεισμα τῆς Ἑλλάδος ὠνόμασεν, οὕτως ἐτίμησαν ὥστε 87
 καὶ πρόξενον ποιήσασθαι καὶ δωρεὰν μυριάς αὐτῷ
 δοῦναι δραχμᾶς, ἐμοὶ δὲ πολὺ πλείω καὶ κάλλιον
 ἐγκλωμιακῶτι καὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς προγόνους μηδ'
 ἀσφαλῶς ἐγγένοιτο καταβιῶναι τὸν ἐπίλοιπον χρόνον.
 57 Περὶ μὲν οὖν τούτων καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατη-
 γορηθέντων ἱκανὴν εἶναι νομίζω τὴν εἰρημένην ἀπο-
 λογίαν. (κς'·*ια'.) Οὐκ ὀκνήσω δὲ πρὸς ὑμᾶς, οὐδ'
 ὡς ἔχω νῦν πρὸς τὸν ἐνεστιῶτα κίνδυνον, κατειπεῖν
 τὴν ἀλήθειαν, οὐδ' ὡς τὸ πρῶτον διετέθη πρὸς αὐ-
 τόν. ἐγὼ γὰρ ὑπὲρ μὲν τῶν ἰδίων πολλὰς ἐλπίδας εἰ-
 58 χον καλῶς ἀγωνιεῖσθαι· καὶ γὰρ τοῖς βεβιωμένοις
 καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐπίστευον, καὶ πολλοὺς λό-
 γους καὶ δικαίους ᾧμην ἔχειν ὑπὲρ αὐτῶν· ὁρῶν δ'
 οὐ μόνον δυσκόλως διακειμένους περὶ τὴν τῶν λόγων
 παιδείαν τοὺς εἰθισμένους ἅπασι χαλεπαίνειν ἀλλὰ
 καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν πολλοὺς τραχέως πρὸς αὐ-
 τὴν διακειμένους ἐφοβούμεν, μὴ τὰ μὲν ἰδιά μου
 παραμεληθῆ, τῆς δὲ κοινῆς περὶ τοὺς σοφιστὰς δια-
 59 βολῆς ἀπολαύσω τι φλαῦρον. ἐπειδὴ δὲ χρόνων ἐπι-
 γιγνομένων εἰσέπεσον εἰς τὸ λογίζεσθαι καὶ σκοπεῖν,
 τί χρήσομαι τοῖς παροῦσιν, ἐπαυσάμην τοῦ θεοῦ καὶ

- τῆς ταραχῆς ταύτης, οὐκ ἀλόγως ἀλλ' ἐκ τῶν εἰ-
κότων ὑπολογισάμενος καὶ παραμυθησάμενος ἔμαν-
170 τόν· τοὺς τε γὰρ ἐπιεικεῖς ὑμῶν, πρὸς οὐσπερ ἐγὼ
ποιήσομαι τοὺς λόγους, ἠπιστάμην οὐκ ἐμμένοντας
ταῖς δόξαις ταῖς ἀδίκως ἐγγεγενημέναις ἀλλ' ἐπακο-
λουθοῦντας ταῖς ἀληθείαις καὶ μεταπειθομένους ὑπὸ
τῶν λεγόντων τὰ δίκαια, τὴν τε φιλοσοφίαν ἐκ πολ-
λῶν ἐνόμιζον ἐπιδείξειν ἀδίκως διαβεβλημένην καὶ
πολὺν ἂν δικαιότερως ἀγαπωμένην αὐτήν ἢ μισουμέ-
νην. ἔχω δὲ καὶ νῦν ἔτι ταύτην τὴν γνώμην.
- 171 Οὐκ ἄξιον δὲ θαυμάζειν, εἴ τι τῶν καλῶν ἐπι-
τηδευμάτων ἠγνόηται καὶ διαλέληθεν, οὐδ' εἰ διεψευ-
σμένοι τινὲς αὐτοῦ τυγχάνουσι· καὶ γὰρ περὶ ἡμῶν
αὐτῶν καὶ περὶ ἄλλων πραγμάτων ἀναριθμητῶν οὐ-
τως ἔχοντες ἂν εὐρεθείμεν. ἡ γὰρ πόλις ἡμῶν πολ-
λων ἀγαθῶν αἰτία καὶ νῦν οὐσα καὶ πρότερον γεγε-
νημένη καὶ τοῖς πολίταις καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσι καὶ
πολλῶν ἠδονῶν γέμουσα τοῦτ' ἔχει δυσκολώτατον·
- 172 διὰ γὰρ τὸ μέγεθος καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐνοικούντων
οὐκ εὐσύνοπτός ἐστιν οὐδ' ἀκριβής, ἀλλ' ὥσπερ χει-
μάρρους, ὅπως ἂν ἕκαστον ὑπολαβοῦσα τύχη καὶ τῶν
ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων, οὕτω κατήνεγκε, καὶ
δόξαν ἐνίοις τὴν ἐναντίαν τῆς προσηκούσης περιέδη-
- 173 κεν· ὅπερ καὶ τῇ παιδείᾳ ταύτῃ συμβέβηκεν. ὧν ἐν-
θυμουμένους χρῆ μῆθενὸς πράγματος ἄνευ λόγου
καταγιγνώσκειν, μῆδ' ὁμοίως διακείσθαι δικάζοντας
ὥσπερ ἐν ταῖς ἰδίαις διατριβαῖς ἀλλὰ διακριβοῦσθαι
περὶ ἐκάστου καὶ τὴν ἀλήθειαν ζητεῖν, μεμνημένους
τῶν ὄρκων καὶ τῶν νόμων, καθ' οὓς συνελήλυθατε
δικάζοντες· ἔστι δ' οὐ περὶ μικρῶν οὐδ' ὁ λόγος οὐδ'
ἡ κρίσις, ἐν ᾗ καθέσταμεν, ἀλλὰ περὶ τῶν μεγίστων·
οὐ γὰρ περὶ ἐμοῦ μέλλετε μόνον τὴν ψῆφον διοίσειν

ἀλλὰ καὶ περὶ ἐπιτηδεύματος, ὃ πολλοὶ τῶν νεωτέρων
 174 προσέχουσι τὸν νοῦν. οἶμαι δ' ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν, ὅτι
 τὰ πράγματα τῆς πόλεως τοῖς ἐπιγιννομένοις καὶ τοῖς
 τοιοῦτοις οἱ πρεσβύτεροι παραδιδόασιν. τοιαύτης οὖν
 αἰετῆς περιόδου γιγνομένης ἀναγκαῖόν ἐστιν, ὅπως
 ἂν οἱ νεώτεροι παιδευθῶσιν, οὕτω τὴν πόλιν πράτ-
 τουσαν διατελεῖν· ὥστ' οὐ ποιητέον τοὺς συκοφάν-
 τας κυρίους τηλικούτου πράγματος, οὐδὲ τοὺς μὲν
 μὴ δίδοντας τοῦτοις ἀργύριον τιμωρητέον, παρ' ὧν
 δ' ἂν λάβωσιν ἑατέον ποιεῖν ὅ τι ἂν βουλευθῶσιν,
 175 ἀλλ' εἰ μὲν ἢ φιλοσοφία τοιαύτην ἔχει δύναμιν ὥστε
 διαφθείρειν τοὺς νεωτέρους, οὐ τοῦτον χρὴ μόνον
 κολάζειν, ὃν ἂν γράφηται τις τούτων, ἀλλὰ πάντας
 ἐκποδῶν ποιεῖσθαι τοὺς περὶ τὴν διατριβὴν ταύτην
 ὄντας· εἰ δὲ τούναντίον πέφυκεν ὥστ' ὠφελεῖν καὶ
 βελτίους ποιεῖν τοὺς πλησιάζοντας καὶ πλείονος ἀξί-
 ούς, τοὺς μὲν διαβεβλημένους πρὸς αὐτὴν παυστέον,
 τοὺς δὲ συκοφαντοῦντας ἀτιμητέον, τοῖς δὲ νεωτέ-
 ροις συμβουλευτέον ἐν ταύτῃ διατρίβειν μᾶλλον ἢ
 τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν.

90

176 (κς' *ιβ'.) Πρὸ πολλῶν δ' ἂν ἐποησάμην, εἴπερ ἦν
 εἰμαρμένον μοι φεύγειν τὴν γραφὴν ταύτην, ἀκμάζον-
 τί μοι προσπείσειν τὸν κίνδυνον· οὐ γὰρ ἂν ἠθύμου
 ἀλλὰ μᾶλλον οἷός τ' ἂν ἐγενόμην καὶ τον κατήγορον
 ἀμύνασθαι καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ βοηθῆσαι νῦν δὲ φοβοῦ-
 μαι, μὴ διὰ ταύτην ὑπὲρ ἄλλων πραγμάτων ἐπεικῶς
 εἰρηκῶς περὶ αὐτῆς ταύτης χειρὸν τύχῃ διαλεχθεὶς ἢ
 177 περὶ ὧν ἤτιόν μοι σπουδάσαι προσῆκεν. καίτοι δεξαί-
 μην ἂν, εἰρήσεται γὰρ τ' ἀληθές, εἰ καὶ μωρὸς ὁ λόγος
 ἐστίν, ἥδη τελευτήσαι τὸν βίον, ἀξίως εἰπῶν τῆς ὑποθέ-
 σεως καὶ πείσας ὑμᾶς τοιαύτην νομίζειν τὴν τῶν λόγων
 μελέτην, οἷα περ' ἐστὶ, μᾶλλον ἢ ξὴν πολυπλασίῳ χρό-

- νου, ἐφορῶν οὕτως αὐτὴν ὥσπερ νῦν παρ' ὑμῶν φερο-
 178 μένην. τῆς μὲν οὖν ἐπιθυμίας οἶδ' ὅτι πολὺ καταδεέ-
 στερον ἐροῦμεν· ὅμως δ' ὅπως ἂν δύνωμαι πειράσο-
 μαι διελθεῖν τὴν τε φύσιν αὐτῆς καὶ τὴν δύναμιν, ἣν
 ἔχει, καὶ ποία τῶν ἄλλων τεχνῶν ὁμοιοειδῆς ἐστὶ καὶ
 τί τοὺς συνόντας ὠφελεί, καὶ ποίας τινὰς ἡμεῖς ποι-
 ούμεθα τὰς ὑποσχέσεις· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς μαθόντας
 τὴν ἀλήθειαν ἄμεινον καὶ βουλευέσσεσθαι καὶ διαγνώ-
 179 σείσθαι περὶ αὐτῆς. ἀξιῶ δ' ὑμᾶς, ἣν ἄρα φαίνωμαι
 λόγους διεξιῶν πολὺ τῶν εἰθισμένων λέγεσθαι παρ'
 ὑμῶν ἐξηλλαγμένους, μὴ δυσχεραίνειν ἀλλ' ἔχειν συγ-
 γνώμην, ἐνθυμουμένους, ὅτι τοὺς περὶ πραγμάτων 91
 ἀνομοίων τοῖς ἄλλοις ἀγωνιζομένους ἀναγκαῖόν ἐστι
 καὶ τοῖς λόγοις τοιούτοις χρῆσθαι περὶ αὐτῶν. ὑπο-
 μείναντες οὖν τὸν τρόπον τῶν λεγομένων καὶ τὴν
 παρρησίαν καὶ τὸν χρόνον ἐάσαντες ἀναλωσάμενοι τὸν
 δεδομένον ταῖς ἀπολογίαις, ὅπως ἂν ὑμῶν ἐκάστω
 δοκῇ δίκαιον εἶναι καὶ νόμιμον, οὕτω φέρετε τὴν
 ψῆφον.
- 180 (κς'.* ιγ'.) Βούλομαι δὲ περὶ τῆς τῶν λόγων παι-
 δείας ὥσπερ οἱ γενεαλογοῦντες πρῶτον διελθεῖν πρὸς
 ὑμᾶς. ὁμολογεῖται μὲν γὰρ τὴν φύσιν ἡμῶν ἐκ τῆς τοῦ
 σώματος συγκείσθαι καὶ τῆς ψυχῆς. αὐτοῖν δὲ τού-
 τοιν οὐδεὶς ἐστὶν ὅστις οὐκ ἂν φήσειεν ἡγεμονικωτέραν
 πεφυκέναι τὴν ψυχὴν καὶ πλείονος ἀξίαν· τῆς μὲν γὰρ
 ἔργον εἶναι βουλεύεσθαι καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ
 τῶν κοινῶν, τοῦ δὲ σώματος ὑπηρετῆσαι τοῖς ὑπὸ τῆς
 181 ψυχῆς γνωσθεῖσιν. οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων ὁρῶν-
 τές τινες τῶν πολὺ πρὸ ἡμῶν γεγονότων περὶ μὲν τῶν
 ἄλλων πολλὰς τέχνας συνεστηκυίας, περὶ δὲ τὸ σῶμα
 καὶ τὴν ψυχὴν οὐδὲν τοιοῦτον συντεταγμένον, εὐ-
 ρόντες διττὰς ἐπιμελείας κατέλιπον ἡμῶν περὶ μὲν τὰ

σώματα τὴν παιδοτριβικὴν, ἧς ἡ γυμναστικὴ μέρος
 ἐστὶ, περὶ δὲ τὰς ψυχὰς τὴν φιλοσοφίαν, περὶ ἧς ἐγὼ
 82 μέλλω ποιῆσθαι τοὺς λόγους, ἀντιστρόφους καὶ σύ-
 ζυγας καὶ σφίσειν αὐταῖς ὁμολογουμένας, δι' ὧν οἱ
 προειστώτες αὐτῶν τὰς τε ψυχὰς φρονιμωτέρας καὶ τὰ 92
 σώματα χρησιμώτερα παρασκευάζουσιν, οὐ πολὺ δια-
 στησάμενοι τὰς παιδείας ἀπ' ἀλλήλων ἀλλὰ παρα-
 πλησίαις χρώμενοι καὶ ταῖς διδασκαλίαις καὶ ταῖς
 83 γυμνασίαις καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπιμελείαις. ἐπειδὴν γὰρ
 λάβωσι μαθητὰς, οἱ μὲν παιδοτριβαὶ τὰ σχήματα τὰ
 πρὸς τὴν ἀγωνίαν εὐρημένα τοὺς φοιτῶντας διδά-
 σκουσιν, οἱ δὲ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες τὰς ἰδέας
 ἀπάσας, αἷς ὁ λόγος τυγχάνει χρώμενος, διεξέρχον-
 84 ται τοῖς μαθηταῖς. ἐμπείρους δὲ τούτων ποιήσαντες
 καὶ διακριβῶσαντες ἐν τούτοις πάλιν γυμνάζουσιν
 αὐτοὺς καὶ πονεῖν ἐθίζουσι καὶ συνείρειν καθ' ἐν
 ἑκάστον ὧν ἔμαθον ἀναγκάζουσιν, ἵνα ταῦτα βεβαιώ-
 τερον κατάσχωσι καὶ τῶν καιρῶν ἐγγυτέρω ταῖς δό-
 ξαις γένωνται. τῶ μὲν γὰρ εἰδέναι περιλαβεῖν αὐτοὺς
 οὐχ οἷόν τ' ἐστίν· ἐπὶ γὰρ ἀπάντων τῶν πραγμάτων
 διαφεύγουσι τὰς ἐπιστήμας· οἱ δὲ μάλιστα προσέχον-
 85 τες τὸν νοῦν καὶ δυνάμενοι θεωρεῖν τὸ συμβαῖνον
 ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κλειστάκις αὐτῶν τυγχάνουσιν. τοῦ-
 τον δὲ τὸν τρόπον ἐπιμελούμενοι καὶ παιδεύοντες
 μέχρι μὲν τοῦ γενέσθαι βελτίους αὐτοὺς αὐτῶν τοὺς
 μαθητὰς, καὶ ἔχειν ἄμεινον τοὺς μὲν τὰς διανοίας,
 τοὺς δὲ τὰς τῶν σωμάτων ἕξεις, ἀμφοτέροι δύνανται
 προαγαγεῖν· ἐκείνην δὲ τὴν ἐπιστήμην οὐδέτεροι
 τυγχάνουσιν ἔχοντες, δι' ἧς ἂν οἱ μὲν ἀθλητὰς οὖς 93
 βουληθεῖεν, οἱ δὲ ῥήτορας ἱκανοὺς ποιήσειαν, ἀλλὰ
 μέρος μὲν ἂν τι συμβάλαιτο, τὸ δ' ὅλον αἱ δυνάμεις

αὐται παραγίγνονται τοῖς καὶ τῇ φύσει καὶ ταῖς ἐπι-
μελείαις διενεγκοῦσιν.

- 186 Ὁ μὲν οὖν τύπος τῆς φιλοσοφίας τοιοῦτός τις
ἐστίν. (κς.* ιδ'.) Ἐγοῦμαι δ' ὑμᾶς μᾶλλον ἂν ἐτι
καταμαθεῖν τὴν δύναμιν αὐτῆς, εἰ διέλθοιμι τὰς ὑπο-
σχέσεις, ἃς ποιούμεθα πρὸς τοὺς πλησιάζειν ἡμῖν
187 βουλομένους. λέγομεν γάρ, ὡς δεῖ τοὺς μέλλοντας
διοίσειν ἢ περὶ τοὺς λόγους ἢ περὶ τὰς πράξεις ἢ περὶ
τὰς ἄλλας ἐργασίας πρῶτον μὲν πρὸς τοῦτο πεφυκέ-
ναι καλῶς, πρὸς ὅπερ ἂν προηρημένοι τυγχάνωσιν,
ἔπειτα παιδευθῆναι καὶ λαβεῖν τὴν ἐπιστήμην, ἣτις ἂν
ἢ περὶ ἐκάστου, τρίτον ἐντριβεῖς γενέσθαι καὶ γυμνα-
σθῆναι περὶ τὴν χρεῖαν καὶ τὴν ἐμπειρίαν αὐτῶν· ἐκ
τούτων γὰρ ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐργασίαις τελείους γί-
188 γνισθαι καὶ πολὺ διαφέροντας τῶν ἄλλων. εἶναι δὲ
τούτων προσῆκον ἑκατέροις, τοῖς τε διδάσκουσι καὶ
τοῖς μαθητέουσιν, ἴδιον μὲν τοῖς μὲν εἰσενεγκασθαι
τὴν φύσιν, οἷαν δεῖ, τοῖς δὲ δύνασθαι παιδεῦσαι τοὺς
τοιούτους, κοινὸν δ' ἀμφοτέρων τὸ περὶ τὴν ἐμπει-
ρίαν γυμνάσιον· δεῖν γὰρ τοὺς μὲν ἐπιμελῶς ἐπι-
στατῆσαι τοῖς παιδευομένοις, τοὺς δ' ἐγκρατῶς ἐμ-
189 μείναι τοῖς προσταττομένοις. ταῦτα μὲν οὖν ἐστίν, ἃ
κατὰ πασῶν λέγομεν τῶν τεχνῶν· εἰ δὲ δὴ τις ἀφέ-
μενος τῶν ἄλλων ἔροικό με, τί τούτων μεγίστην ἔχει
δύναμιν πρὸς τὴν τῶν λόγων παιδείαν, ἀποκριαίμην
ἂν, ὅτι τὸ τῆς φύσεως ἀνυπέβλητόν ἐστι καὶ πολὺ
πάντων διαφέρει· τὸν γὰρ ἔχοντα τὴν μὲν ψυχὴν εὐ-
ρεῖν καὶ μαθεῖν καὶ ποιῆσαι καὶ μνημονεῦσαι δυνα-
μένην, τὴν δὲ φωνὴν καὶ τὴν τοῦ στόματος σαφήνειαν
τοιαύτην ὥστε μὴ μόνοις τοῖς λεγομένοις ἀλλὰ καὶ
ταῖς τούτων εὐαρμοστίαις συμπεῖθειν τοὺς ἀκούον-
190 τας, ἐτι δὲ τὴν τόλμαν μὴ τὴν ἀναισχυντίαν σημεῖον

γιγνομένην ἀλλὰ τὴν μετὰ σωφροσύνης οὕτω παρα-
 σκευάζουσιν τὴν ψυχὴν ὥστε μηδὲν ἥττον θαρραῖν
 ἐν δὴ πᾶσι τοῖς πολίταις τοὺς λόγους ποιούμενον ἢ
 πρὸς αὐτὸν διανοούμενον, τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι τυχῶν
 ὁ τοιοῦτος παιδείας μὴ τῆς ἀπηκριβωμένης ἀλλὰ τῆς
 ἐπιπολαίου καὶ πᾶσι κοινῆς τοιοῦτος ἂν εἴη ῥήτωρ,
 191 οἷος οὐκ οἶδ' εἰ τις τῶν Ἑλλήνων γέγονεν; καὶ μὲν
 δὴ κάκεινους ἴσμεν τοὺς καταδεεστέραν μὲν τούτων
 τὴν φύσιν ἔχοντας, ταῖς δ' ἐμπειρίαις καὶ ταῖς ἐπι-
 μελείαις προέχοντας, ὅτι γίνονται κρείττους οὐ μό-
 νον αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τῶν εὐ μὲν πεφυκότων, λίαν δ'
 αὐτῶν κατημεληκότων· ὥσθ' ἐκάτερόν τε τούτων
 δευτέρου ἂν καὶ λέγειν καὶ πράττειν ποιήσειεν, ἀμφο-
 192 τερά τε γενόμενα περὶ τὸν αὐτὸν ἀνυπέρβλητον ἂν
 τοῖς ἄλλοις ἀποτελέσειεν. περὶ μὲν οὖν τῆς φησεως
 καὶ τῆς ἐμπειρίας ταῦτα γινώσκω· περὶ δὲ τῆς παι- 95
 95 δείας οὐκ ἔχω τοιοῦτον λόγον εἰπεῖν· οὔτε γὰρ ὁμοίαν
 οὔτε παραπλησίαν ἔχει τούτοις τὴν δύναμιν. εἰ γὰρ
 τις διακούσειεν ἅπαντα τὰ περὶ τοὺς λόγους καὶ δια-
 κριβωθεῖη μᾶλλον τῶν ἄλλων, λόγων μὲν ποιητῆς
 τυχὸν ἂν χαριέστερος γένοιτο τῶν πολλῶν, εἰς ὄχλον
 δὲ καταστάς, τούτου μόνον ἀποστρεφθεῖς τοῦ τολμᾶν,
 οὐδ' ἂν φθέγγασθαι δυνηθεῖη.

193 (κς'· ιε'.) Καὶ μηδεὶς οἰέσθω με πρὸς μὲν ὑμᾶς
 συστέλλειν τὴν ὑπόσχεσιν, ἐπειδὴν δὲ διαλέγωμαι
 πρὸς τοὺς συνείναι μοι βουλομένους, ἅπασαν ὑπ'
 ἑμαυτῷ ποιησθαι τὴν δύναμιν· φεύγων γὰρ τὰς τοι-
 94 αὔτας αἰτίας, ὅτ' ἠρχόμεν περὶ ταύτην εἶναι τὴν
 πραγματείαν, λόγον διέδωκα γράψας, ἐν ᾧ φανησο-
 94 μῶν καὶ τὴν ἑμαυτοῦ γνώμην ἀποφαινόμενος. ἃ μὲν
 οὖν κατηγορῶ τῶν ἄλλων παραλείψω· καὶ γὰρ ἐστὶ

πλείω τοῦ καιροῦ τοῦ παρόντος· ἃ δ' αὐτὸς ἀποφαίνομαι πειράσομαι διελθεῖν ὑμῖν. ἄρχομαι δ' ἐνθένδε ποθέν.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.

Εἰ δὲ δεῖ μὴ μόνον κατηγορεῖν τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ τὴν ἑμαυτοῦ δηλῶσαι διάνοιαν (p. 293, §. 14)

μέχρι τοῦ

καθ' ὃ δ' ἂν ἐλλειφθῆ τι τῶν εἰρημένων, ἀνάγκη ταύτῃ χεῖρον διακείσθαι τοὺς πλησιάζοντας (p. 295, §. 18).

195 Ταῦτα κομφοτέρως μὲν πέφρασαι τῶν ἐμπροσθεν εἰρημένων, βούλεται δὲ ταυτὰ δηλοῦν ἐκεῖνοις. ὃ χρὴ μέγιστον ὑμῖν γενέσθαι τεκμήριον τῆς ἐμῆς ἐπεικειάς· οὐ γὰρ, ὅτε μὲν ἦν νεώτερος, ἀλαξονευόμενος φαίνομαι καὶ μεγάλας τὰς ὑποσχέσεις ποιούμενος, ἐπειδὴ δ' ἀπολέλουκα τοῦ πράγματος καὶ πρεσβύτερος γέγονα, τηνικαῦτα ταπεινὴν ποιῶν τὴν φιλοσοφίαν, ἀλλὰ τοῖς αὐτοῖς λόγοις χρώμενος ἀκμάζων καὶ πανύμενος αὐτῆς καὶ θαρρῶν καὶ κινδυνεύων καὶ πρὸς τοὺς βουλομένους πλησιάζειν καὶ πρὸς τοὺς μέλλοντας περὶ μου τὴν ψῆφον οἴσειν, ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν τις ἀληθέστερος ἢ δικαιοτέρος περὶ αὐτὴν ἐπιδειχθεῖν γεγεννημένος.

196 Ταῦτα μὲν οὖν ἐκεῖνοις προσκείσθω τοῖς πρότερον περὶ ἡμῶν εἰρημένοις. (κς.* ις.) Οὐκ ἄγνοῶ δ' ὅτι τοὺς δυσκόλως διακειμένους οὐδὲν πω τῶν εἰρημένων ἱκανόν ἐστιν ἀπαλλάξαι τῆς διανοίας ταύτης, ἀλλὰ πολλῶν ἐτι θέονται λόγων καὶ παντοδαπῶν, εἰ μέλλουσιν ἐτέραν μεταλήψεσθαι δόξαν ἀνθ' ἧς νῦν
197 τυγχάνουσιν ἔχοντες. δεῖ δὴ μὴδ' ἡμᾶς προαπειπεῖν διδάσκοντας καὶ λέγοντας, ἕξ ὧν, δυοῖν θάτερον, ἢ

μεταστήσομεν τὰς γνώμας αὐτῶν ἢ τὰς βλασφημίας καὶ κατηγορίας, αἷς χρῶνται καθ' ἡμῶν, ἐξελέγξομεν ψευδεῖς οὐσας. εἰσὶ δὲ διτταί. λέγουσι γὰρ οἱ μὲν, ὡς ἔστιν ἡ περὶ τοὺς σοφιστὰς διατριβὴ φλυαρία καὶ φενακισμός· οὐδεμία γὰρ εὔρηται παιδεία τοιαύτη, δι' ἧς γένοιτό τις ἂν ἢ περὶ τοὺς λόγους δεινότερος ἢ περὶ τὰς πράξεις φρονιμώτερος, ἀλλ' οἱ προέχοντες ἐν τούτοις τῇ φύσει τῶν ἄλλων διαφέρουσιν· οἱ δὲ δεινότερους μὲν ὁμολογοῦσιν εἶναι τοὺς περὶ τὴν μελέτην ταύτην ὄντας, οὐ μὴν ἀλλὰ διαφθίρεισθαι καὶ γίγνεσθαι χείρους· ἐπειδὴν γὰρ λάβωσι δύναμιν, τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν. ὡς οὖν οὐδὲν ὑγιὲς οὐδ' ἀληθὲς οὐδέτεροι τούτων λέγουσι, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω πᾶσι φανερὸν ποιήσειν.

99

99 Πρωτὸν δ' ἐνθυμηθήητε περὶ τῶν φλυαρίαν φασκόντων εἶναι τὴν παιδείαν, ὡς αὐτοὶ λίαν καταφανῶς ληροῦσιν. διασύρουσι μὲν γὰρ αὐτὴν ὡς οὐδὲν ὠφελεῖν δυναμένην ἀλλ' ἀπάτην καὶ φενακισμὸν οὔσαν, ἀξιοῦσι δὲ τοὺς συνόντας ἡμῖν εὐδὺς μὲν προσελθόντας διαφέρειν αὐτοὺς αὐτῶν, ὀλίγας δ' ἡμέρας συνδιατρίψαντας σοφωτέρους ἐν τοῖς λόγοις καὶ κρείττους φαίνεσθαι τῶν καὶ ταῖς ἡλικίαις καὶ ταῖς ἐμπειρίαις προσχόντων, ἐνιαυτὸν δὲ μόνον παραμειναντας ῥήτορας ἅπαντας ἀγαθοὺς εἶναι καὶ τελείους καὶ μηδὲν φαυλοτέρους τοὺς ἀμελεῖς τῶν πονεῖν ἐθελόντων μηδὲ τοὺς ἀφυσῆς τῶν τὰς ψυχὰς ἀνδρικὰς ἐχόντων. καὶ ταῦτα προστάττουσιν, οὐδ' ἡμῶν ἀκηκοότες τοιαύτας ποιουμένων τὰς ὑποσχέσεις οὔτ' ἐν ταῖς ἄλλαις τέχναις καὶ παιδείαις οὐδὲν ἐωρακότες τούτων συμβαῖνον, ἀλλὰ μόλις μὲν ἡμῖν τὰς ἐπιστήμας παραγιγνομένας, οὐχ ὁμοίως δ' ἀλλήλοις ὅτι ἂν μάθωμεν ἐξεργαζομένους, ἀλλὰ δύο μὲν ἢ τρεῖς ἐξ

- ἀπάντων τῶν διδασκαλείων ἀγωνιστὰς γιγνομένους, τοὺς δ' ἄλλους ἐξ αὐτῶν ἰδιώτας ἀπαλλαττομένους.
- 202 καίτοι πῶς οὐκ ἀφρονας εἶναι χρή νομίζειν τοὺς τὰς δυνάμεις τὰς ἐν ταῖς ὁμολογουμέναις τῶν τεχνῶν οὐκ ἐνούσας, ταύτας ἀπαιτεῖν τολμῶντας παρὰ ταύτης, ἣν οὐκ εἶναι φασι, καὶ πλείους τὰς ὠφελείας ἀξιοῦντας γίνεσθαι παρὰ τῆς ἀπιστουμένης ὑφ' αὐτῶν
- 203 ἢ παρὰ τῶν ἀκριβῶς εὐρῆσθαι δοκουσῶν; χρή δὲ τοὺς νοῦν ἔχοντας οὐκ ἀνωμάλως ποιεῖσθαι τὰς κρίσεις περὶ τῶν ὁμοίων πραγμάτων οὐδ' ἀποδοκιμαζειν τὴν παιδείαν τὴν ταῦτά ταῖς πλείσταις τῶν τεχνῶν ἀπεργαζομένην. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὑμῶν πολλοὺς τῶν ὑπὸ τοῖς σοφισταῖς γενομένων οὐ φενακισθέντας οὐδ'
- 204 οὕτω διατεθέντας, ὡς οὗτοι λέγουσιν, ἀλλὰ τοὺς μὲν αὐτῶν ἱκανοὺς ἀγωνιστὰς ἀποτελεσθέντας, τοὺς δὲ παιδεύειν ἐτέρους δυνηθέντας, ὅσοι δ' αὐτῶν ἰδιωτεύειν ἠβουλήθησαν, ἐν τε ταῖς ὁμιλίαις χαριεστέρους ὄντας ἢ πρότερον ἦσαν, τῶν τε λογῶν κριτὰς καὶ συμβούλους ἀκριβεστέρους τῶν πλείστων γεγενημένους; ὥστε πῶς χρή τῆς τοιαύτης διατριβῆς καταφρονεῖν τῶς τοὺς κεχρημένους αὐτῇ τοιούτους παρασκευ-
- 205 ἀζειν δυναμένης; ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε πάντες ἂν ὁμολογήσειαν, ὅτι τούτους τεχνικωτάτους εἶναι νομιζομέν ἐπὶ πασῶν τῶν τεχνῶν καὶ χειρουργιῶν, οἷτινες ἂν τοὺς μαθητὰς ὡς οἷόν θ' ὁμοιοτάτους ἐργάτας ἀλλήλοις ἀποδείξωσιν. τῇ τοίνυν φιλοσοφίᾳ φανήσεται
- 206 καὶ τοῦτο συμβεβηκός. ὅσοι γὰρ ἠγεμόνος ἐτυχον ἀληθινοῦ καὶ νοῦν ἔχοντος, εὐρεθεῖεν ἂν ἐν τοῖς λόγοις οὕτως ὁμοίαν τὴν δύναμιν ἔχοντες ὥστε πᾶσιν εἶναι φανερόν, ὅτι τῆς αὐτῆς παιδείας μετεσχῆκασιν. καίτοι μηδενὸς ἔθους αὐτοῖς ἐγγενομένου κοινού
- 10 μηδὲ διατριβῆς τεχνικῆς ὑπαρξάσης οὐκ ἔστιν ὅπως

7 ἂν εἰς τὴν ὁμοίτητα ταύτην κατέστησαν. ἔτι τοίνυν
 ὑμῶν αὐτῶν οὐδεὶς ἔστιν, ὅστις οὐκ ἂν εἰπεῖν ἔχοι
 πολλοὺς τῶν συμπαιδευθέντων, οἱ παῖδες μὲν ὄντες
 ἀμαθέστατοι τῶν ἡλικιωτῶν ἔδοξαν εἶναι, πρεσβύτεροι
 δὲ γενόμενοι πλέον διήνεγκαν πρὸς τὸ φρονεῖν καὶ
 λέγειν τῶν αὐτῶν τούτων, ἃν παῖδες ὄντες ἀπελεί-
 φθησαν. ὅθεν μάλιστα ἂν τις γνοίῃ τὴν ἐπιμέλειαν,
 ὅσην ἔχει δύναμιν· δῆλον γάρ, ὅτι τότε μὲν ἅπαντες
 τοιαύταις ἐχρῶντο ταῖς διανοαῖς, οἷας περ ἐξ ἀρχῆς
 ἔφυσαν ἔχοντες, ἄνδρες δὲ γενόμενοι τούτων διήνεγ-
 καν καὶ μετήλλαξαν τὴν φρόνησιν τῶ τοὺς μὲν ἐκκε-
 88 καὶ σφίσιν αὐτοῖς προσέχειν τὸν νοῦν. ὅπου δὲ καὶ
 διὰ τὰς αὐτῶν ἐπιμελείας γίνονται τινες βελτίους,
 πῶς οὐκ ἂν οὗτοι λαβόντες ἐπιστάτην καὶ πρεσβύτε-
 ρον καὶ πολλῶν πραγμάτων ἐμπειρον, καὶ τὰ μὲν
 παρεληφότα, τὰ δ' αὐτὸν εὐρηκότα, πολὺ ἂν ἔτι
 πλέον καὶ σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων διήνεγκαν;

89 Οὐ μόνον δ' ἐκ τούτων ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν
 εἰκότως ἂν ἅπαντες τὴν ἄγνοιαν θαυμάσειαν τῶν
 τολμώντων οὕτως εἰκῆ καταφρονεῖν τῆς φιλοσοφίας,
 πρῶτον μὲν εἰ πάσας τὰς πράξεις καὶ τὰς τέχνας εἰ-
 δότες ταῖς μελέταις καὶ ταῖς φιλοπονίαις ἀλίσκομένας
 πρὸς τὴν τῆς φρονήσεως ἄσκησιν ταῦτα μηδεμίαν 102
 10 ἡγοῦνται δύναμιν ἔχειν, ἔπειτ' εἰ τῶν μὲν σωμάτων
 μηδὲν οὕτως ἂν φήσειαν εἶναι φαῦλον, ὅ τι γυμνα-
 σθὲν καὶ πονῆσαν οὐκ ἂν εἴη βέλτιον, τὰς δὲ ψυχὰς
 τὰς ἄμεινον πεφυκυίας τῶν σωμάτων μηδὲν ἂν νομί-
 ζουσι γενέσθαι σπουδαιοτέρας παιδευθείσας καὶ τυ-
 11 χούσας τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας· ἔτι δ' εἰ περὶ
 τοὺς ἵππους καὶ τοὺς κύνας καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ζώων
 ὁρῶντες τέχνας ἔχοντάς τινας, αἷς τὰ μὲν ἀνδρειότερα,

- τὰ δὲ πραότερα, τὰ δὲ φρονιμώτερα ποιούσι. περὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν μηδεμίαν οἴονται τοιαύτην εὐρησθαι παιδείαν, ἣτις ἂν αὐτοὺς ἐπὶ τι τούτων εὐ-
- 212 περ καὶ τὰ θηρία δυνηθείη προαγαγεῖν, ἀλλὰ τοσαύτην ἀπάντων ἡμῶν ἀτυχίαν κατεγνώκασιν, ὥσθ' ὁμολογήσειαν μὲν ἂν ταῖς ἡμετέραις διανοαῖσι ἕκαστον τῶν ὄντων βέλτιον γίνεσθαι καὶ χρησιμώτερον, αὐτοὺς δ' ἡμᾶς τοὺς ἔχοντας τὴν φρόνησιν ταύτην, ἣ πάντα πλείονος ἄξια ποιούμεν, τολμῶσι λέγειν, ὡς οὐδὲν ἂν ἀλλήλους πρὸς ἐπιείκειαν εὐεργετήσασιν.
- 213 ὁ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν θεωροῦντες ἐν τοῖς θαύμασι τοὺς μὲν λέοντας πραότερον διακειμένους πρὸς τοὺς θεραπεύοντας ἢ τῶν ἀνθρώπων ἐνιοὶ πρὸς τοὺς εὐ ποιούντας, τὰς δ' ἄρκτους καλιπδομένας καὶ παλαιούσας καὶ μιμουμέ-
- 214 νας τὰς ἡμετέρας ἐπιστήμας, οὐδ' ἐκ τούτων δύνανται γινῶναι τὴν παιδείαν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν, ὅσην ἔχει δύναμιν, οὐδ' ὅτι ταῦτα πολὺ ἂν θάττον τὴν ἡμετέραν φύσιν ἢ τὴν ἐκείνων ὠφελήσειεν· ὥστ' ἀπορῶ, πότερον ἂν τις δικαιότερον θαυμάσειε τὰς πραότητας τὰς τοῖς χαλεπωτάτοις τῶν θηρίων ἐγγιγνομένας ἢ τὰς ἀγριότητας τὰς ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν τοιούτων ἀνθρώπων ἐνούσας.
- 215 Ἐχοι δ' ἂν τις πλείω περὶ τούτων εἰπεῖν· ἀλλὰ γὰρ ἦν πολλὰ λίαν λέγω περὶ τῶν πικρὰ τοῖς πλείστοις ὁμολογουμένων, δέδοικα, μὴ περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ἀπορεῖν δόξω. (κς.* ιζ'.) Πausάμενος οὖν τούτων ἐπ' ἐκείνους τρέφομαι τοὺς οὐ καταφρονούντας μὲν τῆς φιλοσοφίας, πολὺ δὲ πικρότερον κατηγοροῦντας αὐτῆς, καὶ μεταφέροντας τὰς πονηρίας τὰς τῶν φασκόντων μὲν εἶναι σοφιστῶν, ἄλλο δέ τι πρατιόντων ἐπὶ τοὺς οὐδὲν τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐπι-

- 16 τηθεύοντας. ἐγὼ δ' οὐχ ὑπὲρ ἀπάντων τῶν προσ-
ποιουμένων δύνασθαι παιδεύειν ποιοῦμαι τοὺς λό-
γους ἀλλ' ὑπὲρ τῶν δικαίως τὴν δόξαν ταύτην ἔχόν-
των. οἶμαι δὲ σαφῶς ἐπιδείξειν τοὺς κατηγοροῦντας
ἡμῶν πολὺ τῆς ἀληθείας διημαρτηκίας, ἥνπερ ἐθε-
λήσητε διὰ τέλους ἀκοῦσαι τῶν λεγομένων.
- 17 Πρῶτον μὲν οὖν ὀρίσασθαι δεῖ, τίνων ὀρεγόμε-
νοι καὶ τίνος τυχεῖν βουλόμενοι τολμῶσί τινες ἀδι-
κεῖν· ἦν γὰρ ταῦτα καλῶς περιλάβωμεν, ἄμεινον 104
γνώσεσθε τὰς αἰτίας τὰς καθ' ἡμῶν λεγομένας, εἰτ'
ἀληθεῖς εἰσὶν εἴτε ψευδεῖς. ἐγὼ μὲν οὖν ἠδουῆς ἢ
κέρδους ἢ τιμῆς ἔνεκα φημὶ πάντα πάντα πράττειν·
ἔξω γὰρ τούτων οὐδεμίαν ἐπιθυμίαν ὀρῶ τοῖς ἀν-
θρώποις ἐγγιγνομένην εἰ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχει, λοι-
πὸν ἔστι σκέψασθαι, τί τούτων ἂν ἡμῖν γίνοιτο δια-
φθείρουσι τοὺς νεωτέρους. πότερον ἂν ἡσθεῖμεν
ὀρῶντες ἢ καὶ πυνθανόμενοι πονηροὺς αὐτοὺς ὄντας
καὶ δοκοῦντας τοῖς συμπολιτευομένοις; καὶ τίς οὕτως
ἔστιν ἀναίσθητος, ὅστις οὐκ ἂν ἀλγήσειε τοιαύτης
18 διαβολῆς περὶ αὐτὸν γιγνομένης; ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἂν
θαυμασθεῖμεν οὐδὲ τιμῆς μεγάλης τύχοιμεν τοιού-
τους τοὺς συνόντας ἀποπέμποντες, ἀλλὰ πολὺ ἂν
μᾶλλον καταφρονηθεῖμεν καὶ μισηθεῖμεν τῶν ταῖς
ἄλλαις πονηρίαις ἐνόχων ὄντων. καὶ μὴν οὐδ' εἰ
ταῦτα παρίδοιμεν, χρήματα πλείστ' ἂν λάβοιμεν οὕτω
19 τῆς παιδείας προσεστῶτες. οἶμαι γὰρ δήπου τοῦτό γε
πάντας γινώσκειν, ὅτι σοφιστῆ μισθὸς κάλλιστός
ἔστι καὶ μέγιστος, ἦν τῶν μαθητῶν τινὲς καλοὶ κάγα-
θοὶ καὶ φρόνιμοι γένωνται καὶ παρὰ τοῖς πολίταις
εὐδοκιμοῦντες· οἳ μὲν γὰρ τοιοῦτοι πολλοὺς μετα-
σχεῖν τῆς παιδείας εἰς ἐπιθυμίαν καθιστᾶσιν, οἳ δὲ
20 πονηροὶ καὶ τοὺς πρότερον συνεῖναι διανοουμένους

ἀποτρέπουσιν. ὥστε τίς ἂν ἐν τούτοις τὸ κρείττον ἢ ἀγνοήσειεν, οὕτω μεγάλην τὴν διαφορὰν τῶν πραγμάτων ἔχόντων;

- 221 (κς.* ιη'.) Ἴσως οὖν ἂν τις πρὸς ταῦτα τολμήσειεν εἰπεῖν, ὡς πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων διὰ τὰς ἀκρασίας οὐκ ἐμμένουσι τοῖς λογισμοῖς ἀλλ' ἀμελήσαντες τοῦ συμφέροντος ἐπὶ τὰς ἡδονὰς ὀρμῶσιν. ἐγὼ δ' ὁμολογῶ καὶ τῶν ἄλλων πολλοὺς καὶ τῶν προσποιουμένων εἶναι
- 222 σοφιστῶν ἔχειν τινὰς τὴν φύσιν ταύτην. [ἀλλ' ὅμως οὐδὲ τῶν τοιούτων οὐδεὶς ἐστὶν οὕτως ἀκρατῆς, ὅστις ἂν δέξαιτο καὶ τοὺς μαθητὰς εἶναι τοιοῦτους· τῶν μὲν γὰρ ἡδονῶν τῶν διὰ τὴν ἀκρασίαν ἐκείνοις συμβαινουσῶν οὐκ ἂν δύναιτο μετασχεῖν, τῆς δὲ δοξῆς τῆς διὰ τὴν πονηρίαν γιγνομένης αὐτὸς ἂν τὸ πλεῖστον μέρος ἀπολαύσειεν. ἔπειτα τίνας ἂν καὶ διαφθείραιεν καὶ τοὺς πῶς διακειμένους λάβοιεν ἂν μαθητὰς; ἀξίον γὰρ καὶ ταῦτα διελθεῖν. πότερον τοὺς ἤδη κακοῦθεις ὄντας καὶ πονηροὺς; καὶ τίς ἂν, ἢ παρὰ τῆς αὐτοῦ φύσεως ἐπίσταται, ταῦτα παρ' ἑτέρου μανθάνειν ἐπιχειρήσειεν; ἀλλὰ τοὺς ἐπιεικῆς καὶ χρηστῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπιθυμοῦντας; ἀλλ' οὐδ' ἂν εἰς τῶν τοιούτων τοῖς κακόν τι λέγουσιν ἢ πράττουσι
- 224 διαλεχθῆναι τολμήσειεν]. (κς.* ιθ'.) Ἀλλὰ γὰρ οὐ δίκαιον διὰ τοὺς ἀκρατεῖς καὶ πονηροὺς διαβάλλεσθαι καὶ τοὺς καλῶς τῇ φιλοσοφίᾳ χρωμένους· οὐδὲ γὰρ εἴ τις τῶν σοφιστῶν συκοφάνται καὶ κακοπράγμονες τυγχάνουσι ὄντες ὥσπερ ὁ κατήγορος, προσήκει καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας δοκεῖν εἶναι τοιοῦτους, ἀλλὰ δεῖ χωρὶς περὶ ἐκάστου διαγιγνώσκειν· τούτου δ' ἕνεκα καὶ τοὺς λόγους ὑμῖν προανέγνων καὶ τοὺς πλησιάζαντάς μοι διῆλθον, [δηλῶσαι] βουλόμενος, ὅσον διέσταμεν ἀλλήλων· εὐρήσετε γὰρ οὐδὲν τῶν αὐτῶν

ἡμᾶς οὐτ' ἐπιτηδεύοντας οὔτε λέγοντας οὔτ' ἀσκοῦν-
 τας οὔθ' ὑπισχνουμένους· ἀλλ' οὐδὲ τοὺς πλησιάζ-
 οντας ἑκατέρωθεν τῶν αὐτῶν ἔνεκα συνόντας· ἀλλὰ
 τοὺς μὲν ἀλαξονείας, τοὺς δὲ παιδείας μετασχεῖν βου-
 λομένους. πρὸς δὲ τούτοις ἴδοιτ' ἂν τοὺς μὲν δικαί-
 ως ἂν μισηθέντας ἐν ἀπάσαις ταῖς Ἑλληνίσιν πόλεσιν
 ἐνοχλοῦντας καὶ ζητοῦντας, οὔστινας ἐξαπατήσουσιν,
 ἐπὶ δὲ τοὺς ἀληθεστέρους καὶ σπουδαιοτέρους ἐξ ἀ-
 πάντων τῶν τόπων αὐτοὺς πλέοντας. περὶ ὧν ἂν
 ἠδέως Λυσιμάχου κυθιοίμην, τίνα ποτὲ γνώμην εἶχε
 περὶ τῶν ἐκ Σικελίας καὶ τοῦ Πόντου καὶ τῶν ἄλλων 106
 τόπων δεῦρο πλεόντων ὡς ἡμᾶς, ἵνα παιδευθῶσιν.
 πότερον αὐτοὺς οἴεται σπανίζοντας ἐκεῖ κονηρῶν
 ἀνθρώπων ἐνθάδε ποιεῖσθαι τὴν πορείαν; ἀλλὰ παν-
 ταχοῦ πολλὴν ἀφθονίαν εὔροι τις ἂν τῶν συμπονη-
 ρεῦσθαι καὶ συνεξαμαρτάνειν βουλομένων. ἀλλ'
 ἵνα κακοπράγμονες καὶ συκοφάνται γένωνται, πολλὰ
 χρήματα τελέσαντες; ἀλλὰ πρῶτον μὲν οἱ ταύτην
 ἔχοντες τὴν γνώμην πολὺ ἂν ἥδιον τὰ τῶν ἄλλων λά-
 βοιεν ἢ δοῖεν ἑτέροις ὅτιοῦν τῶν σφετέρων αὐτῶν·
 ἐτι δὲ τίνες ἂν ὑπὲρ κονηρίας ἀργύριον ἀναλώσειαν,
 ἐξὸν αὐτοῖς μηδὲν δαπανηθεῖσιν εἶναι τοιοῦτοις, ὅπο-
 ταν βουληθῶσιν; οὐ γὰρ μαθεῖν ἀλλ' ἐπιχειρῆσαι
 106 μόνον δεῖ τοῖς τοιοῦτοις τῶν ἔργων. ἀλλὰ δῆλον ὅτι
 καὶ πλέουσι καὶ χρήματα διδόασιν καὶ πάντα ποιούσιν
 νομίζοντες αὐτοὶ τε βελτίους γενήσεσθαι καὶ τοὺς
 ἐνθάδε παιδεύοντας πολὺ φρονηματέρους εἶναι τῶν
 παρὰ σφίσιν αὐτοῖς· ἐφ' οἷς ἄξιον ἦν ἅπαντας τοὺς
 πολίτας φιλοτιμεῖσθαι καὶ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι
 τοὺς αἰτίους τῇ πόλει τῆς δόξης ταύτης γενομένους.
 107 ἀλλὰ γὰρ οὕτω τινὲς ἀγνωμόνως ἔχουσιν ὥστ' εἰδό-
 τες καὶ τοὺς ξένους τοὺς ἀφικνουμένους καὶ τοὺς

- προεστῶτας τῆς παιδείας οὐδὲν κακὸν ἐπιτηδεύοντας, ἀλλ' ἀπραγμονεστάτους μὲν ὄντας τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ πλείστην ἡσυχίαν ἄγοντας, προσέχοντας δὲ τὸν νοῦν σφίσιν αὐτοῖς καὶ τὰς συνοσίας μετ' ἀλλήλων
- 228 ποιουμένους, ἔτι δὲ τὰ καθ' ἡμέραν εὐτελέστατα καὶ κοσμιώτατα ζῶντας καὶ τῶν λόγων ἐπιθυμοῦντας, οὐ τῶν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις συμβολαίοις λεγομένων οὐδὲ τῶν λυπούντων τινὰς ἀλλὰ τῶν παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκιμούντων, ὅμως τολμῶσι βλασφημεῖν περὶ αὐτῶν καὶ λέγειν, ὡς ταύτην ποιοῦνται τὴν μελέτην,
- 229 ἴν' ἐν τοῖς ἀγῶσι παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτῶσιν. καί-
τοι τίνες ἂν ἀδικίαν καὶ κακίαν ἀσκούντες σωφρο-
στερον τῶν ἄλλων ζῆν ἐθελήσειαν; τίνας δὲ πώποθ' ἐωράκασιν οἱ ταῦτα λέγοντες ἀναβαλλομένους καὶ θησαυριζομένους τὰς πονηρίας ἀλλ' οὐκ εὐθὺς τῇ φύσει τῇ παρούσῃ χρωμένους;
- 230 (κς.* κ'.) Χωρὶς δὲ τούτων, εἴπερ ἢ περὶ τοὺς λό-
γους δεινότης ποιεῖ τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν, προσῆκεν ἅπαντας τοὺς δυναμένους εἰπεῖν πολυπράγ-
μους καὶ συκοφάντας εἶναι· τὸ γὰρ αἰτιον ἐν ἀπασί
- 231 ταύτῳ πέφυκεν ἐνεργάζεσθαι. νῦν δ' εὐρήσετε καὶ
τῶν ἐν τῷ παρόντι πολιτευομένων καὶ τῶν νεωστὶ
τετελευτηκότων τοὺς πλείστην ἐπιμέλειαν τῶν λόγων
ποιουμένους βελτίστους ὄντας τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα παρ-
ιούτων, ἔτι δὲ τῶν παλαιῶν τοὺς ἀρίστους ῥήτορας
καὶ μεγίστην δόξαν λαβόντας πλείστων ἀγαθῶν αἰ-
τίους τῇ πόλει γεγενημένους, ἀρξαμένους ἀπὸ Σό-
λωνος. ἐκείνός τε γὰρ προστάτης τοῦ δήμου καταστάς
- 232 οὕτως ἐνομοθέτησε καὶ τὰ πράγματα διέταξε καὶ τὴν
πόλιν κατεσκεύασεν ὥστ' ἔτι καὶ νῦν ἀγαπᾶσθαι τὴν
διοίκησιν τὴν ὑπ' ἐκείνου συνταχθεῖσαν· μετὰ δὲ
ταῦτα Κλεισθένης ἐκπεσὼν ἐκ τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν

τυράννων, λόγῳ πείσας τοὺς Ἀμφικτύονας δαυεῖσαι
 τῶν τοῦ θεοῦ χρημάτων αὐτῶ, τόν τε δῆμον κατήγαγε
 καὶ τοὺς τυράννους ἐξέβαλε καὶ τὴν δημοκρατίαν
 ἐκείνην κατέστησε τὴν αἰτίαν τοῖς Ἑλλησι τῶν μεγί-
 83 στων ἀγαθῶν γενομένην· ἐπὶ δὲ τούτῳ Θεμιστοκλῆς
 ἡγεμῶν ἐν τῷ πολέμῳ τῷ Περσικῷ γενόμενος, συμ-
 βουλευσας τοῖς προγόνοις ἡμῶν ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν,
 ὃ τίς ἂν οἶός τ' ἐγένετο πείσαι μὴ πολὺν τῷ λόγῳ διε-
 νεγκῶν; εἰς τοῦτ' αὐτῶν τὰ πράγματα προήγαγεν,
 ὥστ' ὀλίγας ἡμέρας ἀνάστατοι γενομένοι πολὺν χρό-
 84 νον δεσπόται τῶν Ἑλλήνων κατέστησαν· τὸ δὲ τελευ-
 ταῖον Περικλῆς καὶ δημαγωγὸς ὢν ἀγαθὸς καὶ ῥήτωρ
 ἄριστος οὕτως ἐκόσμησε τὴν πόλιν καὶ τοῖς ἱεροῖς
 καὶ τοῖς ἀναθήμασι καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ὥστ' ἔτι
 καὶ νῦν τοὺς εἰσαφικνουμένους εἰς αὐτὴν νομίζειν
 μὴ μόνον ἄρχειν ἀξίαν εἶναι τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ
 τῶν ἄλλων ἀπάντων, καὶ πρὸς τούτοις εἰς τὴν ἀκρό-
 85 πολιν οὐκ ἐλάττω μυρίων ταλάντων ἀνήνεγκεν. καὶ
 τούτων τῶν ἀνδρῶν τῶν τηλικαῦτα διαπραξαμένων
 οὐδεὶς λόγων ἡμέλησεν, ἀλλὰ τοσοῦτῳ μᾶλλον τῶν 109
 ἄλλων προσέσχον αὐτοῖς τὸν νοῦν, ὥστε Σόλων μὲν
 τῶν ἐπὶ σοφιστῶν ἐκλήθη καὶ ταύτην ἔσχε τὴν ἐπι-
 νυμίαν τὴν νῦν ἀτιμαζομένην καὶ κρινομένην παρ'
 ὑμῖν, Περικλῆς δὲ δυοῖν ἐγένετο μαθητῆς, Ἀναξαγό-
 ρου τε τοῦ Κλαζομενίου καὶ Δάμωνος τοῦ κατ' ἐκεί-
 νον τὸν χρόνον φρονιματάτου δόξαντος εἶναι τῶν
 86 πολιτῶν. ὥστ' ἐκ τίνων ἂν τις ὑμῖν σαφέστερον ἐπι-
 δεῖξειεν, ὡς οὐχ αἱ δυνάμεις αἱ τῶν λόγων κακο-
 πράγμονας τοὺς ἀνθρώπους ποιοῦσιν; ἀλλ' οἱ τοι
 αὐτὴν φύσιν ἔχοντες, οἷαν περ ὁ κατήγορος, ποιηροῖς,
 οἶμαι, καὶ τοῖς λόγοις καὶ τοῖς πράγμασι χρώμενοι
 διατελοῦσιν.

- 237 (κς.* κἀ.) Ἔγω δὲ δεῖξαι καὶ τόπους, ἐν οἷς ἔξεστιν ἰδεῖν τοῖς βουλομένοις τοὺς πολυπράγμονας καὶ τοὺς ταῖς αἰτίαις ἐνόχους ὄντας, ἃς οὗτοι τοῖς σοφισταῖς ἐπιφέρουσιν. ἐν γὰρ ταῖς σανῖσι ταῖς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἐκτιθεμέναις ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἐν μὲν ταῖς τῶν θεσμοθετῶν ἀμφοτέρους ἐνεῖναι, τοὺς τε τὴν πόλιν ἀδικοῦντας καὶ τοὺς συκοφαντοῦντας, ἐν δὲ ταῖς τῶν ἔνδεκα τοὺς τε κακουργοῦντας καὶ τοὺς τούτοις ἐφεστῶτας, ἐν δὲ ταῖς τῶν τετταράκοντα τοὺς τ' ἐν τοῖς ἰδίοις πράγμασι ἀδικοῦντας καὶ τοὺς μὴ
- 238 δικαίως ἐγκαλοῦντας· ἐν αἷς τοῦτον μὲν καὶ τοὺς τούτου φίλους εὐροῖτ' ἂν ἐν πολλαῖς ἐγγεγραμμένους, ἐμὲ δὲ καὶ τοὺς περὶ τὴν αὐτὴν ἐμοὶ διατριβὴν ὄντας οὐδ' ἐν μιᾷ τούτων ἐνόντας ἀλλ' οὕτω τὰ περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς διοικοῦντας ὥστε μηδὲν δεῖσθαι
- 239 τῶν ἀγῶνων τῶν παρ' ὑμῖν. καίτοι τοὺς μῆτ' ἐν ταῖς πραγματείαις ταύταις ὄντας μῆτ' ἀκολάστως ζῶντας μῆτε περὶ ἄλλην πρᾶξιν μηδεμίαν ἀσχορὰν γεγενημένους πῶς οὐκ ἐπαινεῖσθαι προσήκει μᾶλλον ἢ κρίνεσθαι; δῆλον γάρ, ὅτι τοιαῦτα τοὺς συνόντας παιδεύομεν, οἷά περ αὐτοὶ τυγχάνομεν ἐπιτηδεύοντες.
- 240 (κς.* κβ'.) Ἐτι τοίνυν γνώσεσθε σαφέστερον ἐκ τῶν ῥηθήσεσθαι μελλόντων, ὡς πόρρω τοῦ διαφθεῖρειν τοὺς νεωτέρους ἐσμέν. εἰ γάρ τι τοιοῦτον ἐποιούμεν, οὐκ ἂν Λυσίμαχος ἦν ὁ λυπούμενος ὑπὲρ αὐτῶν οὐδ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν τοιούτων, ἀλλὰ τοὺς πατέρας ἂν ἐωρᾶτε τῶν συνόντων ἡμῖν καὶ τοὺς οἰκείους ἀγανακτοῦντας καὶ γραφομένους καὶ δίκην
- 241 ζητοῦντας παρ' ἡμῶν λαμβάνειν. νῦν δ' ἐκεῖνοι μὲν συνισταῖσι τοὺς παῖδας τοὺς αὐτῶν καὶ χρήματα διδῶσι καὶ χαίρουσιν, ὅποταν ὀρῶσιν αὐτοὺς μεθ' ἡμῶν ἡμερεύοντας, οἱ δὲ συκοφάνται διαβάλλουσι καὶ

πράγματα παρέχουσιν ἡμῖν, ὧν τίνες ἂν ἥδιον ἴδοιεν πολλοὺς τῶν πολιτῶν διαφθειρομένους καὶ πονηροὺς γιγνομένους; ἴσασι γὰρ σφᾶς αὐτοὺς ἐν μὲν τοῖς τοιούτοις δυναστεύοντας, ὑπὸ δὲ τῶν καλῶν κάγαθῶν καὶ νοῦν ἐχόντων ἀπολλυμένους, ὅποταν ληφθῶσιν.

242 ὥσθ' οὗτοι μὲν σωφρονοῦσιν ἀναιρεῖν ζητοῦντες ἀπάσας τὰς τοιαύτας διατριβάς, ἐν αἷς ἡγροῦνται βελ- 111
τίους γενομένους χαλεπωτέρους ἔσσεσθαι ταῖς αὐτῶν πονηρίαις καὶ συκοφαντίαις, ὑμᾶς δὲ προσήκει τάναντία τοῦτοις πράττειν καὶ ταῦτα νομίζειν εἶναι κάλλιστα τῶν ἐπιτηδευμάτων, οἷς ἂν τούτους ὀράτε μάλιστα πολεμοῦντας.

243 (κς.* κγ') Ἄτοπον δέ τι τυγχάνω πεπονθῶς εἰρήσεται γὰρ, εἰ καὶ τινες λίαν εὐμετάβολον εἶναι με φήσουσιν. ὀλίγω μὲν γὰρ πρότερον ἔλεγον, ὡς πολλοὶ τῶν καλῶν κάγαθῶν ἀνδρῶν διεψευσμένοι τῆς φιλοσοφίας τραχύτερον πρὸς αὐτὴν ἔχουσι, νῦν δ' οὕτως ἐναργεῖς ὑπέιληφα τοὺς λόγους εἶναι τοὺς εἰρημένους καὶ πᾶσι φανεροὺς, ὥστ' οὐδεὶς ἀγνοεῖν μοι δοκεῖ τὴν δύναμιν αὐτῆς οὐδὲ καταγιγνώσκειν ἡμῶν, ὡς διαφθείρομεν τοὺς μαθητὰς, οὐδὲ πεπονθῆναι τοιοῦτον οὐδὲν, οἷον αὐτοὺς ὀλίγω πρότερον

244 ἠτιώμην· ἀλλ' εἰ δεῖ τάληθῆς εἰπεῖν καὶ τὸ νῦν ἐν τῇ διανοίᾳ μοι παρεστηκός, ἡγοῦμαι πάντας τοὺς φιλοτίμως διακειμένους, ἐπιθυμητικῶς ἔχοντας τοῦ φρονεῖν εὐ καὶ λέγειν, αὐτοὺς μὲν ἀμελεῖν τούτων, τοὺς μὲν διὰ ῥαθυμίας, τοὺς δὲ καταμεμφομένους τὴν φύσιν τὴν αὐτῶν, τοὺς δὲ δι' ἄλλας τινὰς προφάσεις,

245 παμπληθεῖς δ' εἰσὶ, πρὸς δὲ τοὺς πολλὴν ἐπιμέλειαν ποιουμένους καὶ τυχεῖν βουλομένους, ὧν εἰς ἐπιθυμίαν αὐτοὶ καθεστᾶσι, δυσκόλως ἔχειν καὶ ζηλοτυπεῖν καὶ τὰς ψυχὰς τεταραγμένως διακείσθαι καὶ πεπονθέ- 112

- ναι παραπλήσια τοῖς ἐρώσει· τίνα γὰρ ἂν τις αὐτοῖς
 246 ἐπενεγκεῖν αἰτίαν ἔχοι προπωδεστέραν ταύτης; οἴτι-
 νες μακαρίζουσι μὲν καὶ ζηλοῦσι τοὺς καλῶς χρῆσθαι
 τῷ λόγῳ δυναμένους, ἐπιτιμῶσι δὲ τῶν νεωτέρων τοῖς
 τυχεῖν ταύτης τῆς τιμῆς βουλομένοις. καὶ τοῖς μὲν
 θεοῖς οὐδεὶς ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν εὐξαιτο μάλιστα μὲν
 αὐτὸς δύνασθαι λέγειν, εἰ δὲ μὴ, τοὺς παῖδας καὶ τοὺς
 247 οἰκείους τοὺς αὐτοῦ· τοὺς δὲ πόνῳ καὶ φιλοσοφίᾳ
 τοῦτο κατεργάσασθαι πειρωμένους, ὃ παρὰ τῶν θεῶν
 αὐτοὶ βούλονται λαβεῖν, οὐδέν φασι τῶν διόντων
 πράττειν, ἀλλ' ἐνίοτε μὲν ὡς ἐξηπατημένων καὶ πεφε-
 νακισμένων προσποιοῦνται καταγελαῦ αὐτῶν, ὅποταν
 δὲ τύχῳσι, μεταβαλόντες ὡς περὶ πλεονεκτεῖν δυνα-
 248 μένων τοὺς λόγους ποιοῦνται. καὶ συμβούλοις μὲν,
 ὅταν κίνδυνός τις καταλάβῃ τὴν πόλιν, τοῖς ἄριστα
 περὶ τῶν πραγμάτων λέγουσι τούτοις χρῶνται, καὶ
 πράττουσιν, ὅτι ἂν οἱ τοιοῦτοι παρακινέσωσι· περὶ δὲ
 τοὺς ἔργον ποιουμένους, ὅπως χρησίμους αὐτοὺς ἐν
 τοῖς καιροῖς τοῖς τοιοῦτοις τῇ πόλει παρασχέσουσι,
 βλασφημεῖν οἴονται χρῆναι. καὶ Θεβαίους μὲν καὶ τοῖς
 ἄλλοις ἐχθροῖς τὴν ἀμαθίαν ὀνειδίζουσι, τοὺς δ' ἐκ
 παντὸς τρόπου ζητοῦντας τὴν νόσον ταύτην διαφυγεῖν
 249 λοιδοροῦντες διατελοῦσιν. ὃ δ' οὐ μόνον ταραχῆς ση-
 μεῖόν ἐστιν ἀλλὰ καὶ τῆς περὶ τοὺς θεοὺς ὀλιγωρίας·
 τὴν μὲν γὰρ Πειθῶ μίαν τῶν θεῶν νομίζουσιν εἶναι
 καὶ τὴν πόλιν ὀρῶσι καθ' ἕναστος τὸν ἐνιαυτὸν θυ-
 σίαν αὐτῇ ποιουμένην, τοὺς δὲ τῆς δυνάμεως ἧς ἡ θεὸς
 ἔχει μετασχεῖν βουλομένους ὡς κακοῦ πράγματος ἐπι-
 250 θυμοῦντας διαφθείρεσθαι φασιν. ὃ δὲ πάντων δεινό-
 τατον, ὅτι προκρίνειαν μὲν ἂν τὴν ψυχὴν σπουδαιοτέ-
 ραν εἶναι τοῦ σώματος, οὕτω δὲ γινώσκοντες ἀποδέ-
 χονται μᾶλλον τοὺς γυμναζομένους τῶν φιλοσοφούν-

των. καίτοι πῶς οὐκ ἄλογον τοὺς τοῦ φαυλοτέρου ποιουμένους τὴν ἐπιμέλειαν ἐπαινεῖν μᾶλλον ἢ τοὺς τοῦ σπουδαιοτέρου, καὶ ταῦτα πάντων εἰδότεων διὰ μὲν εὐεξίαν σώματος οὐδὲν πώποτε τὴν πόλιν τῶν ἐλλογίμων ἔργων διαπραξαμένην, διὰ δὲ φρόνησιν ἀνδρὸς εὐδαιμονεστάτην καὶ μεγίστην τῶν Ἑλληνίδων πόλεων γενομένην;

61 (κς. *κδ'). Πολὺ δ' ἂν τις ἔχοι πλείους τούτων ἐναντιώσεις συναγαγεῖν τῶν ἀκμαζόντων τε μᾶλλον ἢ γὰρ καὶ τοῦ καιροῦ τοῦ παρόντος μὴ φροντισόντων· ἐπεὶ καὶ τάδε περὶ τῶν αὐτῶν τούτων ἔνεστιν εἰπεῖν. φέρε γὰρ, εἴ τινες πολλὰ χρήματα παρὰ τῶν προγόνων παραλαβόντες τῇ μὲν πόλει μηδὲν εἰεν χρήσιμοι, τοὺς δὲ πολίτας ὑβρίζοιεν καὶ τοὺς τε παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας αἰσχύνοιεν, ἔστιν ὅστις ἂν τοὺς αἰτίους τοῦ πλούτου μέμψασθαι τολμήσειεν ἀλλ' οὐκ ἂν αὐτοὺς 114

62 τοὺς ἐξαμαρτάνοντας κολάζειν ἀξιώσειεν; τί δ' εἴ τινες ὄπλομαχεῖν μαθόντες πρὸς μὲν τοὺς πολεμίους μὴ χροῶντο ταῖς ἐπιστήμαις, ἐπανάστασιν δὲ ποιήσαντες πολλοὺς τῶν πολιτῶν διαφθείρειαν, ἢ καὶ πνικτεύειν καὶ παγκρατιάζειν ὡς οἷόν τ' ἄριστα παιδεύοντες τῶν μὲν ἀγώνων ἀμελοῖεν, τοὺς δ' ἀπαντῶντας τύπτοιεν, τίς οὐκ ἂν τούτων τοὺς μὲν διδασκάλους ἐπαινέσειε, τοὺς δὲ κακῶς χρωμένους οἷς ἔμαθον

63 ἀποκτείνειεν; οὐκοῦν χρὴ καὶ περὶ τῶν λόγων τὴν αὐτὴν ἔχειν διάνοιαν, ἣν περὶ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, καὶ μὴ περὶ τῶν ὁμοίων τἀναντία γιγνώσκειν, μηδὲ πρὸς τοιοῦτον πρῶγμα δυσμενῶς φαίνεσθαι διακειμένους, ὃ πάντων τῶν ἐόντων ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει πλείστων ἀγαθῶν αἰτιόν ἐστιν. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις οἷς ἔχομεν, ἅπερ ἤδη καὶ πρότερον εἶπον, οὐδὲν τῶν ζώων διαφέρομεν, ἀλλὰ πολλῶν καὶ τῷ τάχει καὶ τῇ

φώμη καὶ ταῖς ἄλλαις εὐπορίαις καταδεέστεροι τιγχαί-
 254 νομεν ὄντες· ἐγγενομένου δ' ἡμῖν τοῦ πείθειν ἀλλή-
 λους καὶ δηλοῦν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, περὶ ὧν ἂν βου-
 ληθῶμεν, οὐ μόνου τοῦ θηριωδῶς ζῆν ἀπηλλάγημεν
 ἀλλὰ καὶ συνελθόντες πόλεις ᾤκισαμεν καὶ νόμους
 ἐθέμεθα καὶ τέχνας εὖρομεν, καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ
 δι' ἡμῶν μεμηχανημένα λόγος ἡμῖν ἐστὶν ὁ συγκατα-
 255 σκευάσας. οὗτος γὰρ περὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν ἀδί-
 κων καὶ τῶν καλῶν καὶ τῶν αἰσχροῶν ἐνομοθέτησεν,
 ὧν μὴ διαταχθέντων οἶκ ἂν οἰοί τ' ἡμεν οἰκεῖν μετ'
 ἀλλήλων. τούτῳ καὶ τοὺς κακοὺς ἐξελέγχομεν καὶ
 τοὺς ἀγαθοὺς ἐγκωμιάζομεν. διὰ τούτου τοὺς τ' ἀνο-
 ῆτους παιδεύομεν καὶ τοὺς φρονίμους δοκιμάζομεν·
 τὸ γὰρ λέγειν ὡς δεῖ τοῦ φρονεῖν εὖ μέγιστον ση-
 μεῖον ποιούμεθα, καὶ λόγος ἀληθῆς καὶ νόμιμος καὶ
 256 δίκαιος ψυχῆς ἀγαθῆς καὶ πιστῆς εἰδωλὸν ἐστίν. μετὰ
 τούτου καὶ περὶ τῶν ἀμφισβητησίμων ἀγωνιζόμεθα
 καὶ περὶ τῶν ἀγνοουμένων σκοπούμεθα· ταῖς γὰρ
 πίστεσιν, αἷς τοὺς ἄλλους λέγοντες πείθομεν, ταῖς
 αὐταῖς ταύταις βουλευόμενοι χρώμεθα, καὶ ῥητορι-
 κούς μὲν καλοῦμεν τοὺς ἐν τῷ πλήθει λέγειν δυνα-
 μένους, εὐβούλους δὲ νομίζομεν, οἵτινες ἂν αὐτοὶ
 πρὸς αὐτοὺς ἄριστα περὶ τῶν πραγμάτων διαλεχθῶ-
 257 σιν. εἰ δὲ δεῖ συλλήβδην περὶ τῆς δυνάμεως ταύτης
 εἰπεῖν, οὐδὲν τῶν φρονίμως πραττομένων εὐρήσομεν
 ἀλόγως γιγνόμενον ἀλλὰ καὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν δια-
 νοημάτων ἀπάντων ἡγεμόνα λόγου ὄντα καὶ μάλιστα
 χρωμένους αὐτῷ τοὺς πλείστον νοῦν ἔχοντας. ὧν οὐ-
 δὲν ἐνθυμηθεὶς Λυσίμαχος κατηγορεῖν ἐτόλμησε τῶν
 ἐπιθυμούντων τοιούτου πράγματος, ὃ τοσοῦτων τὸ
 πλήθος καὶ τηλικούτων τὸ μέγεθος ἀγαθῶν αἰτιὸν
 ἐστίν.

58 (κς.* κέ.) Καὶ τί δεῖ τούτου θαυμάζειν, ὅπου
 καὶ τῶν περὶ τὰς ἐριδας σπουδαζόντων ἐνιοὶ τινες 116
 ὁμοίως βλασφημοῦσι περὶ τῶν λόγων τῶν κοινῶν καὶ
 τῶν χρησίμων ὥσπερ οἱ φαυλότατοι τῶν ἀνθρώπων,
 οὐκ ἀγνοοῦντες τὴν δύναμιν αὐτῶν, οὐδ' ὅτι τάχιστ'
 ἂν οὗτοι τοὺς χρωμένους ὠφελήσειαν, ἀλλ' ἐλπίζου-
 59 τες, ἢν τούτους διαβάλλωσι, τοὺς αὐτῶν ἐντιμοτέ-
 ρους ποιήσειν. περὶ ὧν δυνηθεῖην μὲν ἂν ἴσως δια-
 λεχθῆναι πολὺ πικρότερον ἢ κείνοι περὶ ἡμῶν, οὐ-
 δέτερον δ' οἶμαι δεῖν, οὐδ' ὅμοιος γίνεσθαι τοῖς
 ὑπὸ τοῦ φθόνου διεφθαρμένοις, οὔτε ψέγειν τοὺς μη-
 δὲν μὲν κακὸν τοὺς συνόντας ἐργαζομένους, ἤτιον
 δ' ἐτέρων εὐεργετεῖν δυναμένους. οὐ μὴν ἀλλὰ μι-
 κρὰ γε μνησθήσομαι περὶ αὐτῶν, μάλιστα μὲν ὅτι
 κἀκεῖνοι περὶ ἡμῶν, ἐπειθ' ὅπως ἂν ὑμεῖς σαφέστε-
 ρον εἰδότες τὴν δύναμιν αὐτῶν οὕτω διακέησθε πρὸς
 60 ἑκάστους ἡμῶν, ὥσπερ δίκαιόν ἐστι, πρὸς δὲ τούτοις
 ἵνα καὶ τοῦτο ποιήσω φανερόν, ὅτι περὶ τοὺς πολιτι-
 κούς λόγους ἡμεῖς ὄντες, οὓς ἐκεῖνοι φασὶν εἶναι
 ἰοιλαπεχθήμονας, πολὺ πραότεροι τυγχάνομεν αὐτῶν
 ὄντες· οἱ μὲν γὰρ ἀεί τι περὶ ἡμῶν φλαῦρον λέγου-
 σιν, ἐγὼ δ' οὐδὲν ἂν εἶπομι τοιοῦτον, ἀλλὰ ταῖς ἀλη-
 61 θεαῖς χρήσομαι περὶ αὐτῶν. ἡγούμαι γὰρ καὶ τοὺς
 ἐν τοῖς ἐριστικοῖς λόγοις δυναστεύοντας καὶ τοὺς περὶ
 τὴν ἀστρολογίαν καὶ γεωμετρίαν καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν
 μαθημάτων διατρέβοντας οὐ βλάπτειν ἀλλ' ὠφελεῖν 117
 τοὺς συνόντας, ἐλάττω μὲν ὧν ὑπισχνοῦνται, πλείω
 62 δ' ὧν τοῖς ἄλλοις δοκοῦσιν. οἱ μὲν γὰρ πλείστοι τῶν
 ἀνθρώπων ὑπελήφασιν ἀδολεσχίαν καὶ μικρολογίαν
 εἶναι τὰ τοιαῦτα τῶν μαθημάτων· οὐδὲν γὰρ αὐτῶν
 οὔτ' ἐπὶ τῶν ἰδίων οὔτ' ἐπὶ τῶν κοινῶν εἶναι χρή-
 σιμον, ἀλλ' οὐδ' ἐν ταῖς μνείαις οὐδένα χρόνον ἐμμέ-

νειν ταῖς τῶν μαθόντων διὰ τὸ μήτε τῷ βίῳ παρακο-
 λουθεῖν μήτε ταῖς πράξεσιν ἐπαμύνειν ἀλλ' ἔξω
 263 παντάπασιν εἶναι τῶν ἀναγκαίων. ἐγὼ δ' οὐδ' οὐ-
 τως οὔτε πόρρω τούτων ἔγνωκα περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οἷ
 τε νομίζοντες μηδὲν χρησίμην εἶναι τὴν παιδείαν
 ταύτην πρὸς τὰς πράξεις ὀρθῶς μοι δοκοῦσι γιγνώ-
 σκειν, οἷ τ' ἐπαινοῦντες αὐτὴν ἀληθῆ λέγουσιν. διὰ
 τοῦτο δ' οὐχ ὁμολογούμενον αὐτὸν αὐτῷ τὸν λόγον
 εἴρηκα, διότι καὶ ταῦτα τὰ μαθήματα τὴν φύσιν οὐ-
 264 δὲν ὁμοίαν ἔχει τοῖς ἄλλοις οἷς διδασκόμεθα. τὰ μὲν
 γὰρ ἄλλα τότε ὠφελεῖν ἡμᾶς κέφυκεν, ὅταν λάβωμεν
 αὐτῶν τὴν ἐπιστήμην, ταῦτα δὲ τοὺς μὲν ἀπηκριβω-
 μένους οὐδὲν ἂν εὐεργετήσῃε πλήν τοὺς ἐντεῦθεν
 ζῆν προσημένους, τοὺς δὲ μανθάνοντας οὐνίησι·
 265 περὶ γὰρ τὴν περιττολογίαν καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς
 ἀστρολογίας καὶ γεωμετρίας διατρίβοντες καὶ δυσκα-
 ταμαθήτοις πράγμασιν ἀναγκαζόμενοι προσέχειν τὸν
 νοῦν, ἔτι δὲ συνεπιζόμενοι λέγουσιν καὶ πονεῖν ἐπὶ τοῖς
 λεγομένοις καὶ δεικνυμένοις καὶ μὴ πεπλανημένην
 266 ἔχειν τὴν διάνοιαν, ἐν τούτοις γυμνασθέντες καὶ παρ-
 οξυνθέντες ῥᾶον καὶ θᾶττον τὰ σπουδαιότερα καὶ
 πλείονος ἀξία τῶν πραγμάτων ἀποδέχεσθαι καὶ μαν-
 267 θάνειν δύνανται. φιλοσοφίαν μὲν οὖν οὐκ οἶμαι δεῖν
 προσαγορεύειν τὴν μηδὲν ἐν τῷ παρόντι μήτε πρὸς
 τὸ λέγειν μήτε πρὸς τὸ πράττειν ὠφελουῖσαν, γυμνα-
 σίαν μὲντοι τῆς ψυχῆς καὶ παρασκευὴν τῆς φιλοσο-
 φίας καλῶ τὴν διατριβὴν τὴν τοιαύτην, ἀνδρικωτέραν
 μὲν ἢς οἱ παῖδες ἐν τοῖς διδασκαλείοις ποιοῦνται, τὰ
 267 δὲ πλείστα παραπλησίαν· καὶ γὰρ ἐκείνων οἱ περὶ
 τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ἄλλην
 παιδείαν διαπονηθέντες πρὸς μὲν τὸ βέλτιον εἰπεῖν
 ἢ βουλεύσασθαι περὶ τῶν πραγμάτων οὐδεμίαν πω

λαμβάνουσιν επίδοσιν, αὐτοὶ δ' αὐτῶν εὐμαθέστεροι γίνονται πρὸς τὰ μείζω καὶ σπουδαιότερα τῶν μαθημάτων. διατρίβει μὲν οὖν περὶ τὰς παιδείας ταύτας χρόνον τινὰ συμβουλευσάμ' ἂν τοῖς νεωτέροις, μὴ μέντοι περιιδεῖν τὴν φύσιν τὴν αὐτῶν κατασκευε-
 8 τευθεῖσαν ἐπὶ τούτοις μηδ' ἐξοκείλασαν εἰς τοὺς λόγους τοὺς τῶν παλαιῶν σοφιστῶν, ὧν ὁ μὲν ἄπειρον τὸ πλῆθος ἔφησεν εἶναι τῶν ὄντων, Ἐμπεδοκλῆς δὲ τέτταρα καὶ νεῖκος καὶ φιλίαν ἐν αὐτοῖς, Ἴων δ' οὐ πλείω τριῶν, Ἀλκμαίων δὲ δύο μόνα, Παρμενίδης δὲ
 9 καὶ Μέλισσος ἓν, Γοργίας δὲ παντελῶς οὐδέν. ἡγοῦμαι γὰρ τὰς μὲν τοιαύτας περιττολογίας ὁμοίας εἶναι ταῖς θαυματοποιαῖς, ταῖς οὐδὲν μὲν ὠφελούσαις, ὑπὸ δὲ τῶν ἀνοήτων περιστάτοις γιγνομέναις, δεῖν δὲ τοὺς προύργου τι ποιεῖν βουλομένους καὶ τῶν λόγων τοὺς ματαίους καὶ τῶν πράξεων τὰς μηδὲν πρὸς τὸν βίον φερούσας ἀναιρεῖν ἐξ ἀπασῶν τῶν διατριβῶν.

10 (κς.* κς') Περὶ μὲν οὖν τούτων ἀπόχρη μοι τὸ νῦν εἶναι ταῦτ' εἰρηκέναι καὶ συμβεβουλευκέναι· περὶ δὲ σοφίας καὶ φιλοσοφίας τοῖς μὲν περὶ ἄλλων τινῶν ἀγωνιζομένοις οὐκ ἂν ἀρμόσειε λέγειν περὶ τῶν ὀνομάτων τούτων, ἔστι γὰρ ἀλλότρια πάσαις ταῖς πραγματείαις, ἐμοὶ δ' ἐπειδὴ καὶ κρίνομαι περὶ τῶν τοιούτων καὶ τὴν καλουμένην ὑπὸ τινῶν φιλοσοφίαν οὐκ εἶναι φημί, προσήκει τὴν δικαίως ἂν νομιζομένην
 11 ὀρίσαι καὶ δηλῶσαι πρὸς ὑμᾶς. ἀπλῶς δὲ πῶς τυγχάνω γιννώσκων περὶ αὐτῶν. ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἔνεστιν ἐν τῇ φύσει τῇ τῶν ἀνθρώπων ἐπιστήμην λαβεῖν, ἣν ἔχοντες ἂν εἰδείμεν ὅ τι πρακτέον ἢ λεκτέον ἔστιν, ἐκ τῶν λοιπῶν σοφοὺς μὲν νομίζω τοὺς ταῖς δόξαις ἐπιτυγχάνειν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦ βελτίστου δυναμέ-
 νους, φιλοσόφους δὲ τοὺς ἐν τούτοις διατρίβοντας,

- 272 ἐξ ὧν τάχιστα λήφονται τὴν τοιαύτην φρόνησιν. ἃ δ' ἐστὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ταύτην ἔχοντα τὴν δύναμιν ἔχω μὲν εἰπεῖν, ὀκνῶ δὲ λέγειν· οὕτω γὰρ ἐστὶ σφόδρα καὶ παράδοξα καὶ πολὺ τῆς τῶν ἄλλων ἀφεστῶτα διανοίας, ὥστε φοβοῦμαι, μὴ τῆν ἀρχὴν αὐτῶν ἀκούσαντες θορυβοῦ καὶ βοῆς ἅπαν ἐμπλήσῃτε τὸ δικαστήριον. ὅμως δὲ καίπερ οὕτω διακειμένος ἐπιχειρήσω διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν· αἰσχύνομαι γὰρ, εἰ τισι δοξῶ δεδιῶς ὑπὲρ γῆρως καὶ μικροῦ βίου προ-
- 273 διδόναι τὴν ἀλήθειαν. δέομαι δ' ὑμῶν μὴ προκαταγνῶναί μου τοιαύτην μαυρίαν, ὡς ἄρ' ἐγὼ κινδυνεύων προειλόμην ἂν λόγους εἰπεῖν ἐναντίους ταῖς ὑμετέραις γνώμαις, εἰ μὴ καὶ τοῖς προειρημένοις ἀκολούθους αὐτοὺς ἐνόμιζον εἶναι καὶ τὰς ἀποδείξεις ἀληθεῖς καὶ
- 274 σαφεῖς ὧμην ἔχειν ὑπὲρ αὐτῶν. ἡγοῦμαι δὲ τοιαύτην μὲν τέχνην, ἣτις τοῖς κακῶς πεφυκόσιν ἀρετὴν ἐνεργάσαιτ' ἂν καὶ δικαιοσύνην, οὔτε πρότερον οὔτε νῦν οὐδεμίαν εἶναι, τοὺς τε τὰς ὑποσχέσεις ποιουμένους περὶ αὐτῶν πρότερον ἀπερεῖν καὶ παύσεσθαι ληροῦν-
- 275 τας πρὶν εὐρεθῆναι τινα παιδείαν τοιαύτην, οὐ μὴν ἀλλ' αὐτοὺς γ' αὐτῶν βελτίους ἂν γίνεσθαι καὶ πλείονος ἀξίους, εἰ πρὸς τε τὸ λέγειν εὐ φιλοτίμως διατεθεῖεν καὶ τοῦ πείθειν δύνασθαι τοὺς ἀκούοντας ἐρασθεῖεν καὶ πρὸς τούτοις τῆς πλεονεξίας ἐπιθυμήσειαν, μὴ τῆς ὑπὸ τῶν ἀνοήτων νομιζομένης ἀλλὰ τῆς ὡς ἀληθῶς τὴν δύναμιν ταύτην ἐχούσης.
- 276 καὶ ταῦθ' ὡς οὕτω πέφυκε ταχέως οἶμαι δηλώσειν. 13
πρῶτον μὲν γὰρ ὁ λέγειν ἢ γράφειν προαιρούμενος λόγους ἀξίους ἐπαίνου καὶ τιμῆς οὐκ ἔστιν ὅπως ποιήσεται τὰς ὑποθέσεις ἀδίκους ἢ μικρὰς ἢ περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων ἀλλὰ μεγάλας καὶ καλὰς καὶ φιλανθρωπικούς καὶ περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων· μὴ

γὰρ τοιαύτας εὐρίσκων οὐδὲν διαπράξεται τῶν θεόν-
 77 των. ἔπειτα τῶν πράξεων τῶν συντεινουσῶν πρὸς
 τὴν ὑπόθεσιν ἐκλέξεται τὰς πρεπωδεστάτας καὶ μά-
 λιστα συμφερούσας· ὁ δὲ τὰς τοιαύτας συνεπιζόμενος
 θεωρεῖν καὶ δοκιμάζειν οὐ μόνου περὶ τὸν ἐνεστῶτα
 λόγον ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς ἄλλας πράξεις τὴν αὐτὴν
 ἔξει ταύτη δύναμιν, ὥσθ' ἅμα τὸ λέγειν εὖ καὶ τὸ
 φρονεῖν παραγενήσεται τοῖς φιλοσόφως καὶ φιλοτί-
 78 μως πρὸς τοὺς λόγους διακειμένοις. καὶ μὴν οὐδ' ὁ
 πείθειν βουλόμενος ἀμελήσει τῆς ἀρετῆς ἀλλὰ τού-
 τῳ μάλιστα προσέξει τὸν νοῦν, ὅπως δόξαν ὡς ἐπι-
 εκεστάτην λήψεται παρὰ τοῖς συμπολιτενομένοις.
 τίς γὰρ οὐκ οἶδε καὶ τοὺς λόγους ἀληθεστέρους δο-
 κοῦντας εἶναι τοὺς ὑπὸ τῶν εὖ διακειμένων λεγομέ-
 νους ἢ τοὺς ὑπὸ τῶν διαβεβλημένων, καὶ τὰς πί-
 στεις μείζον δυναμένας τὰς ἐκ τοῦ βίου γεγεννημέ-
 νας ἢ τὰς ὑπὸ τοῦ λόγου πεπορισμένας; ὥσθ' ὅσῳ
 περ ἂν τις ἐρρωμενεστέρως ἐπιθυμῇ πείθειν τοὺς
 ἀκούοντας, τοσοῦτ' ἄλλοι μᾶλλον ἀσκήσει καλὸς κἀγαθὸς 122
 79 εἶναι καὶ παρὰ τοῖς πολίταις εὐδοκιμεῖν. καὶ μηδεὶς
 ὑμῶν οἰέσθω τοὺς μὲν ἄλλους ἅπαντας γιννώσκειν,
 ὅσῳ ἔχει ῥοπὴν εἰς τὸ πείθειν τὸ τοῖς κρίνουσιν ἀρέ-
 σκειν, τοὺς δὲ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντας μόνους
 ἀγνοεῖν τὴν τῆς εὐνοίας δύναμιν· πολὺ γὰρ ἀκρι-
 80 βέστερον τῶν ἄλλων καὶ ταῦτ' ἴσασι, καὶ πρὸς τού-
 τοις, ὅτι τὰ μὲν εἰκότα καὶ τὰ τεκμήρια καὶ πᾶν τὸ
 τῶνπίστεων εἶδος τοῦτο μόνον ὠφελεῖ τὸ μέρος, ἐφ' ᾧ
 περ ἂν αὐτῶν ἕκαστον τύχη ῥηθὲν, τὸ δὲ δοκεῖν εἶναι
 καλὸν κἀγαθὸν οὐ μόνου τὸν λόγον πιστότερον ἐποίη-
 σεν ἀλλὰ καὶ τὰς πράξεις τοῦ τὴν τοιαύτην δόξαν ἔχου-
 τος ἐντιμότερας κατέστησεν, ὑπὲρ οὗ σπουδαστέον ἐστὶ
 τοῖς εὖ φρονοῦσι μᾶλλον ἢ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων

- 281 (κς.* κζ.) Τὸ τοίνυν περὶ τὴν πλεονεξίαν, ὃ
 δυσχερέστατον ἦν τῶν φηθέντων· εἰ μὲν τις ὑπολαμ-
 βάνει τοὺς ἀποστεροῦντας ἢ παραλογιζομένους ἢ
 κακόν τι ποιοῦντας πλεονεκτεῖν, οὐκ ὀρθῶς ἐγνωκεν·
 οὐδένες γὰρ ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ μᾶλλον ἐλαττοῦνται
 τῶν τοιούτων, οὐδ' ἐν πλείοσιν ἀπορίαις εἶσιν, οὐδ'
 ἐπονειδιστότερον ζῶσιν, οὐδ' ὅλως ἀθλιώτεροι τυγχά-
 282 νουσιν ὄντες· χρῆ δὲ καὶ νῦν πλέον ἔχειν ἠγείσθαι
 καὶ πλεονεκτῆσειν νομίζειν παρὰ μὲν τῶν θεῶν τοὺς
 εὐσεβεστάτους καὶ τοὺς περὶ τὴν θεραπείαν τὴν ἐκεί-
 νων ἐπιμελεστάτους ὄντας, παρὰ δὲ τῶν ἀνθρώπων
 τοὺς ἄριστα πρὸς τούτους, μεθ' ὧν ἂν οἰκῶσι καὶ
 πολιτεύονται, διακειμένους, καὶ τοὺς βελτίστους αὐ-
 283 τοὺς εἶναι δοκοῦντας. καὶ ταῦτα καὶ ταῖς ἀληθείαις
 οὕτως ἔχει καὶ συμφέρει τὸν τρόπον τοῦτον λέγεσθαι
 περὶ αὐτῶν, ἐπεὶ νῦν γ' οὕτως ἀνέστραπται καὶ
 συγκέχυται πολλὰ τῶν κατὰ τὴν πόλιν, ὥστ' οὐδὲ τοῖς
 ὀνόμασιν ἐνιοὶ τινες ἐτι χρῶνται κατὰ φύσιν ἀλλὰ
 μεταφέρουσιν ἀπὸ τῶν καλλίστων πραγμάτων ἐπὶ τὰ
 284 φανλότατα τῶν ἐπιτηδευμάτων. τοὺς μὲν γε βωμολο-
 χουμένους καὶ σκώπτειν καὶ μιμείσθαι δυναμένους
 εὐφρῆεις καλοῦσι, προσῆκον τῆς προσηγορίας ταύτης
 τυγχάνειν τοὺς ἄριστα πρὸς ἀρετὴν πεφυκότας· τοὺς
 δὲ ταῖς κακοηθείαις καὶ ταῖς κακουργίαις χρωμένους,
 καὶ μικρὰ μὲν λαμβάνοντας, πονηρὰν δὲ δόξαν κτω-
 μένους, πλεονεκτικούς νομίζουσιν, ἀλλ' οὐ τοὺς ὀσιω-
 τάτους καὶ δικαιοτάτους, οἳ περὶ τῶν ἀγαθῶν ἀλλ' οὐ
 285 τῶν κακῶν πλεονεκτοῦσι· τοὺς δὲ τῶν μὲν ἀναγκαί-
 ων ἀμελοῦντας, τὰς δὲ τῶν παλαιῶν σοφιστῶν τερα-
 τολογίας ἀγαπῶντας φιλοσοφεῖν φασιν, ἀμελήσαντες
 ἐπαινεῖν τοὺς τὰ τοιαῦτα μανθάνοντας καὶ μελετῶν-
 τας, ἐξ ὧν καὶ τὸν ἴδιον οἶκον καὶ τὰ κοινὰ τὰ τῆς πό-

λεως καλῶς διοικήσουσιν, ὧν περ ἔνεκα καὶ πονητέον
 καὶ φιλοσοφητέον καὶ πάντα πρακτέον ἐστίν. ἀφ' ὧν
 ὑμεῖς πολὺν ἤδη χρόνον ἀπελαύνετε τοὺς νεωτέρους,
 ἀποδεχόμενοι τοὺς λόγους τῶν διαβαλλόντων τὴν τοι- 124
 86 αὐτὴν παιδείαν. καὶ γὰρ τοὶ πεποιήκατε τοὺς μὲν
 ἐπιεικιστάτους αὐτῶν ἐν πότοις καὶ συνουσίαις καὶ
 φαθυμίαις καὶ παιδιαῖς τὴν ἡλικίαν διάγειν, ἀμελή-
 σαντες τοῦ σπουδαῖον, ὅπως ἔσονται βελτίους, τοὺς
 δὲ χεῖρω τὴν φύσιν ἔχοντας ἐν τοιαύταις ἀκολασίαις
 ἡμερεύειν, ἐν αἷς πρότερον οὐδ' ἂν οἰκίτης ἐπιεικῆς
 87 οὐδαὶς ἐτόλμησεν· οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἔννεα-
 κροῦνου ψύχουσιν οἶνον, οἱ δ' ἐν τοῖς καπηλείοις
 πίνουσιν, ἕτεροι δ' ἐν τοῖς σκιραφείοις κυβεύουσι,
 πολλοὶ δ' ἐν τοῖς τῶν ἀγλητριδῶν διδασκαλείοις δια-
 τρίβουσιν. καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ ταῦτα προτρέποντας οὐ-
 δεῖς πώποτε τῶν κηδεσθαι φασκόντων τῆς ἡλικίας
 ταύτης εἰς ὑμᾶς εἰσήγαγεν· ἡμῖν δὲ κακὰ παρέχουσιν,
 οἷς ἄξιον ἦν, εἰ καὶ μηθενὸς ἄλλου, τούτου γε χάριν
 88 ἔχειν, ὅτι τοὺς συνόντας τῶν τοιοῦτων ἐπιτηδευμά-
 των ἀποτρέπομεν. οὕτω δ' ἐστὶ δυσμενὲς ἅπασιν τὸ
 τῶν συκοφαντῶν γένος, ὥστε τοῖς μὲν λυομένοις ἐλ-
 κοσι καὶ τριάκοντα μνῶν τὰς μελλούσας καὶ τὸν ἄλλον
 οἶκον συναναιρήσειν οὐχ ὅπως ἂν ἐπιπλήξειαν, ἀλλὰ
 καὶ συγχαίρουσι ταῖς ἀσωτίαις αὐτῶν, τοὺς δ' εἰς τὴν
 αὐτῶν παιδείαν ὀτιοῦν ἀναλίσκοντας διαφθείρεσθαι
 φασιν. ὧν τίνες ἂν ἀδικώτερον ἔχοιεν τὴν αἰτίαν
 89 ταύτην; οἵτινες ἐν ταύταις μὲν ταῖς ἀχμαῖς ὄντες 125
 ὑπερείδου τὰς ἡδονὰς, ἐν αἷς οἱ πλεῖστοι τῶν τηλικού-
 των μάλιστ' αὐτῶν ἐπιθυμοῦσιν, ἐξὸν δ' αὐτοῖς φα-
 θυμεῖν μηδὲν δαπαναμένοις εἴλοντο πονεῖν, χρήματα
 τελέσαντες, ἄρτι δ' ἐκ παιδῶν ἐξεληλυθότες ἔγνωσαν,
 90 ἃ πολλοὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐκ ἴσασιν, ὅτι δεῖ τὸν

ὀρθῶς καὶ πρεπόντως προεστῶτα τῆς ἡλικίας καὶ καλὴν ἀρχὴν τοῦ βίου ποιούμενον αὐτοῦ πρότερον ἢ τῶν αὐτοῦ ποιήσασθαι τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ μὴ σπεύδειν καὶ ζητεῖν ἑτέρων ἀρχεῖν, πρὶν ἂν τῆς αὐτοῦ διανοίας λάβῃ τὸν ἐπιστατήσοντα, μηδ' οὕτω χαίρειν μηδὲ μέγα φρονεῖν ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς ὡς ἐπὶ τοῖς ἐν τῇ ψυχῇ διὰ τὴν παιδείαν ἐγγιγνομένοις. καίτοι τοὺς τοιοῦτω λογισμῷ κεχηρημένους πῶς οὐκ ἐπαινεῖσθαι χρὴ μᾶλλον ἢ ψέγεσθαι, καὶ νομίζεσθαι βέλτιστους εἶναι καὶ σωφρονεστάτους τῶν ἡλικιωτῶν;

- 291 Θαναμάξω δ' ὅσοι τοὺς μὲν φύσει δεινοὺς ὄντας εἰπεῖν εὐδαιμονίζουσιν ὡς ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ πράγματος αὐτοῖς συμβεβηκότος, τοὺς δὲ τοιούτους γενέσθαι βουλομένους λουδοροῦσιν ὡς ἀδίκου καὶ κακοῦ παιδεύματος ἐπιθυμοῦντας. καίτοι τί τῶν φύσει καλῶν ὄντων μελέτη κατεργασθὲν αἰσχροὺν ἢ κακόν ἐστιν; οὐδὲν γὰρ εὐρήσομεν τοιοῦτον, ἀλλ' ἐν γε τοῖς ἄλλοις ἐπαινοῦμεν τοὺς ταῖς φιλοποιίαις ταῖς αὐτῶν ἀγαθόν τι κτήσασθαι δυνηθέντας μᾶλλον ἢ τοὺς παρὰ
- 292 τῶν προγόνων παραλαβόντας, εἰκότως· συμφέρει γὰρ ἐπὶ τε τῶν ἄλλων ἀπάντων καὶ μάλιστα' ἐπὶ τῶν λόγων μὴ τὰς εὐτυχίας ἀλλὰ τὰς ἐπιμελείας εὐδοκίμεῖν. οἱ μὲν γὰρ φύσει καὶ τύχῃ δεινοὶ γενόμενοι λέγειν οὐ πρὸς τὸ βέλτιστον ἀποβλέπουσιν, ἀλλ' ὅπως ἂν τύχῳσιν, οὕτω χρῆσθαι τοῖς λόγοις εἰώθασιν· οἱ δὲ φιλοσοφία καὶ λογισμῷ τὴν δύναμιν ταύτην λαβόντες, οὐδὲν ἀσκέπτως λέγοντες, ἦττον περὶ τὰς
- 293 πράξεις πλημμελοῦσιν. ὥσθ' ἅπασι μὲν βούλεσθαι προσήκει πολλοὺς εἶναι τοὺς ἐκ παιδείας δεινοὺς εἰπεῖν γιγνομένους, μάλιστα δ' ὑμῖν· καὶ γὰρ αὐτοὶ προέχετε καὶ διαφέρετε τῶν ἄλλων οὐ ταῖς περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμελείαις, οὐδ' ὅτι κάλλιστα πολιτεύεσθε

καὶ μάλιστα φυλάττετε τοὺς νόμους, οὓς ὑμῖν οἱ πρόγονοι κατέλιπον, ἀλλὰ τούτοις, οἷσπερ ἢ φύσις ἢ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἄλλων ζώων καὶ τὸ γένος τὸ τῶν Ἑλλήνων τῶν βαρβάρων, τῷ καὶ πρὸς τὴν φρόνησιν καὶ πρὸς τοὺς λόγους ἄμεινον πεπαιδεῦσθαι τῶν ἄλλων. ὥστε πάντων ἂν συμβαίῃ δεινότατον, εἰ τοὺς βουλομένους τοῖς αὐτοῖς τούτοις διενεγκεῖν τῶν ἡλικιωτῶν, οἷσπερ ὑμεῖς ἀπάντων, διαφθεῖρεσθαι ψηφισαίσθε, καὶ τοὺς τῇ παιδείᾳ ταύτῃ χρωμένους, ἧς ὑμεῖς ἡγεμόνες γεγένησθε, συμφορᾶ τινὶ περιβάλοιτε.

(κς. * κή.) Χρὴ γὰρ μηδὲ τοῦτο λανθάνειν ὑμᾶς, ὅτι πάντων τῶν δυναμένων λέγειν ἢ παιδεύειν ἢ πόλις 127 ἡμῶν δοκεῖ γεγενῆσθαι διδάσκαλος, εἰκότως· καὶ γὰρ ἄθλα μέγιστα τιθεῖσαν αὐτὴν ὁρῶσι τοῖς τὴν δύναμιν ταύτην ἔχουσι καὶ γυμνάσια πλεῖστα καὶ παντοδαπάτατα παρέχουσιν τοῖς ἀγωνίζεσθαι προηρημένοις καὶ περὶ τὰς τοιαύτας γυμναζεσθαι βουλομένοις, ἔτι δὲ τὴν ἐμπειρίαν, ἥπερ μάλιστα ποιεῖ δύνασθαι λέγειν, ἐνθένδε πάντας λαμβάνοντας· πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὴν τῆς φωνῆς κοινότητα καὶ μετριότητα καὶ τὴν ἄλλην εὐτραπελίαν καὶ φιλολογίαν οὐ μικρὸν ἡγοῦνται συμβαλέσθαι μέρος πρὸς τὴν τῶν λόγων παιδείαν. ὥστ' οὐκ ἀδίκως ὑπολαμβάνουσιν ἅπαντας τοὺς λέγειν ὄντας δεινοὺς τῆς πόλεως εἶναι μαθητάς. σκοπεῖτ' οὖν, μὴ παντάπασιν ἢ καταγέλαστον τῆς δόξης ταύτης φλαυθρόν τι καταγιγνώσκειν, ἣν ὑμεῖς ἔχετε παρὰ τοῖς Ἑλλήσι πολὺ μᾶλλον ἢ γὰρ παρ' ὑμῖν· οὐδὲν γὰρ ἄλλ' ἢ φανερῶς ὑμῶν αὐτῶν ἔσεσθε κατεψηφισμένοι τὴν τοιαύτην ἀδικίαν καὶ πεποιηκότες ὅμοιον, ὥσπερ ἂν εἰ Λακεδαιμόνιοι τοὺς τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἀσκούντας ζημιοῦν ἐπιχειροῦεν ἢ Θετταλοὶ παρὰ τῶν Ἰαπεύειν μελετώντων δίκην λαμβάνειν ἀξιοῦεν. ὑπὲρ ὧν

φυλακτέον ἐστίν, ὅπως μὴδὲν τοιοῦτον ἔξαμαρτήσε-
 σθε περὶ ὑμᾶς αὐτοὺς, μὴδὲ πιστοτέρους ποιήσετε
 τοὺς λόγους τοὺς τῶν κατηγορούντων τῆς πόλεως ἢ
 299 τοὺς τῶν ἐπαινούντων. (κς'. * κθ'.) Οἶμαι δ' ὑμᾶς
 οὐκ ἀγνοεῖν, ὅτι τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν δυσκόλως
 πρὸς ὑμᾶς ἔχουσιν, οἱ δ' ὡς οἶόν τε μάλιστα φιλοῦσι
 καὶ τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας ἐν ὑμῖν ἔχουσιν. καί
 φασιν οἱ μὲν τοιοῦτοι μόνην εἶναι ταύτην πόλιν,
 τὰς δ' ἄλλας κώμας, καὶ δικαίως ἂν αὐτὴν ἄστυ
 τῆς Ἑλλάδος προσαγορεύεσθαι καὶ διὰ τὸ μέγεθος
 καὶ διὰ τὰς εὐπορίας τὰς ἐνθύνδε τοῖς ἄλλοις γιγνο-
 μένας καὶ μάλιστα διὰ τὸν τρόπον τῶν ἐνοικούν-
 300 των· οὐδένας γὰρ εἶναι πραιοτέρους οὐδὲ κοινοτέρους,
 οὐδ' οἷς οἰκειότερον ἂν τις τὸν ἅπαντα βίον συνδια-
 τρέψαιεν. οὕτω δὲ μεγάλαις χρωῖνται ταῖς ὑπερβολαῖς,
 ὥστ' οὐδὲ τοῦτ' ὀκνοῦσι λέγειν, ὡς ἦδιον ἂν ὑπ' ἀν-
 δρὸς Ἀθηναίου ζημιωθεῖεν ἢ διὰ τῆς ἐτέρων ἀμότη-
 τος εὖ πάθειεν. οἱ δὲ ταῦτα μὲν διασύρουσι, διεξ-
 ιόντες δὲ τὰς τῶν σνκοφαντῶν πικρότητας καὶ κακο-
 πραγίας ὅλης τῆς πόλεως ὡς ἀμίκτου καὶ χαλεπῆς οὐ-
 301 σης κατηγοροῦσιν. ἐστὶν οὖν δικαστῶν νοῦν ἔχόντων
 τοὺς μὲν τῶν τοιούτων λόγων αἰτίους γιγνομένους
 ἀποκτείνειν ὡς μεγάλην αἰσχύνην τῇ πόλει περιποι-
 οῦντας, τοὺς δὲ τῶν ἐπαίνων τῶν λεγομένων περὶ
 αὐτῆς μέρος τι συμβαλλομένους τιμᾶν μᾶλλον ἢ τοὺς
 ἀθλητὰς τοὺς ἐν τοῖς στεφανίταις ἀγῶσι νικῶντας·
 302 πολὺ γὰρ καλλίω δόξαν ἐκείνων κτώμενοι τῇ πόλει
 τυγχάνουσι καὶ μᾶλλον ἀρμόττουσαν. περὶ μὲν γὰρ
 τὴν τῶν σωμάτων ἀγωνίαν πολλοὺς τοὺς ἀμφισβη-
 τοῦντας ἔχομεν, περὶ δὲ τὴν παιδείαν ἅπαντες ἂν ἡμᾶς
 πρωτεύειν προκρίνειαν. χρὴ δὲ τοὺς μικρὰ λογιζε-
 σθαι δυναμένους τοὺς ἐν τοῖς τοιούτοις τῶν ἔργων

διαφέροντας, ἐν οἷς ἡ πόλις εὐδοκιμεῖ, τιμῶντας
 φαίνεσθαι καὶ μὴ φθονερώς ἔχειν μηδ' ἐναντία τοῖς
 103 ἄλλοις Ἑλλήσι γιννώσκειν περὶ αὐτῶν. ὧν ὑμῖν οὐ-
 δὲν πάποτ' ἐμέλησεν, ἀλλὰ τοσοῦτον διημαρτήκατε
 τοῦ συμφέροντος, ὥσθ' ἡδίου ἔχετε, δι' οὓς ἀκούετε
 κακῶς ἢ δι' οὓς ἐπαινείσθε, καὶ δημοτικωτέρους εἶναι
 νομίζετε τοὺς τοῦ μισεῖσθαι τὴν πόλιν ὑπὸ πολλῶν
 αἰτίους ὄντας ἢ τοὺς ἅπαντας, οἷς πεπλησιακάσιν,
 104 εὐ διακείσθαι πρὸς αὐτὴν πεποιηκότας. ἦν οὖν σω-
 φρονητε, τῆς μὲν ταραχῆς παύσεσθε ταύτης, οὐχ
 οὕτω δ' ὥσπερ νῦν οἱ μὲν τραχέως, οἱ δ' ὀλιγώ-
 ρως διακείσεσθε πρὸς τὴν φιλοσοφίαν, ἀλλ' ὑπο-
 λαβόντες κάλλιστον εἶναι καὶ σπουδαιότατον τῶν
 ἐπιτηδευμάτων τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν προτρέ-
 ψετε τῶν νεωτέρων τοὺς βίον ἱκανὸν κεκτημένους
 καὶ σχολὴν ἄγειν δυναμένους ἐπὶ τὴν παιδείαν καὶ
 105 τὴν ἄσκησιν τὴν τοιαύτην, καὶ τοὺς μὲν πονεῖν ἐθέ-
 λοντας καὶ παρασκευάζειν σφᾶς αὐτοὺς χρησίμους τῇ
 πόλει περὶ πολλοῦ ποιήσεσθε, τοὺς δὲ καταβεβλη-
 μένως ζῶντας καὶ μηδενὸς ἄλλου φροντίζοντας, πλὴν 130
 ὅπως ἀσελγῶς ἀπολαύσονται τῶν καταλειφθέντων,
 τούτους δὲ μισήσετε καὶ προδότας νομιεῖτε καὶ τῆς
 τῶν προγόνων δόξης· μόλις γάρ, ἦν οὕτως ὑμᾶς αἵ-
 σθωνται πρὸς ἑκατέρους αὐτῶν διακειμένους, ἐθελή-
 σουσιν οἱ νεώτεροι καταφρονήσαντες τῆς ῥαθυμίας
 προσέχειν σφίσι αὐτοῖς καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ τὸν νοῦν.
 106 ἀναμνησθήτε δὲ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἔργων
 τῶν τῇ πόλει καὶ τοῖς προγόνοις πεπραγμένων, καὶ διέλ-
 θετε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ σκέψασθε, ποῖός τις ἦν καὶ
 πῶς γεγωνῶς καὶ τίνα τρόπον καὶ πεπαιδευμένος ὁ
 τοὺς τυράννους ἐκβαλὼν καὶ τὸν δῆμον καταγαγὼν
 καὶ τὴν δημοκρατίαν καταστήσας, ποῖος δέ τις ὁ τοὺς

- βαρβάρους Μαραθῶνι τῇ μάχῃ νικήσας καὶ τὴν δόξαν τὴν ἐκ ταύτης γεγενημένην τῇ πόλει κτησάμενος,
- 307 τίς δ' ἦν ὁ μετ' ἐκείνον τοὺς Ἕλληνας ἐλευθερώσας καὶ τοὺς προγόνους ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν καὶ τὴν δυναστείαν, ἦν ἔσχον, προαγαγῶν, ἔτι δὲ τὴν φύσιν τὴν τοῦ Πειραιέως κατιδῶν καὶ τὸ τεῖχος ἀκόντων Λακεδαιμονίων τῇ πόλει περιβαλῶν, τίς δ' ὁ μετὰ τοῦτον ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ τὴν ἀκρόπολιν ἐμπλήσας καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους μεστοὺς πολλῆς εὐδαιμονίας καὶ πλούτου ποι-
- 308 ἦσας· εὐρήσετε γὰρ, ἦν ἐξεταξήτε τούτων ἕκαστον, οὐ τοὺς συνοφαντικῶς βεβιωκότας οὐδὲ τοὺς ἀμελῶς οὐδὲ τοὺς τοῖς πολλοῖς ὁμοίους ὄντας ταῦτα διαπραγμαμένους, ἀλλὰ τοὺς διαφέροντας καὶ προέχοντας μὴ μόνον ταῖς εὐγενείαις καὶ ταῖς δόξαις ἀλλὰ καὶ τῷ φρονεῖν καὶ λέγειν, τούτους ἀπάντων ἀγαθῶν αἰ-
- 309 τίους γεγενημένους. ὧν εἰκὸς ὑμᾶς ἐνθυμουμένους ἵπερ μὲν τοῦ πλήθους τοῦτο σκοπεῖν, ὅπως ἐν τε τοῖς ἀγῶσι τοῖς περὶ τῶν συμβολαίων τῶν δικαίων τεύξονται καὶ τῶν ἄλλων τῶν κοινῶν μεθέξουσιν, τοὺς δ' ὑπερέχοντας καὶ τῇ φύσει καὶ ταῖς μελέταις καὶ τοὺς τοιούτους γενέσθαι προθυμουμένους ἀγαπᾶν καὶ τιμᾶν καὶ θεραπεύειν, ἐπισταμένους, ὅτι καὶ τὸ καλῶν καὶ μεγάλων ἡγήσασθαι πραγμάτων καὶ τὸ δύνασθαι τὰς πόλεις ἐκ τῶν κινδύνων σώζειν καὶ τὴν δημοκρατίαν διαφυλάττειν ἐν τοῖς τοιούτοις ἔνεστιν ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς συνοφάνταις.
- 310 (κξ.) Πολλῶν δ' ἐφεστώτων μοι λόγων ἀπορῶ, πῶς αὐτοὺς διαιδῶμαι· δοκεῖ γάρ μοι καθ' αὐτὸ μὲν ἕκαστον ὧν διανοῦμαι φηθὲν ἐπιεικὲς ἂν φαινηταί, πάντα δὲ νυνὶ λεγόμενα πολὺν ἂν ὄχλον ἐμοί τε καὶ τοῖς ἀκούουσι παρασχεῖν. ὅπερ καὶ περὶ τῶν ἤδη προειρημένων δέδοικα, μὴ τοιοῦτόν τι πάθος αὐτοῖς

διὰ τὸ πλῆθος τυγχάνη συμβεβηκός. οὕτω γὰρ ἀπλή-
 στως ἅπαντες ἔχομεν περὶ τοὺς λόγους, ὥστ' ἐπαινοῦ-
 μεν μὲν τὴν εὐκαιρίαν καὶ φαμὲν οὐδὲν εἶναι τοιοῦ-
 του, ἐπειδὴν δ' οληθῶμεν, ὡς ἔχομεν τι λέγειν, ἀμελή-
 σαντες τοῦ μετριάξειν, κατὰ μικρὸν αἰεὶ προστιθέντες
 εἰς τὰς ἐσχάτας ἀκαιρίας ἐμβάλλομεν ἡμᾶς αὐτούς· e
 ὅπου γε καὶ λέγων ἐγὼ ταῦτα καὶ γιννώσκων, ὅμως
 ἐτι βούλομαι διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς. (κῆ.) Ἀγανα-
 κτῶ γὰρ ὄρων τὴν συκοφαντίαν ἄμεινον τῆς φιλοσο-
 φίας φερομένην, καὶ τὴν μὲν κατηγοροῦσαν, τὴν δὲ 341
 κρινομένην. ὃ τίς ἂν τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν γενήσε-
 σθαι προσεδόκησεν, ἄλλως τε καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς ἐπι-
 σοφίᾳ μείζον τῶν ἄλλων φρονοῦσιν; οὐκ οὐκ ἐπὶ γε
 τῶν προγόνων οὕτως εἶχεν, ἀλλὰ τοὺς μὲν καλου-
 μένους σοφιστὰς ἐθαύμαζον καὶ τοὺς συνόντας αὐτοῖς
 ἐξήλουν, τοὺς δὲ συκοφάντας πλείστων κακῶν αἰτίους
 ἐνόμιζον εἶναι. μέγιστον δὲ τεκμήριον· Σόλωνά μὲν
 γὰρ, τὸν πρῶτον τῶν πολιτῶν λαβόντα τὴν ἐπώνυ- b
 μίαν ταύτην, προστάτην ἤξιωσαν τῆς πόλεως εἶναι,
 περὶ δὲ τῶν συκοφαντῶν χαλεπωτέρους ἢ περὶ τῶν
 ἄλλων τοὺς νόμους ἔθεσαν. τοῖς μὲν γὰρ μεγίστοις
 τῶν ἀδικημάτων ἐν ἐνὶ τῶν δικαστηρίων τὴν κρίσιν
 ἐποίησαν, κατὰ δὲ τούτων γραφὰς μὲν πρὸς τοὺς
 θεσμοθέτας, εἰσαγγελίας δ' εἰς τὴν βουλὴν, προβολὰς
 δ' ἐν τῷ δήμῳ, νομίζοντες τοὺς ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρω-
 μένους ἀπάσας ὑπερβάλλειν τὰς πονηρίας. τοὺς μὲν c
 γὰρ ἄλλους πειρᾶσθαι γε λανθάνειν κακουργοῦν-
 τας, τούτους δ' ἐν ἅπασιν ἐπιδείκνυσθαι τὴν αὐτῶν
 ἀμώτητα καὶ μισανθρωπίαν καὶ φιλαπεχθημοσύνην.
 (κθ.) Κακῆνοι μὲν οὕτως ἐγίνωσκον περὶ αὐτῶν·
 ὑμεῖς δὲ τοσοῦτον ἀπέχετε τοῦ κολάζειν αὐτούς, ὥστε
 τούτοις χρῆσθε καὶ κατηγοροῖς καὶ νομοθέταις περὶ

τῶν ἄλλων. καίτοι προσῆκεν αὐτοὺς νῦν μισεῖσθαι
 316 μᾶλλον ἢ κατ' ἐκείνου τὸν χρόνον. τότε μὲν γὰρ ἐν
 τοῖς ἐγκυκλίοις μόνον καὶ τοῖς κατὰ τὴν πόλιν ἐβλα-
 πτον τοὺς συμπολιτευομένους· ἐπειδὴ δ' ἀνξηθείσης
 τῆς πόλεως καὶ λαβούσης τὴν ἀρχὴν οἱ πατέρες ἡμῶν
 μᾶλλον θαρρήσαντες τοῦ συμφέροντος τοῖς μὲν κα-
 λοῖς κἀγαθοῖς τῶν ἀνδρῶν καὶ μεγάλην τὴν πόλιν
 ποιήσασι διὰ τὰς δυναστείας ἐφθόνησαν, πονηρῶν δ'
 317 ἀνθρώπων καὶ μεστῶν θρασύτητος ἐπεθύμησαν, οἴη-
 θέντες ταῖς μὲν τόλμαις καὶ ταῖς φιλαπεχθημοσύναις
 ἱκανοὺς αὐτοὺς εἶσεσθαι διαφυλάττειν τὴν δημοκρα-
 τίαν, διὰ δὲ τὴν φαυλότητα τῶν ἐξ ἀρχῆς αὐτοῖς ὑπαρ-
 ξάντων οὐ μέγα φρονήσειν οὐδ' ἐπιθυμήσειν ἐτέρας
 πολιτείας, ἐκ ταύτης τῆς μεταβολῆς τί τῶν δεινῶν οὐ
 συνέπεσε τῇ πόλει; τί δὲ τῶν μεγίστων κακῶν οἱ ταύ-
 318 την ἔχοντες τὴν φύσιν οὐ καὶ λέγοντες καὶ πράττου-
 τες διετέλεσαν; οὐ τοὺς μὲν ἐνδοξοτάτους τῶν πολι-
 τῶν καὶ μάλιστα δυναμένους ποιῆσαι τι τὴν πόλιν
 ἀγαθόν, ὀλιγαρχίαν ὀνειδίζοντες καὶ λακωνισμόν, οὐ
 πρότερον ἐπαύσαντο πρὶν ἠνάγκασαν ὁμοίους γενέ-
 σθαι ταῖς αἰτίαις ταῖς λεγομέναις περὶ αὐτῶν; τοὺς
 δὲ συμμάχους λυμαινόμενοι καὶ συκοφαντοῦντες καὶ
 τοὺς βελτίστους ἐκ τῶν ὄντων ἐββάλλοντες οὕτω διέ-
 319 θεσαν ὥσθ' ἡμῶν μὲν ἀποστήναι, τῆς δὲ Λακεδαι-
 μονίῳν ἐρασθῆναι φιλίας καὶ συμμαχίας; ἐξ ὧν εἰς
 πόλεμον καταστάντες πολλοὺς ἐπέιδομεν τῶν πολιτῶν
 τοὺς μὲν τελευτήσαντας, τοὺς δ' ἐπὶ τοῖς πολεμίοις
 γενομένους, τοὺς δ' εἰς ἐνδειαν τῶν ἀναγκαίων κατα-
 στάντας, ἔτι δὲ τὴν δημοκρατίαν δις καταλυθεῖσαν
 καὶ τὰ τεῖχη τῆς πατρίδος κατασκαφέντα, τὸ δὲ μέγι-
 στον, ὅλην τὴν πόλιν περὶ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύ-
 σασαν καὶ τὴν ἀκρόπολιν τοὺς πολεμίους οἰκήσαντας.

(λ'.) Ἄλλὰ γὰρ αἰσθάνομαι, καίπερ ὑπὸ τῆς ὀργῆς βία φερόμενος, τὸ μὲν ὕδωρ ἡμᾶς ἐπιλείπον, αὐτὸς δ' ἐμπεπτωκὸς εἰς λόγους ἡμερησίους καὶ κατηγορίας. ὑπερβὰς οὖν τὸ πλῆθος τῶν συμφορῶν τῶν διὰ τοὺς γεγενημένων, καὶ διωσάμενος τὸν ὄχλον τῶν ἐνότων εἰπεῖν περὶ τῆς τούτων συκοφαντίας, μικρῶν ἔτι πάνυ μνησθεῖς ἤδη καταλύσω τὸν λόγον. (λα'.) Τοὺς δ μὲν οὖν ἄλλους ὀρω τοὺς κινδυνεύοντας, ἐπειδὰν περὶ τὴν τελευταίην ᾧσι τῆς ἀπολογίας, (κετεύοντας, δεομένους, τοὺς παῖδας, τοὺς φίλους ἀναβιβαζομένους· ἐγὼ δ' οὔτε πρέπειν οὐδὲν ἡγοῦμαι τῶν τοιούτων τοῖς τηλικούτοις, πρὸς τε τῷ ταῦτα γινώσκειν αἰσχυρθεῖν ἄν, εἰ δι' ἄλλο τι σωζοίμην ἢ διὰ τοὺς λόγους τοὺς προειρημένους. οἶδα γὰρ ἐμαυτὸν οὐ- τως ὀσίως καὶ δικαίως κεκρημένον αὐτοῖς καὶ περὶ τὴν πόλιν καὶ περὶ τοὺς προγόνους καὶ μάλιστα περὶ τοὺς θεοὺς, ᾧστ' εἰ τι μέλει τῶν ἀνθρωπίνων αὐτοῖς πραγμάτων ἐκδοτον, τῶν νῦν περὶ ἐμὲ γιγνομένων οὐδὲν αὐτοὺς οἶμαι λανθάνειν. διόπερ οὐκ ὀρρωδῶ τὸ μέλλον συμβῆσεσθαι παρ' ὑμῶν, ἀλλὰ θαρρῶ καὶ πολλὰς ἐλπίδας ἔχω τότε μοι τοῦ βίου τὴν τελευταίην ἦξειν, ὅταν μέλλῃ συνοίσειν, σημείω χρώμενος, ὅτι καὶ τὸν παρελθόντα χρόνον οὕτω τυγχάνω βεβιωκὸς μέχρι ταύτης τῆς ἡμέρας, ᾧσπερ προσήκει τοὺς εὐσεβεῖς καὶ θεοφιλεῖς τῶν ἀνθρώπων. ὡς οὖν ἐμοῦ ταύτην ἔχοντος τὴν γνώμην καὶ νομίζοντος, ὅτι ἂν ὑμῖν δόξῃ, τοῦθ' ἔξειν μοι καλῶς καὶ συμφερόντως, ὅπως ἕκαστος ὑμῶν χαίρει καὶ βούλεται, τοῦτον τὸν τρόπον φερέτω τὴν ψήφον.

16.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΖΕΥΓΟΥΣ.

(α'.) Περὶ μὲν οὖν τοῦ ζεύγους τῶν ἵππων, ὡς οὐκ ἀφελόμενος ὁ πατὴρ Τισίαν εἶχεν ἀλλὰ προιάμενος παρὰ τῆς πόλεως τῆς Ἀργείων, τῶν τε πρέσβων τῶν ἐκείθεν ἡκόντων καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰδοτῶν ἀκηκόατε μαρτυρούντων· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἅπαν-
 2 τές εἰσιν εἰθισμένοι με συκοφαντεῖν. τὰς μὲν γὰρ δί-
 κας ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἐγκλημάτων λαγχάνουσι, τὰς δὲ ὁ
 κατηγορίας ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων ποιού-
 νται, καὶ πλείω χρόνον διατρίβουσι τὸν πατέρα μου δια-
 βάλλοντες ἢ περὶ ὧν ἀντώμοσαν διδάσκοντες, καὶ
 τοσοῦτον καταφρονοῦσι τῶν νόμων, ὥστε περὶ ὧν
 ὑμᾶς ὑπ' ἐκείνου φασὶν ἡδικῆσθαι, τούτων αὐτοὶ δι-
 3 κην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ἀξιοῦσιν. ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι μὲν
 οὐδὲν προσήκειν τὰς κοινὰς αἰτίας τοῖς ἰδίοις ἀγῶσιν·
 ἐπειδὴ δὲ Τισίας πολλάκις ὄνειδίξει μοι τὴν φυγὴν
 τὴν τοῦ πατρὸς καὶ μᾶλλον ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων ἢ
 τῶν αὐτοῦ σπουδάζει πραγμάτων, ἀνάγκη πρὸς ταῦτα
 τὴν ἀπολογίαὶν ποιεῖσθαι· καὶ γὰρ ἂν αἰσχυνοίμην, εἴ
 τω δόξαιμι τῶν πολιτῶν ἥτιον φροντίζειν τῆς ἐκείνου
 δόξης ἢ τῶν ἐμαντοῦ κινδύνων

4 (β'.) Πρὸς μὲν οὖν τοὺς πρεσβυτέρους βραχὺς ἂν
 ἐξήρκει λόγος· ἅπαντες γὰρ ἴσασιν, ὅτι διὰ τοὺς αὐ-
 τοὺς ἄνδρας ἢ τε δημοκρατία κατελύθη καὶ κείνος ἐκ
 τῆς πόλεως ἐξέπεσεν· τῶν δὲ νεωτέρων ἕνεκα, οἳ τῶν
 μὲν πραγμάτων ὕστεροι γεγόνασι, τῶν δὲ διαβαλλόν-
 των πολλάκις ἀκηκόασι, πορρωτέρωθεν ἄρξομαι δι-
 δάσκειν.

- 5 (γ.) Οἱ γὰρ τὸ πρῶτον ἐπιβουλεύσαντες τῷ δή-
 μῳ καὶ καταστήσαντες τοὺς τετρακοσίους, ἐπειδὴ πα-
 ρακαλούμενος ὁ πατήρ οὐκ ἤθελε γενέσθαι μετ' αὐ-
 τῶν, ὀρῶντες αὐτὸν καὶ πρὸς τὰς πράξεις ἐρρωμένως
 ἔχοντα καὶ πρὸς τὸ πλῆθος πιστῶς διακείμενον, ἡ-
 γοῦντ' οὐδὲν οἶοί τ' εἶναι κινεῖν τῶν καθεστῶτων, c
- 6 πρὶν ἐκποδῶν ἐκείνος αὐτοῖς γένοιτο. εἰδότες δὲ τὴν
 πόλιν τῶν μὲν περὶ τοὺς θεοὺς μάλιστ' ἂν ὀργισθεῖ-
 σαν, εἴ τις εἰς τὰ μυστήρια φαίνοιτ' ἕξαμαρτάνων,
 τῶν δ' ἄλλων εἴ τις τὴν δημοκρατίαν τολμῶη κατα-
 λύειν, ἀμφοτέρας ταύτας συνθίνετες τὰς αἰτίας εἰς 319
 ἡγγελλον εἰς τὴν βουλὴν, λέγοντες, ὡς ὁ πατήρ μὲν
 συνάγοι τὴν ἑταιρείαν ἐπὶ νεωτέροις πράγμασιν, οὐ-
 τοι δ' ἐν τῇ Πουλυτίωνος οἰκίᾳ συνδειπνοῦντες τὰ
- 7 μυστήρια ποιήσειαν. ὀρθῆς δὲ τῆς πόλεως γενομένης
 διὰ τὸ μέγεθος τῶν αἰτιῶν καὶ διὰ ταχέων συλλε-
 γείσης ἐκκλησίας οὕτω σαφῶς ἐπέδειξεν αὐτοὺς ψευ-
 δομένους, ὥστε παρὰ μὲν τῶν κατηγορῶν ἡδέως ἂν ὁ
 δῆμος δίκην ἔλαβε, τὸν δ' εἰς Σικελίαν στρατηγὸν ἐχει- b
 ροτόνησεν. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ μὲν ἐξέπλευσεν ὡς ἀπηλλαγ-
 μένος ἤδη τῆς διαβολῆς, οἱ δὲ συστήσαντες τὴν βουλὴν
 καὶ τοὺς ῥήτορας ὑφ' αὐτοῖς ποιησάμενοι πάλιν ἡγείρον
- 8 τὸ πρᾶγμα καὶ μηνυτὰς εἰσέπεμπον. καὶ τί δεῖ μακρο-
 λογεῖν; οὐ γὰρ πρότερον ἐπαύσαντο, πρὶν τὸν τε πα-
 τέρ' ἐκ τοῦ στρατοπέδου μετεπέμψαντο, καὶ τῶν φίλων
 αὐτοῦ τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τοὺς δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐξέ-
 βαλον. πυνθόμενος δὲ τὴν τε τῶν ἐχθρῶν δύναμιν καὶ c
 τὰς τῶν ἐπιτηδείων συμφορὰς, καὶ νομίζων δεῖνὰ πά-
 σχειν, ὅτι παρόντα μὲν αὐτὸν οὐκ ἔκρινον, ἀπόντος δὲ
 κατεγίνωσκον, οὐδ' ὡς ἀπελθεῖν ἠξίωσεν εἰς τοὺς
- 9 πολεμίους· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τοσαύτην πρόνοιαν ἔσχεν
 ὑπὲρ τοῦ μηδὲ φεύγων μηδὲν ἕξαμαρτεῖν εἰς τὴν πό-

λιν, ὥστ' εἰς Ἄργος ἔλθων ἡσυχίαν εἶχεν, οἱ δ' εἰς τοσοῦτον ὕβρεως ἤλθον, ὥστ' ἐπεισαν ὑμᾶς ἐλαύνειν αὐτὸν ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος καὶ στηλίτην ἀναγράφειν καὶ πρέσβεις πέμποντας ἐξαιτεῖν παρ' Ἀργείων. ἀπορῶν δ' ὅτι χρῆσαιτο τοῖς παροῦσι κακοῖς καὶ πανταχόθεν εἰργόμενος καὶ σωτηρίας οὐδεμιᾶς ἄλλης αὐτῷ φαινομένης, τελευτῶν ἐπὶ Λακεδαιμονίους ἠναγκάσθη καταφυγεῖν.

- 10 (δ'.) Καὶ τὰ μὲν γενόμενα ταῦτ' ἐστίν· τοσοῦτον δὲ τοῖς ἐχθροῖς τῆς ὕβρεως περίεστιν, ὥσθ' οὕτως ἀνόμως τοῦ πατρὸς ἐκπεσόντος ὡς θεινὰ δεδρακότος αὐτοῦ κατηγοροῦσιν, ὡς Δεκέλειάν τ' ἐπετείχισε καὶ τὰς νήσους ἀπέστησε καὶ τῶν πολεμίων διδάσκαλος κατέστη. καὶ ἐνίοτε μὲν αὐτοῦ προσποιοῦνται καταφρο-
 11 νεῖν, λέγοντες, ὡς οὐδὲν διέφερε τῶν ἄλλων, νυνὶ δ' ἀπάντων αὐτὸν τῶν γεγενημένων αἰτιῶνται καὶ φασὶ παρ' ἐκείνου μαθεῖν Λακεδαιμονίους, ὡς χρὴ πολεμεῖν, οἱ καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκειν τέχνην ἔχουσιν. 34
 ἐγὼ δ' εἰ μοι χρόνος ἰκανὸς γένοιτο, θαδίως ἂν αὐτὸν ἐπιδειξάμην τὰ μὲν δικαίως πράξαντα, τῶν δ' ἀδίκως αἰτίαν ἔχοντα. πάντων δ' ἂν εἴη θεινότερον, εἰ τοῦ πατρὸς μετὰ τὴν φυγὴν θωραεὶν λαβόντος ἐγὼ διὰ τὴν ἐκείνου φυγὴν ζημιωθεῖην.
- 12 (ε'.) Ἠγοῦμαι δ' αὐτὸν παρ' ὑμῶν δικαίως ἂν πλείστης συγγνωμῆς τυγχάνειν· ὑπὸ γὰρ τῶν τριάκοντ' ἐκπεσόντες ταῖς αὐταῖς ἐκείνω συμφοραῖς ἐχρή-
 13 σασθε. ἐξ ὧν ἐνθυμείσθαι χρὴ, πῶς ἕκαστος ὑμῶν διέκειτο καὶ τίνα γνώμην εἶχε καὶ ποίου κίνδυνον οὐκ ἂν ὑπέμεινεν, ὥστε καύσασθαι μὲν μετοικῶν, κατελθεῖν δ' εἰς τὴν πατρίδα, τιμωρῆσασθαι δὲ τοὺς ἐμβαλόν-
 13 τας. ἐπὶ τίνα δ' ἢ πόλιν ἢ φίλον ἢ ξένον οὐκ ἤλθετε δεησόμενοι συγκαταγαγεῖν ὑμᾶς; τίνος δ' ἀπέσχεσθε

πειρώμενοι κατελθεῖν; οὐ καταλαβόντες τὸν Πειραιᾶ καὶ τὸν σίτον τὸν ἐν τῇ χώρᾳ διεφθείρετε καὶ τὴν γῆν ἐτέμνετε καὶ τὰ προάστεια ἐνεπρήσατε καὶ τελευτῶν-
 14 τες τοῖς τείχεσι προσεβάλετε; καὶ ταῦθ' οὕτω σφόδρ' ἐνομίζετε χρῆναι ποιεῖν, ὥστε τοῖς ἡσυχίαν ἄρουσι τῶν συμφυγάδων μᾶλλον ἠργίξεσθε ἢ τοῖς αἰτίοις τῶν συμφορῶν γεγενημένοις. (ς.) Ὡστ' οὐκ εἰκὸς ἐπιτιμᾶν τοῖς τῶν αὐτῶν ὑμῖν ἐπιθυμοῦσιν, οὐδὲ κακοὺς ἄνδρας νομίζειν, ὅσοι φυγόντες κατελθεῖν ἐζήτησαν, δ ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅσοι μένουτες φυγῆς ἄξι' ἐποίησαν· οὐδ' ἐντεῦθεν ἀρξαμένους κρίνειν, ὁποῖός τις ἦν ὁ πατήρ πολίτης, ὅτ' οὐδὲν αὐτῷ τῆς πόλεως προσήκειν,
 15 ἀλλ' ἐπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου σκοπεῖν, οἷος ἦν πρὶν φυγεῖν περὶ τὸ πλῆθος, καὶ ὅτι διακοσίους ὀπλίτας ἔχων τὰς μεγίστας πόλεις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Λακεδαιμονίων μὲν ἀπέστησεν, ὑμῶν δὲ συμμαχούς ἐποίησε, καὶ εἰς οἷους κινδύνους αὐτοὺς κατέστησε, e καὶ ὡς περὶ Σικελίαν ἐστρατήγησεν. τούτων μὲν γὰρ ἐκείνῳ προσήκει χάριν ὑμᾶς ἔχειν· τῶν δ' ἐν τῇ συμφορᾷ γενομένων τοὺς ἐκβαλόντας αὐτὸν δικαίως ἂν αἰτίους νομίζοιτε.

16 (ζ.) Ἀναμνήσθητε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, ἐπειδὴ κατηλθεῖν, ὡς πόλλ' ἀγαθὰ τὴν πόλιν ἐποίησεν, ἐτι 350 δὲ πρότερον, ὡς ἐχόντων τῶν πραγμάτων αὐτὸν κατεδέξασθε, καταλελυμένου μὲν τοῦ δήμου, στασιαζόντων δὲ τῶν πολιτῶν, διαφορομένων δὲ τῶν στρατιωτῶν πρὸς τὰς ἀρχὰς τὰς ἐνθάδε καθεστηκυίας, εἰς τοῦτο δὲ μανίας ἀμφοτέρων ἀφιγμένων
 17 ὥστε μηδετέροις μηδεμίαν ἐλπίδ' εἶναι σωτηρίας· οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἔχοντας τὴν πόλιν ἐχθροὺς ἐνόμιζον b μᾶλλον ἢ Λακεδαιμονίους, οἱ δὲ τοὺς ἐκ Δεκελείας μετεπέμποντο, ἡγούμενοι κρεῖττον εἶναι τοῖς πολε-

- μίσις τὴν πατρίδα παραδοῦναι μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὲρ
 τῆς πόλεως στρατευομένοις τῆς πολιτείας μεταδοῦναι.
- 18 τοιαύτην μὲν τῶν πολιτῶν γνώμην ἔχόντων, κρατούν-
 των δὲ τῶν πολεμίων καὶ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάττης,
 ἔτι δὲ χρημάτων ὑμῖν μὲν οὐκ ὄντων, ἐκείνοις δὲ βα-
 σιλέως παρέχοντος, πρὸς δὲ τούτοις ἐνευήκοντα νεῶν α
 ἐκ Φοινίκης εἰς Ἄσπενδον ἠκουσῶν καὶ παρεσκευασμέ-
 νων Λακεδαιμονίοις βοηθεῖν, ἐν τοσαύταις συμφοραῖς
- 19 καὶ τοιούτοις κινδύνοις τῆς πόλεως οὐσης, μεταπεμ-
 ψαμένων αὐτὸν τῶν στρατῆρων οὐκ ἐσεμνύνατ' ἐπὶ
 τοῖς παροῦσιν, οὐδ' ἐμέμψατο περὶ τῶν γεγενημένων,
 οὐδ' ἐβουλεύσατο περὶ τῶν μελλόντων, ἀλλ' εὐθύς
 εἴλετο μετὰ τῆς πόλεως ὅτιοῦν πάσχειν μᾶλλον ἢ μετὰ
 Λακεδαιμονίων εὐτυχεῖν, καὶ πᾶσι φανερὸν ἐποίησεν,
 ὅτι τοῖς ἐκβαλοῦσιν ἀλλ' οὐχ ὑμῖν ἐπολέμει, καὶ ὅτι δ
 κατελθεῖν ἀλλ' οὐκ ἀπολέσαι τὴν πόλιν ἐπεθύμει.
- 20 γενόμενος δὲ μεθ' ὑμῶν ἐπεισε μὲν Τισσαφέρην μη
 παρέχειν χρήματα Λακεδαιμονίοις, ἔπαυσε δὲ τοὺς
 συμμαχοὺς ὑμῶν ἀφισταμένους, διέδωκε δὲ παρ' αὐ-
 τοῦ μισθὸν τοῖς στρατιώταις, ἀπέδωκε δὲ τῷ δήμῳ
 τὴν πολιτείαν, διήλλαξε δὲ τοὺς πολίτας, ἀπέστρεψε δὲ e
 τὰς ναῦς τὰς Φοινίσσας καὶ μετὰ ταῦτα καθ' ἕναστον
- 21 μὲν, ὅσας τριήρεις ἔλαβεν ἢ μάχης ἐνίκησεν ἢ πόλεις
 κατὰ κράτος εἴλεν ἢ λόγῳ πείσας φίλας ὑμῖν ἐποίησε,
 πολὺ ἂν ἔργον εἶη λέγειν· πλείστων δὲ κινδύνων τῇ πό-
 λει κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν γενομένων οὐδεπώποτε τοῦ
 πατρὸς ἠγουμένου τρόπαιον ὑμῶν ἔστησαν οἱ πολέμιοι.
- 22 Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐστρατηγημένων οἶδα μὲν, ὅτι z
 πολλὰ παραλείπω, διὰ τοῦτο δ' οὐκ ἀκριβῶς εἰρηκα
 περὶ αὐτῶν, ὅτι σχεδὸν ἅπαντες μνημονεύετε τὰ πρα-
 χθέντα. (ἦ.) Δοιδοροῦσι δὲ λίαν ἀσελγῶς καὶ θρασείως
 καὶ τὸν ἄλλον βίον τὸν τοῦ πατρὸς, καὶ οὐκ ἀισχύ-

νονται τοιαύτη παρρησία χρώμενοι περὶ τοῦ τεθνεώ-
 23 τος, ἣν ἔδεισαν ἂν ποιήσασθαι περὶ τοῦ ζῶντος, ἀλλ'
 εἰς τοσοῦτον ἀνοίας ἐληλύθασιν, ὥστ' ὄλονται καὶ
 παρ' ἡμῖν καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκίμησιν, ἣν ὡς b
 ἂν δύνωνται πλείστα περὶ αὐτοῦ βλασφημήσωσιν,
 ὥσπερ οὐ πάντας εἰδότες, ὅτι καὶ τοῖς φανλοτάτοις
 τῶν ἀνθρώπων ἔξεστιν οὐ μόνον περὶ τῶν ἀνδρῶν
 τῶν ἀρίστων ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν θεῶν ὑβριστικούς
 24 λόγους εἰπεῖν. (θ'.) Ἴσως μὲν οὖν ἀνόητόν ἐστιν ἀπάν-
 των τῶν εἰρημέων φροντίζειν· ὅμως δ' οὐχ ἥμιστ'
 ἐπιθυμῶ περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν τοῦ πατρὸς
 διελθεῖν πρὸς ἡμᾶς, μικρὸν προλαβὼν καὶ τῶν προ- c
 γόνων ἐπιμνησθεῖς, ἵν' ἐπίστησθ' ὅτι πόρρωθεν ἡμῖν
 ὑπάρχει μέγιστα καὶ κάλλιστα τῶν πολιτῶν.

25 (ι'.) Ὁ γὰρ πατήρ πρὸς μὲν ἀνδρῶν ἦν Εὐπατρι-
 δῶν, ὧν τὴν εὐγένειαν ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπωνυμίας θά-
 διου γνῶναι, πρὸς γυναικῶν δ' Ἀλκμαιωνιδῶν, οἱ
 τοῦ μὲν πλοῦτου μέγιστον μνημεῖον κατέλιπον, ἵπ-
 πων γὰρ ζεύγει πρῶτος Ἀλκμαίων τῶν πολιτῶν Ὀλυμ-
 πίαςιν ἐνίκησε, τὴν δ' εὐνοίαν, ἣν εἶχον εἰς τὸ πλη-
 θος, ἐν τοῖς τυραννικοῖς ἐπεδείξαντο· συγγενεῖς γὰρ d
 ὄντες Πεισιστράτου καὶ πρὶν εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆ-
 ναι μάλιστ' αὐτῶ χρώμενοι τῶν πολιτῶν, οὐκ ἤξίω-
 σαν μετασχεῖν τῆς ἐκείνου τυραννίδος, ἀλλ' εἶλοντο
 φυγεῖν μᾶλλον ἢ τοὺς πολίτας ἰδεῖν δουλεύοντας.
 26 τετταράκοντα δ' ἔτη τῆς στάσεως γενομένης ὑπὸ μὲν
 τῶν τυράννων τοσοῦτα μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐμισήθη- e
 σαν, ὥσθ' ὁπότε τὰ κείνων κρητήσκειν, οὐ μόνον τὰς
 οἰκίας αὐτῶν κατέσκαπτον ἀλλὰ καὶ τοὺς τάφους
 ἀνώρτυτον, ὑπὸ δὲ τῶν συμφυγάδων οὕτω σφόδρ'
 ἐπιστεύθησαν, ὥσθ' ἅπαντα τοῦτον τὸν χρόνον ἡγού-
 μενοι τοῦ δήμου διετέλεσαν. καὶ τὸ τελευταῖον Ἀλ-

κιβιάδης καὶ Κλεισθένης, ὁ μὲν πρὸς πατρὸς, ὁ δὲ πρὸς μητρὸς ὧν πρόπαππος τοῦ πατρὸς τοῦμοῦ, στρατηγήσαντες τῆς φυγῆς κατήγαγον τὸν δῆμον καὶ 27 τοὺς τυράννους ἐξέβαλον, καὶ κατέστησαν ἐκείνην τὴν δημοκρατίαν, ἐξ ἧς οἱ πολῖται πρὸς μὲν ἀνδρίαν οὕτως ἐπαιδευθήσαν ὥστε τοὺς βαρβάρους τοὺς ἐπὶ πᾶσαν ἐλθόντας τὴν Ἑλλάδα μόνοι νικᾶν μαχόμενοι, περὶ δὲ δικαιοσύνης τσαύτην δόξαν ἔλαβον ὥσθ' ἐκόντας αὐτοῖς τοὺς Ἕλληνας ἐγχειρίσαι τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης, τὴν δὲ πόλιν τηλικαύτην τὸ μέγεθος ἐποίησαν καὶ τῇ δυνάμει καὶ ταῖς ἄλλαις κατασκευαῖς ὥστε τοὺς φάσκοντας αὐτὴν ἄστει τῆς Ἑλλάδος εἶναι καὶ τοιαύταις ὑπερβολαῖς εἰδισμένους χρῆσθαι δοκεῖν ἀληθῆ λέγειν.

28 (ια΄.) Τὴν μὲν οὖν φιλίαν τὴν πρὸς τὸν δῆμον οὕτω παλαιὰν καὶ γνησίαν καὶ διὰ τὰς μεγίστας εὐεργεσίας γεγενημένην παρὰ τῶν προγόνων παρέλαβεν αὐτὸς δὲ κατελείφθη μὲν ὄρφανός, ὁ γὰρ πατήρ αὐτοῦ μαχόμενος ἐν Κορωνείᾳ τοῖς πολεμίοις ἀπέθανεν, ἐπετροπεύθη δ' ὑπὸ Περικλέους, ὃν πάντες ἂν ὁμο- 29 λογῆσιαν καὶ σωφρονέστατον καὶ δικαιοτάτον καὶ σοφώτατον γενέσθαι τῶν πολιτῶν. ἠγοῦμαι γὰρ καὶ τοῦτ' εἶναι τῶν καλῶν, ἐκ τοιούτων γενόμενον ὑπὸ τοιούτοις ἦθεσιν ἐπιτροπευθῆναι καὶ τραφῆναι καὶ παιδευθῆναι. δοκιμασθεῖς δ' οὐκ ἐνδεέστερος ἐγένετο τῶν προειρημένων, οὐδ' ἠξίωσεν αὐτὸς μὲν φραθύμας ζῆν, σεμνύνεσθαι δ' ἐπὶ ταῖς τῶν προγόνων ἀρεταῖς, ἀλλ' εὐθύς οὕτω μὲν ἐφρόνησεν, ὥστ' ᾤήθη δεῖν δι' αὐτὸν καὶ τὰ κείνων ἔργα μνημονεύεσθαι. (ιβ΄.) Καὶ δὲ πρῶτον μὲν, ὅτι Φορμίων ἐξήγαγεν ἐπὶ Θράκης χιλίους Ἀθηναίων, ἐπιλεξάμενος τοὺς ἀρίστους, μετὰ τούτων στρατευσάμενος τοιοῦτος ἦν ἐν τοῖς κινδύνοις

ᾧστε στεφανωθῆναι καὶ πανοπλίαν λαβεῖν παρὰ τοῦ
 90 στρατηγοῦ. καίτοι τί χρὴ τὸν τῶν μεγίστων ἐπαίνων
 ἄξιον; οὐ μετὰ μὲν τῶν βελτίστων ἐκ τῆς πόλεως
 στρατευόμενον ἀριστείων ἀξιούσθαι, πρὸς δὲ τοὺς e
 κρατίστους τῶν Ἑλλήνων ἀντιστρατηγοῦντ' ἐν ἅπασι
 τοῖς κινδύνοις αὐτῶν φαίνεσθαι περιγιγνόμενον; ἐκεῖ-
 νος τοίνυν τῶν μὲν νέος ὢν ἔτυχε, τὰ δ' ἐπειδὴ πρε-
 σβύτερος ἦν ἔπραξεν.

81 (ιγ'.) Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν ἔγη- 133
 μεν ἡγοῦμαι γὰρ καὶ ταύτην ἀριστεῖον αὐτὸν λαβεῖν.
 ὁ γὰρ πατήρ αὐτῆς Ἰππόδικος, πλούτῳ μὲν πρῶτος
 ὢν τῶν Ἑλλήνων, γένει δ' οὐδενὸς ὕστερος τῶν
 πολιτῶν, τιμώμενος δὲ καὶ θαυμαζόμενος μάλιστα
 τῶν ἐφ' αὐτοῦ, μετὰ προικὸς δὲ πλείστης καὶ δόξης
 μεγίστης ἐκδιδούς τὴν θυγατέρα, καὶ τοῦ γάμου τυ-
 χεῖν εὐχομένων μὲν ἀπάντων, ἀξιούντων δὲ τῶν πρῶ-
 των, τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἐξ ἀπάντων ἐκλεξάμενος h
 κηδεστὴν ἐπεθύμησε ποιήσασθαι.

82 (ιδ'.) Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὄρων τὴν ἐν
 Ὀλυμπία πανήγυριν ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἀγαπω-
 μένην, καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐπίδειξιν ἐν αὐτῇ ποιουμέ-
 νους πλούτου καὶ δόξης καὶ παιδεύσεως, καὶ τοὺς τ'
 ἀθλητὰς ζηλουμένους καὶ τὰς πόλεις ὀνομαστὰς γι-
 γνομένας τὰς τῶν νικῶντων, καὶ πρὸς τούτοις ἡγού-
 μενος τὰς μὲν ἐνθάδε λειτουργίας ὑπὲρ τῶν ἰδίων
 πρὸς τοὺς πολίτας εἶναι, τὰς δ' εἰς ἐκείνην τὴν πα- c
 νήγυριν ὑπὲρ τῆς πόλεως εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα γί-
 83 γνεσθαι, ταῦτα διανοηθεὶς, οὐδενὸς ἀφυέστερος οὐδ'
 ἀρρωστότερος τῷ σώματι γενόμενος τοὺς μὲν γυ-
 μνικοὺς ἀγῶνας ὑπερῖδεν, εἰδὼς ἐπίους τῶν ἀθλητῶν
 καὶ κακῶς γεγονότας καὶ μικρὰς πόλεις οἰκοῦντας καὶ
 ταπεινῶς πεπαιδευμένους, ἵπποτροφεῖν δ' ἐπιχειρή-

- σας, ὃ τῶν εὐδαιμονεστάτων ἔργον ἐστὶ, φαῦλος δ' οὐδείς ἂν ποιήσειεν, οὐ μόνον τοὺς ἀνταγωνιστάς 4
 34 ἀλλὰ καὶ τοὺς πῶποτε νικῆσαντας ὑπερεβάλετο. ζεύγη γὰρ καθήκει τσαῦτα μὲν τὸν ἀριθμὸν, ὅσοις οὐδ' αἱ μέγιστα τῶν πόλεων ἠγωνίσαντο, τοιαῦτα δὲ τὴν ἀρετὴν ὥστε καὶ πρῶτος καὶ δεύτερος γενέσθαι καὶ τρίτος. χωρὶς δὲ τούτων ἐν ταῖς θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς περὶ τὴν ἑορτὴν δαπάναις οὕτως ἀφειδῶς διέκειτο καὶ μεγαλοπρεπῶς ὥστε φαίνεσθαι τὰ κοινὰ 4 τὰ τῶν ἄλλων ἐλάττω τῶν ἰδίων τῶν ἐκείνου. κατέλυσε δὲ τὴν θεωρίαν, τὰς μὲν τῶν προτέρων εὐτυχίας μικρὰς πρὸς τὰς αὐτοῦ δόξαι ποιήσας, τοὺς δ' ἐφ' αὐτοῦ νικῆσαντας παύσας ζηλουμένους, τοῖς δὲ μέλ- 3 λουσιν ἱπποτροφεῖν οὐδεμίαν ὑπερβολὴν καταλιπών.
- 35 περὶ δὲ τῶν ἐνθάδε χορηγιῶν [καὶ γυμνασιαρχιῶν] καὶ τριηραρχιῶν αἰσχύνομαι λέγειν· τοσοῦτον γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις διήνεγκεν, ὥσθ' οἱ μὲν ἐνδεεστερώς ἐκείνου λειτουργήσαντες ἐκ τούτων σφᾶς αὐτοὺς ἐγκωμιάζουσιν, ὑπὲρ ἐκείνου δ' εἷτις καὶ τῶν τηλικούτων χάριν ἀπαιτοίη, περὶ μικρῶν ἂν δόξειε τοὺς λόγους ποιεῖσθαι.
- 36 (ιε΄.) Πρὸς δὲ τὴν πολιτείαν οὐδέ γε τοῦτο πα- 5 ραλειπτέον· οὐδὲ γὰρ ἐκείνος αὐτῆς ἠμέλησεν ἀλλὰ τοσοῦτω τῶν μάλιστ' εὐδοκιμησάντων ἀμείνων περὶ τὸν δῆμον γέγονεν, ὅσον τοὺς μὲν ἄλλους εὐρήσεθ' ὑπὲρ αὐτῶν στασιάσαντας, ἐκείνον δ' ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύοντα. οὐ γὰρ ἀπελαννόμενος ἀπὸ τῆς ὀλιγαρχίας ἀλλὰ παρακαλούμενος ἦν δημοτικός· καὶ πολλάκις ἐκγενόμενον αὐτῷ μὴ μόνον μετ' ὀλίγων τῶν ἄλλων ἄρχειν ἀλλὰ καὶ τούτων αὐτῶν πλεονέχειν, οὐκ ἠθέλησεν ἀλλ' εἴλεθ' ὑπὸ τῆς πόλεως ἀδι- 6
- 37 κηθῆναι μᾶλλον ἢ τὴν πολιτείαν προδοῦναι. καὶ ταῦθ'

ἕως μὲν συνεχῶς ἐδημοκρατεῖσθ' οὐδεὶς ἂν ὑμᾶς λε-
γων ἐπεισεν· νῦν δ' αἱ στάσεις αἱ γινόμεναι σαφῶς
ἐπέδειξαν καὶ τοὺς οὐδετέρων ἐπιθυμοῦντας καὶ τοὺς
ἀμφοτέρων μετέχειν ἀξιοῦντας. ἐν αἷς δις ὑπὸ τῶν
ἐχθρῶν τῶν ὑμετέρων ἐξέπεσεν· καὶ τὸ μὲν πρότε-
ρον, ἐπειδὴ τάχιστ' ἐκείνου ἐκποδῶν ἐποιήσαντο, τὸν δ
δημον κατέλυσαν, τὸ δ' ὕστερον οὐκ ἐφθασαν ὑμᾶς
καταδουλωσάμενοι, καὶ πρώτου τῶν πολιτῶν αὐτοῦ
φυγεῖν κατέγνωσαν· οὕτω σφόδρ' ἢ τε πόλις τῶν τοῦ
πατρὸς κακῶν ἀπέλαυσε κακείνος τῶν τῆς πόλεως
συμφορῶν ἐκοινώνησεν. καίτοι πολλοὶ τῶν πολιτῶν
πρὸς αὐτὸν δυσκόλως εἶχον ὡς πρὸς τυραννεῖν ἐπι-
βουλεύοντα, οὐκ ἐκ τῶν ἔργων σκοποῦντες, ἀλλ' ἡ-
γούμενοι τὸ μὲν πρᾶγμ' ὑπὸ πάντων ζηλοῦσθαι, δύ-
νασθαι δ' ἂν ἐκείνου μάλιστα διαπραξασθαι. διὸ καὶ
δικαίως ἂν αὐτῷ πλείω χάριν ἔχοιτε, ὅτι τὴν μὲν αἰ-
τίαν μόνος τῶν πολιτῶν ἄξιος ἦν ταύτην ἔχειν, τῆς δὲ 355
πολιτείας ἴσον ᾤετο δεῖν καὶ τοῖς ἄλλοις μετεῖναι.

59 (15.) Διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐνόντων εἰπεῖν ὑπὲρ
τοῦ πατρὸς ἀπορῶ, τίνας ἐν τῷ παρόντι πρέπει μνη-
σθῆναι καὶ ποῖ' αὐτῶν χρὴ παραλιπεῖν· αἰεὶ γάρ μοι
δοκεῖ μείζον εἶναι τὸ μήπω πεφρασμένον τῶν ἤδη
πρὸς ὑμᾶς εἰρημένων. ἐπεὶ καὶ τοῦθ' ἡγοῦμαι πᾶσιν
εἶναι φανερόν, ὅτι τοῦτον ἀναγκαῖόν ἐστιν εὐνοῦστα-
τον εἶναι ταῖς τῆς πόλεως εὐτυχίαις, ὅτῳ τὸ πλεῖστον
60 μέρος καὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν μέτεστιν. ἐκεί-
νου τοίνυν εὐ μὲν πραττούσης τῆς πόλεως τίς εὐδαι-
μονέστερος ἢ θαυμαστότερος ἢ ζηλωτότερος ἦν τῶν
πολιτῶν, δυστυχησάσης δὲ τίς ἐλπίδων μειζόνων ἢ
χρημάτων πλείονων ἢ δόξης καλλίονος ἴστερήθη; οὐ
τὸ τελευταῖον ἐπειδὴ κατέστησαν οἱ τριάκονθ' οἱ
μὲν ἄλλοι τὴν πόλιν ἐφευγόν, ἐκείνος δ' εἰ σης

τῆς Ἑλλάδος ἐξέπεσεν; οὐ Λακεδαιμόνιοι καὶ Λύσαν-
 δρος ὁμοίως ἔργον ἐποιήσαντ' ἐκείνον ἀποκτεῖναι καὶ
 τὴν ὑμετέραν καταλύσαι δύναμιν, οὐδεμίαν ἠγοῦμε-
 νοι πίστιν ἔξειν παρὰ τῆς πόλεως, εἰ τὰ τεῖχη κατα-
 βάλοιεν, εἰ μὴ καὶ τὸν ἀναστῆσαι δυνάμενον ἀπολέ-
 41 σειαν; ὥστ' οὐ μόνον ἐξ ὧν ὑμᾶς εὖ πεποίηκεν ἄλλα
 καὶ ἐξ ὧν δι' ὑμᾶς κακῶς πέπονθε θάδιον γινῶναι
 τὴν εὐνοίαν τὴν ἐκείνου. φαίνεται γὰρ τῷ δήμῳ βοη-
 θῶν, τῆς αὐτῆς πολιτείας ὑμῖν ἐπιθυμῶν, ὑπὸ τῶν
 αὐτῶν κακῶς πάσχων, ἅμα τῇ πόλει δυστυχῶν, τοὺς
 αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους ὑμῖν νομίζων, ἐκ παντὸς δ
 τρόπου κινδυνεύων τὰ μὲν ὑφ' ὑμῶν, τὰ δὲ δι' ὑμᾶς,
 42 τὰ δ' ὑπὲρ ὑμῶν, τὰ δὲ μεθ' ὑμῶν, ἀνόμιος πολι-
 τῆς Χαρικλεῖ τῷ τούτου κηδεστῇ γεγεννημένος, ὃς τοῖς
 μὲν πολεμίοις δουλεύειν ἐπεθύμει, τῶν δὲ πολιτῶν
 ἄρχειν ἠέξει, καὶ φεύγων μὲν ἡσυχίαν εἶχε, κατελ-
 θῶν δὲ κακῶς ἐποίει τὴν πόλιν. καίτοι πῶς ἂν γέ-
 νοιτ' ἢ φίλος πονηρότερος ἢ ἐχθρὸς ἐλάττονος ἄξιος;
 43 εἶτα σὺ κηδεστῆς μὲν ὧν ἐκείνου, βεβουλευκῶς δ'
 ἐπὶ τῶν τριάκοντα τολμᾶς ἑτέροις μνησικακεῖν, καὶ
 οὐκ αἰσχύνει τὰς συνθήκας παραβαίνων, δι' ἃς αὐ-
 τὸς οἰκεῖς τὴν πόλιν, οὐδ' ἐνθυμεῖ, διότι, ὅποταν
 δόξῃ τῶν παρεληλυθότων τιμωρίαν ποιῆσθαι, σοὶ δ
 καὶ προτέρῳ καὶ μᾶλλον ἢ ἐμοὶ κινδυνεύειν ὑπάρχει;
 44 οὐ γὰρ δήπου παρ' ἐμοῦ μὲν ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ ἐπραξε
 δίκην λήφονται, σοὶ δὲ καὶ ὧν αὐτὸς ἡμάρτηκας συγ-
 γνώμην ἔξουσιν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὁμοίως ἐκείνω φα-
 νήσει τὰς προφάσεις ἔχων· οὐ γὰρ ἐκπεσὼν ἐκ τῆς
 πατρίδος ἀλλὰ συμπολιτευόμενος, οὐδ' ἀναγκασθεὶς
 ἀλλ' ἐκῶν, οὐδ' ἀμυνόμενος ἀλλ' ὑπάρχων ἠδίκεις
 αὐτοὺς, ὥστ' οὐδ' ἀπολογίας σοὶ προσήκει τυχεῖν ο
 παρ' αὐτῶν.

5 (15.) Ἄλλὰ γὰρ περὶ μὲν τῶν Τισία πεπολιτευ-
 μένων ἴσως πότ' ἐν τοῖς τούτου κινδύνοις ἐγγενήσε-
 ται καὶ διὰ μακροτέρων εἰπεῖν· ὑμᾶς δ' ἀξιῶ μὴ προ-
 ἔσθαι με τοῖς ἐχθροῖς μηδ' ἀνηκέστοις συμφοραῖς
 περιβαλεῖν. Ἰκανῶς γὰρ καὶ νῦν πεπειράμαι κακῶν,
 ὃς εὐθύς μὲν γενόμενος ὄρφανὸς κατελείφθην, τοῦ
 μὲν πατρὸς φυγόντος, τῆς δὲ μητρὸς τελευτησάσης, c
 οὐπω δὲ τέτταρ' ἔτη γεγονώς διὰ τὴν τοῦ πατρὸς
 6 φυγὴν περὶ τοῦ σώματος εἰς κίνδυνον κατέστην, ἔτι
 δὲ παῖς-ὢν ὑπὸ τῶν τριάκοντ' ἐκ τῆς πόλεως ἐξέπε-
 στον. κατελθόντων δὲ τῶν ἐκ Πειραιέως καὶ τῶν ἄλ-
 λων κοιμιζομένων τὰς οὐσίας ἐγὼ μόνος τὴν γῆν, ἣν
 ὑμῖν ἀπέδωκεν ὁ δῆμος ἀντὶ τῶν δημευθέντων χρη-
 μάτων, διὰ τὴν τῶν ἐχθρῶν δύναμιν ἀπεστερήθην.
 τοσαῦτα δὲ δεδυστυχηκῶς καὶ δις τὴν οὐσίαν ἀπολω-
 λεκῶς νυκτὶ πέντε ταλάντων φεύγω δίκην. καὶ τὸ μὲν d
 ἐγκλημ' ἐστὶ περὶ χρημάτων, ἀγωνίζομαι δ' εἰ χρὴ
 7 μετεῖναι μοι τῆς πόλεως. τῶν γὰρ αὐτῶν τιμημάτων
 ἐπιγεγραμμένων οὐ περὶ τῶν αὐτῶν ἅπασιν ὁ κίν-
 δυνὸς ἐστίν, ἀλλὰ τοῖς μὲν χρήματα κεκτημένοις περὶ
 ζημίας, τοῖς δ' ἀπόρως ὡσπερ ἐγὼ διακειμένοις περὶ
 ἀτιμίας, ἣν ἐγὼ φυγῆς μείζω συμφορὰν νομίζω· πολὺ
 γὰρ ἀθλιώτερον παρὰ τοῖς αὐτοῦ πολίταις ἠτιμωμέ- e
 8 νον οἰκεῖν ἢ παρ' ἑτέροις μετοικεῖν. θέομαι δ' οὐκ
 ὑμῶν βοηθῆσαι μοι καὶ μὴ περιθεῖν ὑπὸ τῶν ἐχ-
 θρῶν ὑβρισθέντα μηδὲ τῆς πατρίδος στερηθέντα μηδ'
 ἐπὶ τοιαύταις τύχαις περίβλεπτον γενόμενον. δικαίως
 δ' ἂν ὑφ' ὑμῶν ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων ἐλεηθείην. εἰ 357
 καὶ τῷ λόγῳ τυγχάνω μὴ δυνάμενος ἐπὶ τοῦθ' ὑμᾶς
 ἄγειν, εἴπερ χρὴ τούτους ἐλεεῖν, τοὺς ἀδίκως μὲν κιν-
 δυνεύοντας, περὶ δὲ τῶν μεγίστων ἀγωνιζομένους,
 ἀναξίως δ' αὐτῶν καὶ τῶν προγόνων πράττοντας,

πλείστων δὲ χρημάτων ἀπιστερημένους καὶ μεγίστη μεταβολῇ τοῦ βίου κεχρημένους.

- 49 Πολλὰ δ' ἔχων ἑμαυτὸν ὀδύρασθαι μάλιστα ἐπὶ τούτοις ἀγανακτῶ, πρῶτον μὲν εἰ τούτῳ δώσω δίκην, παρ' οὗ λαβεῖν μοι προσήκει, δευτέρου δ' εἰ διὰ τὴν ^b τοῦ πατρὸς νίκην τὴν Ὀλυμπίασιν ἀτιμωθήσομαι, δι' 50 ἢν τοὺς ἄλλους ὄρω θωραεὴν λαμβάνοντας, πρὸς δὲ τούτοις εἰ Τισίας μὲν μηδὲν ἀγαθὸν ποιήσας τὴν πόλιν καὶ ἐν δημοκρατίᾳ καὶ ἐν ὀλιγαρχίᾳ μέγα θυνησεται, ἐγὼ δ' εἰ μηδετέρους ἀδικήσας ὑπ' ἀμφοτέρων κακῶς πείσομαι, καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων τάναντια τοῖς τριάκοντα πράξετε, περὶ δ' ἐμοῦ τὴν αὐτὴν ἐκείνοις γνώμην ἔξετε, καὶ τότε μὲν μεθ' ὑμῶν, νῦν δ' ^e ὑφ' ὑμῶν τῆς πόλεως στερήσομαι.

17.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΣ.

(α΄.) Ὁ μὲν ἀγών μοι μέγας ἐστίν, ὃ ἄνδρες δικασταί. οὐ γὰρ μόνον περὶ πολλῶν χρημάτων κινδυνεύω ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ μὴ δοκεῖν ἀδίκως τῶν ἄλλοτριῶν ἐπιθυμεῖν· ὃ ἐγὼ περὶ πλείστου ποιοῦμαι. οὐσία μὲν γὰρ ἱκανὴ μοι καταλειφθήσεται καὶ τούτων στερηθῆντι· εἰ δὲ δόξω μηδὲν προσῆκον τοσαῦτα χρήματα ἐγκαλέσαι, διαβληθείην ἂν τὸν ^{a-b} πάντα βίον.

- 2 (β΄.) Ἔστι δ' ὃ ἄνδρες δικασταί πάντων χαλεπώτατον τοιούτων ἀντιδίκων τυχεῖν. τὰ μὲν γὰρ

συμβόλαια τὰ πρὸς τοὺς ἐπὶ ταῖς τραπέζαις ἄνευ μαρ-
τύρων γίνεται, τοῖς ἀδικουμένοις δὲ πρὸς τοιοῦτους
ἀνάγκη κινδυνεύειν, οἳ καὶ φίλους πολλοὺς κέκτηνται
καὶ χρήματα πολλὰ διαχειρίζουσι καὶ πιστοὶ διὰ τὴν
τέχνην δοκοῦσιν εἶναι. ὅμως δὲ καὶ τούτων ὑπαρχόν-
των ἠγοῦμαι φανερὸν πᾶσι ποιήσειν, ὅτι ἀποστεροῦ-
μαι τοσοῦτων χρημάτων ὑπὸ Πασιώνος.

- 3 (γ.) Ἐξ ἀρχῆς οὖν ὑμῖν, ὅπως ἂν δύνωμαι,
διηγήσομαι τὰ πεπραγμένα. ἐμοὶ γὰρ, ὡς ἄνδρες δι-
κασταί. πατήρ μὲν ἐστὶ Σινωπέυς, ὃν οἱ πλείοντες εἰς
τὸν Πόντον ἅπαντες ἴσασιν οὕτως οἰκείως πρὸς Σά-
τυρον διακείμενον, ὥστε πολλῆς μὲν χώρας ἄρχειν, 359
ἀπάσης δὲ τῆς δυνάμεως ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἐκείνου.
- 4 πυνθανόμενος δὲ καὶ περὶ τῆσδε τῆς πόλεως καὶ περὶ
τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐπεθύμησ' ἀποδημησαί. γεμίσας
οὖν ὁ πατήρ μου δύο ναῦς σίτου καὶ χρήματα δούς ἐξ-
έπεμψεν ἅμα καὶ κατ' ἐμπορίαν καὶ κατὰ θεωρίαν·
5 να ἐχράμην τῇ τούτου τραπέζῃ. (δ.) Χρόνῳ δ' ὕστε-
ρον διαβολῆς πρὸς Σάτυρον γενομένης, ὡς καὶ ὁ πα- b
τήρ οὐμὸς ἐπιβουλευοὶ τῇ ἀρχῇ καὶ γὰρ τοῖς φυγάσι συγ-
γυνοίμην, τὸν μὲν πατέρα μου συλλαμβάνει, ἐπιστέλ-
λει δὲ τοῖς ἐνθάδ' ἐπιδημοῦσιν ἐκ τοῦ Πόντου τὰ τε
χρήματα παρ' ἐμοῦ παραλαβεῖν καὶ αὐτὸν εἰσπλεῖν
κελεύειν· ἐὰν δὲ τούτων μηδὲν ποιῶ, παρ' ὑμῶν ἐξ-
6 αιτεῖν. (ε.) Ἐν τοσοῦτοις δὲ κακοῖς ὢν, ὡς ἄνδρες δι-
κασταί, λέγω πρὸς Πασιώνα τὰς ἐμαντοῦ συμφορὰς·
οὔτω γὰρ οἰκείως πρὸς αὐτὸν διεκείμενη ὥστε μὴ μό- c
νον περὶ χρημάτων ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τοῦτω
μάλιστα πιστεύειν, ἠγοῦμην δ' εἰ μὲν προοίμην ἅπαν-
τα τὰ χρήματα, κινδυνεύσειν, εἴ τι πάθοι ἐκεῖν·
στερηθεὶς καὶ τῶν ἐνθάδε καὶ τῶν ἐκεῖ, πάντων εἰ

γενήσεσθαι· εἰ δ' ὁμολογῶν εἶναι ἐπιστεῖλαιτος Σα-
 7 τύρου μὴ παραδοῖην, εἰς τὰς μεγίστας διαβολὰς ἔμαν-
 λευομένοις οὖν ἡμῖν ἐδόκει βέλτιστον εἶναι τὰ μὲν φα-
 νερὰ τῶν χρημάτων παραδοῦναι, περὶ δὲ τῶν παρὰ
 τούτῳ κειμένων μὴ μόνον ἔξαρνον εἶναι ἀλλὰ καὶ
 ὀφείλουτά με καὶ ἑτέροις ἐπὶ τόκῳ φαίνεσθαι καὶ
 πάντα ποιεῖν, ἕξ ὧν ἐκεῖνοι μάλιστ' ἡμέλλου πεισθῆ-
 σεσθαι μὴ εἶναι μοι χρήματα.

- 8 (ς.) Τότε μὲν οὖν, ὃ ἄνδρες δικασταί, ἐνόμιζόν
 μοι Πασίωνα δι' εὐνοίαν ἅπαντα ταῦτα συμβουλευεῖν·
 ἐπειδὴ δὲ πρὸς τοὺς παρὰ Σατύρου διεπραξάμην,
 ἔγνω αὐτὸν ἐπιβουλεύοντα τοῖς ἑμοῖς. βουλομένου
 γὰρ ἐμοῦ κομίσεσθαι τὰ αὐτοῦ καὶ πλεῖν εἰς Βυζάν-
 τιον, ἡγησάμενος οὗτος κάλλιστον καιρὸν αὐτῷ πα-
 ραπεπωκέναι· τὰ μὲν γὰρ χρήματα πολλὰ εἶναι τὰ
 παρ' αὐτῷ κείμενα καὶ ἄξι' ἀναισχυντίας, ἐμὲ δὲ πολ-
 λῶν ἀκούοντων ἔξαρνον γεγενῆσθαι μηδὲν κεντή-
 σθαι, κἀσὶ τε φανερὸν ἀπαιτούμενον καὶ ἑτέροις
 9 προσομολογοῦντα ὀφείλειν· καὶ πρὸς τούτοις, ὃ ἄν-
 δρες δικασταί, ἐνόμιζεν, εἰ μὲν αὐτοῦ μένειν ἐπιχει-
 ροῖην, ἐκδοθήσεσθαί μ' ὑπὸ τῆς πόλεως Σατύρω, εἰ
 δ' ἄλλοσέ ποί τραποίμην, οὐδὲν μελήσειν αὐτῷ τῶν
 ἐμῶν λόγων, εἰ δ' εἰσπλευσοίμην, ἀποθανεῖσθαι με
 μετὰ τοῦ πατρός· ταῦτα διαλογιζόμενος διανοεῖτό με
 ἀποστερεῖν τὰ χρήματα. καὶ πρὸς μὲν ἐμὲ προσεποι-
 εῖτ' ἀπορεῖν ἐν τῷ παρόντι καὶ οὐκ ἂν ἔχειν ἀποδοῦ-
 ναι· ἐπειδὴ δ' ἐγὼ βουλόμενος εἰδέναι τὸ πρᾶγμα
 προσπέμπω Φιλόμηλον αὐτῷ καὶ Μενέξενον ἀπαιτή-
 στοντας, ἔξαρνος γίνεταί πρὸς αὐτοὺς μηδὲν ἔχειν
 10 τῶν ἐμῶν. πανταχόθεν δὲ μοι τοσούτων κακῶν προσ-
 πεπωκότων τίν' οἴεσθέ με γνώμην ἔχειν, ὃ γ' ὑπ-

ἤρχε σιγῶντι μὲν ὑπὸ τούτου ἀπεστερηῆσθαι τῶν χρημάτων, λέγουσι δὲ ταῦτα μὲν μηδὲν μᾶλλον κομίσασθαι, πρὸς Σάτυρον δ' εἰς τὴν μεγίστην διαβολὴν καὶ ἔμαντόν καὶ τὸν πατέρα καταστῆσαι; κράτιστον οὖν ἡγησάμην εἶναι ἡσυχίαν ἄγειν.

1 (ζ'.) Μετὰ δὲ ταῦτ' ὧ ἄνδρες δικασταὶ ἀφικνοῦνται μοι οἱ ἀπαγγέλλοντες, ὅτι ὁ πατήρ ἀφείται, καὶ Σάτυρῳ οὕτως ἀπάντων μεταμέλει τῶν πεπραγμένων, ὥστε πίστευς τὰς μεγίστας αὐτῷ δεδοκῶς εἴη, καὶ τὴν ἀρχὴν ἐτι μείζω πεποιηκῶς ἢς εἶχε πρότερον, καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν εἰληφῶς γυναικὰ τῷ αὐτοῦ νιῒ. πυθόμενος δὲ ταῦτα Πασίων καὶ εἰδῶς, ὅτι φανερῶς ἤδη πράξω περὶ τῶν ἔμαντοῦ, ἀφανίζει Κίττον τὸν παῖδα, ὡς συνήδει περὶ τῶν χρημάτων. ἐπειδὴ δ' ἐγὼ προσελθὼν ἐξήτουν αὐτόν, ἡγούμενος ἐλεγχον ἂν τοῦτον σαφέστατον γενέσθαι περὶ ὧν ἐνεκάλουν, λέγει λόγον δεινότατον, ὡς ἐγὼ καὶ Μενέξενος διαφθείραντες καὶ πείσαντες τὸν ἐπὶ τῇ τραπεζῇ καθήμενον ἕξ τάλαντ' ἀργυρίου λάβοιμεν παρ' αὐτοῦ· ἵνα δὲ μηδεὶς ἐλεγχος μηδὲ βάσανος γένοιτο περὶ αὐτῶν, ἔφασκεν ἡμᾶς ἀφανίσαντας τὸν παῖδ' ἀντεγκαλεῖν αὐτῷ καὶ ἐξαιτεῖν τοῦτον, ὃν αὐτοὶ ἤφανίσαμεν. καὶ ταῦτα λέγων καὶ ἀγανακτῶν καὶ δακρύων εἶλκέ με πρὸς τὸν πολέμαρχον, ἐγγυητὰς αἰτῶν, καὶ οὐ πρότερον ἀφῆκεν, ἕως αὐτῷ κατέστησα ἕξ τάλαντων ἐγγυητὰς. καὶ μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

13 (η'.) Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὧ ἄνδρες δικασταί· ἐγὼ δὲ τὰ μὲν ἀπολωλεκῶς ἤδη, περὶ δὲ τῶν αἰσχίστας αἰτίας ἔχων, αὐτὸς μὲν εἰς Πελοπόννησον ᾠχόμεν ζητήσω, Μενέξενος δ' εὕρισκεν τὸν παῖδα ἐνθάδε, καὶ ἐπιλαβόμενος ἤξιον αὐτὸν βασανί-

ζεσθαι καὶ περὶ τῆς παρακαταθήκης καὶ περὶ ὧν οὐ-
 14 τος ἡμᾶς ἠτιάσατο. Πασίων δ' εἰς τοῦτο τόλμης ἀφί-
 κεδ' ὥστ' ἀφηρεῖτ' αὐτὸν ὡς ἐλευθέρου ὄντα, καὶ
 οὐκ ἠσχύνετ' οὐδ' ἐδεδοίκει, ὃν ἔφασκεν ὑφ' ἡμῶν
 ἠνδραποδίσθαι καὶ παρ' οὗ τῶσαῦτα χρήματα ἡμᾶς
 ἔχειν, τοῦτον ἐξαιρούμενος εἰς ἐλευθερίαν καὶ κωλύων
 βασανίζεσθαι. ὃ δὲ πάντων δεινότατον· κατεγγυῶν-
 15 τος γὰρ Μενεξένου πρὸς τὸν πολέμαρχον τὸν παῖδα,
 Πασίων αὐτὸν ἑπτὰ ταλάντων διηγγυήσατο. καὶ μοι
 τούτων ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

15 (θ'.) Τούτων τοίνυν αὐτῷ πεπραγμένων, ὧ ἄν-
 δρες δικασταί, ἠγρούμενος περὶ μὲν τῶν παρεληλυθο-
 ταν φανερώς ἡμαρτηκέναι, οἰόμενος δ' ἐκ τῶν λοι-
 πῶν ἐπανορθώσεσθαι, προσῆλθεν ἡμῖν φάσκων
 ἔτοιμος εἶναι παραδοῦναι βασανίζειν τὸν παῖδα. ἐλο-
 16 μενοι δὲ βασανιστὰς ἀπηνητήσαμεν εἰς τὸ Ἐφαιστεῖον.
 κἀγὼ μὲν ἤξιουν αὐτοὺς μαστιγοῦν τὸν ἐκδοθέντα
 καὶ στρεβλοῦν, ἕως ἂν τἀληθῆ δόξειεν αὐτοῖς λέγειν.
 Πασίων δ' οὕτως οὐ δημοκοίνους ἔφασκεν αὐτοὺς
 ἐλέσθαι, ἀλλ' ἐκέλευε λόγῳ πυνθάνεσθαι παρὰ τοῦ
 16 παιδὸς, εἴ τι βούλοιντο. διαφορομένων δ' ἡμῶν οἱ
 βασανισταὶ αὐτοὶ μὲν οὐκ ἔφασαν βασανιεῖν, ἔγνω-
 σαν δὲ Πασίωνα ἐμοὶ παραδοῦναι τὸν παῖδα. οὗτος
 δ' οὕτω σφόδρα ἔφευγε τὴν βάσανον, ὥστε περὶ μὲν
 τῆς παραδόσεως οὐκ ἔθελεν αὐτοῖς πελθεῖσθαι, τὸ δ'
 ἀργύριον ἔτοιμος ἦν ἀποτίνειν, εἴ καταγνοῖεν αὐτοῦ
 καὶ μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

17 (ι'.) Ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ τῶν συνόδων, ὧ ἄνδρες
 δικασταί, πάντες αὐτοῦ κατεγίνωσκον ἀδικεῖν καὶ
 δεινὰ ποιεῖν, ὅστις τὸν παῖδα, ὃν ἔφασκον ἐγὼ συν-

ειδέναι περὶ τῶν χρημάτων, πρῶτον μὲν αὐτὸς ἀφα-
 νίσας ὑφ' ἡμῶν αὐτὸν ἤτιᾶτο ἠφανίσθαι, ἔπειτα δὲ
 συλληφθέντα ὡς ἐλεύθερον ὄντα διεκώλυσε βασανί-
 ζεσθαι, μετὰ δὲ ταῦθ' ὡς δοῦλον ἐκδοὺς καὶ βασανί-
 στὰς ἐλόμενος λόγῳ μὲν ἐκέλευσε βασανίζειν, ἔργῳ ^b
 δ' οὐκ εἶα, διὰ ταῦθ' ἠγούμενος οὐδεμίαν αὐτῷ σω-
 τηρίαν εἶναι, ἐάνπερ εἰς ὑμᾶς εἰσέλθῃ, προσπέμπων
 ἐδεῖτό μου εἰς λερὸν ἐλθόνθ' ἑαυτῷ συγγενέσθαι.
 18 καὶ ἐπειδὴ ἦλθομεν εἰς ἀκρόπολιν, ἐγκαλυψάμενος
 ἔκλαε καὶ ἔλεγεν, ὡς ἠναγκάσθη μὲν δι' ἀπορίαν ἐξ-
 αρνος γενέσθαι, ὀλίγου δὲ χρόνου πειράσοιτο τὰ
 χρήματ' ἀποδοῦναι· ἐδεῖτο δὲ μου συγγνώμην ἔχειν
 αὐτῷ καὶ συγκρῦσαι τὴν συμφορὰν, ἵνα μὴ παρακα- ^c
 ταθήκας δεχόμενος φανερὸς γένηται τοιαῦτ' ἐξημαρ-
 τηκῶς ἠγούμενος δ' αὐτῷ μεταμέλειν τῶν πεπραγμέ-
 νων συνεχώρουν καὶ ἐκέλευον αὐτὸν ἐξευρεῖν, ὄν-
 τινα ἂν βούληται τρόπον, ὅπως τούτῳ τε καλῶς ἐξε-
 19 κάγῳ τὰμαντοῦ κομιοῦμαι. τρίτῃ δ' ἡμέρᾳ συνελ-
 θόντες πίστιν τ' ἔδομεν ἀλλήλοις ἢ μὴν σιωπήσεσθαι
 τὰ πραχθέντα, ἣν οὗτος ἔλυσεν, ὡς ὑμεῖς αὐτοὶ προ-
 ιόντος τοῦ λόγου γνώσεσθε, καὶ ὡμολόγησεν εἰς τὸν
 Πόντον μοι συμπλευσεῖσθαι κάκει τὸ χρυσίον ἀποδώ- ^d
 σειν, ἵν' ὡς πορρωτάτω ἀπὸ τῆσδε τῆς πόλεως διαλύ-
 σειε τὸ συμβόλαιον, καὶ τῶν μὲν ἐνθάδε μηδεὶς εἰδεῖῃ
 τὸν τρόπον τῆς καταλλαγῆς, ἐκπλεύσαντι δ' αὐτῷ ἐξ-
 εἶη λέγειν, ὅτι αὐτὸς βούλοιο· εἰ δὲ μὴ ταῦτα ποιή-
 σειε, δίκαιαν ἐπὶ φητοῖς ἐπέτρεπε Σατύρῳ, ἐφ' ᾧτε
 20 καταγιγνώσκειν ἡμιόλι' αὐτοῦ τὰ χρήματα. ταῦτα δὲ
 συγγράψαντες καὶ ἀναγαγόντες εἰς ἀκρόπολιν Πύρω-
 να Φεραῖον ἄνδρα, εἰθισμένον εἰσπλεῖν εἰς τὸν Πόν- ^e
 τον, δίδομεν αὐτῷ φυλάττειν τὰς συνθήκας, προσ-
 τάξαντες αὐτῷ, ἐάν μὲν διαλλαγῶμεν πρὸς ἡμᾶς αὐ-

τοὺς, κατακαῦσαι τὸ γραμματεῖον, εἰ δὲ μὴ, Σατυροφ ἀποδοῦναι.

- 21 (ια.) Τὰ μὲν οὖν ἡμέτερα, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὕτω διεπέπρακτο· Μενέξενος δ' ὀργιζόμενος ὑπὲρ τῆς αἰτίας ἧς ἀκείνον Πασίων ἠτιάσατο, λαχῶν δίκην ἐξήτει τὸν Κίττον, ἀξιῶν τὴν αὐτὴν Πασίῳνι ψευδο-³⁶ μὲν γίνεσθαι ζημίαν, ἥσπερ ἂν αὐτὸς ἐτυγχάνει, εἰ τι τούτων ἐφαίνετο ποιήσας. καὶ οὗτος, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἐδεῖτό μου ἀπαλλάττειν Μενέξενον, λέγων, ὅτι οὐδὲν αὐτῷ πλέον ἔσται, εἰ τὰ μὲν χρήματα ἐκ τῶν συγγεγραμμένων εἰς τὸν Πόντον εἰσπλεύσας ἀποδώσει, αὐτὸς δ' ὁμοίως ἐνθάδε καταγέλαστος ἔσοιτο· ὁ γὰρ παῖς, ἐὰν βασανίζηται, περὶ πάντων τάληθῆ κατ-
- 22 εροῖ. ἐγὼ δ' ἠξίουν πρὸς μὲν Μενέξενον πράττειν ὅ τι βούλοιο, πρὸς δ' ἐμὲ ποιεῖν αὐτὸν τὰ συγκείμενα. ἐν ἐκείνῳ μὲν οὖν τῷ χρόνῳ ταπεινὸς ἦν, οὐκ ἔχων ὅ τι χρήσαιτο τοῖς αὐτοῦ κακοῖς. καὶ γὰρ οὐ μόνον περὶ τῆς βασάνου καὶ τῆς δίκης ἐκείνης ἐδεδοίκει τῆς εἰληγμένης ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ γραμματείου, ὅπως μὴ
- 23 ὑπὸ τοῦ Μενέξενου συλληφθῆσοιτο. (ιβ.) Ἀπορῶν δὲ καὶ οὐδεμίαν ἄλλην εὐρίσκων ἀπαλλαγὴν, πείσας τοὺς παῖδας διαφθείρει τὸ γραμματεῖον, ὃ ἔδει Σά-^c τυρου λαβεῖν, εἰ μὴ μ' ἀπαλλάξειεν οὗτος. καὶ οὐκ ἔφθη διαπραξάμενος ταῦτα καὶ θρασυτάτος ἀπάντων ἀνθρώπων ἐγένετο, καὶ οὗτ' εἰς τὸν Πόντον εφη μοι συμπλευσεῖσθαι οὗτ' εἶναι πρὸς ἔμ' αὐτῷ συμβόλαιον οὐδὲν, ἀνοίγειν τ' ἐκέλευε τὸ γραμματεῖον ἐναντίον μαρτύρων. τί ἂν ὑμῖν τὰ πολλὰ λέγοιμι, ὧ ἄνδρες δικασταί; εὐρέθη γὰρ ἐν τῷ γραμματεῖῳ γεγραμμένος ἀφειμένος ἀπάντων τῶν ἐγκλημάτων ὑπ' ἐμοῦ.

- 24 (ιγ.) Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα, ὡς ἀκριβέστατα

οἷός τ' ἦν, ἄπανθ' ὑμῖν εἰρηκα. ἡγοῦμαι δὲ Πασίω-
να, ὃ ἄνδρες δικασταί, ἐκ τοῦ διεφθαρμένου γραμ-
ματείου τὴν ἀπολογίαυ ποιήσεσθαι καὶ τούτοις ἰσχυ-
ριεῖσθαι μάλιστα. ὑμεῖς οὖν μοι τὸν νοῦν προσέχετε·
οἶμαι γὰρ ἐξ αὐτῶν τούτων φανεράν ὑμῖν ποιήσειν
τὴν τούτου πονηρίαν.

(ιδ΄.) Πρώτον δ' ἐκ τούτου σκοπεῖσθε. ὅτε γὰρ
ἔδίδομεν τὴν συνθήκην τῷ ξένῳ, καθ' ἣν οὗτος μὲν
ἀφείσθαι φησι τῶν ἐγκλημάτων, ἐγὼ δ' ὡς ἔδει με
παρὰ τούτου κομίσασθαι τὸ χρυσίον, ἐκελεύομεν τὸν
ξένον. εἰ μὲν διαλλαγῶμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, κα-
τακαῦσαι τὸ γραμματείου, εἰ δὲ μὴ, Σατύρῳ ἀποδοῦ-
ναι· καὶ ταῦτα ῥηθῆναι ὑπ' ἀμφοτέρων ἡμῶν ὁμο-
λογεῖται καίτοι τί μαθόντες, ὃ ἄνδρες δικασταί,
προσετάττομεν ἀποδοῦναι Σατύρῳ τὸ γραμματείου, 364
εἰ μὴ διαλλαγῶμεν, εἶπερ ἀπηλλαγμένος ἦδη Πα-
σίων ἦν τῶν ἐγκλημάτων καὶ τέλος εἶχεν ἡμῖν τὸ
πρᾶγμα; ἀλλὰ δῆλον, ὅτι ταύτας τὰς συνθήκας ἐποιή-
σαμεθα ὡς ὑπολοίπων ὄντων ἡμῖν ἔτι πραγμάτων,
περὶ ὧν ἔδει τοῦτον πρὸς ἐμὲ κατὰ τὸ γραμματείου
διαλύσασθαι. ἔπειτ' ἐγὼ μὲν, ὃ ἄνδρες δικασταί,
ἔχω τὰς αἰτίας εἰπεῖν, δι' ἃς οὗτος ὁμολόγησεν ἀπο-
δώσειν τὸ χρυσίον· ἐπεὶ γὰρ ἡμεῖς τε τῶν πρὸς Σά- b
τυρον διαβολῶν ἀπηλλάγημεν καὶ τὸν Κίττον οὐχ
οἷός τ' ἐγένετο ἀφανίσαι, τὸν συνειδότα περὶ τῆς πα-
ρακαταθήκης, ἡγησάμενος, εἰ μὲν ἐκδοίη τὸν παῖδα
βασανίσαι, φανερός γενήσεσθαι πανουργῶν, εἰ δὲ μὴ
ποιήσειε ταῦτα, ὀφλήσειν τὴν δίκην, ἐβουλήθη πρὸς
αὐτὸν ἐμὲ τὴν ἀπαλλαγὴν ποιήσασθαι. τοῦτον δὲ κε-
λεύσαθ' ὑμῖν ἀποδείξαι, τί κερδαίνων ἢ τίνα κίνδυ-
νον φοβηθεῖς ἀφῆκ' αὐτὸν τῶν ἐγκλημάτων; εἰ μὴ δὲ c
μηδὲν ἔχη τούτων ὑμῖν ἀποφαίνειν, πῶς οὐκ ἂν δι-

καίως ἐμοὶ μᾶλλον ἢ τούτῳ περὶ τοῦ γραμματείου πι-
 29 στεύοιτε; καὶ μὲν δὴ, ὡς ἄνδρες δικασταί, καὶ τόδε
 ῥάδιον πᾶσι γινῶναι, ὅτι ἐμοὶ μὲν, ὅς ἐνεκάλου, εἰ
 τοὺς ἐλέγχους ἐφοβούμην, ἐξῆν καὶ μηδεμίαν συνθή-
 κην ποιησάμενον χαίρειν εἶναι τὸ πρᾶγμα· τούτῳ δὲ
 διὰ τε τὴν βάσανον καὶ τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἐν ὑμῖν
 οὐχ οἷόν τ' ἦν ὁπότε βούλοιστ' ἀπηλλάχθαι τῶν κιν-
 δύνων, εἰ μὴ πείσειεν ἐμὲ τὸν ἐγκαλοῦντα. ὥστ' οὐκ
 ἐμὲ περὶ τῆς ἀφίσεως ἀλλὰ τούτου περὶ τῆς ἀποδο-
 σεως τῶν χρημάτων ἔδει τὰς συνθήκας ποιεῖσθαι.
 30 ἔτι δὲ κάκειν' ὑπερφυῆς, εἰ πρὶν μὲν συγγράψασθαι
 τὸ γραμματεῖον οὕτω σφόδρ' ἠπίστησα τοῖς πράγμα-
 σιν ὥστε μὴ μόνον ἀφεῖναι Πασίωνα τῶν ἐγκλημά-
 των ἀλλὰ καὶ συνθήκας περὶ αὐτῶν ποιήσασθαι, ἐπεὶ
 δὲ τοιοῦτον ἔλεγχον κατ' ἑμαυτοῦ συνεγραψάμην, τη-
 νικαυτ' ἐπεθύμησα εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν. καίτοι τίς ἂν
 οὕτω περὶ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων βουλευσάιτο; (ιε')

31 Ὁ δὲ πάντων μέριστον τεκμήριον, ὡς οὐκ ἀφειμένους
 ἦν Πασίαν ἐν ταῖς συνθήκαις ἀλλ' ὠμολογηκῶς ἀπο-
 δῶσειν τὸ χρυσίον· ὅτε γὰρ Μενέξενος ἔλαχεν αὐτῷ
 τὴν δίκην οὐπω διεφθαρμένου τοῦ γραμματείου,
 προσπέμπων Ἀγύρριον, ὄντ' ἀμφοτέροις ἡμῖν ἐπιτη-
 30 δειον, ἡξίου με ἢ Μενέξενον ἀπαλλάττειν ἢ τὰς συν-
 32 θήκας τὰς γεγενημένας πρὸς αὐτὸν ἀναιρεῖν. καίτοι,
 ὡς ἄνδρες δικασταί, οἴεσθ' ἂν αὐτὸν ἐπιθυμεῖν ἀναι-
 ρεθῆναι ταύτας τὰς συνθήκας, ἐξ ὧν ψευδομένους
 ἡμᾶς ἐμελλεν ἐξελέγξειν; οὐκ οὐκ ἐπειδὴ γε μετεγρά-
 φησαν, τούτους ἔλεγε τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ ἀπάν-
 των εἰς ἐκείνας κατέφευγε καὶ ἀνοίγειν ἐκέλευε τὸ
 γραμματεῖον. ὡς οὖν τὸ πρῶτον ἀναιρεῖν ἐξήτει τὰς
 συνθήκας, αὐτὸν Ἀγύρριον μαρτυροῦντα παρῆξομαι.
 καὶ μοι ἀνάβηθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

33 (ιζ.) Ὅτι μὲν τοίνυν τὰς συνθήκας ἐποιησάμεθ' οὐχ ὡς Πασίων ἐπιχειρήσει λέγειν, ἀλλ' ὡς ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς εἴρηκα, ἱκανῶς ἐπιθεδεῖχθαι νομίζω. οὐκ ἄξιον δὲ θαυμάζειν, ᾧ ἄνδρες δικασταί, εἰ τὸ γραμματεῖον διεφθαιρεν, οὐμόνον διὰ τοῦτο, ὅτι πολλὰ τοιαῦτα ἤδη γέγονεν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν χρωμένων τινὲς Πασίῳν c πολὺ δεινότερα τούτων πεποιήκασιν. (ιζ.) Πυθόδωρον γὰρ τὸν σκηνίτην καλούμενον, ὃς ὑπὲρ Πασίωνος ἅπαντα καὶ λέγει καὶ πράττει, τίς οὐκ οἶδεν ὑμῶν πέρυσιν ἀνοίξαντα τὰς ὑδρίας καὶ τοὺς κριτὰς ἐξελόντα 34 τοὺς ὑπὸ τῆς βουλῆς εἰσβληθέντας; καίτοι ὅστις μικρῶν ἔνεκεν καὶ περὶ τοῦ σώματος κινδυνεύων ταύτας ὑπανοίγειν ἐτόλμησεν, αἱ σεσημασμένοι μὲν ἦσαν ὑπὸ τῶν προτάνεων, κατεσφραγισμένοι δ' ὑπὸ τῶν d πονηρῶν, ἐφυλάττοντο δ' ὑπὸ τῶν ταμιῶν, ἔκειντο δ' ἐν ἀκροπόλει, τί δεῖ θαυμάζειν, εἰ γραμματείδιον παρ' ἀνθρώπῳ ξένῳ κείμενον τοσαῦτα μέλλοντες χρήματα κερδαίνειν μετέγραψαν, ἢ τοὺς παῖδας αὐτοῦ πείσαντες ἢ ἄλλῳ τρόπῳ, ᾧ ἠδύναντο, μηχανησάμενοι; περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ πλείω λέγειν.

35 (ιη.) Εἰ δέ τις Πασίῳν ἐπεχείρησε πείθειν, ὡς τὸ παράπαν οὐδ' ἦν ἐνθάδε μοι χρήματα, λέγων, ὡς e παρὰ Στρατοκλέους ἔδανεισάμην τριακοσίους στατήρας, ἄξιον καὶ περὶ τούτων ἀκοῦσαι, ἵν' ἐπίστησθε, οἷσις τεκμηρίοις ἐπαρθεῖς ἀποστειρῆ με τῶν χρημάτων. (ιθ.) Ἐγὼ γὰρ, ᾧ ἄνδρες δικασταί, μέλλοντος Στρατοκλέους εἰσπλεῖν εἰς τὸν Πόντον, βουλόμενος ἐκεῖθεν ὡς πλείστ' ἐκκομίσασθαι τῶν χρημάτων, ἐδείχθη Στρατοκλέους τὸ μὲν αὐτοῦ χρυσίον ἐμοὶ καταλιπεῖν, ἐν δὲ τῷ Πόντῳ παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦμοῦ 6

36 μίσασθαι, φοβῆσθαι ἀεγείε μολύναν, ἃ κατὰ τὴν
 μὴ κινδυνεύουσα χρυσάτε, ἔλλειψι τε καὶ ἀπεικί-
 τῶν ἀφροσύτων κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον τῆς ἐλευθε-
 ρίας· τοῦτω μὲν οὐκ οὐδὲν ἔργον αἰετὶ ἵσται ἐφ-
 ρείων, ὡς οὐκ ἦν μοι ἐνθάδε χρυσάτε· ἐμοὶ δὲ ἀεγεί-
 ἵσται τεκμηρία τα πρὸς Στρατοκίαν προχρῆστε, α
 37 ἦν μοι παρα τοῦτω χρυσίον, ἐρωσιώτος γὰρ Στρατο-
 κλέους, ὅστις αὐτῷ ἀποδοσὶ τὰ χρυσάτε, κατ' ἡ κε-
 τῆρ ὁ ἔμος μὴ ποιήσῃ τὰ ἐπιστελλόμενα, ἢ εἴτος ἀ-
 πλειψα; ἐνθάδ' ἐμὲ μὴ καταλαβῆ. Παρίστω εἰπε
 συνέστησα, καὶ ἀπολογησεν οὗτος· εἴτος καὶ το εφ-
 χαῖον καὶ τοὺς τοκοὺς τοὺς γιγγομένους; ἀποδοσὶν
 καίτοι εἰ μὴδὲν ἔκειτο παρ' αὐτῷ τῶν ἐμῶν, οἷσθ'
 ὄν αὐτῶν οὕτω ῥαδίως τοσοῦτων χρυσάτων ἐγγυτήρη
 μου γενέσθαι; καὶ μοι ἀνάβητε μαρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

38 (κ.) Ἴσως τοίνυν, ὦ ἄνδρες, δικασταί, καὶ του-
 των ὑμῖν μάστιγας παρῆξεται, ὡς ἔφατος ἐγγυόμε-
 πρὸς τοὺς ὑπὲρ Σατέρον ἀράττονας μὴδὲν κειτη-
 σθαι πλὴν ὧν ἐκείνοις παρεδίδουν, καὶ ὡς αὐτὸς ἐπ-
 ελαμβάνετο τῶν χρημάτων τῶν ἐμῶν ὁμολογούντος
 ἐμοῦ ὀφείλειν τριακοσίας δραχμὰς, καὶ ὅτι Ἴπποκρί-
 σαν, ξένον ὄντ' ἐμαντοῦ καὶ ἐπιτηδείου, περιεωρων
 39 παρὰ τούτου δανειζόμενον. (κα.) Ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες
 δικασταί καταστῆς εἰς συμφορὰς, οἷας ὑμῖν διηγη-
 σάμην, καὶ τῶν μὲν οἴκοι πάντων ἀπεστερημένος, τὰ
 δ' ἐνθάδε ἀναγκαζόμενος παραδιδόναι τοῖς ἠκουσιν,
 ὑπολοιπὸν δ' οὐδενὸς ὄντος μοι, πλὴν εἰ θυνηθείη
 λαθεῖν περιποιησάμενος τὸ χρυσίον τὸ παρὰ τοῦτω
 κείμενον, ὁμολογῶ καὶ τούτω προσομολογῆσαι τρια-
 κοσίας δραχμὰς καὶ περὶ τῶν ἄλλων τοιαῦτα πραττεῖν
 καὶ λέγειν, ἐξ ὧν ἐκείνοι μάλιστα ἤμελλον πεισθῆσε-

40 σθαι μὴ εἶναι μοι χρήματα. καὶ ταῦθ' ὡς οὐ δι' ἀπο-
 ρίαν ἐγίνετο, ἀλλ' ἵνα πιστευθῆιν ὑπ' ἐκείνων, ἕα-
 ρθίως γνώσεσθε. πρῶτον μὲν γὰρ ὑμῖν μάρτυρας παρ-
 ἔξομαι τοὺς εἰδότες πολλά μοι χρήματα ἐκ τοῦ Πόν-
 του κομισθέντα, ἔπειτα δὲ τοὺς ὁρῶντάς με τῇ τούτου
 τραπέξῃ χρώμενον, ἔτι δὲ παρ' ὧν ἐχρυσώνησα ὑπ'
 41 ἐκεῖνον τὸν χρόνον πλέον ἢ χιλίους στατήρας. πρὸς 367
 δὲ τούτοις εἰσφορᾶς ἡμῖν προσταχθείσης καὶ ἐτέρων
 ἐπιγραφῶν γενομένων ἐγὼ πλεῖστον εἰσήνεγκα τῶν
 ξένων, αὐτός τε αἰρεθεὶς ἑμαυτῷ μὲν ἐπέγραψα τὴν
 μεγίστην εἰσφορὰν, ὑπὲρ Πασίωνος δ' ἔδεόμην τῶν
 συνεπιγραφέων, λέγων, ὅτι τοῖς ἐμοῖς χρήμασι τυγχά-
 νει χρώμενος. καὶ μοι ἀνάβητε μάρτυρες

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

42 (κβ.) Αὐτὸν τοίνυν Πασίωνα ἔργῳ παρέξομαι
 τούτοις συμμαρτυροῦντα. ὀλκάδα γὰρ, ἐφ' ἣ πολλὰ b
 χρήματα ἦν ἐγὼ δεδωκώς, ἔφηνέ τις ὡς οὐσαν ἀνδρὸς
 Δηλίου. ἀμφισβητοῦντος δ' ἐμοῦ καὶ καθέλκειν ἀξι-
 οῦντος οὕτω τὴν βουλὴν ἔθεσαν οἱ βουλόμενοι συ-
 κοφαντεῖν, ὥστε παρὰ μικρὸν ἦλθον ἄκριτος ἀποθα-
 νεῖν τὸ μὲν πρῶτον, τελευτῶντες δ' ἐπέισθησαν ἐγ-
 43 γνητὰς παρ' ἐμοῦ δέξασθαι. καὶ Φίλιππος μὲν ὧν μοι
 ξένος πατρικὸς, κληθεὶς καὶ ὑπακούσας, δείσας τὸ
 μέγεθος τοῦ κινδύνου ἀπιὼν ὄχετο· Πασίαν δὲ Ἀρ- c
 χέστρατόν μοι τὸν ἀπὸ τῆς τραπέξης ἑπτὰ ταλάντων
 ἐγγνητὴν παρέσχευ. καίτοι εἰ μικρῶν ἀπεστερεῖτο
 καὶ μηδὲν ἦδει μ' ἐνθάδε κεκτημένον, οὐκ ἂν δήπου
 44 τοσοῦτων χρημάτων ἐγγνητῆς μου κατέστη. ἀλλὰ
 δῆλον, ὅτι τὰς μὲν τριακοσίας δραχμὰς ἐνεκάλεσεν
 ἐμοὶ χαριζόμενος, τῶν δ' ἑπτὰ ταλάντων ἐγγνητῆς
 μοι κατέστη, ἠγούμενος πίστιν ἔχειν ἱκανὴν τὸ χρυ-
 σίον τὸ παρ' αὐτῷ κείμενον. ὡς μὲν τοίνυν ἦν τέ μοι

πολλὰ χρήματ' ἐνθάδε καὶ ταῦτ' ἐπὶ τῇ τούτου τραπέζῃ κεῖται μοι, καὶ ἐκ τῶν ἔργων τῶν Πασίωνος ὑμῖν δεδήλωκα καὶ παρὰ τῶν ἄλλων τῶν εἰδότεων ἀκηκόατε.

- 45 (γ'.) Δοκεῖτε δέ μοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἄριστ' ἂν γινῶναι περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, ἀναμνησθέντες ἐκεῖνον τὸν χρόνον, καὶ τὰ πράγματα πῶς εἶχεν ἡμῖν, ὅτ' ἐγὼ Μενέξενου καὶ Φιλόμηλον προσέπεμψ' ἀπαιτήσοντας τὴν παρακαταθήκην, καὶ Πασίων τὸ πρῶτον ἐτόλμησεν ἔξαρνος γενέσθαι. εὐρήσετε γὰρ τὸν μὲν πατέρα μου συνειλημμένον καὶ τὴν οὐσίαν ἅπασαν ἀφηρημένον, ἐμοὶ δ' οὐχ οἶόν τε ὄν δια τὰς παρούσας τύχας οὔτ' αὐτοῦ μένειν οὔτ' εἰς τὸν Πόντον
- 46 εἰσπλεῖν. καίτοι πρότερον εἰκὸς ἐμὲ ἐν τοσοῦτοις ὄντα κακοῖς ἀδίκως ἐγκαλεῖν, ἢ Πασίωνα καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἡμετέρων συμφορῶν καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων ἐπαρθῆναι τὴν ἀποστέρησιν ποιήσασθαι; τίς δὲ πάποι' εἰς τοσοῦτον συκοφαντίας ἀφίητο ὥστε αὐτὸς περὶ τοῦ σώματος κινδυνεύων τοῖς ἄλλοτριοῖς ἐπιβουλεύειν; μετὰ ποίας δ' ἂν ἐλπίδος ἢ τί διαανοηθεὶς ἀδίκως ἤλθον ἐπὶ τούτῳ; πρότερον ὡς δειβσας τὴν δύναμιν τὴν ἐμὴν ἤμελλεν εὐθύς ἐμοὶ δώσειν ἀργύριον; ἀλλ' οὐχ οὕτως ἐκάτερος ἡμῶν ἔπραττεν.
- 47 ἀλλ' εἰς ἀγῶνα καταστάς ᾤμην καὶ παρὰ τὸ δίκαιον πλεόν ἔξειν Πασίωνος παρ' ὑμῖν; ὅς οὐδὲ μένειν ἐνθάδε παρεσκευαζόμην, δεδιὼς, μὴ μ' ἐξαιτήσῃε Σάτυρος παρ' ὑμῶν. ἀλλ' ἵνα μηδὲν διαπραττόμενος ἐχθρὸς τούτῳ κατασταίην, ὃ μάλιστα ἐτύγχανον πάντων ἐν τῇ πόλει χρώμενος; καὶ τίς ἂν ὑμῶν ἀξιώσει καταγινῶναι μου τοσαύτην μακρίαν καὶ ἀμαθίαν;
- 48 (κδ'.) Ἐνθυμηθῆναι δ' ἄξιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὴν ἀτοπίαν καὶ τὴν ἀπιστίαν ὧν ἐκάστοτε

Πασίων ἐπεχείρει λέγειν. ὅτε μὲν γὰρ οὕτως ἔπραττον, ὡστ' οὐδ' αὖ, εἰ προσωπολόγει με ἀποστρεφῆν τῶν χρημάτων, οἷός τ' αὖ ἦν παρ' αὐτοῦ δίκην λαβεῖν, τότε μὲν αἰτιάται με ἀδίκως ἐγκαλεῖν ἐπιχειρήσαι· ἐπειδὴ δ' ἐγὼ τε τῶν πρὸς Σάτυρον διαβολῶν ἀπηλλάγην καὶ τοῦτον ἅπαντες ὀφλήσειν τὴν δίκην ἐνόμιζον, τηνικαῦτά με φησὶν ἀφείναι πάντων τῶν ἐγκλημάτων αὐτόν. καίτοι πῶς αὖ τούτων ἀλογώτερα γένοιτο;

49 (κέ.) Ἄλλὰ γὰρ ἴσως περὶ τούτων μόνον ἀλλ' οὐ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἐναντί' αὐτὸς αὐτῷ καὶ λέγων καὶ πράττων φανερός ἐστίν· ὅς τὸν μὲν παῖδα, ὃν αὐτὸς ἠφάνισεν, ὑφ' ἡμῶν ἔφασκεν ἀνδραποδισθῆναι, τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον ἀπεγράψατο μὲν ἐν τοῖς τιμήμασιν ὡς δοῦλον μετὰ τῶν οἰκετῶν τῶν ἄλλων, ἐπεὶ δ' αὐτὸν ἠξίου Μενέξενος βασανίζειν, ἀφηρεῖθ' ὡς ἐλεύθερον ὄντα. πρὸς δὲ τούτοις ἀποστρεφῶν αὐτὸς τὴν παρακαταθήκην, ἐτόλμησεν ἡμῖν ἐγκαλεῖν, ὡς ἔχομεν ἐξ ἰσχυρῶν ἀπὸ τῆς τούτου τραπέζης. καίτοι ὅστις περὶ πραγμάτων οὕτω φανερῶν ἐπεχείρει ψεύδεσθαι, πῶς χρὴ πιστεύειν αὐτῷ περὶ ὧν μόνος 369 πρὸς μόνον ἔπραξεν;

51 (κς.) Τὸ τελευταῖον τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὁμολογήσας ὡς Σάτυρον εἰσπλευσασθαι καὶ ποιήσειν ἅττ' αὖ ἐκεῖνος γινῶ, καὶ ταῦτ' ἐξηπάτησε, καὶ αὐτὸς μὲν οὐκ ἠθέλεν εἰσπλευῦσαι πολλάκις ἐμοῦ προκαλεσμένου, εἰσέπεμψε δὲ τὸν Κίττον· ὅς ἐλθὼν ἐκεῖσε ἔλεγεν, ὅτι ἐλεύθερος εἶη καὶ τὸ γένος Μιλήσιος, εἰσπέμψεις δ' αὐτὸν Πασίων διδάξοντα περὶ τῶν χρημάτων. ἀκούσας δὲ Σάτυρος ἀμφοτέρων ἡμῶν δικάζειν μὲν οὐκ ἠξίου περὶ τῶν ἐνθάδε γενομένων συμβολαίων, ἄλλως τε καὶ μὴ παρόντος τούτου μηδὲ μέλ-

λοπτός ποιήσειν, ἃ ἐκεῖνος δικάσειεν, οὕτω δὲ σφόδρ' ἐνόμιζεν ἀδικεῖσθαι με, ὅσπερ συγκαλέσας τοὺς ναυκλήρους ἐδεῖτ' αὐτῶν βοηθεῖν ἐμοὶ καὶ μὴ περιορᾶν ἀδικούμενον, καὶ πρὸς τὴν πόλιν συγγράφας ἐπιστολὴν ἔδωκε φέρειν Ξενοτίμῳ τῷ Καρύνου. καὶ μοι ἀνάγνωθι αὐτοῖς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

- 53 (κζ.) Οὕτω τοίνυν, ὃ ἄνδρες δικασταί, πολλῶν μοι τῶν δικαίων ὑπαρχόντων, ἐκεῖν' ἡγοῦμαι μέγιστον εἶναι τεκμήριον, ὡς ἀποστареῖ με Πασίων τῶν χρημάτων. ὅτι τὸν παῖδα οὐκ ἠθέλησε βασανίζειν ἐκδοῦναι τὸν συνειδῶτα περὶ τῆς παρακαταθήκης. καί τοι περὶ τῶν πρὸς τοὺς ἐπὶ ταῖς τραπέζαις συμβολαίων τίς ἂν ἔλεγχος ἰσχυρότερος τούτου γένοιτο; οὐ γὰρ
- 54 δὴ μάρτυρας γ' αὐτῶν ποιούμεθα. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ τῶν δημοσίων οὐδὲν πιστότερον οὐδ' ἀληθέστερον βασάνου νομίζοντας, καὶ μάρτυρας μὲν ἡγοούμενους οἷόν τ' εἶναι καὶ τῶν μὴ γεγενημένων παρασκευάσασθαι, τὰς δὲ βασάνους φανερώς ἐπιδεικνύναι, ὁπότεροι τὰ ληθῆ λέγουσιν. ἃ οὗτος εἰδῶς ἠβουλήθη εἰκάξειν ὑμᾶς περὶ τοῦ πράγματος μᾶλλον ἢ σαφῶς εἰδέναι. οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γ' ἂν εἰπεῖν ἔχοι, ὡς ἔλαττον ἔμελλεν ἔξειν ἐν τῇ βασάνῳ, καὶ διὰ τοῦτ' οὐκ εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἐκδοῦναι. πάντες γὰρ ἐπίστασθ' ὅτι κατειπὼν μὲν ἡμελλε τὸν ἐπιλοιπον χρόνον ὑπὸ τούτου κάκιστ' ἀνθρώπων ἀπολεῖσθαι, διακαρτερήσας δὲ καὶ ἐλευθερὸς ἔσεσθαι καὶ μεθέξειν, ὧν οὗτος ἐμὲ ἀπεστέρησεν. ἀλλ' ὅμως τοσούτω μέλλων πλέον ἔξειν, συνειδῶς αὐτῷ τὰ πεπραγμένα, ὑπέμεινε καὶ δίνας φεύγειν καὶ τὰς ἄλλας αἰτίας ἔχειν, ὥστε μηδεμίαν βασάνου περὶ τοῦ πράγματος τούτου γενέσθαι.

- 56 (κη'.) Ἐγὼ οὖν ὑμῶν δέομαι μεμνημένους τού-
των καταψηφίσασθαι Πασίωνος καὶ μὴ τοσαύτην πο-
νηρίαν ἐμοῦ καταγνώσθαι, ὡς οἰκῶν ἐν τῷ Πόντῳ καὶ
τοσαύτην οὐσίαν κεκτημένος ὥστε καὶ ἑτέρους εὖ
ποιεῖν δύνασθαι, Πασίωνα ἤλθον συκοφαντήσων καὶ
ψευδεῖς αὐτῷ παρακαταθήκας ἐγκαλῶν. b
- 57 (κθ'.) Ἄξιον δὲ καὶ Σατύρου καὶ τοῦ πατρὸς ἐν-
θυμηθῆναι, οἳ πάντα τὸν χρόνον περὶ πλείστου τῶν
Ἑλλήνων ὑμᾶς ποιοῦνται, καὶ πολλάκις ἤδη διὰ σπά-
νιν σίτου τὰς τῶν ἄλλων ἐμπόρων ναῦς κενὰς ἐκ-
πέμποντες ὑμῖν ἐξαγωγήν ἔδωσαν· καὶ ἐν τοῖς ἰδίῳις
συμβολαίοις, ὧν ἐκείνοι κριταὶ γίνονται, οὐ μόνον
58 ἴσον ἀλλὰ καὶ πλεόν ἔχοντες ἀπέρχεσθε. ὥστ' οὐκ ἂν c
εἰκότως περὶ ὀλίγου ποιήσασθε τὰς ἐκείνων ἐπιστο-
λάς. δέομαι οὖν ὑμῶν καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ καὶ ὑπὲρ
ἐκείνων τὰ δίκαια ψηφίσασθαι καὶ μὴ τοὺς Πασίω-
νος λόγους ψευδεῖς ὄντας πιστοτέρους ἡγείσθαι
τῶν ἐμῶν.

18.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΝ.

- (α'.) *Εἰ* μὲν καὶ ἄλλοι τινὲς ἦσαν ἡγωνισμένοι 371
τοιαύτην παραγραφὴν, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος
ἡρχόμεν ἂν τοὺς λόγους ποιῆσθαι· νῦν δὲ ἀνάγκη
περὶ τοῦ νόμου πρῶτον εἰπεῖν, καθ' ὃν εἰσεληλύθα-
μεν, ἵν' ἐπιστάμενοι, περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, τὴν
ψηφον φέρητε, καὶ μηδεὶς ὑμῶν θαυμάσῃ, διότι φεύ-
2 γων τὴν δίκην πρότερος λέγω τοῦ διώκοντος. ἐπειδὴ
γὰρ ἐκ Πειραιεύς κατελθόντες ἐνίους ἑώρατε τῶν b

- πολιτῶν συκοφαντεῖν ὠρημένους καὶ τὰς συνθήκας
 λύειν ἐπιχειροῦντας, βουλόμενοι τούτους τε παῦσαι
 καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιδειξαι, ὅτι οὐκ ἀναγκασθέντες
 ἐποίησασθε αὐτὰς ἄλλ' ἠγούμενοι τῇ πόλει συμφέ-
 ρειν, εἰπόντος Ἀρχίνου νόμον ἔθεσθε, ἂν τις δικάζη-
 ται παρὰ τοὺς ὄρκους, ἐξεῖναι τῷ φεύγοντι παραγράψα-
 σθαι, τοὺς δὲ ἄρχοντας περὶ τούτου πρῶτον εἰσάγειν,
- 3 λέγειν δὲ πρότερον τὸν παραγραψάμενον, ὀπότερος
 δ' ἂν ἠτιτηθῆ, τὴν ἐπωβελίαν ὀφείλειν, ἵν' οἱ τολ-
 μῶντες μνησικακεῖν μὴ μόνον ἐπιορκοῦντες ἐξε-
 λέγχοιντο μηδὲ τὴν παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίαν ὑπομέ-
 νοιεν ἀλλὰ καὶ παραχρῆμα ζημιοῖντο. δεινὸν οὖν
 ἠγησάμην, εἰ τῶν νόμων οὕτως ἐχόντων ἐγὼ περιό-
 ψομαι τὸν μὲν συκοφάντην ἐν τριάκοντα δραγμαῖς
 κινδυνεύοντα, ἑμαυτὸν δὲ περὶ τῆς οὐσίας ἀπάσης
 ἀγωνιζόμενον.
- 4 (β'.) Ἀποδείξω δὲ Καλλίμαχον οὐ μόνον παρὰ
 τὰς συνθήκας δικαζόμενον ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἐγκλη-
 μάτων ψευδόμενον, καὶ προσέτι δίαιταν ἡμῖν γεγενη-
 μένην περὶ αὐτῶν. βούλομαι δ' ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν διη-
 γήσασθαι τὰ πραχθέντα· ἂν γὰρ τοῦτο μάθητε, ὡς
 οὐδὲν ὑπ' ἐμοῦ κακὸν πέπουθεν, ἠγοῦμαι ταῖς τε
 συνθήκαις ὑμᾶς ἥδιον βοηθήσειν καὶ τούτῳ μᾶλλον
 ὀργιεῖσθαι.
- 5 (γ'.) Ἦρχον μὲν γὰρ οἱ δέκα οἱ μετὰ τοὺς τριά-
 κοντα καταστάντες, ὄντος δέ μοι Πατροκλέους ἐπιτη-
 δείου, τοῦ τότε βασιλεύοντος, ἔτυχον μετ' αὐτοῦ βα-
 δίδω. ἐκεῖνος δὲ ἐχθρὸς ὢν Καλλιμάχῳ τῷ νῦν ἐμὲ
 διώκοντι τὴν δίκην, ἀπήνητησεν ἀργύριον φέροντι.
 λαβόμενος δὲ αὐτοῦ Φίλον ἔφασκεν αὐτὸ καταλιπεῖν
 ὥστε δεῖν δημόσιον γίνεσθαι· ἐκεῖνον γὰρ εἶναι
 6 τῶν ἐν Πειραιεῖ. ἀμφισβητοῦντος δὲ περὶ τούτου καὶ

λοιδορίας αὐτοῖς γενομένης ἄλλοι μὲν πολλοὶ συνέ- b
 δραμον, καὶ κατὰ τύχην Ῥίνων εἰς τῶν δέκα γενομέ-
 νος προσῆλθεν. εὐθύς οὖν πρὸς αὐτὸν τὴν φάσιν
 τῶν χρημάτων ὁ Πατροκλῆς ἐποιεῖτο· ὁ δ' ὡς τοὺς
 συναρχοντας ἤγειν ἀμποτιέρους. ἐκεῖνοι δ' εἰς τὴν
 βουλήν περὶ αὐτῶν ἀπέδοσαν· κρίσεως δὲ γενομένης
 7 ἔδοξε τὰ χρήματα δημόσια εἶναι. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπει-
 δὴ κατῆλθον οἱ φεύγοντες ἐκ Πειραιέως, ἐνεκαλεῖ
 τῷ Πατροκλεῖ καὶ δίκας ἐλάγχανεν ὡς αἰτίῳ τῆς συμ-
 φορᾶς γεγενημένῳ· διαλλαγῆς δὲ πρὸς ἐκεῖνον καὶ c
 πραξάμενος αὐτὸν δέκα μνᾶς ἀργυρίου Λυσίμαχον
 ἐσυκοφάντει· λαβὼν δὲ καὶ παρὰ τούτου διακοσίας
 δραχμὰς ἐμὸι πράγματα παρείχεν. καὶ τὸ μὲν πρῶ-
 τον ἐνεκάλει, φάσκων με συμπράττειν ἐκείνοις, τελευ-
 τῶν δὲ εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἦλθεν, ὥστε ἀπάντων με
 τῶν γεγενημένων ἠτιᾶτο· ὅπερ ἴσως καὶ νῦν τολμη-
 8 σει κατηγορεῖν. ἐγὼ δ' ὑμῖν παρεῖξομαι μάρτυρας
 πρῶτον μὲν τοὺς ἐξ ἀρχῆς παραγενομένους, ὡς οὐτ' d
 ἐπελαβόμεν οὐτ' ἐφησάμεν τῶν χρημάτων, ἔπειτα
 [Ῥίνανα] καὶ τοὺς συνάρχοντας, ὡς οὐκ ἐγὼ τὴν φά-
 σιν ἀλλὰ Πατροκλῆς ἐποιήσατο πρὸς αὐτούς, ἔτι δὲ
 τοὺς βουλευτὰς, ὡς ἐκεῖνος ἦν ὁ κατηγορῶν. καὶ μοι
 κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

9 (δ'.) Οὕτω τοίνυν πολλῶν παραγενομένων τοῖς
 πραχθεῖσιν, ὥσπερ οὐδενὸς συνειδότος αὐτὸς μὲν
 οὗτος ἐφιστάμενος εἰς τοὺς ὄχλους καὶ καθίζων ἐπὶ
 τοῖς ἐργαστηρίοις τοὺς λόγους ἐποιεῖτο ὡς δεινὰ πε- e
 πονθῶς ὑπ' ἐμοῦ καὶ τῶν χρημάτων ἀπεστερημένος,
 τῶν δὲ χρωμένων τινὲς τούτῳ προσιόντες μοι συν-
 βούλευον ἀκαλλάτεσθαι τῆς πρὸς τοῦτον διαφορᾶς
 καὶ μὴ βούλεσθαι κακῶς ἀκούειν μηδὲ κινδ·

περὶ πολλῶν χρημάτων, μηδ' εἰ σφόδρα πιστεύω τῷ πράγματι, λέγοντες, ὡς πολλὰ παρὰ γνώμην ἐν τοῖς
 10 δικαστηρίοις ἀποβαίνει, καὶ ὅτι τύχη μᾶλλον ἢ τῷ
 δικαίῳ κρίνεται τὰ παρ' ὑμῖν, ὥστε λυσιτελεῖν μοι
 μικρὰ ἀναλώσαντι μεγάλων ἐγκλημάτων ἀκαλλαγῆναι
 μᾶλλον ἢ μηδὲν ἀποτίσαντι κινδυνεύειν περὶ τηλι-
 κούτων. τί ἂν ὑμῖν καθ' ἕκαστον διηγοίμην, ἃ πολλὰ
 παρέλιπον τῶν εἰδισμένων περὶ τῶν τοιούτων λέ-
 γεσθαι; τελευτῶν δ' οὐκ ἐπέισθην, ἅπαντα γὰρ εἰρή-
 σεται τάληθῆ πρός ὑμᾶς, δοῦναι τούτῳ διακοσίας
 δραχμάς. ἵνα δὲ μὴ πάλιν ἐξείη συκοφαντεῖν αὐτῷ,
 δίαιταν ἐπὶ ῥητοῖς ἐπετρέψαμεν Νικομάχῳ Βατῆθιν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 11 (ε'.) Τὸ μὲν τοίνυν πρῶτον ἐνέμεινε τοῖς ὁμο-
 λογημένοις, ὕστερον δ' ἐπιβουλεύσας μετὰ Ξενοτί-
 μου τοῦ τούς νόμους διαφθείροντος καὶ τὰ δικαστη-
 ρια δεκάζοντος καὶ τὰς ἀρχὰς λυμαινομένου καὶ
 πάντων κακῶν αἰτίου λαγχάνει μοι δίκην μυρίων
 δραχμῶν. προβαλλομένου δ' ἐμοῦ μάρτυρα, ὡς οὐκ
 εἰσαγωγίμος ἦν ἡ δίκη διαίτης γεγεννημένης, ἐκείνῳ
 12 μὲν οὐκ ἐπεξῆλθεν, εἰδὼς, ὅτι, εἰ μὴ μεταλάβοι
 τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, τὴν ἐπωβελίαν ὀφλή-
 σει, πείσας δὲ τὴν ἀρχὴν πάλιν τὴν αὐτὴν δίκην
 ἐγράψατο, ὡς ἐν τοῖς πρυτανείοις μόνον κινδυνεύ-
 σων. ἀπορῶν δ' ὅ τι χρησαίμην τοῖς κακοῖς, ἠγησά-
 μην εἶναι κράτιστον ἐξ ἴσου καταστήσαντα ἀμφοτέροις
 τὸν κίνδυνον εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς. καὶ τὰ μὲν γενόμενα
 ταῦτ' ἐστίν.
- 13 (ς'.) Πυνθάνομαι δὲ Καλλίμαχον οὐ μόνον περὶ
 τῶν ἐγκλημάτων διανοεῖσθαι ψευδῆ λέγειν ἀλλὰ καὶ
 τὴν δίαιταν μέλλειν ἔξαφρον εἶναι καὶ παρεσκευασθαι
 λέγειν τοιούτους λόγους, ὡς οὐκ ἂν ποτε ἐπέτρεψε

Νικομάχῳ δαιτᾶν, ὃν ἠπίστατο πάσαι χρόμενον
 ἡμῖν, καὶ ὡς οὐκ εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἀντὶ μυριάων δραχ- e
 μῶν διακοσίας ἐθελῆσαι λαβεῖν. ὑμεῖς δὲ ἐνθυμεί-
 σθε πρῶτον μὲν, ὅτι τὴν δαίταν οὐκ ἀμφισβητοῦν-
 τες ἀλλ' ἐπὶ ῥητοῖς ἐπετρέψαμεν, ὥστε οὐδὲν ἄτοπον
 ἐποίησεν, εἰ Νικόμαχον εἴλετο δαιτητὴν, ἀλλὰ πολὺ 374
 μᾶλλον εἰ περὶ τῶν πραγμάτων ὁμολογηκῶς περὶ τοῦ
 δαιτητοῦ διεφέρετο. ἐπειτ' ὀφειλομένων μὲν αὐτῷ
 μυριάων δραχμῶν οὐκ εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἐπὶ δυοῖν μυαῖν
 ποιήσασθαι τὴν διαλλαγὴν· ἀδίκως δὲ αἰτιώμενον καὶ
 συκοφαντοῦντα οὐδὲν θαυμαστὸν τοσοῦτον ἐθελῆσαι
 λαβεῖν. ἔτι δὲ, εἰ μεγάλα ἐγκαλῶν ὀλίγα ἐπράξατο,
 οὐ τοῦτω τοῦτο τεκμηρίον ἐστίν, ὡς ἡ δαίαιτα οὐ γέ- h
 γονεν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἡμῖν, ὡς καὶ τὴν ἀρχὴν οὐ
 δικαίως ἐνεκάλεσεν. θαυμάζω δ' εἰ αὐτὸν μὲν (κανὸν
 γνῶναι νομίζει, ὅτι οὐκ εἰκὸς ἀντὶ μυριάων δραχμῶν
 διακοσίας ἐθελῆσαι λαβεῖν, ἐμὲ δ' οὐκ ἂν οἴεται τοῦτ'
 ἐξευρεῖν, εἴπερ ἠβουλόμην ψευδῆ λέγειν, ὅτι πλέον
 ἔδει φάσκεν τούτων δεδωκέναι. ἀξιῶ δὲ, ὅσον περ
 ἂν τοῦτω σημείον ἦν, ὡς ἡ δαίαιτα οὐ γέγονεν, ἐλόντι
 τὰ διαμαρτυρηθέντα, τοσοῦτον ἐμοὶ γενέσθαι τεκμη- c
 ριον, ὡς ἀληθῆ λέγω περὶ αὐτῆς, ἐπειδὴ τῷ μάρτυρι
 φανερός ἐστίν οὐδ' ἐπεξελεθεῖν ἀξιῶσας.

(ἡ.) Ἠγοῦμαι, δὲ εἰ μήτε ἡ δαίαιτα ἐγεγόνει μήτε
 τῶν πεπραγμένων ἦσαν μάρτυρες, ἔδει δ' ἐκ τῶν εἰ-
 κότων σκοπεῖν, οὐδ' οὕτω χαλεπῶς ἂν ὑμᾶς γνῶναι
 τὰ δίκαια. εἰ μὲν γὰρ καὶ τοὺς ἄλλους ἀδικεῖν ἐτόλ-
 μων, εἰκότως ἂν μου κατεγιγνώσκετε καὶ περὶ τοῦτον
 ἐξαμαρτάνειν· νῦν δὲ οὐδένα φανήσομαι τῶν πολι-
 τῶν οὔτε χρήμασι ζημιώσας οὔτε περὶ τοῦ σώματος δ
 εἰς κίνδυνον καταστήσας, οὔτ' ἐκ μὲν τῶν μετεχόντων
 τῆς πολιτείας ἐξαιείψας, εἰς δὲ τὸν μετὰ Λυσάνδρου

- 17 κατάλογον ἐγγράφας. καίτοι πολλοὺς ἐπῆρεν ἡ τῶν τριάκοντα πονηρία τοιαῦτα ποιεῖν· οὐ γὰρ ὅτι τοὺς ἀδικοῦντας ἐκόλαζον, ἀλλ' ἐνίοις καὶ προσέταττον ἐξαμαρτάνειν. ἐγὼ μὲν τοίνυν οὐδ' ἐπὶ τῆς ἐκείνων ἀρχῆς οὐδὲν εὐρεθῆσομαι τοιοῦτον ἐργασάμενος· οὐτος δὲ ἀδικηθῆναι φησιν, ὅτε ἐξεβέβληντο μὲν οἱ τριάκοντα, ὁ δὲ Πειραιεὺς ἦν κατελλημμένος, ἐκράτει δ' ὁ δῆμος, περὶ διαλλαγῶν δ' ἦσαν οἱ λόγοι. καίτοι δοκεῖ ἂν ὑμῖν, ὅστις ἐπὶ τῶν τριάκοντα κόσμιον αὐτὸν παρέσχευ, εἰς τοῦτον ἀποθέσθαι τὸν χρόνον ἀδικεῖν, ἐν ᾧ καὶ τοῖς πρότερον ἤμαρτηκόσι μετέμελεν; ὃ δὲ πάντων δεινότατον, εἰ τῶν μὲν ὑπαρχόντων ἐχθρῶν μὴδ' ἀμύνεσθαι μηδένα ἠξίωσα, τοῦτον δὲ κακῶς ποιεῖν ἐπεχείρουν, πρὸς ὃν οὐδὲν πώποτε μοι συμβόλαιον ἐγένετο
- 19 (θ'). Ὡς μὲν οὖν οὐκ αἰτιός εἰμι Καλλιμάχῳ τῆς τῶν χρημάτων δημεύσεως, ἱκανῶς ἀποδεδείχθαι μοι νομίζω· ὡς δὲ οὐκ ἐξῆν αὐτῷ δικάζεσθαι περὶ τῶν τότε γεγενημένων, οὐδ' εἰ πάντα ταῦτ' ἦν πεποιηκῶς, ἄφησιν αὐτὸς, ἐκ τῶν συνθηκῶν γνώσεσθε. καὶ μοι λαβὲ τὸ βιβλίον.

ΣΤΥΝΘΗΚΑΙ.

- 20 (ι'). Ἄρα μικρῷ τῷ δικαίῳ πιστεύων τὴν παραγραφὴν ἐποίησάμην, ἀλλ' οὐ τῶν μὲν συνθηκῶν διαρρήδην ἀφεισῶν τοὺς ἐνδείξαντας ἢ φήναντας ἢ τῶν ἄλλων τι τῶν τοιούτων πράξαντας, ἐμαυτὸν δ' ἔχων ἀποφαίνειν, ὡς οὔτε ταῦτα πεποίηκα οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἐξήμαρτον; ἀνάγνωθι δὴ μοι καὶ τοὺς ὄρκους.
- 21 (ια'). Οὐκ οὖν δεινὸν, ᾧ ἄνδρες δικασταί, οὕτω μὲν τῶν συνθηκῶν ἔχουσάν, τοιούτων δὲ τῶν ὄρκων γενομένων, τσοῦτον φρονεῖν Καλλιμάχου ἐπὶ τοῖς

ΟΡΚΟΙ.

λόγοις τοῖς αὐτοῦ ὥστε ἡγεῖσθαι πείσειν ὑμᾶς ἐναν-
 τία τούτοις ψηφίσασθαι; καὶ εἰ μὲν ἐώρα μεταμέλον
 τῇ πόλει τῶν πεπραγμένων, οὐκ ἄξιον ἦν θανατᾶσαι
 αὐτοῦ· νῦν δὲ οὐ μόνον ἐν τῇ θέσει τῶν νόμων ἐπε-
 δείξασθε περὶ πολλοῦ ποιούμενοι τὰς συνθήκας, ἀλ-
 λά καὶ Φίλωνά τὸν ἐκ Κοίλης ἐνδειχθέντα παραπρε-
 σβεύεσθαι, καὶ περὶ μὲν τοῦ πράγματος οὐδὲν ἔχοντα
 ἀπολογήσασθαι, τὰς δὲ συνθήκας παρεχόμενον, ἔδο-
 ξεν ὑμῖν ἀφελῆναι καὶ μηδὲ κρίσιν περὶ αὐτοῦ ποιήσα-
 σθαι. καὶ ἡ μὲν πόλις οὐδὲ παρὰ τῶν ὁμολογούντων
 ἔξαμαρτάνειν ἀξιοὶ δίκην λαβεῖν, οὗτος δὲ καὶ τοὺς
 οὐδὲν ἡδικοκίας τολμᾷ συκοφαντεῖν. καὶ μὴν οὐδὲ
 τὰδ' αὐτὸν λέληθεν, ὅτι Θρασύβουλος καὶ Ἄνυτος
 μέριστον μὲν δυνάμενοι τῶν ἐν τῇ πόλει, πολλῶν δὲ
 ἀπεστερημένοι χρημάτων, εἰδότες δὲ τοὺς ἀπογράψαν-
 τας, ὅμως οὐ τολμῶσιν αὐτοῖς δίκας λαγχάνειν οὐδὲ
 μνησιακεῖν, ἀλλ' εἰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον
 ἑτέρων δύνανται διαπράττεσθαι, ἀλλ' οὖν περὶ γε
 τῶν ἐν ταῖς συνθήκαις ἴσον ἔχειν τοῖς ἄλλοις ἀξιού-
 σιν. καὶ οὐχ οὗτοι μόνοι ταῦτα ἡξιώκασιν, ἀλλ' οὐδ'
 ὑμῶν οὐδεὶς τοιαύτην δίκην εἰσελθεῖν τετόλμηκεν. καὶ
 τοι δεινὸν, εἰ ἐπὶ μὲν τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν πράγμα-
 σιν ἐμμένετε τοῖς ὄρκοις, ἐπὶ δὲ τῇ τούτου συκοφαν-
 τία παραβαίνειν ἐπιχειρήσετε, καὶ τὰς μὲν ἰδίας ὁμο-
 λογίας δημοσίᾳ κυρίας ἀναγκάζετε εἶναι, τὰς δὲ τῆς
 πόλεως συνθήκας ἰδίᾳ τὸν βουλόμενον λύειν ἐάσετε.
 ὃ δὲ πάντων ἂν τις μάλιστα θανατάσειεν, εἰ, ὅτε μὲν β
 ἄδηλον ἦν, εἰ συνοίσουσιν αἱ διαλλαγᾶι τῇ πόλει, τοι-
 ούτους ὄρκους ἐποιήσασθε περὶ αὐτῶν, ὥστ' εἰ καὶ
 μὴ συνέφερεν ἀναγκαῖον εἶναι τοῖς ὁμολογημένοις ἐμ-
 μένειν, ἐπειδὴ δὲ οὕτω καλῶς ὑμῖν συμβέβηκεν ὥστε
 καὶ μηδεμιᾶς πίστεως γεγεννημένης ἄξιον εἶναι τὴν

- παρουῶσαν πολιτείαν διαφυλάττειν, τηνικαῦτα τοὺς
 26 ὄρκους παραβήσεσθε· καὶ τοῖς μὲν εἰρηκόσιν, ὡς χρῆ-
 τὰς συνθηκῆς ἐξαλείφειν, ὠργίσεσθε, τουτουὶ δὲ, ὅς
 γεγραμμένας αὐτὰς τολμᾷ παραβαίνειν, ἀξίμιον ἀφή-
 σετε. ἀλλ' οὐτ' ἂν δίκαια οὐτ' ἄξια ὑμῶν αὐτῶν οὐτ'
 ἂν πρόποντα τοῖς πρότερον ἐγνωσμένοις ποιήσαιτε.
- 27 (ιβ'.) Ἐνθυμείσθε δὲ, ὅτι περὶ τῶν μεγίστων ἤκετε
 δικάσοντες· περὶ γὰρ συνθηκῶν τὴν ψῆφον οἴσετε,
 ἃς οὐδὲ πάποτε οὐδ' ὑμῖν πρὸς ἑτέρους οὐτ' ἄλλοις
 πρὸς ὑμᾶς ἐλυσιτέλησε παραβῆναι, τοσαύτην δ' ἐχουσί
 δύναμιν, ὥστε τὰ πλείστα τοῦ βίου καὶ τοῖς Ἑλλήσι δ
 28 καὶ τοῖς βαρβάροις διὰ συνθηκῶν εἶναι. ταύταις γὰρ
 πιστεύοντες ὡς ἀλλήλους ἀφικνούμεθα καὶ ποριζό-
 μεθα, ὧν ἕκαστοι τυγχάνομεν δεόμενοι· μετὰ τούτων
 καὶ τὰ συμβόλαια τὰ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ποιούμεθα
 καὶ τὰς ἰδίας ἐχθρας καὶ τοὺς κοινούς πολέμους δια-
 λυόμεθα· τούτῳ μόνῳ κοινῶ πάντες ἄνθρωποι δια-
 τελοῦμεν χρώμενοι. ὥστε ἅπασι μὲν προσήκει βοή-
 29 θεῖν αὐταῖς, μάλιστα δ' ὑμῖν. (ιγ'.) Ἐπόγγιον γάρ
 ἐστίν, ἐξ οὗ καταπολεμηθέντες, ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς γενο-
 μένοι, πολλῶν ἐπιθυμησάντων διαφθεῖραι τὴν πόλιν,
 εἰς ὄρκους καὶ συνθήκας κατεφύγομεν, ἃς εἰ Λακε-
 δαιμόνιοι τολμῶεν παραβαίνειν, σφόδρ' ἂν ἕκαστος
 30 ὑμῶν ἀγανακτήσειεν. καίτοι πῶς οἷόν τ' ἐστὶν ἑτέρων
 κατηγορεῖν, οἷς αὐτός τις ἔνοχός ἐστιν; τῷ δ' ἂν δο-
 ξαιμὲν ἀδικεῖσθαι παρὰ τὰς συνθήκας κακῶς πάσχον-
 τες, εἰ μὴδ' αὐτοὶ φαινοίμεθ' αὐτὰς περὶ πολλοῦ ποι-
 ούμενοι; τίνας δὲ πίστευς πρὸς τοὺς ἄλλους εὐρήσομεν,
 εἰ τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς γεγενημένας οὕτως εἰκὴ λύ-
 31 σομεν; ἄξιον δὲ καὶ τῶνδε μνησθῆναι, διότι πολλῶν
 καὶ καλῶν τοῖς προγόνοις ἐν τῷ πολέμῳ πεπραγμε-
 νων οὐχ ἤκιστα ἢ πόλις ἐκ τούτων τῶν διαλλαγῶν εὐ-

δοκίμησεν. πρὸς μὲν γὰρ τὸν πόλεμον πολλαὶ πόλεις
 ἂν εὐρεθεῖεν καλῶς ἠγωνισμένοι, περὶ δὲ στάσεως οὐκ
 ἔστιν ἢν ἂν τις ἐπιδείξειεν ἄμεινον τῆς ἡμετέρας βε-
 32 βουλευμένην. ἔτι δὲ τῶν μὲν τοιούτων ἔργων, ὅσα
 μετὰ κινδύνων πέπρακται, τὸ πλεῖστον ἂν τις μέρος
 τῇ τύχῃ μεταδοίη· τῆς δ' εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς μετριότητος
 οὐδεὶς ἂν ἄλλ' ἢ τὴν ἡμετέραν γνώμην αἰτιάσαιο.
 ὥστ' οὐκ ἄξιον προδότας ταύτης τῆς δόξης γενέσθαι. c

33 (ιδ'.) Καὶ μηδεὶς ἠγείσθω με ὑπερβάλλειν μηδὲ
 μείζω λέγειν, ὅτι δίκην ἰδίαν φεύγων τούτους εἰρηκα
 τοὺς λόγους. οὐ γὰρ μόνον περὶ τῶν ἐπιγεγραμμέ-
 νων χρημάτων ἔστιν οὗτος ὁ ἄγων, ἀλλ' ἐμοὶ μὲν
 περὶ τούτων, ὑμῖν δὲ περὶ τῶν ὀλίγων πρότερον εἰρη-
 μένων· ὑπὲρ ὧν οὐδεὶς οὔτ' ἂν εἰπεῖν ἀξίως δύναίτο
 οὔτ' ἂν τίμημα ἱκανὸν ἐπιγράψαιτο. τοσοῦτον γὰρ
 αὕτη διαφέρει τῶν ἄλλων δικῶν, ὥστε τῶν μὲν τοῖς
 ἀγωνιζομένοις μόνον προσήκει, ταύτη δὲ τὸ κοινὸν d
 τῆς πόλεως συγκινδυνεύει. περὶ ταύτης δύο ὄρκους
 ὁμόσαντες δικάζετε, τὸν μὲν, ὃν περὶ ἐπὶ ταῖς ἄλλαις εἰ-
 θισθε, τὸν δ' ὃν ἐπὶ ταῖς συνθηκαῖς ἐποιήσασθε. ταύ-
 την ἀδίκως γνόντες οὐ τοὺς τῆς πόλεως μόνον νόμους
 ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπάντων κοινούς παραβήσεσθε. ὥστε
 οὐκ ἄξιον οὔτε κατὰ χάριν οὔτε κατ' ἐπιείκειαν οὔτε κατ'
 ἄλλο οὐδὲν ἢ κατὰ τοὺς ὄρκους περὶ αὐτῶν ψηφίσασθαι. e

35 (ιε'.) Ὡς μὲν οὖν χρή καὶ συμφέροι καὶ δίκαιον
 ὑμᾶς ἔστιν οὕτω περὶ τῶν συνθηκῶν γιγνώσκειν, οὐδ'
 αὐτὸν ἠγοῦμαι Καλλιμάχον ἀντερεῖν· οἶμαι δ' αὐτὸν
 ὀδυρεῖσθαι τὴν παροῦσαν πενίαν καὶ τὴν γεγεννημέ-
 378 μην αὐτῷ συμφορὰν, καὶ λέξειν, ὡς δεινὰ καὶ σχέτλια
 πείσεται, εἰ τῶν χρημάτων, ὧν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας
 ἀφηρέθη, τούτων ἐν δημοκρατία τὴν ἐπωβελίαν ὀφλή-
 σει, καὶ εἰ τότε μὲν διὰ τὴν οὐσίαν τὴν αὐτοῦ φυγεῖν

ἠναγκάσθη, νυνὶ δ' ἐν ᾧ χρόνῳ προσήκειν αὐτὸν δι-
 36 κην λαβεῖν, ἄτιμος γενήσεται. κατηγορήσει δὲ καὶ τῶν
 ἐν τῇ μεταστάσει γενομένων ὡς ἐκ τούτων μάλισθ'
 ὑμᾶς εἰς ὄργην καταστήσω. ἴσως γάρ τινος ἀκήκοεν,
 ὡς ὑμεῖς, ὅταν μὴ τοὺς ἀδικούντας λάβητε, τοὺς ἐν-
 τυγχάνοντας κολάζετε. ἐγὼ δὲ οὐθ' ὑμᾶς ταύτην ἔχειν
 τὴν γνώμην ἠγοῦμαι, πρὸς τε τοὺς ὑπερφημένους λό-
 37 γους ῥᾴδιον ἀντιπεῖν νομίζω. (ιζ'.) Πρὸς μὲν οὖν
 τοὺς ὀδυρομένους, ὅτι προσήκει βοηθεῖν ὑμᾶς, οὐχ οἴ-
 τινες ἂν δυστυχεστάτους σφᾶς αὐτοὺς ἀποδείξωσιν,
 ἀλλ' οἴτινες ἂν περὶ ὧν ἀνωμόσαντο δικαιότερα λέ-
 γοντες φαίνονται. περὶ δὲ τῆς ἐπωβελίας, εἰ μὲν ἐγὼ
 τούτων τῶν πραγμάτων αἴτιος ἦν, εἰκότως ἂν αὐτῷ
 μέλλοντι ζημιώσεσθαι συνηχθεσθε· νυνὶ δ' οὐτός ἐστιν
 ὁ συκοφαντῶν, ὥστ' οὐδὲν ἂν δικαίως αὐτοῦ λέγον-
 38 τος ἀποδέχοισθε. ἔπειτα κακείνο χρηὶ σκοπεῖν, ὅτι
 πάντες οἱ κατελθόντες ἐκ Πειραιεύς ἔχοιεν ἂν τοὺς
 αὐτοὺς λόγους εἰπεῖν, οὔσπερ οὗτος, ὧν οὐδεὶς ἄλλος
 τετόλμηκε τοιαύτην δίκην εἰσελθεῖν. καίτοι χρηὶ μι-
 σεῖν ὑμᾶς τοὺς τοιούτους καὶ κακοὺς πολίτας νομί-
 ζειν, οἴτινες ταῖς μὲν συμφοραῖς ὁμοίαις τῷ πλήθει
 κέχρηται, τὰς δὲ τιμωρίας διαφόρους τῶν ἄλλων ἀξι-
 39 οῦσι ποιείσθαι. πρὸς δὲ τούτοις ἔτι καὶ νῦν ἔξεστιν
 αὐτῷ, πρὶν ἀποπειραθῆναι τῆς ὑμετέρας γνώμης,
 ἀφέντι τὴν δίκην ἀπηλλάχθαι πάντων τῶν πραγμά-
 των. καίτοι πῶς οὐκ ἄλογόν ἐστιν ἐν τούτῳ τῷ κιν-
 δύνῳ ζητεῖν αὐτὸν ἐλέους παρ' ὑμῶν τυγχάνειν, οὐ
 κύριος αὐτός ἐστι, καὶ εἰς ὃν αὐτὸς αὐτὸν καθίστησι,
 καὶ ὃν ἔτι καὶ νῦν ἔξεστιν αὐτῷ μὴ κινδυνεύειν;
 40 (ιζ'.) Ἄν δ' ἄρα μεμνηῖται τῶν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας γε-
 γενημένων, ἀξιοῦτε αὐτὸν μὴ κείνων κατηγορεῖν,
 ἵπερ ὧν οὐδεὶς ἀπολογήσεται, ἀλλ' ὡς ἐγὼ τὰ χρη-

ματα εἴληφα διδάσκειν, περὶ οὐπερ ὑμᾶς δεῖ ψηφίζε-
σθαι, μηδ' ὡς αὐτὸς δευνὰ πέπονθεν ἀποφαίνειν, ἀλλ'
ὡς ἐγὼ πεποιήκα, ἐξελέγγειν, παρ' οὐπερ ἄξιοι τὰ 379
ἀπολωλότα κομίζεσθαι· ἐπεὶ κακῶς γε αὐτὸν πρῶ-
τοντα ἐπίδειξαι καὶ πρὸς ἄλλον ὄντιν οὖν ἀγωνιζόμενος
τῶν πολιτῶν δύναται. καίτοι χρὴ μέγα παρ' ὑμῖν δύνα-
σθαι τῶν κατηγοριῶν, οὐχ αἷς ἐξεστι χρῆσθαι καὶ πρὸς
τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας, ἀλλ' ἄς οὐχ οἷόν τ' εἰπεῖν ἀλλ' ἢ
κατὰ τῶν ἡδίκηκότων. πρὸς μὲν οὖν τούτους τοὺς λό-
γους καὶ ταῦτ' ἴσως ἀρχέσει καὶ τάχα ἀντειπεῖν ἐξέσται.

12 (ιγ'.) Ἐνθυμείσθε δὲ, εἰ καὶ τῷ δόξω δις περὶ b
τῶν αὐτῶν λέγειν, ὅτι πολλοὶ προσέχουσι ταύτῃ τῇ
δίκῃ τὸν νοῦν, οὐ τῶν ἡμετέρων πραγμάτων φροντί-
ζοντες ἀλλ' ἡγούμενοι περὶ τῶν συνθηκῶν εἶναι τὴν
κρίσιν. οὐς ὑμεῖς τὰ δίκαια γνόντες ἀδεῶς οἰκεῖν ἐν
τῇ πόλει ποιήσετε· εἰ δὲ μὴ, πῶς οἴεσθε διακείσε-
σθαι τοὺς ἐν ἄστει μέναντας, ἴν' ὁμοίως ἅπασιν ὀρ-
γιζόμενοι φανήσεσθε τοῖς μετασχοῦσι τῆς πολιτείας;
13 τίνα δὲ γνώμην ἔξειν τοὺς καὶ μικρὸν ἀμάρτημα σφί- c
σιν αὐτοῖς συνειδότας, ὅταν ὀρῶσι μὴδὲ τοὺς κοσμίως
πεπολιτευμένους τῶν δικαίων τυγχάνοντας; πόσῃν δὲ
χρὴ προσδοκᾶν ἔσεσθαι ταραχὴν, ὅταν οἱ μὲν ἐπαρ-
θῶσι συκοφαντεῖν ὡς ὑμῶν αὐτοῖς ἤδη ταῦτ' ἐγνω-
κότων, οἱ δὲ δεδίωσι τὴν παροῦσαν πολιτείαν ὡς οὐ-
14 δεμῖας αὐτοῖς ἐτι καταφυγῆς ὑπαρχούσης; ἄρ' οὐκ
ἄξιον φοβείσθαι, μὴ συγχυθέντων τῶν ὄρκων πάλιν
εἰς ταῦτα καταστῶμεν, ἐξ ὧν περ ἠναγκάσθημεν τὰς d
συνθήκας ποιήσασθαι; καὶ μὴν οὐ δεῖ γ' ὑμᾶς παρ'
ἐτέρων μαθεῖν, ὅσον ἐστὶν ὁμόνοια ἀγαθὸν ἢ στάσις κα-
κόν· οὕτω γὰρ ἀμφοτέρων σφόδρα πεπεύρασθε, ὥστε
καὶ τοὺς ἄλλους ὑμεῖς ἀριστ' ἂν διδάξαιτε περὶ αὐτῶν.

15 (ιδ'.) Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ διὰ τοῦτο πολὺν χρόνον

περὶ τὰς συνθήκας διατρίβειν, ὅτι θάδιόν ἐστι περὶ
 αὐτῶν πολλὰ καὶ δίκαια εἰπεῖν, τοσοῦτον ὑμῖν ἐπι-
 διακελεύομαι μνημονεύειν, ὅταν φέρητε τὴν ψῆφον,
 ὅτι πρὶν μὲν ποιήσασθαι ταύτας ἐπολεμοῦμεν, οἱ μὲν
 τὸν κύκλον ἔχοντες, οἱ δὲ τὸν Πειραιᾶ κατειληφότες,
 μᾶλλον ἀλλήλους μισοῦντες ἢ τοὺς ὑπὸ τῶν προγό-
 46 νων πολεμίους ἡμῖν καταλειφθέντας, ἐπειδὴ δὲ τὰς
 πίστεις ἀλλήλοις ἔδομεν εἰς ταῦτόν συνελθόντες, οὐ-
 3 τω καλῶς καὶ κοινῶς πολιτευόμεθα, ὥσπερ οὐδεμιᾶς
 ἡμῖν συμφορᾶς γεγεννημένης. καὶ τότε μὲν ἀμαθιστα-
 4 τούς καὶ δυστυχεστάτους πάντες ἡμᾶς ἐνόμιζον· νῦν
 δὲ εὐδαιμονέστατοι καὶ σωφρονέστατοι τῶν Ἑλλήνων
 47 δοκοῦμεν εἶναι. ὥστ' ἄξιον οὐ μόνον τηλικαύταις ζη-
 μίαις κολάζειν τοὺς παραβαίνειν τολμῶντας τὰς συν-
 θήκας ἀλλὰ ταῖς ἐσχάταις, ὡς τῶν μεγίστων κακῶν
 αἰτίους ὄντας, ἄλλως τε καὶ τοὺς ὥσπερ Καλλιμάχος β
 βεβιωκότας. (κ'.) Ὅς δέκα μὲν ἔτη συνεχῶς ὑμῖν Λα-
 κεδαιμονίων πολεμησάντων οὐδὲ μίαν παρέσχευ αὐ-
 48 τὸν ἡμέραν τάξει τοῖς στρατηγοῖς, ἀλλ' ἐκείνους μὲν
 τὸν χρόνον διετέλσειεν ἀποδιδράσκων καὶ τὴν οὐσίαν
 ἀποκρυπτόμενος, ἐπειδὴ δὲ οἱ τριάκοντα κατέστησαν,
 τηρικαῦτα κατέπλευσεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ φησὶ μὲν
 εἶναι δημοτικὸς, τοσοῦτω δὲ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐπε-
 θύμει μετασχεῖν ἐκείνης τῆς πολιτείας, ὥστ' οὐδ' εἰ
 6 κακῶς ἔπαθεν, ἤξιώσειεν ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἤρειτο μετὰ
 τῶν ἡμαρτηκότων εἰς αὐτὸν πολιορκεῖσθαι μᾶλλον ἢ
 49 μεθ' ὑμῶν τῶν συνηδικημένων πολιτευέσθαι. καὶ μέχρι
 τῆς ἡμέρας ἐκείνης παρέμεινε μετέχων τῆς πολιτείας,
 ἐν ἣ προσβαλεῖν ἡμέλλετε πρὸς τὸ τεῖχος· τότε δ' ἐξῆλ-
 5 θεν, οὐ τὰ παρόντα μισήσας ἀλλὰ δεισας τὸν ἐπιόντα
 κίνδυνον, ὡς ὕστερον ἐδήλωσεν. ἐπειδὴ γὰρ Λακεδαι-
 μονίων ἐλθόντων ὁ δῆμος ἐν τῇ Πειραιεὶ κατεκλείσθη, δ

παλιν ἐκεῖθεν διαδράς ἐν Βοιωτοῖς διητᾶτο· ὥστ' αὐτῷ προσήκει μετὰ τῶν αὐτομόλων ἀναγεγράφθαι πολὺ μᾶλλον ἢ τῶν φευγόντων ὀνομάζεσθαι. καὶ τοιοῦτος γεγενημένος καὶ περὶ τοὺς ἐκ Πειραιέως καὶ περὶ τοὺς ἐν ἄστει μέναντας καὶ περὶ πᾶσαν τὴν πόλιν, οὐκ ἀγαπᾷ τῶν ἴσων τυγχάνειν τοῖς ἄλλοις ἀλλὰ ζητεῖ πλέον ἔχειν ἡμῶν, ὥσπερ ἢ μόνος ἀδικηθεὶς ἢ βέλτιστος ὢν τῶν πολιτῶν ἢ μεγίσταις συμφοραῖς δι' ἡμᾶς κεχορημένος ἢ πλείστων ἀγαθῶν αἴτιος τῇ πόλει γεγενημένος.

Ἐβουλόμην δ' ἂν ὑμᾶς ὁμοίως ἐμοὶ γιννώσκων αὐτὸν, ἵν' αὐτῷ μὴ τῶν ἀπολωλότων συνηχθεσθε ἀλλὰ τῶν ὑπολοίπων ἐφθονεῖτε. νῦν δὲ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ὅσοις ἐπιβεβούλευκε, καὶ δίκας οἷας δεδίκασται καὶ γραφὰς εἰσελήλυθε, καὶ μεθ' ὧν συνέστηκε καὶ καθ' ὧν τὰ ψευδῆ μεμαρτύρηκεν, οὐδ' ἂν τις τοσοῦτον ὕδωρ ἰκανὸν διηγήσασθαι γένοιτο· ἔνδεδέ μόνον ἀκούσαντες τῶν τούτῳ πεπραγμένων ἑαδῶς καὶ τὴν ἄλλην αὐτοῦ πονηρίαν γνώσεσθε. (κα) Κρατῖνος γὰρ ἠμφισβήτησε χωρίου τῷ τούτου κηδεστῆ. μάχης δ' αὐτοῖς γενομένης ὑποκρυψάμενοι θεράπαιναν ἠτιῶντο τὸν Κρατῖνου συντριῖψαι τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, ἐκ δὲ τοῦ τραύματος φάσκοντες ἀποθανεῖν τὴν ἀνθρωπον λαγχάνουσιν αὐτῷ φόνου δίκην ἐπὶ Παλλαδίῳ. πυθόμενος δὲ ὁ Κρατῖνος τὰς τούτων ἐπιβουλάς τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἡσυχίαν ἤγειν, ἵνα μὴ μεταδείντο τὸ πρᾶγμα μηδ' ἐτέρους λόγους ἐξευρίσκοιεν, ἀλλ' ἐπ' αὐτοφώρῳ ληφθεῖεν κακουργοῦντες· ἐπειδὴ δὲ ὁ κηδεστῆς μὲν ἦν ὁ τούτου κατηγορηκῶς, οὗτος δὲ ὁ μεμαρτυρηκῶς ἡμῖν τεθνάναι τὴν ἀνθρωπον, ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, ἵνα ἦν κειρομένη, βία λαβόντες αὐτὴν καὶ ἀγαγόντες ἐπὶ τὸ δικαστήριον

ζῶσαν ἅπασιν τοῖς παροῦσιν ἐπέδειξαν. ὡσθ' ἑπτακοσίων μὲν δικαζόντων, τεττάρων δὲ καὶ δέκα μαρτυρησάντων ἅπερ οὗτος, οὐδεμίαν ψῆφον μετέλαβεν. καὶ μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 55 (κβ'.) Τίς οὖν ἂν ἀξίως δύναίτο κατηγορῆσαι τῶν τούτῳ πεπραγμένων; ἢ τίς ἂν εὖρεῖν ἔχοι παράδειγμα μείζον ἀδικίας καὶ συκοφαντίας καὶ πονηρίας; ἢ ἐνια μὲν γὰρ τῶν ἀδικημάτων οὐκ ἂν ὅλον τὸν τρόπον δηλώσειε τῶν ἀδικησάντων, ἐκ δὲ τῶν τοιούτων ἔργων ἅπαντα τὸν βίον τῶν ἑξαμαρτανόντων φάδιον
- 56 κατιδεῖν ἐστίν. ὅστις γὰρ τοὺς ζῶντας τεθνήαι μαρτυρεῖ, τίνας ἂν ὑμῖν ἀποσχέσθαι δοκεῖ; ἢ ὅστις ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις πράγμασιν οὕτω πονηρός ἐστι, τί οὐκ ἂν ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ τολμήσειεν; πῶς δὲ χρὴ τούτῳ πιστεύειν ὑπὲρ αὐτοῦ λέγοντι, ὅς ὑπὲρ ἐτέρων ἐπιουρκῶν ἐξελέγχεται; τίς δὲ πώποτε φανερώτερον ἐπέδειχθη τὰ ψευδῆ μαρτυρῶν; τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους ἐκ τῶν λεγομένων κρίνετε, τὴν δὲ τούτου μαρτυρίαν,
- 57 ὅτι ψευδὴς ἦν, εἶδον οἱ δικάζοντες. καὶ τοιαῦθ' ἡμαρτηκῶς ἐπιχειρήσει λέγειν, ὡς ἡμεῖς ψευδόμεθα, ὁμοίον ἐργαζόμενος, ὡσπερ ἂν εἴ τῳ Φρυνώνδας πανουργίαν ὄνειδίσειεν ἢ Φιλουργός ὁ τὸ Γοργόνειον ὑφελόμενος τοὺς ἄλλους ἱεροσύλους ἐφασκεν εἶναι. τίνα δὲ προσήκει τῶν μὴ γενομένων παρασχέσθαι μάρτυρα μᾶλλον ἢ τοῦτον, ὅς αὐτὸς ἐτέροις τὰ ψευδῆ τολμᾷ μαρτυρεῖν;

- 58 (κγ'.) Ἄλλὰ γὰρ Καλλιμάχου μὲν ἐξέσται πολλάκις κατηγορεῖν, οὕτω γὰρ παρεσκευάσθαι πολιτευέσθαι, περὶ δὲ ἑμμαντοῦ τὰς μὲν ἄλλας πάσας παραλείψω λειτουργίας, ἧς δ' οὐ μόνον ἂν μοι δικαίως ἔχοιτε χάριν ἀλλὰ καὶ τεκμηρίῳ χρῆσαισθε περὶ τοῦ παν-

τὸς πράγματος, ταύτης δὲ μνησθήσομαι πρὸς ὑμᾶς.
 59 ὅτε γὰρ ἡ πόλις ἀπώλεσε τὰς ναῦς ἐν Ἑλλησπόντῳ
 καὶ τῆς δυνάμεως ἐστερήθη, τῶν μὲν πλείστων τριη-
 ράρχων τοσοῦτον διήνεγκον, ὅτι μετ' ὀλίγων ἔσωσα
 τὴν ναῦν, αὐτῶν δὲ τούτων, ὅτι καταπλεύσας εἰς τὸν
 60 Πειραιᾶ μόνος οὐ κατέλυσα τὴν τριηραρχίαν, ἀλλὰ ε
 τῶν ἄλλων ἀσμένως ἀπαλλαττομένων τῶν λειτουρ-
 γιῶν καὶ πρὸς τὰ παρόντα ἀθύμως διακειμένων, καὶ
 τῶν μὲν ἀνηλωμένων αὐτοῖς μεταμέλου, τὰ δὲ λοιπὰ
 ἀποκρυπτομένων, καὶ νομιζόντων τὰ μὲν κοινὰ διε-
 φθάρθαι, τὰ δ' ἴδια σκοποῦμένων, οὐ τὴν αὐτὴν
 ἐκείνοις γνώμην ἔσχον, ἀλλὰ πείσας τὸν ἀδελφὸν
 συντριηραρχεῖν, παρ' ἡμῶν αὐτῶν μισθὸν διδόντες
 61 τοῖς ναύταις κακῶς ἐποιοῦμεν τοὺς πολεμίους. τὸ δὲ
 τελευταῖον προειπόντος Αὐσαύδρου, εἴ τις εἰσάγει δ
 σίτον ὡς ὑμᾶς, θάνατον τὴν ζημίαν, οὕτω φιλοτιμίως
 εἶχομεν πρὸς τὴν πόλιν, ὥστε τῶν ἄλλων οὐδὲ τὸν
 σφέτερον αὐτῶν εἰσάγειν τολμάντων ἡμεῖς τὸν ὡς
 ἐκείνους εἰσπλέοντα λαμβάνοντες εἰς τὸν Πειραιᾶ
 κατήγομεν. ἀνθ' ὧν ὑμεῖς ἐψηφίσασθε ἡμᾶς στεφα-
 νῶσαι καὶ πρόσθε τῶν ἐπωνύμων ἀνειπεῖν ὡς μεγά-
 62 λων ἀγαθῶν αἰτίους ὄντας. καίτοι χρὴ τούτους δη-
 μοτικούς νομίζειν, οὐχ ὅσοι κρατοῦντος τοῦ δήμου e
 μετασχεῖν τῶν πραγμάτων ἐπεθύμησαν, ἀλλ' οἱ δυσ-
 τυχησάσης τῆς πόλεως προκινδυνεύειν ὑμῶν ἠθέ-
 λησαν, καὶ χάριν ἔχειν, οὐκ εἴ τις αὐτὸς κακῶς πέ-
 πουθεν, ἀλλ' εἴ τις ὑμᾶς εὐ πεποιήκε, καὶ πένητας 383
 γενομένους ἔλεειν οὐ τοὺς ἀπολωλεκότας τὴν οὐσίαν
 63 ἀλλὰ τοὺς εἰς ὑμᾶς ἀνηλωκότας (κδ'). Ἴδεν εἰς ἐγὼ φανή-
 σομαι γεγενημένος, ὃς πάντων ἂν εἴην δυστυχεστάτος,
 εἰ πολλὰ τῶν ἐμαντοῦ δεδαπανημένος εἰς τὴν πόλιν
 εἶτα δόξαιμι τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν καὶ περὶ

μηδενὸς ποιῆσθαι τὰς παρ' ὑμῖν διαβολὰς, ὅς οὐ μόνον τὴν οὐσίαν ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν τὴν ἑμαυτοῦ περὶ ἐλάττονος φαίνομαι ποιούμενος τοῦ παρ' ὑμῖν
 64 εὐδοκίμειν. τῷδ' οὐκ ἂν ὑμῶν μεταμελήσειεν, εἰ καὶ μὴ παραχρηῖμα ἀλλ' ὀλίγον ὕστερον, εἰ τὸν μὲν συκοφάντην ἴδοιτε πλούσιον γεγεννημένον, ἐμὲ δ' ἐξ ὧν ὑπέλιπον λειουργῶν, καὶ τούτων ἐκπεπτωκότα· καὶ τὸν μὲν μηδὲ πώποτε ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύσαντα μείζον καὶ τῶν νόμων καὶ τῶν συνθηκῶν δυνάμενον.
 65 ἐμὲ δὲ τὸν οὕτω πρόθυμον περὶ τὴν πόλιν γεγεννημένον μηδὲ τῶν δικαίων ἀξιούμενον τυγχάνειν; τίς δ' οὐκ ἂν ὑμῖν ἐπιτιμήσειεν, εἰ πεισθέντες ὑπὸ τῶν Καλλιμάχου λόγων τολμήσαντες τὴν πονηρίαν ἡμῶν καταγνοίητε, οὓς ἐκ τῶν ἔργων κρίναντες δι' ἀνδραγαθίαν ἐστεφανώσατε, ὅτ' οὐδ' οὕτω ῥάδιον ἦν ὥσπερ
 66 νῦν τυχεῖν ταύτης τῆς τιμῆς; τοῦναντίου δ' ἡμῖν συμβέβηκεν ἢ τοῖς ἄλλοις· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοὺς ἐπιληφώτας τὰς δωρεὰς ὑπομιμνήσκουσιν, ἡμεῖς δ' ὑμᾶς τοὺς δεδωκότας ἀξιούμεν μνημονεύειν, ἵν' ὑμῖν τεκμήριον τῶν εἰρημένων ἀπάντων καὶ τῶν ἐπιτηδευ-
 67 μάτων τῶν ἡμετέρων γένηται. δῆλον δ' ὅτι ταύτης τῆς τιμῆς ἀξίους ἡμᾶς αὐτοὺς παρείχομεν, οὐχ ἵνα ὀλιγαρχίας γενομένης τὰλλότρια διαρπάξοιμεν, ἀλλ' ἵνα σωθείσης τῆς πόλεως οἱ τ' ἄλλοι τὰ σφέτερον αὐτῶν ἔχοιεν, ἡμῖν τε παρὰ τῷ πλήθει τῶν πολιτῶν χάρις ὀφείλοιο· ἦν ἡμεῖς νῦν ἀπαιτοῦμεν, οὐ πλέον ἔχειν τοῦ δικαίου ζητοῦντες, ἀλλ' ἀποφαίνοντες μὲν, ὡς οὐδὲν ἀδικοῦμεν, τοῖς δ' ὄρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις
 68 ἐμμένοντες. καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινόν, εἰ τοὺς μὲν ἡδικηκότας τιμωρίας ἀφεῖναι κύριαί γένοιτο, ἐφ' ἡμῖν δὲ τοῖς εὐπεποιηκόσιν ἄκυροι κατασταθεῖεν. ἀξίον δὲ τὴν παροῦσαν τύχην διαφυλάττειν, ἐνθυμούμενους,

ὅτι ἑτέρας μὲν πόλεις ἐποίησαν αἱ συνθῆκαι στασιάζουσαι, τὴν δ' ἡμετέραν μαῖλλον ὁμοιοεῖν. ὧν χρη μὲν μνημένους ἅμα τὰ τε δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ψηφίζεσθαι.

19.

ΑΙΓΙΝΗΤΙΚΟΣ.

(α΄.) Ἐνόμιζον μὲν, ὃ ἄνδρες Αἰγινῆται, οὕτω 384
καλῶς βεβουλευσθαι περὶ τῶν αὐτοῦ Θρασύλοχον^b
ᾧστε μηδέν' ἂν ποτ' ἔλθειν ἐναντία πράξοντα ταῖς
διαθήκαις αἷς ἐκεῖνος κατέλιπεν· ἐπειδὴ δὲ τοῖς ἀντιδίκοις τοιαύτη γνώμη παρέστηκεν ᾧστε καὶ πρὸς
οὕτως ἐχούσας αὐτὰς ἀμφισβητεῖν, ἀναγκαίως ἔχει
2 παρ' ὑμῶν πειρᾶσθαι τῶν δικαίων τυγχάνειν. τούναντίου δὲ πέπονθα τοῖς πλείστοις τῶν ἀνθρώπων.
τούς μὲν γὰρ ἄλλους ὁρῶ χαλεπῶς φέροντας, ὅταν ἀδίκως περὶ τινος κινδυνεύωσιν, ἐγὼ δ' ὀλίγου δέω
χάριν ἔχειν τούτοις, ὅτι μ' εἰς τουτουὶ τὸν ἀγῶνα κατέστησαν. ἀκρίτου μὲν γὰρ ὄντος τοῦ πράγματος 385
οὐκ ἂν ἠπίστασθ' ὁποῖός τις γεγεννημένος περὶ τὸν τετελευτηκότα κληρονόμος εἰμι τῶν ἐκεῖνου· πυθόμενοι δὲ τὰ πραχθέντα πάντες εἴσεσθ' ὅτι δικαίως
3 ἂν καὶ μείζονος ἢ τοσαύτης δωρεᾶς ἤξιώθην. ἐχρῆν μέντοι καὶ τὴν ἀμφισβητοῦσαν τῶν χρημάτων μὴ παρ' ὑμῶν πειρᾶσθαι λαμβάνειν τὴν οὐσίαν, ἣν Θρασύλοχος κατέλιπεν, ἀλλὰ περὶ ἐκεῖνον χρηστὴν οὔσαν οὕτως ἀξιούν αὐτῆς ἐπιδικάζεσθαι. νῦν δ' αὐτῇ τοσούτου δεῖ μεταμέλειν ὧν εἰς ζῶντ' ἐξήμαρτεν, ᾧστε^b καὶ τεθνεώτος αὐτοῦ πειρᾶται τὴν τε διαθήκην ἄκυ-

4 ρον ἄμα καὶ τὸν οἶκον ἐρημον ποιῆσαι. θαυμάζω δὲ καὶ τῶν πρᾶττόντων ὑπὲρ αὐτῆς, εἰ διὰ τοῦτ' οἴονται καλὸν εἶναι τὸν κίνδυνον, ὅτι μὴ κατορθώσαντες οὐδὲν μέλλουσιν ἀποτίσειν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι μεγάλην εἶναι καὶ ταύτην ζημίαν, ἂν ἐξελεγχθέντες, ὡς ἀδίκως ἀμφισβητοῦσιν, ἐπειθ' ὑμῖν δόξωσι χείρους εἶναι. τὴν μὲν οὖν τούτων κακίαν ἐξ αὐτῶν τῶν ἐργῶν γυῶσεσθ' ἐπειδὴν διὰ τέλους ἀκούσητε τῶν πεπραγμένων· ὄθεν δ' οἶμαι τάχιστ' ἂν ὑμᾶς μαθεῖται, περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, ἐντεῦθεν ἄρξομαι διηγείσθαι

- 5 (β'.) Θράσυλλος γὰρ ὁ πατήρ τοῦ καταλιπόντος τὴν διαθήκην παρὰ μὲν τῶν προγόνων οὐδεμίαν οὐσίαν παρέλαβεν, ξένος δὲ Πολεμαινέτῳ τῷ μάντει γενόμενος οὕτως οἰκειῶς διετέθη πρὸς αὐτὸν, ὥστ' ἀποδυνήσκων ἐκεῖνος τὰς τε βίβλους τὰς περὶ τῆς μαρτυκῆς αὐτῷ κατέλιπε καὶ τῆς οὐσίας μέρος τι τῆς νῦν δ
- 6 οὔσης ἔδωκεν. λαβὼν δὲ Θράσυλλος ταύτας ἀφορμὰς ἐχοῖτο τῇ τέχνῃ· πλάνης δὲ γενόμενος καὶ διαιτηθεὶς ἐν πολλαῖς πόλεσιν ἄλλαις τε γυναιξὶ συνεγένετο, ὧν εἶναι καὶ παιδάρ' ἀπέδειξαν, ἃ ἐκεῖνος οὐδὲ πώποτε γνήσι' ἐνόμισε, καὶ δὴ καὶ τὴν ταύτης μητέρ' ἐν τού-
- 7 τοῖς τοῖς χρόνοις ἔλαβεν. ἐπειδὴ δ' οὐσίαν τε πολλὴν ἐκίησατο καὶ τὴν πατρίδ' ἐπόθεσεν, ἐκείνης μὲν καὶ ε
- τῶν ἄλλων ἀπηλλάγη, καταπλεύσας δ' εἰς Σίφνον ἐγγημεν ἀδελφὴν τοῦ πατρὸς τοῦμοῦ, πλούτῳ μὲν αὐτὸς πρῶτος ὧν τῶν πολιτῶν, γένει δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀξιώμασιν εἰδὼς τὴν ἡμετέραν οἰκίαν προέχουσαν.
- 8 οὕτω δὲ σφόδρ' ἠγάπησε τὴν τοῦ πατρὸς φιλίαν. ὥστ' ἀποθανούσης ἐκείνης ἄπαιδος αὐτῆς ἠγάγετο τὴν ἀνεψιᾶν τοῦ πατρὸς, οὐ βουλόμενος διαλύσασθαι τὴν πρὸς ἡμᾶς οἰκειότητα. οὐ πολὺν δὲ χρόνον

οικήσας ταῖς αὐταῖς τύχαις ἐχρήσατο καὶ περὶ ταύτην,
 9 αἰσπερ καὶ περὶ τὴν προτέραν. μετὰ δὲ ταῦτ' ἐγήμεν
 ἐκ Σερέφου παρ' ἀνθρώπων πολὺ πλείονος ἀξίῳ ἢ
 κατὰ τὴν αὐτῶν πόλιν, ἐξ ἧς ἐγένετο Σώπολις καὶ ἔ
 Θρασύλοχος καὶ θυγάτηρ ἢ νῦν ἐμοὶ συνοικοῦσα.
 Θράσυλλος μὲν οὖν τούτους μόνους παῖδας γνησίους
 καταλιπὼν καὶ κληρονόμους τῶν αὐτοῦ καταστήσας
 τὸν βίον ἐτελεύτησεν.

10 (γ') Ἐγὼ δὲ καὶ Θρασύλοχος τοσαύτην φιλίαν
 παρὰ τῶν πατέρων παραλαβόντες, ὄσσην ὀλίγω πρό-
 τερον διηγησάμην, ἔτι μείζω τῆς ὑπαρχούσης αὐτὴν
 ἐποιήσαμεν. ἕως μὲν γὰρ παῖδες ἤμεν, περὶ πλείονος
 ἡμᾶς αὐτοὺς ἠγοῦμεθα ἢ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ οὔτε
 θυσίαν οὔτε θεωρίαν οὔτ' ἄλλην ἑορτὴν οὐδεμίαν
 χωρὶς ἀλλήλων ἠγομεν· ἐπειδὴ δ' ἄνδρες ἐγενόμεθα,
 οὐδὲν πώποτ' ἐναντίον ἡμῖν αὐτοῖς ἐπράξαμεν, ἀλλὰ
 καὶ τῶν ἰδίων ἐκοινωνοῦμεν καὶ πρὸς τὰ τῆς πόλεως
 ὁμοίως διεκείμεθα καὶ φίλοις καὶ ξένοις τοῖς αὐτοῖς
 11 ἐχρώμεθα. καὶ τί δεῖ λέγειν τὰς οἴκοι χρήσεις; ἀλλ'
 οὐδὲ φνυγόντες ἀπ' ἀλλήλων ἠξιώσαμεν γενέσθαι. τὸ
 δὲ τελευταῖον φθόγῃ σχόμενον αὐτὸν καὶ πολὺν χρό-
 νον ἀσθενήσαντα, καὶ τοῦ μὲν ἀδελφοῦ Σωπόλιδος
 12 αὐτῷ πρότερον τετελευτηκότος, τῆς δὲ μητρὸς καὶ
 τῆς ἀδελφῆς οὐκ ἔπαρουσῶν, μετὰ τοσαύτης ἐρημίας
 γενόμενον οὕτως ἐπιπόνως καὶ καλῶς αὐτὸν ἐθερά-
 πευσα, ὥστ' ἐκείνου μὴ νομίζειν ἀξίαν μοι δύνασθαι
 χάριν ἀποδοῦναι τῶν πεπραγμένων. ὅμως δ' οὐδὲν
 ἐνέλιπεν, ἀλλ' ἐπειδὴ πονήρως διεκίετο καὶ οὐδεμίαν
 ἐλπίδ' εἶχε τοῦ βίου, παρακαλέσας μάρτυρας υἱὸν μ' ἔ
 ἐποίησατο καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν αὐτοῦ καὶ τὴν οὐσίαν
 ἔδωκεν. καὶ μοι λαβὲ τὰς διαθήκας.

ΔΙΑΘΗΚΑΙ.

(δ'.) Ἀνάγνωθι δὴ μοι καὶ τὸν νόμον τὸν Αἰγινητῶν· κατὰ γὰρ τοῦτον ἔδει ποιῆσθαι τὰς διαθήκας· ἐνθάδε γὰρ μετρωκόμεν.

ΝΟΜΟΣ.

- 13 (ε'.) Κατὰ τουτουὶ τὸν νόμον, ᾧ ἄνδρες Αἰγινῆται, υἱόν μ' ἐποίησατο Θρασύλοχος, πολίτην μὲν αὐτοῦ καὶ φίλον ὄντα, γεγονότα δ' οὐδενὸς χειρὸν Σιφνίων, πεπαιδευμένον δ' ὁμοίως αὐτῷ καὶ τεθραμμένον. ᾧστ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν μᾶλλον κατὰ τὸν νόμον ἐπραξεν, ὃς τοὺς ὁμολογούς κελύει παῖδας εἰσποιεῖσθαι λαβὲ δὴ μοι καὶ τὸν Κεῖων νόμον, καθ' ὃν ἡμεῖς ἐπολιτευόμεθα.

ΝΟΜΟΣ.

- 14 (ς'.) Εἰ μὲν τοίνυν, ᾧ ἄνδρες Αἰγινῆται, τούτοις μὲν τοῖς νόμοις ἠναντιοῦντο, τὸν δὲ παρ' αὐτοῖς κείμενον σύνδικον εἶχον, ἤττον ἄξιον ἢ θανατῆσαι αὐτῶν· νῦν δὲ κακείνος ὁμοίως τοῖς ἀνεγνωσμένοις κείται. καὶ μοι λαβὲ τὸ βιβλίον.

ΝΟΜΟΣ.

- 15 (ζ'.) Τί οὖν ὑπόλοιπόν ἐστιν αὐτοῖς, ὅπου τὰς μὲν διαθήκας αὐτοὶ προσομολογοῦσι Θρασύλοχον καταλιπεῖν, τῶν δὲ νόμων τούτοις μὲν οὐδεὶς, ἐμοὶ δὲ πάντες βοηθοῦσι, πρῶτον μὲν ὁ παρ' ὑμῖν τοῖς μέλλουσι διαγνώσεσθαι περὶ τοῦ πράγματος, ἐπειδ' ὁ Σιφνίων, ὅθεν ἦν ὁ τὴν διαθήκην καταλιπών, ἔτι δ' ὁ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀμφισβητοῦσι κείμενος; καίτοι τίνας ἂν ὑμῖν ἀποσχέσθαι δοκοῦσιν, οἵτινες ζητοῦσι πείθειν ὑμᾶς, ὡς χρὴ τὰς διαθήκας ἀκύρους ποιῆσαι τῶν μὲν νόμων οὕτως ἐχόντων, ὑμῶν δὲ κατ' αὐτοὺς ὁμωμοκότην ψηφιεῖσθαι;
- 16 (η'.) Περὶ μὲν οὖν αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἱκανῶς

ἀποδεδεῖχθαι νομίζω· ἵνα δὲ μηδεὶς οἴηται μήτ' ἐμὲ
 διὰ μικρὰς προφάσεις ἔχειν τὸν κληρὸν μήτε ταύτην
 ἐπιεικῆ γεγενημένην περὶ Θρασύλοχον ἀποστερεῖσθαι
 τῶν χρημάτων, βούλομαι καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν. αλ- d
 σχυνθείην γὰρ ἂν ὑπὲρ τοῦ τετελευτηκότος, εἰ μὴ
 πάντες πεισθείητε, μὴ μόνον ὡς κατὰ τοὺς νόμους
 7 ἄλλ' ὡς καὶ δικαίως ταῦτ' ἐπραξεν. ῥαδίας δ' ἠγού-
 μαι τὰς ἀποδείξεις εἶναι. τοσοῦτον γὰρ διηνέγκαμεν,
 ὥστ' αὕτη μὲν ἢ κατὰ γένος ἀμφισβητοῦσα πάντα τὸν
 χρόνον διετέλεσε καὶ πρὸς αὐτὸν ἐκείνον καὶ πρὸς Σώ-
 πολιν καὶ πρὸς τὴν μητέρ' αὐτῶν διαφερομένη καὶ
 δυσμενῶς ἔχουσα, ἐγὼ δ' οὐ μόνον περὶ Θρασύλοχου c
 καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτὴν τὴν οὐσίαν, ἧς
 ἀμφισβητοῦμεν, φανήσομαι πλείστου τῶν φίλων ἄξιος
 γεγενημένος.

8 (θ'.) Καὶ περὶ μὲν τῶν παλαιῶν πολὺ ἂν ἔργον
 εἶη λέγειν· ὅτε δὲ Πασίνος Πάρον κατέλαβεν, ἔτυχεν
 αὐτοῖς ὑπεκκείμενα τὰ πλείστα τῆς οὐσίας παρὰ τοῖς
 ξένοις τοῖς ἐμοῖς· ὥόμεθα γὰρ μάλιστα ταύτην τὴν 388
 νῆσον ἀσφαλῶς ἔχειν. ἀπορούντων δ' ἐκείνων καὶ νο-
 μιζόντων αὐτ' ἀπολωλέναι, πλεύσας ἐγὼ τῆς νυκτὸς
 ἐξεκόμισ' αὐτοῖς τὰ χρήματα, κινδυνεύσας περὶ τοῦ
 σώματος· ἐφρουρεῖτο μὲν γὰρ ἡ χώρα, συγκατελιη-
 φότες δ' ἦσαν τινες τῶν ἡμετέρων φυγάδων τὴν πό-
 λιν, οἱ μιᾶς ἡμέρας ἀπέκτειναν αὐτόχειρες γενόμενοι
 τὸν τε πατέρα τὸν ἐμὸν καὶ τὸν θεῖον καὶ τὸν κηδε-
 στὴν καὶ πρὸς τούτοις ἀνεψιοὺς τρεῖς. ἀλλ' ὁμως οὐ- b
 δέν με τούτων ἀπέτρεψεν, ἀλλ' ῥόχνην πλέων, ἠγού-
 μενος ὁμοίως με δεῖν ὑπὲρ ἐκείνων κινδυνεύειν ὥσπερ
 9 ὑπὲρ ἐμαυτοῦ. (ι'.) Μετὰ δὲ ταῦτα φυγῆς ἡμῖν γενο-
 μένης ἐκ τῆς πόλεως μετὰ τοιοῦτου θορύβου καὶ δέ-
 ους ὥστ' ἐνίοις καὶ τῶν σφετέρων αὐτῶν ἀμελεῖν,

οὐδ' ἐν τούτοις τοῖς κακοῖς ἠγάπησα, εἰ τοὺς οὐ
 τοὺς ἔμαντοῦ διασῶσαι δυνηθεῖην, ἀλλ' εἰδὼς Σά-
 μιν ἀποδημοῦντα, αὐτὸν δ' ἐκείνον ἀρρώστως δι-
 μενον, συνεξεκόμισ' αὐτῷ καὶ τὴν μητέρα καὶ
 ἀδελφὴν καὶ τὴν οὐσίαν ἅπασαν. καίτοι τίνα δό-
 τερον αὐτὴν ἔχειν ἢ τὸν τότε μὲν συνδιασώσαντα
 δὲ παρὰ τῶν κυρίων εἰληφότα;

- 21 (ια'). Τὰ μὲν τοίνυν εἰρημένα ταῦτ' ἐστίν, ἐκινδύνευσα μὲν, φλαῦρον δ' οὐδὲν ἀπέλαυσα
 δὲ καὶ τοιαῦτ' εἰπεῖν, ἐξ ὧν ἐκείνῳ χαριζόμενος
 ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιέπεσον. (ιβ'). Ἐκ-
 γὰρ ἦλθομεν εἰς Μῆλον, αἰσθόμενος, ὅτι μέλλει
 αὐτοῦ καταμένειν, ἐδεῖτό μου συμπλεῖν εἰς Τρο-
 καὶ μηδαμῶς αὐτὸν ἀπολιπεῖν, λέγων τὴν ἀρρω-
 τοῦ σώματος καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὅτι
 οἱς ἐμοῦ γενόμενος οὐδὲν ἔξοι χρῆσθαι τοῖς
 22 πράγμασιν. φοβουμένης δὲ τῆς μητρὸς, ὅτι τὸ χ-
 εἰνυθάνετο νοσῶδες εἶναι, καὶ τῶν ξένων συμ-
 λευόντων αὐτοῦ μένειν, ὅμως ἔδοξεν ἡμῖν ἐκείν-
 οῦ εἶναι. καὶ μετὰ ταῦτ' οὐκ ἐφθημεν εἰς Τ-
 ζήν' ἐλθόντες καὶ τοιαύταις νόσοις ἐλήφθημεν
 ὧν αὐτὸς μὲν παρὰ μικρὸν ἦλθον ἀποθανεῖν,
 φὴν δὲ κόρην τετρακαιδεκέτιν γεγονυῖαν ἐντὸς
 κονθ' ἡμερῶν κατέθαψα, τὴν δὲ μητέρ' οὐδὲ
 ἡμέραις ἐκείνης ὕστερον. καίτοι τίν' ὀλεσθῆ με-
 μνη ἔχειν τοσαύτης μοι μεταβολῆς τοῦ βίου γε-
 23 μένης; ὅς τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀπαθῆς ἦν κα-
 νεωστὶ δ' ἐπειρώμην φυγῆς καὶ τοῦ παρ' ἐτέρου
 μετοικεῖν, στέρεσθαι δὲ τῶν ἔμαντοῦ, πρὸς δὲ
 τοῖς ὄρθων τὴν μητέρα τὴν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀδελφ-
 μὲν τῆς πατρίδος ἐκπεπτωκυίας, ἐπὶ δὲ ξένης καὶ
 ἀλλοτρίοις τὸν βίον τελευτώσας. ὥστ' οὐδεὶς ἄ-

δικαίως φθονήσειεν, εἰ τι τῶν Θεραυλόχου πραγμά- b
των ἀγαθὸν ἀπολέλανκα· καὶ γὰρ ἵνα χαρισαίμην
ἐκείνῳ, κατοικισάμενος ἐν Τροιζῆνι τοιαύταις ἐχο-
σάμην συμφοραῖς, ὧν οὐδέποτε ἂν ἐπιλαθέσθαι δυ-
νηθείην.

- 24 (ιγ΄.) Καὶ μὴν οὐδὲ τοῦθ' ἔξουσιν εἰπεῖν, ὡς εὖ
μὲν πράττοντος Θεραυλόχου πάντα ταῦθ' ὑπέμενον,
δυστυχήσαντα δ' αὐτὸν ἀπέλιπον· ἐν αὐτοῖς γὰρ του-
τοις ἔτι σαφέστερον καὶ μᾶλλον ἐνεπεδειξάμην τὴν εὐ-
νοϊαν, ἣν εἶχον εἰς ἐκείνον. ἐπειδὴ γὰρ εἰς Αἰγιναν c
κατοικισάμενος ἠσθένησε ταύτην τὴν νόσον, ἕξ ἧσπερ
ἀπέθανεν, οὕτως αὐτὸν ἐθεράπευσα, ὡς οὐκ οἶδ'
ὅστις πῶποθ' ἕτερος ἕτερον, τὸν μὲν πλείστον τοῦ
χρόνου πουήρως μὲν ἔχοντα, περιέμειναι δ' ἔτι θυνά-
25 μενον, ἕξ μῆνας δὲ συνεχῶς ἐν τῇ κλίνῃ κείμενον. καὶ
τούτων τῶν ταλαιπωριῶν οὐδεὶς τῶν συγγενῶν μετα-
σχεῖν ἠξίωσεν, ἀλλ' οὐδ' ἐπισκεψόμενος ἀφίκετο πλήν
τῆς μητρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς, ἀπλέονθάτερον ἐποίησαν·
ἀσθενεῦσαι γὰρ ἤλθον ἐκ Τροιζῆνος, ὥστ' αὐταὶ θερα- d
πείας ἐδέοντο. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ, τοιούτων τῶν ἄλλων περὶ
αὐτὸν γεγενημένων, οὐκ ἀπέλιπον οὐδ' ἀπέστην ἀλλ'
26 ἐνοσηλέουον αὐτὸν μετὰ παιδὸς ἐνός· οὐδὲ γὰρ τῶν
οἰκετῶν οὐδεὶς ὑπέμενευ. καὶ γὰρ φύσει χαλεπὸς ὢν
ἔτι δυσκολώτερον διὰ τὴν νόσον διέκειτο, ὥστ' οὐκ
ἐκείνων ἄξιον θαυμάζειν, εἰ μὴ παρέμενον, ἀλλὰ πολὺ
μᾶλλον, ὅπως ἐγὼ τοιαύτην νόσον θεραπεύων ἀνταρ-
κεῖν ἠδυνάμην· ὃς ἔμπνος μὲν ἦν πολὺν χρόνον, ἐκ
27 δὲ τῆς κλίνης οὐκ ἠδύνατο κινεῖσθαι, τοιαῦτα δ' ἐπα- e
σχεν ὥσθ' ἡμᾶς μηδεμίαν ἡμέραν ἀδακρύτους διαγα-
γεῖν, ἀλλὰ θρηνοῦντες διετελοῦμεν καὶ τοὺς πόρους
τοὺς ἀλλήλων καὶ τὴν φυγὴν καὶ τὴν ἐρημίαν τὴν
ἡμετέραν αὐτῶν. καὶ ταῦτ' οὐδένα χρόνον διέλειπεν.

οὐδὲ γὰρ ἀπελθεῖν οἶόν τ' ἦν ἢ δοκεῖν ἀμελεῖν, ὅ μοι 3
πολὺ δεινότερον ἦν τῶν κακῶν τῶν παρόντων.

- 28 (ιδ΄.) Ἐβουλόμην δ' ἂν ὑμῖν οἶός τ' εἶναι ποιῆ-
σαι φανερόν, οἶος περὶ αὐτὸν ἐγευόμην· οἶμαι γὰρ
οὐδ' ἂν τὴν φωνὴν ὑμᾶς ἀνασχέσθαι τῶν ἀντιδίκων.
νῦν δὲ τὰ χαλεπώτατα τῶν ἐν τῇ θεραπείᾳ καὶ δυσχε-
ρέστατα καὶ πόνους ἀηδεστάτους ἔχοντα καὶ πλεί-
στης ἐπιμελείας δεηθέντ' οὐκ εὐδιήγητ' ἐστίν. ἀλλ'
ὑμεῖς αὐτοὶ σκοπεῖτε, μετὰ πόσων ἂν τις ἀγροπνικῶν b
καὶ ταλαιπωριῶν τοιοῦτον νόσημα τοσοῦτον χρόνον
29 θεραπεύσειεν. ἐγὼ μὲν γὰρ οὕτω κακῶς διετέθην,
ὥσθ' ὅσοι περ εἰσῆλθον τῶν φίλων, ἔφασαν δεδιέναι,
μὴ κἀγὼ προσαπόλωμαι, καὶ συνεβούλευόν μοι φυ-
λάττεσθαι, λέγοντες, ὡς οἱ πλείστοι τῶν θεραπευ-
σάντων ταύτην τὴν νόσον αὐτοὶ προσδιεφθάρησαν.
πρὸς οὓς ἐγὼ τοιαύτ' ἀπεκρινάμην, ὅτι πολὺ ἂν θάτ-
τον ἐλοίμην ἀποθανεῖν ἢ κείνου περιδεῖν δι' ἔνδειαν c
τοῦ θεραπεύσοντος πρὸ μοίρας τελευτήσαντα.

- 30 (ιδ΄.) Καὶ τοιοῦτῳ μοι γεγενημένῳ τετόλμηκεν
ἀμφισβητεῖν τῶν χρημάτων ἢ μηδ' ἐπισκέψασθαι πῶ-
ποτ' αὐτὸν ἀξιώσασα, τοσοῦτον μὲν χρόνον ἀσθενή-
σαντα, πυνθανομένη δὲ καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν, ὡς
διέκειτο, ῥαδίας δ' οὔσης αὐτῇ τῆς πορείας. εἶτα νῦν
αὐτὸν ἀδελφίζειν ἐπιχειρήσουσιν, ὥσπερ οὐχ ὅσῳ περ
ἂν οἰκειότερον προσεῖπωσι τὸν τεθνεῶτα, τοσοῦτῳ
31 δόξουσιν αὐτὴν μείζω καὶ δεινότερ' ἐξαμαρτεῖν· ἦτις d
οὐδ' ἐπειδὴ τελευτᾶν ἤμελλε τὸν βίον, ὀρώσα τοὺς
πολίτας τοὺς ἡμετέρους, ὅσοι περ ἦσαν ἐν Τροίξῃνι,
διαπλέοντας εἰς Αἴγιναν, ἴν' αὐτὸν συγκαταθάψειαν,
οὐδ' εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἀπήντησεν ἀλλ' οὕτως
ὡμῶς καὶ σχετλίως εἶχεν, ὥστ' ἐπὶ μὲν τὸ κῆδος οὐκ
ἠξίωσεν ἀφικέσθαι, τῶν δὲ καταλειφθέντων οὐδὲ δέχ'

32 ἡμέρας διαλιποῦσ' ἦλθεν ἀμφισβητοῦσα, ὥσπερ τῶν
 χρημάτων ἀλλ' οὐκ ἐκείνου συγγενῆς οὐσα. καὶ εἰ μὲν c
 ὁμολογήσει τοσαυτην ἐχθραν ὑπάρχειν αὐτῇ πρὸς
 ἐκείνον ὥστ' εἰκότως ταῦτα ποιεῖν, οὐκ ἂν κακῶς εἴη
 βεβουλευμένος, εἰ τοῖς φίλοις ἠβουλήθη μᾶλλον ἢ
 ταύτῃ τὴν οὐσίαν καταλιπεῖν· εἰ δὲ μηδεμιᾶς διαφο- 391
 ρᾶς οὔσης οὕτως ἀμελῆς καὶ κακῆ περὶ αὐτὸν ἐγένετο,
 πολὺ ἂν δικαιότερον στερηθεῖη τῶν αὐτῆς ἢ τῶν ἐκεί-
 33 νου κληρονόμος γίγνοιτο. ἐνθυμείσθε δ' ὅτι τὸ μὲν
 ταύτης μέρος οὐτ' ἐν τῇ νόσῳ θεραπείας ἔτυχεν οὐτ'
 ἀποθανῶν τῶν νομιζομενων ἠξιώθη, δι' ἑαυτὸν δ' ἀυ-
 φοτερα ταῦτ' αὐτῷ γεγένηται. καίτοι δίκαιόν ἐστιν
 ὑμᾶς τὴν ψῆφον φέρειν, οὐκ εἰ τινες γένοι μὲν φασι
 προσήκειν, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις ὅμοιοι τοῖς ἐχθροῖς γε- h
 γόνασιν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅσοι μηδὲν ὄνομα συγ-
 γενείας ἔχοντες οἰκειότερους σφᾶς αὐτοῦς ἐν ταῖς συμ-
 φοραῖς τῶν ἀναγκαίων παρέσχον.

34 (15.) Λέγουσι δ' ὡς τὰς μὲν διαθήκας οὐκ ἀπι-
 στοῦσι Θρασύλοχον καταλιπεῖν, οὐ μὲντοι καλῶς οὐδ'
 ὀρθῶς φασὶν αὐτὰς ἔχειν. καίτοι, ὡ ἄνδρες Αἰγινῆ-
 ται, πῶς ἂν τις ἄμεινον ἢ μᾶλλον συμφερόντως περὶ
 τῶν αὐτοῦ πραγμάτων ἐβουλεύσατο; ὅς οὐτ' ἔρημον c
 τὸν οἶκον κατέλιπε τοῖς τε φίλοις χάριν ἀπέδωκεν,
 ἔτι δὲ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν οὐ μόνον τῶν αὐ-
 τοῦ κυρίας ἀλλὰ καὶ τῶν ἐμῶν κατέστησε, τὴν μὲν
 35 ἐμοὶ συνοικίσας, τῇ δ' υἱὸν μ' εἰσποιήσας; ἄρ' ἂν
 ἐκείνως ἄμεινον ἔπραξεν, εἰ μήτε τῆς μητρὸς τὸν ἐπι-
 μελησόμενον κατέστησε, μήτ' ἐμοῦ μηδεμίαν μνείαν
 ἐποιήσατο, τὴν δ' ἀδελφὴν ἐπὶ τῇ τύχῃ κατέλιπε, καὶ
 τὸν οἶκον ἀνώνυμον τὸν αὐτοῦ περιεῖδε γενόμενος;

36 (16.) Ἄλλὰ γὰρ ἴσως ἀνάξιός ἦν υἱὸς εἰσποιηθῆ- d
 ναι Θρασυλόχῳ καὶ λαβεῖν αὐτοῦ τὴν ἀδελφὴν. ἀλλὰ

πάντες ἂν μαρτυρήσειαν Σίφνιοι τοὺς προγόνους τοὺς ἐμούς καὶ γένει καὶ πλούτῳ καὶ δόξῃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι πρῶτους εἶναι τῶν πολιτῶν. τίνες γὰρ ἢ μειζόνων ἀρχῶν ἠξιώθησαν, ἢ πλείω χρήματ' εἰσήνεγκαν, ἢ κάλλιον ἐχορήγησαν, ἢ μεγαλοπρεπέστερον τὰς ἄλλας λειτουργίας ἐλειτούργησαν; ἐκ ποίας δ' οἰκίας τῶν ἐν Σίφνῳ πλείους βασιλεῖς γεγονόασιν; e
 37 ὥστε Θρασύλοχός τ' εἰ καὶ μηδὲ πῶποτ' αὐτῷ διελέχθην, εἰκότως ἂν ἠβουλήθη μοι διὰ ταῦτα δοῦναι τὴν ἀδελφήν, ἐγὼ τ' εἰ καὶ μηδέν μοι τούτων ὑπῆρχεν, ἀλλὰ φαυλότατος ἦν τῶν πολιτῶν, δικαίως ἂν παρ' αὐτοῦ διὰ τὰς εὐεργεσίας τὰς εἰς ἐκείνους τῶν μεγίστων ἠξιώθη.

38 (ἰγ.) Οἶμαι τοίνυν αὐτὸν καὶ Σωπόλιδι τὰδελφῷ μάλιστα κεχαρισθαι ταῦτα διαθέμενον. καὶ γὰρ ἐκείνος ταύτην μὲν ἐμίσει καὶ κακόνου τοῖς αὐτοῦ πράγμασιν ἐνόμιζεν, ἐμὲ δὲ περὶ πλείστου τῶν αὐτοῦ φίλων ἐποιεῖτο. ἐδήλωσε δ' ἐν ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ ὅτ' ἔδοξε τοῖς συμφυγάσιν ἐπιχειρεῖν τῇ πόλει μετὰ τῶν ἐπικούρων. αἰρεθεῖς γὰρ ἄρχειν αὐτοκράτωρ ἐμὲ καὶ γραμματέα προσεῖλετο καὶ τῶν χρημάτων ταμίαν ἀπάντων κατέστησε, καὶ ὅτ' ἠμέλλομεν κινδύ- b
 39 νεύειν, αὐτὸς αὐτῷ με παρετάξατο. καὶ σκέψασθ' ὡς σφόδρ' αὐτῷ συνῆνεγκεν· δυστυχησάντων γὰρ ἡμῶν ἐν τῇ προσβολῇ τῇ πρὸς τὴν πόλιν καὶ τῆς ἀναχωρήσεως οὐχ οἷας ἠβουλόμεθα γενομένης, τετραμένον αὐτὸν καὶ βαδίξειν οὐ δυνάμενον ἀλλ' ὀλιγοψυχοῦντα ἀπεκόμισ' ἐπὶ τὸ πλοῖον μετὰ τοῦ θεράποντος τούμαντοῦ, φέρων ἐπὶ τῶν ὄμων, ὥστ' ἐκείνους πολ- c
 40 αἷτιος εἶην αὐτῷ τῆς σωτηρίας. καίτοι τίς ἂν μελίων ταύτης εὐεργεσία γένοιτο; ἐπειδὴ τοίνυν εἰς Λυκίαν

ἐκπλεύσας ἀπέθανεν, αὕτη μὲν οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ τὴν ἀγγελίαν ἔθνε καὶ ἐώρατε καὶ οὐδὲ τὸν ἀδελφὸν ἤσχυνετο τὸν ἐτι ζῶντα, οὕτως ὀλίγον φροντιζουσα τοῦ τεθνεῶτος, ἐγὼ δ' ἐπέμθουν αὐτὸν, ὡσπερ τοὺς οἰκείους νόμος ἐστίν. καὶ ταῦτα πάντ' ἐποίουν διὰ τὸν τρόπον τὸν ἐμαντοῦ καὶ τὴν φιλίαν τὴν πρὸς ἐκείνους ἀλλ' οὐ ταυτησὶ τῆς δίκης ἔνεκα· οὐ γὰρ ὤμην αὐτοὺς οὕτω δυστυχήσειν ὥστ' ἀπαιδας ἀμφοτέρους τελευτήσαντας εἰς ἔλεγχον καταστήσειν, ὁποῖός τις ἕκαστος ἡμῶν περὶ αὐτοὺς ἐγένετο.

(ιδ΄.) Πρὸς μὲν οὖν Θρασύλοχόν τε καὶ Σώπολιν ὡς αὕτη τε κἀγὼ διεκείμεθα, σχεδὸν ἀκηκόατε· τρέφονται δ' ἴσως ἐπ' ἐκείνους τὸν λόγον, ὡσπερ αὐτοῖς ελοιπός ἐστιν, ὡς Θράσυλλος ὁ πατήρ ὁ ταύτης ἡγοῖτ' ἂν θεινὰ πάσχειν, εἰ τίς ἐστιν αἰσθησις τοῖς τεθνεῶσι περὶ τῶν ἐνθάδε γιγνομένων, ὁρῶν τὴν μὲν θυγατὲρ' ἀποστερουμένην τῶν χρημάτων, ἐμὲ δὲ κληρονόμον ἂν αὐτὸς ἐκτίσαστο γιγνόμενον. (κ΄.) Ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι μὲν οὐ περὶ τῶν πάλαι τεθνεῶτων ἀλλὰ περὶ τῶν ἐναργῶς τὸν κλῆρον καταλιπόντων προσήκειν ἡμῖν τοὺς λόγους ποιείσθαι. Θράσυλλος μὲν γὰρ, οὗσπερ ἠβούλετο, τούτους κυρίους τῶν αὐτοῦ κατέλιπεν· δίκαιον δὲ καὶ Θρασυλόχῳ ταῦτά ταῦτ' ἀποδοθῆναι παρ' ὑμῶν, καὶ γενέσθαι διαδόχους τῆς κληρονομίας μὴ ταύτην, ἀλλ' οἷς ἐκεῖνος διέθετο· οὐ μέντ' ἂν μοι δοκῶ φυγεῖν οὐδὲ τὴν Θρασύλλου γνάμην. οἶμαι γὰρ ἂν αὐτὸν πάντων γενέσθαι ταύτην χαλεπώτατον δικαστήν, εἴπερ αἰσθοίτο, οἷα περὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ γεγένηται. πολλοῦ ἂν δεήσειεν ἀχθεσθῆναι κατὰ τοὺς νόμους ὑμῶν ψηφισαμένων, ἀλλὰ πολὺ ἂν μᾶλλον, εἰ τὰς τῶν παίδων διαθήκας

ἀκύνους ἴδοι γενομένας. καὶ γὰρ εἰ μὲν εἰς τὸν οἶ-
 κον τὸν ἐμὸν δεδωκῶς ἦν Θρασύλοχος τὴν οὐσίαν,
 τοῦτ' ἂν ἐπιτιμᾶν εἶχον αὐτῷ· νῦν δ' εἰς τὸν αὐτῶν
 εἰσεποιήσατο, ὥστ' οὐκ ἐλάττω τυγχάνουσιν εἰληφό-
 45 τες ὧν δεδώκασιν. χωρὶς δὲ τούτων, οὐδένα μᾶλλον α
 εἰκός ἐστιν ἢ Θράσυλλον εὖνουν εἶναι τοῖς κατὰ δό-
 σιν ἀμφισβητοῦσιν· καὶ γὰρ αὐτὸς καὶ τὴν τέχνην
 ἔμαθε παρὰ Πολεμαινέτου τοῦ μάντιως καὶ τὰ χρη-
 ματ' ἔλαβεν οὐ κατὰ γένος ἀλλὰ δι' ἀρετὴν, ὥστ'
 οὐκ ἂν δήπου φθονήσειεν, εἰ τις περὶ τοὺς παῖδας
 αὐτοῦ χρηστὸς γενόμενος τῆς αὐτῆς δωρεᾶς ἥσπερ
 46 ἐκεῖνος ἠξιώθη. (κα'.) Μεμνήσθαι δὲ χρη καὶ τῶν
 ἐν ἀρχῇ ῥηθέντων. ἐπέδειξα γὰρ ὑμῖν αὐτὸν οὕτω δ
 περὶ πολλοῦ τὴν ἡμετέραν οἰκειότητα ποιησάμενον
 ὥστε γῆμαι καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν τοῦ πατρὸς καὶ τὴν
 ἀνεψιάν. καίτοι τίσιν ἂν θάττον τὴν αὐτοῦ θυγα-
 τέρ' ἐξέδωκεν ἢ τούτοις παρ' ὧν αὐτὸς λαμβάνειν
 ἠξίωσεν; ἐκ ποίας δ' ἂν οἰκίας ἥδιον εἶδεν υἱὸν αὐ-
 τῷ κατὰ τοὺς νόμους εἰσποιηθέντα μᾶλλον ἢ ταύτης,
 εἰ ἥσπερ καὶ φύσει παῖδας ἐζήτησεν αὐτῷ γενέσθαι;
 47 (κβ'.) Ὡστ' ἂν μὲν ἐμοὶ ψηφίσθησθε τὸν κληρον, ε
 καὶ πρὸς ἐκείνον ὑμῖν καλῶς ἔξει καὶ πρὸς τοὺς ἄλ-
 λους ἅπαντας, οἷς προσήκει τι τούτων τῶν πραγμά-
 των· ἦν δ' ὑπὸ ταύτης πεισθέντες ἐξαπατηθῆτε, οὐ
 μόνον ἐμ' ἀδικήσετε ἀλλὰ καὶ Θρασύλοχον τὸν τὴν
 διαθήκην καταλιπόντα καὶ Σώπολιν καὶ τὴν ἀδελ-
 φὴν τὴν ἐκείνων, ἢ νῦν ἐμοὶ συνοικεῖ, καὶ τὴν μητέρ'
 αὐτῶν, ἢ πασῶν ἂν εἴη δυστυχεστάτη γυναικῶν, εἰ
 μὴ μόνον ἐξαρκέσειεν αὐτῇ στέρεσθαι τῶν παίδων,
 ἀλλὰ καὶ τοῦτ' αὐτῇ προσγένοιτο, ὥστ' ἐπιδεῖν ἄκυ-
 ρον μὲν τὴν ἐκείνων γνώμην οὐσαν, ἔρημον δὲ τὸν
 48 οἶκον γιγνόμενον, καὶ τὴν μὲν ἐπιχαίρουσαν τοῖς αὐ-

τῆς κακοῖς ἐπιδικαζομένην τῶν χρημάτων, ἐμὲ δὲ μη-
 δενὸς δυνάμενον τῶν δικαίων τυχεῖν, ὅς τοιαυτ'
 ἐπραξα περὶ τοὺς ἐκείνης, ὥστ' εἰ τίς με σκοποῖτο μὴ **b**
 πρὸς ταύτην ἀλλὰ πρὸς τοὺς πρότετε κατὰ δόσιν ἀμ-
 φισβητήσαντας, εὐρεθείην ἂν οὐδενὸς χείρων αὐτῶν
 περὶ τοὺς φίλους γεγενημένος. καίτοι χρη' τοὺς τοι-
 ούτους τιμᾶν καὶ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι πολὺ μᾶλλον
 ἢ τὰς ὑφ' ἐτέρων δεδομένας δωρεὰς ἀφαιρεῖσθαι.
49 ἄξιον δ' ἐστὶ καὶ τῷ νόμῳ βοηθεῖν, καθ' ὃν ἔξεστιν
 ἡμῖν καὶ παῖδας εἰσποιήσασθαι καὶ βουλευσασθαι
 περὶ τῶν ἡμετέρων αὐτῶν, ἐνθυμηθέντας, ὅτι τοῖς **c**
 ἐφήμοις τῶν ἀνθρώπων ἀντὶ παίδων οὗτός ἐστιν· διὰ
 γὰρ τοῦτον καὶ οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ μηδὲν προσήκον-
 τες μᾶλλον ἀλλήλων ἐπιμελοῦνται.

50 (κγ'.) Ἴνα δὲ παύσωμαι λέγων καὶ μηκέτι πλείω
 χρόνον διατρίβω, σκέψασθ' ὡς μεγάλα καὶ δίκαι'
 ἦκα πρὸς ὑμᾶς ἔχων, πρῶτον μὲν φιλίαν πρὸς τοὺς
 καταλιπόντας τὸν κληρὸν παλαιὸν καὶ πατρικὴν καὶ
 πάντα τὸν χρόνον διατελέσασαν, ἔπειτ' εὐεργεσίας **d**
 πολλὰς καὶ μεγάλας καὶ περὶ δυστυχοῦντας ἐκείνους
 γεγενημένας, πρὸς δὲ τούτοις διαθήκας παρ' αὐτῶν
 τῶν ἀντιδίκων ὁμολογουμένας, ἔτι δὲ νόμον ταύταις
 βοηθοῦντα, ὅς δοκεῖ τοῖς Ἑλλησιν ἅπασιν καλῶς κελθεῖν.
51 τεκμήριον δὲ μέγιστον· περὶ γὰρ ἄλλων πολλῶν περι-
 φερόμενοι περὶ τούτου ταῦτ' ἀγινώσκουσιν. δεόμεναι
 δ' οὖν ὑμῶν καὶ τούτων μεμνημένους καὶ τῶν ἄλλων
 τῶν εἰρημένων τὰ δίκαια ψηφίσασθαι, καὶ τοιούτους **e**
 μοι γενέσθαι δικαστὰς, οἷων περ' ἂν αὐτοὶ τυχεῖν
 ἀξιῶσαιτε.

20.
ΚΑΤΑ ΛΟΧΙΤΟΥ

[ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ].

(α΄.) Ὡς μὲν τοίνυν ἐτυπέ με Λοχίτης, ἄρχων χειρῶν ἀδίκων, ἅπαντες ὑμῖν οἱ παρόντες μεμαρτυρήκασιν. (β΄.) Τὸ δ' ἀμάρτημα τοῦθ' οὐχ ὁμοιον δεῖ νομίζειν τοῖς ἄλλοις οὐδὲ τὰς τιμωρίας ἴσας ποιεῖσθαι περὶ τε τοῦ σώματος καὶ τῶν χρημάτων, ἐπισταμένους, ὅτι τοῦτο πᾶσιν ἀνθρώποις οἰκειότατόν ἐστι, καὶ τοὺς τε νόμους ἐθέμεθα καὶ τῆς δημοκρατίας ἐπιθυμοῦμεν καὶ τᾶλλα πάντα τὰ περὶ τὸν βίον ἔνεκα τούτου πράττομεν. ὥστ' εἰκὸς ὑμᾶς ἐστὶ τοὺς περὶ τοῦτ' ἕξαμαρτάνοντας, ὃ περὶ πλείστου ποιεῖσθε, τῇ μεγίστῃ ζημίᾳ κολάζειν.

(γ΄.) Εὐθήσετε δὲ καὶ τοὺς θέντας ἡμῖν τοὺς νόμους ὑπὲρ τῶν σωμάτων μάλιστα σπουδάσαντας. πρῶτον μὲν γὰρ περὶ μόνου τούτου τῶν ἀδικημάτων καὶ δίκας καὶ γραφὰς ἄνευ παρακαταβολῆς ἐποίησαν, ἐν ᾧ ὅπως ἂν ἕκαστος ἡμῶν τυγχάνῃ δυνάμενος, οὕτως ἔχη τιμωρεῖσθαι τοὺς ἀδικούντας. ἔπειτα τῶν μὲν ἄλλων ἐγκλημάτων αὐτῷ τῷ παθόντι μόνον ὁ δράσας ὑπόδικός ἐστιν· περὶ δὲ τῆς ὑβρεως ὡς κοινοῦ τοῦ πράγματος ἕξεστι τῷ βουλομένῳ τῶν πολιτῶν γραφασμένῳ πρὸς τοὺς θεσμοθέτας εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς. (δ΄.) Οὕτω δ' ἠγήσαντο δεινὸν εἶναι τὸ τυπτεῖν ἀλλήλους, ὥστε καὶ περὶ τῆς κακηγορίας νόμον ἔθεσαν, ὃς κελεύει τοὺς λέγοντάς τι τῶν ἀπορορήτων πεντακοσίας δραχμὰς ὀφείλειν. καίτοι πηλίκας τινὰς χρῆ ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας ὑπὲρ τῶν ἔργῳ παθόντων κακῶς, ὅταν ὑπὲρ τῶν λόγῳ μόνον ἀκηκοῦτων οὕτως ὀργιζόμενοι φαίνεσθε;

(ε.) Θανασιόν δ' εἰ τοὺς μὲν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας ὑβρίσαντας ἀξίους θανάτου νομίζετε, τοὺς δ' ἐν δημοκρατία ταῦτ' ἐκείνοις ἐπιτηδεύοντας ἀξιοῦσιν ἀφήσετε. καίτοι δικαίως ἂν μείζονος οὗτοι τιμωρίας τυγχάνοιεν· φανερώτερον γὰρ ἐπιδείκνυνται τὴν αὐτῶν πονηρίαν. ὅστις γὰρ νῦν τολμᾷ παρανομεῖν, ὅτ' οὐκ ἔξεστι, τί ποτ' ἂν ἐποίησεν, ὅθ' οἱ κρατοῦν-
τες τῆς πόλεως καὶ χάριν εἶχον τοῖς τὰ τοιαῦτ' ἐξαμαρτάνουσιν;

(ς.) Ἴσως οὖν Λοχίτης ἐπιχειρήσει μικρὸν ποιεῖν τὸ πρᾶγμα, διασύρων τὴν κατηγορίαν καὶ λέγων, ὡς οὐδὲν ἐκ τῶν πληγῶν κακὸν ἔπαθον ἀλλὰ μείζονος ποιοῦμαι τοὺς λόγους ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν τῶν γεγενημένων. (ζ.) Ἐγὼ δ' εἰ μὲν μηδεμία προσῆν ὑβρις τοῖς πεπραγμένοις, οὐκ ἂν ποτ' εἰσῆλθον εἰς ὑμᾶς· νῦν δ' οὐχ ὑπὲρ τῆς ἄλλης βλάβης τῆς ἐκ τῶν πληγῶν γενομένης ἀλλ' ὑπὲρ τῆς αἰκίας καὶ τῆς ἀτιμίας ἤκω παρ' αὐτοῦ δίκην ληψόμενος, ὑπὲρ ὧν προσήκει τοῖς ἐλευθέροις μάλιστα ὀργίζεσθαι καὶ μεγίστης τυγχάνειν τιμωρίας. ὁρῶ δ' ὑμᾶς, ὅταν του καταγνώσθ' ἱεροσυλίαν ἢ κλοπὴν, οὐ πρὸς τὸ μέγεθος ὧν ἂν λάβωσι τὴν τήμησιν ποιούμενους ἀλλ' ὁμοίως ἀπάντων θάνατον καταγιγνώσκοντας καὶ νομίζοντας δίκαιον εἶναι τοὺς τοῖς αὐτοῖς ἔργοις ἐπιχειροῦντας ταῖς αὐταῖς ζημίαις κολάζεσθαι. χρὴ τοίνυν καὶ περὶ τῶν ὑβρίζοντων τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν καὶ μὴ τοῦτο σκοπεῖν, εἰ μὴ σφόδρα συνέκοψαν, ἀλλ' εἰ τὸν νόμον παρέβησαν, μηδ' ὑπὲρ τοῦ συντυχόντος μόνον ἀλλ' ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ τρόπου δίκην παρ' αὐτῶν λαμβάνειν, ἐνθυμουμένους, ὅτι πολλάκις ἤδη μικραὶ προφάσεις μεγάλων κακῶν αἰτιαὶ γεγόνασι, καὶ διότι διὰ
τοὺς τύπτειν τολμῶντας εἰς τοῦτ' ἤδη τινὲς ὀργίς

προήχθησαν ὡςτ' εἰς τραύματα καὶ θανάτους φυγὰς καὶ τὰς μεγίστας συμφορὰς ἐλθεῖν· ὧν οὐδὲν διὰ τὸν φεύγοντα τὴν δίκην ἀγέννητόν ἐστιν, ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸ τούτου μέρος ἅπαντα κέπρακται, διὰ τὴν τύχην καὶ τὸν τρόπον τὸν ἐμὸν οὐδὲν τῶν ἀντιστοιχῶν συμβέβηκεν.

- 9 (θ'.) Ἐγὼ οὕτως ἂν ἀξίως ὀργισθῆναι τοῦ πράγματος, εἰ διεξέλθοιτε πρὸς ὑμᾶς αὐτὸ ὅσῳ μείζον ἐστὶ τοῦτο τῶν ἄλλων ἁμαρτημάτων. ὁρῆσατε γὰρ τὰς αὐτὰς ἀδικίας μέρος τι τοῦ ἐβλαπτούσας, τὴν δ' ὑβρίων ὅλοις τοῖς πραγμασι λυμνηνομένην, καὶ πολλοὺς μὲν οἴκους δι' αὐτὴν διαφθερούσας, πολλὰς δὲ πόλεις ἀναστάτους γεγενημένους.
- 10 (ι'.) Καὶ τί δεῖ τὰς τῶν ἄλλων συμφορὰς λέγοντα εὐφραίνειν; αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς δις ἤδη τὴν δημοκρατίαν ἐπίδομεν καταλυθεῖσαν καὶ δις τῆς ἐλευθερίας ἀστερηθήμεν οὐχ ὑπὸ τῶν ταῖς ἄλλαις πονηρίαις ἐχθρῶν ὄντων ἀλλὰ διὰ τοὺς καταφρονούντας τῶν νόμων καὶ βουλομένους τοῖς μὲν πολεμίοις δουλεύειν, τοῖς δὲ πολίταις ὑβρίζειν. ὧν οὗτος εἷς ὧν τυγχάνει, γὰρ εἰ τῶν τότε κατασταθέντων νεώτερός ἐστιν, ἀλλὰ τὸν γε τρόπον ἔχει τὸν ἐξ ἐκείνης τῆς πολιτείας· αὐταὶ γὰρ αἱ φύσεις εἰσὶν αἱ παραδοῦσαι μὲν τὴν ἡμετέραν τὴν ἡμετέραν τοῖς πολεμίοις, κατασκάψαι δὲ τὰ τεῖχη τῆς πατρίδος, πεντακοσίους δὲ καὶ χιλιάδας ἀκρίτους ἀποκτείνειν τῶν πολιτῶν.
- 12 (ια'.) Ὡς εἰκὸς ὑμᾶς μεμνημένους τιμωρεῖσθαι μὴ μόνον τοὺς τότε λυμνηνομένους ἀλλὰ καὶ τοὺς βουλομένους οὕτω διαθεῖναι τὴν πόλιν, καὶ τοσοῦτον μᾶλλον τοὺς ἐπιδόξους γενήσεσθαι πονηροὺς πρότερον ἡμαρτηκότων, ὅσῳ περ κρείττον ἐστὶ μελλόντων κακῶν ἀποτροπὴν εὑρεῖν ἢ τῶν ἤδη γε

- 3 νημένων δίκην λαβεῖν, καὶ μὴ περιμείνῃθ' ἕως ἂν
 ἀθροισθέντες καὶ καιρὸν λαβόντες εἰς ὅλην τὴν πόλιν e
 ἐξαμάρτωσιν, ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν ὑμῖν προφάσεως παρα-
 δοθῶσιν, ἐπὶ ταύτης αὐτοὺς τιμωρεῖσθε, νομίζοντες
 εὖροημ' ἔχειν, ὅταν τινὰ λάβῃτ' ἐν μικροῖς πράγμασιν
 4 ἐπιδεδειγμένου ἅπασαν τὴν αὐτοῦ πονηρίαν. κράτι- 398
 στον μὲν γὰρ ἦν, εἴ τι προσῆν ἄλλο σημεῖον τοῖς πο-
 νηροῖς τῶν ἀνθρώπων, πρὶν ἀδικηθῆναί τινα τῶν
 πολιτῶν, πρότερον κολάζειν αὐτούς· ἐπειδὴ δ' οὐχ
 οἶόν τ' ἐστὶν αἰσθῆσθαι πρὶν κακῶς τινὰ παθεῖν ὑπ'
 αὐτῶν, ἀλλ' οὖν γ' ἐπειδὴν γνωρισθῶσι, προσήκει
 πᾶσι μισεῖν τοὺς τοιούτους καὶ κοινοὺς ἐχθροὺς νο-
 μίζειν.
- 5 (ιβ'.) Ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι τῶν μὲν περὶ τὰς οὐ-
 σίας κινδύνων οὐ μέτεστι τοῖς πένησι, τῆς δ' εἰς τὰ
 σώματ' αἰκίας ὁμοίως ἅπαντες κοινωνοῦμεν· ὥσθ' b
 ὅταν μὲν τοὺς ἀποστεροῦντας τιμωρησθε, τοὺς πλου-
 σίους μόνον ὠφελεῖτε, ὅταν δὲ τοὺς ὑβρίζοντας κολά-
 6 ζητε, ὑμῖν αὐτοῖς βοηθεῖτε. ὦν οὖν ἕνεκα δεῖ περὶ
 πλείστου ποιεῖσθαι ταύτας τῶν δικῶν, καὶ περὶ μὲν
 τῶν ἄλλων συμβολαίων τοσούτου τιμᾶν, ὅσον προσ-
 ἤκει τῷ διώκοντι κομίσασθαι, περὶ δὲ τῆς ὑβρεως,
 ὅσον ἀποτίσας ὁ φεύγων καύσεσθαι μέλλει τῆς παρ-
 7 ούσης ἀσελγείας. ἂν οὖν περιαιρῆτε τὰς οὐσίας τῶν
 νεανιευομένων εἰς τοὺς πολίτας καὶ μηδεμίαν νομί- c
 ζηθ' ἱκανὴν εἶναι ζημίαν, οἵτινες ἂν εἰς τὰ σώματ'
 ἐξαμαρτάνοντες τοῖς χρήμασι τὰς δίκας ὑπέχωσιν,
 ἅπανθ' ὅσα δεῖ τοὺς καλῶς δικάζοντας διαπραξέσθε·
 8 καὶ γὰρ περὶ τοῦ παρόντος πράγματος ὀρθῶς γνώ-
 σεσθε καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας κοσμιωτέρους ποιή-
 σετε καὶ τὸν βίον τὸν ὑμέτερον αὐτῶν ἀσφαλέστερον
 καταστήσετε. ἔστι δὲ δικαστῶν νοῦν ἔχοντων περὶ

τῶν ἀλλοτρίων τὰ δίκαια ψηφίζομένους ἅμα καὶ τὸ σφέτερόν αὐτῶν εὖ τίθεσθαι

- 19 (ιγ΄.) Καὶ μηδεὶς ὑμῶν εἰς τοῦτ' ἀποβλέψας, ὡς πένης εἰμί καὶ τοῦ πλήθους εἰς, ἀξιούτω τοῦ τιμωματος ἀφαιρεῖν. οὐ γὰρ δίκαιον ἐλάττους ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας ὑπὲρ τῶν ἀδόξων ἢ τῶν διωνομασμένων, οὐδὲ χείρους ἡγεῖσθαι τοὺς πενομένους ἢ τοὺς πολλὰ κεκτημένους. ὑμᾶς γὰρ ἂν αὐτοὺς ἀτιμάζοιτ' εἰ τοῦτ' αὐτὰ γινώσκοιτε περὶ τῶν πολιτῶν. ἔτι δὲ καὶ πάντων ἂν εἴη δεινότατον, εἰ δημοκρατουμένης τῆς πόλεως μὴ τῶν αὐτῶν ἅπαντες τυγχάνοιμεν, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀρχῶν μετέχειν ἀξιοῖμεν, τῶν δ' ἐν τοῖς νόμοις δικάϊων ἀποστεροῖμεν ἡμᾶς αὐτοὺς, καὶ μαχόμενός μιν ἐθέλοισιν ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῆς πολιτείας, καὶ δὲ τῇ ψήφῳ πλέον νέμοισιν τοῖς τὰς οὐσίας ἔχουσιν.
- 21 οὐκ ἂν γε σωφρονῆθ' οὕτω διακείσεσθε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, οὐδὲ διδάξετε τοὺς νεωτέρους καταφρονεῖν τοῦ πλήθους τῶν πολιτῶν, οὐδὲ ἀλλοτρίους ἡγήσεσθαι εἶναι τοὺς τοιούτους τῶν ἀγώνων, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ αὐτοῦ δικάζων, οὕτως ἕκαστος ὑμῶν οἶσει τὴν ψήφον ἅπαντας γὰρ ὁμοίως ἀδικοῦσιν οἱ τολμῶντες, τοῦτ' αὖτὸν νόμον παραβαίνειν τὸν ὑπὲρ τῶν σωματίων τῶν ὑμετέρων κείμενον. (ιδ΄.) Ὡστ' ἂν σωφρονῆτε, παρεκάλεισάντες ἀλλήλους ἐνσημανεῖσθε Λοχίτη τὴν ὀργὴν τὴν ὑμετέραν αὐτῶν, εἰδότες, ὅτι πάντες οἱ τοιοῦτοι τῶν μὲν νόμων τῶν κειμένων καταφρονοῦσι, τὰ δὲ ἐνθάδε γινωσκόμενα, ταῦτα νόμους εἶναι νομίζουσιν.
- (ιε΄.) Ἐγὼ μὲν οὖν ὡς οἶός τ' ἦν εἶρηκα περὶ τοῦ πράγματος· εἰ δὲ τις τῶν παρόντων ἔχει τί μιν συνειπεῖν, ἀναβᾶς εἰς ὑμᾶς λεγέτω.

21.

ΠΡΟΣ ΕΥΘΥΝΟΥΝ ΑΜΑΡΤΥΡΟΣ.

(α΄.) Οὐ προφάσεως ἀπορῶ, δι' ἣντινα λέγω 400
ὑπὲρ Νικίου τουτουί· καὶ γὰρ φίλος ὦν μοι τυγχάνει
καὶ δεόμενος καὶ ἀδικούμενος καὶ ἀδύνατος εἶπειν,
ᾧστε διὰ ταῦτα πάντα ὑπὲρ αὐτοῦ λέγειν ἀναγκά-
ζομαι.

- 2 (β΄.) Ὅθεν οὖν τὸ συμβόλαιον αὐτῷ πρὸς Εὐθύ-
νουν γεγένηται, διηγῆσομαι ὑμῖν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ
βραχυτάτων. (γ΄.) Νικίας γὰρ οὐτοσί, ἐπειδὴ οἱ b
τριακόντα κατέστησαν καὶ αὐτὸν οἱ ἐχθροὶ ἐκ μὲν
τῶν μετεχόντων τῆς πολιτείας ἐξήλειπον, εἰς δὲ τὸν
μετὰ Αὐσανδρου κατάλογον ἐνέγραφον, δεδιὼς τὰ
παρόντα πράγματα τὴν μὲν οἰκίαν ὑπέθηκε, τοὺς δ'
οἰκέτας ἔξω τῆς γῆς ἐξέπεμψε, τὰ δ' ἐπιπλα ὡς ἐμὲ
ἐκόμισε, τρία δὲ τάλαντα ἀργυρίου Εὐθύνω φυλάτ-
3 τειν ἔδωκεν, αὐτὸς δ' εἰς ἀγρὸν ἐλθὼν διητᾶτο. οὐ
πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον βουλούμενος ἐκπλεῖν ἀπήτησε c
τὰργύριον· Εὐθύνους δὲ τὰ μὲν δύο τάλαντα ἀποδί-
δωσι, τοῦ δὲ τρίτου ἕξαρος γίγνεται. ἄλλο μὲν οὖν
οὐδὲν εἶχε Νικίας ἐν τῷ τότε χρόνῳ ποιῆσαι, προσ-
κλιῶν δὲ πρὸς τοὺς ἐπιτηδείους ἐνεκάλει καὶ ἐμέμφετο
καὶ ἔλεγεν, ἃ πεπονθῶς εἶη. καίτοι οὕτω τοῦτόν τε
περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο καὶ τὰ καθεστῶτα ἐφοβεῖτο,
ᾧστε πολὺ ἂν θᾶττον ὀλίγων στερηθεὶς ἐσιώπησιν ἢ
μηδὲν ἀπολέσας ἐνεκάλεσεν.
- 4 Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα ταῦτ' ἐστίν. (δ΄.) Ἀπό- d
ρως δ' ἡμῖν ἔχει τὸ πρᾶγμα. Νικία γὰρ οὔτε παρα-
κατατιθεμένῳ τὰ χρήματα οὔτε κομιζομένῳ οὐδείς
οὔτ' ἐλεύθερος οὔτε δοῦλος παρεγένετο, ᾧστε μήτ'

ἐκ βασιάνων μῆτ' ἐκ μαρτύρων οἶόν τ' εἶναι γινῶναι
περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἀνάγκη ἐκ τεκμηρίων καὶ ἡμᾶς δι-
δάσκειν καὶ ὑμᾶς δικάζειν, ὁπότεροι ἀληθῆ λέγουσιν.

5 (ε'.) Οἶμαι δὴ πάντας εἰδέναι, ὅτι μάλιστα συκο-
φαντεῖν ἐπιχειροῦσιν οἱ λέγειν μὲν δεινοὶ, ἔχοντες δὲ
μηδὲν, τοὺς ἀδυνατοὺς μὲν εἰπεῖν, ἱκανοὺς δὲ χρή- 40
ματα τελεῖν. Νικίας τοίνυν Εὐθύνου πλείω μὲν ἔχει,
ἤτιον δὲ δύναται λέγειν ὥστε οὐκ ἔστι δι' ὅτι ἂν ἐπήρθη
6 ἀδίκως ἐπ' Εὐθύνον ἐλθεῖν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐξ αὐτοῦ
ἂν τις τοῦ πράγματος γνοίῃ, ὅτι πολὺ μᾶλλον εἰκὸς
ἦν Εὐθύνον λαβόντα ἐξαφνειῶσθαι ἢ Νικίαν μὴ δόντα
αἰτιάσθαι. δῆλον γάρ, ὅτι πάντες κέρδους ἕνεκ' ἀδι-
κοῦσιν. οἱ μὲν οὖν ἀποστεροῦντες ὦνπερ ἕνεκ' ἀδι-
κοῦσιν, ἔχουσιν, οἱ δ' ἐγκαλοῦντες οὐδ' εἰ λήψεσθαι 6
7 μέλλουσιν ἴσασιν. (ζ'.) Πρὸς δὲ τούτοις, ἀκαταστο-
τως ἐχόντων τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ δικῶν οὐκ οὐσῶν
τῶ μὲν οὐδὲν πλέον ἦν ἐγκαλοῦντι, τῶ δὲ οὐδὲν ἦν
δέος ἀποστεροῦντι. ὥστε τὸν μὲν οὐδὲν ἦν θαν-
μαστόν, ὅτε καὶ οἱ μετὰ μαρτύρων δανεισάμενοι
ἐξηροῦντο, τότε ἂ μόνος παρὰ μόνου ἔλαβεν ἀπο-
στερηῆσαι· τὸν δ' οὐκ εἰκὸς, ὅτε οὐδ' οἷς δικαίως ἀφεί-
λετο οἶόν τ' ἦν πράττεσθαι, τότε ἀδίκως ἐγκαλοῦντα 6
οἶεσθαί τι λήψεσθαι.

8 (η'.) Ἔτι δ' εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸν ἐκόλυεν, ἀλλὰ
καὶ ἐξῆν καὶ ἐβούλετο συκοφαντεῖν, ὡς οὐκ ἂν ἐπ'
Εὐθύνον ἤλθε, ῥάδιον γινῶναι. οἱ γὰρ τοιαῦτα
πράττειν ἐπιθυμοῦντες οὐκ ἀπὸ τῶν φίλων ἄρχονται
ἀλλὰ μετὰ τούτων ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἔρχονται, καὶ τού-
τοις ἐγκαλοῦσιν, οὓς ἂν μῆτ' αἰσχύωνται μῆτε δε-
δίωσι, καὶ οὓς ἂν ὀρῶσι πλουσίους μὲν, ἐρήμους δὲ
9 καὶ ἀδυνατοὺς πράττειν. (θ'.) Εὐθύνω τοίνυν τι
ναντία τούτων ὑπάρχει· ἀνεπιὸς γὰρ ὦν Νικίου

χάνει, λέγειν δὲ καὶ πράττειν μᾶλλον δύναται τούτου, ἔτι δὲ χρήματα μὲν ὀλίγα, φίλους δὲ πολλοὺς κέκτηται. ὥστ' οὐκ ἔστιν ἐφ' ὄντινα ἂν ἦττον ἢ ἐπὶ τοῦτον ἦλθεν· ἐπεὶ ἔμοιγε δοκεῖ, εἰδότι τὴν τούτων οἰκειότητα, οὐδ' ἂν Εὐθύνοὺς Νικίαν ἀδικῆσαι, εἰ
 10 ἐξῆν ἄλλον τινὰ τοσαῦτα χρήματα ἀποστερηῆσαι. νῦν δ' ἀρχαιότερον ἦν αὐτοῖς τὸ πρᾶγμα· ἐγκαλεῖν μὲν γὰρ ἔξεστιν ἐξ ἀπάντων ἐκλεξάμενον, ἀποστερεῖν δ' οὐχ οἷόν τ' ἄλλον ἢ τὸν παρακαταθέμενον. ὥστε Νικίας μὲν συκοφαντεῖν ἐπιθυμῶν οὐκ ἂν ἐπὶ τοῦτον ἦλθεν, Εὐθύνοὺς δ' ἀποστερεῖν ἐπιχειρῶν οὐκ ἄλλον εἶχεν.

11 (ι.) Ὁ δὲ μέγιστον τεκμήριον καὶ πρὸς ἅπαντα 402
 Ἰανόν· ὅτε γὰρ τὸ ἐγκλημα ἐγένετο, ὀλιγαρχία καθεισθήκει, ἐν ἧ ὡς ἐκάτερος αὐτῶν διέκειτο, ὥστε Νικίας μὲν, εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον εἰθιστο συκοφαντεῖν, τότε ἂν ἐπαύσατο, Εὐθύνοὺς δὲ, καὶ εἰ μὴ δὲ
 12 πώποτε διενοήθη ἀδικεῖν, τότε ἂν ἐπήρθη. ὁ μὲν γὰρ διὰ τὰ ἀμαρτήματα ἐτιμᾶτο, ὁ δὲ διὰ τὰ χρήματα ἐπεβουλεύετο. πάντες γὰρ ἐπίστασθε, ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ δεινότερον ἦν πλουτεῖν ἢ ἀδικεῖν· οἱ μὲν b γὰρ τὰ ἀλλότρια ἐλάμβανον, οἱ δὲ τὰ σφέτερόντων ἀπώλλουσαν. ἐφ' οἷς γὰρ ἦν ἡ πόλις, οὐ τοὺς ἀμαρτάνοντας ἐτιμωροῦντο ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας ἀφηροῦντο, καὶ ἠγοῦντο τοὺς μὲν ἀδικοῦντας πιστοὺς, 13 τοὺς δὲ πλουτοῦντας ἐχθροὺς. ὥστε μὴ περὶ τοῦτ' εἶναι Νικία, ὅπως συκοφαντῶν τὰλλότρια λήψοιτο, ἀλλ' ὅπως μὴδὲν ἀδικῶν κακόν τι πεύσοιτο. τῷ μὲν γὰρ ὅσον Εὐθύνοὺς δυναμένῳ ἐξῆν ἂ τ' ἔλαβεν ἀπο- c στερεῖν καὶ οἷς μὴ συνέβαλεν ἐγκαλεῖν· οἱ δ' ὥσπερ Νικίας διακείμενοι ἠναγκάζοντο τοῖς τ' ὀφείλουσι τὰ χρεῖα ἀφιέναι καὶ τοῖς συκοφαντοῦσι τὰ αὐτῶν διδό-

- 14 ναι. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, αὐτὸς ἂν ὑμῖν Εὐ-
 θύνους μαρτυρήσειεν· ἐπίσταται γὰρ, ὅτι Τιμοδημος
 τουτουὶ τριάκοντα μνᾶς ἐπράξατο, οὐ χρέος ἐγκαλῶν
 ἀλλ' ἀπάξειν ἀπειλῶν. καίτοι πῶς εἰκὸς Νικίαν εἰς
 τοῦτ' ἀνοίας ἐλθεῖν ὥστ' αὐτὸν περὶ τοῦ σώματος
 15 κινδυνεύοντα ἐτέρους συκοφαντεῖν καὶ μὴ δυνάμε-
 νον τὰ αὐτοῦ σώζειν τοῖς ἀλλοτριόις ἐπιβουλεύειν
 καὶ πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν ἐχθροῖς ἐτέρους διαφόρους
 ποιεῖσθαι καὶ τούτοις ἀδίκως ἐγκαλεῖν, παρ' ὧν οὐδ'
 ὁμολογούντων ἀποστερεῖν οἶός τ' ἂν ἦν δίκην λαβεῖν,
 καὶ τότε πλέον ἔχειν ζητεῖν, ὅτε οὐδὲ ἴσου ἐξῆν αὐ-
 τῷ; καὶ ὅτε ἂ οὐκ ἔλαβεν ἀποτίνειν ἠναγκάζετο, τότε
 καὶ ἂ μὴ συνέβαλεν ἐλπίζειν πράξασθαι;
- 16 Περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανὰ τὰ εἰρημμένα. (ια'.)
 Ἴσως δ' Εὐθύνοους ἐρεῖ, ἂ καὶ πρότερον ἤδη, ὅτι οὐκ
 ἂν ποτ' ἀδικεῖν ἐπιχειρῶν τὰ μὲν δύο μέρη τῆς παρα-
 καταθήκης ἀπέδωκε, τὸ δὲ τρίτον μέρος ἀπεστέρη-
 σεν, ἀλλ' εἴτε ἀδικεῖν ἐπεθύμει εἴτε δίκαιος ἐβούλετο
 εἶναι, περὶ ἀπάντων ἂν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχευ.
- 17 (ιβ'.) Ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι πάντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι πάν-
 τες ἄνθρωποι, ὅταν περὶ ἀδικεῖν ἐπιχειρῶσιν, ἅμα καὶ
 τὴν ἀπολογίαν σκοποῦνται· ὥστ' οὐκ ἄξιον θαυμά-
 ζειν, εἰ τούτων ἔνεκα τῶν λόγων οὕτως Εὐθύνοους
 ἠδίκησεν. ἔτι δ' ἔχοιμ' ἂν ἐπιδειξάι καὶ ἐτέρους, οἱ
 χρήματα λαβόντες τὰ μὲν πλείστ' ἀπέδωσαν, ὀλίγα δ'
 ἀπεστέρησαν, καὶ ἐν μικροῖς μὲν συμβολαίοις ἀδική-
 σαντας, ἐν μεγάλοις δὲ δικαίους γενομένους· ὥστ'
 οὐ μόνος οὐδὲ πρῶτος Εὐθύνοους τοιαῦτα πεποίηκεν.
- 18 ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρῆ, εἰ ἀποδέξεσθε τῶν τὰ τοιαῦτα
 λεγόντων, ὅτι νόμον θήσετε, πῶς χρῆ ἀδικεῖν· ὥστε
 τοῦ λοιποῦ χρόνου τὰ μὲν ἀποδώσουσι, τὰ δ' ὑπο-
 λείψονται. λυσιτελήσει γὰρ αὐτοῖς, εἰ μέλλουσιν, οἷς

ἂν ἀποδῶσι τεκμηρίοις χρώμενοι, ἂν ἂν ἀποστερῶσι μὴ δῶσειν δίκην.

(ιγ'.) Σκέψασθε δὲ καὶ, ὡς ὑπὲρ Νικίου ράδιον εἶπειν ὅμοια τῇ Εὐθύνου ἀπολογία. ὅτε γὰρ ἀπελάμβανε τὰ δύο τάλαντα, οὐδεὶς αὐτῷ παρεγένετο· ὥστ' εἶπερ ἐβούλετο καὶ ἐδόκει αὐτῷ συκοφαντεῖν, δῆλον, ὅτι οὐδ' ἂν ταῦτα ὁμολόγει κεκομίσθαι ἀλλὰ περὶ ἀπάντων ἂν τοὺς αὐτοὺς λόγους ἐποιεῖτο, καὶ περὶ πλειόνων τε χρημάτων Εὐθύνου ἂν ἐκινδύνευεν, καὶ ἅμα οὐκ ἂν εἶχεν οἷσπερ νυνὶ τεκμηρίοις χρῆσθαι.

(ιδ'.) Καὶ μὲν δὴ καὶ Νικίαν μὲν οὐδ' ἂν εἰς δύ-
ναιτο ἀποδείξει, δι' ἣντινά ποτε αἰτίαν ἐνεκάλεσεν, Εὐθύνου δὲ ράδιον γινῶναι, ὧν ἔνεκεν τοῦτον τὸν τρόπον ἠδίκησεν. ὅτε γὰρ Νικίας ἦν ἐν ταῖς συμφοραῖς, πάντες οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ ἐπιτήδαιοι ἀκηκοότες ἦσαν, ὅτι τὸ ἀργύριον, ὃ ἦν αὐτῷ, τούτῳ παρακατέθετο. ἐγίνωσκεν οὖν Εὐθύνου, ὅτι μὲν ἔκειτο τὰ χρήματα παρ' αὐτῷ, πολλοὺς ἠσθημένους, ὅποσα δὲ, οὐδένα πεπυσμένον· ὥστ' ἠγεῖτο ἀπὸ μὲν τοῦ ἀριθ-
μοῦ ἀφαιρῶν οὐ γνωσθήσεσθαι, πάντα δ' ἀποστερῶν καταφανῆς γενήσεσθαι. ἐβούλετο οὖν ἱκανὰ λαβῶν ἀπολογίαν ὑπολείπεσθαι μᾶλλον ἢ μηδὲν ἀποδοῦς μῆδ' ἀρνηθῆναι δύνασθαι.

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

1.

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ ΔΙΟΝΤΣΙΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ.

(α'.) Εἰ μὲν νεώτερος ἦν, οὐκ ἂν ἐπιστολὴν 404 ἐπεμπον ἀλλ' αὐτὸς ἂν σοι πλεύσας ἐνταῦθα διε-

λέχθην· ἐπειδὴ δ' οὐ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὃ τε τῆς ἡλικίας τῆς ἐμῆς καιρὸς καὶ τῶν σῶν πραγμάτων συμβέβηκεν, ἀλλ' ἐγὼ μὲν προαπείρηκα, τὰ δὲ πρῶτ-
 τεσθαι νῦν ἀκμὴν εἴληφεν, ὡς οἶόν τ' ἐστὶν ἐκ
 τῶν παρόντων, οὕτω σοὶ πειράσομαι δηλώσαι περὶ
 αὐτῶν.

- 2 (β'.) Οἶδα μὲν οὖν, ὅτι τοῖς συμβουλευέειν ἐπι-
 χειροῦσι πολὺ διαφέρει μὴ διὰ γραμμάτων ποιείσθαι
 τὴν συνουσίαν ἀλλ' αὐτοὺς πλησιάσαντας, οὐ μόνον
 ὅτι περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων ἕξον ἂν τις παρῶν
 πρὸς παρόντας φράσειεν ἢ δι' ἐπιστολῆς δηλώσειεν,
 οὐδ' ὅτι πάντες τοῖς λεγομένοις μᾶλλον ἢ τοῖς γε-
 γραμμένοις πιστεύουσι, καὶ τῶν μὲν ὡς εἰσηγημάτων,
- 3 τῶν δ' ὡς ποιημάτων ποιοῦνται τὴν ἀκρόασιν· ἐπι-
 δὲ πρὸς τοῦτοις ἐν μὲν ταῖς συνουσίαις ἢν ἀγνοηθῆ-
 τι τῶν λεγομένων ἢ μὴ πιστευθῆ, παρῶν ὁ τὸν λόγον
 διεξιῶν ἀμφοτέροις τοῦτοις ἐπήμυνεν, ἐν δὲ τοῖς ἐπι-
 στελλομένοις καὶ γεγραμμένοις ἢν τι συμβῆ τοιοῦτον,
 οὐκ ἔστιν ὁ διορθώσαν· ἀπόντος γὰρ τοῦ γράψαντος
 ἔρημα τοῦ βοηθήσοντός ἐστιν. οὐ μὲν ἀλλ' ἐπειδὴ
 σὺ μέλλεις αὐτῶν ἔσεσθαι κριτῆς, πολλὰς ἐλπίδας
 ἔχω φανήσεσθαι λέγοντας ἡμᾶς τι τῶν θεόντων·
 ἡγοῦμαι γὰρ ἀπάσας ἀφέντα σε τὰς δυσχερεῖας τὰς
 προειρημένας αὐταῖς ταῖς πράξεσι προσέξειν τὸν νοῦν
- 4 (γ'.) Καίτοι τινὲς ἤδη με τῶν σοὶ πλησιασάντων
 ἐκφοβεῖν ἐπεχείρησαν, λέγοντες, ὡς σὺ τοὺς μὲν κολα-
 κεύοντας τιμᾶς, τῶν δὲ συμβουλευόντων καταφρο-
 νεῖς. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἀπεδεχόμεν τοὺς λόγους τοῦτους
 ἐκείνων, πολλὴν ἂν ἡσυχίαν εἶχον· νῦν δ' οὐδεὶς ἂν
 με πείσειεν, ὡς οἶόν τ' ἐστὶ τοσοῦτον καὶ τῇ γνώμῃ
 καὶ ταῖς πράξεσι διενεγκεῖν, ἂν μὴ τις τῶν μὲν μαθη-
 τῆς, τῶν δ' ἀκροατῆς, τῶν δ' εὐφρετῆς γένηται καὶ

πανταχόθεν προσαγάγεται καὶ συλλέξεται, δι' ὧν οἶόν τ' ἐστὶν ἀσκήσαι τὴν αὐτοῦ διάνοιαν.

- 5 Ἐπήρθη μὲν οὖν ἐπιστέλλειν σοι διὰ ταῦτα. (δ'.) Λέγειν δὲ μέλλω περὶ μεγάλων πραγμάτων καὶ περὶ ὧν οὐδεὶς τῶν ζώντων ἀκούσαι μᾶλλον ἢ σοὶ προσήκει. καὶ μὴ νόμιξέ με προθύμως οὕτω σε παρακαλεῖν, ἵνα γένη συγγράμματος ἀκροατής· οὐ γὰρ οὐτ' ἐγὼ τυγχάνω φιλοτίμως διακείμενος πρὸς τὰς ἐπιδείξεις οὔτε σὺ λανθάνεις ἡμᾶς ἤδη πλήρης ὧν τῶν
6 τοιούτων. πρὸς δὲ τούτοις κἀκεῖνο πᾶσι φανερόν, d ὅτι τοῖς μὲν ἐπιδείξεως δεομένοις αἱ πανηγύρεις ἀρμόττουσιν, ἐκεῖ γὰρ ἄν τις ἐν πλείστοις τὴν αὐτοῦ δύναμιν διασπείρειεν, τοῖς δὲ διαπραξασθῆναι τι βουλομένοις πρὸς τοῦτον διαλεκτέον, ὅστις τάχιστα μέλλει τὰς πράξεις ἐπιτελεῖν τὰς ὑπὸ τοῦ λόγου δηλω-
7 θείσας. εἰ μὲν οὖν μιᾶ τινι τῶν πόλεων εἰσηγούμενη, πρὸς τοὺς ἐκείνης προεστῶτας τοὺς λόγους ἂν ἐποιούμην· ἐπειδὴ δ' ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας παρεσκευάσμαι συμβουλευεῖν, πρὸς τίν' ἂν δικαιοτέ- e ρον διαλεχθεῖην ἢ πρὸς τὸν πρωτεύοντα τοῦ γένους καὶ μεγίστην ἔχοντα δύναμιν;

406

- 8 (ε'.) Καὶ μὴν οὐδ' ἀκαίρως φανησόμεθα μεμνημένοι περὶ τούτων. ὅτε μὲν γὰρ Λακεδαιμόνιοι τὴν ἀρχὴν εἶχον, οὐ ῥάδιον ἦν ἐπιμεληθῆναί σοι τῶν περὶ τὸν τόπον τὸν ἡμέτερον, οὐδὲ τούτοις ἐναντία πράττειν ἅμα καὶ Καρχηδονίοις πολεμεῖν· ἐπειδὴ δὲ Καρχηδόνιοι μὲν οὕτω πράττουσιν ὥστ' ἀγαπαν, ἦν τὴν χάριαν τὴν αὐτῶν ἔχουσιν, ἢ δ' ἡμετέρα πόλις ἰδίως ἂν αὐτὴν σοι παράσχοι συναγωνιζομένην, εἴ τι πρᾶτοις ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀγαθὸν, πῶς ἂν παραπέσοι καλλίων καιρὸς τοῦ νῦν σοι παρόντος; b
- 9 (ς'.) Καὶ μὴ θαυμάσης, εἰ μήτε δημηγορῶν μήτε

στρατηγῶν μὴτ' ἄλλως δυνάστης ὢν οὕτως ἐμβριθὲς αἰρομαι προᾶγμα καὶ δυοῖν ἐπιχειρῶ τοῖν μεγίστοιν, ὑπὲρ τε τῆς Ἑλλάδος λέγειν καὶ σοὶ συμβουλεύειν ἐγὼ γὰρ τοῦ μὲν πράττειν τι τῶν κοινῶν εὐθύς ἐξέστην, δι' ἃς δὲ προφάσεις πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν, τῆς δὲ παιδεύσεως τῆς τῶν μὲν μικρῶν κατα-
 φρονούσης, τῶν δὲ μεγάλων ἐφικνεῖσθαι πειρωμένης
 10 οὐκ ἂν φανείην ἄμοιρος γεγενημένος. ὥστ' οὐδὲν ἄτοπον, εἴ τι τῶν συμφερόντων ἰδεῖν ἂν μᾶλλον δυνηθείην τῶν εἰκῆ μὲν πολιτευομένων, μεγάλην δὲ δοξάν εἰληφόντων. δηλώσομεν δ' οὐκ εἰς ἀναβολάς, εἰ τινος ἄξιοι τυγχάνομεν ὄντες, ἀλλ' ἐκ τῶν ῥηθησθαι μελλόντων. . . . .

2.

Φ Ι Δ Ι Π Π Ω ι.

(α'.) Οἶδα μὲν, ὅτι πάντες εἰώθασι πλείω χάριν ἔχειν τοῖς ἐπαινοῦσιν ἢ τοῖς συμβουλευούσιν, ἄλλως τε κἂν μὴ κελευσθεῖς ἐπιχειρῆ τις τοῦτο ποιεῖν. ἐγὼ δ' εἰ μὲν μὴ καὶ πρότερον ἐτύγχανόν σοι παρηνεκῶς μετὰ πολλῆς εὐνοίας, ἐξ ὧν ἐδόκει μοι τὰ πρέποντα μάλιστα ἂν σαυτῷ πράττειν, ἴσως οὐδ' ἂν νῦν ἐπεχείρουν ἀποφαίνεσθαι περὶ τῶν σοὶ συμβεβηκότων.
 2 ἐπειδὴ δὲ προειλόμην φροντίζειν τῶν σῶν πραγμάτων καὶ τῆς πόλεως ἔνεκα τῆς ἑμαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, αἰσχυνθείην ἂν, εἰ περὶ μὲν τῶν ἥττον ἀναγκαίων φαινοίμην σοι συμβεβουλευκῶς. ὑπὲρ δὲ τῶν μᾶλλον κατεπειγόντων μηδένα λόγον ποιοίμην, καὶ ταῦτ' εἰδὼς ἐκεῖνα μὲν ὑπὲρ δόξης ὄντα, ταῦτα δ' ὑπὲρ σωτηρίας, ἧς ὀλιγορεῖν ἅπασιν ἐδοξας τοῖς ἀκού-
 3 σοσι τὰς περὶ σοῦ ῥηθείσας βλασφημίας. (β'.) Οὐ-

οὐκ εἶδες γὰρ ἔστιν, ὅστις οὐ κατέγνω προπετέστερόν σε κινδυνεύειν ἢ βασιλικώτερον, καὶ μᾶλλον σοι μέλει τῶν περὶ τὴν ἀνδρίαν ἐπαίνων ἢ τῶν ὄλων πραγμάτων. ἔστι δ' ὁμοίως αἰσχρὸν περιστάσεων τε τῶν πολεμίων μὴ διαφέροντα γενέσθαι τῶν ἄλλων, μηδεμιᾶς τε συμπεσοῦσης ἀνάγκης αὐτὸν ἐμβαλεῖν εἰς τοιοῦτους ἀγῶνας, ἐν οἷς κατορθώσας μὲν οὐδὲν ἂν ἦσθα μέγα διαπεπραγμένος, τελευτήσας δὲ τὸν βίον ἅπασαν ἂν τὴν ὑπάρχουσαν εὐδαιμονίαν συνανεῖλες. χρηρὴ δὲ μὴ καλὰς ἀπάσας ὑπολαμβάνειν τὰς ἐν τοῖς πολέμοις τελευτάς, ἀλλὰ τὰς μὲν ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τῶν γονέων καὶ τῶν παιδῶν ἐπαίνων ἀξίας, τὰς δὲ ταῦτά τε πάντα βλαπτούσας καὶ τὰς πράξεις τὰς πρότερον κατωρθωμένας καταρροπαινούσας αἰσχρὰς νομίζειν καὶ φεύγειν ὡς αἰτίας πολλῆς ἀδοξίας γιγνομένης.

5 (γ') Ἠγοῦμαι δὲ σοι συμφέρειν μιμῆσθαι τὰς πόλεις, ὃν τρόπον διοικοῦσι τὰ περὶ τοὺς πολέμους. ἅπασαι γὰρ, ὅταν στρατόπεδον ἐκπέμπωσιν, εἰώθασιν τὸ κοινὸν καὶ τὸ βουλευσόμενον ὑπὲρ τῶν ἐνεστῶτων εἰς ἀσφάλειαν καθιστάναι· διὸ δὴ συμβαίνει μηδὲ μιᾶς ἀτυχίας συμπεσοῦσης ἀνηρῆσθαι καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἀλλὰ πολλὰς ὑποφέρειν δύνασθαι συμφορὰς καὶ πάλιν αὐτὰς ἐκ τούτων ἀναλαμβάνειν. ὁ καὶ σὲ δεῖ σκοπεῖν καὶ μηδὲν μείζον ἀγαθὸν τῆς σωτηρίας ὑπολαμβάνειν, ἵνα καὶ τὰς νίκας τὰς συμβαινούσας κατὰ τρόπον διοικῆς. ἴδοις δ' ἂν καὶ Λακεδαιμονίους περὶ τῆς τῶν βασιλέων σωτηρίας πολλὴν ἐπιμέλειαν ποιουμένους καὶ τοὺς ἐνδοξοτάτους τῶν πολιτῶν φύλακας αὐτῶν καθιστάντας, οἷς αἰσχρόν ἐστιν ἐκείνους τελευτήσαντας περιιδεῖν ἢ τὰς ἀσπίδας ἀποβαλεῖν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνά σε λέληθεν, ἃ Πέρσης

τε τῷ καταδουλώσασθαι τοὺς Ἕλληνας βουλευθέντι καὶ Κύρῳ τῷ τῆς βασιλείας ἀμφισβητήσαντι συνέπεσεν. ὁ μὲν γὰρ τηλικαύταις ἤτταις καὶ συμφοραῖς περιπεσῶν, ἡλικίας οὐδεὶς οἶδεν ἄλλοις γενομένης, διὰ τὸ περιποιῆσαι τὴν αὐτοῦ ψυχὴν τὴν τε βασιλείαν κατέσχε καὶ τοῖς καισὶ τοῖς αὐτοῦ παρέδωκε καὶ τὴν Ἀσίαν οὕτω διψίκησεν ὥστε μηδὲν ἤττον αὐτὴν εἶναι 8 φοβεράν τοῖς Ἕλλησιν ἢ πρότερον. Κύρος δὲ νικῆσας ἅπασαν τὴν βασιλείωσ δύναμιν καὶ κρατήσας ἂν τῶν πραγμάτων, εἰ μὴ διὰ τὴν αὐτοῦ προπέτειαν, οὐ μόνον αὐτὸν ἀπεστέρησε τηλικαύτης δυναστείας ἀλλὰ 9 καὶ τοὺς συνακολουθήσαντας εἰς τὰς ἐσχάτας συμφορὰς κατέστησεν. ἔχοιμι δ' ἂν παμπληθεῖς εἰπεῖν, οὐ μεγάλων στρατοπέδων ἡγεμόνες γενόμενοι διὰ τὸ προδιαφθαρήναι πολλὰς μυριάδας αὐτοῖς συναπώλεισαν.

- 9 (δ'.) Ὡν ἐνθυμούμενον χρῆ μὴ τιμᾶν τὴν ἀνδρίαν τὴν μετ' ἀνοίας ἀλογίστου καὶ φιλοτιμίας ἀκαιροῦ γιγνομένην, μηδὲ πολλῶν κινδύνων ἰδίων ὑπαρχόντων ταῖς μοναρχίαις ἑτέροισ ἀδόξους καὶ στρατιωτικούς αὐτῷ προσεξευρίσκειν, μηδ' ἀμιλλᾶσθαι τοῖς 10 ἢ βίου δυστυχοῦς ἀπαλλαγῆναι βουλομένοις ἢ μισθοφορᾶς ἕνεκα μείζονος εἰκῆ τοὺς κινδύνους προαιρουμένοις, μηδ' ἐπιθυμεῖν τοιαύτης δόξης, ἧς πολλοὶ καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων τυγχάνουσι, ἀλλὰ τῆς τηλικαύτης τὸ μέγεθος, ἣν μόνος ἂν τῶν νῦν ὄντων κτήσασθαι δυνηθείης. μηδ' ἀγαπᾶν λίαν τὰς τοιαύτας ἀρετὰς, ὧν καὶ τοῖς φαύλοις μέτεστιν, ἀλλ' ἐκείνας, ὧν οὐδεὶς ἂν πονηρὸς κοινωπήσειεν.
- 11 μηδὲ ποιεῖσθαι πολέμους ἀδόξους καὶ χαλεπούς, ἐξὸν ἐντίμους καὶ φαιδίους, μηδ' ἐξ ὧν τοὺς μὲν οἰκειοτάτους εἰς λύπας καὶ φροντίδας καταστήσεις, τοὺς δ'

ἐχθρούς ἐν ἐλπίσι μεγάλαις ποιήσεις, οἷας καὶ νῦν
 αὐτοῖς παρέσχες· ἀλλὰ τῶν μὲν βαρβάρων, πρὸς οὓς 409
 νῦν πολεμεῖς, ἐπὶ τοσοῦτον ἐξαρκέσει σοι κρατεῖν, ὅσον
 ἐν ἀσφαλείᾳ καταστήσαι τὴν σαυτοῦ χώραν, τον δὲ
 νῦν μέγαν προσαγορευόμενον καταλύειν ἐπιχειρήσεις,
 ἵνα τὴν τε σαυτοῦ δόξαν μείζω ποιήσης καὶ τοῖς Ἑλ-
 λησιν ὑποδείξης, πρὸς ὃν χορὴ πολεμεῖν.

(ε΄.) Πρὸ πολλοῦ δ' ἂν ἐποιησάμην ἐπιστεῖλαι σοι
 ταῦτα πρὸ τῆς στρατείας, ἵν' εἰ μὲν ἐπέισθης, μὴ τη-
 λικούτω κινδύνῳ περιέπεσες, εἰ δ' ἠπίστησας, μὴ b
 συμβουλεύειν ἐδόκουν ταῦτά τοις ἤδη διὰ τὸ πάθος
 ὑπὸ πάντων ἐγνωσμένοις, ἀλλὰ τὸ συμβεβηκὸς ἐμαρ-
 τύρει τοὺς λόγους ὀρθῶς ἔχειν τοὺς ὑπ' ἐμοῦ περὶ
 αὐτῶν εἰρημένους.

(ς.) Πολλὰ δ' ἔχων εἰπεῖν διὰ τὴν τοῦ πράγμα-
 τος φύσιν παύσομαι λέγων· οἶμαι γὰρ καὶ σὲ καὶ τῶν
 ἐταίρων τοὺς σπουδαιοτάτους ῥαδίως ὀπίσ' ἂν βου-
 λησθε προσθήσειν τοῖς εἰρημένοις. πρὸς δὲ τούτοις
 φοβοῦμαι τὴν ἀκαιρίαν· καὶ γὰρ νῦν κατὰ μικρὸν c
 προῖων ἔλαθον ἐμαντὸν οὐκ εἰς ἐπιστολῆς συμμετρίαν
 ἀλλ' εἰς λόγου μῆκος ἐξοκείλας.

(ζ.) Οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων
 οὐ παραλείπτεον ἐστὶ τὰ περὶ τῆς πόλεως ἀλλὰ πει-
 ρατέον παρακαλέσαι σε πρὸς τὴν οἰκειότητα καὶ τὴν
 χρῆσιν αὐτῆς. οἶμαι γὰρ πολλοὺς εἶναι τοὺς ἀπαγ-
 γέλλοντας καὶ λέγοντας οὐ μόνον τὰ δυσχερέστατα
 τῶν περὶ σοῦ παρ' ἡμῖν εἰρημένων ἀλλὰ καὶ παρ'
 αὐτῶν προστιθέντας· οἷς οὐκ εἰκὸς προσέχειν
 τὸν νοῦν. καὶ γὰρ ἂν ἄτοπον ποιολῆς, εἰ τὸν μὲν
 δῆμον τὸν ἡμέτερον ψέγοις, ὅτι ῥαδίως πείθεται d
 τοῖς διαβάλλουσιν, αὐτὸς δὲ φαίνοιο πιστεύων τοῖς
 τὴν τέχνην ταύτην ἔχουσι καὶ μὴ γιννώσκουσιν, ὧς

ὅσῳ περ ἂν τὴν πόλιν εὐαγωγοτέραν ὑπὸ τῶν τυχόντων οὐσαν ἀποφαίνωσι, τοσοῦτῳ μᾶλλον σοι συμφερόντως ἔχουσαν αὐτὴν ἐπιδεικνύουσιν. εἰ γὰρ οἱ μηδὲν ἀγαθὸν οἰοί τ' ὄντες ποιῆσαι διαπράττονται τοῖς λόγοις ὅτι ἂν βουλευθῶσιν, ἢ που σέ γε προσήκει τὸν πλεῖστ' ἂν ἔργῳ δυνάμενον εὐεργετῆσαι μηδενὸς ἀποτυχεῖν παρ' ἡμῶν. . . . .

- 16 (ἦ). Ἐγούμαι δὲ δεῖν πρὸς μὲν τοὺς πικρῶς τῆς πόλεως ἡμῶν κατηγοροῦντας ἐκείνους ἀντιτάττεσθαι τοὺς πάντα γε ταῦτ' εἶναι λέγοντας καὶ μήτε μείζον μὴτ' ἔλαττον αὐτὴν ἠδικηκέναι φάσκοντας· ἐγὼ δ' οὐδὲν ἂν εἴποιμι τοιοῦτον· αἰσχυρθεῖην γὰρ ἂν, εἰ τῶν ἄλλων μηδὲ τοὺς θεοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι νομιζόντων αὐτὸς τολμῶην λέγειν, ὡς οὐδὲν πώποθ' ἢ
- 17 πόλις ἡμῶν πεπλημμέληκεν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεῖν' ἔχω περὶ αὐτῆς εἰπεῖν, ὅτι χρησιμωτέραν οὐκ ἂν εὖροις ταύτης οὔτε τοῖς Ἕλλησιν οὔτε τοῖς σοῖς πράγμασιν· ὧ μάλιστα προσεκτέου τὸν νοῦν ἐστίν. οὐ μόνου γὰρ ἂν συναγωνιζομένη γίγνοιτ' ἂν αἰτία σοι πολλῶν ἀγα-
- 18 θῶν ἀλλὰ καὶ φιλικῶς ἔχειν δυκοῦσα μόνου· τοὺς τε γὰρ ὑπὸ σοὶ νῦν ὄντας ἔαον ἂν κατέχοις, εἰ μηδεμίαν ἔχοιεν ἀποστροφὴν, τῶν τε βαρβαρῶν οὐς βουλευθεῖς θάττον ἂν καταστρέψαιο. καίτοι πῶς οὐ χρὴ προθύμως ὀρέγεσθαι τῆς τοιαύτης εὐνοίας, δι' ἣν οὐ μόνου τὴν ὑπάρχουσαν ἀρχὴν ἀσφαλῶς καθέξεις
- 19 ἀλλὰ καὶ πολλὴν ἑτέραν ἀκινδύνως προσκτήσει; θαυμάζω δ' ὅσοι τῶν τὰς δυνάμεις ἔχόντων τὰ μὲν τῶν ξενιτευομένων στρατόπεδα μισθοῦνται καὶ χρήματα πολλὰ δαπανῶσι, συνειδότες, ὅτι πλείους ἠδίκηκε τῶν πιστευσάντων αὐτοῖς ἢ σέσωκε, τὴν δὲ πόλιν τὴν τηλικαύτην δύναμιν κεκτημένην μὴ πειρῶνται θεραπεύειν, ἢ καὶ μίαν ἐνάστην τῶν πόλεων καὶ σύμπα-

σαν τὴν Ἑλλάδα πολλάκις ἤδη σέσωκεν. ἐνθυμοῦ δ' ἄ
 ὅτι πολλοῖς καλῶς βεβουλευσθαι δοκεῖς, ὅτι δικαίως
 κέχρησαι Θετταλοῖς καὶ συμφερόντως ἐκείνοις, ἀν-
 δράσιν οὐκ εὐμεταχειρίστοις ἀλλὰ μεγαλοψύχοις καὶ
 στασέως μεστοῖς. χρὴ τοίνυν καὶ περὶ ἡμᾶς πειρᾶσθαι
 γίνεσθαι σε τοιοῦτον, ἐπιστάμενον, ὅτι τὴν μὲν χώ-
 ραν Θετταλοὶ, τὴν δὲ δύναμιν ἡμεῖς ὁμορόν σοι τυγ-
 χάνομεν ἔχοντες, ἣν ἐκ παντὸς τρόπου ζήτει προσαγα-
 γέσθαι. πολὺ γὰρ κάλλιόν ἐστι τὰς εὐνοίας τὰς τῶν ε-
 πόλεων αἰρεῖν ἢ τὰ τείχη. τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα τῶν
 ἔργων οὐ μόνον ἔχει φθόρον, ἀλλὰ καὶ τῶν τοιούτων
 τὴν αἰτίαν τοῖς στρατοπέδοις ἀνατιθέασιν· ἣν δὲ τὰς
 οἰκειότητος καὶ τὰς εὐνοίας κτήσασθαι δυναθῆς, ἅπαν-
 τες τὴν σὴν διάνοιαν ἐπαινέσουται.

(δ'.) Δικαίως δ' ἂν μοι πιστεύσοις οἷς εἴρηκα περὶ
 τῆς πόλεως· φανήσομαι γὰρ οὔτε κολακεύειν αὐτὴν 411
 ἐν τοῖς λόγοις εἰθισμένος ἀλλὰ πλείστα πάντων ἐπιτε-
 τιμηκῶς, οὔτ' εὐ παρὰ τοῖς πολλοῖς καὶ τοῖς εἰκῆ δοκιμά-
 ζουσι φερόμενος ἀλλ' ἀγνοούμενος ὑπ' αὐτῶν καὶ φθο-
 ρούμενος ὡσπερ σύ. πλὴν τοσοῦτον διαφέρομεν, ὅτι
 πρὸς σὲ μὲν διὰ τὴν δύναμιν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν οὕτως
 ἔχουσι, πρὸς δ' ἐμέ, διότι προσποιοῦμαι τὸ βέλτιον
 αὐτῶν φρονεῖν, καὶ πλείους ὀρθῶσιν ἐμοὶ διαλέγεσθαι
 βουλομένους ἢ σφίσι αὐτοῖς. ἤβουλόμην δ' ἂν ἡμῖν
 ὁμοίως ῥᾶδιον εἶναι τὴν δόξαν, ἣν ἔχομεν παρ' αὐ-
 τοῖς, διαφεύγειν. νῦν δὲ σὺ μὲν οὐ χαλεπῶς, ἣν βου-
 ληθῆς, αὐτὴν διαλύσεις, ἐμοὶ δ' ἀνάγκη καὶ διὰ τὸ
 γῆρας καὶ δι' ἄλλα πολλὰ στέργειν τοῖς παροῦσιν.

(ε'.) Οὐκ οἶδ' ὅ τι πλείω δεῖ λέγειν πλὴν το-
 σοῦτον, ὅτι καλόν ἐστι τὴν βασιλείαν καὶ τὴν εὐδαι-
 μονίαν τὴν ὑπάρχουσαν ὑμῖν παρακαταθέσθαι τῇ τῶν
 Ἑλλήνων εὐνοίᾳ.

3.

Φ Ι Λ Ι Π Π Ω ι.

(α'.) Ἐγὼ διελέχθην μὲν καὶ πρὸς Ἀντίπατρον περὶ τε τῶν τῆ πόλει καὶ τῶν σοι συμφερόντων ἔξαρκούντως, ὡς ἑμαυτὸν ἐπειθον, ἠβουλήθην δὲ καὶ πρὸς σὲ γράψαι, περὶ ᾧ μοι δοκεῖ πρακτέον εἶναι μετὰ τὴν εἰρηνην, παρακλήσια τοῖς ἐν τῷ λόγῳ γεγραμμένοις, πολὺ δ' ἐκείνων συντομώτερα.

- 2 (β'.) Κατ' ἐκείνον μὲν γὰρ τὸν χρόνον συνεβούλευον, ὡς χρῆ διαλλάξαντά σε τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν Λακεδαιμονίων καὶ τὴν Θηβαίων καὶ τὴν Ἀργείων εἰς ὁμόνοιαν καταστήσαι τοὺς Ἕλληνας, ἡγούμενος, ἂν τὰς προεχούσας πόλεις πείσῃς οὕτω φρονεῖν, ταχέως καὶ τὰς ἄλλας ἐπακολουθήσειν. τότε μὲν οὖν ἄλλος ἦν καιρὸς, νῦν δὲ συμβέβηκε μηκέτι δεῖν πείθειν· διὰ γὰρ τὸν ἀγῶνα τὸν γενενημένον ἠναγκασμένοι πάντες εἰσὶν εὖ φρονεῖν καὶ τούτων ἐπιθυμεῖν, ᾧ ὑπενοούμην σε βούλεσθαι πράττειν καὶ λέγειν, ὡς δεῖ παυσαμένους τῆς μαυίας καὶ τῆς πλεονεξίας, ἣν ἐποιοῦντο πρὸς ἀλλήλους, εἰς τὴν Ἀσίαν
- 3 τὸν πόλεμον ἐξενεγκεῖν. (γ'.) Καὶ πολλοὶ πυνθάνονται παρ' ἐμοῦ, πότερον ἐγὼ σοι παρήνεσα ποιεῖσθαι τὴν στρατείαν τὴν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἢ σοῦ διανοηθέντος συνεῖπον· ἐγὼ δ' οὐκ εἰδέναι μὲν φημι τὸ σαφές, οὐ γὰρ συγγεγενῆσθαι σοι πρότερον, οὐ μὴν ἀλλ' οἰεσθαι σὲ μὲν ἐγνωκέναι περὶ τούτων, ἐμὲ δὲ συνειρηκέναι ταῖς σαῖς ἐπιθυμίαις. ταῦτα δ' ἀκούοντες ἐδέοντό μου πάντες παρακελεύεσθαι σοι καὶ προτρέπειν ἐπὶ τῶν αὐτῶν τούτων μένειν, ὡς οὐδέποτε ἂν γενομένων οὔτε καλλίωνων ἔργων οὔτ' ὠφελιμωτέρων τοῖς Ἕλλησιν οὔτ' ἐν καιρῷ μᾶλλον πραχθήσομένων.

4 (δ'.) Εἰ μὲν οὖν εἶχον τὴν αὐτὴν δύναμιν, ἣν περ
 πρότερον, καὶ μὴ παντάπασιν ἦν ἀπειρηκῶς, οὐκ ἂν
 δι' ἐπιστολῆς διελεγόμην ἀλλὰ παρῶν αὐτὸς παρῶ-
 ξυνον ἂν σε καὶ παρεκάλουν ἐπὶ τὰς πράξεις ταύτας.
 νῦν δ' ὡς δύναμαι παρακελεύομαι σοὶ μὴ καταμελῆ-
 σαι τούτων, πρὶν ἂν τέλος ἐπιθῆς αὐτοῖς. ἔσται δὲ
 πρὸς μὲν ἄλλο τι τῶν δεόντων ἀπλήστως ἔχειν οὐ κα-
 λὸν, αἱ γὰρ μετριότητες παρὰ τοῖς πολλοῖς εὐδοκί- d
 μοῦσι, δόξης δὲ μεγάλης καὶ καλῆς ἐπιθυμεῖν καὶ μη-
 δέποτ' ἐμπίπασθαι προσήκει τοῖς πολὺ τῶν ἄλλων
 5 διευεγκοῦσιν· ὅπερ σοὶ συμβέβηκεν. ἡγοῦ δὲ τόθ'
 ἔξειν ἀνυπέροβλητον αὐτὴν καὶ τῶν σοὶ πεπραγμένων
 ἀξίαν, ὅταν τοὺς μὲν βαρβάρους ἀναγκάσης εἰλωτεύειν
 τοῖς Ἑλλήσι πλήν τῶν σοὶ συναγωνισαμένων, τὸν δὲ
 βασιλέα τὸν νῦν μέγαν προσαγορευόμενον ποιήσης
 τοῦτο πράττειν, ὅ τι ἂν σὺ προσιάττης. ταῦτα δὲ e
 κατεργάσασθαι πολὺ θᾶρόν ἐστιν ἐκ τῶν νῦν παρόν-
 των ἢ προελθεῖν ἐπὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν δόξαν, ἣν
 νῦν ἔχεις, ἐκ τῆς βασιλείας τῆς ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν ὑπαρ-
 ξάσης· οὐδὲν γὰρ ἔσται λοιπὸν ἐτι πλήν θεὸν γενέ-
 6 σθαι. χάριν δ' ἔχω τῷ γήρα ταύτην μόνην, ὅτι προ- 413
 ἤγαγεν εἰς τοῦτό μου τὸν βίον, ὥσθ' ἂ νέος ᾧν διενο-
 ούμην καὶ γράφειν ἐπεχείρουν ἔν τε τῷ κληρυρικῷ
 λόγῳ καὶ τῷ πρὸς σὲ πεμφθέντι, ταῦτα νῦν τὰ μὲν
 ἤδη γινόμενα διὰ τῶν σῶν ἐφορῶ πράξεων, τὰ δ'
 ἐλπίζω γενήσεσθαι.

4.

ΑΝΤΙΠΑΤΡΩΙ.

(α'.) Ἐγὼ, καίπερ ἐκικινδύνου κατ' ἡμῖν ὄντος 413
 εἰς Μακεδονίαν πέμπειν ἐπιστολὴν, οὐ μόνον νῦν,
 ὅτε πολεμοῦμεν πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τῆς εἰρήνης οὐ-

σης, ὅμως γράψαι πρὸς σὲ προειλόμην περὶ Διοδότου, δίκαιον εἶναι νομίζων πάντας μὲν περὶ πολλοῦ ποιῆσθαι τοὺς ἔμαντῶ πεπλησιακότας καὶ γεγενημένους ἀξίους ἡμῶν, οὐχ ἥκιστα δὲ τοῦτον καὶ διὰ τὴν εὐνοϊαν τὴν εἰς ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἐπιείκειαν. μάλιστα μὲν οὖν ἠβουλόμην ἂν αὐτὸν συσταθῆναί σοι δι' ἡμῶν· ἐπειδὴ δὲ δι' ἐτέρων ἐντετύχηκέ σοι, λοιπὸν ἐστί μοι μαρτυρῆσαι περὶ αὐτοῦ καὶ βεβαιῶσαι τὴν γεγενημένην αὐτῶ πρὸς σὲ γνώσιν. ἐμοὶ γὰρ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν συγγεγενημένων ἀνδρῶν καὶ δόξας ἐνίωον μεγάλας ἐχόντων, τῶν μὲν ἄλλων ἀπάντων οἱ μὲν τινες περὶ αὐτὸν λόγον, οἱ δὲ περὶ τὸ διανοηθῆναι καὶ πράξαι δεινοὶ γενόμεσιν, οἱ δ' ἐπὶ μὲν τοῦ βίου σώφρονες καὶ χαρίεντες, πρὸς δὲ τὰς ἄλλας

3 χρήσεις καὶ διαγωγὰς ἀφνεῖς παντάπασιν· οὗτος δ' οὕτως εὐάρμοστος τὴν φύσιν ἔσχευ ὥστ' ἐν ἅπασιν τοῖς εἰρημένοις τελειότατος εἶναι. καὶ ταῦτ' οὐκ ἂν ἐτόλμων λέγειν, εἰ μὴ τὴν ἀκριβεστάτην πείραν αὐτός τ' εἶχον αὐτοῦ καὶ σὲ λήψεσθαι προσεδόκων, τὰ μὲν αὐτὸν χρώμενον αὐτῶ, τὰ δὲ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων

4 τῶν ἐμπείρων αὐτοῦ πυνθανόμενον, ὧν οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν, εἰ μὴ λίαν εἰη φθονερός, καὶ εἰπεῖν καὶ βουλευσασθαι μηδενὸς ἥττον αὐτὸν δύνασθαι καὶ δικαιοτάτον καὶ σωφρονέστατον εἶναι καὶ χρημάτων ἐγκρατέστατον, ἔτι δὲ συνημερεῦσαι καὶ συμβιῶναι πάντων ἡδιστον καὶ λιγυρώτατον, πρὸς δὲ τούτοις πλείστην ἔχειν παρρησίαν, οὐχ ἦν οὐ προσῆκεν, ἀλλὰ τὴν εἰκότως ἂν μέγιστον γιγνομένην

5 σημεῖον τῆς εὐνοίας τῆς πρὸς τοὺς φίλους· ἦν τῶν δυναστῶν οἱ μὲν ἀξιοχρεῶν τὸν ὄγκον τὸν τῆς ψυχῆς ἔχοντες τιμῶσιν ὡς χρησίμην οὖσαν, οἱ δ' ἀσθενέστεροι τὰς φύσεις ὄντες ἢ κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἔξου-

σιας δυσχεραίνουσιν, ὡς ὧν οὐ προαιροῦνται τι ποιῆν
 βιαζομένην αὐτούς, οὐκ εἰδότες, ὡς οἱ μάλιστα περὶ
 τοῦ συμφέροντος ἀντιλέγειν τολμῶντες, οὗτοι πλεί-
 στην ἐξουσίαν αὐτοῖς τοῦ πράττειν ἢ βούλονται πα-
 6 ρασκευάζουσιν. εἰκὸς γὰρ διὰ μὲν τοὺς ἀεὶ πρὸς ἡδο- c
 νῆν λέγειν προαιρουμένους οὐχ ὅπως τὰς μοναρχίας
 δύνασθαι διαμένειν, αἱ πολλοὺς τοὺς ἀναγκάιους
 ἐφέλκονται κινδύνους, ἀλλ' οὐδὲ τὰς πολιτείας, αἱ
 μετὰ πλείονος ἀσφαλείας εἰσὶ, διὰ δὲ τοὺς ἐπὶ τῷ βελ-
 τίστῳ παρρησιαζομένους πολλὰ σώξισθαι καὶ τῶν
 ἐπιδοξῶν διαφθορήσεσθαι πραγμάτων. ὧν ἔνεκα
 προσῆκε μὲν παρὰ πᾶσι τοῖς μονάρχοις πλέον φέρε-
 σθαι τοὺς τὴν ἀλήθειαν ἀποφαινομένους τῶν ἅπαντα d
 μὲν πρὸς χάριν, μηδὲν δὲ χάριτος ἄξιον λεγόντων·
 συμβαίνει δ' ἕλαττον ἔχειν αὐτούς παρ' ἐνίοις αὐτῶν.
 7 ὁ καὶ Διοδότῳ παθεῖν συνέπεσε παρὰ τισι τῶν περὶ
 τὴν Ἀσίαν δυναστῶν, οἷς περὶ πολλὰ χρήσιμος γενό-
 μενος οὐ μόνον τῷ συμβουλευεῖν ἀλλὰ καὶ τῷ πράτ-
 τειν καὶ κινδυνεύειν διὰ τὸ παρρησιαζέσθαι πρὸς αὐ-
 τοὺς περὶ ὧν ἐκείνοις συνέφερε, καὶ τῶν οἴκοι τι-
 μῶν ἀπεστέρηται καὶ πολλῶν ἄλλων ἐλπίδων, καὶ μεί- e
 ζον ἰσχυσαν αἱ τῶν τυχόντων ἀνθρώπων κολακείαι
 8 τῶν εὐεργεσιῶν τῶν τούτου. διὸ δὴ καὶ πρὸς ὑμᾶς
 ἀεὶ προσιέναι διανοούμενος ὑκνηρῶς εἶχεν, οὐχ ὡς
 ἅπαντας ὁμοίους εἶναι νομίζων τοὺς ὑπὲρ αὐτὸν ὄν- 415
 τας, ἀλλὰ διὰ τὰς πρὸς ἐκείνους γεγενημένας δυσχε-
 ρείας καὶ πρὸς τὰς παρ' ὑμῶν ἐλπίδας ὀθυμότερος ἦν,
 παραπλήσιον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, πεπονθῶς τῶν πεπλευ-
 κότων τισίν, οἳ τὸ πρῶτον, ὅταν χρήσονται χειμῶ-
 σιν, οὐκέτι θαρροῦντες εἰσβαίνουσιν εἰς θάλατταν,
 καίπερ εἰδότες, ὅτι καὶ καλοῦ πλοῦ πολλάκις ἐπιτυ-
 χεῖν ἔστιν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ συνέστηκέ σοι, καλῶς

- 9 ποιεῖ. λογίζομαι γὰρ αὐτῷ συνοίσειν, μάλιστα μὲν δὲ τῇ φιλανθρωπία τῇ σὴ στοχαζόμενος, ἣν ἔχειν ὑπέληψαι παρὰ τοῖς ἔξωθεν ἀνθρώποις, ἔπειτα νομιζῶν οὐκ ἄγνοεῖν ὑμᾶς, ὅτι πάντων ἐστὶν ἡδιστον καὶ λυσιτελέστατον πιστοὺς ἅμα καὶ χρησίμους φίλους κτασθαι ταῖς εὐεργεσίαις καὶ τοὺς τοιούτους εὖ ποιεῖν, ὑπὲρ ὧν πολλοὶ καὶ τῶν ἄλλων ὑμῖν χάριν ἔχουσιν. ἅπαντες γὰρ οἱ χαριέντες τοὺς τοῖς σπουδαίοις τῶν ἀνδρῶν καλῶς ὁμιλοῦντας ὁμοίως ἐπαινοῦσι καὶ τιμῶσιν ὥσπερ αὐτοὶ τῶν ὠφελειῶν ἀπολαύοντες.
- 10 (β') Ἀλλὰ γὰρ Διόδοτον αὐτὸν οἶμαι μάλιστα δευ προτρέψεσθαι πρὸς τὸ φροντίζειν αὐτοῦ. συνέπειθον δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τῶν ὑμετέρων ἀντέχεσθαι πραγμάτων καὶ παραδόνθ' ὑμῖν αὐτὸν ὥσπερ μαθητὴν εἰς τοῦμπροσθε πειραθῆναι προελθεῖν. ὃ δὲ ταῦτα μου λέγοντος ἐπιθυμῶ μὲν ἔφρασκε τῆς ὑμετέρας φιλίας, οὐ μὴν ἀλλὰ παραπλήσιόν τι πεπονθέναι πρὸς δὲ αὐτὴν καὶ πρὸς τοὺς στεφανίτας ἀγῶνας. ἐκείνους τε γὰρ νικᾶν μὲν ἂν βούλεσθαι, καταβῆναι δ' εἰς αὐτοὺς οὐκ ἂν τολμῆσαι διὰ τὸ μὴ μετεσχηκέναι ῥώμης ἀξίας τῶν στεφάνων, τῶν τε παρ' ὑμῶν τιμῶν εὐξασθαι μὲν ἂν τυχεῖν, ἐφίξεσθαι δ' αὐτῶν οὐ προσδοκᾶν· τὴν τε γὰρ ἀπειρίαν τὴν αὐτοῦ καταπεπληχθαι καὶ τὴν λαμπρότητα τὴν ὑμετέραν, ἔτι δὲ καὶ τὸ σωματίον οὐκ εὐκρινὲς ὄν ἀλλ' ἔχον ἅττα σίνη νομίζειν εἰς ἐμποδιεῖν αὐτὸν πρὸς πολλὰ τῶν πραγμάτων.
- 12 (γ') Οὗτος μὲν οὖν, ὃ τι ἂν αὐτῷ δοκῇ συμφέρειν, τοῦτο πράξει· σὺ δ' ἂν τε περὶ ὑμᾶς ἂν θ' ἡσυχίαν ἔχων διατρέβῃ περὶ τούτους τοὺς τόπους, ἐπιμελοῦ καὶ τῶν ἄλλων μὲν ἀπάντων, ὧν ἂν τυγχάνῃ δεόμενος, μάλιστα δὲ τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς τούτου καὶ τῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, νομίσας ὥσπερ παρακαταθήκην

ἔχειν τοῦτον παρά τε τοῦ γήρωσ ἡμῶν, ὃ προσηκόν-
τως ἂν πολλῆσ τυγχάνοι προνοίας, καὶ τῆσ δόξησ τῆσ
ὑπαρχούσησ, εἰ τινος ἄρα σπουδῆσ ἐστὶν ἀξία, καὶ τῆσ
ἐννοίας τῆσ περὶ ὑμᾶσ, ἣν ἔχων ἅπαντα τὸν χρόνον
3 διατετέλεκα. καὶ μὴ θαυμάσησ, μήτ' εἰ μακροτέραν
γέγραφα τὴν ἐπιστολὴν μήτ' εἰ τι περιεργότερον καὶ
πρεσβυτικώτερον εἰρήκαμεν ἐν αὐτῇ· πάντων γάρ
τῶν ἄλλων ἀμελήσασ ἐνὸσ μόνον ἐφρόντισα. τοῦ φα-
νῆναι σπουδάξων ὑπὲρ ἀνδρῶν φίλων καὶ προσφιλε-
στάτων μοι γεγενημένων.

5.

Α Δ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ω Ι.

(α'.) Πρὸσ τὸν πατέρα σου γράφων ἐπιστολὴν 416
ἄτοπον ᾧμην ποιήσειν, εἰ περὶ τὸν αὐτὸν ὄντα σὲ τό-
που ἐκείνῳ μήτε προσερωῶ μήτ' ἀσπάσομαι μήτε
γράψω τι τοιοῦτον, ὃ ποιήσει τοὺσ ἀναγνόντασ μὴ
νομίζειν ἤδη με παραφρονεῖν διὰ τὸ γήρωσ μὴδὲ παν-
ταπασι ληρεῖν ἀλλ' ἐτι τὸ καταλελειμμένον μοι μέρος
καὶ λοιπὸν ὃν οὐκ ἀνάξιον εἶναι τῆσ δυνάμεωσ, ἣν
ἔσχον νεώτεροσ ὢν.

3 (β'.) Ἀκούω δὲ σε πάντων λεγόντων, ὡσ φιλάν-
θρωποσ εἶ καὶ φιλαθῆναιοσ καὶ φιλόσοφοσ, οὐκ ἀφρό-
νωσ ἀλλὰ νοῦν ἔχόντωσ. τῶν τε γάρ πολιτῶν ἀποδέ-
χεσθαί σε τῶν ἡμετέρων οὐ τοὺσ ἡμεληκότασ αὐτῶν
καὶ πονηρῶν πραγμάτων ἐπιθυμοῦντασ, ἀλλ' οἷσ
συνδιατρίβων τ' οὐκ ἂν λυπηθεῖησ, συμβάλλων τε καὶ 417
κοινωνῶν πραγμάτων οὐδὲν ἂν βλαβεῖησ οὐδ' ἀδικη-
θεῖησ, οἷοισ περ χρῆ πλησιάζειν τοὺσ εὖ φρονοῦντασ·
3 τῶν τε φιλοσοφιῶν οὐκ ἀποδοκιμάζειν μὲν οὐδὲ τὴν
περὶ τὰσ ξριδασ ἀλλὰ νομίζειν εἶναι πλεονεκτικὴν ἐν
ταῖσ ἰδίαισ διατριβαῖσ, οὐ μὴν ἀρμόττειν οὔτε τοῖσ τοῦ

πλήθους προεστῶσιν οὔτε τοῖς τὰς μοναρχίας ἔχουσιν
 οὔδ' ἂν συμφέρον οὔδ' ἐπὶ πρέπον ἐστὶ τοῖς μείζον τῶν
 ἄλλων φρονούσιν οὔτ' αὐτοῖς ἐρίζειν πρὸς τοὺς συμ-
 πολιτευομένους οὔτε τοῖς ἄλλοις ἐπιτρέπειν πρὸς αὐ-
 4 τοὺς ἀντιλέγειν ταύτην μὲν οὖν οὐκ ἀγαπᾶν σε τὴν
 διατριβὴν, προαιρεῖσθαι δὲ τὴν παιδείαν τὴν περὶ
 τοὺς λόγους, οἷς χρώμεθα περὶ τὰς πράξεις τὰς προσ-
 πιπτούσας καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν καὶ μεθ' ὧν
 βουλευόμεθα περὶ τῶν κοινῶν· δι' ἣν νῦν τε δοξά-
 ζεις περὶ τῶν μελλόντων ἐπιεικῶς, τοῖς τ' ἀρχομένοις
 προσταττειν οὐκ ἀνοήτως, ἃ δεῖ πράττειν ἑκάστους, ὅ
 ἐπιστήσει, περὶ δὲ τῶν καλῶν καὶ δικαίων καὶ τῶν
 τούτοις ἐναντίων ὀρθῶς κρίνειν, πρὸς δὲ τούτοις τι-
 μᾶν τε καὶ κολάζειν, ὡς προσήκόν ἐστιν ἑκατέρους.
 5 σωφρονεῖς οὖν νῦν ταῦτα μελετῶν· ἐλπίδας γὰρ τῶν
 τε πατρὶ καὶ τοῖς ἄλλοις παρέχεις, ὡς, ἂν πρεσβύτερος
 γενόμενος ἐμμείνης τούτοις, τοσοῦτον προέξεις τῇ
 φρονήσει τῶν ἄλλων, ὅσον περὶ ὁ πατήρ σου διενήνο-
 χεν ἀπάντων.

6

ΤΟΙΣ ΙΑΣΟΝΟΣ ΠΑΙΣΙΝ.

(α'.) Ἀπήγγειλέ τίς μοι τῶν πρεσβευσάντων ὡς
 ὑμᾶς, ὅτι καλέσαντες αὐτὸν ἄνευ τῶν ἄλλων ἐρωτή-
 σαιτ' εἰ πεισθίην ἂν ἀποδημῆσαι καὶ διατριῆναι παρ'
 ὑμῖν. ἐγὼ δ' ἔνεκα μὲν τῆς Ἰάσονος καὶ Πολυαλκοῦς
 ξενίας ἠδέως ἂν ἀφικοίμην ὡς ὑμᾶς· οἶμαι γὰρ ἂν
 τὴν ὀμιλίαν τὴν γενομένην ἅπασιν ἡμῖν συνενεργεῖν·
 2 ἀλλὰ γὰρ ἐμποδίζει με πολλὰ, μάλιστα μὲν τὸ μὴ δύ-
 νασθαι πλανᾶσθαι καὶ τὸ μὴ πρέπειν ἐπιξενουῖσθαι
 τοῖς τηλικούτοις, ἐπειθ' ὅτι πάντες οἱ πνυθόμενοι τῇ
 ἀποδημίᾳ δικαίως ἂν μου καταφρονήσειαν, εἰ προ-

ρημένος τὸν ἄλλον χρόνον ἡσυχίαν ἄγειν ἐπὶ γήρως ἀποδημεῖν ἐπιχειροῖην, ὅτ' εἰκὸς ἦν, εἰ καὶ πρότερον ἄλλοθί ποῦ διέτριβον, νῦν οἴκαδε σπεύδειν, οὕτως β ὑπογυῖοι μοι τῆς τελευταῆς οὔσης. πρὸς δὲ τούτοις φοβοῦμαι καὶ τὴν πόλιν· χρὴ γὰρ τάληθῆ λέγειν. ὁρῶ γὰρ τὰς συμμαχίας τὰς πρὸς αὐτὴν γιγνομένας ταχέως διαλυομένας. εἰ δὴ τι συμβαίῃ καὶ πρὸς ὑμᾶς τοιοῦτον, εἰ καὶ τὰς αἰτίας καὶ τοὺς κινδύνους δια- c
φυγεῖν δυναθείην, ὃ χαλεπὸν ἐστίν, ἀλλ' οὖν αἰσχυρῶς αὐτὴν ἄν, εἴτε διὰ τὴν πόλιν δόξαιμι τισιν ἀμελεῖν ὑμῶν, εἴτε δι' ὑμᾶς τῆς πόλεως ὀλιγοῦραι. μὴ κοινοῦ δὲ τοῦ συμφέροντος ὄντος οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν ἀμφοτέροις ἀρέσκειν δυναθείην. αἱ μὲν οὖν αἰτίαι, δι' ἃς οὐκ ἐξέστί μοι ποιεῖν ἃ βούλομαι, τοιαῦτα συμβεβήκασι.

4 (β'.) Οὐ μὴν περὶ τῶν ἔμαντοῦ μόνου ἐπιστείλας οἶμαι δεῖν ἀμελεῖσαι τῶν ὑμετέρων, ἀλλ' ἅπερ ἂν παραγενόμενος πρὸς ὑμᾶς διελέχθην, πειράσομαι d καὶ νῦν περὶ τῶν αὐτῶν τούτων ὅπως ἂν δύναμαι διεξελεῖν. μηδὲν δ' ὑπολάβητε τοιοῦτον, ὡς ἄρ' ἐγὼ ταύτην ἔγραψα τὴν ἐπιστολὴν οὐχ ἔνεκα τῆς ὑμετέρας ξενίας ἀλλ' ἐπίδειξις ποιήσασθαι βουλόμενος. οὐ γὰρ εἰς τοῦθ' ἤκω μανίας ὥστ' ἀγνοεῖν, ὅτι κρείττω μὲν γράψαι τῶν πρότερον διαδεδομένων οὐκ ἂν δυναίμην, τοσοῦτον τῆς ἀκμῆς ὑστερῶν, χεῖρω δ' ἐξενεγκῶν πολὺ φαυλοτέρα ἂν λάβοιμι δόξαν τῆς e
5 νῦν ἡμῖν ὑπαρχούσης. ἔπειτ' εἴπερ ἐπιδείξει προσεῖχον τὸν νοῦν ἀλλὰ μὴ πρὸς ὑμᾶς ἐσπουδαῖον, οὐκ ἂν ταύτην ἐξ ἀπασῶν προειλόμην τὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἧς χαλεπὸν ἐστὶν ἐπιεικῶς εἰπεῖν, ἀλλὰ πολὺ καλλίους ἐτέρας ἂν εὔρον καὶ μᾶλλον λόγον ἔχουσας. ἀλλὰ γὰρ οὔτε πρότερον οὐδὲ πώποτ' ἐφιλοτιμήθην 419

ἐπὶ τοῦτοις, ἀλλ' ἐφ' ἑτέροις μᾶλλον, ἢ τοὺς πολλοὺς
 διαλέληθεν, οὔτε νῦν ἔχων ταύτην τὴν διάνοιαν
 6 ἐπραγματευσάμην, ἀλλ' ὑμᾶς μὲν ὁρῶν ἐν πολλοῖς
 καὶ μεγάλοις πράγμασιν ὄντας, αὐτὸς δ' ἀποφήνα-
 σθαι βουλόμενος, ἣν ἔχω γνώμην περὶ αὐτῶν. ἡγοῦ-
 μαι δὲ συμβουλεύειν μὲν ἀκμὴν ἔχειν, αἱ γὰρ ἐμπει-
 ραὶ παιδεύουσι τοὺς τηλικούτους καὶ ποιοῦσι μᾶλλον ὅ-
 τῶν ἄλλων δύνασθαι καθορᾶν τὸ βέλτιστον, εἰπεῖν
 δὲ περὶ τῶν προτεθέντων ἐπιχαρίτως καὶ μουσικῶς
 καὶ διαπεπονημένως οὐκέτι τῆς ἡμετέρας ἡλικίας
 ἐστίν, ἀλλ' ἀγαπῶν ἂν, εἰ μὴ παντάπασιν ἐκλελυ-
 μένως διαλεχθεῖν περὶ αὐτῶν.

7 (γ') Μὴ θαυμάζετε δ' ἂν τι φαίνωμαι λέγων ὧν
 πρότερον ἀκηκόατε· τῷ μὲν γὰρ ἴσως ἄκων ἂν ἐντύ-
 χοιμι, τὸ δὲ καὶ προειδῶς, εἰ πρόπον εἰς τὸν λόγον
 εἶη, προσλάβοιμι· καὶ γὰρ ἂν ἄτοπος εἶην, εἰ τοὺς ἄλ-
 λους ὁρῶν τοῖς ἐμοῖς χρωμένους αὐτὸς μόνος ἀπε-
 χοίμην τῶν ὑπ' ἐμοῦ πρότερον εἰρημένων. τούτου
 δ' ἕνεκα ταῦτα προεῖπον, ὅτι τὸ πρῶτον ἐπιφερόμε-
 8 νον ἐν τῶν τεθρυλημένων ἐστίν. εἶθισμαι γὰρ λέγειν
 πρὸς τοὺς περὶ τὴν φιλοσοφίαν τὴν ἡμετέραν διατρί-
 βοντας, ὅτι τοῦτο πρῶτον δεῖ σκέψασθαι, τί τῷ λόγῳ
 καὶ τοῖς τοῦ λόγου μέρεσι διαπρακτέον ἐστίν· ἐπι-
 δὴν δὲ τοῦθ' εὗρωμεν καὶ διακριβωσώμεθα, ζητητέον
 εἶναι φημι τὰς ἰδέας, δι' ὧν ταῦτ' ἐξεργασθήσεται καὶ
 λήψεται τέλος, ὅπερ ὑπεθέμεθα. καὶ ταῦτα φραζῶ
 μὲν ἐπὶ τῶν λόγων, ἔστι δὲ τοῦτο τὸ στοιχεῖον καὶ κατὰ
 τῶν ἄλλων ἀπάντων καὶ κατὰ τῶν ὑμετέρων πραγμα-
 9 των. οὐδὲν γὰρ οἷόν τ' ἐστὶ πραχθῆναι νοῦν ἔχοντος,
 ἂν μὴ τοῦτο πρῶτον μετὰ πολλῆς προνοίας λογισθῆθε
 καὶ βουλευθήσθε, πῶς χρὴ τὸν ἐπίλοιπον χρόνον
 ὑμῶν αὐτῶν προστῆναι καὶ τίνα βίον προελέσθαι καί

ποίας δόξης ὀριγνηθῆναι καὶ ποτέρας τῶν τιμῶν ἀγα-
πῆσαι, τὰς παρ' ἐκόντων γιγνομένας ἢ τὰς παρ' ἀκόν-
των τῶν πολιτῶν· ταῦτα δὲ διορισμένους τότε ἤδη
τὰς πράξεις τὰς καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν σκεπτέον,
ὅπως συντενοῦσι πρὸς τὰς ὑποθέσεις τὰς ἐξ ἀρχῆς 420
γενομένας. καὶ τοῦτον μὲν τὸν τρόπον ζητοῦντες
ὡσπερ σκοποῦ κειμένου στοχάσεσθε τῇ ψυχῇ καὶ μάλ-
λον ἐπιτεύξεσθε τοῦ συμφέροντος ἂν δὲ μηδεμίαν
ποιήσησθε τοιαύτην ὑπόθεσιν ἀλλὰ τὸ προσπίπτον
ἐπιχειρῆτε πράττειν, ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑμᾶς ταῖς δια-
νοαῖς πλανᾶσθαι καὶ πολλῶν διαμαρτάνειν πραγ-
μάτων.

(δ'.) Ἴσως ἂν οὖν τις τῶν εἰκῆ ζῆν προηρημένων b
τοὺς μὲν τοιοῦτους λογισμοὺς διασύρειν ἐπιχειρή-
σειεν, ἀξιώσειε δ' ἂν ἤδη με συμβουλεύειν περὶ τῶν
προειρημένων. ἔστιν οὖν οὐκ ὀκνητέον ἀποφῆνασθαι
περὶ αὐτῶν, ἃ τυγχάνω γιννώσκων. ἐμοὶ γὰρ αἰρε-
τώτερος ὁ βίος εἶναι δοκεῖ καὶ βελτίων ὁ τῶν ἰδιωτευ-
όντων ἢ τῶν τυραννούντων, καὶ τὰς τιμὰς ἡδίους
ἠγοῦμαι τὰς ἐν ταῖς πολιτείαις ἢ τὰς ἐν ταῖς μοναρχίαις·
καὶ περὶ τούτων λέγειν ἐπιχειρήσω. καίτοι μ' c
οὐ λέληθεν, ὅτι πολλοὺς ἔξω τοὺς ἐναντιουμένους,
καὶ μάλιστα τοὺς περὶ ὑμᾶς ὄντας. οἶμαι γὰρ οὐχ
ἠκίστα τούτους ἐπὶ τὴν τυραννίδα παροξύνειν ὑμᾶς·
σκοποῦσι γὰρ οὐ πανταχῇ τὴν φύσιν τοῦ πράγματος
ἀλλὰ πολλὰ παραλογίζονται σφᾶς αὐτούς τὰς μὲν
γὰρ ἐξουσίας καὶ τὰ κέρδη καὶ τὰς ἡδονὰς ὄρωσι καὶ
τούτων ἀπολαύσεσθαι προσδοκῶσι, τὰς δὲ ταραχὰς
καὶ τὰς συμφορὰς τὰς τοῖς ἄρχουσι συμπιπτούσας καὶ d
τοῖς φίλοις αὐτῶν οὐ θεωροῦσιν, ἀλλὰ πεπόνθασιν,
ὅπερ οἱ τοῖς αἰσχίστοις καὶ παρανομοτάτοις τῶν ἐρ-
3 γων ἐπιχειροῦντες καὶ γὰρ ἐκείνοι τὰς μὲν πονηρίας

τὰς τῶν πραγμάτων οὐκ ἀγνοοῦσιν, ἐλπίζουσι δ' ὅσον μὲν ἀγαθόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς, τοῦτο μὲν ἐκλήψεσθαι, τὰ δὲ θεινὰ πάντα τὰ προσόντα τῷ πράγματι καὶ τὰ κακὰ διαφεύξεσθαι, καὶ διοικήσειν τὰ περὶ σφᾶς αὐτοὺς οὕτως, ὥστε τῶν μὲν κινδύνων εἶναι
 13 πόρρω, τῶν δ' ὠφελειῶν ἐγγύς. τοὺς μὲν οὖν ταύτην ἔχοντας τὴν διάνοιαν ζηλῶ τῆς ῥαθυμίας, αὐτὸς δ' αἰσχυνθείην ἂν, εἰ συμβουλευῶν ἐτέροις ἐκείνων ἀμελήσας τὸ συμφέρον ποιοίην καὶ μὴ παντάπασιν ἔξω θείς ἑμαυτὸν καὶ τῶν ὠφελειῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τὰ βέλτιστα παραινοίην. ὡς οὖν ἐμοῦ ταύτην ἔχοντος τὴν γνώμην, οὕτως ἐμοὶ προσέχετε τὸν νοῦν. . . . .

7.

ΤΙΜΟΘΕΩΣ.

(α΄.) Περὶ μὲν τῆς οἰκειότητος τῆς ὑπαρχούσης ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους οἶμαι σε πολλῶν ἀκηκοέναι, συγχαίρω δὲ σοι πυθθανόμενος, πρῶτον μὲν ὅτι τῇ δυναστείᾳ τῇ παρούσῃ κάλλιον χρῆ τοῦ πατρὸς καὶ φρονιμώτερον, ἐπειθ' ὅτι προαιρεῖ δόξαν καλὴν κτησασθαι μᾶλλον ἢ πλοῦτον μέγαν συναγαγεῖν. σημεῖον γὰρ οὐ μικρὸν ἐκφέρεις ἀρετῆς ἀλλ' ὡς δυνατόν μέγιστον, ταύτην ἔχων τὴν γνώμην· ὥστ' ἦν ἐμμεύης τοῖς περὶ σοῦ νῦν λεγομένοις, οὐκ ἀπορήσεις τῶν ἐγκωμιασομένων τὴν τε φρόνησιν τὴν σὴν καὶ τὴν
 2 προαίρεσιν ταύτην. ἡγοῦμαι δὲ καὶ τὰ διηγγελμένα περὶ τοῦ πατρὸς σου συμβάλλεσθαι μεγάλην πίστιν πρὸς τὸ δοκεῖν εὖ φρονεῖν σε καὶ διαφέρειν τῶν ἄλλων· εἰώθασι γὰρ οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων οὐχ οὕτως ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν τοὺς ἐκ τῶν πατέρων τῶν

εὐδοκιμούντων γεγονότας, ὡς τοὺς ἐκ τῶν δυσκόλων καὶ χαλεπῶν, ἦν περ φαίνονται μηδὲν ὅμοιοι τοῖς γονεῦσιν ὄντες. μᾶλλον γὰρ ἐπὶ πάντων κεχαρισμένον αὐτοῖς ἐστὶ τὸ παρὰ λόγον συμβαῖνον ἀγαθὸν τῶν εἰκότως καὶ προσηκόντως γιγνομένων.

- 3 (β'.) Ὡν ἐνθυμούμενον χρὴ ζητεῖν καὶ φιλοσοφεῖν, ἐξ ὅτου τρόπου καὶ μετὰ τίνων καὶ τίσι συμβούλοις χρώμενος τὰς τε τῆς πόλεως ἀτυχίας ἐπανορθώσεις καὶ τοὺς πολίτας ἐπὶ τε τὰς ἐργασίας καὶ τὴν σωφροσύνην προτρέψεις καὶ ποιήσεις αὐτοὺς ἡδίου 422 ζῆν καὶ θαρραλεώτερον ἢ τὸν παρελθόντα χρόνον. ταῦτα γὰρ ἐστὶν ἔργα τῶν ὀρθῶς καὶ φρονίμως τυραννεούντων. ἃν ἐνιοι καταφρονήσαντες οὐδὲν ἄλλο σκοποῦσι, πλὴν ὅπως αὐτοὶ θ' ὡς μετὰ πλείστης ἀσείργειας τὸν βίον διάξουσι, τῶν τε πολιτῶν τοὺς βελτίστους καὶ πλουσιωτάτους καὶ φρονιμωτάτους λυμανοῦνται καὶ δασμολογήσουσι, κακῶς εἰδότες, ὅτι προσήκει τοὺς εὐφρονούντας καὶ τὴν τιμὴν ταύτην ἔχοντας μὴ τοῖς τῶν ἄλλων κακοῖς αὐτοῖς ἡδονὰς b παρασκευάζειν ἀλλὰ ταῖς αὐτῶν ἐπιμελείαις τοὺς πολίτας εὐδαιμονεστέρους ποιεῖν, μηδὲ πικρῶς μὲν καὶ χαλεπῶς διακειῖσθαι πρὸς ἅπαντας, ἀμελεῖν δὲ τῆς αὐτῶν σωτηρίας, ἀλλ' οὕτω μὲν πράως καὶ νομίμως ἐπιστατεῖν τῶν πραγμάτων ὥστε μηδένα τολμᾶν αὐτοῖς ἐπιβουλεύειν, μετὰ τῆς αὐτῆς δ' ἀκριβείας τὴν τοῦ σώματος ποιεῖσθαι φυλακὴν ὡς ἀπάντων αὐτοὺς c ἀνελεῖν βουλομένων. ταύτην γὰρ τὴν διάνοιαν ἔχοντες αὐτοὶ τ' ἂν ἔξω τῶν κινδύνων εἶεν καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμοῦεν. ἃν ἀγαθὰ μείζω χαλεπὸν εὐρεῖν 6 ἐστίν. ἐνεθυμήθη δὲ μεταξὺ γράφων, ὡς εὐτυχῶς ἅπαντά σοι συμβέβηκεν τὴν μὲν γὰρ εὐπορίαν, ἣν ἀναγκαῖον ἦν κτήσασθαι τυραννικῶς μετὰ βίας καὶ

πολλῆς ἀπεχθείας, ὁ πατήρ σοι καταλέλοιπε, τὸ δὲ
 χρῆσθαι τουτοῖς καλῶς καὶ φιλανθρωπῶς ἐπὶ σοὶ γέ- d
 γουεν· ἂν χρή σε πολλὴν ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν

7 (γ'.) Ἄ μὲν οὖν ἐγὼ γιγνώσκω, ταῦτ' ἐστίν· ἔχει
 δ' οὕτως. εἰ μὲν ἐρᾶς χρημάτων καὶ μείζονος δυνα-
 στατίας καὶ κινδύνων, δι' ὧν αἱ κτήσεις τούτων εἰσὶν,
 ἑτέρους σοι συμβούλους παρακλητέον· εἰ δὲ ταῦτα
 μὲν ἱκανῶς ἔχεις, ἀρετῆς δὲ καὶ δόξης καλῆς καὶ τῆς
 παρὰ τῶν πολλῶν εὐνοίας ἐπιθυμῆεις, τοῖς τε λόγοις e
 τοῖς ἑμοῖς προσεκτέον τὸν νοῦν ἐστὶ καὶ τοῖς καλῶς

8 τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν διοικοῦσιν ἀμιλλητέον καὶ πει-
 ρατέον αὐτῶν διενεγκεῖν. ἀκούω δὲ Κλέομμιν τὸν ἐν
 Μηθύμνῃ ταύτην ἔχοντα τὴν δυναστείαν περὶ τε τὰς
 ἄλλας πράξεις καλὸν κἀγαθὸν εἶναι καὶ φρόνιμον,
 καὶ τοσοῦτον ἀπέχειν τοῦ τῶν πολιτῶν τινας ἀπο-
 κτείνειν ἢ φυγαδεύειν ἢ δημεύειν τὰς οὐσίας ἢ ποι-
 εῖν ἄλλο τι κακόν, ὥστε πολλὴν μὲν ἀσφάλειαν παρ-
 ἔχειν τοῖς συμπολιτευομένοις, κατάγειν δὲ τοὺς φεύ-
 9 γοντας, ἀποδιδόναί δὲ τοῖς μὲν κατιοῦσι τὰς κτήσεις,

ἐξ ὧν ἐξέπεσον, τοῖς δὲ πριαμένοις τὰς τιμὰς τὰς ἐκά-
 στοις γιγνομένας, πρὸς δὲ τούτοις καθοπλίζειν ἅπαν-
 τας τοὺς πολίτας, ὡς οὐδενὸς μὲν ἐπιχειρήσοντος
 περὶ αὐτὸν νεωτερίζειν, ἣν δ' ἄρα τινὲς τολμήσωσιν,
 ἡγούμενος λυσitteλεῖν αὐτῷ τεθνάναι τοιαύτην ἀρε-
 τὴν ἐνδειξαμένῳ τοῖς πολίταις μᾶλλον ἢ ζῆν πλείω
 χρόνον τῇ πόλει τῶν μεγίστων κακῶν αἰτίῳ γενομένῳ

10 (δ'.) Ἔτι δ' ἂν πλείω σοι περὶ τούτων διελέχθην,
 ἴσως δ' ἂν καὶ χαριέστερον, εἰ μὴ παντάπασιν ἔδει με
 διὰ ταχέων γράψαι σοὶ τὴν ἐπιστολήν. νῦν δὲ σοὶ
 μὲν αὐτίς συμβουλευόμεν, ἂν μὴ κωλύσῃ με τὸ γῆ-
 ρας, ἐν δὲ τῷ παρόντι περὶ τῶν ἰδίων δηλώσωμεν.

(ε'.) Αὐτοκράτωρ γὰρ ὁ τὰ γράμματα φέρων οἰκείως e

1 ἡμῖν ἔχει· περὶ τε γὰρ τὰς διατριβὰς τὰς αὐτὰς γεγό-
 ναμεν καὶ τῇ τέχνῃ πολλακίς αὐτοῦ κέχρημαι καὶ τὸ
 τελευταῖον περὶ τῆς ἀποδημίας τῆς ὡς σὲ σύμβουλος
 ἐγενόμην αὐτῷ. διὰ δὴ ταῦτα πάντα βουλοίμην ἂν
 σε καλῶς αὐτῷ χρῆσασθαι καὶ συμφερόντως ἀμφοτέ-
 ροις ὑμῖν, καὶ γενέσθαι φανερόν, ὅτι μέρος τι καὶ δι'
 ἐμὲ γίγνεται τῶν θεόντων αὐτῷ.

2 (ς.) Καὶ μὴ θαυμάσης, εἰ σοὶ μὲν οὕτως ἐπιστέλλω ^d
 προθύμως, Κλέαρχου δὲ μηδὲν πάποτ' ἐδεήθην. σχε-
 δὸν γὰρ ἅπαντες οἱ παρ' ὑμῶν καταπλέοντες σὲ μὲν ὁ-
 μοῖόν φασιν εἶναι τοῖς βελτίστοις τῶν ἐμοὶ πεπλησια-
 κότων, Κλέαρχον δὲ κατὰ μὲν ἐκείνον τὸν χρόνον, ὅτ'
 ἦν παρ' ἡμῖν, ὠμολόγουν, ὅσοι περ ἐνέτυχον, ἐλευ-
 θεριώτατον εἶναι καὶ πραότατον καὶ φιλανθρωποτα-
 του τῶν μετεχόντων τῆς διατριβῆς· ἐπειδὴ δὲ τὴν δύ- ^e
 ναμιν ἔλαβε, τοσοῦτον ἔδοξε μεταπεσεῖν ὥστε παντας
 3 θαυμάζειν τοὺς πρότερον αὐτὸν γινώσκοντας. πρὸς
 μὲν οὖν ἐκείνον διὰ ταύτας τὰς αἰτίας ἀπηλλοτριώθην·
 σὲ δ' ἀποδέχομαι καὶ πρὸ πολλοῦ ποιησαίμην ἂν οἴ-
 κείως διατεθῆναι πρὸς ἡμᾶς. δηλώσεις δὲ καὶ σὺ διὰ
 ταχέων, εἰ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχεις ἡμῖν· Αὐτοκρά- ⁴²⁴
 τορός τε γὰρ ἐπιμελήσει καὶ πέμψεις ἐπιστολὴν ὡς
 ἡμᾶς, ἀνανεούμενος τὴν φιλίαν καὶ ξενίαν τὴν πρό-
 τερον ὑπάρχουσαν. ἔρρωσο, κἂν του δέῃ τῶν παρ'
 ἡμῶν, ἐπίστελλε.

8.

ΤΟΙΣ ΜΥΤΤΙΑΗΝΑΙΩΝ ΑΡΧΟΤΣΙΝ.

(α.) Οἱ παῖδες οἱ μὲν Ἀφαρέως, υἱοὶ δὲ ἐμοὶ,
 παιδευθέντες ὑπ' Ἀγήνορος τὰ περὶ τὴν μουσικὴν, ^b
 ἐδεήθησάν μου γράμματα πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, ὅπως
 ἂν, ἐπειδὴν καὶ τῶν ἄλλων τινὰς καταγάγητε φυγά-

- δων, καὶ τοῦτον καταδέξασθε καὶ τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς. λέγοντος δὲ μού πρὸς αὐτούς, ὅτι δέδοικα, μὴ λίαν ἄτοπος εἶναι δόξω καὶ περίεργος, ζητῶν εὐρίσκεισθαι τηλικαῦτα τὸ μέγεθος παρ' ἀνδρῶν, οἷς οὐδὲ πώποτε πρότερον οὔτε διελέχθη οὔτε συνήθησεν ἔργον ἄξιον, ἀκούσαντες ταῦτα πολὺ μᾶλλον ἐλιπάρουν.
- 2 ὡς δ' οὐδὲν αὐτοῖς ἀπέβαινε ὧν ἠλπιζον, ἅπασιν ἦσαν καταφανεῖς ἀηδῶς διακείμενοι καὶ χαλεπῶς φέροντες. ὁρῶν δ' αὐτοὺς λυπομένους μᾶλλον τοῦ προσήκοντος, τελευταῖαν ὑπεσχόμην γράψαι τὴν ἐπιστολὴν καὶ πέμψαι ὑμῖν. ὑπὲρ μὲν οὖν τοῦ μὴ δικαίως ἂν δοκεῖν μωρὸς εἶναι μηδ' ὀχληρὸς ταῦτ' ἔχω λέγειν.
- 3 (β'.) Ἦγοῦμαι δὲ καλῶς ὑμᾶς βεβουλεύσθαι καὶ διαλλαττομένους τοῖς πολίταις τοῖς ὑμετέροις, καὶ πιρωμένους τοὺς μὲν φεύγοντας ὀλίγους ποιεῖν, τοὺς δὲ συμπολιτευομένους πολλοὺς, καὶ μιμουμένους τὰ περὶ τὴν στάσιν τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν. μάλιστα δ' ἂν τις ὑμᾶς ἐπαινέσειεν, ὅτι τοῖς κατιούσιν ἀποδίδοτε τὴν οὐσίαν· ἐπιδείκνυσθε γὰρ καὶ ποιεῖτε πᾶσι φανερόν, ὡς οὐ τῶν κτημάτων ἐπιθυμήσαντες τῶν ἀλλοτριῶν ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πόλεως δείσαντες ἐποιήσασθε τὴν
- 4 ἐκβολὴν αὐτῶν. (γ'.) Οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ μηδὲν ὑμῖν ἔδοξε τούτων μηδὲ προσεδέχεσθε μηδένα τῶν φυγάδων, τούτους γε νομίζω συμφέρειν ὑμῖν κατάγειν. αἰσχροὺς γὰρ τὴν μὲν πόλιν ὑμῶν ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖσθαι μουσικωτάτην εἶναι καὶ τοὺς ὀνομαστοτάτους ἐν αὐτῇ παρ' ἑμῖν τυγχάνειν γεγονότας, τὸν δὲ προέχοντα τῶν νῦν ὄντων περὶ τὴν ἱστορίαν τῆς παιδείας ταύτης φεύγειν ἐκ τῆς τοιαύτης πόλεως, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους Ἕλληνας τοὺς διαφέροντας περὶ τι τῶν καλῶν ἐπιτηδευμάτων, κἄν μηδὲν προσήκῃσι, ποιεῖσθαι πολίτας, ὑμᾶς δὲ τοὺς εὐδοκίμοῦντάς τε παρὰ τοῖς ἄλ-

λοῖς καὶ μετασχόντας τῆς αὐτῆς φύσεως περιορᾶν παρ' 5
 5 ἐτέροις μετοικοῦντας. θαυμάζω δ' ὅσαι τῶν πόλεων
 μειζόνων θωρεῶν ἀξιούσι τοὺς ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀ-
 γῶσι κατορθοῦντας μᾶλλον ἢ τοὺς τῇ φρονήσει καὶ
 τῇ φιλοπονίᾳ τι τῶν χρησίμων εὐρίσκοντας, καὶ μὴ e
 συνορῶσιν, ὅτι πεφύκασιν αἱ μὲν περὶ τὴν ῥώμην καὶ
 τὸ τάχος δυνάμεις συναποθνήσκειν τοῖς σώμασιν, αἱ
 δ' ἐπιστήμαι παραμένειν ἅπαντα τὸν χρόνον ὠφελου-
 6 σαι τοὺς χρωμένους αὐταῖς. ὧν ἐνθυμουμένους χρῆ
 τοὺς νοῦν ἔχοντας περὶ πλείστου μὲν ποιῆσθαι τοὺς
 καλῶς καὶ δικαίως τῆς αὐτῶν πόλεως ἐπιστατοῦντας,
 δευτέρους δὲ τοὺς τιμὴν καὶ δόξαν αὐτῇ καλὴν συμ-
 βαλέσθαι δυναμένους· ἅπαντες γὰρ ὡσπερ δείγματι d
 τοῖς τοιοῦτοις χρωμένοι καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς συμ-
 πολιτευομένους ὁμοίους εἶναι τούτοις νομίζουσιν.

7 (δ'.) Ἴσως οὖν εἰποι τις ἂν, ὅτι προσήκει τοὺς
 εὐρίσθαι τι βουλομένους μὴ τὸ πρᾶγμα μόνον ἐπαι-
 νεῖν ἀλλὰ καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐπιδεικνύναι δικαίως ἂν
 τυγχάνοντας, περὶ ὧν ἂν ποιῶνται τοὺς λόγους.
 (ε'.) Ἐχει δ' οὕτως. ἐγὼ τοῦ μὲν πολιτεύεσθαι καὶ
 φηγορεύειν ἀπέστην· οὔτε γὰρ φωνὴν εἶχον ἱκανὴν
 οὔτε τόλμαν· οὐ μὴν παντάπασιν ἄχρηστος ἔφην οὐδ' e
 ἀδόκιμος, ἀλλὰ τοῖς τε προηρημένοις λέγειν ἀγαθόν
 τι περὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων φανείην ἂν
 καὶ σύμβουλος καὶ συναγωνιστὴς γεγεννημένος, αὐ-
 τὸς τε πλείους λόγους πεποιημένος ὑπὲρ τῆς ἐλευθε- 426
 ρίας καὶ τῆς αὐτονομίας τῆς τῶν Ἑλλήνων ἢ σύμπαν-
 8 τες οἱ τὰ βήματα κατατατριφότες. ὑπὲρ ὧν ὑμεῖς ἂν
 μοι δικαίως πλείστην ἔχοιτε χάριν· μάλιστα γὰρ ἐπι-
 θυμοῦντες διατελεῖτε τῆς τοιαύτης καταστάσεως. οἶ-
 μαι δ' εἰ Κόνων μὲν καὶ Τιμόθεος ἐτύγχανον ζῶντες,
 Διόφαντος δ' ἦκεν ἐκ τῆς Ἀσίας, πολλὴν ἂν αὐτοὺς

ποιήσασθαι σπουδὴν, εὐρέσθαι με βουλομένους ὧν τυγχάνω δεόμενος. περὶ ὧν οὐκ οἶδα, τί δεῖ πλείω λέγειν· οὐδεὶς γὰρ ὑμῶν οὕτως ἐστὶ νέος οὐδ' ἐπιλήσμων, ὅστις οὐκ οἶδε τὰς ἐκείνων εὐεργεσίας.

9 (ζ.) Οὕτω δ' ἂν μοι δοκεῖτε κάλλιστα βουλευσασθαι περὶ τούτων, εἰ σκέψεσθε, τίς ἐστὶν ὁ δεόμενος καὶ ὑπὲρ ποίων τινῶν ἀνθρώπων. εὐρήσετε τοίνυν ἐμὲ μὲν οἰκειότατα κεχρημένον τοῖς μερίστων ἀγαθῶν αἰτίοις γεγενημένοις ὑμῖν τε καὶ τοῖς ἄλλοις, ὑπὲρ ὧν δὲ δέομαι τοιούτους ὄντας, οἷους τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ τοὺς περὶ τὴν πολιτείαν ὄντας μὴ λυπεῖν, τοῖς δὲ νεωτέροις διατριβὴν παρέχειν ἡδέϊαν καὶ χρησίμην καὶ πρέπουσαν τοῖς τηλικούτοις.

10 (ζ.) Μὴ θαυμάξετε δ' εἰ προθυμότερον καὶ διὰ μακροτέρων τῶν ἄλλων γέγραφα τὴν ἐπιστολήν· βουλομαι γὰρ ἀμφοτέρα, τοῖς τε παισὶν ἡμῶν χαρίσασθαι καὶ ποιῆσαι φανερὸν αὐτοῖς, ὅτι, καὶ μὴ δημηγορῶσι μηδὲ στρατηγῶσιν ἀλλὰ μόνον μιμῶνται τὸν τρόπον τὸν ἐμὸν, οὐκ ἡμελημένως διάξουσιν ἐν τοῖς Ἑλλησιν. Ἐν ἔτι λοιπὸν· ἂν ἄρα δόξῃ τι τούτων ὑμῖν πράττειν, Ἀγήνορί τε δηλώσατε καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, ὅτι μέρος τι καὶ δι' ἐμὲ τυγχάνουσιν ὧν ἐπεθύμουν.

9.

ΑΡΧΙΔΑΜΩΙ.

(α.) Εἰδὼς ᾧ Ἀρχίδαμε πολλοὺς ὠρημένους ἐγκωμιάζειν σὲ καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸ γένος ὑμῶν. εἰλόμην τοῦτον μὲν τὸν λόγον, ἐπειδὴ λίαν φάδιος ἦν, ἐκείνοις παραλιπεῖν, αὐτὸς δὲ σε διανοοῦμαι παρακαλεῖν ἐπὶ στρατηγίας καὶ στρατείας οὐδὲν ὁμοίας ταῖς νῦν ἐνεστηκυῖαις, ἀλλ' ἐξ ὧν μεγάλων ἀγαθῶν

αἴτιος γενήσεται καὶ τῇ πόλει τῇ σαυτοῦ καὶ τοῖς Ἑλλη-
 3 σιν ἅπασιν. ταύτην δ' ἐποίησάμην τὴν αἴρεσιν, οὐκ
 ἄγνοῶν τὸν λόγον τὸν εὐμεταχειριστότερον ἀλλ'
 ἀκριβῶς εἰδὼς, ὅτι πράξεις μὲν εὐρεῖν καλὰς καὶ με-
 γάλας καὶ συμφερούσας χαλεπὸν καὶ σπάνιον ἐστίν,
 ἐπαινεῖσαι δὲ τὰς ἀρετὰς τὰς ὑμετέρας ῥαδίως οἷός τ'
 ἂν ἐγενόμην. οὐ γὰρ ἔδει με παρ' ἑμαυτοῦ πορίζε-
 σθαι τὰ λεχθησόμενα περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑμῖν
 πεπραγμένων τοσαύτας ἂν καὶ τοιαύτας ἀφορμὰς ἔλα-
 βον ὥστε τὰς περὶ τῶν ἄλλων εὐλογίας μὴδὲ κατὰ
 μικρὸν ἐναμίλλους γενέσθαι τῇ περὶ ὑμᾶς ῥηθείῃ.
 3 (β'.) Πῶς γὰρ ἂν τις ἢ τὴν εὐγένειαν ὑπερεβάλετο
 τῶν γεγονότων ἀφ' Ἡρακλέους καὶ Διὸς, ἢν πάντες
 ἴσασι μόνοις ὑμῖν ὁμολογουμένως ὑπάρχουσιν, ἢ τὴν
 ἀρετὴν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τὰς Ἀσρικὰς πόλεις κτι-
 σαντων καὶ τὴν χώραν ταύτην κατασχόντων, ἢ τὸ
 πλῆθος τῶν κινδύνων καὶ τῶν τροπαίων τῶν διὰ τὴν
 4 ὑμετέραν ἡγεμονίαν καὶ βασιλείαν σταθέντων; τίς
 δ' ἂν ἠπόρησε, διεξιέναι βουλευθεῖς τὴν ὅλης τῆς πό-
 λεως καὶ σωφροσύνην καὶ πολιτείαν τὴν ὑπὸ τῶν προ-
 γόνων τῶν ὑμετέρων συνταχθεῖσαν; πόσοις δ' ἂν λό-
 γοις ἐξεγένετο χρήσασθαι περὶ τὴν φρόνησιν τοῦ σοῦ 435
 πατρὸς καὶ τὴν ἐν ταῖς συμφοραῖς διοίκησιν καὶ τὴν
 μάχην τὴν ἐν τῇ πόλει γενομένην, ἧς ἡγεμῶν σὺ κα-
 ταστὰς καὶ μετ' ὀλίγων πρὸς πολλοὺς κινδυνεύσας
 καὶ πάντων διενεγκῶν αἴτιος ἐγένου τῇ πόλει τῆς
 σωτηρίας, οὐ κάλλιον ἔργον οὐδεὶς ἂν ἐπιδείξειεν;
 5 οὔτε γὰρ πόλεις ἔλειν οὔτε πολλοὺς ἀποκτεῖναι τῶν
 πολεμίων οὔτω μέγα καὶ σεμνὸν ἐστίν, ὡς ἐκ τῶν
 τοιούτων κινδύνων σῶσαι τὴν πατρίδα, μὴ τὴν τυ-
 χοῦσαν ἀλλὰ τὴν τοσοῦτον ἐπ' ἀρετῇ διενεγκοῦσαν.
 περὶ ὧν μὴ κομψῶς ἀλλ' ἀπλῶς διελθὼν, μὴδὲ τῇ

λέξει κοσμήσας ἀλλ' ἐξαριθμήσας μόνον καὶ χυδὴν εἰπὼν οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν εὐδοκιμήσειεν.

- 6 (γ'.) Ἐγὼ τοίνυν δυνηθεὶς ἂν καὶ περὶ τούτων ἐξαριθμούντως διαλεχθῆναι, κάκεῖνο γινώσκων, πρῶτον μὲν ὅτι ῥᾶόν ἐστι περὶ τῶν γεγενημένων εὐπόρως ἐπιδραμεῖν ἢ περὶ τῶν μελλόντων νοῦν ἔχόντως εἰπεῖν, ἐπειδ' ὅτι πάντες ἄνθρωποι μεῖζω χάριν ἔχουσι τοῖς ἐπαινοῦσιν ἢ τοῖς συμβουλευούσι, τοὺς μὲν γὰρ ὡς εὖνους ὄντας ἀποδέχονται, τοὺς δ' ἂν μὴ κελευ-
- 7 σθέντες παραινωῶσιν, ἐνοχλεῖν νομίζουσιν, ἀλλ' ὅμως ἅπαντα ταῦτα προειδῶς τῶν μὲν πρὸς χάριν ἂν ῥηθέντων ἀπεσχόμην, περὶ δὲ τοιούτων μέλλω λέγειν, περὶ ὧν οὐδεὶς ἂν ἄλλος τολμήσειεν, ἡγούμενος δεῖν τοὺς περὶ ἐπιεικείας καὶ φρονήσεως ἀμφισβητοῦντας μὴ τοὺς ῥάστους προαιρεῖσθαι τῶν λόγων ἀλλὰ τοὺς ἐργωδεσιτάτους, μηδὲ τοὺς ἠδίστους τοῖς ἀκούουσι, ἀλλ' ἐξ ὧν ὠφελήσουσι καὶ τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας· ἐφ' οἷσπερ ἐγὼ τυγχάνω νῦν ἐφεστηκώς.
- 8 (δ'.) Θαυμάζω δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν πράττειν ἢ λέγειν δυναμένων, εἰ μὴδὲ πώποτ' αὐτοῖς ἐπήλθεν ἐνθυμηθῆναι περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων, μὴδ' ἐλεῆσαι τὰς τῆς Ἑλλάδος δυσπραξίας οὕτως αἰσχυρῶς καὶ δεινῶς διατιθεμένης, ἧς οὐδεὶς παραλέλειπται τόπος, ὅς οὐ γέμει καὶ μεστὺς ἐστὶ πολέμου καὶ στάσεων καὶ σφαγῶν καὶ κακῶν ἀναριθμητῶν· ὧν πλεῖστον μέρος μετελήφασιν οἱ τῆς Ἀσίας τὴν παραλίαν οἰκοῦντες, οὓς ἐν ταῖς συνθήκαις ἅπαντας ἐκδεδάκαμεν οὐ μόνον τοῖς βαρβάροις ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλλήνων τοῖς τῆς μὲν φωνῆς τῆς ἡμετέρας κοινωνοῦσι, τῷ δὲ τρόπῳ
- 9 τῷ τῶν βαρβάρων χρωμένοις· οὓς, εἰ νῦν εἴχομεν, οὐκ ἂν περιεωρῶμεν ἀθροισμένους οὐδ' ὑπὸ τῶν

τυχόντων στρατηγουμένους, οὐδὲ μείζους καὶ κριτέ-
 τους συντάξεις στρατοπέδων γιγνομένους ἐκ τῶν πτω-
 νωμένων ἢ τῶν πολιτευομένων· οἱ τῆς μὲν βασιλείας
 χώρας μικρὸν μέρος λυμαίνονται, τὰς δὲ πόλεις, τοὺς
 Ἑλληνίδας, εἰς ἣν ἂν εἰσέλθωσιν, ἀναστατούς ποι-
 οῦσι, τοὺς μὲν ἀποκτείνοντες, τοὺς δὲ φαρμακίδουσι.
 10 τῶν δὲ τὰς οὐσίας διαρπάζοντες, ἐπι δε παιδῶν καὶ
 γυναίκας ὑβρίζοντες, καὶ τὰς μὲν εὐπριπισίαια κτε-
 αισχύνοντες, τῶν δ' ἄλλων ἅ περὶ τοῖς σωμοσιν
 ἔχουσι περισπῶντες, ὡσθ' ἄς πρότερον οὐδὲ κτε-
 σμημένας ἦν ἰδεῖν τοῖς ἀλλοτρίοις, ταύτας ὑπὸ παι-
 λῶν ὀραῖσθαι γυμνάς, ἐνίας δ' αὐτῶν ἐν ἑκαίσι πε-
 ριφθειρομένας δι' ἔνδειαν τῶν ἀναγκαίων.

11 (έ.) Ἐπεὶ ὦν πολὺν ἤδη χρόνον γιγνομένων
 οὔτε πόλις οὐδεμία τῶν προειστάναι τῶν Ἑλληνῶν
 ἀξιουσῶν ἠγανάκτησεν, οὔτ' ἀνηρ τῶν πρωταγόντων
 οὐδεὶς βαρέως ἠνεγκε, πλην ὁ σὺς πατήρ μόνος γὰρ
 Ἀγησίλαος ὦν ἡμεῖς ἴσμεν ἐπιθυμῶν ἅπαντα τὴν
 χρόνον διετέλεσε τοὺς μὲν Ἑλληνας ἐλευθερώσαι,
 πρὸς δὲ τοὺς βαρβάρους πόλεμον ἐξενεγκεῖν. οὐ μὴν
 12 ἀλλὰ κάκεινος ἐνὸς πράγματος διήμαρτεν. καὶ μὴ
 θαυμάσης, εἰ πρὸς σὲ διαλεγόμενος μνησθήσομαι
 τῶν οὐκ ὀρθῶς ὑπ' αὐτοῦ γνωσθέντων ἐπισημαί τε
 γὰρ μετὰ παρησίας ἀεὶ ποιέσθαι τοὺς λόγους, καὶ
 δεξαίμην ἂν δικαίως ἐπιτιμήσεις ἀπεχθίσθαι μᾶλλον
 13 ἢ παρὰ τὸ προσήκον ἐπαινέσας χαρίσασθαι. τὸ μὲν
 οὖν ἐμὸν οὕτως ἔχον ἐστίν, ἐκεῖνος δ' ἐν πάσι τοῖς
 ἄλλοις διενεγκῶν καὶ γενόμενος ἐγκρατέστατος καὶ
 δικαιοτάτος καὶ πολιτικώτατος διττὰς ἴσχευ ἐπιθυ-
 μίας, χωρὶς μὲν ἑκατέραν καλὴν εἶναι δοκοῦσαν, οὐ
 συμφωνούσας δ' ἀλλήλαις οὐδ' ἅμα πράττεσθαι δυ-
 ναμένας· ἠβούλετο γὰρ βασιλεῖ τε πολεμεῖν καὶ τῶν

- φίλων τους φεύγοντας εἰς τὰς πόλεις καταγαγεῖν καὶ 14
κυρίους καταστήσαι τῶν πραγμάτων. συνέβαινε
οὖν ἐκ μὲν τῆς πραγματείας τῆς ὑπὲρ τῶν ἑταίρων
ἐν κακοῖς καὶ κινδύνοις εἶναι τοὺς Ἕλληνας, διὰ δὲ
τὴν ταραχὴν τὴν ἐνθάδε γιγνομένην μὴ σχολὴν ἄγειν
μηδὲ δύνασθαι πολεμεῖν τοῖς βαρβάροις. ὥστ' ἐκ
τῶν ἀγνοηθέντων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον φάδιον
καταμαθεῖν, ὅτι δεῖ τοὺς ὀρθῶς βουλευομένους μὴ
πρότερον ἐκφέρειν πρὸς βασιλέα πόλεμον, πρὶν ἂν
διαλλάξῃ τις τοὺς Ἕλληνας καὶ παύσῃ τῆς μαυρίας καὶ
τῆς φιλονεικίας ἡμᾶς. περὶ ὧν ἐγὼ καὶ πρότερον εἴ-
ρηκα καὶ νῦν ποιήσομαι τοὺς λόγους.
- 15 (ς.) Καίτοι τινὲς τῶν οὐδεμιᾶς μὲν παιδείας μετ-
εσχηκότων, δύνασθαι δὲ παιδεύειν τοὺς ἄλλους ὑπ-
ερχομένων, καὶ ψέγειν μὲν τὰ μὲν τολμώντων, μι-
μείσθαι δὲ γλιχομένων, τάχ' ἂν μαυρίαν εἶναι φήσειαν
τὸ μέλειν ἐμοὶ τῶν τῆς Ἑλλάδος συμφορῶν, ὥσπερ
παρὰ τοὺς ἐμούς λόγους ἢ βέλτιον ἢ χεῖρον αἰτὴν
πράξουσιν. (ζ.) Ὄν δικαίως ἂν ἅπαντες πολλὴν ἀναν-
δρίαν καὶ μικροψυχίαν καταγνοῖεν, ὅτι προσποιού-
μενοι φιλοσοφεῖν αὐτοὶ μὲν ἐπὶ μικροῖς φιλοτιμοῦν-
ται, τοῖς δὲ δυναμένοις περὶ τῶν μεγίστων συμβου-
16 λεύειν φθονοῦντες διατελοῦσιν οὗτοι μὲν οὖν βοη-
θοῦντες ταῖς αὐτῶν ἀσθενείαις καὶ θραθυμίαις ἴσως
τοιαῦτ' ἐροῦσιν· ἐγὼ δ' οὕτως ἐπ' ἐμαυτῷ μέγα φρο-
νῶ, καίπερ ἔτη γεγωνῶς ὀγδοήκοντα καὶ παντάπασιν
ἀπειρηκῶς, ὥστ' οἶμαι καὶ λέγειν ἐμοὶ προσήκειν μά-
λιστα περὶ τούτων καὶ καλῶς βεβουλευῆσθαι πρὸς σὲ
ποιούμενον τοὺς λόγους, καὶ τυχὸν ἂπ' αὐτῶν γενή-
17 σεσθαί τι τῶν δεόντων. ἤγοῦμαι δὲ καὶ τοὺς ἄλλους
Ἕλληνας, εἰ δεήσειεν αὐτοὺς ἐξ ἁπάντων ἐκλεξασθαι
τόν τε τῷ λόγῳ κάλλιστ' ἂν δυνηθέντα παρακαλέσαι

τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ τὴν τῶν βαρβάρων στρατείαν καὶ τὸν τάχιστα μέλλοντα τὰς πράξεις ἐπιτελεῖν τὰς συμφέρειν δοξάσας, οὐκ ἂν ἄλλους ἀνθ' ἡμῶν προκριθῆναι. καίτοι πῶς οὐκ ἂν αἰσχρὸν ποιήσαιμεν, εἰ τούτων ἀμελήσαιμεν οὕτως ἐντίμων ὄντων, ἂν ἅπαντες ἂν ἡμᾶς ἀξιώσειαν; τὸ μὲν οὖν ἐμὸν ἔλαττόν 438 ἔστιν· ἀποφῆνασθαι γὰρ, ἃ γινώσκει τις, οὐ πάντων τῶν χαλεπῶν πέφυκεν· σοὶ δὲ προσήκει προσέχουσι τὸν νοῦν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις βουλευσασθαι, πότερον ὀλιγορητέον ἔστι τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων γεγονότι μὲν, ὥσπερ ὀλίγω πρότερον ἐγὼ διήλθον, ἡγεμόνι δὲ Λακεδαιμονίων ὄντι, βασιλεῖ δὲ προσαγορευομένῳ, μεγίστην δὲ τῶν Ἑλλήνων ἔχοντι δόξαν, ἣ τῶν μὲν ἐνεστώτων πραγμάτων ὑπεροπτεῖον, μείζουσι δ' ἐπιχειρητέον.

9 (ἦ.) Ἐγὼ μὲν γάρ φημι χρῆναί σε πάντων ἀφέμενον τῶν ἄλλων δυοῖν τούτοις προσέχειν τὸν νοῦν, ὅπως τοὺς μὲν Ἕλληνας ἀπαλλάξεις τῶν πολέμων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν νῦν αὐτοῖς παρῶντων, τοὺς δὲ βαρβάρους καύσεις ὑβρίζοντας καὶ πλείω κεκτημένους ἀγαθὰ τοῦ προσήκοντος. ὥς δ' ἔστι ταῦτα δυνατὰ καὶ συμφέροντα καὶ σοὶ καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, ἐμὸν ἔργον ἤδη διδάξαι περὶ αὐτῶν ἔστιν. . . . .

10.

[Δ Ι Ο Ν Τ Σ Ι Ω Ι .

Πρόπομποι καὶ ἑβδοῦχοι καὶ κήρυκες καὶ θρό- 427
νων ὑψηλοτάτων ἐπίτευξις φιλοσοφίας εἰσὶν ἀγλῦς,
καὶ διαιρετικώτατος πέφυκε τῶν ἀρετῶν χωρισμός.
οὐκ ἤμειψας μετὰ τῆς τύχης τὴν φύσιν. ἔτι τὸν θύ-
ISOCRATES. II. 18

λακον ἔχεις δερμάτινον· θνητὴν γὰρ ἔχεις ἐκ προ-
 ομιμίου τὴν σύστασιν. τί δῆτα τὸ κενὸν τοῦτο καὶ
 κοῦφον δοξάριον ἐπὶ τοσοῦτο τὸν πῆλινον ἄσκον διε-
 φύσησε; μεγάλης ἀνοίας ἐνεφορηθῆς, ὧ δὴ στήνε, καὶ
 2 τῆς φύσεως τὴν γνώσιν ἀφήρησαι· οὕτω τὰ με-
 έωρα τῆς τύχης κινήματα ἐκστῆναί σε τῆς πάλαι
 θεωρίας ἠνάγκασε καὶ τῆς σώφρονος ἐκείνης μα-
 νίας ἀπαναχωρεῖν παρεσκεύασε. ἦν σοι πάλαι μετάρ-
 σιον τὸ χαμαίζηλον, νῦν δὲ καὶ χθαμαλὸν καὶ περι-
 γειον ὁ τῆς τύχης ὄρος ἀκρότατος. οὐκοῦν τῆς ψευ-
 δοῦς εὐδαιμονίας ἀφίστασο, καὶ τὴν δραπέτιν τύχην
 δραπέτενε· προφθάνων γὰρ τὴν ἀγνώμονα, ἄφνω
 τὴν μεταβολὴν οὐ δυσφορήσεις προσπίπτουσιν.]

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ.

I.

ΛΟΓΟΙ ΕΠΕΙΣΦΕΡΟΜΕΝΟΙ.

(Anonym. Vit Isocr)

Εἰ δέ τινες ἐπεισάγουσιν ἄλλους τινὰς λόγους ὡς ὄντας αὐτοῦ, οὐ
σδεκτικὸν ἐκείνους παρὰ τοὺς φερομένους· εἰσὶ δὲ οἱ ἐπεισφερόμενοι

Συμβουλευτικοὶ ἑννέα·

α'. Περὶ παρασκευῆς ἑμπομεδῶν. (?)

β'. Περὶ αὐτονομίας.

γ'. Σινωπικός.

δ'. Νησιωτικός.

ε'. ς'. ζ'. Σύμμικτοι τρεῖς·

(ε'. ὑπὲρ Τιμοθίου,

ς' ἐπιτροπικός,

ζ'. περὶ τῆς ὑδρίας).

η'. Ἀμφικτυονικός.

θ'. Περὶ τοῦ κατοικισμοῦ Μιλησίων.

Ἐπιδεικτικοὶ ἑπτὰ·

α'. Κλυταιμνήστρας ἐγκώμιον.

β'. Πηνελόπης.

γ'. Μεικράτης.

δ'. Ἐπιτάφιος τοῖς ἐν Θυραΐα.

ε'. Νεοπτόλεμος.

ς'. Παριακός.

ζ'. Συνηγορία πρὸς τὴν ἐπιστολὴν του ἐπιστάτου περὶ τοῦ
ἄρνυτος.

Σύμμικτοι πέντε·

α'. Περὶ φιλοσοφίας.

β'. Περὶ Πλάτωνος.

γ'. Περὶ Ἐριδος.

δ'. Πρωτρεπτικός.

ε'. Καταδρομὴ σοφιστῶν.

(Photus Cod. CCLX.)

Ἀνεγνώσθησαν Ἰσοκράτους λόγοι διάφοροι. Φέρονται δὲ αὐτοῦ τὸν
ὄμιον ἐξήκοντα· ὧν ἐκρίθησαν γνήσιοι κατὰ μετὰ Διονύσιον ἐπὶ τοῖς
εἴκοσι καὶ εἴκοσι, κατὰ δὲ Καικίλιον ὀκτώ καὶ εἴκοσι. Γεγραμέναι δὲ
ὄν τέχνην ἑταρικήν λέγουσιν, ἣν καὶ ἡμεῖς ἴσμεν τοῦ ἀνδρὸς ἐπι-
φομένην τῷ ὀνόματι. Οἱ δὲ συνασκήσει μᾶλλον ἢ τέχνη χρῆσασθαι
καὶ τοὺς λόγους τὸν ἀνδρα φασί.

II.

Τ Ε Χ Ν Η.

1. Ἰσοκράτης φησὶ μηδὲν ἄλλο ἐπιτηθεῖν τοὺς δῆτορας ἢ ἐπισημὴν πειθοῦς. (Dexius Empir. πρὸς μαθημ. II, §. 62. p. 301, F.) — esse rhetorice persuadendi officium, id est, πειθοῦς δημιουργόν. (Quint. inst. orat. II, 15, 4.)

2. Ἐν γὰρ τοῖς καταστάσεσι τὰ τε οἰκεία συνιστάμεν καὶ τὰ τῶν ἐναντίων διαβέλλομεν πρὸς τὸ οἰκείον συμφέρον ἐργαζόμενοι τὰς καταστάσεις, ὡς Ἰσοκράτης ἐδίδαξεν. (Anon. et Maxim Planud. V, 551, 10, W.)

3. Ἰσοκράτης ἐν τῇ τέχνῃ φησὶν· ὡς ἐν τῇ διηγήσει λεκτεον τὸ τε πρᾶγμα καὶ τὰ πρὸ τοῦ πραγματος καὶ τὰ μετὰ τὸ πρᾶγμα καὶ τὰς διανοίας, αἷς ἕκαστος τῶν ἀγωνιζομένων χρώμενος τὸδε τε πέπραχεν ἢ μέλλει πράττειν, καὶ τούτων τοῖς συμβαλλομένοις ἡμῖν χρηστοίον. (Dionysius Venetus IV, p. 3^o2 not. Soperat Aldinus IV, p. 712, 23. Anonymus VII, p. 721, 17. et 917, 16 Walz.)

4. Ἐκ τῆς Ἰσοκράτους τέχνης διδασκόμεθα, ποῖαι τῶν λέξεων λεγονται καθαραί· τούτων γὰρ πεφρόντικε τῆς καθαρότητος τῶν λέξεων ὁ ἀνὴρ, ὡς καὶ ἐν τῇ οἰκείᾳ τέχνῃ τοιαύτε παραγγέλλειν περὶ λέξεως· δεδὲ ἐν τῇ μὲν λέξει τὰ φωνήεντα μὴ συμπίπτειν· χωλῶν γὰρ τὸ τοῖονδε· μηδὲ τελευτῶν καὶ ἀρχῶν ἀπὸ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς, οἷον εἰ ποῦσα σαφῆ, ἢ λίνα καλὰ, ἐνθα Θαλής· καὶ τοὺς συνδέσμους τοὺς αὐτοὺς μὴ συνεχῶς τιθεῖναι καὶ τὸν ἐπόμενον τῷ ἡγουμένῳ εὐθὺς ἀνταποδιδόναι, ὀνόματι δὲ χρῆσθαι ἢ μεταφορᾷ μὴ σκληρᾷ ἢ τῷ καλλίστῳ ἢ τῷ ἥκιστα πεποιημένῳ ἢ τῷ γνωριμωτάτῳ· ὅπως δὲ ὁ λόγος μὴ λογιέσται· ξηρόν γάρ· μηδὲ ἑμμετρος· καταφανὲς γάρ· ἀλλὰ μεμῆχθω παντὶ ἄνθρωπῳ, μάλιστα λαμβικῷ ἢ τροχαϊκῷ. Διηγήσειον δὲ τὸ πρῶτον καὶ τὸ δευτερον καὶ τὰ λοιπὰ ἐπομένως· καὶ μὴ πρὶν ἀποτελεσαι τὸ πρῶτον ἐπ' ἄλλο ἵνα, εἴτα ἐπὶ τὸ πρῶτον ἐπανιέναι ἀπὸ τοῦ τελους· καὶ αἱ ἐπὶ μέρος δὲ διάνοιαι τελειούσθωσαν ἐφ' ἑαυτὰς περιγραφόμεναι. (Maxim. Planud. ad Hermog. V, p. 469, 8. et Ioannes Sicel VI, p. 156, 19.)

5. Οἱ Ἀττικιστὰι παντελῶς ἀποτρέπουσι τοῦ ὀνηματοποιεῖν καὶ μοχοῖς προστάττουσι κεχρησθαι ταῖς εἰρημεναις λέξεσι καὶ τοῖς τετραμεχοῖς ὀνόμασι, ὡς φησὶν Ἰσοκράτης. (Maxim. Planud. V, p. 497, 26.)

III.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ.

(α.) 1. Ἰσοκράτης ὁ δῆτωρ ἔλεγεν ὑπερ τῆς Ἀθηναίων πόλεως ὁμοίαν εἶναι ταῖς εἰταῖραις. Καὶ γὰρ ἐκείναις τοὺς ἀλίσκομινους ὑπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτῶν βουλευσθαι συνεῖναι αὐταῖς· ὅμως δὲ μηδεὶνα εὐτελεῶς οὕτως αὐτοῦ περὶ φρονεῖν, ὡς ὑπομῆναι ἂν συνοικῆσαι τινι αὐτῶν. Καὶ οὖν καὶ τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἐνεπιδημῆσαι μὲν εἶναι ἡδίστην καὶ κατὰ γὰρ τοῖς πασῶν τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα διαφέρειν· ἐνοικῆσαι δὲ ἀσφαλῆ μὴ εἶναι. Ἡνίκτετο δὲ διὰ τούτων τοὺς ἐπιχωριάζοντας αὐτῇ συκοφάντας καὶ τὰς ἐκ τῶν δημαγωγούντων ἐπιβουλάς. (Aelian V. Hist. XII, 52.)

2. Ἐστώμενος δὲ ποτε παρὰ Νικοκρέοντι (I. Νικοκλεῖ) τῷ Κύπρου

καράνω, προτρεπομένων αὐτὸν τῶν καρότων διαλεχθῆναι, ἔφη· οἷς μὲν ἐγὼ δευὸς, οὐχ ὁ νῦν καιρὸς· οἷς δ' ὁ νῦν καιρὸς, οὐκ ἐγὼ δευὸς. (Pseudoplat. p. 838, F. Plutarch. qu. symp. p. 913, A. Macrob. q. i. Saturn. VII. 1. Ioannes Sicel. VI. p. 229, 24 Maxim. Planud. V. p. 543. Alexander VIII. p. 480. W. Anonym. de schemat. v 17.)

3. Ἰσοκράτης κάκιστοι ἄρχοντα ἔλεγεν εἶναι τὸν ἄρχιν ἑαυτοῦ μὴ δυνατόν. (Stephan. Apophthegm. sylog. p. 697. Arsen. Violet. ed. Walz p. 307. Maxim. Confess. Serm. p. Excerpt. p. 559)

4 Ἰσοκράτης εἶπεν, ὅτι τὸν χρηστὸν καὶ ἀγαθὸν ἄνδρα δεῖ τῶν μὲν προγεγενημένων μεμνήσθαι, τὰ δὲ ἐνεστώτα πράττειν, περὶ δὲ τῶν μελλόντων φυλάττεσθαι. (Stob. Flor. I, 45)

5. Εὐ σοὶ τὸ μέλλοι ἔξει, ἀν τὸ παρὸν εὐ τιθῆς. Ἰσοκράτους. (Anton. Melissus p. 10. Gean)

6 Ἰσοκράτους. Ἰδὼρ θολερὸν καὶ ἀπαίδευτον ψυχὴν οὐ δεῖ ταράττειν. (Georgides gnomol. p. 93.)

7. Οἱ ἄνθρωποι τότε γίνονται βελτίους, ὅταν θεῶ προσέρχονται ὅμοιον δὲ ἔχουσι θεῶ τὸ εὐεργετεῖν καὶ ἀληθεύειν. Ἰσοκράτους. (Anton. Meliss. p. 53. Maxim Conf. p 578.)

8. Ἐρωτηθεὶς, τίμ οἱ φιλόπονοι τῶν θαθύμων διαφέρουσιν, εἶπεν, ὡς οἱ εὐσεβεῖς τῶν ἀσεβῶν, ἐλπίσιν ἀγαθαῖς. (Steph. Apophthegm. p. 697. Arsen. Viol. p. 307. Maxim. Conf. p 621.)

9. Περικασιν αἰ πονηραὶ φύσεις καὶ φιλόνοικοι μὴ πρότερον λήγειν τῆς διαμάχης καὶ ἔριδος, πρὶν ἢ καιρίαν δεξασθαι τῆς πληγῆς καὶ ἀνεπιλήστον τιμωρίας πείραν λαβεῖν. Ἰσοκράτους. (Anton. Meliss. p. 133.)

10. Ἐὰν καλὸν ἔχης σῶμα καὶ ψυχῆς κακῆς, καλὴν εἴχης καὶ κακὸν κυβερνήτην. Ἰσοκράτους (Anton. Meliss. p. 65.)

11. Τὸν λογισμὸν ὡσπερ ἰατρὸν ἀγαθὸν ἐπικαλεῖσθαι δεῖ ἐν ἀντυχίᾳ βοήθην. Ἰσοκράτους. (Anton. Meliss. p 71 Maxim. Conf. p. 590)

(β.) 1 Πρὸς τὸν εἰπόντα πατέρα, ὡς οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἀνδράποδον συνεπεμψε τῷ παιδίῳ, τοιγαροῦν, ἔφη, ἀπιθι, δὴνα γὰρ ἀνδ' εἰὸς ἔξεις ἀνδράποδα. (Pseudoplat. Vult. X Orati. 838, B. Phot. B. bl. Cod. CCLX)

2. Σοφοκλέα δὲ τὸν τραγικὸν θεασάμενος ἐπόμενον ἐρωτικῶς παιδί, εἶπεν, οὐ μόνον δεῖ, Σοφοκλείς, τὰς χεῖρας ἔχειν παρ' αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. (Pseudoplat. Vult. X Orati. 839. Stob. Serm. VI, 78)

3. Ἰδῶν νεανίαν φιλοπονοῦντα, ἔφη, κάλλιστον ὄφρον τῷ γήρατι ἀφ' αὐτοῦ. (Steph. Apophth. 697. Arsen. Viol. p. 307 Maxim Conf. p. 621.)

4. Ο Ἰσοκράτης ἐφησε τῆς παιδείας τὴν μὲν εἶξαι εἶναι πικρὰν, τὸν δὲ καρπὸν γλυκύν. (Hermog. I, 22, 1. W. Aphthon. I. p. 63, 14. Liban. Pr. g. Chr III.)

5. Καὶ εἰ τοῖς χεῖροσι καὶ ἤττοσι καὶ ἀφρονεστέροις δυνατόν, καὶ τοῖς ἐναντίοις μάλλον· ὡσπερ καὶ Ἰσοκράτης ἔφη δευόν εἶναι, εἰ ὁ μὲν Εὐθύνος ἔμαθεν, αὐτὸς δὲ μὴ διηήσεται εὐρεῖν. (Aristot. rhetor. II. 19.)

6. Περί δὲ Θεοπόμπου καὶ Ἐφόρου φερεται τι τοιοῦτο αὐτὸν καὶ ἀστεῖον· εἶχε γὰρ καὶ τοῦτο. ὡς ἑώρα τὸν Θεοπόμπου μικρὰν ὑπόθεσιν τινα λαμβάνοντα καὶ ἐπεκτείνοντα ταύτην καὶ διὰ πολλῶν λέγοντα, ὡσπερ ἐν τῇ Φιλιππηκῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ ἐποίησε, τὸν δὲ Ἐφόρου μεγάλην μὲν ὑπόθεσιν λαμβάνοντα καὶ πολλῶν θεομένων, εἶτα δι' ὀλίγων αὐτην

λέγοντα και ἄλλειπῶς, ἔφησεν, ὡς ὅτι ἔχω τινὰς δύο μαθητάς, ὧν ὁ μὲν δεῖται μάστιγος, ὁ δὲ χαλινού· μάστιγος μὲν λέγων περὶ τοῦ Ἐφοροῦ διὰ τὸ τωθῆς και βραδύ τῆς φύσεως· χαλινού δὲ διὰ τὸ Θεοπόμπου πολὺ τε και ἀκρατὲς τῆς γλώττης. (Anonym. Vit. Isocr. et Suidas s. v. Ἐφορος, cf. C. c. d. or. II, 13. Phot. Bibl. Cod. CLXXVI, CCLX. et Pseudo-plut. Vit. X Oratt. 839.)

7. Τοῦ δὲ Κυμαίου Ἐφοροῦ ἀπράκτου τῆς σχολῆς ἐξελεθόντος και πάλιν ὑπὸ τοῦ πατρὸς Δημοφίλου πεμφθέντος ἐπὶ δευτέρῳ μισθῷ, παίξων δίφορον αὐτὸν ἐκάλεε. (Pseudoplut. 839. Anonym. Vit. Isocr.)

8. Ἰσοκράτης ὁ σοφιστῆς τοὺς ευφροεῖς τῶν μαθητῶν θεῶν παιδὰς ἔλεγεν εἶναι. (Theo I, p. 203. cf. 220, 215.)

9. Ἰσοκράτης ὁ φῆτωρ παρῆνε τοῖς γνωρίμοις προτιμῶν τῶν γυνείων τοὺς διδασκάλους, ὅτι οἱ μὲν τοῦ ζῆν μοιον, οἱ δὲ διδασκαλοὶ και τοῦ καλῶς ζῆν αἴτιοι γέγονασιν. (Theo I, p. 207, 2. cf. 213, 1.)

(γ) 1. Καριωνος ὄντος λαλον και σχολαζειν παρ' αὐτῷ βουλομινον διττοὺς ἤτησε μισθοὺς. Τοῦ δὲ τὴν αἰτίαν κυδομένου, ἔνα μὲν, ἔφη, ἔνα λαλεῖν μάθης· τὸν δὲ ἕτερον, ἔνα σιγαῖν. (Steph. Apophthegm. p. 697. Arsen. Viol. p. 307. Maxim. Conf. 647.)

2. Ἰσοκράτης τοῖς μαθηταῖς παρεκλεύετο μὴ πράγματα λέγειν ἀλλὰ πραγματὰ παρῆεν τοῖς ἀκροαμένοις. (Ioannes Damascen. ser. Phot. Stob. XVI, 104.)

3. Εἰώθει δὲ πρὸς τοὺς γνωρίμους αὐτοῦ λέγειν, ὡς αὐτὸς μὲν δεκαμῶν διδασκοί, τῷ δὲ αὐτῶν διδάξαιτι τόλμαν και εὐφροναίαν δαῖσιν δεκακισχιλίας (Pseudoplut, VIII, X Oratt. 834, E.)

4. Ηνίκα και τὸν μισθὸν ἰδὼν τῆς διδασκαλίας ἀφιθμούμενον φάναι θαρσυστα, ὡς „νῦν ἔμαρτὸν ἔγνωσ τούτοις πεπραμένον.“ (Plot. Bibl. Cod. CCLX.)

5. Και Δημοσθένην δὲ ἔτι φηγορεῖν ὅτι φασὶ μετὰ σπουδῆς προσελθεῖν αὐτῷ και χιλίας μὲν ἄς εἰσπραττετο οὐκ ἔχειν φάναι παρασχεῖν διακοσίας δὲ μόνας δαῖσιν ἐφ' ᾧ τε τὸ πέμπτον μέρος ἐκμάθη, τὸν δὲ ἀποκρίνασθαι ὡς „οὐ τεμαχίζομεν, ᾧ Δημοσθένες, τὴν πραγματῖαν, ὡσπερ δὲ τοὺς καλοὺς λχθῶς ὅλους παλοῦμεν, οὕτω κάγω σοι, εἰ βουλοιο μαθηττεύειν, ὀλόκληρον ἀποδώσομαι τὴν τέχνην.“ (Pseudoplatarch. Vit. X Oratt 837, D.)

6. Εἶχε δ' ἄλλοτρίως πρὸς ἐπίδειξιν, ὡς ἀφικομένον ποτὲ πρὸς αὐτὸν τριῶν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν τοὺς μὲν δύο καταγεῖν, τὸν δὲ τρίτον ἀπολύσαι, φάμενος εἰς τὴν ἐπιούσαν ἤξειν, νῦν γὰρ αὐτῷ τὸ θέατρον εἶναι ἐν ἀκροατηρίῳ. (Pseudoplut. Vit. X Oratt. 838, D.)

7. Και πρὸς τὸν ἐρόμενον, διότι οὐκ ἂν αὐτὸς ἑαυτὸς ἄλλους ποιεῖ, εἶπεν, ὅτι και αἱ ἀκόναὶ αὐταὶ μὲν τεμῆν οὐ δύνανται, τὸν δὲ σίδηρον τμητικὸν ποιούσιν. (Pseudoplut. Vit. X Oratt. 838, E. Photius Bibl. Cod. CLX. Stephan. Apophthegm. p. 697. Arsen. Viol. p. 307.)

8. Κατὰ ἀμφιβολίαν δὲ, οἷον Ἰσοκράτης ὁ φῆτωρ συνισταμένου αὐτῷ παιδιου και ἔρωτωντος, τινος αὐτῷ δεῖ, εἶπε· πινακιδίου και νοῦ, και γραφειδίου και νοῦ· ἀμφιβαλλόμενον γὰρ, πότερον νοῦ και πινακιδίου λέγει ἢ πινακίδος και νῆς και καινοῦ γραφειδίου. (Theo I, p. 209, 1. W.)

9. Πάλιν δὲ ἐρομένου τινὸς αὐτὸν, τί δητορικὴ, εἶπεν, τὰ μὲν μικρὰ μεγάλα, τὰ δὲ μεγάλα μικρὰ ποιεῖν. (Pseudoplati. 838, F. coll. Max. Anud. V. p. 455, 10. W. Hermog. III. p. 363, 15. Ioannes Sicel. VI. p. 32, 17. 133, 13. 459, 12. Loaguin. π. ὕψους 39, 2. Auctor epist. Socrat. 37. Orell. Harpocr. p. 36, 3. 105, 3. Suidas s. v. ἀρχαίως et καινῶς. Rhk. Anecd. p. 449.)

(δ') 1. Ἰσοκράτης εἰπόντος αὐτῷ τινος, ὅτι ὁ δῆμος ὑπὸ τῶν δητόρων ἀρπάζεται, τί θανμαστὸν, εἰ Κόρακος ἐφευρόντος τὴν δητορικὴν οἴον ἐκείνου κόρακις εἰσιν. Arsen. Violet, ed. Walz. p. 506.

2. Οὗτος ἀκούσας παρὰ τινος, ὅτι ὁ δεινὰ ἐπ' ἐμοῦ τάδε κατὰ σοῦ κριδοῦσι· Εἰ μὴ σὺ, εἶπεν, ἡδίας ἤκουσας, οὐκ ἂν ἐκείνος ἰλοιδόυει. Maxim. Confess. Serm. per Excerpt. p. 563. ed. Combef.

3. Καὶ κυβερνήτης ἀγαθὸς ἐνιότητι ναυαγεί καὶ ἀνῆρ σπουδαῖος ἀτυχεῖ. Ibid. p. 589.

4. Εὐτυχίας ὥσπερ μέθης ἄφρων ἐπὶ κλειὸν ἀπολαύσας ἀνοητότερος γίνεται. Ibid. p. 590.

5. Τῶν εὐτυχόντων ἀνταγωνιστὴς ὁ φθόνος. Ibid.

6. Ο μεμνημένος τί ἐστὶν ἀνθρώπος, ἐπ' αὐθενί τῶν συμβάντων παραίρανεῖ. Ibid.

7. Εἰς μὲν τὸ εὐπλοῦσαι κυβερνήτου καὶ πνεύματος, εἰς δὲ τὸ εὐκταμονῆσαι λογισμοῦ δεῖ καὶ τέχνης. Ibid. p. 591.

8. Τῆς εὐτυχίας ὥσπερ ὀπίρας παρουσίας ἀπολαύειν δεῖ. Ibid.

9. Ἀλόγιστος ἐστὶν ὁ ἐν τοῖς συμβαίνουσι κατὰ φυσικὴν ἀνάγκην χθόμενος. Ibid.

10. Φαύλου ἀνδρὸς καθάπερ κυνὸς σιγηροῦ δεῖ τὴν σιγὴν ἢ τὴν κωνὴν εὐλαβεῖσθαι. Ibid. p. 597.

11. Γυμναζε τοῖς μὲν πόνοις τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν γενναίως πομάνειν τοὺς κινδύνους. Ibid. p. 621.

12. Ὡν τὰς δόξας ζηλοῖς, ταύτων καὶ τὰ ἀγαθὰ κρᾶξις. Ibid. 645.

13. Νόμῳ καὶ ἄρχοντι καὶ τῷ σοφωτέρῳ εἴκειν κόσμιον. Ibid. 650.

14. Ἄ ἂν σοι λογιζόμενον βέλτιστα, ταῦτα τοῖς ἔργοις ἐπιτέλει. Ibid. p. 669.

15. Δεῖ ὥσπερ ἐξ εὐνομονμένης πόλεως φρυγαθεῖν στασιαστὴν ἄφρονον, οὕτως ἐκ τῆς ψυχῆς τὸν πρὸς τὰ φαῦλα κεκλιότα λογιζόμενον. Ibid.

16. Τῷ γὰρ κάθει τοῦ σώματος καὶ τὸ νοερόν τῆς ψυχῆς συνολογεῖν ἀνέχεται. Ibid.

17. Προαιρετιὸν μέτριον μετὰ δικαιοσύνης μᾶλλον ἢ μέγαν πλοῦτον μετ' ἀδικίας. Ibid. p. 689.

18. Ἡ ἀληθινὴ φίλια τρία ζητεῖ μάλιστα· τὴν ἀρετὴν, ὡς καλὸν· καὶ τὴν συνήθειαν, ὡς ἡδύ· καὶ τὴν χρεῖαν, ὡς ἀναγκαῖον. δεῖ γὰρ ποδεῖξασθαι κρίναντα καὶ χαίρειν συνόντα καὶ χρῆσθαι δεόμενον. Ibid. p. 548.)

INDEX NOMINUM.

A.

Abrocomas. Ούτος σατράπης ἦν Ἀραξέρξου τοῦ Περσῶν βασιλέως. (Hærocl.) IV, 140.

Achaïena urbes a Spartanis occupatas. XI, 12.

Achilles, Thetidis et Peleï filius, ad bellum Troianum missus X, 52. in illo bello omnibus aliis antecelluit. IX, 17 18.

[*Ἀκρόπολις*: τόπος ὑψηλός. τὰ δὲ ὑπ' αὐτὴν ὑπόπολις ὠνομάσθη. Bekk. Anecd. 312. — XVII, 18. 20. V, 146. VIII, 47. 128. XV, 224.]

Afrastus, Talai f., rex Argivorum, Athenicus has supplex tempore Thesei, quia Oedipi filium Polynece in regnum reducturus tam ad Thebas male gesserat. IV, 54. XII, 168 — 170. X, 31. Omnia per Athenienses est consecutus, quae petebat. IV, 59.

Ἀίριος (Ἀδρίας: ὃ καὶ Ἰωνικὸν πέλαγος λέγεται. λέγεται δὲ καὶ Ἀδριατικὸν πέλαγος τὸ αὐτό. τὸ δὲ ἔθνητικὸν Ἀδριανός, ὡς ἀπὸ τοῦ Φάσιδος Φασιανός. Bekk. Anecd. 345.) Illyrii accolunt. V, 21.

Aeacidae heroes, Nicoelis generis auctores. III, 42. samideorum a Iove pro creatorum praestantissimi IX, 13.

Aeacus, Evis f., Teuclidarum generis auctor. IX, 14. Iustitia et pietate insignis XII, 218. Ei Graeci, quos a sicutate liberaverat, commune templum in Aegina extruxerunt. IX, 14. Post abitum e terra Plutani et Proserpinae assidue perhibetur. IX, 16. (*Ἀϊακὸς ἢ Παδάμανθος ἢ Μίνως*: οὗτοι εἰσὶ κριταὶ τῶν κατοικομένων. Bekk. Anecd. 211.) Eius filii Telamon et Peleus. IX, 16.

Aegeus, pater Thesei. X, 18.

Aegina insula, XIX, 94. 31., in qua Graeci Aeaō commune templum condiderunt. IX, 15.

Aeginetae invocantur XIX, 1. 13. 14. 34. Eorum lex XIX, 12.

Aeginetica Isocratis orationem inde traxit, quod retribuitur, in Aegina tunc Scripta fortasse a. Ch. 400.

Aegyptiorum regni, legum plenius laudantur XI, 14. rex Lacedaemonius auxilium VI, 83.

Aegyptus. (*Ἀίγυπτος*: ταμὺς, ἀφ' οὗ καὶ ἡ γῆ νεωτέρων Ἀίγυπτος ἐστίν. Anecd. 361.) Eius natura longe praestantior. XI, 12.

hriam et inopiae aquarum 13. Idem Nihil benefici insulam simul incolunt. 2.

rini scriptores eius formam anteponunt, XI 17. Reliqui 25. Sacerdotes artis magister invenerunt non periculum.

tutum. XI, 22. Adolescentium astrocomiae, arithmeticae XI 23. Belluarum cultus traxerit XI, 26 — 27. Pythiorum dignipulus est factus patris Danae X, 69 — A.

defecit et sel iter cum Abrocoma, Tithraaste et tres annos bellum gessit. (Theodorus hanc Persam contra Nephream aut ceptam non commemorat Mnemone imperante de bello sibi inferente sumo V, 101. Th-bani et Argivumia runt ad hoc bellum (XII, 159. Athenienses ibi remes perdidit (Thuc. I.

Aeolis ab Daryllida cum occupata IV 144. (a. Ch. 400.)

Aeolis humanum ac ergo stitit XI, 7.

Aeschrae. Pax per eum in Agamemnon, Argivus. X 76. 77. 79. Expeditionis verum consilium 80

Aegenor Myllenaes, in arte musica magister

his. Ep. VIII, 1. Eum com
Socrates restituendum cum pa
tribus Mytilenensium magistra
VII.

Ὀύτος ἦν, ὡς ὁ Ξενοφῶν
βασιλεὺς Λακεδαιμονίων
καὶ γενναῖος, καὶ πολλὰ
κατεστρεψατο τοῖς Κύρῳ
ἦσιν χρησάμενος στρατιώ
την) Semp̄ erat cupidus Grae
tae dae bellique barbaris infe
IX, 11. Cyri minoris copillis
sere Asiam intra Halyi flu
signavit a Ch. n. 396 395 IV,

2. Exercitus eius per octo men
sibus satrapas sustentatus IV,
dentissimus Lacedaemoniorum
eodem tempore regi Persarum
inferte et amicis suos pa
rim reducere. V, 86. 87. Ep.

recludam. Τρόφ. 6.

XVII, 31. 32. (Δημογῶδης
ἢ Ἀφαιῆς, ὃς πρώτος ἤρ
κατατ. θεσθαὶ τὰ θεωρικά
δημοσίας κατασκευὰς καὶ
Harp.)

Ammonis f., bello Troiano inter
fate ab Achille secundus. IX,

ὃν φησι Ἀσσίας ἐν τῷ
κισβιάδου λειποταξίου, εἰ
ὁ λόγος, αὐτὸν τε καὶ τὸν
πρὸς Πάππον δις ἔξοστρα
την) (Harp), proavus Alcibiadis
hene proelium ab exilio rediit
que elect. XVI, 26.

Chinæ f., e gente Eupa
XVI, 25. Patre in proelio ad
peccato pupulus relictus Peri
git tutorem, educatorem vitae
strum. XVI 28 Socrates disci
pnaquam est nominandus. XI, 6.

is a Phormione, Athen. duce,
tum in proelio adversus Sthracem
y corotiam et armaturam inte
praemium accepit XVI, 29.

ditissimi et nobilissimi civis,
xit XVI 31. omnes omnino
victores bigis quum plurimis
h victis XVI, 32. Bis patria ab
is pulsus XVI, 37., primos ab
isus democratia eversa est. XVI,

is esse voluit, qui quadraginta
elituerunt. XVI, 5. Arcusatus
e et crinibus solutus h Siciliam

missus est. XVI, 7. inde avocatus ad
causam dicendam (a. Ch. n. 415) Argos
et Lacedaemonem profugit. XVI 9. Ob
reductum in patriam h illam suscepit, quo
Athenienses omnesque Graeci s valde
perturbavit. V, 58. 59. Lacedaemoni
quum eius impulsu maris imperium con
cupissent, terrae principatum susceperunt,
V, 60. (Ante exilium a Ch. n. 420. du
centis armatis instructis maximas Peto
poune-si civitates a societate Lacedaemo
niorum abduxerunt XVI, 15.) Revo atur
a duribus Atheniensibus exprobat XVI, 19.
et idem, qui triginta viros regibus
tota Graecia fuit exterminatus, XVI, 40.,
redit magna cum laude in patriam (a.
Ch. n. 407.) V, 61 67. In patriam revo
plus Tissaphernem induxit, ne Lacedae
monibus bellum us praeberet. XVI, 21.
et omnino patriae res restituit, civibus
republicam reddidit, eos inter a re
cencillavit, socios illis ad unum Lacedae
moniosque civis fugavit XVI 21 Eius
ab oligarchia abstinentia XVI, 36

Alcibiades, Alcibades f., cui oratio de
bigis (XVI.) tribuitur, ab invidia aetate
fortuna adversa est usus. XVI, 45

Alcmaeon Megacles f., Alcibiadis ata
vus maternus, primus Aethiensiū
Olympiae bigis vicit XVI, 25

Alcmaeon phocaeus, duas res aetas
esse docuit. XV, 208.

Alcmaeonidae, γένος Ἰππιφανῆς Ἀθη
νησιν ἀπὸ Ἀλκμαίωναος (Harp.) Alci
biadis maiores a matre, ducenti XVI,
25 Pisistrati cognati tyranni discipuli par
ticipes esse noluerunt sed exarunt ty
rannosque ita fuerunt invidi ut vel post
quadraginta annos cadavera eorum e
sepulchris domesticis elicerentur XVI,
25, 26.

Alcmena, Amphitryonis coniux a Iove
amata, decepta et mater Herculis facta.
X, 16 59.

Alexander, Priami f. (Paris), contra
quem bellum Troianum susceptum esse
dicitur IV, 186 sed non vere X 51., cir
taminis deoram de pulcritudine arbiter.
X, 41.

Alexander Philippi f., Maredo scito
decim fere annos natus, quo tempore
Isocrates paucis ante mortem athenis epi
stolam quoniam ei mittebat, Himerodis,
Aethiensiūbus amicus et sapientiae stu
diosus fuisse, dialecticae studium tamen
improbasse, eloquentiam praestitisse dicitur
Ep. V, 2 3. 4. Contra Persas bel
lum gessit Τρόφ. 5.

Amado καὶ Ἰσοκράτης Φ. λίππῳ, δύο

γεγονάσιν οὕτοι, πατήρ καὶ υἱός, οὗ καὶ Φιλίππου συμμαχήσων ἦλθεν εἰς τον πρὸς Κερσαβλέπτην πόλεμον ἀμφοτέρων μέμνηται Θεόπομπος ἐν τῇ ἰα' τῶν Φιλιππικῶν. Harp.) ὁ παλαιὸς, quem Athenienses colunt propter coloniam in Chersoneso. V, 8.

Amazones, Graecae Martia, bellum contra Athenienses susceperunt IV, 68. VI, 42. VII, 75. XII, 193. Nulla earum ex incursione in Atticam facta domum rediit et domi relictæ hac clade accepta regno sunt privatae. IV, 70.

Amphictyonos συνέδριον τί ἐστιν Ἑλληνικόν, συναγόμενον ἐν Θερμοπύλαις. ὠνομασθῆ δὲ ἦτοι ἀπὸ Ἀμφικτύονος τοῦ Δευκαλιῶνος, ὅτι αὐτὸς συνήγαγε τὰ ἔθνη βασιλευσάν, ὡς φησὶ Θεόπομπος ἐν η' — ταῦτα δ' ἦν ἰβ', Ἴωνες Δωριεῖς Περγαῖβοι Βοιωτοὶ Μάγνητες Ἀχαιοὶ Φθιώται Μηλιεῖς Δόλοπες Ἀνιάνας Δελφοὶ Φωκεῖς — ἢ ἀπὸ τοῦ περιόικτος εἶναι τῶν Δελφῶν τοὺς συναχθέντας, ὡς Ἀναξιμένης ἐν α' Ἑλληνικῶν (Harp.). His Clisthenes persuasit, ut sibi Dei pecuniam mutuum darent. XV, 232.

Amphictyonias socii sunt Philippo ad dicti. V, 74.

Amphictyonicus, orat. Isocr. Inturia tributa, v. Ἀποσκ. I.

Amphipolis (Ἀντιφῶν περὶ τοῦ Διυδίων φόρου. πόλις αὕτη τῆς Θράκης. πρότερον δὲ Ἐνεα ὕδοι ἐκαλεῖτο, ὡς Ἀνδρότιων ἐν ἰβ' Ἀντιδός. Μαρσύας δ' ἐν Μακεδονικαῖς διὰ τὸ περιόικεσθαι τὸν τόπον Ἀμφίπολιν ὠνομάσθαι, πρότερον Ἄκραν καλνυμένην. οἱ δὲ Ἄρεος πόλις. Harp.). Suos colonos quater aut quinqueies prædedit, V, 5. Brasidas ibi viciniam vicl a. Ch. n. 424. (Thuc. V, 6.) VI, 53. Eius possessio neque Philippo neque Atheniensibus utilis, V, 5. § VIII, 22. bellum tamen de Amphipoll inter Athenienses et Philippum multatam calamitatum causa. V, 2. Isocrates propter ea de ea orationem scripserat, a. 400 n. 317., priusquam Philippicam com-

posueret, V, 1. — Charæmisus Τρόφ. 8.

Amphitryo, Alcmænes cool Amyntas, rex Macedonum, monitis adiutus (a. Ch. n. 382 a. du. limes (Illyriis) procll regnoque privatus (a. Ch. n. omni spe abiecta castellum trimestri spatio Macedonia recepit et senio confectus litate decessit. VI, 46.

[*Ἀνακτες καὶ Ἀνασ υἱοὶ τοῦ βασιλέως καὶ καλοῦνται Ἀνακτες, φαι καὶ γυναῖκες Ἀνασσοτελῆς ἐν τῇ Κυπρίῳ Harp. — IX, 72.]*

Anaxagoras σοφιστής, λου υἱός Κλαζομενίος, Ἀμαθῆτης Μιλήσιου. νοῦ λείτο, ἐπεὶ ὕλην τε καὶ τῶν φρουρῶν εἶπεν. οὐτὸν ἥλιον μύθρον εἰπῶν (Harp.), Pericles magister, dentissimus, XV, 235. dixit numerum rerum, XV 268. e. Anaximenes Lampasænus. Helena scripta. Τρόφ. 10.

(Antalcidas) pax (a. Ch. n. 16. VIII, 68. XII, 106. Per mare tenent, armati urbes oves intra moenia procliantur. Dædæus Græciæ (IV, 180.) his non solum opprobria etiam Atheniensibus. IV, 178. mula Xenoph. Hell. I, 28.)

Anticles, Isocratis discipulus, corona aurea ornatus. XV, 9.

[*Ἀντίδοσις: τὸ τῆν οὐναί τιναί τινι εὐπορωτέραν τὴν θαλασσαν λειτουργία νηρῶν οὐσαν, ἐκείτων λῆ ἢ οὐ θέλοντα ἐκείτων λῆ ἀντιδοῦναι τὴν ἑαυτοῦ ἀντιλαβόντα λειτουργία. Anecd. 197, et 404. Scripta est XV. a. Ch. n. 353.]*

Antipater, Macedo, finito de bello (a. Ch. n. 359.) legatus missus est, ubi Isocrates eum Ep. III. l. Laudatur eius Ep. IV, 9. commendaturque in Epistola quarta ad eum a

Anytus cum Thrasybulo p

III, 22 Ἀριστοτέλης δ' ἐν πολιτείᾳ ἄντον φησι τὸ δεκάξειν τὰ δικαστή- Isocratem accusavit. Τπόθ. 11.

Οὔτος Ἰππίου μὲν ἦν φίλος δὲ Ἰσοκράτους. Is liberi ut nepotes Isocratis ante Ep. VIII, 1. V. s. v. Megavit Isocratem oratt. for- tuisse. Τπόθ. 18 — 21.

Atticae oppidum. X, 19.

(Venus) de pietatibus misit Helenae pupilam. X, 41.

pugna cum Lacedaemoniis. 35. Paus. III, 11.) VI, 99.

us. mensae praefectus. XVII,

Zeuxidami fil. Τπόθ. 6.

us. Agestis fil., Ep IX, 11.

um a Iove et Hercule ducit, pellitur ab Isocrato epistola

missa, ut contra Persas

sum suscipiat. Ib. 18, 19. La-

in oratione (VI.) suo nomine

Ch. n. 366) auadet, ne The-

perata faciant neve Messenam

assentur V. Τπόθ. 6.

Εο rogante translationis lan-

tant (a. Ch. n. 403.). XVIII, 2.

στρες αἱ ἐνεία τίνες: θε-

ξῆ, ἄρχων, βασιλεὺς, πα-

καὶ πρὸ μὲν τῶν Σόλων

οὐκ ἔβην αὐτοῖς ἅμα δι-

λλ' ὁ μὲν βασιλεὺς καθῆ-

τῷ καλομνίῳ βοσκολίῳ

πλησίον τοῦ προταναίου

ἑμαρχος ἐν Ἀνκίῳ, καὶ ὁ

παρὰ τοὺς ἑπανύμους, οἱ

ταὶ παρὰ τὸ θεσμοθέσιον,

ἦσαν ὥστε τὰς δίκας ἀν-

ποιεῖσθαι, ὕστερον δὲ Σό-

δὲν ἔβην αὐτοῖς τελεῖται

ἑποκρίνουσι τοὺς ἀντιδί-

κκ. Anecd. 449. — XVIII, 2.]

de commemorantur Τπόθ. 7.

dicus, oratio VII, dicta, quia

ratione Isocrates nihil aliud

ut Areopagus in pristinam re-

signitatem. Scripta est a. Ch.

Τπόθ. 7.

Ἰ [Ἀρκεῖος πάγος: δι-

κῶ Ἀθήνησιν. ἦσαν οὐκ

Ἀθήνησιν βουλαι δύο, ἡ μὲν τῶν

πεντακοσίων, καθ' ἑκάστον ἐνιαυ-

τὸν κληρονομηθῆσθαι, ἡ δὲ εἰς

βίον τῶν Ἀρεοπαγιτῶν. ἰδικάζει δὲ

τὰ φονικά, καὶ τὰ ἄλλα πολιτικά

διώκει σεμνῶς. ἐκλήθη δὲ Ἄρκεος

πάγος ἦτοι ὅτι ἐν πάγῳ ἐστὶ καὶ ἐν

ὑψεὶ τὸ δικαστήριον. Ἄρκεος δὲ

ἐπεὶ τὰ φονικά: δικάζει δὲ ὁ Ἄρκεος

ἐπὶ τὸν νόμον. ἦ ὅτι ἐπῆξεν τὸ δόγμα

ἐκεῖ ὁ Ἄρκεος ἐν τῇ πρὸς Ἰσοκράτην

ὑπὲρ Ἀλιερόθιου δίκη, ὅσα ὑπὲρ

κτείνεν αὐτὸν βιασάμενον Ἀλιερό-

πην, τὴν αὐτοῦ καὶ Ἀγραύλιον τῆς

Κέρροπος θυγατρὸς, ὡς φησὶν Ἐλ-

λάνικος ἐν πρώτῳ. Bekk. Anecd.

444.). — Centuriae maximae praefectus

(VII, 37.) a Lycurgo erat ex, 1860s XII,

154. in eum admitti uelut erat alii et

honore loco natos et virtute ac y loo

modestia spectatissimos VII, 37. Romam

munus et bona administravit, VII 39 5

Arce Marae, Filiae eius Amazonis, IV,

69 XII 193

Argioi, Eorum urbem olim Diuicem or-

cupavit. XII, 90 Agamemnon praestan-

tissimus rex et dux fuit XII 72 Anti-

quissimis temporibus bella tum contra

Thebanos duce Adrastum tum contra Il-

culis liberos gesserunt IV, 64 65 XII,

169. Quo facto rex eorum supplis Ath-

niensium est factus IV, 64 - 66. XII,

173. XIV, 53. Spartani cum his et Me-

senia regnum sunt periti. XII 42

255 Inimicissimos tamen tempore Laca-

daemonis fuerunt V, 36, 39 74 Ep

III, 2. neque potuerunt proreus ab eis

oppressi XII, 46 256 sed hostium adha-

eum his gerunt XII, 91. Cades eorum ad

Thyreas a Lacedaemoniis ac septa (He-

rod, I, 82) VI, 93., qui Agellum duc-

eorum agrum incursantur (Xenoph. IV,

4 19.) VIII, 160. Alcibiades equos ab

his emerat (XVI, 1) et postquam ad eos

confugit, ab his expulsi sunt XVI, 6 De e-

Nicostrato Persarum regem in subigenda

Aegypto iuvarunt (Diod. XVI 49 XII,

159. sed tempore orationis a Philippius

miserrima erat eorum conditio V, 61,

qui quovis fere anno agris suis vastari

alincbant et ai quando a bellis recedant,

nobilitatissimos opulentissimosque civem ten-

cidabant. V, 61, 62.

Argos in maximis semper fuit Graeciae

civitatibus. IV, 64. Adantius eius rex, IV,

64. A Dauas est occupata X, 68. ab Heraclido IV 61. VI, 19. (hinc patria Philippi ab Heracclidis orit V, 32) et a Laodæmonitis IV, 81 XLI, 177, 253 — 254. Alcibiades hac confugit. XVI 9.

Aristides optimus Atheniensis civis. VIII, 75.

Aristides rhetor contra Isocratis orat. VIII scripsit *Τροφ.* 8. (14.)

Aristoteles commemoratur *Τροφ.* 7. Fuit enim eas Isocratis. *Τροφ.* 13, 16 — 21.

Atrientium Athenienses cum classe profecti IV, 90. (*ιδίως τὴς Ἀτρεμίδος ἀγαύρα Τρεπίδης Σηλιακῶ. λέγεται δὲ καὶ ἀκρωτηριὸν τὴς Εὐβοίας, ὡς Δημοσθένης ὑπὲρ Κρησιφώντος. Παρμ*)

Asia et *Europa*, duae terrae totius partes. IV 179 *Asia* a Cnido usque ad *Sinopen* a Graecis colitur IV, 162 qui ethim maritima incolunt Ep. IX, 8. *Asia* minor vocatur tractus a Cileis ad *Sinopen*. Eam expugnavit Isocrates suadet Phil. p. V, 120. et 123. (ὑπὸ τῶν παλαιῶν πᾶσα λέγεται, ἧς οἱ Πέρσαι τὴν ἀρχὴν ἐκέκτηντο, οὐχ ἢ νῦν ἰδίως οὐνομαζομένη οὕτως. Bekk *An. d.* 451., Regnum *Asiae* est potentissimum et opulentissimum. ita ut in proverbium sit abierit. II, 5. IV 133, 166 187. V, 9 132 VIII, 43 IX, 71. X, 41, 43. Primam contra eam expeditionem suscepit Hercules. V, 111 — 112. deinde bello Troiano pro *Asia* et *Europa* est pugnatum X, 51 XII, 83. et *Europa* tum primum *Asiam* vidit X 67, 68 XII, 83. *Pistea* aitem rex Persarum regnum eius obtinuit IV, 88 126 135, 137, 142, 144, 154. 162 178, 186. V, 66, 76, 83 86, 89 100, 104 VI, 27 IX, 65 68 XLI, 103, 106 Ep. II, 7. Ep. III, 2. et Athenienses fortiter et feliciter contra eam pugnasse dicuntur IV, 82 83 XII, 47 60 XIV, 59. Incolae eius multo sunt fortiores et bellicosius V, 124 125 quamobrem Persae in maritimis eius locis multis proclis sunt victi IV, 149. et Lacedaemonii eis aggressi multas reportarunt victorias V 62 VI, 54 IX 54 XII, 107. Quos dynastae Lacedaemonias amicit. VI, 67 73 quomodo *Diodoto* sunt usi. Ep. IV, 7 *Diophantus* ibi Isocratis amicus Ep. VIII, 8. Emigrarunt inde Phocaei VI, 84.

Apendus. Hac classis Phoenicum venit. XVI, 14

Astorneus (πολιχνιὸν τι καὶ Ἀστρόν κειμενον, *Ισοκράτης γυρικῶ, Ἡρόδοτος ἐν 5* *Βυβλιδυ* *Μύσσαι, cui Draco* *eros* IV, 141

Athena (*Minerva*) de *Athina* et *Neptuno* XII, 103 de *pulchritudine Venere* et *Iunone* X, 41 *Etiam a Phidia* *confectum*, XV,

Athenae. Argos, Thebar, Lacedaemoniae potentissimae Graeciae IV, 64 *Athenae* maxima et optima Graeciae urbs. IV, 23. X, 35. *restituta* instar XV, 172 *Esti* *Ἑλλάδος* XV, 299 XVI, 37. *propugnaculum* Graeciae tuum, XV, 166.

Athenienses viri invocantur *Athenae* — Sunt soli e Graecis eodum solo, quod incolunt IV, 24—25 XII, 125. (*Αὐτοχθόνες οἱ Ἀθηνοῦσιν ἐν τῷ παρακείμενῳ γὰρ τῶν πάντων ἄλλοις ἀπὸ τῶν θεῶν κληθῆναι αὐτοὺς αὐτόχθονας, ἐπεὶ ἦσαν οὐκ ἔτι ἐπὶ τὴν γῆν, ἀλλὰ πρῶτοι εἰργάσαντο. οὐδὲν ἄλλο καὶ ὁ τὴν Λαλαίδα πεποιθὲς αὐτοῖς αὐτόχθονας καὶ Ἡρακλῆος γῆς φαιῆται. αὐτόχθονας Ἀρκάδες ἦσαν, ὡς Ἑλλάνες καὶ Αἰγυπῆται καὶ Θηβαῖοι. Graecis agriculturam docuerunt 29 et inder quolans a pluribus civitatibus seogum primitias IV, 31 Docuerunt mysteria philosophiam atque eloquentiam 30 XV, 181, 205. *Esti* *invenit* *temporibus Athenas* *conflavit* *in* *queatiam* et *philosophiam* *dicuntur* 224 *Sophistae* plurimorum fuerunt auctores bonorum, vel ad res eius ordinavit, XV, 2, 2. *Sithenes*, qui tyrannus expulsi, 306 *Themistocles*, qui *invenit* *nos Graecorum* reddidit, XV, *Pelicles*, qui urbem delubris rursus exornavit et in arcem novam milibus talentorum inveniit 234, 307 *Soadae* *singulis* *antefaciunt* *sanque* *unam* *ex* *de* *existunt*. *XV*, 249. *Simul**

tra Atticam Euboea sita. IV, 108. Bellum ibi cum Dari copis ab Atheniensibus gestum. IV, 86. Xerxis cupiae tentestres in eam erant irrupturae. IV, 93.

Autocrator, Isocra is discipulus et famularia. Epist. VII, 16.

B.

Batenis dicitur Nicomachus XVIII, 16.

Bocotis a Lacedaemoniis in eo est, ut valetur V, 43. Thebani eam male habent. VIII, 115 tempore Plataici pro Atheniensium regione propugnat. XIV, 33.

Bocotiarum nemo nisi Plataeenses Atheniensibus in pugna contra Persas auxilium fert. XII, 93. Thebani quorundam munera subtrahunt, quorundam agrorum, omnibusque imperare conati sunt. XIV, 35. Apud eos Calimachus est cumnegratus, quem populus Atheniensis a Lacedaemoniis erat inclusus. XVIII, 49.

Brusidas Lacedaemonius Amphipolim ab obsidione liberavit. VI, 53.

{*Βουλαὶ πόσαι ἦσαν*: *βουλαὶ ἦσαν δύο, ἡ μὲν Ἀρεοπαγίτις, εἰς ἣν ἀνέβαινον οἱ ἐννέα ἄρχοντες μετὰ εὐθύνας τὰς ἐκ τῆς ἀρχῆς· ἡ δὲ ἐκ τῶν πρυτάνεων συνεστάσα. πρυτάνεις δὲ ἦσαν πεντακόσιοι· ἀπὸ γὰρ ἐκάστης φυλῆς πεντηκοντία ἦσαν πρυτάνεις ἀποδεδουλευμένοι.* Bekk. Anecd. 221. — VII, 51. XVII, 33.]

Bustris, filius Nubtoni et Libyae. XI, 16, 35. regnum in Aegyptu constituit XI, 11. Inque ita ut subiecti in eadem arte permissa cogebantur civesque in agris, artes, milites, artifices dividebantur. XI, 15, 16. Perperam dicitur ab Hercule percussa, durescens enim anna cum anteire XI, 38, 37. A Polystrate, qui defensionem eius usurpavit, dicitur Nilum regionem circumfluere coegisse et hospitia dederasse. XI, 4. 5. 31. Lauda iorum eius continet orat. XL scripta a. 43 n. 393.

Bustris urbs Ὑπόβ. II.

Byzanti, novum Athenensium bello Corinthiaco in fide manserunt XIV, 28. Pax est cum his facta. VIII, 15. XV, 63.

Byzantium Thebani triformes miserunt V, 53. et huc navigaturus erat, qui orationem XVII, habet. XVII, 8.

C.

Cadmea (Καδυσία· Ἰσοκράτης Περικληρικῶ, τῆς Καδυσίας καὶ οὐδὲν ἀλλοιότητες πολλὰς μετρημένονσι. λέγεται δὲ οὕτως ἢ τῶν Ἀρβύλων ἀρχαίαις, ὡς παρὰ πᾶσι σχεδὸν τοῖς ἱστορικοῖς ἀμολογῆται. Harp.) ἀπὸ Καλμοῦ τοῦ ποταμοῦ αὐτῆς Bekk. Anecd. 170. II, 65 X, 31 XIV, 53. est a Lacedaemoniis expugnata a. Chr. n. 381. IV, 128. XII, 19. 28.

Cadmus (Σιδώνιος Κάδμος, βασιλεὺς ὢν, ἡ γὰρ Σιδῶν καὶ αὐτὴ ὑπὸ τοῦ Περσῆος ἦν. ἐξελθὼν ἐκ Σιδωνίας τῆς αὐτοῦ ἀδελφῆς Εὐροπῆς, ἐλθὼν εἰς Θήβας κατεσχέτω τῶν Schol.). I, 68. XII, 90.

Caecilius de Isocr. orat. Ἀποσπ. I. *Callimachus* de Isocr. tribuitur oratio perigraphica (XVIII.). Item de em m. drachmarum intendit XVIII, 14. 35. Pericles fuit eius inimicus, ibi 5. Eius per portas 35. mores 47. Quo tempore a. Chr. n. 397.) oratio adversus Callimachum scripta sit, disci potest 29. 46.

Callippus, Isocratis discipulus, a Caribus antea corona ornatus. XV, 91.

(Caranus) novus Graecorum pernicia tyrannidis effugit regnum in Macedonia actus. V, 107. 108.

Caranus (ἔστι δὲ καὶ κύριον ὄνομα, ὃν μνημονοεῖ Ἰσοκράτης Περικληρικῶ, τῆς δ' ἀνοῦτος ὁ Ἀθηναῖος στρατηγός, πεμφθεὶς περιπερὶ τῶν Πελοποννησίων. Harp.). Eius filius Xenonimus XVII, 52.

Cares barbari Cyclades insulas tenuerunt, ex quibus sunt ab Athenensibus expulsae XII, 43. et X, 68.

Cariae praeses Hecatomnus a Persis defert. IV, 162.

Carthaginienses optime civitatem suam administrant et domi oligarchiam, militiae monarchiam sectantur. II, 24. Dionysium, Sclorum tyrannum, obsidione eiacerunt, a quo fugati et caesi contenti postea erant, ut suam ditionem restituerent VI, 41. 45, Ep. I, 9.

Carthaginiis imperium Athenienses expresse dicuntur, VIII, 85.

Castor, Tyndari f. VI, 18. Helena mater. X, 19. ab Helena inter deos cum fratre relatus luctum nunc est sidus. X, 61.

masculis liberis orbus (Athenis) XII, 126.
 pari bimbres et fortitudine ac-
 celeritate insignes a Theseo victi.
 Pugna eorum cum Peleo, IX, 16.
 lex. XIX, 13. (Κέως μία τῶν
 ἄδων νήσων, παρακειμένη τῇ
 ἡ. Harp.)
 Isodorus, Isocratis discipulus de
 orat. forensis. Τπόθ. 16 - 21.
 Iovus, Eum Hercules adducere est
 X, 24.
 Iou lairo a Theseo interfectus. X, 29.
 Iobletes. Πολλάκις τοῦτον μνη-
 σουνσι οἱ ῥήτορες, ὥσπερ καὶ
 Κισθῆνης κατ' Ἀριστοκράτους.
 καὶ Κόντος καὶ νεώτατος
 αὐτοῦ καταστάθη ὑπὸ τοῦ πα-
 τρῆος. ὅτι δὲ καὶ περὶ Χερ-
 σον ποτὲ ἐπολέμησεν Ἀθη-
 ναίᾳ, δηλοῖ καὶ Ἰσοκράτης ἐν
 ἐπιείρηνης. — VIII, 22. — Harp.
 Isocratus (Ἰσοκράτης Πανηγυρικῶ
 γένος ἐστὶν ἐν Ἀθήναις οὐ-
 νομαζόμενον. κέκληται δὲ ἀπὸ
 Κέως τοῦ Ἰσμοῦ. Harp.), familia
 in Eleusinis praecorum munere
 vacans, nomine Eumolpidarum edocuit,
 hae procul sint.
 Iudens a Timotheo debellati. XV,
 contra Amphipolia missus. T-
 8.
 Iules (εἰς τῶν λ'. Ἀυσίας. Harp.),
 affinis, pravus elvis, XVI, 42.
 Iuantes, Isocratis discipulus, a ci-
 aurea corona ornatus. XV, 93.
 Iuoneus Atheniensium colonia huc
 in. V, 6. Cersobleptes de ea pugna-
 bit, 22. Timotheus ad eam adien-
 timos fecit XV, 112.
 Iuones reddiderunt superiores, quibus
 sum tulerunt IV, 139. navales co-
 sacedaeonibus praebuerunt (Thuc.
 III, Xenoph. Hell. 1, 6, 11, 1) VIII,
 ut eorum principes elegerunt, ibid.
 uci Atheniensium in fide manser-
 bello Corinthiaco exorto. XIV, 28.
 sum in facta, VIII, 18. XV, 63. —
 8.
 Insula ad Persas defectura. IV,
 sedaritus Laedaemonius urbem eo-
 servavit (Thuc. VIII, 28.) VI, 53.
 In, Asia minor tractus a Cilicia ad

Sinopen, V, 120. Urbs eius Solla. IX 27.
 Evagoras eam ad defectionem impellit.
 IX, 62 Defecit a Persarum regis (O. ho).
 V, 102. Tempore Pabrygiet eius urbes
 partim tenent Athenensium amici, par-
 tim facile concillantur. IV, 161.

Cithene Ἰσοκράτης Πανηγυρικῶ
 153. ὄρος τῆς Θρακίης. Κρατίσιος
 „κάνθενδ' ἐπὶ τέματα γῆς ἤξεισ
 καὶ Κισθῆνης ὄρος ὄψει" (Harp.)
 Cytus Pasionis mensarii puer. XVI, 11.
 21. 27. Milesium se esse dixit et libe-
 rum. Ib 51

Cyzamenius nominatur Αναξαγόρας XV,
 235.

Clearchus a Lacedaemoniis missus expe-
 ditonem suscepit cum Cyro contra Per-
 sarum regem Artaxerxem. V, 90 95 99.
 VIII, 98, XII, 104. a Persia insidiosis in-
 terfectus. V, 91. A ieta nunquam exer-
 citum duxerat, V, 97.

Clearchus (tyrannus Hyrcanensis in
 Ponto, Diod. Sic. XV, 81. XVI 36. Pho-
 tis Bibl. Cod. 224 Iulian. XVI, 4), quo
 tempore apud Iso ratem fuit, lib. talis
 simus, mansuetissimus et humanissimus
 inter eius discipulos Posteaquam autem
 principatum erat adeptus, animi ma-
 tasse visus est. Fuit pater Timothei. Ep.
 VII, 12.

Cleomixis, Methymnae princeps, probus
 et prudens vir. Ep. VII, 8.

Cleophon demagogus. VIII, 75.

Κληροῦχοι Ἀθησθενῆς ἐν
 ἡ Φιλippiκῶν. κληροῦχοι ἐκκλησίᾳ.
 το, οὓς Ἀθηναῖοι ἐπεμνον ἐπὶ τὰς
 πόλεις, ἃς ἐλάμβανον, κλήρους
 ἐκρίστοις διανεμοῦντες. Ἰσοκράτης
 Πανηγυρικῶ (107.) „ὑπὲρ ὧν προση-
 ῆκει τοῖς εὐφρονσῖτας μεγάλην
 χάριν ἔχειν πολὺ μᾶλλον ἢ τὰς
 κληροουχίας ἡμῖν ἀνειδίσειν, ἃς ἡ-
 μεῖς εἰς τὰς ἐρημονόμενας τῶν πύ-
 λεων φυλακῆς ἐνεκα τῶν χωρίων
 ἀλλ' οὐ διὰ πλεονεξίαν ἐξεπέμπο-
 μεν." ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν συμμοριῶν
 Ἀθησθενῆς κληροουχία ἀν λέγει
 τὰ τῶν ἐκπεμφθέντων εἰς εἰέραν
 χωρῶν ἦντι ἀδῆποτε κατὰ κληρο-
 χίαν· πῶς γὰρ ὁλον τε τὸν μὴ ἐπι-
 δημοῦντα Ἀθηναῖοι τριηραρχεῖν;
 Harp.]

(Cleistus), Alcibiadae pater, ad Coro-
 neam pugnae cecidit. XVI, 28.

Clathenes, Megacles f., Alcibiadis a matre praeceps, populum Atheniensem a tyrannico ex pulsione electis tyrannus reduxit et Solonis a moderatam restituit, VII, 16, XV 212. (308.) XVI, 26, 27.

Clytemnestra Orat., Isocrati falso adscripta, v. *Ἀποσπ.*, 1.

Cnidus, a Cnido usque ad Sinopen Graeci Asiam incolunt, IV, 162. Cnoidis victoria ad Cnidum a. Ch. n. 394. IX, 68.

Coese Ph. a. inde ortus XVIII, 22.

[*Κόσμαί*: τὰ μέρη τῆς πόλεως ἢ τὰς ἀγορὰς. Bekk. Anecd. 274. — VII, 4.]

Cnanius, Timothei f., Isocratis familiaris et de Mytirnensis bene meritis. Ep VIII, 8. Accersit in Hellesponto clade Cyprum ad Evagoram navigat (a. Ch. n. 405.) atque Lacedaemonis vicem patriaeque praesentem deus restituit (a. Ch. n. 394.) IV, 154, V, 61 64 67, VII, 12, 65, IX, 52—57, XII, 103. qua de causa status in eius honorem est posita IX, 57. In bello Cnidio fuit rex a Persarum dux IV, 142 et est a Persarum atrapristin. remissus IV, 154.

Corax, artis oratoriae inventor. *Ἀποσπ.* III, 8. 1.

Corcyra (*Κέρκυρα*: ἡ παρ' Ὀμήρῳ *Σχερρα*, Bekk. Anecd. 275.) opportunitas et pulcherrimo omnino circa Peloponnesum situ collocata et octoginta triremes passus dens a Timotheo est subacta XV, 108, 109.

Cere Proserpina, filia Iovis et Cereris, rapta est IV, 28. et in Orco veratur cum ex Plutonis IX, 15 unde eam Pluto is erat abduciturus. X, 20.

Cocynthiacus bellum ob Thebanorum insolentiam ortum XIV, 27.

Corinthus populus nullius momenti, VI, 91. E cum agrum Lacedaemonis sunt populati VIII, 100.

Carinthus, Societas contra Spartanos ibi constituta IV, 142.

Caronea, ubi Alcibiades pater cecidit. XVI, 28.

Cratinus litigavit de fundo. XVIII 52—54.

Cresphantes, conditor Messeniorum, ex Herculis posteritate ortus a Messeniis occiditur VI, 22. Elias si id Lacedaemonem confugiant Lacedaemonisque Messenam tradant VI, 31.

Creta, Munstrum ex Pasiphae, Solis filia, natum, e vitro et tauro constat, ibi educatum et a Theaeo superatum. X, 27.

Cretensis vocatur Minos. XII, 43.

Cithote (*Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους. Κριθωτῆ μίλα πό-*

λις τῶν ἐν Χερσονήσῳ, καθὰ φησὶ Ἑλλάνικος ἐν ᾧ Τρωαίων. Ἐφορος δ' ἐν τῇ δ' φησὶν αὐτὴν κατοικεῖσθαι ὑπὸ Ἀθηναίων τῶν μετὰ Μιλτιάδου ἐκεῖ παρεγερομένων Harp.) urbs opportunitatis in Hellesponto sita et a Timotheo capta. XV, 108, 112. *Criseus* ager prae verbiatiter dicitur et Plat. Sol. c. II.). XIV, 31.

Cyclades insulae antiquitas a Caribus obsessae et a Graecia occupatae XII 42 Athenienses de his rixantur. IV, 136.

[*Κύκλοι*: *Δείναρχος ἐν τῷ κατὰ Καλλιάρχου. κύκλοι ἐκαλοῦντο οἱ τόποι, ἐν οἷς ἐπωλοῦντο τινες ἀνημασθησαν δὲ ἀπὸ τοῦ κύκλω κινεσάναι τοὺς πωλούμενους. Μυνανδρος Ἐφεσῶν „ἐγὼ μὲν ἤδη κροδοκῶ ἢ τοὺς θεοὺς ἐν τοῖς κύκλοις ἑμαυτὸν ἐνδεδουκῶτα ὄραν. κύκλω τριγοντα καὶ πωλούμενον.* Harp. — XVIII 45.]

Cygnus, Neptuni f., Troiam missus. X V *Cyprum* Salaminis succensent quae tempore Nicocles imperis est positus. III 2 Nicocles rex Cyprum nominatur XV 5 et orat. III. est inscripta: *Νικοκλήϊ Κύπριοι. Cyprus* etiam Hippocritus fuisse dicitur *Ἰπόθ.* 1.

Cyprus, Teucer ibi Salaminum condidit IX, 18, Persis est subverta IX 20 quo navales copias inde collegerunt V 101 Deserit tamen a Persis IV 141 V 101 Evagoras eam fere subegerat, IX, 57 quo regnante multi Graecorum huc confugerunt IX, 51, inter eos Cnanius V 61 IX, 52 53. Bellum d inde ortum est gestum inter Evagoram et Persas Graecis adversantibus. IV, 134 153 IX, 58, 60 61 et finitum a. Ch. n. 376 Ath. n. 1000 ibi centum quinquaginta triremes amiserunt. VIII, 86

Cyrenae, Lacedaemoniorum coloni. V 4.

Cyrene, Lacedaemoniorum uxores cum liberis huc mittendae. VI, 73.

Cyrus maior, Cambyses f., a matre in viam abiectus et a Persis a matre sublatu totius Asiae dominus est factus V, 68, 67., ita ut eius post reges reges dicantur. V, 132 Transfert imperium a Medis ad Persas IX, 37. Interfecto avo suo, IX, 38.

Cyrus minor, Darii f., cum fratre Artaxerxe de regno contendit adversus a Lacedaemonia (a. Ch. n. 401.). XII, 104.

ercitus (Ἰσοκράτης Πανηγυ-
 ροεῖσι στρατεύματα, τὸ μετὰ
 σιαναβαβηθός, ἕτε ἑστρά-
 ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρταξέρ-
 μετείχε καὶ Περσίων. Harp.)
 ehi copiae auxiliares Persarum
 opias quovis proelio fugarunt et
 regiam ipsam pervenerunt, IV,
 90, IX, 59. Sed Cyri temeritate,
 persequendis hostibus perit, in-
 tuere, V, 90, 92 Ep. II, 7. 8.
 tutto omnes Asiae incolae con-
 xtingendum eius exercitum.
 Nam etiam Graecos in Asia ini-
 mos habuerant V, 95. Eius co-
 agri silaus est usua, IV, 144.
 a Persis post elidum in Hel-
 vi expugnata, IV, 119.

D.

δομο κύριον, διδάσκαλος
 εἰς. (Harp.) XV, 235.

α ἰουε ἀμια X, 59. peperit Per-
 37.

Δαναός, Αἰγύπτιος ὦν βάρ-
 ἡ γὰρ Αἴγυπτος τότε ὑπὸ
 ἔρσας ἦν, φυγῶν τὸν ἀδελ-
 φὸν τὸν περιφερόμενον χρη-
 λθῶν εἰς Ἀργος κατέχευε τοῦ-
 hol). X, 68. XII, 80.

Dystaspla f., bellum cum Graecis
 IV, 71. eiusque imperatores
 eithouem fugati Graeciam cellu-
 V, 96 XII, 195.

Dodomanus. Τρόθ. 5. confusus
 ακερθε III. Ocho.

Δατὸς πόλις ἐστὶ Θράκης
 εὐδαίμων. ἀπὸ ταύτης
 ἔγενετ' τις καὶ παροιμία, Δα-
 θῶν. δεδηλώκασιν δὲ περὶ
 καὶ τῆς παρακειμένης χω-
 μὲν τὸ Δατὸν οὐδετέρως λέ-
 στέ δὲ τὴν Δατὸν θηλυκῶς,
 Ἐφορος ἐν τῇ δ' ἄπαξ δ'
 πῶς τὸν Δατὸν Θεόπομπος
 πικίω, μετ' ἀνομάσθη μὲν-
 πόλις τῶν Δατηγῶν Φιλίπ-
 Μακεδόνων βασιλέως κρα-
 τος αὐτῆς, ὡς Ἐφορός τέ φησι
 ἄρχος ἐν τῇ ε'. Harp.). Cla-
 nam ibi Atheatenses acceperunt.

OCRATES. II.

[Δεκαρχία Δεκαδαρχία Ἰσο-
 κράτης (IV, 110 V, 95, XII, 68). τὰς
 μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων καταστα-
 θεις αὐτὸν ἐν ταῖς πόλεσι δεκαδαρχίας
 συνελθὼς ὀνομάζουσι οἱ ἱστορικοί,
 ὁ μὲντοι Ἰσοκράτης ἐν τῷ Παια-
 θηναϊκῷ (68.) τρόπον τινα ἐξηγη-
 σατο τὸννομα· φησὶ γάρ, ὅτι Λα-
 κεδαιμόνιοι ἰμόνοι ἀνδρας κυρί-
 ους ἐκάστης πόλεως ἐποίησαν Φί-
 λιππος μεντοι παρὰ Θεταλοῖς δε-
 καδαρχίαν οὐ κατέστησεν, ὡς γέ-
 γραπται ἐν Ἑ Φιλιππικῷ Δημο-
 σθένους, ἀλλὰ τετραρχίαν. Harp.]

Decessa (δῆμος Ἰπυθοουτίδος
 Bekk. Anecd. 240., munta ab Alcibad-
 du batur XVI, 10. oceurabatur a La-
 cedaeionia eorumque anatis (a. Ch
 n. 413.). XVI, 17 VIII 81.

Decelucum bellum (Δεκελεικὸς ὁ Πε-
 λοποννησιακὸς πόλεμος, ἀπὸ με-
 ρους τοῦ τελευταίου, Harp. λέγουσι

Δεκελεικόν, καθότι Ἀθηναῖος
 Δεκελεια ἐπετείχεσθη. Bekk. Anecd
 234.) nominabatur bellum Petropoliensis
 cum a duodevicesimo anno, VIII, 37.
 XIV, 31

Decemisti: Ἰσοκράτης ἐν τῇ πρῶτῃ
 Καλλιμαχον παραγραφή (8) „ἦρχην
 μὲν γὰρ οἱ μετὰ τοὺς λ' κατισιάν-
 τεσ.“ περὶ τῶν μετὰ τὴν κατάλειον
 τῶν λ' Ἀθηνησι χειροτονηθέντων
 ἀνδρῶν ἰ καὶ τῶν ἐξ ἑξείσηκεν Ἀν-
 δροτίων ἐν τῇ γ'. ἐκαλετο μὲντοι
 τούτων ἕκαστος τῶν ἀρχόντων δε-
 καδοῦχος, ὡς Ἀσσίας δήλον ποιεῖ
 ἐν τῷ περὶ τοῦ Διογένους κλήρου,
 (Harp.) Rhisssu unus ex (Is. XVIII, 9.
 De ius vir, XVII, 42.

Delphi Oraculum ibi antiquissimum
 omichus commune, Aede de, καλοῦνται VI,
 17 ad quod et Laedarmont et Mena-
 ni mittunt, VI, 31. Ina, εἰρηλο εἰμα XII, 10.
 (Γνώθι σαυτὸν· ἀπύρθεγμα οὐδ' ἂν
 Χε' λωνός φασιν. Ἐρμιππος δὲ Δελ-
 φὸν εὐνοῦχόν φησιν εἰρηκται το
 γνώθι σαυτὸν καὶ ἐν τῷ ν αὐ ἔπι
 γράψαι. Χαμαιλέων δὲ Θαλαῶν
 φησιν εἶναι τὴν γνώμην ταύτην.
 Bekk. Anecd. 233.) Opus eorum The

bani sunt conati superare privati sumptibus V. 54.

Demeter (Ceres) in erroribus suis, rapta quum sibi esset filia Proserpina (X. 20.), Atheniensibus ob accepta beneficia fruges et mysteria donat. IV. 68

[*Δημόκοινος ὁ δημόσιος βασιμιστής*. *Ἰσοκράτης ἐν τῷ Τραπέζικῷ* (15.) σχεδὸν ἐξηγήσατο τοῦτομα. Harp.]

Demonicus, Hippionici filius. I. 2. Ad eum venit I missa esse dicitur. V. Τρόφ., 1.

Demosthenes. Pax per eum facta. Τρόφ., ὁ. *Isocratis discip.* Ἀποσπ. III.

Derrytides (*Δερρυλλίδας Λακεδαιμονίων βασιλεύς*. Harp.) cum mille armatis Aeolidem occupavit IV. 144.

[*Δικαιηταί*. *Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίον*. εἰσι δὲ οἱ δικαιοτηταί ἕτεροι τῶν δικαστῶν· οὗτοι μὲν γὰρ ἐν δικαστηρίοις ἐδίκασον ἀποδεδειγμένοις καὶ τὰς ἀπὸ τῶν δικαιοτητῶν ἐρεσίμους ἐκρινον, οἱ δὲ δικαιοτηταί πρότερον κλήρω λαχόντες ἤ ἐπιτρεφάντων αὐτοῖς τῶν κρινομένων τοῖς κρινομένοις διήκτουσι. καὶ εἰ μὲν ἤρκεσε τοῖς ἀντιδίκοις, τέλος εἶχεν ἡ δίκη· εἰ δὲ μὴ, τὰ ἐγκλήματα καὶ τὰς προκλήσεις καὶ τὰς μαρτυρίας, ἐτι δὲ καὶ τοὺς τόμους καὶ τὰς ἄλλας πίστεις ἐκατέρων ἐμβαλόντες εἰς καθίσκους καὶ σημηνάμενοι παρεδίδουσαν τοῖς εἰσαγωγέσσι τῶν δικῶν. λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Ἀριστοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ. Harp. — Ἐγένοντο δὲ δικαιοτηταί πάντες Ἀθηναῖοι, οἷς ἐξήκοστοι ἔτος ἦν. Bekk. Anecd. 235. — XVIII. 14.]

[*Διακόσιοι καὶ χίλιοι*: διακόσιοι καὶ χίλιοι ἦσαν Ἀθήνησι πλουσιώτατοι, εἰς τὰς τριηραρχίας τηρούμενοι. Bekk. Anecd. 235. — XV. 145.]

Diodotus, Isocratis discipulus et amicus. Ep. IV. 1. ob libere loquendi studium apud aliiq. Asiae principes numerare ex illis. lb. 7 Habuit Allium cum corpunculo minus elegante et naevia quibusdam insperso. lb. 10.

Dionysia (φορτὴ Ἀθήνησι Λυγύσου ἤγετο δὲ τὰ μὲν κατ' ἀρχαίμηνος Πρωσιδεῶνος, τὰ δὲ Ἀθηναίων Γαμλιῶνος, τὰ δὲ ἐν ἅσπεσι Λυφρηβολιῶνος. Bekk. Anecd. 235. — Lud. armenici in his VIII. 82 XII. 168.

Dionysius Syracusanorum unus ex multis Syracusas occupavit, omnes Sicilias et res Graecae originis cepit maximas, plus sibi comparavit et totam Siciliam potentissimam fecit (a Ch. n. 490). V. 67. III. 23. Lacedaemone et auxiliis praestant IV. 126. A Carthaginiensibus obsessus prosperum habuit eventum A. Carthaginiensibus multis magis auxiliis devictis vitam in regno exegit, quoque imperium reliquit a. Ch. n. 500. VI. 44-45 Assentatores magni facilius monitoribus contentis. Ep. I. 4. Invenientes etiam epistolam misit V. 81. et quod in Epist. I Nam epistola XI. quae ad eam scripta fertur, non est Isocrati.

Dionysius, Dionysii f., Lacedaemoniorum amicus VI. 63.

Dionysius Halicarnassensis de Isocrate Ἀποσπ. I.

Diphantus (ὄνομα κύριον. Harp. in Asia, dux (Diod. XVI. 49), de Mytilene bene meritus, Isocratis familiaris Ep. VII. 9.

Dipaea, urbs Arcadiae, victoria Macedoniae a Lacedaemonibus de Arcadibus reperta insignis (Herod. IX. 35. Paqs. III. 11) V. 99.

Dores Lacedaemonei a prima aetate fuerunt. VI. 16. Heraclidae apud eos consederunt VI. 17. Peloponnesum occuparent et urbes agrosque trifariam dividerent (Lacedaemon, Argos, Messenia. XII. 177. 253. 254. Athenienses ab eis in bello de colonis condendis non adversantur. XII. 199.

Draco (Pellicenus) Atarncom cepit et Messiam campum devastavit (Xenoph. Hellen. III. 2. 11). IV. 144. (ὁυτος ἐπιφανέστατος νομοθέτης, ὡς Ἰσοκράτης ἔτερος δ' ἐστὶν Ἀράκων, οὗ Ἰσοκράτης ἐν τῷ Πανηγυρικῷ μέμνηται. Harp.)

Ε.

[*Εἰρήνη*. De pace cum sociis celebranda et a Ch. n. 335, facta oratio περὶ Εἰρήνης (VIII.) est a Ch. n. 336 scripta.]

Elei, Lacedaemonei illa agri partem occupaverunt (Diod. XIV. 17.). VIII. 100.

Empedocles quattuor dixit esse totius elementa. XV. 203. (Floruit 435. a. Ch. n.)

μα (Anaxias, immo Isocrates) ἢ τῆς ἀντιδόσεως. κρήνη ἦν αἰς. πρότερον δ' ἐκαλεῖτο ῥόη Harp.). Vinum ad eum XV, 287.

μα), mater Memnonis X, 52. pater Libyae XI, 10.

ρον συνηθῆς ἐστὶ τῷ Ἴσοκρῳ ὑπὸ τῷ βασιλεῖ τῶν γῆν οὕτω καλεῖν, ὥσπερ Ἰσάκω (112.) καὶ Ἀρχιδάμω [113.]

diminuit Areopagi auctoritatem 7.

οι: ἄρχοντες ἦσαν ἄνθρωποι ἐν Λακεδαιμόνῳ, κληρονομοῦντες τὰ ἐπιτήμια τοῖς βασιλεῦσι. ἢ ἐπιγραφῆς ἀρχῆς Bekk. Anecd. II, 181.]

Isocratis discipulus. Ἄποσκ.

γραφεῖς: ἀρχὴ τίς ἐστὶν ἐπιγραφῶν, ἣτις ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς τὰ ἐπιτήμια τοῖς βασιλεῦσι. ἢ ἐπιγραφῆς ἀρχῆς Bekk. Anecd. 254. —

nullius momenti populus.

κἀτῆς: ἄρχων ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ὁ ἐφεστὼς τοῖς ἀρχῶν βουλευτῶν πρακτοῦσι δὲ δύο, εἰς μὲν ἐκ ἀρχῶν κληρούμενος, ἕτερος δὲ ἀπὸ πέντε ἀρχῶν, ὧν ἕκαστος τινὰ διακρίνει. Bekk. Anecd. IV, 121. Oratio ad πρός τὴν ἐπιστολὴν πύτων iniuria Isocrati tributa. Bekk. Anecd. I.]

καθμοι: οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ κατεχόντες βασιλεῖς τῶν πόλεως, παρὰ τὸ ἐπὶ τῶν πόλεως εἶναι. σταθμοὶ δὲ ἦσαν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἕτους ἀρμωστὰς ἐκάλουν. Bekk. Anecd. IV, 253. Ἴσοκράτης Πανθη-
[113.] „Ἐκάτομος ὁ Καρίας

ἐπίσταθμος, ὃς οὐδὲν ἕτερον ἦν ἢ κατὰ σατραπείαν Καρίας κύριος. Harp.] IV, 130.

[Ἐπὶ ὄνυμοι: Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους (18.). Διττοὶ εἰσὶν οἱ ἐπὶ ὄνυμοι, οἱ μὲν ἰ' τὸν ἀριθμὸν, ἀπ' ὧν αἱ φυλαί, ἕτεροι δὲ β' καὶ μ, ἀπ' ὧν αἱ ἡλικίαι προσαγορεύονται τῶν πολιτῶν καθ' ἕκαστον ἔτος, ἀπὸ ἡ' ἐτῶν μέχρις ε'. (Harp.) XVIII, 61.]

Erichthonius contendit cum Eumolpo de urbe Athenarum. XII, 193.

Erichthonius, Vulcani et Terrae f., a Cecrope regnam Athenarum accepit, a quo omnes Atheniensium ad Theseum regem originem ducunt. XII, 120.

Erythea insula, unde Hercules boves abduxit. VI, 19. X, 24.

Ἐρις. Περὶ Ἐριδος oratio iniuria Isocrati tributa. V Ἀποσπάσμ. 1.

Evagoras (ὄνομα κύριον, εἰς ὃν τὸ ἐγκώμιον Ἴσοκράτους. Harp.). Aca- cidiae (Teucridae) eius maiores IX, 12. Patre exulante nascitur Salamine IX, 20. 21. Eius a pueritia virtus 22—26 E Solis in Cilicia, quo confugerat, in patriam redit 27. Salamis regnum in Cypro suis recuperat et Phoenicibus eripit. III, 28. Merita eius de civitate sua. IX, 41—60 Graecorum multi et inter eos Conon ad eum confugiunt et ab Atheniensibus ob merita eius civitatis accipiunt et statua ei ponitur. IX, 51—57 Socio filio Phytagora tota paene Cypro est potitus et postquam rex Persarum ei bellum intulerat, Phoenicem vastavit, Tyrum expugnavit, Ciliciam ad defectionem compulsi regemque pacem facere coegit. IX, 57—69 Nam utius urbis in Cypro rex et in foedere Antalcidae cum aliis insulis Persarum regi traditus (a Chr. n. 387.) ab eo subigi non potuit IV, 14 sed beatam egit vitam IX, 71. et plures reliquit liberos (mortuus a. Chr. n. 374) 72., inter eos Nicoclem. III, 42 Laudatio eius funebri Orat. IX. Evagoras inscripta et ab Isocrate sene est composita, v. s. Isocrat. et Τρόθ. 2., fort. a Chr. n. 352.

Euander de Isocrate. Τρόθ. 2. Euboea insula, multis commodis abundans, cuius situs ad maris imperium est aptissimus IV, 108. Thebari eam vastant. V 53.

Eumolpidae (Εὐμολπιδῶν γένους εἶςαι λέγουσι τῶν Εἰμόλπου παλῶν. Bekk. Anecd. 167.), familia sacra, in initis Eleusinis edificasset, ut Persae procul sint. IV, 157.

Eumolpus, Neptuni ἑ cum Erechtheo de Ath. narum possessione contendit di. cens Neptunum ante Minervam urbem possessisse XII, 193., et Irruptionem in Atticam fecit. IV, 63.

Eumolpus, Isocrati discipulus, aerea corona a civitate ornatus. XV, 93.

Eupatridae (εὐπατριδαὶ ἐκαλοῦντο οἱ αὐτὸ τὸ ἄστυ οἰκοῦντες καὶ μετ-εχοῖτες βασιλικῶν γένους καὶ τῆν τῶν ἱερῶν ἐπιμελίαν ποιούμενοι. Bekk. Anecd. 237.), Alcibiadis maiores. XVI, 25.

Euryclides de Socrate. Ἰπὸθ. II.

Europa ut altera terrae pars (IV, 179.) Asiae opposita IV, 157. V, 137. VI, 54. est tamen nihil fortunata quam Asia. V, 131. Contendit cum ea et triumphavit bello Troiano. X, 51. 67. Postea etiam beneficio Atheniensium Asiam superior est facta IV, 117. 149. XII, 47. Eius imperium Thraees, Scythiae, Persae affectarunt IV, 68. cum barbaris in ea Philippius bellum gessit. V, 132. Ut urbes eius sui iuris essent, praesertim in parte Antalcidae. IV, 176.

Euryhades, Lacedaemoniarum dux, in proelio navali adversus Xerxem Graecis paene perdidisset. XII, 51.

Eurystheus, Argivorum rex, Herculem, Iovis filium, imperata facere coegit IV, 60. X, 24. Nemo tamen eius potentiam laudibus ornavit. V, 144. Incursione in Atticam facta ab Atheniensibus victus et captus est. IV, 58. 59. 65. V, 34. VI, 42. XII, 194. Iomicis Heraclidarum IV, 56. contumeliosa morte perit. IV, 60. Quid post eius mortem Heraclidae fecerint. VI, 17. 18.

Euthynus, Nicias consobrinus XXI, 9., a ceperat a Nicia tria talenta custodienda, ib. 2. unum est infidelatus, ib. 3. Quae de causa orat. XXI, (a. Ch. n. 402.) in eum est habita.

Euthynus. Ἀποσπ. III. β. β.

G.

Ge (Terra) peperit Erichthonium. XII, 126.

[Γερουσία καὶ Γέροντες; ἄρχοντες ἦσαν ἐν Λακεδαιμόνι, οἱ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας μέχρι γή-

ρας καλῶς βεβηκότες, τοὶ ἀριθμῶν εἴκοσιν ὄντω. ἦν δὲ ἡ μεγίστη ἀρχὴ μετὰ τοὺς ἑφόρους ἢ γερόσους. Bekk. Anecd. 237. - XII, 154.]

Gigantes (Γιγαντία ἢ Λυκία πρότερον καὶ οἱ κατοικοῦντες Γίγαντες. Bekk. Anecd. 232.) Gigantomachiam quam deorum pugna ad Ilium. X, 63.

Gorgias Lentinus in Thessalia sine uxore et liberis, reliquitque multo atateres XV, 155. 156. (mortuus a. Ch. n. 380.) Dicere ausus est nihil esse verum, quae videmus X, 3. XV, 200. Contra eum or. X. scripta esse dicitur Ἰπὸθ. 10.

Gorgonium surripuit Philurgus XVIII, 5. *Gylippus* (ὄνομα κύριον, Λακεδαιμόνιος, Harp.) solus Syracusanus ab insidione liberavit exercitumque Atheniensium terra marique fugatum cepit a. Ch. n. 414.). VI, 53.

H.

Hades (Orkus). Theseus cum Perithoone eum descendit X, 20. 39. et Orphus ex eo mortuos reduxit. XI, 8.

Halyz, fluvius Asiae intra quem quae erant provinciae Asiae, expugnati insulae. IV, 144. Quo tempore Athenienses principatum tenebant, exercitusque sicut intra eum descendere non audebat. VII, 80. XII, 59.

[Ἀρροσταί: οἱ ὑπὸ τῶν Λουδαϊμονίων εἰς τὰς ὑπηρεσίας ποιοῦντες ἄρχοντες καὶ φρούραχοι ἐκπεμπόμενοι, παρὰ τὸ ἀρμόζειν καὶ καθ' ἑστῶν τὰς ὑπ' αὐτῶν φυλακτικὰς πόλεις. Bekk. Anecd. 445. - IV, 117.]

Hecatomnus (ὄνομα κύριον. Harp. Cariae satrapa, non tempore Isocrati Panegyricum ascribat, iam dudum vera a Persis defecerat. IV, 102.

Helena, Iovis et Ledae f., Heri ultra patre praesens et pulchritudine donata. X, 14. 16. Theseus primus eam amavit. Ib. 18—38. Eius nuptias omnes illa tempore regna civitatumque principes exhibebant. 39. Pollicita est eas Venus Paridi. Ib. 42. Illa Menelaum comage facta et rapti Graeci moes surrexerunt, quae patria sua vastata; et sic Graeciae libertatis effectorix evasit. Ib. 49. 67. et XII, 80. Ob formam immortalis (X, 61.)

res suos iam mortuos et Menelaum immortalitate donavit X, 62. Stesichoro venturam suam ostendit, X, 64. Homero odavit, ut de us a liberet, qui ad iam milltasset, X, 65 IIII et Menelaus Therapn in Laconia sacrificatur. X. Scripsit eius non laudationem sed tensionem Gorgias X, 14. quomohrem crates veram eius laudationem in orat. Helena inscripta, est aggressus. Scri- esse videtur a. Ch. n. 400, paulo est orationem in Sophistas. *Helios* (Sol) procreavit filiam Pasiphaen, 27. *Hellas* (Graecia) antiquissimis temporibus humilis erat IV, 68. sed coloniis advois duplo maior est reddita XII, 44. 167. Media in ea Piraeus portus contotus IV, 42 Athenae omnia urbs Graeciae dicenda XV, 299. XVI, 27, a gadaro propugnaculum Graeciae dictae, 7, 166 In tota Graecia pro Athenis ceclit in certamine Olympico Alcides XVI, 32, qui postea ex tota Graecia est expulsus. XVI, 9. 40 Non minus anothrus vir Graecia dignus vocatur V, 139., fuit enim omnibus Graeciae im- ratoribus praestantior. XV, 107 Anti- tissimis temporibus Hercules beneficia eam contulit. V, 76, 111. Ex dignitate raeciae loqui non multi possunt XV, 80. men orationes in Graecia possunt volari IX, 74. Omnino in rebus Graeciae cundis florent etiam virorum erudito- im res. VIII, 145 Dehent autem bar- ar et servire. IV, 131 Contra eas igit- est ei bellum gerendum, qui Graeciam magnam est redditorus. XII, 44. 47. p. I. 8. Bello Troiano tota Graecia con- meta Agamemnone duce Troiam expu- navit. IX, 65. X, 49. XII, 76. 80. Postea Persae eam erant subacturi IV, 89. 183. 124 XII, 195. Thebaei erant eius prodi- tores XIV, 30. At Deus Graeciae providet 149 et Atheniensis communem esse stram censentes IV, 81. pro eius li- tate pericula subeunt IV, 75. 83. 86. 9. 153. VIII, 76. XII, 52. XIV, 59. XVI, 27. p. II, 19. adiuti a Plataeensibus bene Graecia meritis. XII, 94. Postea Co- non eius statum mutavit, V, 64. IX, 55. quo facto principatum eius Athenienses poverunt VII, 12 et speraverunt eam se- subigere posse. VII, 3 Principatui autem Graeciae qui student, quid us sit facien- tum, docet IV, 95. VIII, 140. XIV, 39. V, 79. Nunc multi in ea sunt erronei, a quibus facile est exercitum cogere. 96. 121. VIII, 79. Sunt ex his civi- tates constituendae ad Graeciam munten-

dam V, 132. Quod Persarum rex eius copiis utitur IV, 134. eiusque res curat IV, 175. id Graeciae est dedecori IV, 180. 182., ita ut bellum cum Persis debeat suscipi. IV, 185. V, 70. Ep. I, 8. 9. Sic malis, quibus premitur, potest t he- rari. XV, 65. Ep. IX, 6. 15. Philippus, cui patria est, V, 127., inimicus eius esse dicitur V, 73 Cypris aliquamdiu ob bel- lum erat clausa III, 33. — Qu. oratio- nem XVII. habet, eam erat visurus. XVII, 4.

Hellenes (Graeci) parvam antiquitus in colebant terram bellis et inopia pressi. IV, 34 Atheniensis eorum fines dilata- runt. IV, 37. Habebant sparsim, sine legibus, sub dominatu potentiorum vel sine magistratibus IV, 39 Athenae prae- buerunt iis communem conventum. IV, 44. Postea in Olympiis ludis opes, viros et dextertatem ostentare solebant XVI, 32. Ipsi etiam in Argiva commune tem- plum condiderunt. IX, 14. 15 Nomen Graecorum delude nomen humanitas et eruditionis factum IV, 50. IX, 66. 70. XV, 293. (XIX, 50) et barbaris opposi- tum. III, 5. IV, 17. 67. 68. 85. 153. 158. V, 9. 80. 115. 121. 124. 125. 130. 132. 139. 140. 141. VII, 79. IX, 37. 59. 86. X, 49. 50. 82. XII, 45. 47. 60. 105. 152. 163. 213. XV, 80. XVIII, 27. Epp. II, 10. III, 5. IX, 11 Py- thagoras iis ex Aegypto philosophiam et sacra attulit XI, 28. et Athenienses eor- um magistri sunt facti XII, 43. 190. Communis eorum lex de sepellendis mor- tuis. XII, 170 Unus imperium non ferant V, 107. 108, sed alii cum Lacedaemo- nitis faciunt, alii cum Atheniensibus prae- civitatum suarum formis IV, 16. Prin- cipatum Graecorum qualem obtinere de- bebant IV, 22. 57. 102. 128. VII, 66. VIII, 24. Athenienses cum antiquissimis tempori- bus tenuerunt IV, 57. 65. 72. 178. V, 40. VI, 104. VII, 6. 17. 64. 80. VIII, 30. XIV, 59. XV, 64. 233. XVI, 27. et optime de Graecis sunt meriti, quippe qui eos servave- rint IV, 52. 67. 91. VIII, 42. XII, 42. 92. et pro Graecorum libertate suam terram reliquerunt V, 147. VI, 83. VIII, 43. quam- quam deserti a Graecis, IV, 91. Sunt enim mitissimi iustissimi et prudentissimi Graecorum. XIV, 2. XV, 20. 297. XVIII, 46. Quales se omnino erga Graecos prae- buerint, exponit IV, 81. 85. 100. V, 139. VII, 51. XII, 24. 35. 41. 98. 108. 112. 154. 189. XIV, 32. XV, 58. 127. 171. 307. Op- ponuntur et comparantur ceteris Graecis V, 8. 23. 43. 44. 82. VII, 94. VIII, 14. 71. 136. IX, 56. XII, 3. 129. 157. XV, 85. Ep. II, 2 Item etiam eorum socii. VIII, 82.

Oderunt tandem eos Graeci VI, 42 VII, 8, 10 81. VIII, 17 78, 79, 116 125, XV, 298, et Lacedaemonii principatum obtulerunt. V, 63, VI, 94, 110 VIII, 107, 116, XII, 287, XV, 57 Nam hi quoque bene de Graecis meriti IV, 73, XII, 62, 202, et sunt inter Graecos tolerantissimi laborum VI, 56 et insignes, quod eorum respublica exercitus similis est, VI 81. Opulentiores Graeci tum imprimis his student, VI 63. At Graecos turbaverunt XII, 236, eos Persas tradiderunt (a. Ch. n. 387.). IV 122, 124. Auctores enim pacis Antaxidas fuerunt, IV, 177, V, 100, XII, 106. Quidam hinc Graecorum in eos est conlatum V, 49, VIII, 96 XII, 207 et opponuntur ceteris Graecis XII, 161 XIV, 80, quibus omnino Peloponnesi etiam opponuntur VIII, 58. Privatus igitur sunt principatu, V, 47, 104 XII, 100. Post eos inter Graecorum quattuor maximas civitates (Argos, Thebae, Lacedaemon, Athenae XII, 180) Thebani, Graecorum proditores, XIV, 62, principatum affectarunt et tenuerunt, V, 55, VI, 66. At Graecorum conditio erat miseranda IV, 169, paupertate enim pressi VIII 24, XII, 43, 186 167 mercenarii et remiges ex his conduntur VII 54, VIII, 48, 79 Megareses soli sunt vere opulenti VIII, 117, uti Thessali felicissimi eorum XV, 155. Graecorum ditissimus Hipponicus, XVI, 31. Passant tamen Graecorum mala sanari bello contra Persas suscipiendo, IV, 20, V, 111 123, XII, 13, XV, 77, Epp. I, 7, III 7, IX, 1, 19 Nam infortunium incipit, ex quo tempore rex Persarum eorum res administrat IV, 119, 120, 138, XII, 160 et Graeci virtus suis Persarum regnum firmant IV, 125, uti etiam Conon particeps expeditionis Cyri minoris IV, 140, Persa semper Graecis timenda Ep. II, 7, postquam Xerxes is infestus fuit V, 43, et quamquam Graeci ut sint sui iuris praescribitur VIII, 18, 67, IX, 68, XIV, 43., tamen Graeci Asiam colentes barbaris sunt subiecti, XII, 106, incolunt autem Graeci Asiam a Cnido usque Sinopen, IV, 162. Est igitur Graecia coniuncta bellum inferendum Persis IV, 164, 173, V, 16, 98, Ep. III, 2, uti Graeci coniuncti Iroiam expugnarunt, V, 112, IX, 17, X, 50, 67 XII, 77, Nam quod Graeci multi verum non habent, ei fides est tribuenda, IV 31 Graecorum autem opes, qui tempore Philippicae orat. (V.) male habebant propter bellum V, 38, 40., cum Philippo opibus et virtute comparantur V, 15, quae Graecia sunt timendae, V, 74, 75 76. At quum Hercules, cuius columnae termini

sunt Graeciae terrae (V, 112), a quo ortum ducit Philippus, benevolam se praebuit erga Graecos V, 114, X, 24, Philippum eundem se praebere debet, V, 116 154, Nam gl'iam et benevolentiam am nacti, qui de Graecis optime merito V, 140, 154, VI, 42, VIII, 19, 141, 144 XII, 1 et benevolentia Graecorum est magna habenda, V, 68, 80, 86, 93, VIII, 135, 188, 263 XV, 124, Ep II, 23. Est ad eos qui bene sunt meriti, referendus moias Alcibiades, qui magnas turbas in eis excitavit V, 59., quam Miltiades XV, 20 et Conon, qui eos liberavit V, 64 et qui fuit fidelissimus IV, 140, minus Agentibus certe Graeci in Asia non favoreant V, 87, 95, quam Nicoteles III, 30, quae Graecorum demine inferior IX, 77 praesertim quum antea Salamis Graecis foret infesta, IX, 47, 49, tunc autem multi Graecorum Cyprum se conferebant habitatum IX, 51 uti etiam in Macedonia multi non ignobiles neque indocti Graeci habitabant V, 19, Etiam Satyrus Graecus magnifecit XVII, 67 et Mytilenaei Graecis, qui aliqua re sive moribus exercebant, ius civitatis dabant, Ep VIII 6, Isocrates de eorum libertate et iure se restituendo plura verba fecit quam ceteri omnes, Ep. VIII, 7 qua de causa ad eos est honoratus, ib 10.

Hellenica regio V, 107, administratio opposita barbarico dominio, V, 154 res Hellenicas omnium barbari non curabant, VII, 80, Salamini nunc eas et Hellenicos mores amant, IX, 50 Consu. ap. res Hellenicas, VIII, 53 XII, 11, XV 18, Ep. IX, 18, Hellenicae orationes et panegyricae et panegyricae, XV, 46, Hellenicis bella, XII, 1.

Hellenides urbes, III, 23, IV, 37 64, 50, V, 64, 65, 68, VI, 26, VIII, 42, IX 1, X, 35, 68, XII, 45, 69, 77 119 160 162, 190, 191 268, XV, 121, 224, 250, Ep IX 3.

Hellesponti urbes Sesus et Cithaon, XV, 108, Hellespontum Xerxes perire iunxit, IV, 69, Clades in Hellesponto ad Aegos Sumen (a. Ch. n. 405), IV 119, V, 62, VII, 64, VIII, 86 XII, 69 XVIII 70.

Helotes (ελευθερίων τῶ δουλείων, Ἰσοκράτης Πανηγυρικῶ (131).) εἰλωτες γὰρ οἱ μὴ γόνιμοι Λακεδαιμονίων, ἀλλ' οἱ πρῶτοι χειροθίντες τῶν Ἐλλοσ τὴν πόλιν ἀκόντων, ὡς ἄλλοι τε πολλοὶ μεστουροῦ καὶ Ἑλλάνικος ἐν τῇ α. Harp.). Lacedaemonii vicinos cogunt Helotes esse IV, 131, et olim oppressi

bebant. XII, 104. A Thebanis tavitinla Lacedaemoniorum collo (Messeniis sunt intelligendi, Pau. VI, 28, 87. Lyxander unus ex sui aervire dicuntur Lacedaemonii. (Eum μύθωνα fuisse testantur aus Athenaci 6, p. 271, E. et Ae. H. XII, 43. Spp. ad h. l.) (Bano) de pulcritudine certans.

idae dant Lacedaemoniis Messe. 24 Nominatur sic Philippus Τπόθ, 5.

es, Iovis et Alcmenae f. X, 16, quattuor aetatibus posterior XI, equalis et affinis Thesei X, 23 quoque saepe componitur. I, 8, Labores et ab Eurystheo sunt m. V, 60 X, 23 XII, 104. Reducit unum et accipit regnum VI, 18 Est eiusque filius bobus, quos ex abegerat, spoliatus, VI, 19. Ex-tem contra Troiam et Laomedon cepit V, 111 IX, 16. Bus ridem esse dicitur XI, 46. Columnas eromnimentum virtutis saae et ter-Graecae terrae V, 112, XII 250. Et prudentia, philosophia, iustitia, 112, 144. Virtute immortalis est et inter deos receptus, I, 59, V, 132. Athenienses et simul immortalitates, V, 33. Optime de Graecia est V, 76, 114. Ex eius gente orti us V, 115. et Archidamus VI, 8, 3. Liberi eius Eurysthei immi-gientes Athenensibus supplices IV, 54, 56, 58, 62, 65, V, 33, 34. II, 194, et post receptam Deos in multis erant erroribus VI, Posteri tamen Spartam condide-Argos, Lacedaemonem atque Mes-seniam. IV, 61, VI, 22.

estion, Vulcani templum, XVII, 15, estus, Vulcanus, pater Erichtho-126.

opus de Isoerato accipit. Τπόθ,

us, optimus vitae humanae con-a. II, 43. De eo disputare solebant in Lyceo, XII, 18, 33. Aitatus 66, 1.

rium mala afferre Herculi erat am. X, 24.

stidas, XVII, 38.

lyta ex Amazonibus amavit et se-Theaeum, XII, 193.

nticus, dilectissimus et nobilissimus ensium, Akchiadis socer, XVI, 31.

onicus, Cyprius, Demoni: pater

I, 2. et familiaris eius, qui orat. I. scripsit. Ibid. Virtute excelluit. I, 9—11. (V. de eo Τπόθ. I.)

Homeridas (Ἰσοκράτης Ἑλένη (66.). Ὀμηρίδαι γένος ἐν Χίῳ, ὅπερ Ἀκουσίλαος ἐν γ', Ἑλλάνικος ἐν τῇ Ἀτλαντιάδι ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ φησὶν ὀνομάσθαι. Σέλευκος δὲ ἐν β' περὶ βίων ἀμαρτάνειν φησὶ Κράτητα νομίζοντα ἐν ταῖς λεροποι-αῖς Ὀμηρίδας ἀπογόνοις εἶναι τοῦ ποιητοῦ· ὀνομάσθησαν γάρ ἀπὸ τῶν ὀμηρων, ἐπεὶ αἱ γυναῖκες ποτε τῶν Χίων ἐν Διονυσίαις παρραφρονήσασαι εἰς μάχην ἵλθον τοῖς ἀνδράσι καὶ δόντες ἀλλήλοις ὀμηρα νυμφίους καὶ νύμφας ἐπιάνσαντο, ὧν ταῦς ἀπογόνοις Ὀμηρίδας λέγουσιν. Harp.) narrant Home-rem per somnum ad celebrandos herosa ad Troiam militantes ab Helena excita- tum esse.

Homerus per somnum ad carmina sua componenda excitatus narratur X, 65. Illo omnes Inferiores, qui in eodem poe- seso genere elaboraverunt XII, 263 Astumatur eius poesis fragm. apud Graecis, quod eos, qui barbaros expugnati, praeclearis extulerit laudibus IV, 139. Sophistae de ea disserere solebant XII, 18, 33. Persecutus est fabulose certam na et bella semide rum. II, 48 Nonnunquam deos de futuris rebus delibe- rantes facit. XIII, 2

Hyperbolus (Ἀντιφῶν ἐν τῷ πρὸς Νικοκλῆα. ἦν δὲ δημαγωγός, ὃν Θουκυδίδης ἐν τῇ ἡ' ἐξωστρακί- σθαι φησὶν. Harp.), demagogus Athe- niensium. VIII, 75.

I.

Jason, Phraeorum in Thessalia tyran- nus. Eius gloria inde est orta, quod regi Persarum se bellum esse illatorum dixit, V, 119 120. Eius liberis epistola VI. est missa, ubi §. 1. de Isonis ho- spitio est sermo.

Idrieus (Ἰσοκράτης Φιλίππο (103.). δυνάστης ἦν οὗτος ἐν Καρίᾳ, υἱὸς Ἐκατόμνου, ἀδελφὸς δὲ Μανσώλου καὶ Ἀρτεμισίας. Harp.), opulentissimus Asiae satrapa, regi Persarum haud sa- vens ob fratris contumeliam, V, 103.

Illyriae multitudinis dominus Philippus.
V. 21.

Ison. Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως (268.). Ἴωνος τοῦ τῆς τραγωδίας ποιητοῦ μνημονεύοι ἀν' ἑνὸς ὁ δῆτωρ, ὃς ἦν Χίος μὲν γένος, νῆος δὲ Ὀρθομένους, ἐπίκλησιν δὲ Ψούθου. ἔγραψε δὲ μέλη πολλά καὶ τραγωδίας καὶ φιλόσοφον τι σύγγραμμα τῶν Τριαγμῶν ἐπιγραφομένων, ὅπερ Καλλιμάχος ἀντιλέγεσθαι φησιν ὡς Ἐπιγένουσ· ἐν ἐνίοις δὲ καὶ κληθῆναι ἐπιγράφεται Τριαγμῶν, καθὰ Δημήτριος ὁ Σηήσιος καὶ Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεὺς, ἀναγράφουσι δὲ ἐν αὐτῷ τὰδε· Ἀρχὴ ἦδε μοι τοῦ λόγου· πάντα τρία καὶ πλεον οὐδὲ ἔλασσον. τούτων τῶν τριῶν ἑνὸς ἐκάστου ἀρετὴ τρία, σύνεσις καὶ κράτος καὶ τύχη (Harp.)

Iones coloni Atheniensium, Persia in-
stitissint, tamen a Lacedaemoniis his
non traditi et ab Atheniensibus abstracti.
IV. 122. Sunt laudandi, quod eos diis
deverint, qui teplorum a Persis cre-
ma orum aliqui instaurarent aut in iis-
dem fundamentis exaedificarent. IV. 136.

Ionia (Ἰωνία γῶρα καὶ Ἰωνίας πό-
λεις αἰ, Ἐφεσος, Ἀνδροκλος, Μί-
λητος, Μυοῖς, Κλαζομεναί, Χίος,
Σάμος, Harp.). Inde maxima pars clas-
sus est secuta ad Cyprum. IV. 135. Ibi
exercitum esse collocandam dicit IV.
165. Samus praestans in Ionia XV. 108.

Iphicrates crimen recepit de rebus ge-
stis c. Timotheo et absolutus est 354. a.
Chr. XV. 129

Isocrates (ὁ Ἀθηναῖος ἐγεννήθη μὲν
ἐπὶ τῆς οὄδοιο καὶ ἐκεῖνος
Ὀλυμπιάδος (a. Ch. n. 436.) ἀρχοντος
Ἀθηνῶν Ἀνσιμάχου [Μυρρινου-
σίου, φ.], πέμπτῳ πρότερον ἐτεῖ τοῦ
Πελοποννησιακοῦ πολέμου, δυσὶ
καὶ εἴκοσιν ἔτεσι νεώτερος Ἀνσιού
[προσβύτερος δὲ Πλάτωνος ἐπτά.
φ.]. Dion. et Pseudoplatarch. Θεοδώ-
ρου [τοῦ Ἐρχιέως, φ.] τοῦ ἀνλοποι-
οῦ ἐγένετο παῖς, Ἡδονοῦς μητρός.
Anonym. et Pseudopl. Ἀδελφῶν δ' αὐ-

τῷ ἐγένοντο Τίσιππος καὶ Θεόμω-
στος καὶ Θεόδωρος. Said. Pater cum
Ista studioso educavit, ut inter aequales
et candidissimos clarior etiam et nobis
esset quam postea inter cives XV. 161.
(Γενόμενος δ' ἀκουστής Προδίκου
τε τοῦ Κείνου καὶ Γοργίου τοῦ Ἀσκι-
τίου καὶ Τισίου τοῦ Συρακουσίου,
τῶν τότε μέγιστον ὄνομα ἐν ταῖς
Ἑλλησιν ἐχόντων ἐπὶ σοφίᾳ, ὡς ἄ-
τινες ἱστοροῦσι, καὶ Θυράμειου
τοῦ δῆτορος, ὃν οἱ τριακονταὶ ἀπ-
έκτειναν, — a. Ch. n. 464. — δημα-
τικὸν εἶναι δοκοῦντα — [οὗ συμ-
λαμβανομένου ὑπὸ τῶν τριακον-
τῶν καὶ φυγόντος ἐπὶ τὴν Βοιωτίαν
ἐστίαν, ἀπάντων καταπεπληρω-
σαν, μόνος ἀνέστη βοηθησάν. φ.]
Dion. et Pseudoplatarch. μαθητὴς ἔγενετο
φιλοσόφου Σωκράτους. [ἐλυπήθη
δὲ οὐ μετρίως ἐπὶ τῷ Σωκράτει,
θανάτῳ καὶ μελανειμῶν τῆ ἡσπε-
ραία προήλθε. φ.] Anonym. et Pseu-
dopl. νέος δὲ ὢν ἐδόκει διοικεῖν
τῶν περὶ Ἀσσίαν τὸν δῆτορα πρὸς
αὐτοῦ γενομένων· καὶ τούτῳ μαρ-
τυρεῖ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδρῳ πρὸς
Σωκράτην λέγοντα ποιήσας ὅτι
νέος μὲν ἐτι, ὦ Φαίδρε, Ἰσοκράτης,
ὃ μείτοι περὶ αὐτοῦ μακροτέρως
εἶπε· ἐθέλω· δοκεῖ γάρ μοι δαι-
μων ἢ κατὰ τοὺς περὶ Ἀσσίαν
καὶ [λόγους τὰ τῆς φύσεως ἐπι-
δὲ ἦθει γεννικωτέρῳ κενρασθῆναι.
Ὅστε οὐδὲν ἂν γένοιτο θανάτου
προϊούσης τῆς ἡλικίας, εἰ περὶ
αὐτοῦς τε τοὺς λόγους, ὅς ἐτι
ἐπιχειρεῖ, πλεον ἢ παιδῶν διενη-
κοι τῶν πάποτε ἀψαμέων λόγων
ἐτι τε εἰ αὐτῷ μὴ ἀποχρησάσαι ταῖς
ἐπὶ μείζῳ δὲ τις αὐτὸν ἀγαθὴ ἀρετὴ
θειότερα· φύσει γάρ, ὦ φίλε, ἐ-
στὶ τις φιλοσοφία τῆ τοῦ ἀνδρός,
διανοία. Π.] Anonym. et Plato. A
missis in bello contra Lacedaemonios
cunctis facultatibus moderi corpi robu-
suis et aliquorum esse magister XV. 164
(σχολῆς δὲ σοφιστικῆς ἡγεῖτο, φ.)

ες φρασι, τὰ πρῶτα ἐπὶ Χίου,
 ες ἔχων ἐνία. Photius.) Pri-
 mum accerserunt Eubomus et Ly-
 sel Calippus, post hos Onelior,
 Philon des, Philomelos, Char-
 mes, quos omnes civitas aereis co-
 mnavit XV, 93—94. Fuit etiam
 et magister Timothei. XV, 102.
 8. (Ηεροάσαντο δὲ αὐτοῦ
 πολλοί, ὡς καὶ εἰς ἑκατὸν
 εσαι, καὶ δὴ καὶ Τιμόθεος
 ἄνθρωπος· μεθ' οὗ καὶ πολλὰς
 πόλεις τὰς πρὸς Ἀθηναίους
 εὐαυθενεῖται, αἱ τὸν Τιμό-
 θεον πεγαράντο (a. Ch. n. 375.).
 εκεῖνος ταλάντων αὐτὸν ἰδα-
 ν. Γεγόνασι δὲ αὐτοῦ ἀκροα-
 τὰ Ξενοφάν ὁ Γρούλλου καὶ
 ἄλλος ὁ Χίος καὶ Ἐφορος ὁ
 ὡς· οὗς καὶ ταῖς ἱστορικαῖς
 ἀφαιρῶν προτρέπωται χρήσα-
 πρὸς τὴν ἑλάχιστον φύσιν
 ὡς καὶ τὰς ὑποθέσεις τῆς
 ες αὐτοῖς διανεμῆμενος.
 οὗτοι καὶ Ἀσκληπιάδης, ὃς
 ἀπεφθούμενα συγγράφατο·
 ετῆς δὲ ὁ Φασελίτης, καὶ
 ἄλλοτερον τραγηδίας συντα-
 ρος. Ἀλλὰ καὶ Ἀσοδάμας ὁ
 ἴος καὶ Λάκρριτος ὁ νομοθε-
 τῆς Ἀθηναίους· [Ἔσχε δὲ μαθη-
 ἄλλοι μὲν, τοὺς δὲ Ἐύδοκι-
 ες καὶ ἐπιτρανεῖς τοῖτους,
 ἄλλον, Ἐφορον, ἄν καὶ ἱστο-
 ἔρονται, Ἐπερίδην, Ἰσαῖον,
 ἄλλον, οἵτινες εἰσὶ τῶν δίκαι-
 ὡν τῶν κριθέντων τε καὶ
 ἀσπαρομένων, εἶτα Φλίσιον,
 ἄλλον ὁμῶννον αὐτοῦ, Θεο-
 ες, Ἀνδροτιάνου, τὸν τὴν Ἀ-
 γράφοντα, καθ' οὗ καὶ ὁ
 ἄλλος ἔγραψε, καὶ Πιθῶνα
 ἄλλοτερον, τὸν ὄνομα Φιλί-
 ἄν.] Phot. et Anon.) Divitias
 actus invidiam excitavit. XV, 4
 n. Nam non solum privatos ho-
 mines cupulas habuit, sed rhetores,
 Reges et tyrannos, omnino plures,
 omnes reliqui rhetores. XV, 30
 indicat ipse se plura bona sibi

comparasse quam Gorgiam ib. 154., quae
 tamen ad exteros pot. se. num. accipit et a
 Nicocle. XV, 39, 40. Ἰσοθ 7. ἑλίμ
 βανε δὲ χρήματα πύμπολλα ἰσθ
 τῆς διδασκαλίας, παρὰ μὲν τῶν
 πολιτῶν οὐδὲν, ὡς περὶ γίγας τοῖτο
 κατατιθέμενος καὶ τρυφῆ κατα-
 βάλλον τῇ πατρίδι, παρὰ δὲ τῶν
 ξενῶν χιλίας δραχμῶν. Anon. Etat
 ea de causa inter nulli et dicitur si
 los, qui tributum militare exercebant
 una cum filio, et hoc tributa etiam sub-
 ctos, cetera etiam militaria amittentes
 gestis et pulchris quam leges exercebant
 XV, 146. (Εὐπρόχως δ' ἔκρινον τῶν
 μῶν ἄργύριον ἰσθηγῶν τῶν
 γνωρίμων, ὁλλὰ καὶ παρὰ Νικη-
 κλέους τοῦ Κυπρίων βασιλέως ὡς
 ἦν υἱὸς Εὐπρόχου, εἰσῆνοι ταῖς τι-
 λαβῶν ὑπὲρ τοῦ πολεμίου ἰσθη-
 φέντος λόγον· ἐπ' αὐτῶν ἰσθηγῶν
 τοῖς προβλήθη τρυφῆ καὶ
 δις μὲν ἀσθενεῖαν σαρκαρῶν ἰσθη-
 τοῦ παιδὸς παρῆγε καὶ τῆ
 τῶν ἐπιτροπῶν ἀνίκατος ἰσθη-
 γὰ ἰσθηγῶν ἰσθηγῶν ἰσθηγῶν
 et malabat, ἰσθηγῶν ἰσθηγῶν ἰσθη-
 temum ἰσθηγῶν ἰσθηγῶν ἰσθηγῶν
 et per Iyomachum ea de re ἰσθηγῶν
 coulatum. XV 4 14 ἰσθηγῶν ἰσθηγῶν
 quam etiam in iudicio ἰσθηγῶν ἰσθη-
 in praetoris, ἰσθηγῶν ἰσθηγῶν ἰσθη-
 patuit XV, 27 ἰσθηγῶν ἰσθηγῶν ἰσθη-
 22. (Δύο δ' ἐν ἑκατοντῶν βίον ἰσθη-
 ἰσθηγῶν αὐτῶν ἰσθηγῶν ἰσθηγῶν
 μὲν εἰς ἀντιδοσιν προκαλεσάμενος
 αὐτὸν Μεγακλείδου, ἰσθηγῶν ἰσθη-
 ἀπήνησε διὰ νόσον· τὸν δὲ εἶν
 κίμωνος Ἀραρία (a. Ch. n. 375.) ἐπὶ
 κησε. Δεύτερος δὲ Ἀσισμάχου αὐ-
 τὸν προκαλεσάμενος πρὸ τρυφῆ
 χίας εἰς ἀντιδοσιν ἰσθηγῶν. ἰσθη-
 τῆν τρυφῆ καὶ ἰσθηγῶν ἰσθηγῶν. ἰσθη-
 Nam sophistas et alii ἰσθηγῶν et ἰσθη-
 debant, quos experimentum se ob te ἰσθη-
 foribus profitebatur et plures discipulos
 habebat, etiam civitas Atheniensium non
 adulari sed illam oburgare solebat XII,
 5. Epp 11, 22, IX 15. Erat autem ad
 capessendam rempublicam omnium civitatum
 omnino a natura bestroctus, voce et au-
 dacia carens, et ingenio praeditus quod

ad bene sentiendum et cogitandum valebat sed ad res gerendas infirmus neque ad eloquentiam satis aptum et ad didicendum in magna hominum frequentia prorsus ineptum erat. V, 81. 82. XII, 9. 10. Epp. l. 9. VIII, 7. His igitur omnibus destitutus ad sapientiae studium de quo Graeciae stata regumque et rerum publicarum negotiis scribere idem confugit. XII 11 Orationes conscripsit Atheniensium civitatis totique Graeciae utilia audentes, ornate copioseque compositas. XII, 2 Non destitit Graecos ad concurrendam et expeditorem in Asiam excitare. XII 13 et plures de libertate Graecorum conscripsit orationes, quam omnes Graeci oratores. Ep. VIII. 1. Adolescentes ad virtutem et patriae defensionem est adhortatus Atheniensium maiores laudibus extollens, ut nemo alius, quam in istis orationibus, XV, 67, tum in Panyzyrico, XV, 60 61. (Τίς γάρ οὐκ ἂν γενοίτο φιλόπολις τε καὶ φιλόδημος; ἢ τίς οὐκ ἂν ἐπιτηδεύσειε τὴν πολιτικὴν καλοκαγαθίαν, ἀναγκοῦς αὐτοῦ τὸν Πανηγυρικόν; ἐν αὐτῷ διεξιὼν τὰς τῶν ἀρχαίων ἀρετάς, φησὶν, ὡς οἱ τὴν Ἑλλάδα ἐλευθερώσαντες ἀπὸ τῶν βαρβάρων οὐ τὰ πολέμια δεινοί μοιον ἦσαν ἀλλὰ καὶ τὰ ἥθη γενναῖοι καὶ φιλότιμοι καὶ σώφρονες· οἱ γὰρ τῶν μὲν κοινῶν μᾶλλον ἐσιρόντιζον ἢ τῶν ἰδίων, τῶν δ' ἄλλοτριῶν ἤτοι ἐπεθύμουν ἢ τῶν ἀδινάτων· καὶ τὴν εὐδαιμονίαν οὐ πρὸς ἀργύριον ἐκρίνον ἀλλὰ πρὸς εὐδοξίαν μέγαν οἴουνοι τοῖς παισὶ καταλείψειν πλοῦτον καὶ ἀνεκίφθονον, τὴν παρὰ τοῖς πλήθει τιμῆν. Κρείττονα δ' ἠγοῦντο τὸν εὐσχήμονα θάνατον ἢ τὸν ἀκλεῖ βίον· ἐσκόπουν δ' οὐχ ὅπως οἱ νόμοι καλῶς καὶ ἀκριβῶς αὐτοῖς ἔξοσαν, ἀλλ' ὡς ἡ τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων μετριότης μὴ δὲν ἐκβήσεται τῶν πατρίων· οὕτω δ' εἶχεν αὐτοῖς τὰ πρὸς ἀλλήλους φιλοτίμως καὶ πολιτικῶς, ὥστε καὶ τὰς σιᾶσεις ἐποιοῦντο πρὸς ἀλλήλους, πότφοι πλείω τὴν πόλιν ἀγαθὰ ποιήσουσιν, οὐχ οὕτινες ἐτέ-

ροισ ἀπολέσαντες τῶν λοιπῶν τοὶ ἄρξουσι· τῇ δ' αὐτῇ προδιδόμενοι καὶ πρὸς τῆ Ἑλλάδι ἑραπεύειν προσήγουσι τὰς εὐσείαις μᾶλλον ἢ τῷ βιάζεσθαι ὅπλοισ κατεῖχον, πιστοτέρους μὲν τοῖς λόγοις ἢ τῶν τοῖς λόγοις, καὶ τὰς συνθήκας ἀξίως μᾶλλον ἐμμένειν ἢ ταῖς αἰῶν τοιαῦτα δὲ περὶ τῶν ἡττιῶν οὐντες γινώσκειν, οἳα περὶ αὐτῶν τοὺς κρείττους ἂν ἤξερον φρονεῖν· οὕτω δὲ παρεσκευασμένοι τὰς γνώμας, ὡς ἰδίᾳ μὲν τες τὰς ἐκείνων πόλεις, κοινῶν πατρίδα τὴν Ἑλλάδα οἰκοῦντες) Quam orationem hac ipsa causa et laudis et obrectationis tractatur. V, 11. (Συνέθηκε μέντοι Πανηγυρικόν, οἱ μὲν ἔτεσι δέκα, οἱ δὲ ἐπιτοῦτοις ἕτερα καίτοι γε Γουργίου τοῦ Λεοῦ καὶ Ἀναίου τῶν ἐνθυμημάτων ἐπιχειρημάτων μικροῦ μετρηθέντος καὶ μεταθέσεις ὁ Πανηγυρικός Ἰσοκράτους λόγος. Διόφαι δ' ἂν τις οὐκ ἴσθαι μακροῦ χρόνον τοῦ Πανηγυρικοῦ εἰρηνοῦται τὸν ἥγροτα τῆ σφαιρῶν διὰ τὸ τῆς λέξεως κατεσκευασμένον καὶ περιττὸν καὶ διὰ τὴν εἰς ἑβραϊαν τῶν ὀνομάτων ἐκλογὴν δὴ καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλα συνθήκης. Ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν καὶ περιόδων ἐπὶ τοσοῦτον βραχίαν ἰκανῆ καταναλώσεια καὶ Μάλιστα δὲ αὐτῶ ἡ τῶν πρῶτων εὐρεσις καὶ διοίκησις τῆ σφαιρῶν ἀσχολίαν ἐνεποίησε τῆ κεφάλαια καὶ τὰ ἐπιχειρήματα ὁ λόγος οἰκονομούμενος ἀνεκτεταται, εἰ τις ἐπιμελῶς καὶ ἕκαστον μέρος ἐπισκέψοιτο, οἱ σφαιρῶν συντελεσθῆναι πολλοῦ χρόνον. Διὸ καὶ πολλὰς παρεσκεψαμένων κριτικῶν διαφωνῶν μὲν καθ' ἑαυτοῦς, διαφωνῶν

ἡλλήλους, τῶν μὲν ἐμβαδύων τῇ μελέτῃ καὶ διασπείρειν, τῶν δὲ κατὰ τὸ ἐπιπόρην ἀνάγκωσιν ποιουμένων· εἰπεῖν καὶ διότι τοῖς μὲν φύσιν εὐ ἔχουσα πρὸς τὰς αἰσθητικὰς, τοὺς δὲ ὁ ἑλαττούμενος ἀποσκεῖ λόγος. Photius.) Eadem caritate inatigatus est aetate iam de Graecis reconciliandis inque Persis communi Graecorum scribere in oratione ad Philippum, et squ. 16. Ep. III. 2. Idem sepius in epistolis ad Philippum scriptis (I. et III.). Omnia non desunt bellere cum Persis idoneos viros ad dand. V. 130. Qua de causa epistolam ad Dionysium tyrannum, 81 et Epist. I. Nunquam operam orationibus ad ostentationem dicitis Ep. VI. 5. neque orati. fo. XV. 33. XII. 1. Tamen a civibus neglectus XII. 11 et inde, quam saet confectus, morosus factus et fo. XII. 8., quamquam neque gloriatus erat et sanctus iusignis et animi particeps XII. 7. ita ginta esset natus, quam epistolam scribebat Ep. IX. 16. Etiam in quartam et sextam aetate secessit. Epp. IV. 13. VI. 6. item in ad Philippum scriptam V. 1. et Evagorani IX. 73 et oratione Perinaitatione anno aetatis octogesimo XV. 9. voluitque hanc vitam et animi esse. XV. 7. Perinaiti autem scribendi initium fere nonaginta quattuor natus XII. neque absolvit nonaginta septem habens, quam triduum morbo post XII. 267. et sqq. Nam quin nonaginta annos natus in morbidit periculosissimum, qui verosompluari nequit, cum evoque ipsam am conflict. XII. 267 (Ἐτελεύτησον ἐπὶ Χαιρωνίδου ἀρχοντίῳ ἡμέραις ἕξτερον τῆς χαιρωνείας μάχης (s. Ch. n. 338.), θέοντα βεβιωκῶς ἑκατὸν ἔτη, χρησάμενος ἅμα τοῖς ἀγαθῆς πόλεως συγκαταλῦσαι τὸν βίον, ἀδήλου ἐτι ὄντος, πῶς καὶ τῇ τύχῃ Φίλιππος παρατῆν τῶν Ἑλλήνων ἀρχῆν. ἀποκαρτερήσας δ' ἔτελεύτη-

σεν, ὡς μὲν Δημήτριός φησιν, ἐν νεία ἡμερας, ὡς δὲ Ἀφαρέως, δεκατέσσαρας. προαναγνούς δὲ τούτους τοὺς στίχους ἔτελεύτησεν, ἐκ τριῶν δραμάτων Ἑυριπίδου.

Δαναὸς ὁ πενήτηντα θυγατέραν πατήρα.

Σιδώνιον κατ' ἄστυ Κάδμος ἐκλιπών.

Πέλοψ ὁ Ταντάλειος εἰς Πίσαν μολών.

δηλῶν ἐκ τούτων ὡς ὅτι, ὥσπερ ἐκεῖνοι, βάρβαροι ὄντες, ἐλθόντες εἰς τὴν Ἑλλάδα κατέσχον αὐτῆς, οὕτω καὶ τέταρτός τις οὗτος ἀνεφύη δεσπότης τῆς Ἑλλάδος ὁ Φίλιππος. Αἰου. Ἐτάφη δὲ μετὰ τῆς συγγειείας πλησίον Κυριοσάργου ἐπὶ τοῦ λόφου ἐν ἀριστερᾷ αὐτοῦ τε καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ Θεόδωρος καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ταύτης τε ἀδελφή, τηθῆς τοῦ δήτορος, Ἀνακὴ καὶ ὁ ποιητὴς υἱὸς Ἀφαρέως καὶ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Σωκράτης, μητρὸς Ἰσοκράτους ἀδελφῆς Διαικοῦ υἱὸς ὦν, ὃ τε ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁμόνυμος τοῦ πατρὸς Θεόδωρος καὶ ὁ υἱὸν τοῦ αὐτοῦ, τοῦ ποιηθέντος αὐτῶν παῖδες Ἀφαρέως, ἣ τε γυνὴ Πλαθάνη, μήτηρ δὲ τοῦ ποιητοῦ Ἀφαρέως. — νεον μὲν ὄντα μὴ γῆμαι, γηράσαντα δὲ ἐτάραξεν συνείναι (s. Ch. n. 384.), ἣ ὄνομα ἦν Λαγύση, ἣ ἣς ἔχε θυγάτριον, ὃ γενόμενον ἐτῶν δώδεκα πρὸ γάμων ἐτελεύτησεν. Ἐπειτα Πλαθάνη τὴν Ἰππίου τοῦ δήτορος γυναῖκα ἠγάγετο τρεῖς παῖδας ἔχουσαν, ὧν τον Ἀφαρέα, ὡς προείρηται, ἐποίησατο· ὃς καὶ εἰκόνα αὐτοῦ χαλκῆν ἀνέθηκε πρὸς τῶ Ὀλυμπίῳ ἐπὶ κίονος καὶ ἐπίγραφεν·

Ἰσοκράτους Ἀφαρέως πατρὸς εἰκόνα τῆνδ' ἀνέθηκε

Ζηνὶ, θεοῦς τε σεβῶν καὶ γυνείων ἀρετῆν. —

Ἐπὶ μὲν οὖν τούτων τράπεζα

ἐπῆσαν ἄξ, αἱ νῦν οὐ σῴζονται. Διὶ δ' Ἰσοκράτει ἐπὶ τοῦ μνήματος ἐπὴν κίων τριάκοντα πηχῶν, ἐφ' οὐ σφίρην πηχῶν ἑπτὰ σφιβλικῶς, ὅς νῦν οὐ σῴζεται. Ἦν δὲ καὶ αὐτοῦ τράπεζα κλησίην, ἔχουσα ποιητὰς τε καὶ τοὺς διδασκαλοὺς αὐτοῦ, ἐν οἷς καὶ Γοργίαν εἰς σφαῖραν ἀστρολογικὴν βλέποντα, αὐτῶν τε τὸν Ἰσοκράτην παραστῶτα. ἀνάκειται δὲ αὐτοῦ καὶ ἐν Ἐλευσίνι εἰκὼν χαλκῆ ἔμπροσθεν τοῦ προστάου ὑπὸ Τιμοθέου τοῦ Κόνωνος καὶ ἐπιγέγραπται·

Τιμόθεος φιλίας τε χάριν, ξενίην τε προτιμῶν

Ἰσοκράτους εἰκῶ τήνδ' ἀνέθηκε θεαῖς.

Λεωχάρους ἔργον. Pseudopl.) Usus autem est praeter Timotheum familiaritate Cononia et Diophanti Epistae, VIII, 8. [et Hippionici, I, 2 et Τρόφ., I] et Iasini et Polyalcis. Ep. VI, 1. Habuit nepotes Aphareti liberos. Ep. VIII, 1.

Isthmus ὁ κατὰ Κόρινθον τόπος. (Bekk. Anecd. 265.) Eum Peloponnesi muro intercludebant. IV, 93. Lacedaemonii per Timotheum eo redacti, ut iustus eorum exercitus per Isthmum proficisceretur XV, 110.

Italia. Eius regnum Athenienses affectasse dicuntur (Locros enim vicerunt a. Ch. n. 428.) VIII, 85. Lacedaemonii ibi republicas abrogarunt. VIII, 89. Erat tempore Panegyrici devastata. IV, 169.

L.

Lacedaemon ad maximas Graecarum urbium est referenda IV, 61 cum Argis et Messenia prima in Peloponneso. XII, 253. Propter gloria antiqua VI, 12. et quod hinc gloriae convenit sciendum. VI, 90. 104. Misit ad bellum Troianum Menelaum. XII, 72. Helena a Theseo inde rapta X, 19. post eius descensum ad inferos huc rediit. X, 39. Spartani ante eam possident VI, 16. Nam Hercules posteri, maiores eorum, qui nunc Lacedaemone regnant, eam occuparunt IV, 61 XII, 254 aut ad Herculem acceperunt VI, 18. Regna haec ibi valde sunt honorata. VIII, 142. Thebani huc legatos misisse dicuntur XIV, 29.

Lacedaemonii origine Doriae quomodo in Peloponneso condescerint et maxima

terra sint possiti et Messenam acceperint VI, 14. 24. XII, 45 177 quam tempore Archidami postquam occupaverunt VI, 23. ultra quadringentos annos possident. VI, 26. Est us ab oraculo assignata VI, 31. Eam everterunt, quamquam de iustis eis optime meritam. XII, 91. Quamvis ex quo in Peloponnesum venerunt, in his partibus habuerunt, quam ut omnibus Graecis imperarent. XII, 98. 117 218. Occupata Peloponneso factionibusque orta plebem in servitutem redactam circa se in vicinia collocarunt atque et ex quibus agrum dederunt XII, 177 et ego Pauletis contra Herculis regiam dignitates dederunt V, 33. quos venerantur V 80 Ep. II, 6. A principio cum finitimus belligerunt. V, 51. et omnes in Peloponneso civitates invasent. XII, 45. 228. Huc Argivi, Messeni et Megalopolitae sunt infesti V, 74. neque cum Argivis et Thebanis in amicitiam possunt redire V, 39. quos ut conciliet Philippus suadet orator V, 30. Ep. III, 2. Hoc etiam vestire conati sunt V, 43. Thebanis medias struxerunt VIII, 98. et cum ea qui ipsos serviebant, XIV, 30., bellum gererunt XIV, 27 et eorum artem occuparunt. XIV, 19. Gloria a maioribus tradita per septingentos annos salva permansit. VI, 12. Celebratae sunt pugnae eorum ad Thyreas et Dipaeam VI, 99 et ad Thermopylas IV, 90 91 V, 147 148. VI, 83. XII, 187. 189. Omnino Asiae et Europae tropaeis impleverunt. VI, 52 54. Victi tamquam sunt per Cononem ad Rhodum (Cnidum) V, 63 64. 119 VII, 65. IX, 54. 36. 69. XIV, 41. XV, 109. qui his imperium eripuit IV, 154 XV, 110 et ad Leuctra VIII, 58. XII, 54. et a Persis trum annorum spatio regno privati V, 99 IX, 64 ultra Thebanis oppressi. XII, 58. Nam media in urbe de liberis et uxoribus cum Thebanis et Peloponnesiis pugnare sunt eos in V, 48 et timent Thebanorum novam in Graeciam. V, 49. Intusantur, quod Graecis Persis subiecerint insidemque durus imperaverint. IV, 117. 122. XII, 59 103. 104. 105. Nam socios suos miseris esse et Persam viribus Graecarum regnum suum firmare patiuntur, nunc monachiae faventes. IV, 125. 129. Mantinea quam urbem everterunt, Cadmeam cepervit, Olynthos et Phliagias expugnavit, Amyntae, Dionysio et Persarum regum operam navarunt IV, 126. Cyprii se in dederunt. IV, 135. Bellum inferunt tantum non singulis diebus Graecis, cum barbaris aeterna societate iuncta. IV, 142.

Asiam regis Persarum esse concesserunt IV, 137., auctores pacis Antalcidae, cuius condiciones afferuntur VIII, 16. 67. 68. Omnia Persae amicitiam sectantur. V, 42. Ep. II, 6. Idem faciunt eorum socii. IV, 142. Post victoriam ad Aegos flumen Decemviris cuique urbi praeficiunt maxime molestos XII, 54. 55. 68. XIV, 40. et Asiam vastant IX, 54. Plures Graecos indicta causa interfecerunt, quam Athenienses, ex quo urbem incoerant, in iudicium adduxerunt XII, 66. 68., et plures civitates everterunt. XII, 70. Plataeensis de Graecia optime meritos in Thebanorum gratiam expugnavit XII, 91. 93. 205. XIV, 11. 28. 45. in Thebanorum gratiam etiam Athenienses perdidit XIV, 62 sed tamen prohibuerunt, ne Athenae everterentur XIV, 30. Bello Peloponnestico, quo Isocrates sua amicit XV, 161, populum in Piraeo includunt XVIII, 47. 49. Decemiam munit VIII, 84. domini facti Atheniensem VII, 65. 69., qui ventum inuenta ab illis contra populum sunt mutati, quo facto, ut solutio fieret, populus decrevit. VII, 69. Denique pax est facta. XVIII, 29. Sunt cum Atheniensibus conciliandi. IV, 185. Notatur eorum pigritia et cupiditas habendi. XI, 20. Eorum gymnasia et exercitia tamen sunt optima. XII, 217. XV, 238. Hinc etiam in Olympis sunt insignes. VI 95. Ipsi equos alunt VI, 35. negligunt tamen agriculturam et artes. XII, 45. Item eorum demagoga est optima. VII, 61. Nam optime rempublicam administrant, domi sub imperio paucorum militiae sub rege III, 24. Sunt Aegyptiorum civitatis statum ex parte kallat. XI, 17. Ad Aegyptum enim peteront et concensationes et ut militum venio sine venia magistratum abeat (καὶ γὰρ τὸ μηδενα τῶν μαζιμῶν ἀνευ τῆς τῶν ἀρχόντων γνώμης ἀποδημεῖν. Ἰσοκράτους ἐν Βουσίριδι (18). περὶ Λακεδαιμονίων ταῦτα λέγοντος φητέον, ὅτι καὶ οἱ τὰς Λακεδαιμονίων πολιτείας γεγραφοῦτες τὰ ὁμοία εἰρήκασιν ὃ δὲ Ἀριστοτέλης οὐκ ἐξείναι φησιν ἀποδημεῖν ταῖς Λακεδαιμονίαις, ἅπως μὴ ἐθλῶνται ἄλλων νόμων εἶναι φίλοι. τοῦ μέντοι Ἰσοκράτους τοὺς μαχίμους μόνους λέγοντος κωλύεσθαι ἀποδημεῖν οἱ περὶ Ἀριστοτέλην τοὺς

πάντας Λακεδαιμονίους φασίν. Harp.). Eorum forma imperii similis est exercitui bene instituto VI, 81. ut et etiam eorum maiores non multitudine copiarum sed virtute sedes in Peloponneso occuparent VI, 82. VII, 6. 7 et ipsi nunquam vincerentur duce rege e familia Archidami. VI, 111. Operam igitur dare debent, ne quid hac gloria indigni committant. VI, 91. Quoniam virtute sua de Graecis sunt bene merito. IV, 73. VI 52. cum Atheniensibus, quibuscum comparantur XII, 24. 112. 159. 238. XV, 77 et per quos Graeci us benevoti sunt facti XV, 319., aemulati sunt IV, 85. et cum illis, qui de Laedaeam eorum maioribus optime erant merito IV, 61. 65., principatum obtinuerunt IV, 16 et putaverunt principatum sibi antiquitus deberi IV, 18. VI, 110. Imperium denique terra marique acceperunt. VII 7. VIII, 107. XV, 37. XVII, 36 Ep. I, 8. At Graecis invisit facti V, 86. 95. quippe qui eos sub Decemviris male et crudeliter tractaverint. XII, 67. 68. 90. 117. accepto matrimonio et terrestri imperio prae facto ac superbia in servitutem paene inciderunt VIII, 95 — 106. 116 IX, 68. XII, 158. XV, 64. et principatum amiserunt V, 40. 47. 104. VII, 7. 69 VIII, 38. XII, 52. XV, 307. quem vix decem annos tenuerant. XII, 57. Solent igitur a multis temere laudari. XII, 109. 200. 216. Isocrates contra apte de eis scripsit. XII, 249. Originem omnium calamitatum suarum consecuti sunt cum imperio matrimonio, quod eis Alcibiades probaverat. V, 69. 60. XVII, 36. Ep. I, 8. Hic enim ad eos confugit XVI, 9. et eis rationem belli gerendi docuit. XVI 11. Postea tamen et succensebant XVI, 40., qui socios et Persas abalienavit XVI 15. 20. Phoenices naves auxilio mittunt. XVI, 18. Archidamus rex eorum Ep. IX, 19. De colonia Cyrenasica eorum V 5. *Laches* archon. 'Τρόδ' II. *Laconica*. Persae in eam descendunt. IV, 119. Eius urbs Therapnae X, 63. *Laomedon*. Contra eum Hercules expeditionem suscepit. IX, 16. *Lapithae*. Theseus cum illis iunctus contra Centauros pugnavit X, 26. *Leda* sub specie oleris a Iove amata. X, 59. Liberi eius. X, 16. *Leontinus* Gorgias. XV, 155. *Leucani*, ignobilis gens. VIII, 50. *Leuctra* (Ἀημοσθίνης ἐν τῷ ὑπέρο Κτησιφώντος. ἔστι δὲ χωρίον Βοιωτίου περὶ Θεσπιάς. Harp.). Pugna

ibi commissa a. Ch. n. 371 V, 47, VI, 10, VIII, (58.) 100. XV, 110. Ἰσοκράτ. 6. 8. 14.

[*Ἀρξίαρχικὸν γραμματεῖον.* *Ἀρξίαρχος ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου* (18.), *εἰς ὃ ἐνεγράφοντο οἱ τελευθέντες τῶν παιδῶν, οἷς ἐξῆν ἤδη τὰ πατρῶα οἰκονομεῖν, καθ' ὃ καὶ τὸν ὄνομα γεγονεναι, διὰ τὸ τῶν λήξιων ἄρχειν· λήξεις δ' εἶσιν οἱ τε κλήροι καὶ αἱ οὐσίαι, ὡς καὶ Διναρχος ἐν τῇ α' καθ' Ἡγελόχου συνηγορία ὑπὲρ ἐπικλήρου.* Harp. VIII, 88.]

Libya, mater Busiridis, filia Eraphi. XI 10

Libya terra Ἰσοκράτ. 11.

Lochites De verberibus ab eo iniectis XX, 1. 5. 22. Hinc orat. XX, fortasse 402. a. Ch. n. contra eum scripta et habita est.

Lycium (*Λυκισθῆνης ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους.* ἐν τῶν καθ' Ἀθηναίοις γυμνασίων ἐστὶ τὸ *Λύκειον*, ὃ Θεόπομπος μὲν ἐν τῇ κα' Πεισιστράτου ποιῆσαι, Φιλόχορος δ' ἐν τῇ δ' Περικλείους φησιν ἐπιστατούντος αὐτὸ γεῖσθαι. Harp.). *Siphistae* in eo Homerum recitant XII, 18. 33. (*Ἰσοκράτης* — διατριβὴν εἶχε πρὸς τῷ *Λυκίῳ* τῷ γυμνασίῳ. Anon. Vit. Isocr.)

Lycia a Lemne Persarum expugnata. IV, 161. *Ibrahylochus* hac navigans mortuus. XIX, 40.

Lycurgus, Spartanorum legislator, imitatus est tantum Atheniensium priucae administratiuam formam, democraticam ac si cratia (oligarchia) temperatam. XII, 15. 151.

Lydia Thibron eam vastavit. IV, 144. A Persis eam defectora. IV, 143. Circa eam exercitus est a Graecis collocandus IV, 165.

Lysanias (ὄνομα κύριον. *Λακεδαιμονίων ναύαρχος.* Harp., felix magis quam bonus dux. XV, 128. Athenas oppugnans interdixit ne quis Atheniensibus fragmenta importaret. XVIII, 81. Catalogus e us. XVIII, 6 XXI 2 *Alciobadem* e medio tollere stadiat. XVI 40

Lysias c. *Isocr.* comparatus, Ἰσοκράτ. 1. 21

Lysimachus, *Isocratis* in oratione de

Permutatione adversarius, victum quare in calumniando et accusando XV 164. De orationibus *Isocratis* locutus XV 14 16. fecit id, ut ipse lucrum ex duceret, ibi 25. Opprobria e. veti *Demosthenis* amicitiam 102 et diuinitas. 154 *Demosthenis* cratia disciplina iuuenes corrumpit XV, 224 240 257.

Lysimacho cuidam a *Callimacho* dures (ae drachmae extorquentur XVIII 7

Lysitheides *Isocratis* discipulus a pupulo aurea corona ornatus. XV, 93.

III.

Machaon de *Isocr.* Helenn. Ἰσοκράτ. 10.

Macedones. Rex eorum *Amyntas* V 126 VI, 46, et *Philippus*, qui integritatem eorum circum se habet. V, 10 154

Macedonia Eam Thessali antiquo tempore tenebant, V, 30. *Caranus* hic regnum potuit. V, 107. *Amyntas* intra trium mensium spatium totam obtinuit VI 40. Nunc *Philippus* eius rex V, 66. Periculosum est epistolam in hac temere mittere Ep. IV, 1.

Magnetes a *Philippo* subacti V 21

Ma ea. *Lacedaemoniorum* classis non victorias a *Timotheo* reportata non habebat intra *Maleam* nauis gar. XV 110

Mantineae. Pugna ibi commissa. Ἰσοκράτ. 6

Mantineenses. Eorum urbem *Lacedaemonii* praec facta euerterunt a Ch. n.

335. IV, 126, et in vicis redegerunt *Mantineum* διοικισμός. Ἰσοκράτ. 6

τῷ περὶ τῆς εἰρήνης, 100. πικρῶν

τῶν *Λακεδαιμονίων* λέγων φησὶν

„*Μαντινείας* διαίρικσαν“ καὶ *Ἐφορον*

ἐν τῇ κ' φησιν, ὅτι εἰς ἐκείνας τῆν

Μαντινείαν διοίκισαν πόλιν *Λακεδαιμόνιοι*. (Harp.) Cf. *Polyb.* IV, 2 6

Marathon. Pugna ibi commissa IV, 91

V, 147. VIII, 38 XII, 195. XV, 306.

Massina. Ἰσοκράτ. 6 μὲν φησιν ἐν

Ἀρχιδάμῳ (84) ὡς *Φωκαεῖς* φηγόντες

τῆν τοῦ μεγάλου βασιλέως δεσποτείαν εἰς *Μασσαλίαν* ἀπώκτισαν

ὅτι δὲ πρὸ τούτων τοῖς *Χορναίων*

ἤδη ὑπὸ *Φωκαίων* ὄκισιστο *Μασσαλία*, καὶ *Ἀριστοτέλης* ἐν τῇ

Μασσαλιωτῶν πολιτεία δηλοῖ.

(Harp.)

Medi Eos *Cyrus* cum Persarum copiis

vicit IX, 37.

Meghiopolitas *Lacedaemonis* infestus

V, 74.

Megarenses sempiterna pace fruuntur et maximas Graecorum domos possident, quamquam nec terram amplam nec portus nec metalla habentes. VIII, 117. Thebani iis ut vicinis sunt minitati V, 53.

Melaeus cum Anyto Socratem accusavit. Ἰπτόθ. II.

Melii in eorum urbe expugnanda Athenienses sumtus fecerant XV, 113. Eorum excidium (a. Ch. n. 416) iis obicitur IV 109, 110. XII, 63, 89.

Melissus (ἦν ἐπὶ τῶν Ζήνωνος τοῦ Ἐλεατοῦ καὶ Ἐμπειροκλέους χρόνων. οὗτος ἔγραψε περὶ τοῦ ὄντος καὶ ἀντεπολιτεύσατο δὲ Περικλείου καὶ ὑπὲρ Σαμίων στρατηγήσας ἐναντιώθησε πρὸς Σοφοκλῆν τὸν τραγικόν, Ὀλυμπιάδι ὀδοηκοστῇ τεταρτῇ. Soid.). Probare studuit univ. sum esse unum. X, 3. XV, 268.

Melos XIX, 21.

Mennon, Aurotae f., Trolanum ad bellum missus X, 52.

Meneocrates ἐγκώμιον iniuria Isocrati tributum V. Ἀποσπάζμ. I.

Mencius ob iustitiam et modestiam (XII, 89) Iovis gener est factus. XII, 72. Uxor eius Helena. XII, 80. Contendit de ea cum Paride X, 51 et est ab ea immortalis factus. X, 62.

Menestheus (si ius Iphicratis, Rhamnusias) ut men recepit de pecuniae ratione et est absolutus XV, 129.

Menezenus XVII, 9, 12, 13, 14, 21, 23, 31, 45, 49.

Messena ad primas referenda in Peloponneso civitas. XII, 253. Nestor inde ortus. XII, 72. Cresphontis liberi dederunt eam Lacedaemoniis. VI, 31. Quo facto hi eam expugnaverunt. IV, 61, VI, 16, 19, 26, 33. XII, 177. Thebani iis sunt hanc terram erepturi VI, 11, 13, 23, 27, 58, 86. Ἰπτόθ. 6., quod praeter eos nemo conatus est. VI, 30. Neque deerant, qui dicerent Thebanis id esse concedendum VI, 38.

Messeni cum Lacedaemoniis et Argivis terram diviserunt XII, 42, 255. Cresphontem interfecerunt. VI, 22. Qua de causa a Lacedaemoniis sunt expugnati VI, 23, 33. et terra sua privati. VI, 70. XII, 91. Vingtī tamen annos obsidiam Lacedaemoniis sustinuerunt. VI, 57. Athenienses iis, qui relictī erant, Naupactum habitandum dederunt. XII, 94. Lacedaemoni eorum terram tempore Archidami quadringentos per annos tenuerunt, quom Thebani eos erant reducturi. VI, 28. Semper erant Lacedaemoniis infesti V, 74. et Philippī obtrectatōres dicebant, eum esse illis auxilium latitum. V, 74.

Methynia. Eius imperium Cleommi tenebat Ep. VII, 8.

[*Μέτοικοι*: οἱ καταλιπόντες τὰς αὐτῶν πατρίδας καὶ Ἀθήνησιν ὀκλήσαντες, οἱ καὶ ἐτέλουν μετοίκιον ἐκάστου ἔτους δραχμὰς δώδεκα. Bekk. Anecd. 281 — VIII, 21.]

Milesium ae esse Ciltus dicebat XVII, 51. Περὶ τοῦ κατοικισμοῦ Μιλησίοις oratio erat Isocrati iniuria tribula. V. Ἀποσπάζμ. I.

Miltiades, f. Cimonis, praefectus vir. VIII, 75.

Minos Cretensis, f. Iovis, virtute insignis XII, 205. Sub eius imperio multae turbae de Cycladibus ortae sunt. XII, 43.

Mytilenaei socii Atheniensium in fide manserunt XIV, 28. Isocrates ad eorum archontes epistolam misit usque Agno rem commendavit. Ep. VIII.

Mystium agrum Draco vastavit. IV, 134.

N.

[*Ναύκληρος*: σημαίνει μὲν καὶ τὸν τῆς νεῶς κύριον, σημαίνει δὲ τὸν ἐπιπλέοντα αὐτῇ, ἐφ' ᾧ τὰ ναῦλα λαμβάνειν, σημαίνει δὲ καὶ τὸν τὰ ἐνοίκια τῆς οἰκίας ἐκτελούντα. Bekk. Anecd. 292 XII, 5.]

Naupactus. Huc Messeniorum reliquiae ab Atheniensibus deductae XII, 94.

Nelcus cum filiis praefecti Nestorem Herculi boves rapuit et inde ab eo captus et punitus est. VI, 19.

Nemesis a Iove sub oloris specie imitata. X, 59.

Neoptolemus, oratio Isocrati iniuria adscripta. V. Ἀποσπάζμ. I.

[*Νεώσοικοι*. καταγωγή ἐπὶ τῆς θαλάττης ᾠκοδομημένα εἰς ὑποδοχὴν τῶν νεῶν, ὅτε μὴ θαλασσενύσιον. τὰ νεώρια δὲ ἢ τῶν ὀλιῶν περιβολή. Bekk. Anecd. 291. — VII 86.]

Nereus, pater Thetidis IX, 16.

Nestor, filius Netei, ab Herculo Messenae regnum accepit. VI, 19. Fuit prudentissimus omnium aequalium. XII, 72, 89.

Nicias Euthymo consobriuo (XXI, 9.) dicitur, sed non pariter dicendi peritus XXI, 5. ad eos pertinebat, qui sub imperio paucorum debitoribus res alienum remittere cogebantur XXI, 13-14. In *Lysandi* catalogum receptus oppugnauerat facultates suas et Euthymo tria talenta custodienda tradidit. XXI, 9. Scripta est et hac ipsa de causa oratio. XXI, contra Euthymum.

Nicoles Cyprius, Salaminiorum rex (IX, 1.), Evagorae filius. III, 42. Patrie sonus magnifico apparatu et chorus et musico et ludae gymnico et equorum trimoniisque certaminibus ornavit. IX, 1. Et imperio potitus est, regiam pecunias vacuam et negotia turbatum plena suscepit. Tam eustum autem se erga civem praebat, ut neque exilia, neque caedra, neque publicationes honorum eo regnante crederent. III, 31-32, 45. Erat enim temperans III, 36 et castus III, 42, 43. et liberalis erga omnes. III, 35. Isocrati, qui a, ad eum etiam coenavit, *Αποσπ* III, multa dedit munera XV, 40 (v. s. v. Isocrates) Studebat philosophiae. IX, 78. Ad eum oratio, II, est scripta a Ch. n. 373. II, 1. XV, 67, 71. Non minus eius nomen oratio III, gerit, scripta a Ch. n. 372, uti v. delus, et Evagorae laudatio ad eum postea missa. IX, 73.

Nicomachus, Balaesus arbiter. XVIII, 10, 13, 14.

Nilus, Aegypti fluvius, muri instans, qui et nuntius et alii incolas, opportunus ad derivantes et alia. XI, 12. Huius riuum coegisse dicitur, ut regionem circumfundat. XI, 31.

●

Ochus Τρόπιδος υἱος Darius Codomanus.

Ochus filius Polyuices. XII, 169.

Olympia, Convivens ibi ab omnibus celebratur quia et opes et vires et ingeniorum dexteritates ostendantur. XVI, 12. Lacedaemonum ibi magni habentur. VI, 95. Vixit ibi regis Alcmaeon XVI, 25, et Alcibiades XVI, 49.

Olympia vocantur doli datores honorum. V, 117.

Olympia a Lacedaemonibus obsidentur a. Chr. n. 392, 391. et 390. IV, 126.

Onetor (Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως - 93. - πρὸς τοῦτον αἱ εἰδὲν οἱ γεγραμμένοι Δημοθένους περὶ τῆς ἐξουσίας λόγοι. ὅτι δὲ τῶν χορηγησάντων ἦν εἷς, Ἠλιόδωρος περὶ τῶν Ἀθήνησι τριπόδων. Harp.),

discipulus Isocratis, a populo corona ornatus.

Orchomenis His tributa data aequum erat. XIV, 10.

Oronni Atheniensibus agrum dedit. XIV, 20.

Ororum Thebani male tractatos.

Orpheus Rusticide aetate postea tuos ex Orco redemit. XI, 7 et orum inprimis calumniator interit. XI, 30.

P.

Paeones Philippus Macedo sube-

Palladium (ἐπὶ Παλλάδιῳ

σθένει ἐν τῷ κατ' Ἀριστοτ.

(71.). δικαστήριον ἐστὶν ἀ-

λουόμενον, ὡς καὶ Ἀριστοτ.

Ἀθηναίων πολιτεία, ἐν ᾧ ὁ-

σοὶ ἀκουσίῳ φόρου καὶ βου-

οὶ ἐφέται. ἔσχε δὲ καὶ τὸ δ-

ριον τῆν τοῦ Παλλάδιου

μίαν καὶ οἱ δικασταὶ τῆν τ-

τῶν ἐπιτείνεν Ἀγαμέμνον-

τῶν Ἀργείων σὺν τῷ Παλ-

προσενεχθέντος Ἀθήναις

Δημοφῶν ἀρπάζει τὸ Πα-

καὶ πολλοὺς τῶν διωκόντων

ρεῖ Ἀγαμέμνων δὲ δυσχερο-

κην τὸν ἀρπάζοντα ἀπαί-

συνίσταται τὸ κριτήριον ἐπὶ

Ἀθηναίων, ὃ δὲ Ἀργείων, ο-

τας ἐκάλεισαν ἀπὸ τῶ ἀμ-

θεν ἐπεδήναι αὐτοῖς τὰ σ-

σεως. Harp.) In eo dies dicitur

XVIII 52.

Panathenaea magna. Δημοσθένει

λιππικοίς. Διτὰ Παναθηνα-

το Ἀθήνησι, τὰ μὲν κατ'

ἐνιαυτῶν, τὰ δὲ διὰ πεντε-

ἄετ' καὶ μεγάλα ἐκάλουν.

κράτης Παναθηναϊκῶν -

φησὶ „μικρὸν δὲ πρὸ τῶν

λῶν Παναθηναίων.“ ἠγαγ-

εσοτήν πρῶτος Ἐριχθόνιος

φαιάτου, καθάφησιν Ἕλλη-

καὶ Ἀνθροτίων, ἑκάτερος ἐ-

θίδος. πρὸ τούτου δὲ Ἀθ-

καλεῖτο, ὡς δεδήλωκεν Ἰσ-

γ' τῶν Ἄττικῶν. (Harp.)

maicus inscribitur orat. XII.
 Num eius et descriptio. XII, 24.
 Atheniensium res gestas et lau-
 det. XII, 5. Quomodo differat a
 Nico. XII, 35. Scribere coepit
 Ch. n. 343. et finivit 340.
oricus inscribitur orat. IV. Sum-
 mus XV, 57. Rhetoras copiosiores
 aut torem isopiorum V, 84.
 adversarii eam admirantur et imi-
 tant. V, II. Commem. Ep. III, 6.
 Est a. Ch. n. 390. V. s. v. Isocrates.
αἰκός, orat. Isocrati iniuria tri-
 βοςπᾶσι 1.
αἰδερ num esse dixit universum.
αἴσι. Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ
 επιδόσεως — 2. — σὺ μὲν
 ἄλλος Παρράσιος, παντὶ δὴ-
 λόβας δὲ ἐν ἡ περὶ ζωγράφου
 ἀεξέσται τὰ περὶ τὸν ἀν-
 ἄνθρωπον δ' αὐτὸν εἶναι νῆδον καὶ
 ἢν Εὐήρορος, Ἐρέσιον δὲ
 ἄλλος (Harp.)
Πασίαν cepit. XIX, 18.
Ἰσοκράτης Αἰγυπτιακῶ 18.
κύριον. (Harp.) Pato est potitus.
Κονομα κύριον, τραπίζετης.
 XVII, 4 Eius puer Clitus XVII, 51.
Κοῦ, Solis filia, monstri Cretensis
 X, 27.
Κοῦ, qui regem i. e. archontem,
 curat, agebat (ἐπὶ τῶν ἰμετῶν
 ), inimicus Callimachi. XIII, 5.
Κοῦ (Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ
 ἔμου (53.) τῶν ἐν Λακεδαι-
 ἄνπεμφθέντων ἐστὶν οὗτος,
 τῆς ἀνῆρ. τῶν γεγρονότων κα-
 τὰ φησι Θεόπομπος ἐν β' Ἐλ-
 ἴν. Harp.) Chion ab obaldione
 una deorum, cui quotannis sa-
 crant Athenienses. XV, 249.
Κοῦ Aecel i, mortalis Thetidem im-
 in matrimonium duxit, quibus
 Olli ipsi interfuerunt IX, 16. Pa-
 Hlla est factus IX, 17. Pagna
 Centauros excelluit. IX, 18.
Κοῦ infelicis generis felicissi-
 melaus fuit. X, 62.
Κοῦ bellam commemor.
 14
Κοῦ. Com Eurytheo in Atti-
 CRATES. II.

cam irruunt, ut sibi Heraclidæ ab Athe-
 niensibus tradantur IV 58 65. VI, 42.
 VII, 75. X, 31. XII, 194. Xerxes adve-
 niente Isthmum muro munivit IV, 93
 Postea tamen in eodem bello Persico
 pericula subeunt pudore acti IV, 97. VII,
 75. Lacedaemonii eorum imperum af-
 sectarant XII, 60. 98. quomobrem ho-
 oderunt Lacedaemonios V, 49. et una
 cum Thebanis Spartam evertere studuit
 V, 47, 48. Etiam cum Atheniensibus bel-
 lum gesserunt. XII, 114 Ipsi immanes
 erant XII, 69. Inter Peloponnesios The-
 banos et Athenienses siti sunt Megaren-
 ses. VIII, 118.

Peloponnesus, Graeci extra et intra
 Peloponnesum dividuntur VI, 43. XIV
 37. Pelops huc venit et eius dominus
 est factus, X, 68 XII, 80. Deinde He-
 rachidæ in eam cum paucis copiis vene-
 runt et agros eius trifarium dividerunt
 IV, 61. VI, 16 83. XII, 98. (77. 204
 253 Epist. IX, 3 Postea Lacedaemonii
 eam vexarunt, turbarunt et Eleos, Cle-
 rithios, Mantinenses, Phliasios Argivis
 iniuriis affecerunt VIII, 99. et maximas
 eius urbes everterunt XII, 70. eaq̄
 sunt potiti exceptis Argis VII, 7. XII,
 46 47. 70. 98. 166 235. Xerxes etiam
 speravit se capturum esse eam, quoniam
 navales Atheniensium copiae suis access-
 serint IV 94. et Persae eam vexaverunt
 circumnavigantes. IV, 119 Alubadas ma-
 ximas eius civitates a societate Lacedae-
 moniorum abduxit et ad Atheniensium
 societatem adduxit XVI, 15 Timotheus
 eam circumnavigans Coryram cepit.
 XV, 109. quae optime est sita inter ci-
 vitates circa Peloponnesum XV, 106
 Peloponnesi urbes commemorantur VI
 75. Postea Thebani eam liberant VIII
 58. sicut tamen simul civitatibus eius
 molesti. V, 53. Plebis conditio emane-
 misera sub Thebanorum principatu. VI
 64—68. Denique Philippos eam ca-
 subactus. V, 74. Profectus est huc se-
 qui orat. XVII, habet. XVII, 13.

Pelops (ὁ Φεργίος, ἡ δὲ Φεργια
 καὶ αὐτὴ τῆς Ἀσίας ἦν, φεργίων τῆ
 ἐπιβουλήν τοῦ Ἰλου πολεμοῦντος
 αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτοῦ πατέρα, ἡ
 ἄνδρ ἐλς Πίσσαν καὶ ὑστερον συμ-
 πᾶσης Πελοποννήσου ἐκράτησε·
 ἐξ οὗ καὶ Πελοπόννησος ἐκλήθη.
 Schol.), Tantali i, tota Peloponneso est
 potitus. X, 63. XII, 80. Eius impetium
 tamen a nemine est laudatum. V, 144.

[*Πελοπονησιαί: στρατιωταί τινες, πελτην ἔχοντες. ὁ δὲ πέλτης εἶδος ἐστὶν ὄπλου, ὅσον ἀσπίδος, ἔχον οὐκ ἔχουσα. οὐδὲ βροῦς ἀλλ' ἀγλὸς ἢ ὄος δέσματι περιτεταμένη.* Bekk. Anecd. 297 — IV, 115. 141. 144. VIII, 118.]

Pericles ἔγκωμιον inluria Isocrati tributum V. *Ἀποσπάζει*. 1.

Pericles, Alcibiadis tutor, adulator atque vitæ magister XI 28. Demagogus Atheniensium abstinens fuit et octo milia talentorum in aeropoli præter sacras pecunias congegit VIII, 126. XV, 307. urbem magnificis ædificiis et sacris monumentis ornavit XV, 234. et ob iustitiam et modestiam celebratus Sæmum c. pp. XV, 111.

Perriarcho Philippus subegit. V, 21.

Persæ, antiquissimus et potentissimus populus IV, 67. cui Cyrus imperium acquisivit. IX, 37. Tempore Archidami eorum reges nondum ducentos annos imperarunt. VI, 26. (IV, 178.) Potentia eorum uni monarchicæ imperii formæ tribuenda. III, 23. Græcis semper insidians et inimici fuerunt IV, 155-183. Nam etiam illis deorum sedes spoliare et comburere sunt ausi. IV, 156. Quot Prætorum cupiæ in Thermopylis fuerint VI, 100. Devotionibus obstringitur, si quis Atheniensium ælium pacem aut amicitiam Persarum expetat. IV, 157. Eorum fertilitas est tamen minime timenda IV, 145. Nam administrandæ civitatis ratio est ignaviæ causa. IV, 150. et squ. Sunt molles et cœrvati homines V, 124, 125. Tempore democraticæ Atheniensium optime constitutæ Græcos timentes neque longis navibus intra Phœlidem navigarunt neque cum exercitu intra Halyn descenderunt. VII, 80. At post Atheniensium ad flumen Aegon cladem maria imperium tenuerunt, in Laonicam descenderunt, Cythera ceperunt IV, 119. et eorum rex (Mæmon) totam Asiam a Græcis accepit V, 99 IV, 137. 178. eoque est homo nimis dominus, quorum numerum mire haud facile est. IV, 127. Est rerum Græcarum arbiter IV, 120. Persæ Græcos urbes partim destruant partim arces in eis extruunt IV, 136-137. et utuntur Græcorum cupiæ ad Cyprum partim, partem eas obsident. IV, 134. Nam rex Persarum contra Evagoram exercitum misit IV, 41. et in hac expeditione amplius quinquaginta milia insumpsit IX, 80. sed decem annos belligerans nihil effe-

cit. IX, 61. 64. Ochsus enim eorum quidem sibi urbium dominus 99, 100 Persæ in Cyri imitatione ad ipsam regiam sunt 145 146. 149. Celeberrimi Abrocomas, Tithranates Phrygiægyptum non potuerunt expugnare 140. Persæ a deficientibus Achaïis fugatus et derisus. V, 101. In diaco Lacedæmonios et Athenienses habet, sed Asiaticam civitatem tremibus occupari patiturque stipendis privat IV, 147 non potuit potiri. IV, 161. Terris eius est occupata et Phœciæ præses, defecit ibid. fratrem eius quomodo se gerat.

Perseus, Iovis et Danaæ filium quattuor ætatisbus antequam Persicum bellum erat prætor omnium IV, 68., unde hymnus et Persici mythi gratissimi. In belli ratio et tempus VI, VIII, 37. 88 90, XII, 49. XIV, 2.

Persidas, Heracidae soli c. VI, 18.

Persis I. e. Persica femina, matre in vlam abiectam suscipitur *Pharnabazus*, clarissimus Persarum IV, 140.

Phœlides Post bellum Persicum intra Phœlidem longis navibus non audebant. IV, 129. VII, 2.

Phœraus vir Pyro. XVII, 2.

Phidias, qui Minervæ statuas XV, 2.

Philippus, Amyntæ filius, Macedoniae eius patria V, 32. Hercule ortus. V, 76. Hinc et cetera. V, 139. Eius pater in Græciæ civitatibus amicus V, 139. Thessalos sibi concitavit V, 2. Magnætes, Perriarcho et Paedonum, exceptis illis, qui incolunt, dominos et in tota Græcia est factus a. Ch. n. 359. tempore orationis (V.), Philippi inscriptæ, potentissimus erat V, 110 137. et divitias et possidebat, quantas nemo V, 15. Habet Mædonum prætor nec minus multos Græcos in totos secum V, 19. et est non (V, 139.) sed etiam philosophus V, 29. Obrectatores tamen in Peloponnesum (et Græciam) subacturum V, 73. 74. Cum his certe bellum de Amphipoliæ pacem fecit. V, 7. VIII, 22. Quod Isocrates epistolam tertiam a-

expeditionem in Persas parabat.
3 Isocrates non solum orationem
tantam ad eum scripsit et misit
n. 340 V. I cuius argumentum
illud V, 9. 16. exponitur, sed
epistolam secundam et tertiam.

pus, Atheniensis, hospes eius, qui
VII, habet. XVII, 43.

Coelestis, amnestiae beneficio ab-
XVIII, 22.

melus, Isocratis discipulus, a civili
corona ornatus. XV, 93.

melus. XVII, 9. 45.

ides, Isocratis discipulus, a civili
corona ornatus. XV, 93.

γους (ὄνομα κύριον Ἀθηναίου
λου, Bekk. Anecd. 315.), fur, qui
eum surripuit. XVIII, 57.

XVIII, 5.

si populus nullius momenti VI, 31.
demonis obsidentur. IV, 126.

si Persarum regis dominationem
Asia relicta Massiliam condi-
VI, 84.

sum urbes a Thebanis bello pe-
non captae a. Ch. n. 336 V, 50.

ippus eorum res curat. V, 74.

In Phocide Thebani miseris
homines occiderunt. V, 53.

ides poeta, optimus vitae su-
consiliarius. II, 43.

ces Salaminae dominantes (IX, 47.)
ora regno pelluntur. III, 28.

cia, unde Persarum navales co-
collectae V, 102. XVI 18. 20.,
vastata est. IV, 161. V, 102. IX, 62.

Phornicia regum Salaminis oc-
IX, 19.

ter, pater Pythodori, XVII, 4.

so adversus Thracis mille Athe-
duxit Alcibiade adolescente. XVI,

sum id est Ol. 87, 1. v. Thucyd.

τριὰ ἐστὶ τὸ τρίτον μέρος

τῆς, φρατέρες δὲ οἱ τῆς αὐ-

πατρίδος μετέχοντες, καὶ φρα-

τὸ τῆς αὐτῆς φρατρίας με-

φρατρίαρχος δ' ἐστὶν ὁ τῆς

κείνης ἀρχῶν Harp. VIII, 88.]

α a Persis defectura. IV, 163.

midas, ἢν δὲ Ἀθηναῖος περι-

ἐπὶ πονηρία, οὐδὲν ἦττον

αίου. (Harp.) XVIII, 57.

Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ

ρήμης — 18. — δημὸς ἐστὶ

φυλῆς τῆς Οὐνηίδος. Μίνανδρος

Ἰσοκράτῳ

ἢ τῆς Ἀττικῆς νομίζει εἶναι τὸν

τόπον

Φυλῆν, τὸ Νυμφαῖον δ' ὄθεν

προέρχεται

Φυλασίων.

Φιλόχορος δ' ἐν ζ' Ἀττιδος φροῦ-

ριον αὐτὸ φησὶν εἶναι. (Harp.)

Pindarus ab unum dictum (Athenas esse

Graeciae propugnaculum) ab Athenensi-

bus prokenas factus et decem millibus

drachmarum est donatus (cf. Paus. I, 8, 4).

XV, 166.

Piraeus (λιμὴν Ἀθῆνῶν, Bekk.

Anecd. 288) Ἄγοράν φησὶν εἶναι ἐν

Πειραιεὶ καλουμένην Ἰκποδάμειαν

ἀπὸ Ἰκποδάμου Μιλησίου ἀρχιτε-

κτονος τοῦ οἰκοδομησαμένου τοῖς

Ἀθηναίοις τὸν Πειραιᾶ, Harp.) XVIII,

59 61. emporium Graeciae. IV, 42. The-

mistocles natura eius perspecta eum

muris circumdedit. XV, 307. Quinque millia

Piraeum confugere sunt coacta VII, 67.

68 XVI, 46. XVIII, 2. 5. 7. 38. 50. Oc-

cupatur (a Thrasymbulo a. Ch. n. 404.) XVIII,

17, 45. 49. Qui eum occupaverunt, se-

getes vastarunt, agros populati sunt, urbem

incenderunt. XVI, 13.

Pirithous, Thesei in Helena rapenda so-

cius, ad inferos descendit, ut Proserpinam

repeteret. X, 20.

Placitatus democratiam Atheniensium

veterem solvit et se tyrannum fecit XII,

148 Alcmaeonidae eius cognati XVI, 25.

Platacae a Thebanis dirutae a. Ch. n.

374. VI, 27., qui eas praeter foedus et

lus tenent VIII, 17. V. Τρόθ. 14

Plataeenses, Atheniensium cognati XIV,

58 in bello Persico soli Atheniensium in

Boeotia soli XII, 93 XIV, 57 habent

in sua regione monumenta maximae Athe-

niensium gloriae. XIV, 58. Bis tamen sunt

propter Atheniensium amicitiam expugnati

(a. Ch. n. 431. et 374.) XIV, 26. a Lacedae-

monis in Thebanorum gratiam XII,

92. 93. a Thebanis pacis tempore XIV,

7. 8. 12., ita ut urbe, regione, opibus

uno die orbati erronee et mendaci essent.

XIV, 46. Atheniensis his Sironaeorum

terram IV, 109. et Naupactum concesserunt.

XII, 94

Plataicus, oratio XIV. quam Plataeenses

coram populo Atheniensium habuisse

finguntur. Scripta a. Ch. n. 374.

Plato. Peri Pláτωνος oratio Injuria Isocrati tributa. Ἀποσπασμ. 1. Ipse asfertur Ἰσοθ. 13.

Plato in orco IX, 15.

Protagoras, Evagorae filius. IX, 62.

Polemoneus, vates, cuius hospes Thrasylus XIX, 5 45.

[*Πολέμαρχος. ἀρχή τις ἦν παρ' Ἀθηναίους οὗτο καλουμένη, ἔστι δὲ εἰς τῶν θ' ἀρχόντων. Ἀριστοτελης δ' ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτεία διεξελθὼν, ὅσα διοικεῖ ὁ πολέμαρχος „πρὸς ταῦτά“ φησιν, αὐτος τε εἰσάγει δίκας τὰς τε τοῦ ἀποστασίου καὶ κλήρων καὶ ἐπικληροῦσαι τοῖς μετοίκους, καὶ τὰλλα, ὅσα τοῖς πολίταις ὁ ἄρχων, ταῦτα τοῖς μετοίκους ὁ πολέμαρχος. Harp. — XVII, 12. 14.]*

Polyaetes (Πολύλοχος καὶ Πολυάλικης οὐνόματα κύρια. Harp.), Isocratis hospes. Ey VI, 1.

Polycrates sophista, ad quem scripta est oratio XI, Busiris Inscrup'a, et uti nouit. Illi uolunt etiam Helena. Ἰσοθ. 10. Erat defensionis Busiridis et accusatio us Socratis auctor. XI, 1. 4. At eius defensio Busiridis uerua est accusatio et eius accusatio Socratis laudatio. XI, 5. Vid. Ἰσοθ. 11.

Polydectes (Pollux), Tyndarei filius et Heleuae frater. VI, 18. X, 19.

Pontus. Inde iuuenes conuebant ad Isocratis aiumque praecceptorum disciplinam. XV, 224 In Ponto habitabat Sincopaeus. Hirp. commemoratur in or XVII, 3, 5 19 20, 21, 23, 35. 40. 45, 56.

Poseidon (Neptunus) prius Athenarum regnam tenens quam Minerva XII, 193. taurum immisit, qui Atticam vastaret. X, 25 Pater fuit Busiridis XI, 10, 35. Cyclo X, 52. Eumolpi IV, 69. Theseus ab eo orthionem fluxit. X, 18. 23.

Potidaeam Timotheus cepit. XV, 108, 113.

Priamus, pater Alexandri. X, 41.

[*Προστάτης. οἱ τῶν μετοίκων Ἀθηναῖσι προεστηκότες προστάται ἐκαλοῦντο· ἀναγκαῖον γὰρ ἦν ἕνα στον τῶν μετοίκων πολίτην τινα Ἀθηναίων νέμειν προστάτην· Ἰπερίδης ἐν τῷ κατ' Ἀρισταγόρας. μεμνηται καὶ Μένανδρος ἐν ἀρχῇ τῆς Περινθίας. Harp. VIII, 63.]*

Protagoras sophista. X, 2.

[*Πρωταγεία. Ἰσοκράτης ἐν τῇ πρὸς Καλλίμαχον παρωγοραφῇ 12 ἔστι δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις τὰ πρωταγεία· ἦν δὲ ἀγορευομένη ὅπερ κατετίθεσαν οἱ δικαστικοὶ ἀμφοτέροι, καὶ ὁ φεύγων καὶ ὁ δικάων. Harp.]*

[*Πρωτάνεις. τὸ δέκατον μέρος τῆς βουλῆς τῶν φ', ἢ ἀνδρῶν ἀπὸ μίας φυλῆς, οἱ διοικοῦντες ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς βουλῆς πρωτόμενα, πρωταγείεις ἐκαλοῦντο. Πρωτάνειον δὲ ἐκ διαδοχῆς ἄλλοις αἰ' ἢ φυλαὶ κλήρω λαχοῦσα Ἀσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφωίτος. Harp. VIII, 15 X VII, 34.]*

Prytanem. Vri bene de civibus met publice ibi aluntur. XV, 95.

Pulytonis domus, ubi Alethades cum sociis miteria ferisse dicebatur XVI, 6.

Pyro Pheraeus. XVII, 20.

Pythagoras Samius, sacerdotum Aegiptiorum discipulus, philosophiam inde Graecos transtulit, apud quos eius discipuli magno sunt in honore. XI, 2.

Pythia Imperavit saepe, ut Graecae uel hes primitias frogum Athenas miteria IV, 31. Oraculum eius de Helena datum X, 19.

Pythodorus, Phoenicia f. cognomine Scenites (σηκνίτης· εἴκειν ἐπὶ ἠωνίμοι εἶναι, μήποτε δὲ ὡς ἀγορευοῖσι καλοῦμενον, ἐπειδὴ ἐν σηκναῖς ἐν. πρᾶσκειτο πολλὰ τῶν ὠνίωκ. Harp. XVII, 4. Pasionis res curat. XVII, 53.

B.

Rhadamanthus propter virtutem celebratus XII, 205. (Ραδάμανθους τοῖς τρὸ πάσης· ἠθελήθη ἂν ἐπὶ τινος δικαίου. Bekk. Anecd 61.)

Rhomon (Ἰσοκράτης ἐν τῇ πρὸς Καλλίμαχον παρωγοραφῇ. κίριον Harp.), unus e decemviris. XV III 6 5 Rhodii socii Atheniensium, quibus cum pax est facta. VIII, 16, XV, 63. Ἰσοθ. 8 Rhodus insula. Bellum ibi a Persis male gestum. IV, 142. Lacedaemoni ibi victi (alii pugnam ad Cnidam v. aut) V, 63. Ad Persas deficient. IV, 163.

S.

Satorum (in Cypro) regnum Phoenecabant, quibus Evagoras id erit. 28. Nicocles, rex eorum. XV, 40. **Saxa insula**, pugna navali contra promissa insignis. V, 147.
Saxa Cypris a Teucro condita IX, 18. **Saxa impleta**. IX, 20, 47. Evagoras eius regnum. IX, 71. postea **Ῥαίσις Κύπρου, Ῥωνσταντίου** a **Ῥπόθ.** 2.
Saxa Pythagoras vocatur XI, 28.
Saxa insula in Ionia ad Persas facile IV, 163. a Timotheo Atheniensis requisita et decem mensibus ex XV, 108. 111. Pericles antea eam ceperat XV, 111.
Saxa Iovis filius, ad bellum Troasus. X, 52.
Saxa in Ponto princeps (a. Ch. n. VII, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 19, 20, 26, 27, 38, 47, 48, 51, 52. Graeci fecit. XVII, 57.
Saxa eorum interitum (a. Ch. n. 421.) abbas opprobrio vertunt. IV, 100. eorum terram Athenienses Platae dederunt. IV, 109.
Saxa Ῥάφια· Δείναρχος ἐν τῷ Ῥοζέηνου. σκιράφια ἔλεγον Ῥιτήρια, ἐπισιὴ διέτριβον Ῥω οἱ κυβερνῶντες, ὡς Θεό- ἐν τῇ ν' ὑποσημαίνει. Harp. ἐπὶ σκιράφός τις ἐστὶν Ῥυβεντικὸν ἢ ἀπὸ Σκι- ραίνος κυβερνοῦ, ἢ ὅτι ἐν Σκιράδος Ἀθηνῶς ἔρω οἱ Ῥεπαιζον, ἔξω τῆς πόλεως **Sk.** Anecd. 300. — VII, 48. XV,

73. quamquam tempore Panegyrici ser- vitute oppressa dicitur. IV, 160. Iuvones ex Sicilia Athenarum schoias frequenta- bant. XV, 224.

Sidontus Cadmus vocatur X, 68.

Sinope urbs. Asiae est tractus, qui vo- catur a Cilicia usque ad Sinopen V, 120. Graeci in Asia a Cnido usque ad Sino- pen habitant. IV, 162.

Sinopeus. XVII, 3. (5. 11. 57.)

Σινωπικὸς, oratio iniuria Isocrati tributa. **Ἀποσπάσιμ.**

Siphnorum lex de adoptione XIX, 16. Qui orationem XIX, habet, erat e nobi- lissimis Siphniis unus. XIX, 13, 36.

Siphnus Reges, e archontes, ubi XIX, 36. Thrasylus uxorem inde duxit XIX, 36.

Socrates. Accusationem eius Polycrates scripsit XI, 4. **Ῥπόθ.** 11. qui perpetuum Alcibiadem eius discipulum habuit XI, 5.

Soli, urbs Ciliciae. (**Σολοὶ Ἰσοκρά- τῆς Εὐαγόρα** — 27. — **Σόλοι ἢ μὲν Κυπρικὴ πόλις, ἢ δὲ τῆς Κιλικίας, ὡς ἄλλοι τε ἱστοροῦσι καὶ Ἐφρησ ἐν τῇ ε'.** (Harp.)

Solon, unus e septem sapientibus XV, 235. et primus sophista cognominatus XV, 313. aequalis Pisistrati XII, 178. optimam constituit democratiam. VII, 16. XV, 232.

Sophaenus alii pro Sinopeus, quem v. de **Sophistae**. Contra eos scripta orat. XIII, fort. a Ch. n. 402. **Καταδρομὴ σοφ.**

στῶν iniuria ei adscripta. **Ἀποσπάσιμ.**

Sophocles ab Isocr. admonitus. **Ἀποσπ.** III. **Soponis**, Thrasylus filius. frater Thrasyl- lochi XIX, 9. archon est factus XIX, 38. moritur ante Thrasylolum. XIX, 11. Commemoratur praeterea XIX, 17, 20, 42, 47.

Spartae ab Heraclidis condita IV, 67. XII, 235. nomen celebre VI, 110. ob tem- perantiam et obedientiam laudatissimus. XII, 111. Forma tamen eius in- tatis minime praeferenda Athenensi. XII, 134. Post pugnam Leuctricam (VIII, 100) Theban cum Peloponnesis eam evertere cupiverunt. V, 44. Num sit relinquenda exponitur VI, 25.

Spartiatas urbes in Peloponneso ex- pugnaverunt XII, 166, 259. Idque tem- pore Panathenaei non ultra septingenti- bus annos factum est XII, 204, 205. et plebem servare coegerunt. XII, 178. Eo- rum Ephori adeo servos pro lubido tru- cidant. XII, 181, 184. Lycurgi quidem legi- bus utuntur XII, 152. et antiqua in- stituta maxime servant X, 63. XII, 250.

ita ut non internis dissidiis et caedibus et rerum novarum studiis unquam perturbentur XII, 259 quamobrem a multis insulantur XII 41 Inprimis eorum civitas a forma probatur XII, 109. 239. At concordia eorum aliis semper noxia fuit XII 120. 225 neque quidquam unquam in curae fuit quam res alienas possidero XII 198. 241. 243. et Atheniensium duces Spartanos imitari sunt in male tractandis civitatibus nonnullis, XII, 109. Hic Spartanos decem annos vix principatum Graecorum tenuerunt XII, 56 nec per ea pristinum dignitatis gradum recuperare poterunt. XII, 58. Sed in Thermopylis semper sunt laudati, XII, 187. At Arginam Salaminiam tamen, quamquam Peloponni eorumque regnum tenentes, decem tantummodo triremes miserunt XII. 50. Comparantur igitur cum Atheniensibus XII 47 65. 155 176. 176. quibus semper in mari fuerunt. XII, 114. 159 161.

Mesochorus poeta a culla privatus ob carmen in principio carminis in Helenam coniectum. X, 64.

Natocles XVII, 35. 38. 37.

Nycophantae. Leges contra eos latae. XI 313. 314.]

Συγγραφείς: Ἰσοκράτης Ἀρεοπολιτικῶ (53). εἰδικμένον ἦν παρ' Ἀθηναίους, ὅπως δεῖσι, πληθὺς τῶν αἰρεῖσθαι, ὥσπερ εἰς ἑτήνην ἡμέραν εἰσέφερε γυνάμεις εἰς τὸν δῆμον. τοῦτο δὲ καὶ πρὸ τῆς καταστάσεως τῶν ὑ' ἐγένετο, καθὰ Θουκυδίδης ἐν τῇ ἡ' φησὶν, ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ οἱ περὶ Πείσανδρον κλονήσαντες εὐθύς τῶν λοιπῶν εἰχοντο καὶ πρῶτον μὲν τὸν δῆμον συλλέξαντες εἶπον γυνάμην, ἢ ἄνδρας εἰσθῆναι συγγραφείας αὐτοκρατορίας, τοῦτους δὲ συγγραψάντας γυνάμην ἐξευεγκεῖν ἐς τὸν δῆμον ἐς ἡμέραν ἑτήνην, καθότι ἀριστα τὴ πόλιν οὐκῆσεται. ἦσαν δὲ οἱ μὲν πάντες συγγραφείς λ' οἱ τότε ἀσθενεῖς, καθὰ φησὶν Ἄνδρονικον τε καὶ Φιλόχορος, ἐκότερος ἐν τῇ Ἀπιδίδι. ὁ δὲ Θουκυδίδης τῶν ἢ ἐμνημόνευσε μόνον τῶν προβόλων. Harp. οἱ ἡρημένοι παρὰ τῆς πόλεως ἄνδρες, ἵνα συγγραψοῦσι τοὺς μετέξοντας τῆς τῶν τε-

τρακοσίῳ ἀρχῆς. οἱ δ' αὐτοὶ ἐκαλοῦντο καὶ καταλογοίς. Bekk. Anecd. 301 — XVIII, 16.]

[Σύνεδροι: οἱ ἀπὸ τῶν συμμάχων μετὰ τῶν Ἀθηναίων βουλευόμενοι περὶ τῶν πραγμάτων. (Bekk. Anecd. 302.) VII, 58.]

Syracusae a Dionysio captae. V, 65. Oppugnabantur, quam Dionysius rerum summatarum est potitus. Dionysius tamen patriam suam libetavit et maximam Graecarum urbium fecit III, 23.

Syracusanis Gylippus auxilio missus eorum hostes vicit. VI, 53. Dionysius erat Syracusanus et quidem non insigni genere. V, 65

Syria bello vastata tempore Paezgypti. IV, 161.

[Συσσίτια: δεῖπνα, ἃ κοινῆ ποιούσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὧσαν οἱ στρατεύομενοι σύσσιτοι γίνονται. Bekk. Anecd. 303. XI, 18.]

T.

Talaus, rex Argivorum, pater Adrast. IV, 54.

[Ταμίαι: Ἰσαῖος ἐν τινὶ τῶν κληρικῶν ἀρχῆς παρ' Ἀθηναίους ἦν οἱ ταμίαι, ἢ τὸν ἀριθμὸν παραλαμβάνονσι δ' οὗτοι τὸ τὸ ἀγαλμα τῆς Ἀθηναῖς καὶ τὰς νίκας καὶ τὸν ἄλλον κόσμον καὶ τὰ χρηματὰ ἐναντίον τῆς βουλῆς, ὡς φησὶν Ἀριστοτελῆς ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ εἰσὶ δὲ τινες καὶ τῶν τριῶν ταμίαι, ὡς ὁ αὐτὸς φιλόσοφος φησὶν. οἱ δὲ καὶ τοῖς τριτάρχοις παρείποντο ταμίαι, δεδῆλακεν Εὐπολις ἐν Μαρικῶ. Harp. XVII, 34.]

Tanagraei Thebanis vectigales facti. XIV, 9.

Tantalus, Iovis filius. Eius opes nemo laudibus ornavit V, 144. Propter impietatem a Iove est summis supplicis affectus. I, 50. Eius filius Pelops. X 68.

Telemos, filius Aecli, cum Hercule contra Laomedontem expeditione suscepta praeclarum se praestitit. IX, 16. Eius filii Aias et Teucer. IX, 17.

[Τετρακόσιοι: Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ τῆς μεταστάσεως. οἱ ὑ' πρὸ

ζ' ἐτῶν κατέστησαν τῶν ἄ' τυράννων παρ' Ἀθηναίους, οἵτινες δ' μῆνας ἤεξαν τῆς πόλεως, ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ. Harp. VIII, 108. XVI, 5.]

Teucer, Telamonis filius, Alacis frater, belli Troiani particeps. IX, 17 Troia expugnata Salamina condit. IX, 18., ita ut eius posteriori regnum Salaminos teneant IX, 19. et ipse auctor sit Nicoclei generis. III, 28.

Teucridarum generis auctor Aecus. IX, 34.

Thebae ad amplissimas Graeciae civitates pertinet IV, 64 Ibi Cadmus regnavit. X, 68. XII, 80. Adrastus Oedipi filium reductorus infelicem contra eam suscepti expeditionem, IV, 55. XII, 188. Atheniensibus tamen legatis mortuos sepeliendos concedit XII, 170. Olim Lacedaemonios timens postea illis praescripsit, quid sit faciendum VI, 47., et Tanagraeos atque Thespienses sibi vectigales fecit. XIV, 9.

Thebani. Obicitur illis superbia VI, 10. et ἀμαθία. XV, 248. Eorum civitas tamen ad quattuor primarias civitates pertinet et inprimis a Philippo reconcilianda est. IV, 64 V, 30. Ep III, 2. Nam Heracleum Philippii generis auctorem, maxime colunt V, 32. Athenenses contra eos antiquissimis temporibus pro Adraeto bellum susceperunt IV, 58. 64. X, 31. XII, 171. XIV, 53. et Thebanorum domini mortuos sepeliendos concesserunt. XII, 171. In bello Persico ut proditores Graeciae sunt notati. XIV, 59 61. 62. Postea etiam Persis auxilia in Aegyptum miserunt XII, 159 Athenenses contra multos malis assecerunt V, 43. et post eadem Hellesponticam soli consilium dederunt Athenarum evertendarum. XIV, 44. Lacedaemonios etiam, qui ipsi insidiati sunt et eorum arcem Cadmeam occupaverunt IV, 128. VIII, 98. et quibus semper servierunt XIV, 30., fuerunt inimicissimi V, 39. et post pugnam Leuctricam eos turbant (a. Ch. n. 369) et ille Messenam eripere tentant a. Ch. n. 368. V, 44. 48. VI, 8. 9. 10. 27. 97 VIII, 58. 59 XII, 57 qui in eorum gratiam Plataeas evertenderunt, XII, 93. ita ut a Lacedaemonio timeantur V, 50. quippe qui sint Amphictyoniae particeps et Philippi amici V, 74. Messenam etiam reversa post trecentos annos restituerunt et Helotas habitandam tradiderunt. VI, 27. VIII, 17. XIV, 1. 14. 17. 25. At Thespias et

Plataeas praeter foedus occuparunt a. Ch. n. 431. VIII, 17. XIV, 1. omnes vicinos male tractaverunt VIII, 115. Euboicam vastaverunt, Byzantium triremes miserunt, Phocenses bello petiverunt, sed frustra, et thesaurum Delphicum privatiis opibus superare conati sunt. At propriae urbes amigerunt et eo redacti sunt, ut omnem salutis spem in Philippo ponerent V, 53. 54. quamquam tempore Archidami et orationis de Pace cum Atheniensibus principes Graeciae erant VI, 104 VIII, 17. sibi quidem invicem inimici VIII, 59. Athenenses tamen coacti erant Thebanorum amicos servare. VII, 10. Inter eos Athenenses et Peloponnesos Megarones habitant et pace fruuntur. VIII, 119.

Themistocles, Atheniensis, optimus civis VIII, 74. in proelio navali adversus Xerxem Graecos unus servavit XII, 1. et Athenensibus principatum acquisivit XV, 233. Piraeusque muris circumdedit invitis Lacedaemonis. XV, 307. Persis magis praemis est comulatus IV, 164. Cum Pericles motus Ἰσοκράτης

Theognis. Τοῦ δὲ ποιητοῦ Θεόγνιδος μνημονεύει Ἰσοκράτης ἐν ταῖς πρὸς Νικοκλῆα ὑποθήκαις (43.) οὗτος δ' ἦν Μεγαρεύς ἀπὸ τῶν πρὸς τῇ Ἀττικῇ Μεγάρων· αὐτὸς γὰρ φησιν ὅ ποιητῆς

„ἦλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ εἰς Σικελὴν ποτε γαίαν“
ὃ μὴ ἐπιστήσας Πλάτων ἐν ἁ' Νόμων τῶν ἐν Σικελίᾳ Μεγάρων πολίτην ἔφρασκεν [εἰς Σικελίαν] κατηκολούθησαν δὲ τῶ Πλάτων ὄνκ ὀλίγοι. (Harp.)

Theodectes, Isocratis discipulus. Ὅ πόθ. 13.

Theopompus, Isocr. discip. Ἀποσπ III. *Theopompe* Ἰσοκράτης Ἑλένη (68.) τόπος ἐστὶν ἐν Λακεδαιμόνι Θεράπναι, οὗ μνημονεύει καὶ Ἀκκράν ἐν ἁ'. (Harp.) Ibi Helenae sacra oberebantur.

Thermopylas (Ἰσοκράτης Πανηγυρικῶ. ἐριοι μὲν τὴν πόλιν ταυτην Πύλας καλοῦσι· Φιλέας δὲ φησιν ἐν γῆς περιόδῳ Θερμοπύλας κληθῆναι, ἐπεὶ ἐκεῖ ἡ Ἀθηναῖα θερμά λουτρὰ τῷ Ἡρακλεῖ ἐποίησε.

Harp.) pugna et interitu Lacedaemoniorum insignis. IV 90. V, 148. VI, 99. XII 187.

Theseus, Aegaei filius dictus, revera Neptuni fuit. X 18. Herculis affinis et amicus X, 23. Aetas eius XII, 205. Vir esse sua immortalis est factus. I, 8 V, 144 K, 21. Nam tauram a Neptuno missam Interimit X, 25. Lapithis socius contra Centauros vincit eisdem et delet X, 26, monstrum in Creta trucidat Athenasque a foedo tributo liberat X, 27. Scironem et Cercyonem latrones interficit X, 29. Adrasto et Heraclidis opem fert, Peloponnesios vincit Thebaisque cadavera reddere cogit X 31 XII 189. Atheniensium rex. XII, 126. eius administratio civitatis monarchia et monarchiae mixta fuit. Nam civitatem multitudini administrandam permisit. X, 21 et sequ. XII, 128. et sequ. Helenam abduxit et a Pirithoo adiutus Aphidnam abduxit X, 19. 20. quocum deinde ad Troiam descendit X, 39 Amazonem Hippolytam Athenas duxit uxorem XII, 193.

Θεσμοθεται: *Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Ἀνδροτίανος. ἀρχὴ τίς τῶν Αἰθηνῶν ἢ τῶν Θεσμοθετῶν ἐξ τῶν ἀριθμῶν ὄντων, εἰσὶ δὲ ἐκ τῶν καλουμένων δ' ἀρχόντων, καλοῦνται δὲ οὕτως, ὅτι τῶν νόμων τὴν ἐπιμέλειαν εἶχον. Θεσμοὶ δὲ ἐκαλοῦντο οἱ νόμοι, ὡς προεῖπομεν. ὅτι δὲ τοὺς νόμους οἱ αὐτοὶ διώρθον κατ' ἐνιαυτὸν ἐκατόν, εἰρηκεν Ἀλαξίνης τε ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος καὶ Θεόφραστος ἐν γ' Νόμοι. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ ἀρχεται, ὅσα οὕτω πράττουσιν.* Harp. XV, 314 XX, 2.]

Thespias, Lacedaemoniorum magnus exercitus ibi erat collocatus. XIV, 13. Thebani urbem occupant (a. Ch. n. 423.) VIII, 17. et everterunt a. Ch. n. 374. VI, 27.

Thespienses Thebanis contribuere sunt coacti. XIV, 9.

Thessali re equestri insignes XV, 298. tria milia equitum habent et innumerabiles peltastas, tamen ad egestatem sunt redacti. VIII, 117. Ante Philippum Macedonise imperabant V, 20. nunc sicut ut vicini ei cari et amici, Ep. II, 20. V, 20. et Amphictyoniae participes. V, 74.

Thessalia opulentissima regio XV, 152. quam Thebari subigere sunt conati V. 32. *Thetis* filia Nerei, nupsit Peleo X, 16. et Achillis mater facta est. X, 52.

Thyro (Ἰσοκράτης Πανηγυρικοῦ (144.) *Λακεδαιμόνιος οὗτος ἦν πρῶτος εἰς τὴν Ἀσίαν ἀρμολύτης, κατὰ τὰ Πελοποννησιακά.* Harp. Lydiam totam est depopulatus a. Ch. n. 399. (cf Xenoph. Anab. 7, 8, 1. Herod. 3, 1, 3 Diod. Sic. 14, 36.) IV 114.

Thracas, antiquissimus et potentissimus populus IV, 67, cum Eumolpo in Athenensium terram irruerant. IV 68 V, 42 VII, 78 XII, 193. Olim Athenensibus vicinis, sanctis suis ab Atheniensibus sunt pulsati IV, 70.

Thracia Athenodorus et Callistratus Athenienses urbes hic condiderunt VI 24 Phormio contra eam mille Athenienses duxit, in his Alcibiadem. XVI, 2. Athenenses urbes eius amiserant VII 2 Potidaeam et Toronam Timotheus recuperavit. XV, 108, 113. Philippus ibi dominos constituit, quos vult V, 21.

Thrasylbulus, filius Lyci, potentissimus vir Athenis XVII, 23.

Thrasylus Siphnius, a patre pauper, relictus vatis artem didicit, eaque divitias sibi comparavit XIX, 5. 6. 45. moritur et relinquit heredes Soponem et Thraasylochum atque filiam, XIX, 5. 42. 43.

Thraasylochus, Thrasylus filius, Siphnius, qui in Aeginetica (or. XIX.) reus est, dudum sibi iunctum amicitiae vinculo adoptavit eique fratre Sopone mortuo sororem suam una cum patrimonio tradidit, XIX, 10. 11. 12. 13.

Thyreae. Pugna inter Argivos et Lacedaemonios ibi commissa VI 69.

Ἐπιτάπιος τοῖς ἐν Θυραία Ἰσοκράτι tributus. V. Ἀποσπάσιου. I.

Timodemus extorsit ab Euthyno triginta minas. XVI, 14.

Timotheus, Cononis f., Isocratis amicus XV, 101. Ep. VIII, 8., Athenensibus imperium recuperavit. VII 12. Nae plures urbes cepit quam ullas dux usquam XV, 107. i. e. viginti quattuor XV, 113. In his Coreyram, Samum, Scythum, Crithotam Potidaeam, Toronam a. Ch. n. 374. XV, 107 — 113. Quae arte id effecerit qualemque ac erga suos eos praeberit, XV, 114 — 128. Tamquam magna multa (a. Ch. n. 354) ei est imposta. XV, 129. Hoc unde factum

sit XV, 130—139. Oratio ὑπὲρ Τιμοθέου iniuria Isocrati tributa. V. Ἀποσπασμ. 1.

Timotheus, Clearchi f., Heraclae tyrannus. Ei commendatur Autocrator ab Isocrate epistola VII

Tiribazus, Eius exercitus e Graecis constat, IV, 135.

Tistas sub imperio triginta virorum Atheniensium senator et Charclis propinquus XVI, 43. civitati Atheniensium nunquam profuit. XVI, 49. Adversarius est filii Alcibiadis. XVI, 1. 3.

Tissaphernes per Alcibiadem a Lacedaemoniis abalienatur XVI, 20. cum equitibus persequitur Graecos ex expeditione Cyri redeuntes. IV, 148.

Tithraustes, clarissimus Persarum dux. IV, 140.

Torona (Ἰσοκράτης Παναθηναϊκῶ. 63. πόλις ἐν Θράκη, ὡς Ἐσθρος ἐν β' Ἰστορεί. Harp.) a Timotheo capta. XV, 108. (Thueyd. V, 3. et 32.)

Toronaecorum infortunium deploratur XII 63.

[*Τραπεζικὸς* nominata est orat. XVII, contra mensarium Paalonem scripta anno a. Ch. n. 392.]

[*Τριάκοντα*, οἱ, quum regnabant Atheis (a. Ch. n. 404.), quae fuerit Atheniosium conditio VII, 85. Eorum μάχια VIII, 108 *πυρρῶ* XVIII, 17. Mille et quingentis cives induta caussa interfecerunt VII, 66, 67. XX, 11. et quique milia civium in Piraeum confugere compulerunt. Ib. Eorum sub imperio periculosos fuit divitem esse quam improbum. XXI, 12.]

Triballi, ignobilis populus. VIII, 60. Omnium hominum maxime concordēs, sed aliis perniciosi XII, 217.

Troetia. XIX, 21. 22. 23. 25. 31.

Troia, tempore Herculis potentissima Asiae civitas, ab Hercule intra paucos dies vi expugnata. V, 111. A Graecis unius feminae caussa decem annis expugnata et capta. IV, 181. V, 112. IX, 18 65 Messena, Lacedaemon, Argos praestantissimos viros ad hoc bellum miserant. XII, 71. Ipsi deorum filii eius belli participes erant. X, 52. Laudatur igitur virtus eorum, qui Troiam expugnaverint. IV, 83 sed virtuti eorum, qui Persas vicerunt, postponitur. V, 144. X, 65. XII 205.

Troiana tempora. IV, 54. 181. Inde argumenta petenda iis, qui de patrio

iure contendunt IV, 54. Bellum Troianum, quo Europa Asiam vicit, multarum rerum utrium caussa. X, 67. XII, 189. Huc Troiani mythi gratissimi IV, 158. et Troiani heroes hymnis et tragoediis celebrati. IX, 6. Inimicitia Graecorum et barbarorum ex eo derivanda. XII, 42.

Tyndareus, Lacedaemoniorum rex. Helenae pater X, 19, ab Hercule in regnum reductus moribundus illi Lacedaemonem donat VI, 18.

Tyrus, Persarum regum superbia, ab hostibus eorum expugnata IV, 161 et quidem ab Evagora. IX, 62.

X.

Xenotimus, Carcini filius. XVII, 52

Xenotimus leges adulterat, iudicia corumpit, magistratus vexat. XVIII, 11

Xerxes, rex Persarum, cum Graecia bellum gessit IV, 71. XII, 189. Ep II 1. et ipse dux contra Graecos omnes Asiae incolae congregavit. IV 88. Cōgregatum tremes mille et trecentas, pedestris exercitus quinquies milibus mille versorum, septies centena milia bellicosorum XII, 49. et cum hac classe per continentem navigavit, Atho perfosso et Hellesponto ponte iuncto. IV, 89. Tamen postea eius amicitiam et Lacedaemonii et Athenienses sunt sectati V, 44. qui omnino post hoc bellum Graecia multorum malorum auctores existerant XII, 156. 161. Antea *ἰέρξην ἐπεκίον ξαν οἱ Ἕλληνες, εἰ τις ἦ ζῶντα ἢ νεκρὸν κατάγοι Ἀθήναζε, δάσειν ἢ τάλαντα*. Harp.

Z.

Zeno eadem fieri posse et non fieri posse demonstravit. X, 3.

[*Ζεῦχος*: οὐ μόνον τὸ ἐν θυνείῳ ἐπὶ τῶν βοῶν ἢ ἄκων, ἔξενυμινοί ζεῦχος καλεῖται, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ πλειόνων Bekk. Anecd. 260. Inscripta est περὶ τοῦ ζεῦχους orat. XVI, a. Ch. n. 396 scripta.]

Zeus (Iupiter), rex deorum III, 26, cum fratribus mundum divisit IV, 179. Est imbrium et alacritatum promus condus. XI, 13. Cognomen gerit *Σαῦήρος*. IX, 57. Ad pulcritudinem humill pe-

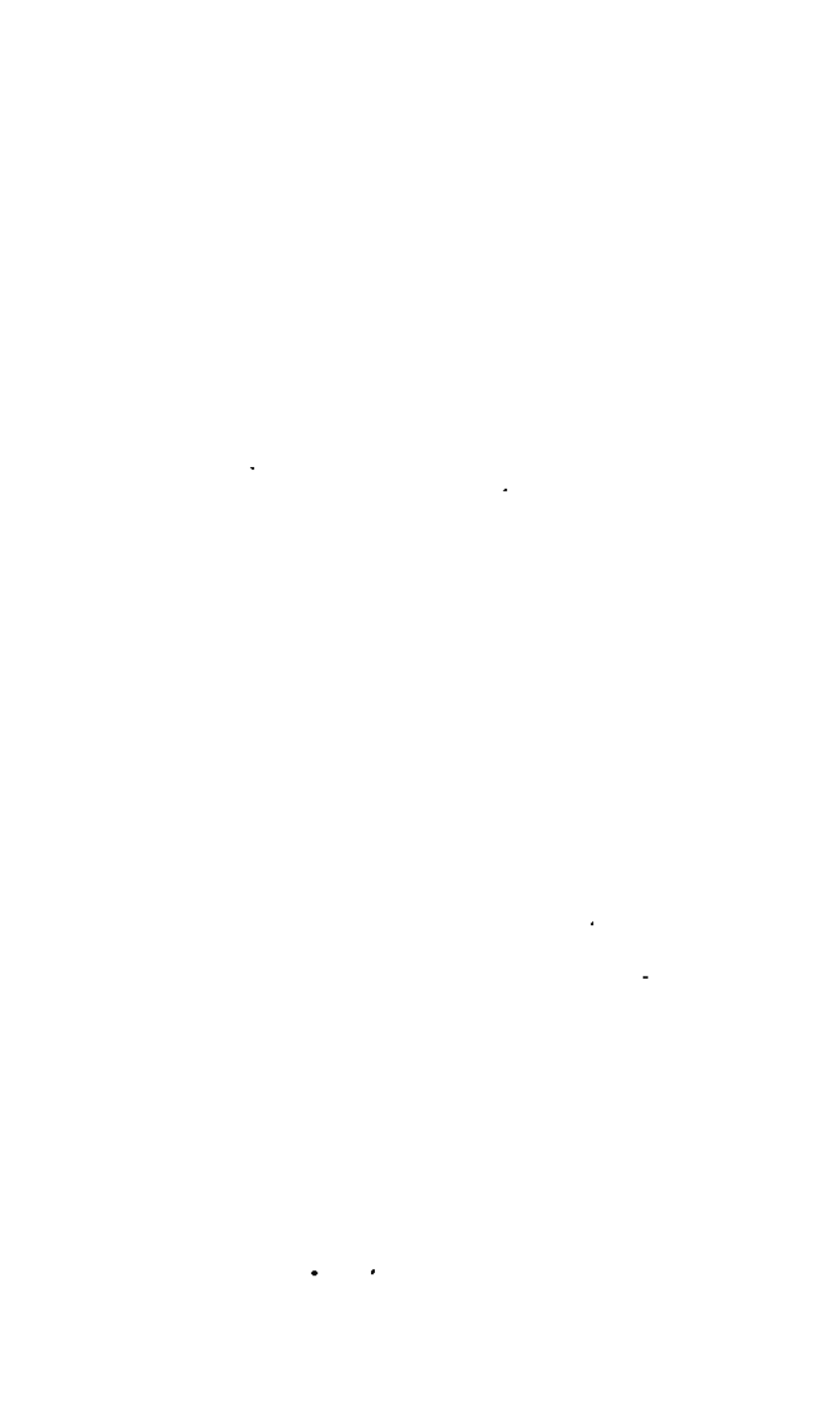

sona suscepta accedit, ad Alcmenam Amphitryoni similis, ad Danaem in auream imbrem mutatus, in sinum Nemesis et ad Ledam oloris figura. X, 59. Ex amore Alcmenae et Ladae liberi sunt procreati Helena et Hercules IV, 60. X, 16, 23, 38, 42, 43, 53. Ep. IX, 3, unde Menelaus eius affinis. XII, 72. Reddidit Herculem illum propter virtutem immortalem, sed Tantalum propter improbitatem gravissimis poenis affectit. I, 80. Cum Cerere genuit Proserpinam.

X, 26. Non minus fuit pater Aeci IX, 13, 14. (et sic auctor generis Evagtas et Nicoclis III, 42, IX, 81.) Epaphi XI, 10, 38. Minois XII, 208. Peraci XI, 37, et Sarpedonis. X, 52.

Zeusidamus, pater Archidami. Ἰ. πρόθ. 6.

Zeus, Ἰσοκράτης περὶ τῆς ἀντιδόσεως (2), ἀριστος τῶν κατ' ἐκείνους τῶν χρόνων λογάφων. (Harp.)

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Stanford University Libraries

3 6105 005 542 191

STANFORD UNIVERSITY LIBRARIES
CECIL H. GREEN LIBRARY
STANFORD, CALIFORNIA 94305-6004
(415) 723-1493

All books may be recalled after 7 days

DATE DUE

F/S JUN 22 1995

JUL 12 2008

Stanford University Libraries
Stanford, California

Stanford University Libraries
300 Lathrop Avenue
Stanford, CA 94305-5080
(415) 723-1493

